

houre Reg.

B. houre sol.

MANUALE

ORDINANDORUM.

Se trouve aussi,

A PARIS,

Chez BELIN fils, libraire, quai des Augustins.

A RIOM,

Chez THIBAUD-LANDRIOT, imprimeur-libraire.

A CLERMONT,

Chez ROUSSET et CARTIER, libraires.

A LYON,

Chez AYNÉ-MAILLET, libraire, rue Mercière.

A AURILLAC ET A SAINT-FLOUR,

Chez les Frère et Sœurs GRASSAL.

MANUALE ORDINANDORUM,

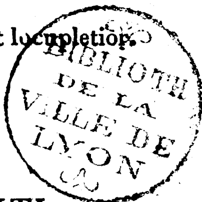
COMPLECTENS

Ritum, 1°. administrandæ Confirmationis, quam plures recipiunt eâ ipsâ die quâ primâ Tonsurâ initiantur; 2°. Conferendi ordines; 3°. Celebrandæ Missæ, tùm privatæ, tum solemnis; 4°. Insuper, nonnulla de ipso Missæ sacrificio, et de requisitis ad dignam ejus Oblationem; 5°. Meditationes, pios affectus, Orationes et Litanias, sive antè, sive post Missam, pro singulis hebdomadæ diebus; 6°. Instar Coronidis, agendorum Regulam, Methodum Orationis Mentalis, audiendæ Missæ, et Exercitium diurnum.

Opusculum non Ordinandis solùm, sed et Ordinatis, præsertìm Sacerdotibus, utilissimum.

Editio quinta, auctior et locupletior.





CLAROMONTI,

Typis et sumptibus LANDRIOT, DD. Episcopi et Cleri Typographi.

MONITUM

PIO ET ECCLESIASTICO LECTORI.

Sex sunt, P. et E. L. hujusce Manualis partes.

In 1ª. habes seriem omnium sacrarum Ordinationum; sicque potes facilè ad Ordines suscipiendos te ritè disponere; et iis susceptis, ea in memoriam revocare quæ, pro illis dignè exercendis, dat Pontifex monita; adeò sancta, justa, gravia, præclara, et apposita ad permovendum, nec non suscitandum ac fovendum clericalem spiritum, ut vir ecclesiasticus nunquàm satis legere et meditari ea possit.

In 2ª. exhibentur Missæ, tùm privatæ, tùm solemnis, Ritus, eò studiosiùs addiscendi, et accuratiùs servandi, quòd *multi*, ut ait Conc. Trid. *ex apostolicâ traditione descendunt*, et finis, cujus causâ eos adhiberi voluit Ecclesia, ma-

joris sit momenti, nempè *ut majestas tanti sacrificii commendaretur, et mentes Fidelium, per hæc visibilia religionis et pietatis signa, ad rerum altissimarum, quæ in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.*

In 3ª. tractatur breviter de Sacrificio Missæ, et de requisitis ad dignam ejus celebrationem. *Cùm* enim, ut notat Conv ent. Melod. *Ecclesia Catholica augustius habeat nihil Sacrificio Altaris;* et sacerdotes huic incumbentes, *eam functionem gerant*, inquit Con. Mediol. 5. *quâ nulla major et sanctior excogitari potest*, consequens est ut *quàm mundè, et rectè et legitimè*, sicut loquitur S. Iren. illam peragere curent; *ne*, ut aiebat S. P. Clem. XI, *inter homines et Deum positi, ad ipsius iracundiam sedandam, si negligenter, immodestèque suo munere fungantur, Deum magis irritent.* Quæ porrò illum in finem scire debent et præstare, tradet ista 3ª. pars, ex pio Card. Bona, magnâ ex parte, excerpta.

In 4ª. multæ collectæ sunt devotæ Meditationes, ut sacra facturus Sacerdos implere valeat faciliùs istud Rubr. Missalis, *orationi aliquantulùm vacet*; et illos in se excitare pietatis sensus et affectus, qui in tam præstanti actione sunt necessarii, ad quod nihil consideratione et meditatione efficacius, dicente Prophetâ; *concaluit cor meum intrà me, et in meditatione mea exardescet ignis.* Ps. 38.

In 5ª. reperiuntur Formulæ et Exercitia Præparat. ad Miss. et Grat. Action. pro singulis Hebdomadæ diebus nec non plures aliæ Precationes; quæ profectò ad acuendam devotionem, et ad fructuosè expendendum tempus quod Sacrum præcedit ac subsequitur, non mediocri esse possunt adjumento.

In 6ª. tandem tibi suppetent agendorum Regula, Methodus Orationis Mentalis, et Exercitium diurnum, seu Preces matutinæ ac vespertinæ. Primum quidem, ut in ea vivas perfectione, ad quam tenentur Sacrorum Ministri. Alterum verò, ut

caveas illusionem, nec tempus inaniter teras. Postremum deniquè, ut commodiùs satisfacias communi omnium Christianorum obligationi. His igitur et aliis, pie et amantissime Lector, utere sollicitè ac diligenter; et illius, qui te hæc ad manum habere curavit, coram Deo, præsertìm *ad Altare*, identidem *meminèris*. Vale.

DE CONFIRMANDIS.

PONTIFEX *infantes, pueros, vel alios sacri Baptismatis undâ perfusos, confirmare volens; paratus supra rochetum, vel si sit Religiosus, suprà superpelliceum, amictu, stolâ, pluviali albi coloris, et mitrâ, accedit ad faldistorium ante medium altaris, aut in alio convenienti loco sibi præparatum; et in eo sedens, renibus Altari, et facie populo versis, baculum pastoralem in sinistra tenens, populum coram se stantem admonet, quòd nullus alius, nisi solus Episcopus, Confirmationis ordinarius minister est.*

Nullus confirmatus debet reconfirmari.

Nullus, qui non sit confirmatus, potest esse in Confirmatione patrinus, nec pater, aut mater, maritus, aut uxor.

Nullus excommunicatus, interdictus, vel gravioribus facinoribus alligatus, aut Christianæ fidei rudimentis non edoctus, ingerat se ad percipiendum hoc Sacramentum, vel ad tenendum confirmandum.

Adulti deberent priùs peccata confiteri, et posteà confirmari, vel saltem de mortalibus, si in ea inciderint, conterantur.

Hoc Sacramento contrahitur spiritualis cognatio, impediens matrimonium contrahendum, et dirimens jam contractum; quæ cognatio confirmantem et confirmatum, illiusque patrem et matrem, ac tenentem, non egreditur.

Nullus præsentet nisi unum aut duos, non plures, nisi aliter necessitas suadeat, arbitrio Episcopi.

Confirmandi deberent esse jejuni.

Confirmato debet ligari frons, et sic manere quousquè chrisma desiccetur, vel extergatur.

Proindè, unusquisque confirmandus portet lineam vittam mundam, cum qua ligetur caput.

Nullus confirmatus discedat, nisi benedictione acceptâ, quam Pontifex, post omnium confirmationem, dabit.

Confirmandis autem per ordinem ante Pontificem dispositis, Pontifex sedens lavat manus; deindè depositâ Mitrâ, surgit, et stans versâ facie ad confirmandos, junctis ante pectus manibus, confirmandis genua flectentibus, et manus ante pectus junctas tenentibus, dicit:

SPIRITUS sanctus superveniat in vos, et virtus Altissimi custodiat vos à peccatis.

℟. Amen.

Deindè signans se Signo Crucis, dicit:

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum Spiritu tuo.

Tunc extensis versùs confirmandos manibus, dicit:

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, qui regenerare dignatus es hos famulos tuos ex aqua et Spiritu sancto, quique dedisti eis remissionem omnium peccatorum; emitte in eos septiformem Spiritum tuum sanctum paracletum de cœlis.

℟. Amen.

Spiritum sapientiæ et intellectûs.

℟. Amen.

Spiritum consilii et fortitudinis.

℟. Amen.

Spiritum scientiæ et pietatis.

℟. Amen.

Adimple eos Spiritu timoris tui, et consigna eos signo Cru✝cis Christi in vitam propitiatus æternam. Per eumdem.... in unitate ejusdem Spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Pontifex sedens super faldistorium, vel etiam, si multitudo confirmandorum id exegerit, dispositis illis per ordinem super gradus Presbyterii, vel alibi, Pontifex stans cum Mitra, illos confirmat per ordinem genuflexos, et inquirit sigillatìm de nomine cujuslibet confirmandi, et summitate pollicis dexteræ manûs Chrismate intinctâ, dicit:

℣. Signo te Signo ✝ Crucis, et confirmo te Chrismate salutis. In nomine ✝ Patris et Filii ✝ et Spiritûs ✝ sancti. ℟. Amen.

Deindè leviter eum in maxilla cædit, dicens: Pax tecum.

Omnibus confirmatis, Pontifex tergit cum mica panis, et lavat pollicem, et manus super pelvim. Deindè aqua lotionis cum pane fundatur in piscinam sacrarii. Interim, dum lavat manus, cantatur sequens antiphona, vel legitur à Ministris, quod etiam in similibus servari debet.

Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis à Templo sancto tuo, quod est in Jerusalem.

℣. Gloria Patri, etc. ℟. Sicut erat, etc. *Deindè repetitur antiphona:* Confirma hoc, Deus, etc.

Quâ repetitâ, Pontifex, depositâ Mitrâ, surgit, et stans versus ad Altare, junctis ante pectus manibus, dicit:

℣. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

℟. Et salutare tuum da nobis.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

A 6

℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum Spiritu tuo.

Deindè, junctis adhuc ante pectus manibus, et omnibus confirmatis devotè genua flectentibus, dicit:

OREMUS.

DEUS qui Apostolis tuis sanctum dedisti Spiritum, et per eos eorumque successores, cæteris fidelibus tradendum esse voluisti; respice propitiùs ad humilitatis nostræ famulatum, et præsta ut eorum corda, quorum frontes sacro Chrismate delinivimus, et Signo sanctæ Crucis signavimus, idem Spiritus sanctus in eis superveniens, templum gloriæ suæ dignanter inhabitando perficiat, qui cum Patre et eodem Spiritu sancto vivis et regnas Deus in sæcula sæculorum. ℟. Amen. *Deindè dicit:* Ecce sic benedicetur omnis homo qui timet Dominum.

Et vertens se ad confirmatos, faciens super eos signum Crucis, dicit:

Benedicat ✠ vos Dominus ex Sion, ut videatis bona Jerusalem omnibus diebus vitæ vestræ, et habeatis vitam æternam. ℟. Amen.

Expeditâ itaque Confirmatione, Pontifex sedens, acceptâ Mitrâ, Patrinis et Matrinis annuntiat, quòd instruant filios suos bonis moribus, quòd fugiant mala et faciant bona, et doceant, Credo in Deum, *et* Pater noster, *et* Ave, Maria, *quoniam ad hoc sunt obligati.*



MANUALE ORDINANDORUM.

PRIMA PARS.

§ I.

DE ORDINIBUS CONFERENDIS.

Quando Episcopus Ordinationem facere disposuerit, omnes qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feriâ quartâ ante ipsam Ordinationem, vel quandò Episcopo videbitur, ad civitatem evocentur. Episcopus autem Sacerdotibus, et aliis prudentibus viris, peritis divinæ legis, ac in Ecclesiasticis functionibus exercitatis, sibi ascitis, Ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, et fidem diligenter investiget, et examinet.

Nullus ad Subdiaconatûs Ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatûs ante vigesimum tertium, ad Presbyteratûs ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoveatur. Sciant tamen Episcopi non singulos in ea ætate constitutos, debere ad hos Ordines assumi, sed dignos dumtaxat, et quorum probata vita

senectus sit. Regulares quoque, nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine, ordinentur.

Primâ Tonsurâ non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint, et fidei rudimenta edocti non fuerint, quique legere et scribere nesciant, et de quibus probabilis conjectura non sit, eos, non sæcularis judicii fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

Ad minores Ordines promovendi, bonum à Parocho, et à Magistro scholæ in qua educantur, testimonium habeant. Hi verò, qui ad singulos majores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac desiderio eorum qui volent promoveri, publicè in Ecclesia propositis, de ipsorum Ordinandorum natalibus, ætate, moribus et vita à fide dignis diligenter inquirat, et litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quamprimùm transmittat.

Minores Ordines iis qui saltem latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo magis expedire videretur, conferantur; ut eò accuratiùs, quantum sit hujus disciplinæ pondus, possint edoceri; ac in unoquoque munere, juxta præscriptum Episcopi, se exerceant, idque in ea cui ascripti erunt Ecclesia, nisi fortè ex causa studiorum absint; atque ita de gradu in gradum ascendant, ut in eis cum ætate vitæ meritum, et doctrina major accrescat. Quod, et bonorum morum exemplum, et assiduum in Ecclesia ministerium, atque major erga Presbyteros, et superiores Ordines reverentia, et crebrior, quàm anteà, Corporis Christi Communio maximè comprobabunt. Cùmque hinc ad altiores gradus, et sacratissima mysteria sit ingressus, nemo iis initietur, quem non scientiæ spes majoribus Ordinibus dignum ostendat. Hi verò non nisi post annum à susceptione postremi gradûs mi-

norum Ordinum, ad sacros Ordines promoveantur, nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, judicio Episcopi, aliud exposcat.

Subdiaconi et Diaconi ordinentur, habentes bonum testimonium, et in minoribus Ordinibus jam probati, ac litteris, et iis quæ ad Ordinem exercendum pertinent, instructi: qui sperent, Deo auctore, se continere posse; Ecclesiis, quibus ascribentur, inserviant; sciantque maximè decere, si, saltem diebus Dominicis et solemnibus, cùm Altari ministraverint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatûs Ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum (nisi aliud Episcopo videatur) ascendere non permittantur. Duo sacri Ordines, non eodem die, etiam Regularibus, conferantur.

Qui, piè et fideliter, in ministeriis anteactis, se gesserint, et ad Presbyteratûs Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium; et hi sint, qui non modò in Diaconatu, ad minùs annum integrum, nisi ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem, aliud Episcopo videretur, ministraverint; sed etiam ad populum docendum ea quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac administranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur; atque ita pietate, et castis moribus conspicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, et vitæ monita ab eis possint expectari.

Illegitimi, sine dispensatione Apostolica, ad sacros Ordines promoveri non possunt, ad minores tamen possunt ex dispensatione sui Episcopi ordinari: neque etiam furiosi, amentes, servi, homicidæ, irregulares, insigni corporis vitio deformes, aut manci ordinari possunt.

Examinentur de Ordine in quo sunt constituti, et quandò, et à quo illum receperunt.

Clericus sæcularis, quamvis aliàs sit idoneus mori-

bus, scientiâ, et ætate, ad sacros Ordines non promoveatur, nisi priùs legitimè constet, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò beneficium resignare non possit, nisi factâ mentione, quòd ad illius beneficii titulum sit promotus, neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quòd aliundè vivere commodè possit, et aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium verò, vel pensionem obtinentes, ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum, eo quoque priùs perspecto, patrimonium illud, vel pensionem verè ab eis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint: atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti, nullatenùs possint, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliundè habeant undè vivere possint.

Advertat diligenter Pontifex, cùm Ordines confert, ne in expressione formarum, vel collatione instrumentorum ipsorum Ordinum deficiat; frequenter Pontificale respiciat, et maturè procedat. Moneat Ordinandos, quòd instrumenta, in quorum traditione caracter imprimitur, tangant. Secretas morosè dicat, ut ordinati ad Sacerdotium possint illas cum eo dicere; debent enim ex consuetudine concelebrare, et etiam verba consecrationis proferre.

Tempora Ordinationum sunt, Sabbata in omnibus quatuor temporibus, Sabbatum ante Dominicam de Passione, et Sabbatum sanctum.

Clericatus, seu prima Tonsura, quocumque die, horâ, et loco conferri potest.

Minores verò Ordines possunt dari singulis Dominicis, et festivis diebus duplicibus, ubicumque, in manè tamen.

Ordinandi omnes debent in Ecclesia se præsentare,

cum tonsura, habitu, et paramentis Ordini suo convenientibus, et candelis in manu accensis. Et cùm à Notario Episcopi nominati fuerint, respondeant, Adsum, *et accedant ad locum ordinationis, secundùm ordinem descriptionis.*

Advertat quoque Pontifex, quòd si unus tantùm sit, per eum ad quemcumque Ordinem promovendus, illum admoneat, et alloquatur, non in plurali, ut textus dicit, sed in singulari.

In Sabbatis Quatuor Temporum, in quibus fiunt Ordinationes generales, Tonsuræ fieri debent post Kyrie eleïson. *Deindè, dictâ primâ lectione, ordinantur Ostiarii. Post secundam Lectionem, Lectores. Post tertiam, Exorcistæ. Post quartam, Acolythi. Post quintam, Subdiaconi. Finitâ Epistolâ, Diaconi. Et demùm ante ultimum versum Tractûs, vel infrà Octavam Pentecostes, ante ultimum versum Sequentiæ, ordinantur Presbyteri.*

Si ordinationes fiant in Sabbato ante Dominicam de Passione, quia unica tantùm dicitur lectio, Tonsuræ debent fieri immediatè post introitum. Omnes minores Ordines post Kyrie eleïson. *Subdiaconi immediatè post Collectam. Diaconi post Epistolam. Presbyteri ante ultimum versum Tractûs.*

Idem servari potest, quandocumquè dantur Ordines sacri extrà tempora, ex dispensatione Apostolica. Quod si fiat inter Pascha et Pentecosten, Presbyteri ordinantur ante ultimum ℣. Si inter Pentecosten et Septuagesimam, ordinantur ante ℣. Alleluia. *Et antequàm ad collationem ordinum procedatur, legitur mandatum Apostolicum, sive supplicatio, cujus vigore Pontifici facultas conceditur ordinandi; quibus lectis, dicit Pontifex,* Deo gratias, *et ad Ordinationem procedit.*

Si verò Sabbato sancto ordinationes fiant, Officium incipitur à prima prophetia, et continuatur, prout in Ordinario, usque ad Litanias inclusivè, in quibus,

dicto, Ut omnibus fidelibus, *etc. surgit ab accubitu Pontifex, et conversus ad ordinandos, eos benedicit, prout post Litanias infrà ponitur. Deindè perficiuntur Litaniæ, et Pontifex facit Confessionem, et dicto* Kyrie eleïson, *pro Missa, ordinat ad primam Tonsuram. Tùm dicit*, Gloria in excelsis Deo, *etc.; quo dicto, ordinat ad quatuor minores Ordines. Deindè dicit orationem ordinariam, cum alia pro ordinandis, quibus dictis, ordinat ad Subdiaconatum. Tùm dicitur Epistola, et eà dictâ, ordinat Diaconos. Dicitur deindè* Alleluia, *cum suo versu, et prima pars Tractûs, quibus dictis, ordinat Presbyteros; post quorum ordinationem dicitur versus Tractûs, Evangelium, et alia, prout in Ordinario.*

Quandò autem Pontifex extrà Missarum solemnia est promoturus aliquos ad primam Tonsuram, vel ad quatuor minores Ordines, sufficit quòd habeat stolam supra rochetum, vel supra superpelliceum (si sit Religiosus) et mitram simplicem. Cùm autem est celebraturus pro sacris Ordinibus conferendis, habere debet sandalia, et omnia paramenta Pontificalia, et dicere Psalmum, Quam dilecta, *etc.*

Ordinationes sacrorum Ordinum, statutis à jure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis, præsentibusque ad id Ecclesiæ Canonicis, publicè celebrentur: si autem in alio diœcesis loco, præsente Clero loci, dignior, quantùm fieri poterit, Ecclesia semper adeatur.

Cùm igitur Ordinationes faciendæ sunt, per Sacristam, seu alium ad quem spectat, præparantur omnia quæ necessaria sunt pro Missa Pontificali. Et demùm cùm tempus Ordinationis instat, horâ competenti Pontifex Cappâ magnâ indutus, Capellano illam post eum deferente, venit ad Ecclesiam ubi Ordinationes fieri debent, et accedens ante Altare, genuflexus ibidem aliquandiù orat. Deindè vadit ad sedem, ubi

paramenta capere consuevit: vel si non sit in Ecclesia sua, ad faldistorium, ad cornu Epistolæ sibi paratum, ubi sedens accipit omnia paramenta Pontificalia coloris tempori convenientis, et mitram simplicem, dicens Psalmum, Quam dilecta., *etc.*

Pontifex sic paratus, baculum Pastoralem in sinistra tenens, accedit ad gradus Altaris, ubi, depositis baculo et mitrâ, factâ Altari reverentiâ cum profunda capitis inclinatione, facit cum Ministris confessionem; interim cantatur à Choro introitus, et Kyrie eleïson. *Finitâ confessione, Pontifex ascendit ad Altare, illud in medio osculatur et textum Evangelii ad sinistram: incensat Altare, more solito; resumit mitram, et revertitur ad sedem, seu ad faldistorium, ad cornu Epistolæ, ubi depositâ mitrâ, et versâ facie ad Altare, oblato sibi per Ministrum libro, ex eo legit Introitum,* et Kyrie eleïson. *Quibus dictis, sedet cum mitra, donec perficiatur à Choro ultimum* Kyrie eleïson. *Quo finito, surgit Pontifex, et cum mitra ad faldistorium, antè medium Altaris, sibi præparatum, accedit, et in illo sedet, renibus Altari versis. Tum Archidiaconus vocat omnes Ordinandos, dicens:* Accedant omnes, qui ordinandi sunt. *Quibus ante Altare coram Pontifice genuflexis, et in modum coronæ dispositis, Archidiaconus publicè interrogat omnes, si sint aliqui, qui fortè non sint confirmati, quia non debent ad Ordinationem accedere, nisi priùs confirmentur. Et, si aliqui confirmandi erunt, tunc depositis Pontifex annulis, et chirotecis, lavat manus, reassumit annulos, et confirmat, prout habetur supra, folio* 10, *vel si non erunt suis, aliqui confirmandi, palàm interdicit per unum ex sub his verbis.*

Reverendissimus in Christo Pater et Dominus, Dominus N. Dei et Apostolicæ Sedis gratiâ Episcopus N. sub excommunicationis pœna præcipit, et

mandat omnibus et singulis, pro suscipiendis Ordinibus hìc præsentibus, ne quis forsan eorum irregularis, aut aliàs à jure, vel ab homine excommunicatus, interdictus, suspensus, spurius, infamis, aut aliàs à jure prohibitus, sive ex aliena diœcesi oriundus, sine licentia sui Episcopi, aut non descriptus, examinatus, approbatus, et nominatus, nullo pacto audeat ad suscipiendos Ordines accedere, et quòd nullus ex ordinatis discedat, nisi Missâ finitâ, et benedictione Pontificis acceptâ.

Demùm ad Ordinationem procedat.

DE CLERICO FACIENDO.

Clericus fieri potest etiam extrà Missarum solemnia, quocumque die, horâ, et loco.

Pro Clericis ordinandis, parentur forfices pro incidendis capillis, bacile pro illis imponendis. Et quilibet Ordinandorum habere debet suum superpelliceum super brachium sinistrum, et candelam in manu dextera.

Et vocantur omnes Tonsurandi nominatim et sigillatìm per Notarium, et quilibet respondet, Adsum.

Quibus, ante Altare, coram Pontifice in faldistorio cum mitra sedente, genuflexis, Pontifex surgit cum mitra, et dicit:

℣. Sit nomen Domini benedictum.
℟. Ex hoc nunc et usque in sæculum.
℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. Qui fecit cœlum et terram.

OREMUS, Fratres charissimi, Dominum nostrum Jesum Christum, pro his famulis suis, qui ad deponendum comas capitum suorum pro ejus amore fes-

tinant, ut donet eis Spiritum sanctum, qui habitum religionis in eis in perpetuum conservet, et à mundi impedimento ac sæculari desiderio corda eorum defendat: ut sicut immutantur in vultibus, ita dextera manûs ejus virtutis tribuat eis incrementa, et ab omni cæcitate spirituali et humanâ oculos eorum aperiat, et lumen eis æternæ gratiæ concedat. Qui vivit et regnat cum Deo Patre in unitate ejusdem spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Post hæc, sedente Pontifice, schola inchoat et prosequitur Antiphonam et Psalmum:

Tu es, Domine, qui restitues hæreditatem meam mihi.

CONSERVA me, Domine, quoniam speravi in te: Dixi Domino, Deus meus es tu; quoniam bonorum meorum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra ejus: mirificavit omnes volantates meas in eis.

Multiplicatæ sunt infirmitates eorum: posteà acceleraverunt.

Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia mea.

Repetitur tota Antiphona, Tu es, Domine.

Incepto Psalmo, Pontifex cum forficibus incidit unicuique extremitates capillorum in quatuor locis, videlicet, in fronte, in occipitio, et ad utramque aurem, deindè in medio capitis, aliquot crines capillorum, et in bacile deponit; et quilibet, cùm tondetur, dicit:

DOMINUS pars hæreditatis meæ, et calicis mei; tu es, qui restitues hæreditatem meam mihi.

Omnibus tonsis, mitrâ depositâ, surgit Pontifex et stans versus ad illos, dicit:

OREMUS.

PRÆSTA, quæsumus, omnipotens Deus, ut hi fa-

muli tui quorum hodiè comas capitum pro amore divino deposuimus, in tua dilectione perpetuò maneant; et eos, sine macula, in sempiternum custodias. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tùm schola inchoat et prosequitur Antiphonam sequentem. Quâ inceptâ, Pontifex sedet cum mitra.
Antiphona.

Hi accipient benedictionem à Domino, et misericordiam à Deo salutari suo: quia hæc est generatio quærentium Dominum.

DOMINI est terra, et plenitudo ejus: orbis terrarum, et universi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum: et super flumina præparavit eum.

Quis ascendet in montem Domini? aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens manibus et mundo corde: qui non accepit in vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem à Domino: et misericordiam à Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentium eum: quærentium faciem Dei Jacob.

Attollite portas, principes, vestras, et elevamini, portæ æternales: et introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? Dominus fortis et potens, Dominus potens in prælio.

Attollite portas, principes, vestras, et elevamini, portæ æternales: et introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? Dominus virtutum, ipse est Rex gloriæ.

Gloria Patri, et Filio, etc.

Sicut erat in principio, etc.

Deindè repetitur tota Antiphona, Hi accipient, etc.

Quâ finitâ, surgit sine mitra Pontifex, et ad Altare conversus dicit :

OREMUS. *Et Ministri dicunt :*

Flectamus genua.

℟. Levate.

Et mox ad tonsos genuflexos versus Pontifex, dicit :

ADESTO, Domine, supplicationibus nostris, et hos famulos tuos bene ✝ dicere dignare, quibus in tuo sancto nomine habitum sacræ religionis imponimus; ut, te largiente, et devoti in Ecclesia tua persistere, et vitam percipere mereantur æternam. Per Christum Dominum nostrum.

℟. Amen.

Tùm Pontifex sedet cum mitra, et accipiens manu superpelliceum, dicit singulis :

INDUAT te Dominus novum hominem, qui secundùm Deum creatus est in justitia et sanctitate veritatis.

Et mox imponit illud cuilibet, repetendo Induat te, etc. *immitens usque ad scapulas, et immediatè trahens, si unum tantum sit superpelliceum; sicque facit usque ad ultimum, qui eo totaliter induitur : si verò quisque suum superpelliceum habeat, singuli totaliter induuntur. Quo expedito, sine mitra surgit Pontifex, et versus ad illos dicit :*

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, propitiare peccatis nostris, et ab omni servitute sæcularis habitûs hos famulos tuos emunda; ut dùm ignominiam sæcularis habitûs deponunt, tuâ semper in ævum gratiâ perfruantur; ut sicut similitudinem coronæ tuæ eos gestare facimus in capitibus, sic tuâ virtute hæreditatem subsequi mereantur æternam in cordibus.

Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis, et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deindè sedet cum mitra Pontifex, et alloquitur eos sub his verbis :

Filii charissimi, animadvertere debetis, quòd hodiè de foro Ecclesiæ facti estis, et privilegia clericalia sortiti estis; cavete igitur, ne propter culpas vestras illa perdatis; et habitu honesto, bonisque moribus atque operibus, Deo placere studeatis. Quod ipse vobis concedat per Spiritum sanctum suum. ℟. Amen.

Tum suggerente Archidiacono, Ordinati redeunt ad loca sua.

DE MINORIBUS ORDINIBUS.

Quatuor minores Ordines dari possunt extrà Missarum solemnia, diebus Dominicis, et festivis duplicibus : sed in mane tantùm.

Ordinandi omnes ad quatuor minores Ordines esse debent superpelliceis induti, cum candela in manu dextera.

DE ORDINATIONE OSTIARIORUM.

Pro Ostiariis ordinandis parentur claves Ecclesiæ. Pontifex, Clericis ordinatis, surgit, et cum mitra ad sedem, seu ad faldistorium, ad cornu Epistolæ revertitur; ubi, depositâ mitrâ, et ad altare conversus, oblato sibi libro, cantat primam Collectam, deindè sedet, reassumit mitram, et cantatur prima Lectio. Interim accedunt duo Capellani, cum libro et candela,

ante

ante Pontificem, qui sedens cum mitra, ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus finitis, surgit Pontifex, et cum mitra ad faldistorium, ante medium Altaris sibi præparatum, proficiscitur, et in illo sedet renibus Altari versis. Archidiaconus vocat Ordinandos, dicens:

Accedant, qui ordinandi sunt ad officium Ostiariorum.

Et mox Notarius singulos nominatim vocat, et quilibet respondet: Adsum.

Omnibus in superpelliceis, cum candelis in manibus, coram Pontifice genuflexis, Pontifex admonet illos, dicens:

SUSCEPTURI, filii charissimi, officium Ostiariorum, videte quæ in domo Dei agere debeatis. Ostiarium oportet percutere Cymbalum et Campanam, aperire Ecclesiam et Sacrarium, et librum aperire ei qui prædicat. Providete igitur ne, per negligentiam vestram, illarum rerum, quæ intrà Ecclesiam sunt, aliquid depereat, certisque horis domum Dei aperiatis Fidelibus, et semper claudatis Infidelibus. Studete etiam, ut, sicut materialibus clavibus Ecclesiam visibilem aperitis et clauditis, sic et invisibilem Dei domum, corda scilicet Fidelium, dictis et exemplis vestris, claudatis diabolo, et aperiatis Deo; ut divina verba, quæ audierint, corde retineant, et opere compleant: quod in vobis Dominus perficiat per misericordiam suam.

Hæ admonitiones non fiunt Cardinalibus, neque electis Episcopis.

Deindè Pontifex accipit, et tradit omnibus claves Ecclesiæ, quas successivè manu dexterâ singuli tangunt, Pontifice dicente:

SIC agite, quasi reddituri Deo rationem pro iis rebus, quæ his clavibus recluduntur.

Post hæc, Archidiaconus, sive alius Archidiaconi vice fungens, ducit eos ad ostium Ecclesiæ, et facit illos claudere, et aperire: tradit etiam eis funem campanarum, faciens eos campanas pulsare; deindè illos reducit ad Pontificem; quibus coram Pontifice genua flectentibus, stans cum mitra Pontifex, versus ad ipsos Ordinatos, dicit:

DEUM Patrem omnipotentem, fratres charissimi, suppliciter deprecemur, ut hos famulos suos bene ✝ dicere dignetur, quos in officium Ostiariorum eligere dignatus est; ut sit eis fidelissima cura in domo Dei, diebus ac noctibus, ad distinctionem certarum horarum, ad invocandum nomen Domini, adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tùm mitrâ depositâ, stans Pontifex, et conversus ad Altare, dicit:

OREMUS.

Et Ministri subjungunt. Flectamus genua.

℟. Levate.

Et statim versus ad illos genuflexos, stans sine mitra, dicit:

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, bene✝dicere dignare hos famulos tuos in officium Ostiariorum, ut inter Janitores Ecclesiæ tuo pareant obsequio, et inter electos tuos, partem tuæ mereantur habere mercedis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Post hæc, Ordinati, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE LECTORUM.

Pro Lectoribus ordinandis paretur liber Lectionum.

OSTIARIIS ordinatis, Pontifex, reassumptâ mitrâ, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium à parte Epistolæ. Interim cantatur primum Graduale, vel primum Alleluia, *si sit infrà Octavam Pentecostes: et Pontifex sedens cum mitra, oblatis sibi libro et candelâ, legit dictum Graduale, vel* Alleluia. *Quibus dictis, surgit, depositâ mitrâ, et versus ad Altare, cantat secundam Collectam. Tunc sedit, reassumptâ mitrâ, et cantatur secunda lectio. Interìm accedunt duo capellani cum libro et candela ante Pontificem, qui sedens cum mitra ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex revertitur ad faldistorium ante medium Altaris positum, ubi sedet cum mitra, et Lectores vocantur per Archidiaconum, hoc modo:*

Accedant qui ordinandi sunt ad officium Lectorum.

Et mox nominantur per Notarium, ut suprà dictum est. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus, genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

ELECTI, filii charissimi, ut sitis Lectores in domo Dei nostri, officium vestrum agnoscite, et implete. Potens est enim Deus, ut augeat vobis gratiam perfectionis æternæ. Lectorem si quidem oportet legere ea quæ (*vel* ei qui) prædicat, et lectiones cantare, et benedicere panem, et omnes fructus novos. Studete igitur verba Dei, videlicet lectiones sacras, distinctè et apertè, ad intelligentiam et ædificatio-

nem Fidelium, absque omni mendacio falsitatis proferre; ne veritas divinarum lectionum, incuriâ vestrâ, ad instructionem audientium corrumpatur. Quod autem ore legitis, corde credatis, atque opere compleatis: quatenùs auditores vestros, verbo pariter, et exemplo vestro, docere possitis. Ideòque dum legitis, in alto loco Ecclesiæ stetis, ut ab omnibus audiamini et videamini, figurantes positione corporali, vos in alto virtutum gradu debere conversari; quatenùs cunctis, à quibus audimini et videmini, cœlestis vitæ formam præbeatis: quod in vobis Deus impleat per gratiam suam.

Deindè Pontifex accipit et tradit omnibus codicem, de quo lecturi sunt, quem manu dexterâ tangunt, dicens:

ACCIPITE, et estote verbi Dei relatores, habituri, si fideliter et utiliter impleveritis officium vestrum, partem cum iis qui verbum Dei benè administraverunt ab initio.

Quibus expeditis, et illis genuflexis, Pontifex stans cum mitra, versus ad eos, dicit:

OREMUS, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos famulos suos, quos in Ordinem Lectorum dignatur assumere, bene✝dictionem suam clementer effundat, quatenùs distinctè legant quæ in Ecclesia Dei legenda sunt, et eadem operibus impleant. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium suum, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Tùm Pontifex, mitrâ depositâ, stans conversus ad Altare, dicit:

OREMUS.

Et Ministri subjungunt: Flectamus genua.
℞. Levate.

Deindè conversus ad Ordinatos genuflexos, dicit, sine mitra :

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, bene✝dicere dignare hos famulos tuos in officium Lectorum ; ut assiduitate Lectionum instructi sint, atque ordinati, et agenda dicant, et dicta opere impleant ; ut in utroque, sanctæ Ecclesiæ, exemplo sanctitatis suæ, consulant. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Posteà, suggerente archidiacono, redeunt ordinati ad loca sua.

DE ORDINATIONE EXORCISTARUM.

Pro Exorcistis Ordinandis paretur liber exorcismorum*; cujus loco dari potest Pontificale, vel* Missale.

LECTORIBUS *ordinatis, Pontifex, reassumptâ mitrâ, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, ad cornu Epistolæ, ubi sedens cum mitra, oblatis sibi libro et candelâ, legit secundum Graduale, vel secundum* Alleluia, *si sit infrà Octavam Pentecostes. Interìm cantatur à Choro ipsum Graduale, vel* Alleluia. *Quo finito, surgit Pontifex, depositâ mitrâ, et versus ad Altare, cantat tertiam Collectam. Tum sedet reassumptâ mitrâ, et cantatur tertia Lectio. Interim accedunt duo Capellani cum libro et candela, ante Pontificem, qui ex eò legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, revertitur ad faldistorium ante Altare, et sedet cum mitra. Exorcistæ verò vocantur per Archidiaconum, modo consueto :*

Accedant, qui ordinandi sunt ad officium Exorcistarum.

Et ipsi singulatim nominantur per Notarium, ut priùs dictum est. Quibus, coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens :

ORDINANDI, filii charissimi, in Officium Exorcistarum, debetis noscere quod suscipitis. Exorcistam etenim oportet abjicere dæmones, et dicere populo, ut, qui non communicat, det locum; et aquam in ministerio fundere. Accipitis itaque potestatem imponendi manum super energumenos, et per impositionem manuum vestrarum, gratiâ Spiritûs sancti, et verbis Exorcismi, pelluntur spiritus immundi à corporibus obsessis. Studete igitur, ut, sicut à corporibus aliorum dæmones expellitis, ita à mentibus et corporibus vestris omnem immunditiam, et nequitiam ejiciatis : ne illis succumbatis, quos ab aliis, vestro ministerio, effugatis. Discite per officium vestrum vitiis imperare, ne in moribus vestris aliquid sui juris inimicus valeat vindicare. Tunc etenim rectè in aliis, dæmonibus imperabitis, cùm priùs in vobis eorum multimodam nequitiam superabitis. Quod vobis Dominus agere concedat per Spiritum suum sanctum.

Post hæc, Pontifex accipit, et tradit omnibus librum, in quo scripti sunt Exorcismi; cujus loco tradi potest Pontificale, vel Missale, quem manu dexterâ tangunt, Pontifice dicente :

ACCIPITE, et commendate memoriæ, et habete potestatem imponendi manus super Energumenos, sive baptizatos, sive cathecumenos.

Postea verò, omnibus devotè genuflexis, Pontifex cum mitra stans dicit :

DEUM Patrem omnipotentem, fratres charissimi, supplices deprecemur, ut hos famulos suos bene✝

dicere dignetur, in officium Exorcistarum, ut sint spirituales imperatores, ad abjiciendos dæmones de corporibus obsessis, cum omni nequitia eorum multiformi. Per unigenitum Filium suum Dominum nostrum Jesum Christum, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tùm conversus ad Altare, depositâ mitrâ, dicit :

OREMUS.

Et Ministri subjungunt. Flectamus genua.

℟. Levate.

Et mox conversus ad Ordinatos genuflexos, dicit :

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, bene✝dicere dignare hos famulos tuos in officium Exorcistarum : ut, per impositionem manuum et oris officium, potestatem et imperium habeant spiritus immundos coercendi ; ut probabiles sint medici Ecclesiæ tuæ, gratiâ curationum, virtuteque cœlesti confirmati. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Post hæc, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE ACOLYTHORUM.

Pro Acolythis ordinandis parentur candelabrum cum cereo extincto, et urceolus vacuus pro vino, pro Sacramento.

E*XORCISTIS ordinatis, Pontifex, reassumptâ mitrâ, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium,*

ad cornu Epistolæ, ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro et candelâ, legit tertium Graduale ; vel tertium Alleluia, *si sit infrà Octavam Pentecostes. Interìm à Choro cantatur ipsum Graduale, vel* Alleluia. *Quo finito, surgit Pontifex, depositâ mitrâ, et versus ad Altare cantat quartam Collectam. Tum sedet, reassumptâ mitrâ, et cantatur quarta Lectio. Interìm accedunt duo Capellani cum libro et candelâ ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex revertitur ad faldistorium, ante Altare, ubi sedet cum mitra : Acolythi verò vocantur per Archidiaconum.*

Accedant, qui ordinandi sunt ad officium Acolythorum.

Et mox nominantur per Notarium, ut suprà. Quibus coram Pontifice, cum candelis in manibus, genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens :

SUSCEPTURI, filii charissimi, officium Acolythorum, pensate quod suscipitis. Acolythum etenim oportet ceroferarium ferre ; luminaria Ecclesiæ accendere, vinum et aquam ad Eucharistiam ministrare. Studete igitur susceptum officium dignè implere. Non enim Deo placere poteritis, si lucem Deo manibus præferentes, operibus tenebrarum inserviatis, et per hoc aliis exempla perfidiæ præbeatis. Sed sicut veritas dicit : Luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, et glorificent Patrem vestrum, qui in cœlis est. Et sicut Apostolus Paulus ait : In medio nationis pravæ et perversæ lucete, sicut luminaria in mundo, verbum vitæ continentes. Sint ergo lumbi vestri præcincti et lucernæ ardentes in manibus vestris, ut filii lucis sitis. Abjiciatis opera tenebrarum, et induamini arma lucis. Eratis enim aliquandò tenebræ, nunc autem lux in Domino. Ut filii lucis ambulate. Quæ

sit verò ista lux, quam tantoperè inculcat Apostolus, ipse demonstrat, subdens: Fructus enim lucis est, in omni bonitate, et justitia, et veritate. Estote igitur solliciti in omni justitia, bonitate et veritate; ut et vos, et alios, et Dei Ecclesiam illuminetis. Tunc etenim in Dei sacrificio dignè vinum suggeretis, et aquam, si vos ipsi Deo sacrificium, per castam vitam, et bona opera oblati fueritis. Quod vobis Dominus concedat per misericordiam suam.

Post hæc Pontifex accipit, et tradit omnibus candelabrum cum candela extincta, quod successivè manu dextrâ singuli tangunt, Pontifice dicente:

ACCIPITE ceroferarium, cum cereo, et sciatis vos ad accendenda Ecclesiæ luminaria mancipari, in nomine Domini. ℟. Amen.

Tunc accipit, et tradit eis urceolum vacuum, quem similiter tangere debent, dicens communiter omnibus:

ACCIPITE urceolum, ad suggerendum vinum et aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi, in nomine Domini. ℟. Amen.

Postea, eis genuflexis permanentibus, Pontifex stans cum mitra versus ad eos, dicit:

DEUM Patrem omnipotentem, fratres charissimi, suppliciter deprecemur, ut hos famulos suos bene✝dicere dignetur in ordine Acolythorum; quatenùs lumen visibile manibus præferentes, lumen quoque spirituale moribus præbeant: adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo, et Spiritu sancto, vivit et regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum Pontifex ad Altare se convertens, depositâ mitrâ, stans dicit: OREMUS.

Et ministri subjungunt :

Flectamus genua.

℟. Levate.

Et mox Pontifex conversus ad eosdem genuflexos, dicit :

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrnm, et Apostolos ejus, in hunc mundum lumen claritatis tuæ misisti; quique, ut mortis nostræ antiquum aboleres chirographum, gloriosissimæ illum crucis vexillo affigi, ac sanguinem, et aquam ex latere illius pro salute generis humani effluere voluisti, bene✝dicere dignare hos famulos tuos in officium Acolythorum; ut ad accendendum lumen Ecclesiæ tuæ, et ad suggerendum vinum et aquam ad conficiendum sanguinem Christi filii tui in offerenda Eucharistia, sanctis Altaribus tuis fideliter subministrent. Accende, Domine, mentes eorum et corda, ad amorem gratiæ tuæ, ut illuminati vultu splendoris tui, fideliter tibi in sancta Ecclesia deserviant. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

OREMUS.

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui ad Moysen et Aaron locutus es, ut accenderentur lucernæ in tabernaculo testimonii : bene✝dicere dignare hos famulos tuos, ut sint Acolythi in Ecclesia tua. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.



OREMUS.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, fons lucis, et origo bonitatis, qui per Jesum Christum Filium tuum, lumen verum, mundum illuminasti, ejusque passionis mysterio redemisti : bene✝dicere dignare hos famulos tuos, quos in officium Acolythorum

consecramus, poscentes clementiam tuam, ut eorum mentes, et lumine scientiæ illustres, et pietatis tuæ rore irriges; ut ita acceptum ministerium, te auxiliante, peragant, qualiter ad æternam remunerationem pervenire mereantur. Per eumdem Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post hæc, suggerente Archidiacono, Ordinati redeunt ad loca sua.

DE SACRIS ORDINIBUS
IN GENERE.

Sacri et majores Ordines sunt, Subdiaconatus, Diaconatus, et Presbyteratus, ad quos Ordinati omnes debent communicare; ideò parentur pro eorum numero hostiæ parvæ consecrandæ.

DE ORDINATIONE
SUBDIACONI.

Pro ordinatione Subdiaconorum parentur Calix vacuus, cum Patena superposita, Urceoli cum manutergio, et liber Epistolarum.

Acolythis ordinatis, Pontifex reassumptâ mitrâ, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, ad cornu Epistolæ, ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro et candelâ, legit quartum Graduale, vel quartum Alleluia, *si sit infrà Octavam Pentecostes; interim à Choro cantatur ipsum Graduale, vel* Alleluia. *Quo finito surgit Pontifex, depositâ mitrâ, et versus ad Altare cantat quintam Collectam.*

Tum sedet reassumptâ mitrâ, et cantatur quinta

Lectio: interim accedunt duo Capellani cum libro et candela Ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex revertitur ad sedem suam ante medium Altaris; et Archidiaconus versus ad Ordinandos, dicit:

Accedant, qui Ordinandi sunt Subdiaconi.

Et Notarius unumquemque illorum vocat, dicens:

N. ad titulum Ecclesiæ N.

N. ad titulum patrimonii sui.

Frater N. professus Ordinis N. ad titulum paupertatis.

Et sic de aliis; et quilibet vocatus, dicit:

Adsum, *et accedit versus Episcopum.*

Debet autem quilibet Ordinandorum in Subdiaconum indutus esse amictu, non tamen super caput, albâ et cingulo, habere manipulum in manu sinistra, tunicellam super brachio sinistro, et candelam in manu dextra.

Omnibus autem in Subdiaconos ordinandis, competenti spatio, coram Pontifice stantibus, Pontifex cum mitra sedens admonet eos, dicens:

Filii dilectissimi, ad Sacrum Subdiaconatûs Ordinem promovendi, iterùm atque iterùm considerare debetis attentè, quod onus hodiè ultrò appetitis. Hactenus enim liberi estis, licetque vobis pro arbitrio ad sæcularia vota transire. Quòd si hunc Ordinem susceperitis, ampliùs non licebit à proposito resilire, sed Deo, cui servire, regnare est, perpetuò famulari; et castitatem, illo adjuvante, servare oportebit; atque in Ecclesiæ ministerio semper esse mancipatos. Proindè, dum tempus est, cogitate, et si in sancto proposito perseverare placet, in nomine Domini, huc accedite.

Illis tunc accedentibus, et coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus vocat cæteros Ordinandos, dicens:

Accedant qui ordinandi sunt Diaconi et Presbyteri.

Quibus accedentibus, Archidiaconus ordinat eos, videlicet, Diaconandos paratos amictu, albâ, cingulo et manipulo, stolam in manu sinistra, Dalmaticam super brachium sinistrum, et candelam in manu dextera tenentes, contra cornu Epistolæ Altaris, faciebus Altari versis; et Presbyterandos paratos amictu, albâ, cingulo, manipulo, stola in modum Diaconi, planetam super brachium sinistrum, mappulam albam manu sinistrâ, et candelam dexterâ tenentes contra faciem Pontificis, ad medium Altaris, faciebus similiter Altari versis. Quibus sic ordinatis, Pontifex cum mitra in capite, procumbit super faldistorium, in superiori gradu, sive plano Altaris paratum, et omnes Ordinandi in locis super tapetia prosternunt se; Ministri verò, et alii stantes, genuflectunt; et scholâ inchoat Litanias, Choro respondente, vel si officium fiat sine cantu, Pontifex dicit, Ministris et Capellanis respondentibus:

KYRIE, eleison.
Christe, eleison.
Kyrie, eleison.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.

Pater de cœlis Deus,	miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus,	miserere.
Spiritus sancte Deus,	miserere.
Sancta Trinitas unus Deus,	miserere nobis.
Sancta Maria,	ora pro nobis.
Sancta Dei Genitrix,	ora.
Sancta Virgo Virginum,	ora.
Sancte Michaël,	ora.
Sancte Gabriel,	ora.
Sancte Raphaël,	ora.
Omnes Sancti Angeli et Archangeli,	orate.

Omnes Sancti beatorum Spirituum Ordines, orate pro nobis.
Sancte Joannes Baptista, ora pro nobis.
Omnes sancti Patriarchæ et Prophetæ, orate.
Sancte Petre, ora pro nobis.
Sancte Paule, ora.
Sancte Andræa, ora.
Sancte Jacobe, ora.
Sancte Joannes, ora.
Sancte Thoma, ora.
Sancte Jacobe, ora.
Sancte Philippe, ora.
Sancte Bartholomæe, ora.
Sancte Matthæe, ora.
Sancte Simon, ora.
Sancte Thadæe, ora.
Sancte Matthia, ora.
Sancte Barnaba, ora.
Sancte Luca, ora.
Sancte Marce, ora.
Omnes sancti Apostoli et Evangelistæ, orate.
Omnes sancti Discipuli Domini, orate.
Omnes sancti Innocentes, orate.
Sancte Stephane, ora.
Sancte Laurenti, ora.
Sancte Vincenti, ora.
Sancti Fabiane et Sebastiane, orate.
Sancti Joannes et Paule, orate.
Sancti Cosma et Damiane, orate.
Sancti Gervasi et Protasi, orate.
Omnes sancti Martyres, orate.
Sancte Sylvester, ora pro nobis.
Sancte Gregori, ora.
Sancte Ambrosi, ora.
Sancte Augustine, ora.
Sancte Hieronyme, ora.

Sancte Martine, ora pro nobis.

Sancte Nicolae, ora.

Omnes sancti Pontifices et Confessores, orate pro nobis.

Omnes sancti Doctores, orate.

Sancte Benedicte, ora.

Sancte Antoni, ora.

Sancte Bernarde, ora.

Sancte Dominice, ora.

Sancte Francisce, ora.

Omnes Sancti Sacerdotes et Levitæ, orate.

Omnes Sancti Monachi et Eremitæ, orate.

Sancta Maria Magdalena, ora pro nobis.

Sancta Agatha, ora.

Sancta *Lucia*, ora.

Sancta Agnes, ora.

Sancta Cecilia, ora.

Sancta Catharina, ora.

Sancta Anastasia, ora.

Omnes sanctæ Virgines et Viduæ, orate.

Omnes Sancti et Sanctæ Dei, intercedite pro nobis.

Propitius esto, parce nobis, Domine.

Propitius esto, exaudi nos, Domine.

Ab omni malo, libera nos, Domine.

Ab omni peccato, lib.

Ab ira tua, lib.

A subitanea et improvisa morte, lib.

Ab insidiis Diaboli, lib.

Ab ira et odio et omni mala voluntate, lib.

A spiritu fornicationis, lib.

A fulgure et tempestate, lib.

A morte perpetua, lib.

Per mysterium sanctæ Incarnationis tuæ, lib.

Per Adventum tuum, lib.

Per Nativitatem tuam, lib.

Per Baptismum et sanctum Jejunium tuum, lib.

Per Crucem et Passionem tuam, libera nos, Domine.
Per Mortem et Sepulturam tuam, lib.
Per sanctam Resurrectionem tuam, lib.
Per admirabilem Ascensionem tuam, lib.
Per adventum Spiritûs sancti Paracleti, lib.
In die judicii, lib.
Peccatores, te rogamus, audi nos.
Ut nobis parcas, te rog.
Ut nobis indulgeas, te rog.
Ut ad veram pœnitentiam nos perducere digneris, te rogamus, audi nos.
Ut Ecclesiam tuam sanctam regere et conservare digneris, te rog.
Ut Dominum Apostolicum, et omnes Ecclesiasticos Ordines in sancta religione conservare digneris, te rogamus, audi nos.
Ut inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris, te rogamus, audi nos.
Ut Regibus et Principibus Christianis pacem et veram concordiam donare digneris, te rog.
Ut cuncto populo Christiano pacem et unitatem largiri digneris, te rog.
Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio confortare et conservare digneris, te rog.
Ut mentes nostras ad cœlestia desideria erigas, te rog.
Ut omnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas, te rog.
Ut animas nostras, fratrum, propinquorum, et benefactorum nostrorum, ab æterna damnatione eripias, te rog.
Ut fructus terræ dare et conservare digneris, te rog.
Ut omnibus fidelibus defunctis, requiem æternam donare digneris, te rogamus, audi nos.

Surgit Pontifex cum mitra ab accubitu, et se ad Ordinandos vertens, et baculum Pastoralem in sinistra manu tenens, Ordinandis prostratis manentibus dicit:

Ut hos electos bene✝dicere digneris.

℟. Te rogamus, audi nos.

Secundò dicit.

Ut hos electos bene✝dicere, et sancti✝ficare digneris.

℟. Te rogamus, audi nos.

Tertiò dicit.

Ut hos electos bene✝dicere et sancti✝ficare et conse✝crare digneris.

℟. Te rogamus, audi nos.

Tum iterùm super faldistorium procumbit, scholâ perficiente.

Ut nos exaudire digneris, te rogamus, audi nos.

Fili Dei, te rogamus, audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis, Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Christe, audi nos.

Christe, exaudi nos.

Kyrie, eleison.

Christe, eleison.

Kyrie, eleison.

Quibus finitis, Pontifex surgens cum mitra, sedet super faldistorium ante medium Altaris, et Archidiaconus dicit, altâ voce :

RECEDANT in partem, qui ordinandi sunt Diaconi et Presbyteri.

Quibus ad aliquem locum idoneum, undè Pontificem celebrantem videre possint, transeuntibus, ad Ordinationem Subdiaconorum proceditur. Illis itaque coram Pontifice, per ordinem, in modum coronæ, genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens :

ADEPTURI, filii dilectissimi, officium Subdiaconatûs, sedulò attendite, quale ministerium vobis traditur. Subdiaconum enim oportet aquam ad ministerium Altaris præparare, Diacono ministrare, pallas Altaris et corporalia abluere, Calicem et Patenam in usum Sacrificii eidem offerre. Oblationes quæ veniunt in Altare, panes propositionis vocantur. De ipsis oblationibus tantùm debet in Altare poni, quantùm populo possit sufficere, ne aliquid putridum in Sacrario remaneat. Pallæ quæ sunt in substratorio Altaris, in alio vase debent lavari, et in alio corporales pallæ. Ubi autem corporales pallæ lotæ fuerint, nullum aliud linteamen debet lavari, ipsaque lotionis aqua in Baptisterium debet vergi. Studete itaque ut ista visibilia ministeria, quæ diximus, nitidè et diligentissimè complentes, invisibilia horum exemplo perficiatis. Altare quidem sanctæ Ecclesiæ, ipse est Christus, teste Joanne, qui in apocalypsi sua, altare aureum se vidisse perhibet, stans ante thronum, in quo, et per quem, oblationes fidelium Deo Patri consecrantur. Cujus Altaris pallæ et corporalia sunt membra Christi, scilicet fideles Dei, quibus Dominus quasi vestimentis pretiosis circumdatur, ut ait Psalmista : *Dominus regnavit, decorem indutus est.* Beatus quoque Joannes in Apocalypsi vidit Filium hominis præcinctum zonâ aureâ, id est, sanctorum catervâ. Si itaque humanâ fragilitate contingat in aliquo fideles maculari, præbenda est à vobis aqua cœlestis doctrinæ, quâ purificati, ad ornamentum Altaris, et cultum divini sacrificii redeant. Estote ergo tales, qui sacrificiis divinis, et Ecclesiæ Dei, hoc est, corpori Christi dignè servire valeatis, in vera et Catholica fide fundati; quoniam, ut ait Apostolus, omne quod non est ex fide, peccatum est, schismaticum est, et extra unitatem Ecclesiæ est. Et ideò si usque nunc fuistis tardi ad Ecclesiam, amodò debetis esse assi-

dui. Si usque nunc somnolenti, amodò vigiles. Si usque nunc ebriosi, amodò sobrii. Si usque nunc inhonesti, amodò casti. Quod ipse vobis præstare dignetur, qui vivit et regnat Deus, etc.

Deindè Pontifex accipit et tradit omnibus Calicem vacuum cum Patenâ vacuâ superpositâ, quem successivè manu dexterâ singuli tangunt, Pontifice dicente:

VIDETE cujus ministerium vobis traditur; ideò vos admoneo, ut ita vos exibeatis, ut Deo placere possitis.

Et Archidiaconus accipit, et tradit eis urceolos cum vino et aqua, ac bacile cum manutergio, quæ omnia similiter tangere debent.

Posteà, *surgit Pontifex, et versus ad populum stans cum mitra, dicit:*

OREMUS Deum, ac Dominum nostrum, fratres charissimi, ut super hos servos suos, quos ad Subdiaconatûs officium vocare dignatus est, infundat bene ✝ dictionem suam, et gratiam; ut in conspectu ejus fideliter servientes, prædestinata sanctis præmia consequantur, adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum depositâ mitrâ, conversus ad Altare, Pontifex dicit: OREMUS.

Et Ministri dicunt:

Flectamus genua.

℟. Levate.

Et mox Pontifex versus ad Ordinandos genuflexos, dicit sine mitra.

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, bene ✝ dicere dignare hos famulos tuos, quos ad Subdiaconatûs officium eligere dignatus es; ut eos in

Sacrario tuo sancto strenuos, sollicitosque cœlestis militiæ instituas excubitores, sanctisque Altaribus tuis fideliter subministrent; et requiescat super eos spiritus sapientiæ et intellectûs, spiritus consilii et fortitudinis, spiritus scientiæ et pietatis; et repleas eos spiritu timoris tui et eos in ministerio divino confirmes, ut obedientes facto, ac dicto parentes, tuam gratiam consequantur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat, in unitate ejusdem Spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tum Pontifex sedens, acceptâ mitrâ, amictum qui in collo Ordinandorum jacet, imponit super caput singulis, dicens:

ACCIPE amictum, per quem designatur castigatio vocis. In nomine Pa✝tris, et Fi✝lii, et Spiritûs✝ Sancti. ℟. Amen.

Tum immittit manipulum in sinistrum brachium cuilibet, dicens:

ACCIPE manipulum, per quem designantur fructus bonorum operum. In nomine Pa ✝ tris, et Fi ✝ lii, et Spiritûs ✝ sancti. ℟. Amen.

Post hæc, induit quemlibet Tunicâ, et si tantùm unica sit, immittit illam cuilibet solùm usque ad scapulas, ac retrahens postremum totaliter induit, dicens cuilibet:

TUNICA jucunditatis, et indumento lætitiæ induat te Dominus. In nomine Pa ✝ tris, et Fi ✝ lii, et Spiritûs ✝ sancti. ℟. Amen.

Postea, accipit, et tradit omnibus librum Epistolarum, manu dexterâ ipsum simul tangentibus, dicens:

ACCIPITE librum Epistolarum, et habete potestatem legendi eas in Ecclesia sancta Dei, tam pro

vobis, quàm pro defunctis. In nomine Pa ✝ tris, et Fi✝lii, et Spiritûs✝sancti. ℟. Amen.

Omnibus expeditis, suggerente Archidiacono, Ordinati redeunt ad loca sua, unus tamen de noviter Ordinatis, tunicâ indutus, dicet Epistolam suo tempore.

DE ORDINATIONE

DIACONI.

Subdiaconis ordinatis, Pontifex, reassumptâ mitrâ, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, ad cornu Epistolæ, ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro et candelâ, legit Hymnum Benedictus es, *vel* Alleluia, *cum versu* Benedictus es, *si sit infrà Octavam Pentecostes. Interim cantatur à Choro dictus Hymnus, vel* Alleluia, *cum suo versu, ut suprà. Quo finito, surgit Pontifex, depositâ mitrâ, et versus ad Altare, dicit in competenti tono:* Gloria in excelsis Deo, *si sit infrà Octavam Pentecostes, quod dum à choro perficitur, sedet cum mitra. Quo finito, depositâ mitrâ, surgit, et versus ad populum, dicit:* Pax vobis, *vel*, Dominus vobiscum, *si* Gloria in excelsis Deo, *non sit dicendum; et conversus ad Altare, cantat Orationem Missæ diei, cum Oratione pro Ordinatis et Ordinandis, sub uno.* Per Dominum nostrum, *videlicet.*

Oratio.

Exaudi, quæsumus, Domine, supplicum preces, et devoto tibi pectore famulantes perpetuâ defensione custodi; ut nullis perturbationibus impediti, liberam servitutem tuis semper exibeamus officiis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat, etc.

Finità Oratione, sedet Pontifex; assumptâ mitrâ, et sibi oblato libro et candelâ, legit Epistolam. Interim per unum ex Subdiaconis noviter ordinatis cantatur Epistola. Quâ finitâ, surgit Pontifex, et accedit ad faldistorium ante Altare cum mitra, et ibi sedet. Promovendi verò ad Ordinem Diaconatûs, per Archidiaconum vocantur.

Accedant qui ordinandi sunt ad Diaconatum.

Et mox singulatim nominantur per Notarium, nullâ tamen factâ mentione de titulo. Eis igitur amictu, albâ, cingulo et manipulo paratis, ac stolam in sinistra manu, et candelam in dextera, ac dalmaticam super brachium sinistrum tenentibus, et in modum coronæ coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus offerens illos Pontifici, dicit:

REVERENDISSIME Pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, ut hos præsentes Subdiaconos ad onus Diaconii ordinetis.

Pontifex interrogat, dicens:

Scis illos dignos esse?

Respondet Archidiaconus:

Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testificor ipsos dignos esse ad hujus onus officii.

Et Pontifex dicit, Deo gratias.

Et ad eorum ordinationem procedit. In primis Pontifex cum mitra sedens, Clerò et populo annuntiat, dicens:

AUXILIANTE Domino Deo, et Salvatore nostro Jesu Christo, eligimus hos præsentes Subdiaconos in ordinem Diaconii. Si quis habet aliquid contra illos, pro Deo, et propter Deum, cum fiducia exeat, et dicat; verumtamen memor sit conditionis suæ.

Et factâ aliquali morâ, Pontifex convertens sermonem suum ad ordinandos, admonet eos, dicens:

PROVEHENDI, filii dilectissimi, ad Leviticum ordinem, cogitate magnoperè, ad quantum gradum Ecclesiæ ascenditis. Diaconum enim oportet ministrare ad Altare, baptizare, et prædicare. Sanè in veteri lege ex duodecim una Tribus Levi electa est, quæ speciali devotione tabernaculo Dei, ejusque sacrificiis ritu perpetuo deserviret. Tantaque dignitas ipsi concessa est, quòd nullus, nisi ex ejus stirpe, ad divinum illum cultum, atque officium ministraturus assurgeret; adeò ut grandi quodam privilegio hæreditatis, et Tribus Domini esse mereretur, et dici: quorum hodie, filii dilectissimi, et nomen, et officium tenetis, quia in ministerium tabernaculi testimonii, id est, Ecclesiæ Dei, eligimini in Levitico officio, quæ semper in procinctu posita, incessabili pugnâ contra inimicos dimicat, undè ait Apostolus: Non est nobis colluctatio adversùs carnem et sanguinem, sed adversùs principes et potestates, adversùs mundi rectores tenebrarum harum, contra spitualia nequitiæ, in cœlestibus. Quam Ecclesiam Dei, veluti tabernaculum portare, et munire debetis ornatu sancto, prædicatu divino, exemplo perfecto, Levi quippe interpretatur additus, sive assumptus. Et vos, filii dilectissimi, qui ab hæreditate paternâ nomen accipitis, estote assumpti à carnalibus desideriis, à terrenis concupiscentiis, quæ militant adversùs animam: estote nitidi, mundi, puri, casti, sicut decet ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei: ut dignè addamini ad numerum ecclesiastici gradûs; ut hæreditas, et Tribus amabilis Domini esse mereamini. Et quia comministri et cooperatores estis corporis et sanguinis Domini, estote ab omni illecebrâ carnis alieni, sicut ait scriptura, mundamini, qui fertis vasa Domini. Cogitate beatum Stephanum, merito præcipuæ castitatis ab Apostolis ad officium istud electum.

Curate, ut quibus Evangelium ore annuntiatis, vivis operibus exponatis, ut de vobis dicatur: Beati pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona. Habete pedes vestros calceatos Sanctorum exemplis, in præparatione Evangelii pacis. Quod vobis Dominus concedat per gratiam suam.

Deindè, si non sint ordinati Subdiaconi, Ordinandi omnes prosternunt se ubi genuflectebant, et Pontifice ante faldistorium suum genuflectente, dicuntur Litaniæ, et Ordinandi per Pontificem benedicuntur, prout suprà in Ordinatione Subdiaconi dictum est. Post hæc, Ordinandis ab accubitu surgentibus, genuflexis tamen manentibus, Pontifex, sedens in faldistorio cum mitra, intelligibili voce, alloquitur Clerum et populum, dicens:

COMMUNE votum, communis oratio prosequatur; ut hi, totius Ecclesiæ prece, qui ad Diaconatûs ministerium præparantur, Leviticæ bene✝dictionis ordine clarescant, et spirituali conversatione præfulgentes, gratiâ sanctificationis eluceant, præstante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit, et regnat Deus, in sæcula sæculorum.

Deindè, surgens cum mitra Pontifex, stans versus ad Ordinandos dicit, altâ voce legendo:

OREMUS, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos famulos suos, quos ad officium Diaconatûs dignatur assumere, benedictionis suæ gratiam clementer effundat, eisque consecrationis indultæ propitiùs dona conservet, et preces nostras clementer exaudiat; ut quæ nostro gerenda sunt ministerio, suo benignus prosequatur auxilio; et quos sacris mysteriis exequendis pro nostra intelligentia credimus offerendos, suâ bene✝dictione

sanctificet,

sanctificet, et confirmet. Per unigenitum Filium suum Dominum nostrum Jesum Christum, qui cum eo, et Spiritu sancto, vivit et regnat Deus.

Deindè, depositâ mitrâ, extensis manibus ante pectus, dicit:

Per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.
℣. Sursum corda.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.
℟. Dignum et justum est.

Verè dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, honorum dator, ordinumque distributor, atque officiorum dispositor, qui in te manens innovas omnia, et cuncta disponis, per verbum, virtutem, sapientiamque tuam Jesum Christum Filium tuum, Dominum nostrum, sempiternâ providentiâ præparas, et singulis quibusque temporibus aptanda dispensas. Cujus corpus, Ecclesiam videlicet tuam cœlestium gratiarum varietate distinctam, suorumque connexam distinctione membrorum, per legem mirabilem totius compaginis unitam, in augmentum templi tui crescere, dilatarique largiris, sacri muneris servitutem trinis gradibus ministrorum nomini tuo militare constituens; electis ab initio Levi filiis, qui in mysticis operationibus domûs tuæ fidelibus excubiis permanentes, hæreditatem benedictionis æternæ sorte perpetuâ possiderent. Super hos quoque famulos tuos, quæsumus, Domine, placatus intende, quos tuis sacris Altaribus servituros in officium Diaconatûs suppliciter dedicamus. Et nos quidem tanquam homines divini sensûs, et summæ rationis ignari, horum vi-

tam, quantùm possumus, æstimamus. Te autem, Domine, quæ nobis sunt ignota non transeunt, te occulta non fallunt. Tu cognitor es secretorum. Tu scrutator es cordium. Tu horum vitam cœlesti poteris examinare judicio, quo semper prævales, et admissa purgare, et ea quæ sunt agenda, concedere.

Hìc solus Pontifex manum dexteram extendens, ponit super caput cuilibet Ordinando, et nullus alius, quia non ad Sacerdotium, sed ad Ministerium consecrantur, dicens singulis :

Accipe Spiritum Sanctum, ad robur, ad resistendum diabolo et tentationibus ejus. In nomine Domini.

Posteà prosequitur in primo tono, extensam tenens manum dexteram, usque in finem præfationis.

Emitte in eos, quæsumus, Domine, Spiritum Sanctum, quo in opus ministerii tui fideliter exequendi, septiformis gratiæ tuæ munere roborentur. Abundet in eis totius forma virtutis, auctoritas modesta, pudor constans, innocentiæ puritas, et spiritualis observantia disciplinæ. In moribus eorum præcepta tua fulgeant, ut suæ castitatis exemplo, imitationem sanctam plebs acquirat; et bonum conscientiæ testimonium præferentes, in Christo firmi, et stabiles perseverent, dignisque successibus de inferiori gradu per gratiam tuam capere potiora mereantur.

Quod sequitur dicit planè legendo, ita tamen quod à circumstantibus possit audiri.

Per eumdem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritùs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Post hæc, Pontifex sedens cum mitra, cuilibet Ordinando ante se genuflexo stolam, quam singuli in

manu habent, imponit successivè super humerum sinistrum, dicens singulis :

Accipe stolam ✝ candidam de manu Dei; adimple ministerium tuum; potens enim est Deus, ut augeat tibi gratiam suam. Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum.

℟. Amen.

Faciens super quemlibet eorum signum Crucis, et Ministri reflectant capita stolæ, et alligent sub brachio dextero.

Post hæc, Pontifex, accipiens dalmaticam, induit eâ quemlibet successivè usque ad humeros, et sic fit usque ad ultimum, quem eâ totaliter induit; et hoc, si una tantùm sit dalmatica. Si verò quilibet suam habet, tunc singulos suâ totaliter induit, dicens cuilibet :

Induat te Dominus indumento salutis et vestimento lætitiæ, et dalmaticâ justitiæ circumdet te semper in nomine Domini.

℟. Amen.

Postremò, Pontifex accipit et tradit omnibus librum Evangeliorum, quem manu dexterâ tangunt, dicens :

Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, tam pro vivis, quàm pro defunctis. In nomine Domini.

℟. Amen.

Quo facto, Pontifex, stans ad Altare conversus, dicit, sine mitra :

Oremus.

Et Ministri subjungunt :

Flectamus genua.

℟. Levate.

Et vertens se ad Ordinatos, dicit :

EXAUDI, Domine, preces nostras, et super hos famulos tuos spiritum tuæ bene ✝ dictionis emitte; ut cœlesti munere ditati, et tuæ majestatis gratiam possint acquirere, et benè vivendi aliis exemplum præbere. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat, in unitate ejusdem Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

OREMUS.

DOMINE sancte, Pater fidei, spei, et gratiæ, et profectuum remunerator, qui in cœlestibus, et terrenis Angelorum ministeriis ubique dispositis, per omnia elementa voluntatis tuæ diffundis effectum, hos quoque famulos tuos, spirituali dignare illustrare affectu; ut tuis obsequiis expediti, sanctis altaribus tuis ministri puri accrescant; et indulgentiâ tuâ puriores, eorum gradu, quos Apostoli tui in septenarium numerum, beato Stephano duce ac prævio, Spiritu Sancto auctore, elegerunt, digni existant; et virtutibus universis quibus tibi servire oportet, instructi, tibi complaceant. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritûs Sancti Deus, Per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deindè cùm tempus fuerit, aliquis de noviter Ordinatis dalmaticâ indutus, Evangelium dicet. Ordinati autem statim, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE PRESBYTERI.

Pro ordinatione Presbyterorum parentur Oleum Catechumenorum, Calix cum vino et aqua, Patena, et Hostia desuper posita, medulla panis, et bacile cum buccali pro manibus abluendis, quas singuli ad suas mappulas extergunt.

Diaconis ordinatis, Pontifex ad sedendum in sede sua vel in faldistorio, in plano juxta cornu Epistolæ accedit, et cantatur Tractus, usque ad ultimum versum exclusivè; vel si sit infrà Octavam Pentecostes, Tractus, et Sequentia, usque ad ultimum versum exclusivè. Interim accedunt duo Capellani cùm libro et candela ante Pontificem, qui ex eo legit ipsum Tractum et Sequentiam, usque ad ultimum versum exclusivè. Deindè Pontifex cum mitra revertitur ante Altare, ubi sedet super faldistorium.

Tunc Archidiaconus vocat Ordinandos voce intelligibili, dicens:

Accedant qui ordinandi sunt ad Ordinem presbyteratûs.

Et mox nominatim leguntur per Notarium, prout suprà dictum est, nullâ tamen de titulo factâ mentione. Tunc illi, more Diaconorum parati amictu, albâ, singulo, stolâ et manipulo, tenentes planetas super brachium sinistrum complicatas, et in manu dextera candelas, ac mappulas albas pro ligandis et lavandis manibus, ad Pontificem accedunt, et coram eo in modum coronæ se disponunt. Tunc Archidiaconus præsentat Ordinandos Pontifici, dicens:

Reverendissime Pater, postulat sancta mater

Ecclesia Catholica ut hos præsentes Diaconos ad onus Presbyterii ordinetis.

Et Pontifex interrogat, dicens:

Scis illos esse dignos?

Respondet Archidiaconus:

Quantùm humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testificor ipsos dignos esse ad hujus onus officii.

Pontifex dicit: Deo gratias.

Et annuntiat Clero et populo, dicens:

QUONIAM, fratres charissimi, rectori navis, et navigio deferendis eadem est, vel securitatis ratio, vel communis timoris; par eorum debet esse sententia, quorum causa communis existit. Neque enim fuit frustrà à Patribus institutum, ut de electione illorum qui ad regimen altaris adhibendi sunt, consulatur etiam populus: quia de vita et conversatione præsentandi, quod nonnunquam ignoratur à pluribus, scitur à paucis; et necesse est, ut faciliùs ei, quis obedientiam exhibeat ordinato, cui assensum præbuerit ordinando. Horum siquidem Diaconorum in Presbyteros, auxiliante Domino, ordinandorum conversatio (quantùm mihi videtur) probata, et Deo placità existit, et digna (ut arbitror) Ecclesiastici honoris augmento. Sed ne unum fortasse, vel paucos, aut decipiat assensio, vel fallat affectio, sententia est expetenda multorum. Itaque quid de eorum actibus aut moribus noveritis, quid de merito sentiatis, liberâ voce pandatis; et his testimonium Sacerdotii magis pro merito, quàm affectione aliquâ tribuatis. Si quis igitur habet aliquid contrà illos, pro Deo, et propter Deum, cum fiducia exeat, et dicat; verumtamen memor sit conditionis suæ.

Posteà, Pontifex, factâ aliquâ morâ, convertens sermonem suum ad ordinandos, admonet eos, dicens:

CONSECRANDI filii dilectissimi, in Presbyteratus officium, illud dignè suscipere, ac susceptum laudabiliter exequi studeatis. Sacerdotem etenim oportet offerre, benedicere, præesse, prædicare et baptizare: Cum magno quippe timore ad tantum gradum ascendendum est, ac providendum, ut cœlestis sapientia, probi mores, et diuturna justitiæ observatio ad id electos commendent. Unde Dominus præcipiens Moysi, ut septuaginta viros de universo Israël in adjutorium suum eligeret, quibus Spiritûs Sancti dona divideret, suggessit; quos tu nosti, quòd senes populi sunt. Vos siquidem in septuaginta viris et senibus signati estis; si per Spiritum septiformem, Decalogum legis custodientes, probi et maturi in scientia similiter et opere eritis. Sub eodem quoque *mysterio*, et eadem figura in novo testamento Dominus septuaginta duos elegit, ac binos ante se in prædicationem misit; ut doceret verbo simul et facto, ministros Ecclesiæ suæ, fide et opere debere esse perfectos; seu geminæ dilectionis, Dei scilicet et proximi virtute fundatos. Tales itaque esse studeatis, ut in adjutorium Moysi et duodecim Apostolorum, episcoporum videlicet Catholicorum, qui per Moysen, et Apostolos figurantur, dignè, per gratiam Dei, eligi valeatis. Hâc certè mirâ varietate Ecclesia sancta circumdatur, ornatur, et regitur; cùm alii in ea Pontifices, alii minoris ordinis Sacerdotes, Diaconi, et Subdiaconi diversorum ordinum viri consecrantur; et ex multis, et alternæ dignitatis membris unum corpus Christi efficitur. Itaque, filii dilectissimi, quos ad nostrum adjutorium, fratrum nostrorum arbitrium consecrandos elegit, servate, in moribus vestris, castæ et sanctæ vitæ integritatem. Agnoscite quod agitis; imitamini quod tractatis, quatenùs mortis Dominicæ mysterium celebrantes, mortificare membra vestra à vitiis et

concupiscentiis omnibus procuretis. Sit doctrina vestra spiritualis medicina populo Dei; sit odor vitæ vestræ delectamentum Ecclesiæ Christi; ut prædicatione, atque exemplo ædificetis domum, id est, familiam Dei; quatenùs nec nos de vestra provectione, nec vos de tanti officii susceptione damnari à Domino, sed remunerari potiùs mereamur. Quod ipse nobis concedat per gratiam suam. ℟. Amen.

Si non sint factæ Ordinationes Subdiaconorum vel Diaconorum, dicuntur Litaniæ, ut suprà in ordinatione Subdiaconorum dictum est. Post hæc, surgunt omnes, et Ordinandis coram Pontifice binis et binis successivè genuflectentibus, Pontifex stans ante faldistorium suum cum mitra, et nullà oratione, nulloque cantu præmissis, imponit simul utramque manum super caput cujuslibet Ordinandi successivè, nihil dicens. Idemque faciunt post eum omnes Sacerdotes qui adsunt, quorum tres aut plures, planetis, vel saltem cum stolis parati, si commodè fieri potest, esse deberent. Quo facto, tàm Pontifex, quàm Sacerdotes, tenent manus dexteras extensas super illos. Et Pontifex stans cum mitra, dicit:

OREMUS, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos famulos suos quos ad Presbyterii munus elegit, cœlestia dona multiplicet; et quod ejus dignatione suscipiunt, ipsius consequantur auxilio. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Pontifex, depositâ mitrâ, conversus ad Altare, dicit:

OREMUS.

Et Ministri: Flectamus genua.

℟. Levate.

Et mox conversus ad Ordinandos, dicit:

EXAUDI nos, quæsumus, Domine Deus noster, et super hos famulos tuos bene ✝ dictionem Sancti

Spiritûs, et gratiæ sacerdotalis infunde virtutem, ut quos tuæ pietatis aspectibus offerimus consecrandos, perpetuâ muneris tui largitate prosequaris. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritûs Sancti Deus.

Tum, extensis manibus ante pectus, dicit:

Per omnia sæcula sæculorum.
℟. Amen.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum Spiritu tuo.
℣. Sursum corda.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.
℟. Dignum et justum est.

Verè dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, honorum auctor, et distributor omnium dignitatum; per quem proficiunt universa; per quem cuncta firmantur, amplificatis semper in melius naturæ rationalis incrementis, per ordinem congruâ ratione dispositum. Undè et Sacerdotales gradus, atque officia Levitarum, Sacramentis mysticis instituta creverunt: ut cùm Pontifices summos regendis populis præfecisses, ad eorum societatis, et operis adjumentum, sequentis Ordinis viros, et secundæ Dignitatis eligeres. Sic in eremo per septuaginta virorum prudentium mentes, Moysi Spiritum propagasti, quibus ille adjutoribus usus, in populo innumeras multitudines facilè gubernavit. Sic et in Eleazarum et Ithamarum filios Aaron paternæ plenitudinis abundantiam transfudisti; ut ad hostias salutares, et frequentiores officii Sacramenta ministerium sufficeret Sacerdotum. Hâc providentiâ, Domine, Apostolis filii tui Doctores

fidei comites addidisti, quibus illi orbem totum secundis prædicationibus impleverunt. Quapropter infirmitati quoque nostræ, Domine, quæsumus, hæc adjumenta largire; qui quantò fragiliores sumus, tantò his pluribus indigemus. Da, quæsumus, omnipotens Pater, in hos famulos tuos Presbyterii dignitatem; innova in visceribus eorum spiritum sanctitatis; ut acceptum à te, Deus, secundi meriti munus obtineant; censuramque morum exemplo suæ conversationis insinuent. Sint providi cooperatores ordinis nostri; eluceat in eis totius forma justitiæ, ut bonam rationem dispensationis sibi creditæ reddituri, æternæ beatitudinis præmia consequantur.

Quod sequitur legat planè, ita tamen, quòd à circumstantibus audiri possit.

Per eumdem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat, in unitate ejusdem Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Pontifex sedet, acceptâ mitrâ, et reflectit orarium, sive stolam ab humero sinistro cujuslibet, capiens partem quæ retro pendet, et imponens super dexterum humerum, aptat eam ante pectus in modum Crucis, singulis dicens :

Accipe jugum Domini; jugum enim ejus suave est, et onus ejus leve.

Posteà, imponit cuilibet successivè casulam usque ad scapulas, quam quilibet teneat super humeros complicatam, à parte anteriori deorsum dependentem, singulis dicens :

Accipe vestem Sacerdotalem, per quam charitas intelligitur; potens est enim Deus, ut augeat tibi charitatem, et opus perfectum.

℟. Deo gratias.

Surgit Pontifex sine mitra, et omnibus genua flectentibus, dicit :

DEUS, sanctificationum omnium auctor, cujus vera consecratio, plenaque benedictio est, tu Domine, super hos famulos tuos, quos ad Presbyterii honorem dedicamus, munus tuæ bene ✝ dictionis infunde, ut gravitate actuum, et censurâ vivendi probent se seniores, his instituti disciplinis, quas Tito et Timotheo Paulus exposuit; ut in lege tua die ac nocte meditantes, quod legerint, credant; quod crediderint, doceant; quod docuerint, imitentur; justitiam, constantiam, misericordiam, fortitudinem, cæterasque virtutes in se ostendant; exemplo præbeant; admonitione confirment; ac purum et immaculatum ministerii sui donum custodiant; et in obsequium plebis tuæ, panem et vinum in corpus et sanguinem filii tui immaculatâ benedictione transforment; et inviolabili charitate in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi, in die justi et æterni judicii Dei, conscientiâ purâ, fide verâ, Spiritu Sancto pleni resurgant. Per eumdem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Tunc Pontifex, sine mitra, ante Altare conversus, flexis genibus, incipit altâ voce, scholâ prosequente, Hymnum,

VENI, creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple supernâ gratiâ,
Quæ tu creasti pectora.

Surgit Pontifex, et facit ut in fine Hymni habetur, interim schola prosequitur Hymnum; qui, si propter Ordinandorum multitudinem necesse fuerit, repetatur, omisso primo versu.

Qui Paracletus diceris,
Donum Dei Altissimi,
Fons vivus, ignis, charitas,
Et spiritalis unctio.
Tu septiformis munere,
Dextræ Dei tu digitus,
Tu ritè promissum Patris,
Sermone ditans guttura.
Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus,
Infirma nostri corporis,
Virtute firmans perpeti.
Hostem repellas longiùs,
Pacemque dones protinùs,
Ductore sic te prævio,
Vitemus omne noxium.
Per te sciamus, da Patrem,
Noscamus atque Filium,
Te utriusque Spiritum,
Credamus omni tempore.
Gloria Patri Domino,
Natoque, qui à mortuis
Surrexit, ac Paracleto,
In sæculorum sæcula.
℟. Amen.

Dicto primo versu, surgit Pontifex, et sedet in faldistorio cum mitra; et depositis chirothecis, et annulo Pontificali reassumpto, ponitur ei gremiale, sive mappula super gremium, et singuli Ordinandi successivè coram eo genua flectunt; et Pontifex cum oleo Cathecumenorum inungit unicuique ambas manus simul junctas, in modum Crucis, producendo cum pollice suo dextero in dictum oleum intincto duas lineas, videlicet, à pollice dexteræ manus usque ad indicem sinistræ et à pollice sinistræ usque ad indicem dexteræ, ungendo

mox totaliter palmas, dicens, dùm quemlibet inungit:

CONSECRARE, et sanctificare digneris, Domine, manus istas, per istam unctionem, et nostram bene ✝ dictionem.

℟. Amen.

Pontifex producit manu dexterâ signum Crucis super manus illius quem ordinat, et prosequitur:

Ut quæcumque benedixerint, benedicantur; et quæcumque consecraverint, consecrentur et sanctificentur, in nomine Domini nostri Jesu Christi.

Et quilibet Ordinandus respondet, Amen.

Tum Pontifex claudit, seu jungit manus cuilibet successivè, quas sic consecratas aliquis Ministrorum Pontificis albo panniculo lineo simul, videlicet dexteram super sinistram alligat; et mox unusquisque ad ordinem suum redit; et sic clausas et alligatas manus tenet. Omnium manibus unctis et consecratis, Pontifex pollicem micâ panis tergit; tum tradit cuilibet successivè Calicem cum vino et aqua, et patenam superpositam cum Hostia, et ipsi illam accipiunt inter indices et medios digitos, et cuppam Calicis et Patenam simul tangunt, Pontifice singulis dicente:

ACCIPE potestatem offerre sacrificium Deo, Missasque celebrare, tam pro vivis quàm pro defunctis. In nomine Domini.

℟. Amen.

His peractis, Pontifex lavat manus cum medulla panis, et aqua lotionis hujusmodi projicitur in sacrarium. Deindè cum mitra revertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium in cornu Epistolæ, in plano sibi paratum, ubi sedet cum mitra. Et chorus cantat ultimum versum Tractûs, vel sequentiæ, sive Allel. *Interim accedunt duo Capellani ante Pontificem cum*

libro et candela, qui ex eo legit ultimum versum Tractûs, vel Sequentiæ, sive Allel. *Legit etiam secretò,* Munda cor meum, *atque Evangelium.*

Interea unus ex Diaconis noviter ordinatis accedit ad Altare cum textu Evangelii ante pectus, et dicit, Munda cor meum, etc. *Et cantat Evangelium. Interim parantur per Ministros Hostiæ super Altare, pro numero Ordinatorum in Ordinibus sacris, qui omnes communicare debent; et proceditur in Missa, ordine solito. Intereà dum Offertorium cantatur, vel etiam priùs, ordinati Sacerdotes poterunt lavare manus suas cum medulla panis, et aquâ benè mundare, atque extergere mappulis illis quibùs ligatæ erant, et aqua ablutionis hujusmodi projiciatur in sacrarium.*

Pontifex verò, Offertorio lecto, acceptâ mitrâ, vadit ad faldistorium ante medium Altaris, et ibi sedens, accipit Offertorium ab omnibus Ordinatis, qui omnes accedunt bini, et bini ad Pontificem, coram quo genuflexi offerunt illi singulas candelas accensas, et osculantur ejus manum, primò Presbyteri, tum Diaconi successivè, et alii suo ordine.

Accepto singulorum Offertorio, Pontifex lavat manus, et surgit sine mitra, ac tollitur faldistorium, et prosequitur Missam.

Presbyteri verò ordinati, post Pontificem, vel hinc, et indè, ubi magis commodum erit, in terra genuflexi, habeant libros coram se, dicentes:

Suscipe, sancte Pater, etc. *et omnia alia de Missa, prout dicit Pontifex: qui tamen benè advertat, quod secretas morosè dicat, et aliquantulùm altè, ita ut ordinati Sacerdotes possint secum omnia dicere, et præsertim verba consecrationis, quæ dici debent eodem momento per Ordinatos, quo dicuntur per Pontificem.*

Secreta pro Ordinatis, quæ dicitur cum secreta Missæ diei, sub uno, Per Dominum, etc.

Tuis, quæsumus, Domine, operare mysteriis, ut hæc tibi munera dignis mentibus offeramus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Cùm Pontifex dixerit orationem, Domine Jesu Christe, qui, etc. *osculatur Altare, et dat primo ex singulis Ordinatis cujuslibet Ordinis sacri ad eum successivè accedenti, et Altare priùs ad dexteram Pontificis deosculanti, pacem, dicens:* Pax tecum.

Cui ille respondet: Et cum Spiritu tuo.

Et cuilibet illorum dat sequenti sui Ordinis secum ordinato, et ille alteri; et sic usque ad ultimum continuatur. Si autem Ordinatorum parvus sit numerus, Pontifex poterit dare pacem singulis. Postquam verò Pontifex se communicaverit, et totum sanguinem sumpserit, priusquam digitos abluat, accedunt ante Altare Presbyteri, deindè Diaconi, tandem subdiaconi; quibus ordinatè dispositis et genuflexis, Pontifex, factà reverentià Sacramento, et aliquantulùm versùs cornu Evangelii se retrahens, ad eos se convertit, et singuli ex Diaconis et Subdiaconis tantum, dicant submissà voce:

Confiteor Deo, etc. *Et si Officium fiat in cantu, unus de noviter ordinatis illud cantat.*

Et Pontifex stans capite detecto, versus ad eos, dicit intelligibili voce, nisi Officium fiat in cantu:

Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris, perducat vos ad vitam æternam. ℟. Amen.

Indulgentiam, absolutionem, et remissionem peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens et misericors Dominus.

℟. Amen.

Et manu dexterâ signum Crucis super eos communiter producit : Presbyteri ante communionem non dicunt confessionem, nec datur eis absolutio, quia concelebrant Pontifici : propterea si non sunt alii Ordinati, confessio et absolutio prædictæ omittuntur.

Tum accedunt Ordinati ad supremum gradum Altaris bini et bini. Pontifex verò ponit plures hostias consecratas super patenam, quam ori cujuslibet communicandi supponit, et singulos communicat, cuilibet dicens :

Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat te in vitam æternam.

Quilibet respondet : Amen.

Et priusquam communionem sumat, manum Pontificis Hostiam tenentem osculatur.

Unus Ministrorum Pontificis stat juxta cornu Epistolæ Altaris, Calicem habens, non illum cum quo Pontifex celebravit, sed alium cum vino, et mappulam mundam in manibus, ad quem singuli communicati accedunt, et se purificant, os extergunt, et ad partem se locant. Omnibus communicatis, Pontifex extergit patenam super calicem suum, super eum digitos abluit, sumit ablutionem, accipit mitram, et lavat manus.

Pontifex, lotis manibus, mitrâ depositâ, stans in cornu Epistolæ Altaris, versus ad illud, inchoat in cantu, scholâ prosequente, Responsorium, quod à Septuagesima usque ad Pascha dicitur sine Alleluia.

Jam non dicam vos servos, sed amicos meos, quia omnia cognovistis quæ operatus sum in medio vestrî. Alleluia. * Accipite Spiritum Sanctum in vobis Paracletum : * Ille est, quem Pater mittet vobis. Alleluia.

℣. Vos amici mei estis, si feceritis quæ ego præcipio vobis. * Accipite.

℣. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. * Ille est, quem.

Incepto Responsorio, Pontifex, acceptâ mitrâ, vertit se ad Presbyteros ordinatos, qui ante Altare coram ipso stantes, profitentur fidem quam prædicaturi sunt, dicentes:

CREDO in Deum, Patrem omnipotentem, Creatorem cœli et terræ. Et in Jesum Christum Filium ejus unicum Dominum nostrum. Qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Maria Virgine. Passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, et sepultus. Descendit ad inferos; tertiâ die resurrexit à mortuis. Ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis. Indè venturus est judicare vivos et mortuos.

Credo in Spiritum Sanctum. Sanctam Ecclesiam Catholicam. Sanctorum Communionem. Remissionem peccatorum. Carnis resurrectionem. Vitam æternam. Amen.

Quo finito, Pontifex cum mitra sedens super faldistorium, ante medium Altaris, imponit ambas manus super capita singulorum coram eo genuflectentium, dicens cuilibet:

ACCIPE Spiritum Sanctum; quorum remiseris peccata, remittuntur eis; et quorum retinueris, retenta sunt.

Deinde, explicans casulam, quam unusquisque habet super humeros complicatam, induit illâ quemlibet, singulis dicens:

Stolâ innocentiæ induat te Dominus.

Et mox unusquisque iterùm ad Pontificem accedit,

et genuflexus ponit manus suas junctas inter manus Pontificis dicentis cuilibet, si suus est Ordinarius :

PROMITTIS mihi et successoribus meis reverentiam et obedientiam?

Et ille respondet : Promitto.

Si verò Pontifex non est suus Ordinarius, dicit singulis, cùm manus eorum inter suas tenet, ut præfertur.

PROMITTIS Pontifici, *vel* Prælato, ordinario tuo, pro tempore existenti, reverentiam et obedientiam?

Et ille respondet : Promitto.

Tunc Pontifex, tenens manus illius inter suas, osculatur unumquemque, dicens : Pax Domini sit semper tecum.

Et ille respondet : Amen.

His expletis, et eis ad ordinem suum reversis, Pontifex sedens cum mitra et baculo, admonet eos, dicens :

QUIA res quam tractaturi estis, satis periculosa est, filii dilectissimi, moneo vos, ut diligenter totius Missæ ordinem, atque Hostiæ consecrationem, ac fractionem, et communionem, ab aliis jam doctis Sacerdotibus discatis, priusquam ad celebrandam Missam accedatis.

Pontifex surgit cum mitra et baculo, et Presbyteris coram eo adhuc genuflexis benedicit, dicens, voce competenti ;

BENEDICTIO Dei omnipotentis, Pa ✝ tris, et Fi ✝ lii, et Spiritûs ✝ Sancti descendat super vos, ut sitis benedicti in ordine Sacerdotali, et offeratis placabiles Hostias pro peccatis atque offensionibus populi, omnipotenti Deo, cui est honor et gloria per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Post hæc, Pontifex, depositâ mitrâ, et amoto

faldisterio, convertitur ad Altare, prosequitur Missam, et cantatur communio; et dicitur hæc Postcommunio pro Ordinatis sub uno, Per Dominum, *cum Postcommunione Missæ diei.*

Postcommunio.

QUOS tuis, Domine, reficis Sacramentis, continuis attolle benignus auxiliis; ut tuæ redèmptionis effectum, et mysteriis capiamus, et moribus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Deinde dicitur Benedicamus Domino, *vel* Ite, Missa est, *prout tempus requirit, et per Pontificem,* Placeat tibi sancta, etc.

Quo dicto, Pontifex, acceptâ mitrâ et baculo Pastorali, dat benedictionem solitam, dicens:

Sit nomen Domini benedictum, etc.

Tum sedet et alloquitur Ordinatos sub his verbis:

FILII dilectissimi, diligenter considerate Ordinem per vos susceptum, ac onus humeris vestris impositum; studete sanctè et religiosè vivere, atque omnipotenti Deo placere, ut gratiam suam possitis acquirere, quam ipse vobis per suam misericordiam concedere dignetur.

Singuli ad primam Tonsuram, *vel* ad quatuor minores Ordines promoti, dicite semel septem Psalmos Pœnitentiales, cum Litaniis, Versiculis et Orationibus. Ad Subdiaconatum, *vel* Diaconatum, Nocturnum talis diei. Ad Presbyteratum verò ordinati, post primam vestram Missam, tres alias Missas, videlicet, unam de Spiritu Sancto, aliam de beata Maria semper Virgine, tertiam pro fidelibus defunctis dicite, et omnipotentem Deum etiam pro me orate.

Quod illi devotè suscipiunt, et respondent se facturos.

Tum Pontifex convertit se ad Altare, et dicit, submissâ voce :

Dominus vobiscum.

Initium sancti Evangelii secundùm Joannem. In principio, etc.

Signat Altare, et se, et revertitur ad sedem, vel ad faldistorium, ubi exuitur sacris vestibus. Ordinati etiam ad Presbyteratum dicunt idem Evangelium, et in loco convenienti sacras vestes deponunt, et cum eis alii Ordinati.



§. II.

MISSA

Per Sacerdotes recens ordinatos, Pontifici concelebrantes, recitanda.

MONITA

AD NOVITIOS SACERDOTES.

PRIMÒ *præscripti in Missali ritus de oculis erigendis, jungendis manibus, crucibus efformandis, et capite inclinando, à vobis hìc sunt prætermittendi: verùm ad venerabile nomen Jesu et Mariæ, atque ad proprium nomen Papæ, ad verbum etiam* Oremus, *levi capitis inclinatione, internum animi cultum, religionemque significabitis. Si quid aliud à vobis requirendum erit, illud propriis locis adnotatum reperietis.*

Secundò, quod ad situm corporis attinet, cùm primùm Pontifex ad offerendum panem sese comparabit, faciem ad Altare, flexis genibus, convertetis, nisi angustia loci aliud faciendum suggerat et cogat.

Denique illud vobis cavendum superest, ne priùs ad Ordinationem accedere præsumatis, quàm integram hanc Missæ partem sollicitè perlegeritis, ut omnia ex ratione temporis, videlicet Orationes, Secretas, Præfationes, Communicantes Hanc igitur, *Vesperas denique, Sabbati sancti, convenienter et appositè proferendo legitimas et acceptabiles Deo sacerdotii vestri primitias offeratis.*

SACERDOTES
RECENS ORDINATI,

Ante quàm Divinum hoc opus ineant, statuere ac profiteri omnes convenit, se nihil aliud agere velle, quàm quod agit ipse Pontifex, tum in oblatione panis et vini, tum in commemoratione pro vivis et defunctis, tum in consecratione Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi, in toto, denique, Missæ decursu.

Dùm Pontifex offert panem cum aliis particulis pro communione Ordinatorum.

SUSCIPE, sancte Pater omnipotens, æterne Deus, hanc immaculatam Hostiam, quam ego indignus famulus tuus offero tibi Deo meo vivo et vero, pro innumerabilibus peccatis, et offensionibus et negligentiis meis, et pro omnibus circumstantibus; sed et pro omnibus fidelibus Christianis vivis atque defunctis: ut mihi et illis proficiat ad salutem, in vitam æternam. Amen.

Dùm mittit aquam in Calicem.

DEUS, qui humanæ substantiæ dignitatem mira-

biliter condidisti, et mirabiliùs reformasti: da nobis per hujus aquæ et vini mysterium, ejus Divinitatis esse consortes, qui humanitatis nostræ fieri dignatus est particeps Jesus Christus Filius tuus Dominus noster: qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Dùm offert Calicem.

OFFERIMUS tibi, Domine, Calicem salutaris, tuam deprecantes clementiam, ut in conspectu divinæ Majestatis tuæ pro nostra et totius mundi salute cum odore suavitatis ascendat. Amen.

Post oblationem Calicis.

IN spiritu humilitatis, et in animo contrito suscipiamur à te, Domine: et sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodiè, ut placeat tibi, Domine Deus.

VENI, sanctificator omnipotens, æterne Deus, et benedic hoc sacrificium tuo sancto nomini præparatum.

Ad Benedictionem incensi, (si nempe fiat officium in cantu, alioquin omittitur, et Pontifex statim procedit ad abluendas manus.)

PER intercessionem beati Michaëlis Archangeli stantis à dexteris Altaris incensi, et omnium electorum suorum, incensum istud dignetur Dominus benedicere, et in odorem suavitatis accipere. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Dùm Pontifex incensat oblata.

INCENSUM istud à te benedictum, ascendat ad te, Domine, et descendat super nos misericordia tua.

Dùm incensat Altare.

DIRIGATUR, Domine, oratio mea, sicut incen-

sum in conspectu tuo : elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum: pone, Domine, custodiam ori meo, et hostium circumstantiæ labiis meis : ut non declinet cor meum in verba malitiæ, ad excusandas excusationes in peccatis.

Dùm reddit thuribulum Diacono.

ACCENDAT in nobis Dominus ignem sui amoris, et flammam æternæ charitatis. Amen.

Dùm lavat manus.

LAVABO, inter innocentes, manus meas : et circumdabo altare tuum, Domine.

Ut audiam vocem laudis: et enarrem universa mirabilia tua.

Domine, dilexi decorem domûs tuæ : et locum habitationis gloriæ tuæ.

Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam : et cum viris sanguinum vitam meam.

In quorum manibus iniquitates sunt : dextera eorum repleta est muneribus.

Ego autem in innocentia mea ingressus sum : redime me, et miserere meî.

Pes meus stetit in directo : in Ecclesiis benedicam te, Domine.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper : et in sæcula sæculorum. Amen.

Post ablutionem manuum.

SUSCIPE, sancta Trinitas, hanc oblationem, quam tibi offerimus ob memoriam Passionis, Resurrectionis, et Ascensionis Jesu Christi Domini nostri, et in honorem beatæ Mariæ semper Virginis, et beati Joannis-Baptistæ, et sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et istorum, et omnium sanctorum : ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem,

tem; et illi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam agimus in terris. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Dùm Pontifex vertit se ad populum.

ORATE, Fratres, ut meum ac vestrum Sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.

Circumstantes reliqui respondent:

SUSCIPIAT Dominus sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiæ suæ sanctæ.

Ordinati dicunt.

Amen.

Deindè Secretas, quæ sequuntur.

Secreta, *Quatuor Temporum Adventûs.*

SACRIFICIIS præsentibus, quæsumus, Domine, placatus intende: ut et devotioni nostræ proficiant et saluti.

Tuis, quæsumus, *ut infrà.*

Quadragesimæ.

PRÆSENTIBUS sacrificiis, quæsumus, Domine, jejunia nostra sanctifica: ut quod observantia nostra profitetur exteriùs, intrinsecùs operetur.

Tuis, quæsumus, etc. *ut infrà.*

Secreta, *Pro Ordinatis.*

Alteri ex superioribus quæ convenit pro ratione temporis, jungenda sub uno, Per Dominum.

TUIS, quæsumus, Domine, operare mysteriis, ut hæc tibi munera dignis mentibus offeramus. Per Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs sancti Deus.

Per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen, *ut infrà, in Præfatione.*

Secreta, *Sabbato ante Dominicam Passionis.*

OBLATIONIBUS nostris, quæsumus, Domine, placare susceptis: et ad te nostras etiam rebelles compelle propitius voluntates.

Tuis, quæsumus, etc. *ut infrà.*

Secreta, *Sabbato sancto.*

SUSCIPE, quæsumus, Domine, preces populi tui, cum oblationibus hostiarum, ut Paschalibus initiata mysteriis, ad æternitatis nobis medelam, te operante, proficiant.

Tuis, quæsumus, etc. *ut infrà.*

Secreta, *pro Ordinatis.*

TUIS, quæsumus, Domine, operare mysteriis, ut hæc tibi munera dignis mentibus offeramus. Per Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus.

Per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen, *ut infrà, in Præfatione.*

Secreta, *Sabbato post Pentecosten.*

UT accepta tibi sint, Domine, nostra jejunia: præsta nobis, quæsumus, hujus munere Sacramenti purificatum tibi pectus offerre.

Tuis quæsumus, etc.

Secreta, *Sabbato Quatuor Temporum Septembris.*

CONCEDE, quæsumus, omnipotens Deus: ut oculis tuæ majestatis munus oblatum, et gratiam nobis devotionis obtineat, et effectum beatæ perennitatis acquirat.

Tuis, quæsumus, etc.

Secreta, *pro Ordinatis.*

TUIS, quæsumus, Domine, operare mysteriis ut hæc tibi munera dignis mentibus offeramus. Per Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs sancti Deus.
Per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.
Ut in Præfatione.

PRÆFATIO.

Sabbatis Quatuor Temporum Adventûs, Quadragesimæ, et Septembris.

PER omnia sæcula sæculorum.
℟. Amen.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.
℣. Sursum corda.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.
℟. Dignum et justum est.

VERÈ dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus.

Deindè, Sabbatis Quadragesimæ.

QUI corporali jejunio vitia comprimis, mentem elevas, virtutem largiris et præmia. Per Christum Dominum nostrum, etc. *ut infrà.*

PER Christum Dominum nostrum.
Per quem Majestatem tuam laudant Angeli, adorant Dominationes, tremunt Potestates, cœli cœlorumque Virtutes, ac beata Seraphim, sociâ exultatione concelebrant. Cum quibus et nostras voces, ut admitti jubeas deprecamur, supplici confessione dicentes:

SANCTUS, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus, Sabaoth. Pleni sunt cœli et terra gloriâ tuâ. Hosanna in excelsis.

ALIA PRÆFATIO.

Sabbato Sancto, et Sabbato post Pentecosten.

PER omnia sæcula sæculorum.
℟. Amen.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum Spiritu tuo.
℣. Sursum corda.
℟. Habemus ad Dominum.
℣. Gratias agamus Domino Deo nostro.
℟. Dignum et justum est.
Verè dignum et justum est, æquum et salutare.

Deindè, Sabbato Sancto.

TE quidem, Domine, omni tempore, sed in hac potissimum nocte gloriosiùs prædicare, cùm Pascha nostrum immolatus est Christus. Ipse enim verus est Agnus, qui abstulit peccata mundi. Qui mortem nostram moriendo destruxit, et vitam resurgendo reparavit. Et ideò cum Angelis et Archangelis, cum Thronis et Dominationibus cumque omni militia cœlestis exercitûs hymnum gloriæ tuæ canimus, sine fine dicentes :

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt cœli et terra gloriâ tuâ. Hosanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.

Sabbato post Pentecosten.

NOS tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : per Christum Dominum nostrum. Qui ascendens super omnes cœlos, sedensque ad dexteram tuam, promis-

tum Spiritum sanctum hodiernâ die in filios adoptionis effudit. Quapropter profusis gaudiis, totus in orbe terrarum mundus exultat. Sed et supernæ Virtutes atque Angelicæ Potestates hymnum gloriæ tuæ concinunt, sine fine dicentes :

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt cœli et terra gloriâ tuâ. Hosanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.

CANON MISSÆ.

TE igitur, clementissime Pater, per Jesum Christum, filium tuum, Dominum nostrum, supplices rogamus ac petimus, uti accepta habeas, et benedicas, hæc dona, hæc munera, hæc sancta sacrificia illibata, in primis quæ tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta Catholica : quam pacificare, custodire, adunare, et regere digneris, toto orbe terrarum, unà cum famulo tuo Papa nostro N. et Antistite nostro N. et Rege nostro N. et omnibus orthodoxis, atque Catholicæ et Apostolicæ fidei cultoribus.

Memento, Domine, famulorum famularumque tuarum.

Hic fit commemoratio pro vivis.

Deindè prosequuntur cum Pontifice.

ET omnium circumstantium, quorum tibi fides cognita est, et nota devotio, pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis, pro se, suisque omnibus : pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis et incolumitatis suæ : tibique reddunt vota sua æterno Deo, vivo et verò.

Sabbato Sancto.

COMMUNICANTES et noctem sacratissimam celebrantes Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi

secundùm carnem : sed et memoriam venerantes in primis gloriosæ semper Virginis Mariæ genitricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi.

Sed, etc. *ut infrà.*

COMMUNICANTES et memoriam venerantes, in primis gloriosæ semper Virginis Mariæ genitricis Dei et Domini nostri Jesu Christi.

Sabbato post Pentecosten.

COMMUNICANTES et diem sacratissimum Pentecostes celebrantes, quo Spiritus Sanctus Apostolis innumeris linguis apparuit : sed et memoriam venerantes, in primis gloriosæ semper Virginis Mariæ genitricis Dei et Domini nostri Jesu Christi.

Sed, etc. *ut infrà.*

SED et beatorum Apostolorum, ac Martyrum tuorum, Petri et Pauli, Andreæ, Jacobi, Joannis, Thomæ, Jacobi, Philippi, Bartholomæi, Matthæi, Simonis et Thadæi : Lini, Cleti, Clementis, Xisti, Cornelii, Cypriani : Laurentii, Chrysogoni, Joannis et Pauli, Cosmæ et Damiani : et omnium Sanctorum tuorum : quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionis tuæ muniamur auxilio. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

HANC igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quæsumus, Domine, ut placatus accipias; diesque, etc. *ut infrà.*

Sabbato Sancto, et post Pentecosten.

HANC igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, pro his quoque quos regenerare dignatus es, ex aqua et Spiritu Sancto, tribuens eis remissionem omnium peccatorum, quæsumus, Domine, ut placatus accipias; diesque, etc.

Diesque nostros in tua pace disponas, atque ab æterna damnatione nos eripi, et in electorum tuorum jubens grege numerari. Per Christum Dominum nostrum.

Quam oblationem tu Deusi n omnibus, quæsumus, benedictam, adscriptam, ratam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris, ut nobis Corpus et Sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi.

Qui pridiè quàm pateretur accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas: et elevatis oculis in cœlum ad te Deum Patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens, benedixit, fregit, deditque discipulis suis dicens: accipite et manducate ex hoc omnes.

Verba consecrationis distinctè, attentè et devotè proferenda simul cum Pontifice, ita ut ante Pontificem non absolvantur.

Hoc est enim Corpus meum.

Post adorationem Hostiæ.

SIMILI modo postquam cœnatum est, accipiens et hunc præclarum Calicem in sanctas ac venerabiles manus suas: item tibi gratias agens, benedixit, deditque discipulis suis, dicens: accipite et bibite ex eo omnes.

Verba Consecrationis Calicis.

Hic est enim Calix sanguinis mei, novi et æterni Testamenti, mysterium fidei: qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

Post Consecrationem.

HÆC quotiescumque feceritis, in meî memoriam facietis.

Post adorationem Calicis.

UNDE et memores, Domine, nos servi tui, sed et plebs tua sancta, ejusdem Christi Filii tui Domini nostri tam beatæ Passionis necnon et ab inferis Resurrectionis, sed et in cœlos gloriosæ Ascensionis : offerimus præclaræ majestati tuæ de tuis donis ac datis, Hostiam puram, Hostiam sanctam, Hostiam immaculatam, panem sanctum vitæ æternæ, et Calicem salutis perpetuæ.

SUPRA quæ propitio ac sereno vultu respicere digneris, et accepta habere, sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui justi Abel, et sacrificium Patriarchæ nostri Abrahæ : et quod tibi obtulit summus Sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, immaculatam Hostiam.

SUPPLICES te rogamus, omnipotens Deus : jube hæc perferri per manus sancti Angeli tui in sublime Altare tuum, in conspectu divinæ majestatis tuæ : ut quotquot ex hâc Altaris participatione, sacrosanctum Filii tui Corpus et Sanguinem sumpserimus, omni benedictione cœlesti, et gratiâ repleamur. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Commemoratio pro Defunctis.

MEMENTO etiam, Domine, famulorum, famularumque tuarum, qui nos præcesserunt cum signo fidei, et dormiunt in somno pacis.

Orant aliquantulùm pro Defunctis, deindè prosequuntur.

IPSIS, Domine, et omnibus in Christo quiescentibus, locum refrigerii, lucis, et pacis, ut indulgeas, deprecamur. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Ad prima sequentia verba percutitur pectus.

NOBIS quoque peccatoribus, famulis tuis de multitudine miserationum tuarum sperantibus, partem aliquam et societatem donare digneris, cum tuis sanctis Apostolis et Martyribus; cum Joanne, Stephano, Matthia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnete, Cæcilia, Anastasia, et omnibus Sanctis tuis, intrà quorum nos consortium, non æstimator meriti, sed veniæ, quæsumus, largitor, admitte. Per Christum Dominum nostrum.

PER quem hæc omnia, Domine, semper bona creas, sanctificas, vivificas, benedicis, et præstas nobis.

Dùm Pontifex, factâ genuflexione, signat cum Hostia super Calicem.

PER ipsum, et cum ipso, et in ipso, est tibi Deo Patri omnipotenti, in unitate Spiritûs sancti, omnis honor, et gloria.

Per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

OREMUS. Præceptis salutaribus moniti, et divinâ institutione formati, audemus dicere:

PATER noster, qui es in cœlis: Sanctificetur nomen tuum: Adveniat regnum tuum: Fiat voluntas tua, sicut in cœlo et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie: et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem.

Circumstantes reliqui respondent:

Sed libera nos à malo.

Ordinati dicunt:

Amen.

Libera nos, quæsumus, Domine, ab omnibus malis, præteritis, præsentibus, et futuris: et intercedente beatâ et gloriosâ semper Virgine, Dei genitrice Mariâ, cum beatis Apostolis tuis Petro et Paulo, atque Andræâ, et omnibus Sanctis, da propitiùs pacem in diebus nostris: ut ope misericordiæ tuæ adjuti, et à peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi.

Dùm Pontifex frangit Hostiam.

Per eumdem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs sancti Deus; Per omnia sæcula sæculorum.

℟. Amen.

℣. Pax Domini sit semper vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Dùm Pontifex immittit particulam Hostiæ in Calicem.

Hæc commixtio et consecratio Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi, fiat accipientibus nobis in vitam æternam. Amen.

Dicendo, Agnus Dei, *ter pectus percutere convenit.*

Sabbato Sancto, Agnus Dei *non dicitur.*

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem.

Ad sequentes Orationes inclinatio humerorum etiam perseverat.

Domine, Jesu Christe, qui dixisti Apostolis tuis: Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis: ne respicias peccata mea, sed fidem Ecclesiæ tuæ: eamque secundùm voluntatem tuam pacificare et coa-

dunare digneris. Qui vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Sabbato Sancto, Pax non datur.

Hic, Pontifex dat primo ex singulis ordinatis cujuslibet Ordinis sacri ad eum successivè accedenti, et Altare priùs ad dexteram Pontificis deosculanti, pacem, dicens: Pax tecum. *Cui ille respondet.* Et cum spiritu tuo.

Et quilibet illorum dat sequenti sui Ordinis secum ordinato, et ille alteri, et sic usque ad ultimum continuatur.

Si autem Ordinatorum parvus sit numerus, Pontifex poterit pacem dare singulis, quibus peractis, dicuntur sequentes Orationes.

Recipitur autem Pax, admovendo genam sinistram sinistræ Pontificis, et eum complectendo.

DOMINE, Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificasti, libera me per hoc Sacrosanctum Corpus et sanguinem tuum, ab omnibus iniquitatibus meis, et universis malis: et fac me tuis semper inhærere mandatis, et à te nunquam separari permittas. Qui cum eodem Deo Patre, et Spiritu Sancto, vivis et regnas Deus in sæcula sæculorum. Amen.

PERCEPTIO Corporis tui, Domine Jesu Christe, quod ego indignus sumere præsumo, non mihi proveniat in judicium et condemnationem: sed pro tua pietate prosit mihi ad tutamentum mentis et corporis, et ad medelam percipiendam: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritûs Sancti Deus, Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Antequam Pontifex accipiat ambas partes Hostiæ.

PANEM cœlestem accipiam, et nomen Domini invocabo.

Tùm, inclinatis adhuc humeris, erecto ad Eucharistiam vultu, corde humili percutiendo pectus, dicitur:

DOMINE, non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantùm dic verbo, et sanabitur anima mea.

Dùm Pontifex se signat cum Hostia.

CORPUS Domini nostri Jesu Christi custodiat animam meam in vitam æternam. Amen.

Dùm Pontifex communicat se, intendunt omnes in eum, et devotè cum ipso quiescunt aliquantulùm in meditatione sanctissimi Sacramenti; deinde dicunt:

QUID retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, et nomen Domini invocabo. Laudans invocabo Dominum, et ab inimicis meis salvus ero.

Dùm Pontifex signat se Calice.

SANGUIS Domini nostri Jesu Christi custodiat animam meam in vitam æternam. Amen.

Dùm Pontifex pretiosum sanguinem sumit, omnes, fixis in Calicem oculis, piam ad Christum excitant mentem.

Post sumptionem Calicis, fit communio Sacerdotum, ad quam non dicunt confessionem, quia concelebrant Pontifici.

Dùm Pontifex sumit purificationem, finitâ Communione.

QUOD ore sumpsimus, Domine, purâ mente capiamus: et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum.

Dùm abluit digitos.

CORPUS tuum, Domine, quod sumpsi, et Sanguis, quem potavi, adhæreat visceribus meis, et præsta ut in me non remaneat scelerum macula,

quem pura et sancta refecerunt Sacramenta. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

Quædam hîc interferuntur usque ad Antiphonam, quæ dicitur Communio; ea autem videri possunt in Pontificali.

Sabbato Quatuor Temporum Adventûs, Communio.

EXULTAVIT ut gigas ad currendam viam: à summo cœlo egressio ejus, et occursus ejus usque ad summum ejus.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum Spiritu tuo.

OREMUS.

Postcommunio.

QUÆSUMUS, Domine, Deus noster: ut sacrosancta mysteria, quæ pro reparationis nostræ munimine contulisti, et præsens nobis remedium esse facias, et futurum.

Quos tuis, etc. *ut infrà.*

Quadragesimæ Communio.

DOMINE, Deus meus, in te speravi: libera me ab omnibus persequentibus me, et eripe me.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum Spiritu tuo.

OREMUS.

Postcommunio.

SANCTIFICATIONIBUS tuis, omnipotens Deus, et vitia nostra curentur, et remedia nobis æterna proveniant.

Quos tuis, etc. *ut infrà.*

Postcommunio pro Ordinatis cum una ex superioribus dicenda sub eadem conclusione.

QUOS tuis, Domine, reficis Sacramentis, conti-

nuis attolle benignus auxiliis, ut tuæ redemptionis effectum, et mysteriis capiamus et moribus. Per Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum Spiritu tuo.

℣. Benedicamus Domino.

℟. Deo gratias.

Sabbato ante Dominicam Passionis, Communio.

DOMINUS regit me, et nihil mihi deerit: in loco pascuæ ibi me collocavit; super aquam refectionis educavit me.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Postcommunio.

TUA nos, quæsumus, Domine, sancta purificent: et operatione suâ tibi placitos esse perficiant.

Quos tuis, etc.

Postcommunio pro Ordinatis superiori jungenda sub uno Per Dominum.

QUOS tuis, Domine, reficis Sacramentis, continuis attolle benignus auxiliis, ut tuæ redemptionis effectum, et mysteriis capiamus et moribus. Per Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Benedicamus Domino.

℟. Deo gratias.

Sabbato sancto.

Expletis omnibus, quæ de more, à finita purifica-

tione manuum Episcopi, usque ad Antiphonam, quam Communionem vocant, dicuntur vesperæ eo modo qui sequitur.

Inchoato per Episcopum et ordinatos Sacerdotes, Alleluia, *Ministri Episcopi recitant primum versum,* Laudate, etc. *tùm Episcopus et ordinati Sacerdotes secundum versum, et sic alternatim usque ad finem. Finito Psalmo, omnes repetunt ter* Alleluia. *Tunc consequenter Episcopus et ordinati Sacerdotes incohant Antiphonam,* Vespere autem Sabbati: *dicti verò Ministri incipiunt Canticum,* Magnificat, *quod prosequuntur Episcopus et ordinati Sacerdotes alternatim cum Ministris, ut dictum est de Psalmo, et in fine, repetità ab omnibus Antiphonà, Pontifex cum ordinatis Sacerdotibus Missam perficit.*

Ubi verò consuetudo viget recitandi Antiphonas integras, ante et post Psalmos prædictos; ut dictum est ab Episcopo et Sacerdotibus ordinatis primum Alleluia, *alia duo prosequuntur iidem Episcopus et Sacerdotes ordinati cum Ministris, tùm ipsi Ministri incipiunt Psalmum,* Laudate, etc. *ut suprà: eàdem ratione Antiphona ad* Magnificat *recitatur integra, priusquàm dicti Ministri incipiant ipsum Canticum, observando ut initium Antiphonæ ab Episcopo et Sacerdotibus ordinatis tantùm dicatur, cætera verò etiam à Ministris.*

Ad Vesperas.

Alleluia. (*Addantur duo sequentia, si usus postulet,*) Alleluia, alleluia.

Psalmus.

LAUDATE Dominum, omnes gentes: laudate eum, omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus: et veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

Alleluia, alleluia, alleluia.

Antiphona. Vesperè autem Sabbati, (*dicatur integra, si ita fert usus,*) quæ lucescit in prima Sabbati: venit Maria Magdalene, et altera Maria, videre sepulchrum; alleluia.

Canticum Beatæ Mariæ.

MAGNIFICAT anima mea Dominum.

Et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est, et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus à progenie in progenies: timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede, et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis, et divites dimisit inanes.

Suscepit Israël puerum suum: recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros: Abraham, et semini ejus in sæcula.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper: et in sæcula sæculorum. Amen.

Antiphona. Vespere autem Sabbati, quæ lucescit in prima Sabbati: venit Maria Magdalene, et altera Maria, videre sepulchrum. Alleluia.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Postcommunio.

SPIRITUM nobis, Domine, tuæ charitatis infun-

de; ut quos Sacramentis Paschalibus satiasti, tuâ facias pietate concordes.

Pro Ordinatis.

QUOS tuis, Domine, reficis Sacramentis, continuis attolle benignus auxiliis, ut tuæ redemptionis effectum, et mysteriis capiamus et moribus. Per Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

℣. Ite, Missa est. ℟. Deo gratias.

Ubi est consuetudo, post Ite, Missa est, *et* Deo gratias, *additur* alleluia, alleluia.

Sabbato quatuor Temporum post Pentecosten.
Communio.

SPIRITUS, ubi vult, spirat, et vocem ejus audis, alleluia, alleluia; sed nescis undè veniat, aut quò vadat, alleluia, alleluia, alleluia.

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Postcommunio.

PRÆBEANT nobis, Domine, divinum tua sancta fervorem: quo eorum pariter et actu delectemur et fructu.

Septembris Communio.

MENSE septimo festa celebrabitis, cùm in tabernaculis habitare fecerim filios Israël, cùm educerem eos de terra Ægypti, ego Dominus Deus vester.

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Postcommunio.

PERFICIANT in nobis, Domine, quæsumus, tua

Sacramenta quod continent : ut quæ nunc specie gerimus, rerum veritate capiamus.

Pro Ordinatis.

Quos tuis, Domine, reficis Sacramentis, continuis attolle benignus auxiliis; ut tuæ redemptionis effectum, mysteriis capiamus, et moribus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Post Pentecosten, Mense Septembri.

Ite, Missa est, *vel* Benedicamus Domino.

℟. Deo gratias.

Placeat tibi, sancta Trinitas, obsequium servitutis meæ, et præsta ut sacrificium quod oculis tuæ majestatis indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihique et omnibus, pro quibus illud obtuli, sit, te miserante, propitiabile. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Hìc Pontifex dat benedictionem solitam; deindè alloquitur Ordinatos; tandem legit sequens Evangelium, et cum eo legunt ordinati Sacerdotes.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Initium sancti evangelii secundùm Joannem.

℟. Gloria tibi, Domine.

In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum : omnia per ipsum facta sunt : et sine ipso factum est nihil quod factum est. In ipso vita erat, et vita erat lux hominum : et lux in tenebris lucet, et tenebræ eam non comprehenderunt.

Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux : sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit. In propria venit, et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his, qui credunt in nomine ejus : qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. ET VERBUM CARO FACTUM EST, et habitavit in nobis, et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre, plenum gratiæ et veritatis.

℞. Deo gratias.

Finito Evangelio, omnes ordinati, genibus flexis, et religioso mentis cultu, per aliquam temporis morulam gratias agunt Deo pro felici ordinationis successu, Deumque ipsum totâ animi contentione precentur, ut sacram illam Spiritûs Sancti unctionem, et robur evangelicum, negligentiâ suâ evanescere non permittant, sed ad munus Sacerdotale diligentissimè perdiscendum, tùm adjuvante Divinâ gratiâ, pro viribus obeundum, maturo labore contendant : in memoriam revocantes se non ut servos inutiles, sed fideles operarios ad excolendam Christi vineam, per manuum Episcopalium impositionem assumptos fuisse.

Posteà depositis in loco convenienti vestibus sacris, Episcopi manus (ubi nempè viget illa consuetudo) reverenter osculantur, genuflectentes ante et post osculum, eique gratias rependunt ; atque recedentem, si gratum habeat, comitantur : sin autem, factâ Altari genuflectione, cum modestia in pace discedunt.



MANUALE ORDINANDORUM.

SECUNDA PARS.

DE CELEBRATIONE MISSÆ.

RUBRICÆ GENERALES.

MISSA dicitur secundùm ordinem Officii: de Dominicâ, vel Feriâ, vel Vigiliâ, vel Festo, vel octavâ, vel de Sanctis Ecclesiæ et Veneratione SS. Reliquiarum in Feria quinta, vel de Beata Maria in Sabbato; et extra ordinem Officii, Votivâ, vel pro Defunctis.

De dominica.

I.

1. MISSA in Dominica dicitur sicut propriis locis assignatur. In ea dicitur una tantùm Oratio, nisi aliqua Commemoratio fieri debeat; tunc enim fit ut

infrà explicatur in Rubrica de Commemorationibus. Quando dici debeat *Gloria in excelsis*, habetur etiam in propria Rubrica. In qualibet totius anni Dominica dicitur *Credo*, sive fiat de ea, sive de Festo, in quo aliàs non diceretur.

2. Si Officium non fiat de Dominica, in Missis privatis tantùm fit Commemoratio Dominicæ per Collectam, Secretam et Post-Communionem, Missa verò de Dominica dicitur ad Crucem.

3. Notandum est quòd in Missa majori Conventuali dicitur unica Collecta de eo de quo fit Officium, sive de Festo, sive de Dominica, sive de Feria, etc. sine ulla alia Commemoratione; ideò, quæ dicentur de Commemorationibus faciendis pro diversitate Festorum, intelligi debent de Missis privatis, non autem de Missa majori Conventuali.

4. Si tamen in Missa majori Conventuali dicenda sit altera Collecta pro aliqua necessitate publica, dicatur sub una et eadem conclusione.

De Feriis et Vigiliis.

II.

1. MISSA de Feria majori privilegiata dicitur sicut propris locis assignatur.

2. Missa de Feria majori non privilegiata, et de Feria per Annum dicitur quando non occurrit Festum, vel Octava, vel officium de Sanctis Ecclesiæ in Feria quinta, vel de Beata Maria in Sabbato.

3. In Feriis per Annum dicitur Missa Dominicæ præcedentis sine *Gloria in excelsis*, et sine *Credo*, et in ea fiunt Commemorationes pro varietate temporum. In Feriis autem quartis et sextis Epistola et Evangelium habentur propria, et dicuntur eo ordine qui infrà notatur in Rubrica de Epistola.

4. In Feriis Adventûs, (exceptis Feriis Quatuor Temporum et Sabbatis) idem observatur, et fiunt

Commemorationes pro tempore Adventûs assignatæ.

5. In Feriis à Dominica septuagesimæ ad Feriam quartam Cinerum (exceptis Sabbatis) idem observatur, sed omittitur Tractus, et fiunt Commemorationes assignatæ.

6. In Feriis Quadragesimæ, Missæ habentur propriæ et cantantur in Ecclesia Cathedrali, etiamsi Officium sit de Sancto, et de eo cantetur Missa; tunc Missa de Feria celebratur post Nonam, ut dicetur infrà, Capite, *De Hora celebrandi Missam*; sicque observatur in aliis Ecclesiis, ubi Missa de Feria cantari consuevit. In his Feriis fiunt Commemorationes assignatæ usque ad Dominicam Passionis, et à Feria secunda post Dominicam primam Quadragesimæ usque ad Sabbatum Sanctum dicitur Tractus in Feriis 2, 4 et 6.

7. In Feriis, tempore Paschali, usque ad Feriam secundam in Rogationibus, resumitur Missa de Dominica præcedenti cum *Gloria in excelsis*. Exceptis Epistolâ et Evangelio, quæ Feriis quartis et sextis habentur propria. Intrà Hebdomadam post Dominicam in Albis, omisso Graduali dicitur *Alleluia* cum Versu. In sequentibus verò Hebdomadibus unicum dicitur *Alleluia* cum suo Versu, scilicet secundum de Dominica præcedenti. In his Feriis fit Commemoratio de Cruce. Non dicitur *Credo*. Dicitur *Ite Missa est, alleluia*.

8. In Feriis Rogationum Missa habetur propria; non dicitur *Gloria in excelsis*, et fit Commemoratio de Cruce. Si autem occurrat Festum Semiduplex et suprà, Missa de Feria dicitur ad Crucem, et Missa de Festo dicitur post Tertiâ.

9. In Feria sexta post Octavam Ascensionis dicitur Missa ut in Dominica præcedenti sine *Credo*, omissâ Commemoratione de Octava Ascensionis. Si occurrat Festum Semiduplex et suprà, Missa dicitur

de Festo cum Commemoratione Feriæ per Orationes Dominicæ præcedentis.

10. In Feriis Quatuor Temporum Missa habetur propria, non dicitur *Gloria in excelsis*, nisi intrà Octavam Pentecostes. Exceptis etiam his Feriis Quatuor Temporum Pentecostes, in quibus nunquam fit de ullo Festo, si occurrat Festum Semiduplex et suprà, Missa de Feria dicitur ad Crucem, in qua fiunt Commemorationes pro varietate Temporum, et dicuntur post ultimam Collectam quæ præcedit Epistolam.

11. In Vigiliis, Missa dicitur sicut in propriis locis assignatur; sed si occurrat Festum Semiduplex et suprà, vel dies intrà Octavam, Missa de Vigilia dicitur ad Crucem; excipiuntur Vigiliæ Nativitatis Domini et Pentecostes, in quibus Missa dicitur de Vigilia, quodcunque Festum occurrat. Excipiuntur etiam Vigiliæ Epiphaniæ Domini et Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis de quibus dicitur Missa, etiamsi in his Vigiliis occurrat dies intrà Octavam, vel dies Octava; et de ea die intrà Octavam, vel de die Octava fit Commemoratio in Missa de Vigilia.

12. Si Vigilia occurrat in Dominica, Missa de Vigilia dicitur in Sabbato præcedenti, quod non fit impeditum Festo Semiduplici et suprà; vel die intrà Octavam, quia tunc Missa de Vigilia dicitur ad Crucem, et Missa major dicitur de Festo, vel de die intrà Octavam. Excipiuntur Vigiliæ Nativitatis et Epiphaniæ Domini et Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, de quibus si venerint in Dominica, Missa dicitur ut in propriis locis ordinatur.

13. Si in Vigilia occurrat Festum Annuale, Missa de Vigilia dicitur die præcedenti non impeditâ Festo Semiduplici et suprà, vel die intrà Octavam; quia tunc illâ die Missa de Vigilia dicitur ad Crucem, et Missa major dicitur de Festo, vel de die intrà Octavam.

14. Quando Vigilia occurrens in Festo Annuali, ac in Dominica, anticipatur in diem præcedentem; anticipatur etiam jejunium in hanc diem. Sic etiam anticipatur jejunium in Sabbatum, cùm Vigiliæ Nativitatis Domini, et Assumptionis B. Mariæ Virginis occurrunt in Dominica, licèt Officium Vigiliæ non anticipetur.

15. Si Vigilia venerit in Adventu. Quadragesima, vel Quatuor Temporibus, non dicitur Missa de Vigilia, nec de illa fit Commemoratio.

De Festis et Octavis.

III.

1. MISSA de Festo dicitur ut habetur in Proprio Sanctorum; aliàs ut in Communi.

2. In ea dicitur *Gloria in excelsis*, excepto Tempore Adventûs, et à Septuagesima ad Pascha. Quando *Credo* dici debeat, habetur infrà in propria Rubrica.

3. Si sit Festum Semiduplex et suprà, dicitur unica Oratio, nisi Commemoratio facienda occurrat, quæ fiet ut notatur infrà in Rubrica *de Commemorationibus.*

4. Si sit Festum Solemne-majus et suprà, et dicatur *Alleluia*, dicitur et Prosa, quæ si desit, propria fiet à D. D. Episcopo approbanda.

5. Per Octavas Paschæ et Pentecostes, Missa qualibet die, habetur propria; in ea dicitur Prosa et *Credo.*

6. Per alias Octavas, Missa dicitur ut in die Festi, nisi aliter notetur propriis locis; sed non dicitur Prosa nec *Credo.*

De Missa quæ celebratur de Sanctis Ecclesiæ et Veneratione SS. Reliquiarum.

IV.

AB Octava Epiphaniæ usque ad Septuagesimam, et

et ab Octava SS. Eucharistiæ usque ad Adventum, quâlibet Feriâ quintâ non impeditâ Festo Semiduplici, etiam translato, et suprà, vel Vigiliâ, vel die intrà Octavam, vel Festo simplici, fit Officium de Sanctis Ecclesiæ, et Veneratione SS. Reliquiarum, et de iis dicitur Missa, ut habetur post Commune Sanctorum, *p.* xxv. In ea dicitur *Gloria in excelsis*, et fiunt Commemorationes pro varietate Temporum.

De Missa B. Mariæ in Sabbato.

V.

1. SABBATIS in quibus fit Officium de B. Maria, dicitur et Missa de B. Maria, secundùm diversitatem Temporum, ut in fine Missalis post Commune Sanctorum notatur.

2. In Sabbatis Adventûs, quando Officium fit de Sabbato, Missa dicitur de B. Maria, præterquam in Sabbato Quatuor Temporum. Similiter in Sabbatis à Septuagesima ad Quinquagesimam, et in Sabbatis Tempore Paschali, quando fit Officium de Sabbato, Missa dicitur de B. Maria.

3. Sabbatis suprà dictis Missa major de B. Maria cantatur cum solemnitate. In Missis privatis fiunt Commemorationes pro varietate Temporum, ut dicetur infrà, Cap. *de Commemorationibus.*

De Missa votiva ordinaria B. Mariæ Virginis, et de aliis Missis votivis.

VI.

Secundùm antiquam et laudabilem consuetudinem in Ecclesia Cathedrali, singulis diebus cantatur Missa votiva de B. Maria, exceptis omnibus Dominicis, et Festis Duplicibus-Majoribus et suprà, exceptis etiam aliis diebùs de quibus infrà, quod observatur etiam in Ecclesiis collegiatis, in quibus eadem consuetudo viget.

2. Missa de qua numero præcedenti fit Major Conventualis, in Sabbatis quando Officium fit de Beata Maria in Sabbato. Idem observatur in Sabbatis Adventûs, quandò fit Officium de Sabbato, prætérquam in Sabbato Quatuor Temporum. Idem etiam observatur in Sabbatis à Septuagesima ad Quinquagesimam, et in Sabbatis tempore Paschali, quandò fit Officium de Sabbato.

3. Missa votiva de B. Maria non dicitur in Feriis Adventûs, nisi Festum Duplex-Minus, vel Semi-Duplex occurrat, et tunc cantatur in cantu plano, ut habetur post Commune Sanctorum, *pag.* xxviij.

4. Non dicitur à Vigilia Nativitatis Domini inclusivè usque ad Octavam etiam inclusivè; sed in Festis S. Thomæ Cantuariensis, et S. Silvestri, loco Missæ de B. Maria cantatur in cantu plano Missa de Nativitate Domini; quæ Missa dicitur ut in die Nativitatis, *Parvulus natus est nobis.* Exceptis Epistolâ et Evangelio quæ dicuntur ut in Missa in Aurora, nulla fit Commemoratio, et non dicitur Prosa. Missa de B. Maria non dicitur etiam à Vigilia Epiphaniæ inclusivè usque ad Octavam etiam inclusivè. Cæteris autem diebus ab Octava Nativitatis Domini usque ad Festum Præsentationis ejusdem, vel Septuagesimam si priùs advenerit, cantatur in cantu plano, ut habetur post Commune Sanctorum, *pag.* xxviij.

5. A Festo præsentationis Domini, vel à Septuagesima si priùs occurrat, usque ad Dominicam Passionis exclusivè, eadem Missa de B. Maria decantatur cum modulatione, ut habetur post Commune Sanctorum, scilicet Feriis 2. 4. et 6. Missa *Respexit Dominus*, *p.* xxx, in qua post Septuagesimam, loco *Alleluia*, dicitur Tractus *Misericordia Domini*, *p.* xxix, et Feriis 3. 5. et Sabbato, Missa *In me ancilla*, *p.* xxix.

6. Eadem Missa de B. Maria non dicitur à Domi-

nica Passionis usque ad Dominicam in Albis inclusivè. A Feria autem secunda post Dominicam in Albis usque ad Ascensionem, decantatur cum modulatione, ut habetur pro Tempore Paschali, *p.* xxix. Non dicitur etiam à Festo Ascensionis Domini usque ad Dominicam in Octava Pentecostes inclusivè; præterquam in Feria sexta ante Vigiliam Pentecostes.

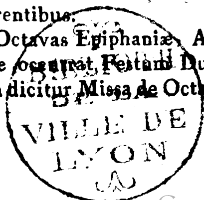
7. Non dicitur Missa votiva de B. Maria intrà Octavas aliorum Festorum Annualium-majorum et minorum, nec in Vigilia Assumptionis B. Mariæ, nec intrà Octavam Nativitatis ejusdem, nec etiam in Vigilia Festi omnium Sanctorum; sed dicitur intrà Octavas Festorum Solemnium-majorum quæ non sunt de B. Maria, etiam quando intrà illas Octavas fit de Festo. Cæteris diebus à Feria secunda post Octavam Pentecostes usque ad Adventum, decantatur cum modulatione ut habetur post Commune Sanctorum, scilicet Feriis 2. 4. et 6 Missa, *In me ancilla*, *p.* xxix; et Feriis 3. 5. et Sabbato, Missa, *Respexit Dominus*, *p.* xxx.

8 In omnibus Missis votivis ordinariis de Beata Maria quæ in Choro cantantur, fiunt Commemorationes pro Fidelibus Defunctis, et de Spiritu Sancto, ut habentur post Commune Sanctorum, *pag.* xlj, et dicitur Præfatio, *Et te in Veneratione.*

9. Si intrà Octavas Assumptionis B. Mariæ, Festi omnium Sanctorum, Anniversarii Dedicationis Ecclesiæ, et Festorum Annualium non Domini sive majorum sive minorum, occurrat Festum Duplex-minus, loco Missæ de B. Maria, cantatur in cantu plano Missa de Octava sine Prosa; quæ tamen Missa de Octava non dicitur in Dominicis intrà easdem Octavas occurrentibus.

10. Si intrà Octavas Epiphaniæ, Ascensionis, et SS. Eucharistiæ occurrat Festum Duplex-majus et suprà, tunc non dicitur Missa de Octava, quæ etiam

E 2



non dicitur in Dominicis intrà easdem Octavas occurrentibus; quibus diebus non debet dici Missa, nisi de Dominica vel de Festo de quo fit Officium.

11. Aliæ Missæ votivæ quæ in fine Missalis habentur, dici possunt, (modò non sit dies Dominica, aut Festum Duplex-majus et suprà,) idque non fiat nisi ex rationabili causa, quia quantùm fieri potest Missa cum Officio diei convenire debet.

12. Quòd si occurrat causa urgens et publica, poterit Missa votiva dici ritu Solemni, etiam in Dominicis per Annum et in Festis Duplicibus-majoribus.

13. Quando Missa votiva celebratur ritu Solemni, vel in Officio Nocturno dictus est Hymnus *Te Deum*, dicitur *Gloria in excelsis*, præterquam in Adventu et à Septuagesima usque ad Pascha, et dicitur *credo*, si dici debet in Missa diei, vel si Missa votiva celebretur ritu Solemni.

14. In Festis Annualibus et Solemnibus, in Dominicis privilegiatis, et Feriis majoribus privilegiatis, scilicet in Vigilia Nativitatis Domini, in Feriis majoris Hebdomadæ, in Feriis intrà Octavas Paschæ et Pentecostes, et in Vigilia Pentecostes, nunquam dici debet Missa votiva. Ab hac regula excipitur Feria quarta Cinerum, in qua (etsi sit Feria major privilegiata) cantari debet Missa votiva ordinaria de B. Maria; sed illa die, alia Missa votiva dici non debet.

15. In Missis privatis votivis quæ dicuntur in die in qua fit Officium de Festo vel de Feria majori non privilegiata, fiet Commemoratio Festi, vel Feriæ.

De Missa pro Defunctis.

VII.

1. Missa pro Defunctis dici non debet, nisi Corpore præsente, in omnibus Dominicis, in Festis

Duplicibus-majoribus et suprà, in Feria quarta Cinerum, in Feriis intrà Hebdomadam majorem et Hebdomadas Paschæ et Pentecostes, in Vigiliis Nativitatis Domini, Pentecostes, Assumptionis B. Mariæ Virginis, et Festi omnium Sanctorum : nequidem Corpore præsente Missa pro Defunctis dici debet in Festis Nativitatis Domini, Paschæ, Pentecostes, SS. Eucharistiæ, Assumptionis B. Mariæ Virginis, omnium Sanctorum, et Patroni primarii Ecclesiæ, et biduo ante Pascha.

2. A die obitûs Defuncti vel Defunctæ usque ad trigesimam vel quadragesimam diem, secundùm consuetudinem locorum, dicitur Missa ut in die obitûs; deinde usque ad diem Anniversarii dicitur Missa quotidiana.

3. In Die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, in die obitûs, et in depositione Defuncti vel Defunctæ, in die tertia, quarta, trigesima, quadragesima, et in primo Anniversario dicitur unica Oratio etiam in Missis privatis. In aliis Anniversariis et in Missis quotidianis adduntur in Missis privatis aliæ duæ Orationes, scilicet pro Benefactoribus, et pro omnibus Defunctis.

4. In Missa in Anniversariis Defunctorum et in Missis quotidianis pro Defunctis, quâlibet Feriâ Epistola et Evangelium habentur propria.

5. In omnibus Missis pro Defunctis, cùm dicitur Tractus, non dicitur Prosa : sed in Missa in die depositionis Defuncti vel Defunctæ, et in Missis Solemnibus quæ cantantur pro Defunctis, post decantatum Offertorium, si adhuc supersint multi offerentes, decantari poterit Prosa, *Dies iræ, dies illa*, ut habetur post Commune Sanctorum, *pag.* lxxxv.

6. In Missis pro Defunctis, loco, *Ite Missa est*, dicitur, *Requiescant in pace.* ℟. *Amen.* Et dictâ Oratione *Placeat tibi sancta Trinitas*, et osculato

Altari, datur benedictio, ut moris est, et legitur Evangelium *In principio erat Verbum.*

De Commemorationibus.

VIII.

1. COMMEMORATIO in Missa fit per Collectam, Secretam et Post-Communionem.

2. In Missa majori Conventuali nulla fit Commemoratio; si tamen aliqua facienda esset pro necessitate publica, Collecta Commemorationis dicitur post Collectam diei sub una et eadem conclusione, et sic de Secreta et Post-Communione, ut dictum est suprà, *cap.* 1. *n.* 3. *et* 4.

3. In Missis votivis ordinariis de B. Maria quæ in Choro cantantur, fiunt Commemorationes pro omnibus Fidelibus defunctis, et de Spiritu Sancto, ut dictum est suprà, *cap.* 6. *n.* 8; sed cùm eadem Missa fit major Conventualis, ut etiam dictum est suprà, *cap.* 6. *n.* 2. nulla fit Commemoratio.

4. In Festis Annualibus majoribus et minoribus nulla fit Commemoratio, nisi de Dominica, vel de Octavis Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, et SS. Eucharistiæ, vel de Feriis majoribus non privilegiatis.

5. In Festis Solemnibus, et Duplicibus-majoribus et minoribus, in Dominicis, et Festis Semiduplicibus, in Missa fiunt Commemorationes quæ factæ sunt ad Laudes Matutinas.

6. In Festis Simplicibus ab Octava Epiphaniæ usque ad Septuagesimam, in Missa secunda Oratio erit *A cunctis*, *pag.* lxj; tertia ad libitum Sacerdotis. In Ecclesiis autem sub B. Mariæ Patrocinio dicatis, secunda Oratio erit de B. Maria, *Concede*, *p.* lxj; tertia ad libitum. In iisdem Festis ab Octava Pentecostes usque ad Adventum secunda Oratio erit, *A cunctis*, tertia ad libitum.

7. In Feriis Adventûs fit Commemoratio de Beata Maria et de omnibus Sanctis per Orationes quæ habentur *pag.* 2.; si autem occurrat Commemoratio de Festo Simplici, præmittitur Commemorationibus de B. Maria, et de omnibus Sanctis.

8. In Feriis ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam in Passione, secunda Oratio erit, *A cunctis*, *pag.* lxj, tertia ad libitum. In Ecclesiis autem sub B. Mariæ Patrocinio dicatis, secunda Oratio erit de B. Maria, *Concede*, *pag.* lxj; tertia ad libitum. Si verò à Septuagesima ad Dominicam Passionis occurrat Commemoratio Festi Simplicis, secunda Oratio erit de Festo Simplici, tertia, *A cunctis*, et in Ecclesiis sub B. Mariæ Patrocinio dicatis, tertia erit de B. Maria, *Concede*. In tali casu non dicetur Oratio ad libitum.

9. In Feriis ab Octava Paschæ usque ad Ascensionem fit Commemoratio de Cruce per Orationes quæ habentur, *pag.* 305; si verò occurrat Commemoratio Festi Simplicis, præmittitur Commemorationi de Cruce.

10. In Feriis ab Octava Pentecostes usque ad Adventum, secunda Oratio erit, *A cunctis*, tertia ad libitum Sacerdotis.

11. In Sabbatis Adventûs, quando Missa dicitur de B. Maria, fit Commemoratio de Feria, et de Omnibus Sanctis; si autem occurrat Commemoratio Festi Simplicis, præmittitur Commemorationi de omnibus Sanctis.

12. In Sabbatis ab Octava Epiphaniæ usque ad Septuagesimam, cùm fit Officium de B. Maria in Sabbato, secunda Oratio erit, *A cunctis*, et loco horum verborum, *Intercedente beata*, dicetur *intercedentibus beatis Apostolis*, et sic in Post-Communione; et tertia ad libitum. In Sabbatis verò à Septuagesima usque ad Quinquagesimam, quando dici-

tur Missa de B. Maria, secunda Oratio erit de Feria, et tertia, *A cunctis*, ut suprà; tuncque non dicetur Oratio ad libitum.

13. In Sabbatis Tempore Paschali, quando Missa dicitur de B. Maria, nulla fit Commemoratio, nisi de Festo Simplici, si occurrat.

14. In Sabbatis ab Octava Pentecostés usque ad Adventum, cùm fit de B. Maria in Sabbato, secunda Oratio erit, *A cunctis*, et dicetur ut notatum est suprà, *n.* 12 hujus Capitis, et tertia ad libitum; si autem occurrat Commemoratio Festi Simplicis, secunda Oratio erit de Festo Simplici, et tertia, *A cunctis*, ut suprà; tunc non dicetur Oratio ad libitum.

15. In Feriis Quatuor Temporum, exceptis Feriis Quatuor Temporum Pentecostes, in Missa fiunt Commemorationes pro varietate Temporum, et dicuntur post ultimam Collectam quæ præcedit Epistolam. Si in his Feriis fiat de Festo, pro Commemoratione Feriæ dicitur prima Oratio quæ dicta fuit ad Laudes Matutinas.

16. In Vigiliis, in quibus servatur Jejunium, secunda Oratio erit, *A cunctis*, tertia ad libitum, exceptis Vigiliis Nativitatis Domini, Paschæ, Pentecostes, Assumptionis B. Mariæ Virginis, et Festi Omnium Sanctorum in quibus nulla fit Commemoratio. In Vigilia autem Festi SS. Apostolorum Petri et Pauli, in Oratione, *A cunctis*, omittuntur hæc verba, *Beatis Apostolis tuis Petro et Paulo*, et sic in Post-Communione.

17. Diebus Dominicis in quibus fit de aliquo Festo, fit semper Commemoratio de Dominica.

18. De Feriis majoribus non privilegiatis fit Commemoratio quando Missa dicenda est de Festo in his Feriis occurrente; fit etiam Commemoratio Feriæ quando Festum Annuntiationis et Incarnationis Domini celebratur intrà majorem Hebdomadam.

19. Intrà Octavas nulla fit Commemoratio, nisi de Festo Simplici si occurrat. In Festis autem quæ celebrantur intrà Octavas fit Commemoratio Octavæ, præterquam in Festis Annualibus in quibus non fit Commemoratio, nisi de Octavis Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, et SS. Eucharistiæ, ut dictum est suprà.

20. In Missis votivis quæ celebrantur ritu Solemni nulla fit Commemoratio. In Missis autem privatis votivis quæ dicuntur in die in qua fit Officium de Festo vel de Feria majori non privilegiata, fit Commemoratio Festi vel Feriæ.

21. In Missis pro Defunctis nulla unquam fit Commemoratio, nisi de Defunctis.

22. In Festis Duplicibus-minoribus, et infrà, non tamen in Dominicis; post Orationes Missæ diei dici potest pro Defunctis aliqua ex Orationibus quæ habentur in fine Missalis, *pag.* lxxxvj.

23. In Commemorationibus faciendis, si fortè eadem Oratio bis occurrat, alia sumitur de Communi, ut dicta est ad Laudes.

De partibus Missæ.

IX.

PARTES Missæ duæ sunt.

Prima, ab initio ad finem Evangelii, seu Concionis si habeatur, et hæc est Missa Cathecumenorum. Secunda ab inchoatione Symboli, vel si non dicatur, ab initio Offertorii ad dimissionem Assistentium, et hæc est Missa Fidelium.

De prima parte Missæ.

§. 1.

1. PRIMÆ parti Missæ præmittitur Psalmus *Judica*, et dicitur quotidie (exceptis diebus de quibus infrà) cum Versu *Introibo*, ante et post integrè.

2. Tempore Passionis, in Missis de Tempore;

(excepto Sabbato Sancto) in Missa de B. Maria Compatiente; omni vero tempore in Missis pro Defunctis Psalmus omittitur; et tunc dicto semel Versu *Introibo*, immediatè sequitur, *Adjutorium*, etc.

3. CONFESSIO sequitur ut in Ordinario Missæ, præmisso *Adjutorium*, et subsequente ℣. *Deus tu conversus*, cum sequentibus.

4. In Confessione nullum nomen Sancti additur nequidem Patroni.

5. INTROITUS constat Antiphonâ, Versu de Psalmo, cum *Gloria Patri*, et *Sicut erat*, ac repetitione Antiphonæ. In Missis majoribus, si sit Festum Semiduplex et suprà, vel dies Dominica, ter dicitur Antiphona ad Introitum, videlicet ante et post Psalmum, et post *Gloria Patri*, et *Sicut erat*. In Festis verò Simplicibus et Feriis, bis tantùm dicitur sicut in Missis privatis.

6. Tempore Passionis, in Missis de Tempore, in Missa de B. Maria Compatiente, omni verò Tempore in Missis pro Defunctis, omittitur *Gloria patri*, et *Sicut erat*.

7. Tempore Paschali, exceptis Missis pro Defunctis, in fine Antiphonæ ad Introitum additur bis *Alleluia*.

8. KYRIE dicitur alternatìm cum Ministris, ut habetur in Ordinario Missæ.

9. GLORIA IN EXCELSIS dicitur in Missis de die quando dictus est Hymnus *Te Deum* ad Officium Nocturnum, præterquam à Dominica prima Adventûs usque ad Vigiliam Nativitatis Domini inclusivè, et à Dominica Septuagesimæ usque ad Sabbatum Sanctum exclusivè, quibus Temporibus non dicitur *Gloria in excelsis*, quamvis ad Officium Nocturnum dictus fuerit Hymnus *Te Deum*; dicitur tamen *Gloria in excelsis* in Missa Solemni quæ celebratur Feriâ quintâ in Cœna Domini, quando in ea consecratur

Chrisma, et non aliter. Dicitur etiam in Missa Sabbati Sancti, et Vigiliæ Pentecostes, licet ad Officium Nocturnum non dicatur *Te Deum.*

10. In Missa votiva, si celebretur ritu Solemni, vel si in Officio Nocturno dictus est Hymnus *Te Deum*, dicitur *Gloria in excelsis*, præterquam in Adventu et à Septuagesima usque ad Pascha. In Missis verò pro defunctis nunquam dicitur, nisi in Missa in Exequiis Parvulorum in qua dicitur *Gloria in excelsis*, præterquam etiam in Adventu et à Septuagesima usque ad Pascha.

11. COLLECTA dicitur post præmissam salutationem *Dominus vobiscum*, et monitiunculam *Oremus* cum levi pausa; si dicatur *Flectamus genua*, fit pausa flexis genibus, deinde dicitur *levate.*

12. Concluditur Collecta clausulâ majori *Per Dominum*, aut simili, ut in propriis locis notatur.

13. Si Collectam sequantur plures aliæ Collectæ, semper post conclusionem primæ, iterùm dicitur *Oremus*, et ad ultimam rursùs fit integra conclusio; ad intermedias autem nulla. Si verò unica sequatur, suam habent ambæ conclusionem, nisi in Missis majoribus Conventualibus in quibus si dicenda sit alia Collecta pro necessitate publica, ambæ dicuntur sub una conclusione.

14. LECTIONES quæ in aliquibus Feriis Epistolam præcedunt, dicuntur cum suis Gradualibus, aut Canticis, vel Tractibus atque Collectis ut in propriis locis habentur. Lectiones verò sive Prophetiæ quæ in Vigilia Nativitatis Domini, et in tribus Missis de Nativitate Epistolam præcedunt, in Missis privatis omittuntur.

15. Epistola semper legitur cum titulo. Epistolæ Feriis quartis et sextis assignatæ, si in suis diebus dici nequeant, dicuntur propiori die vel sequenti vel præcedenti non impeditâ, ita tamen ut dicantur po-

tiùs die sequenti quàm præcedenti, si fieri possit, *v. g.* Si Feriâ quartâ fiat de Festo, et Feriâ tertiâ vel secundâ et Feriâ quintâ fiat de Feria, tunc Epistola et Evangelium Feriæ quartæ dicuntur Feriâ quintâ, nisi Feriâ quintâ dici debeant Epistola et Evangelium Feriæ sextæ, quia tunc Epistola et Evangelium Feriæ quartæ dicentur Feriâ tertiâ.

Notandum, 1°. quòd si unica occurrat Feria in Hebdomada, quæcumque dies sit, etiam Feria sexta, dicentur Epistola et Evangelium de Feria quarta.

Notandum, 2°. quòd in Hebdomada in cujus Dominica celebrata fuerit Missa de Festo, tunc in prima Feria, quâcunque die occurrente, dicitur Missa de Dominica cum Epistola et Evangelio hujus Dominicæ.

16. GRADUALE sequitur Epistolam, et semper dicitur præterquàm Tempore Paschali.

17. Post Graduale, dicitur semel, *Alleluia*, deinde Versus, et post Versum repetitur *Alleluia.*

18. Tempore Paschali non dicitur Graduale, sed ejus loco dicitur *Alleluia* cum Versu, deinde iterùm dicitur *Alleluia* cum alio Versu, quo finito, repetitur *Alleluia.* In Feriis verò Tempore Paschali, dicitur semel *Alleluia*, deinde Versus secundus Dominicæ præcedentis, nisi alius assignetur, et post Versum repetitur *Alleluia.*

19. A Septuagesima usque ad Sabbatum Sanctum exclusivè, et in Feriis Quatuor Temporum (exceptis Feriis Quatuor Temporum Pentecostes) non dicitur *Alleluia* cum Versu. Non dicitur etiam in Vigiliis, exceptis Vigiliis Epiphaniæ, Paschæ, Ascensionis, et Pentecostes, exceptis etiam Vigiliis Nativitatis Domini et Assumptionis B. Mariæ Virginis, si in Dominica venerint.

20. TRACTUS dicitur loco *Alleluia* in Festis à Septuagesima ad Dominicam Palmarum.

Post *Alleluia*, in Vigilia Paschæ et Pentecostes.

Post Graduale in Dominicis à Septuagesima ad Dominicam Palmarum, et in Feriis secundis, quartis et sextis à Dominica prima Quadragesimæ ad Feriam quartam majoris Hebdomadæ; in aliis Feriis non dicitur.

Solus verò Tractus dicitur inter Epistolam et Evangelium in Sabbatis Quatuor temporum, excepto Sabbato Quatuor Temporum Pentecostes.

21. PROSA (quæ et sequentia) dicitur ad Missam majorem Conventualem, in Dominicis, et in Festis Duplicibus-majoribus et suprà. Dicitur etiam diebus intrà Octavas Paschæ et Pentecostes, et in Sabbatis in quibus Missa de B. Maria Virgine cantatur cum Solemnitate; aliàs Prosa non dicitur. In Missis verò privatis dicitur in Festis Solemnibus-majoribus et suprà, ac etiam diebus intrà Octavas Paschæ et Pentecostes.

Cantatur autem prosa, loco Pneumatis ultimi *Alleluia*, quapropter cùm non dicitur *Alleluia* cum Versu, non dicitur Prosa.

In fine Prosæ dicitur semel *Alleluia*, etiam in Prosis ubi non habetur.

22. EVANGELIUM legitur post præmissam salutationem *Dominus vobiscum*, quam sequitur titulus *Sequentia* vel *Initium sancti Evangelii*, etc.

De Evangeliis pro singulis Feriis quarta et sexta fit, ut suprà notatum est de Epistolis, *n.* 15.

23. CONCIO, si ad Missam habenda sit, habetur immediatè post Evangelium.

De secunda Parte Missæ.

§. II.

SYMBOLUM Nicænum, *Credo*, dicitur:

1. In omnibus Dominicis, etiam in Missa de Festo in iis occurrente in quo aliàs non diceretur.

(In Missis autem pro Defunctis nunquam.) In tribus Missis de Nativitate Domini, et deinceps usque ad Festum S. Odilonis exclusivè. In Epiphaniâ Domini, et in die Octava. In Missa Solemni quæ celebratur Feriâ quintâ in Cœnâ Domini, quando in ea consecratur Chrisma, et non aliter. In die sancto Paschæ, et singulis diebus Octavæ. In Ascensione Domini, et in die Octava. In die sancto Pentecostes, et singulis diebus Octavæ. In Solemnitate SS. Eucharistiæ, et in die Octava. (Intrà Octavam non dicitur nisi coram SS. Sacramento exposito.) In Festo SS. Nominis Jesu. In Festo Transfigurationis Domini. In Festis Inventionis et Exaltationis S. Crucis, ac Susceptionis Coronæ Spineæ Domini, et in aliis Festis Domini.

2. In omnibus Festis Beatæ Mariæ Virginis, et in die Octava horum quæ Octavas habent, ac etiam in Compassione, sed non dicitur in Missis de B. Maria in Sabbato.

3. In Festis Angelorum.

4. In Festo omnium Sanctorum.

5. In Dedicatione Ecclesiæ, et in die Octava.

6. In Festo Patroni primarii, ac etiam secundarii, et in die Octava.

7. In Festis Sanctorum de quibus habentur Reliquiæ insignes.

8. In Festis Apostolorum et Evangelistarum. In Commemoratione S. Pauli Apostoli. In die Octava Festi SS. Apostolorum Petri et Pauli. In Festo Conversionis S. Pauli. In Festo Pontificatûs, seu Cathedræ S. Petri. In Festo S. Joannis ante Portam Latinam. In Festo S. Petri ad Vincula. In Festo S. Stremonii Arvernorum Apostoli, et in die Octava, ac etiam in Festo S. Mariæ Magdalenes.

9. In Festis SS. Doctorum Athanasii, Basilii,

Gregorii Nazianzeni, Joannis Chrysostomi, Ambrosii, Augustini, Hieronymi, et Gregorii Papæ, ac in Festo S. Thomæ Aquinatis.

10. In Festis Sanctorum quæ in die Dominica, et intrà octavas Festorum Annualium-majorum et minorum celebrantur; si autem aliquod Festum transferatur extrà Octavas, tunc non dicitur *Credo.*

11. In Missis votivis, si dici debet in Missa diei, vel si Missa illa votiva celebretur ritu solemni.

12. In Ecclesia Cathedrali dicitur in Festo S. Boniti et in Festo ejus Translationis, ac etiam in Festis SS. Arthemii, Laurentii, Agricolæ et Vitalis.

13. Non dicitur *Credo* in Nativitate S. Joannis-Baptistæ, nec in eius Decollatione, nec in aliis Festis suprà non designatis, nisi in propria Ecclesia, vel nisi occurrant in Dominica, aut intrà Octavam in qua *Credo* dicatur.

14. OFFERTORIUM dicitur præmisso *Dominus vobiscum* et *oremus*, et dicitur quotidie, excepto biduo ante Pascha.

Tempore Paschali, exceptis Missis pro Defunctis, in fine offertorii additur semel *Alleluia.*

15. SECRETÆ dicuntur eodem numero quo Collectæ in principio Missæ. Ante primam Orationem non præmittitur *Dominus vobiscum*, neque *Oremus*, neque ante secundam; sed postquam dictum est, *Orate*, *Fratres*, et responsum est *Suscipiat*, etc. absolutè incipiuntur Secretæ. Terminantur autem prima et ultima Secreta ut dictum est suprà ubi de Collectis, et secretò dicuntur usque ad illa verba in ultima conclusione, *Per omnia secula seculorum*, quæ clarâ voce proferuntur.

Cùm asssignatur aliqua Collecta ex Communi, et non assignatur Secreta, sumitur Secreta numero Collectæ respondens, *v. g.*; si assignetur Col-

lecta *Martyrum tuorum*, cui in Missa plurium Martyrum numerus 2. apponitur; pro Secreta, ea sumitur quæ eodem numero 2. prænotatur.

Cùm Collecta est propria pro Festo de quo dicitur Missa, et non assignatur Secreta, tunc ex Communi sumitur secreta; si plures sint, sumitur ea, cui numerus primus apponitur.

16. PRÆFATIO dicitur secundùm Rubricas initio uniuscujusque Præfationis, in Ordinario Missæ positas.

Notandum est quòd in Dominicis occurrentibus intrà Octavas Festorum Annualium non Domini dicitur Præfatio communis, præterquàm ab Octava Nativitatis Domini, ad Festum ejus Præsentationis, vel Septuagesimam si priùs venerit; præterquàm etiam Tempore Paschali; quibus temporibus, in Dominicis supradictis, dicitur Præfatio tempori propria. Quod etiam observatur in Festis Annualibus intrà supradictas Octavas occurrentibus, si Præfationem propriam non habeant.

17. CANON dicitur ut in Ordinario Missæ.

18. *Communicantes* proprium assignatur quinque præcipuis Domini Festivitatibus, videlicet Paschæ, et Pentecostes à Vigilia ad Dominicam in Octava inclusivè; Nativitatis autem, Epiphaniæ, et Ascensionis Domini in die, et per Octavam, ac in Festis intrà Octavam occurrentibus.

Hanc igitur proprium habetur à Sabbato Sancto usque ad Dominicam in Albis depositis inclusivè, et à Vigilia Pentecostes usque ad Dominicam in Octava etiam inclusivè.

19. In Cœna Domini Canon dicitur ut habetur proprio loco.

20. In Missis pro Defunctis semper dicuntur *Communicantes* et *Hanc igitur* ordinaria.

21. Dictâ Oratione Dominicâ, dicitur Oratio *Libera nos.*

Si sit Missa Pontificalis, hic datur Benedictio solemnis, et tunc loco *Pax Domini*, D. Episcopus dicit, *et pax ejus sit semper vobiscum.*

22. AGNUS DEI dicitur quotidiè, excepto biduo ante Pascha.

In Missis pro Defunctis, loco *Miserere nobis*, dicitur, *Dona eis requiem;* et loco *Dona nobis pacem*, dicitur, *Dona eis requiem sempiternam cum Sanctis tuis in æternum quia pius es.*

23. Post *Agnus Dei*, Sacerdos dicit tres orationes ante Communionem; post primam in Missa majori osculatur Altare, deinde signum pacis, dicens offerenti *Pax tecum*. In Missis autem pro Defunctis, nec prima dicitur Oratio, nec pax datur. Sabbato Sancto prima Oratio dicitur, sed pax non datur.

24. COMMUNIO, id est Antiphona ad Communionem, singulis diebus dicitur, excepto biduo ante Pascha.

Tempore Paschali, exceptis Missis pro Defunctis, in fine Antiphonæ ad Communionem additur semel *Alleluia.*

25. POST-COMMUNIO eodem modo dicitur quo Collecta, initio Missæ; si plures dictæ sunt Collectæ, plures eodem numero dicuntur Orationes post Communionem.

Cùm assignatur aliqua Collecta ex Communi, ea Post-Communio sumitur quæ numero Collectæ respondet, ut dictum est suprà, ubi de Secretis.

Cùm Collecta est propria pro Festo de quo dicitur Missa, et non assignatur Post-Communio, tunc ex Communi sumitur Post-Communio; si plures sint, sumitur ea cui numerus primus apponitur.

In Missis de Feria, à Feria quarta Cinerum usque ad Feriam quartam majoris Hebdomadæ, dictâ ultimâ Post-Communione cum sua conclusione

integra, dicitur Oratio super Populum cui præmittitur ista admonitio: *Humiliate capita vestra Deo*; quæ fit à Diacono, vel si non sit Diaconus, ab ipso Celebrante, versâ facie ad Altare, et corpore tantisper inclinato. Prædicta admonitio fit pariter à Sacerdote in Missis privatis.

26. ITE, MISSA EST, dicitur cùm dictum est; *Gloria in excelsis*, aliàs dicitur *Benedicamus Domino*. In Missis autem pro Defunctis dicitur *Requiescant in pace*.

Notandum quòd à die sancto Paschæ usque ad Dominicam in Octava inclusivè, ad *Ite, Missa est*, et ad responsum *Deo gratias*, adduntur duo *Alleluia*, et ab hac Dominica in Octava Paschæ exclusivè, ad Dominicam in Octava Pentecostes inclusivè, ad *Ite, Missa est*, et ad responsum *Deo gratias*, semel tantùm additur *Alleluia*, præterquàm in triduo Rogationum, quibus diebus ad Missam de Feria dicitur: *Benedicamus Domino, alleluia*, et ℟. *Deo gratias, alleluia*.

27. Dicto *Placeat*, etc. datur Benedictio, quæ à Celebrante semper datur post Missam, etiam in Missis pro Defunctis; excipitur Missa Pontificalis, in qua Benedictio datur ante *Agnus Dei*, ut dictum est suprà.

28. Completâ Missâ legitur Evangelium S. Joannis *In principio*, præmisso *Dominus vobiscum*, et *Initium S. Evangelii*, etc. quod Evangelium semper legitur in fine Missæ, præterquàm in tertia Missa de Festo Nativitatis Domini, in qua legitur Evangelium de Festo Epiphaniæ, *Cùm natus esset Jesus*.

De ordinanda Missa ex superioribus Rubricis.

X.

1. SUPRA dictis Rubricis cognitis, si quis velit ordinare Missam diei, recurrat ad Proprium Mis-

sarum de Tempore, vel de Sanctis, secundùm qualitatem Officii; si desit in Proprio, recurrat ad Commune.

2. Si sit de Feria quæ propriam Missam non habeat, dicatur Missa præcedentis Dominicæ, sine *Gloria in excelsis*, et sine *Credo*, cum Epistola et Evangelio ex Hebdomada, si dicenda sint; sin minùs, ex Dominica. In Feriis tamen Tempore Paschali, excepto triduo Rogationum, dicitur *Gloria in excelsis*. In his Feriis post Epistolam dicitur unicum *Alleluia*, ut dictum est suprà, n. 18. Paragr. primi de prima parte Missæ. In Feriis autem à Septuagesima usque ad Feriam quartam Cinerum, omittitur Tractus.

3. Si dicenda sit Missa votiva, requiratur post Commune Sanctorum; si desit, sumatur Missa de Sancto in Proprio; sin minùs, in Communi, mutatis quæ Natalitium aut simile quid designant, in vocem Commemorationis aut similem.

4. Si Orationes dicendæ sint pro aliqua necessitate aut ad libitum, requirantur post Missas votivas.

5. Si pro Defunctis Missa dicenda sit aut Collectæ pro ipsis, invenientur in fine Missalis.

6. Ordo totius Missæ cum præfationibus, Canone, et aliis dicendis, habetur suo loco.

De hora celebrandi Missam.

XI.

1. MISSA votiva ordinaria de B. Maria, si dicenda sit, celebratur post Primam, deinde celebratur Missa pro Defunctis, si etiam dicenda sit; et post Tertiam celebratur Missa major Conventualis de Officio diei. Si non dicatur Missa de B. Maria, Missa pro Defunctis celebratur post Primam et Missa Conventualis post Tertiam; si autem non dicatur Missa de Beata Maria nec pro Defunctis,

Missa Conventualis celebratur etiam post Tertiam.

2. In Feriis Quadragesimæ usque ad Dominicam in Passione, Missa de B. Maria celebratur post Tertiam, Missa verò de Festo, si occurrat, post Sextam, et Missa de Feria, post Nonam; si autem non occurrat Festum, loco Missæ de Festo, celebratur Missa pro Defunctis post Sextam, et Missa de Feria celebratur etiam post Nonam. In Feriis verò Hebdomadæ in Passione, si occurrat Festum, Missa de Festo celebratur post Tertiam, et Missa pro Defunctis, si dicenda sit, post Sextam; et Missa de Feria, post Nonam. Si autem non dicatur Missa pro Defunctis, Missa de Festo celebratur post Sextam, si verò non occurrat Festum, Missa pro Defunctis celebratur post Sextam, et Missa de Feria etiam post Nonam; exceptis Festis Annuntiationis et Incarnationis Domini, et B. Mariæ Compatientis, in quibus Missa de Feria dicitur ad Crucem post Laudes Matutinas, et Missa de Festo celebratur post Nonam.

3. In Feriis Quatuor Temporum, et in Vigiliis in quibus servatur jejunium, Missa Major Conventualis celebratur post Sextam.

4. Missæ votivæ quæ pro re gravi celebrantur ritu solemni, ac Missæ solemnes pro Defunctis, quâcunque horâ diei usque ad meridiem celebrari possunt.

5. Missa privata, quâcunque horâ, ab Aurora ad meridiem dici potest, recitatis saltem à Sacerdote Nocturnis et Laudibus Matutinis.

De coloribus Ornamentorum.

XII.

ORNAMENTA Altaris, Celebrantis, et Ministrorum debent esse coloris convenientis Officio ac Missæ diei, secundùm usum Claromontensis Ecclesiæ, quæ his coloribus utitur.

1. ALBO ; in Sabbatis Adventûs, et in Sabbatis à Septuagesima ad Quinquagesimam, ad Missam tantùm cum dicitur de B. Maria. Ab Officio Nocturno Vigiliæ Nativitatis Domini, usque ad primas Vesperas Festi Epiphaniæ exclusivè, exceptis Festis Sanctorum quæ intrà illud tempus celebrantur, in quibus color conveniens adhibetur. In Sabbato Sancto, in Litaniis, in benedictione Cerei, et Fontium, ac in Missa; et ab illa die in Officio de Tempore usque ad Vigiliam Pentecostes exclusivè, exceptis Feriis in Rogationibus. In Vigilia Pentecostes dum leguntur Prophetiæ. In Festo Transfigurationis Domini. In Dedicatione Ecclesiæ et Anniversario Dedicationis, ac in Dedicatione Altaris. In Vigilia et in omnibus Festis B. Mariæ Virginis, etiam Compassionis ac in Sabbatis, cum fit Officium de B. Maria in Sabbato. In Festo S. Michaëlis Archangeli, et in Festis Angelorum. In principali Festo S. Joannis Evangelistæ. In Festo Sanctæ Mariæ Magdalenes. In Festis SS. Marthæ et Mariæ hospitarum Christi, ac S. Lazari. In Festis SS. Virginum non Martyrum. Per Octavas, cùm fit de octava prædictorum Festorum, si Octavas habeant, non tamen in Dominicis quæ intrà illas Octavas occurrunt, nisi sint Dominicæ intrà Octavas Nativitatis, et Ascensionis Domini, et in Octava Paschæ. In Missis votivis prædictorum Festorum. In Missa pro Sponso et Sponsa, si non dicatur de Festo, et in exequiis parvulorum qui non attigerunt septimum ætatis annum.

2. RUBRO ; in primis Vesperis Festi Epiphaniæ Domini, usque ad Octavam inclusivè, cùm fit de Octava ; et ab illa die usque ad Septuagesimam in Officio de Tempore. A primis Vesperis Dominicæ in Passione, in Officio de Tempore usque ad Sabbatum Sanctum, et in Sabbato Sancto, dum le-

guntur Prophetiæ; exceptâ Missâ solemni Feriæ quintæ in Cœna Domini cùm in ea consecratur Chrisma. In Officio, et Processionibus Rogationum. In Vigilia Pentecostes, in Litaniis, in Benedictione Fontium, ac in Missa ejusdem Vigiliæ, et ab illa die, in Officio de Tempore usque ad Festum SS. Trinitatis in Dominica ultima ante Adventum occurrente, ac etiam in ipso Festo SS. Trinitatis. In Vigiliis Sanctorum, (non tamen in Vigilia Assumptionis B. Mariæ Virginis). In Festo SS. Nominis Jesu. In Festivitatibus S. Crucis. In Festo Susceptionis S. Coronæ Spineæ Domini. In Festo omnium Sanctorum. In Decollatione S. Joannis-Baptistæ. In Natalitiis SS. Apostolorum et Evangelistarum, (exceptis Festo S. Joannis Evangelistæ, et Festo Pontificatûs seu Cathedræ S. Petri). In Festo S. Joannis ante Portam Latinam. In Festis SS. Barnabæ ac Silæ. In Conversione et Commemoratione S. Pauli. In Festo S. Petri ad Vincula. In Festo S. Stremonii Arvernorum Apostoli. In quibuscunque Festis Martyrum etiam Virginum. Per Octavas prædictorum Festorum quæ Octavas habent, cùm fit de Octava. In Missis votivis prædictorum Festorum. In Ecclesia Cathedrali in Officio de Sanctis Ecclesiæ, et Veneratione SS. Reliquiarum; in aliis Ecclesiis color pro qualitate Sanctorum. In Missis et Processionibus pro gratiarum actione, aut pro aliqua Ecclesiæ aut Regni causa; item cùm cantatur *Te Deum* pro gratiarum actione. In Missis pro quacumque necessitate aut afflictione, *v. g.* pro vitanda mortalitate, pro avertenda fame, ad obtinendam pluviam, ad tollendum schisma, pro pace, pro infirmis, et similibus. Item in celebratione Synodi.

3. VIRIDI; in Missa solemni tantùm Feriæ quintæ in Cœna Domini cùm in ea consecratur Chris-

ma. In solemnitate SS. Eucharistiæ. In Nativitate S. Joannis-Baptistæ. In Festo Pontificatûs seu Cathedræ S. Petri. In Festis SS. Pontificum, Doctorum, Presbyterorum, Abbatum, Monachorum, Cœnobitarum et Laicorum. In Festis S. Annæ, et aliarum SS. Mulierum. Per Octavas, cùm fit de Octava prædictorum Festorum, quæ Octavas habent, non tamen in Dominicis, quæ intrà illas Octavas occurrunt; nisi in Dominica intrà Octavam SS. Eucharistiæ, item in Missis et Processionibus de Ss. Sacramento.

4. VIOLACEO; in primis Vesperis Dominicæ primæ Adventûs usque ad Vigiliam Nativitatis Domini exclusivè in omni Officio de Tempore. Item in primis Vesperis Dominicæ Septuagesimæ usque ad Feriam quartam Cinerum exclusivè in omni Officio de Tempore.

5. CINERICIO; in Officio, Processione, et Missa Feriæ quartæ Cinerum, et in Officio de Tempore, et Missa de Feria, usque ad primas Vesperas Dominicæ primæ Quadragesimæ.

6. NIGRO; in primis Vesperis Dominicæ primæ Quadragesimæ in omni Officio de Tempore usque ad primas Vesperas Dominicæ in Passione; præterea in omnibus Officiis ac Missis pro Defunctis qui septimum ætatis annum attigerunt.

7. Licebit autem in Festis Annualibus, et Solemnibus-majoribus, adhibere ornamenta pretiosa, putà auro texta aut argento cujuscunque sint coloris, modò tamen non sint coloris nigri sine admixtione diversorum colorum, iis in Ecclesiis ubi non sunt alia diversorum colorum ornamenta pretiosa.

De Qualitate Ornamentorum.

XIII.

1. AD Missam, super Amictum, Albam cum

Cingulo, Manipulum, et Stolam, Sacerdos habet Casulam.

D. Episcopus verò, si solemniter celebret, super Stolam habet tunicellam, Dalmaticam, et Casulam.

2 Ornatus Diaconi sunt Amictus, Alba cum Cingulo, Manipulus, Stola Transversa ab humero sinistro infrà brachium dextrum et Dalmatica.

3. Ornatus Subdiaconi sunt Amictus, Alba cum Cingulo, Manipulo, et Tunica.

4 In Ecclesia Cathedrali, Albæ Celebrantis, Diaconi, et Subdiaconi ornantur in infima parte plagis coloris Ornamentorum diei in Festis Semiduplicibus et suprà, præterquam in Festis à Septuagesima ad Feriam quintam in Cœna Domini; sic etiam ornantur in Dominicis, præterquam in Dominicis Adventûs: et à Septuagesima ad Dominicam Paschæ exclusivè. Similiter ornantur intrà omnes Octavas, et in Feriis Tempore Paschali, præterquam triduo Rogationum si fiat de Feria; si verò Officium sit de Festo, ornantur ad Missam, non autem ad Processionem. Ornantur etiam in Vigiliis Nativitatis Domini, et Assumptionis B. Mariæ Virginis, Sabbato Sancto ad Missam, et in Vigilia Pentecostes. Pariter ornantur in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum, et in Missis Solemnibus pro Defunctis. Aliàs non ornantur. Præterea diebus suprà dictis, cùm fit incensatio ad Laudes et Vesperas, Diaconi ad incensationem utuntur Albis ornatis, ut jam dictum est. Quæ omnia observantur in aliis Ecclesiis, ubi est usus Plagarum ad Albas.

5. Pueri Chori qui Candelabra et thuribula ad Missam deferunt sunt in Amictu, et Alba cum Cingulo, et in Festis Duplicibus-majoribus à populo festivatis, ac in Festis Solemnibus et suprà super Albam

Albam utuntur Tunicellis quibus etiam utuntur Pueri qui in suprà dictis Festis Candelabra ad Laudes et Vesperas deferunt. Similiter Tunicellis utuntur Pueri qui deferunt candelabra et thuribula ad Processiones et Benedictiones ad quas Celebrans induitur Casulâ, vel Cappâ, præterquam ad Processionem Festi Præsentationis Domini, si venerit post Septuagesimam, et ad *Benedictionem* Fontium in Vigilia Paschæ et Pentecostes.

6. Celebrans Cappâ induitur super Albam et Stolam in Processionibus quæ fiunt diebus Dominicis ante Missam, quoties Officium fit de Festo Solemni et suprà. In Processionibus et Benedictionibus de SS. Sacramento. Ad Processionem Festi Præsentationis Domini. Ad Benedictionem Fontium in Vigilia Paschæ et Pentecostes. Ad Processiones quæ fiunt intrà vel extrà Ecclesiam, quoties Celebrans defert Sanctam Crucem vel sacras Reliquias. Item ad incensationem quæ fit ad Laudes et Vesperas. Item ad Officium (extra Missam) in die depositionis Defuncti.

7. Cùm Celebrans Cappâ induitur, non sumit Manipulum, tuncque non habet Stolam ante pectus decussatam, sed sinit illius utrasque partes hinc inde pendere; quod etiam observatur cùm Celebrans induitur Stolâ super superpelliceum.

8. In Festis duplicibus-majoribus, et in Dominicis ad Processionem Dominicalem, Celebrans induitur tantùm Manipulo, et Stolâ decussatâ super Albam; induitur pariter ad Processionem in Feria quarta Cinerum, et ad Processionem quæ fit ante Missam ad postulandam aëris serenitatem, à Festo Inventionis S. Crucis ad Festum Exaltationis ejusdem.

9. Ad Processionem autem quæ fit ante Missam in Festis Nativitatis Domini, Paschæ, Ascensio-

nis, et Pentecostes, et post Missam in Festis SS. Eucharistiæ, et Assumptionis B. Mariæ Virginis, Celebrans induitur super Albam, Manipulo, Stolâ et Casulâ.

10. Diaconus induitur ad Missam Dalmaticâ et Subdiaconus Tunicâ in Festis Duplicibus minoribus et suprà; in Dominicis (præterquam in Dominicis Quadragesimæ), pariter etiam ad Processiones et Benedictiones ad quas Celebrans induitur Cappâ vel Casulâ, præterquam ad Processionem Festi Præsentationis Domini, si venerit post Septuagesimam, et ad Benedictionem Fontium in Vigilia Paschæ et Pentecostes.

11. In Festis Semiduplicibus et Simplicibus, in Dominicis Quadragesimæ, in Processionibus Rogationum ac in Feriis, Diaconus non induitur Dalmaticâ, nec Subdiaconus Tunicâ. Præterquam in Vigiliis Nativitatis Domini, Paschæ, Pentecostes, et Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, in quibus Missa cantatur cum Solemnitate; præterquàm etiam in Missis pro Defunctis.

12. In Dominicis Quadragesimæ, ad Missam et ad Processionem Dominicæ Palmarum, ac etiam Feriâ sextâ in Parasceve, in Ecclesiâ Cathedrali; et in Ecclesiis Collegiatis, Diaconus induitur Casulâ leviori quam complicat super Stolam, et super sinistrum humerum statim atque Celebrans ascenderit ad Altare et inceperit introitum Missæ, nec eam deponit nisi post Missam, et in Dominica Palmarum, post processionem.

De præparatione Altaris.

XIV.

1. ALTARE, in quo sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrandum est, debet esse lapideum, et ab Episcopo consecratum, vel saltem si non est

lapideum nec totum consecratum, debet ei inseri Ara lapidea similiter ab Episcopo consecrata, quæ tam ampla sit, ut Hostiam, et majorem partem Calicis capiat.

2. Altare sic constructum debet esse opertum tribus mappis ab Episcopo, vel alio habente potestatem, benedictis; superiori, quantùm fieri potest, ita oblongâ, ut ferè ad terram usque ab utraque parte æqualiter pendeat; duabus aliis brevioribus, vel unâ duplicatâ.

3. A parte anteriori, (quin et posteriori, ubi scilicet Altare medium est, Clerum inter et Populum), ornatum sit paramento coloris Officio convenientis.

4. Tapes (quo extrà Missarum Solemnia Altare debet semper esse ita opertum, ut totam superiorem mappam contegat), tunc Temporis debet vel amoveri, vel versùs remotiorem Altaris partem ita plicari ut tota ferè superior mappa appareat.

5. Super Altare collocetur Crux in medio, sintque candelabra hinc inde cum cereis, in Semiduplicibus et infrà, duo; in Duplicibus-minoribus et suprà, quatuor ad minus. In Missis verò privatis, duo, quâcumque die sufficiunt.

6. Ad Crucis pedem, vel retrò, apponitur Tabella quæ Canon dicitur; in cornu autem Epistolæ lectorile, vel duo hinc inde minora pulvinaria pro Missali superponendo, et in eadem parte Epistolæ apponuntur, urceoli vini et aquæ cum bacili et manutergio.

7. Super Altare nihil omninò ponatur quod ad Missæ Sacrificium, vel ipsius Altaris ornatum non pertineat.

8. Præterea cùm D. Episcopus solemniter celebrat, exceptâ Feriâ sextâ in Parasceve, Credentia præparatur ad Missam à parte Epistolæ, quæ mappa

munda sit operta, super quam Crux collocatur, et hinc inde duo candelabra cum cereis; super quam etiam Calix parari debet cum Purificatorio mundo, Patena, Hostia, Palla, velo coloris convenientis, et bursa ejusdem coloris, in qua sit Corporale plicatum. Ibidem ponuntur urceoli vini et aquæ cum bacili et aqualis, seu vas aliud aquæ cum pelvi et mantilli ad lavandas et extergendas manus D. Episcopi ad Psalmum *Lavabo.*

ADMONITIO.

HUC usque in hoc libello positæ sunt *Rubricæ generales Missalis Claromontensis*: nunc alia ad celebrationem Missæ pertinentia hic simul junguntur, quæ tamen separata existunt in Missali, nempe: *Ritus in Missa servandus*, *Ordinarium*, et *Canon Missæ*, *etc.* Simul ergò hic ponuntur Ritus servandus in celebratione Missæ, Orationes et omnia alia dicenda in Ordinario et Canone Missæ. Rubricæ verò quæ aliquando bis ponuntur in Missali, primò scilicet fusiùs in Ritu, secundò summatim in Ordinario et Canone, hic semel tantùm ponuntur, ne repetitio tædium pariat. Phrasis ità disponitur, ùt magis expedire visum est ad claram et facilem cæremoniarum perceptionem, et ita ut non solùm sensus Rubricæ, sed et, quantùm fieri potuit, ipsa Rubricæ verba usurpentur vel ex ritu vel ex Ordinario et Canone desumpta. Additur una Missa de Communi Sanctorum in exemplum cæterarum.

Omittuntur ea quæ propria sunt Episcopis Missam celebrantibus, et quæ observanda sunt in Missa coram Episcopis celebrata. Item et ea quæ spectant Missam solemnem, sicut et quæ sparsim ponuntur in Ritu Missalis de Missa pro defunctis: quia hæc omnia ponuntur infrà sub distinctis titulis: sicut

et quæ observanda sunt in Missa coram SS. Sacramento patenter exposito.

Ratio autem cur editio hujus libelli facta sit sub prædicta forma, fuit desiderium Sacerdotum recens ordinatorum, qui cùm non possent sibi comparare libros Missales ad discenda necessaria ad Missam privatam celebrandam, optabant habere simul ea omnia ad manum : cui desiderio annuere peræquum erat. Ne quid autem ad ipsorum plenam instructionem circa Missam desiderari possit, addita sunt in fine ea quæ habentur in Missali *De Defectibus circa Missam occurrentibus*.

Ex Concilio Tridentino, Sess. 22. c. 5.

PIA Mater Ecclesia Ritus quosdam.... in Missa... instituit. Cæremonias item adhibuit..... ex Apostolica disciplina et Traditione, quò et Majestas tanti Sacrificii commendaretur et mentes Fidelium per hæc visibilia religionis et pietatis signa ad rerum altissimarum, quæ in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Eâd. Sess. Decreto de observandis et evitandis in celebratione Missæ.

QUANTA cura adhibenda sit, ut sacro-sanctum Missæ Sacrificium omni Religionis cultu ac veneratione celebretur, quivis facilè existimare poterit, qui cogitarit, maledictum in sacris Litteris eum vocari, qui facit opus Dei negligenter. Quod si necessariò fatemur nullum aliud opus adeò sanctum ac divinum à Christi fidelibus tractari posse, quàm hoc ipsum tremendum mysterium, quo vivifica illa Hostia, qua Deo Patri reconciliati sumus, in Altari per Sacerdotes quotidiè immolatur, satis etiam apparet, omnem operam et diligentiam in eo ponendam esse, ut quantâ maximâ fieri potest interiori cordis munditiâ et puritate, atque exteriori devo-

tionis ac pietatis specie peragatur. *Et post pauca* decernit sancta Synodus... ut ordinarii locorum Episcopi edicto et pœnis propositis caveant, ne Sacerdotes aliis quam debitis horis celebrent, neve Ritus alios, aut alias cæremonias et preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas quæ ab Ecclesia probatæ, ac frequenti et laudabili usu receptæ fuerint.

ORDO ET RITUS IN MISSA SERVANDUS.

De præparatione Sacerdotis celebraturi.

I.

SACERDOS Missam celebraturus, prævià Confessione Sacramentali, si indigeat, et recitato saltem officio Nocturno cum Laudibus Matutinis, orationi aliquantulùm vacet et preces præparatorias ad Missam pro temporis opportunitate recitet.

Accedit ad Vestiarium, perquirit Missam in Missali et signaculo ordinat ea quæ dicturus est. Postea lavat manus, dicens:

DA, Domine virtutem manibus meis ad abstergendam omnem maculam; ut sine pollutione mentis et corporis valeam tibi servire.

Tum ipse, vel alius præparat Calicem (qui sit vel aureus, vel argenteus, aut saltem habeat cuppam argenteam intùs inauratam, ab Episcopo consecratus, simul cum Patena itidem inaurata, ab Episcopo etiam consecrata) super os ejus ponit Purificatorium mundum, et super illud Patenam cum Hostia integra, quam leviter extergit à fragmentis, si opus sit, et eam tegit Pallâ lineâ, tum velo serico coloris ornamentorum, et super velo ponit bursam ejusdem coloris, quæ Corporale plicatum includat, quod ex lino tantùm esse debet, nec serico,

vel aliud in medio intextum, sed totum album, et ab Episcopo, vel alio habente facultatem, simul cum Palla benedictum.

Quibus ita dispositis, accedit ad ornamenta (quæ non debent esse lacera, aut scissa, sed integra et decenter munda, et ab Episcopo vel alio facultatem habente benedicta): ubi, calceatus pedibus, et indutus vestibus convenientibus, quarum exterior saltem talum pedis attingat, induit vestes sacras, dicens ad singulas, orationes inferiùs positas.

Ac primùm accipiens Amictum per extremitates et chordulas, osculatur illum in medio ubi est Crux, et ponit super caput, (et æstate quidem, id est à Paschate ad Sabbatum ante Dominicam primam Adventûs inclusivè, mox suprà collum declinat; hyemali autem tempore, id est à Dominica prima Adventûs inclusivè usque ad Sabbatum Sanctum etiam inclusivè, illo caput operit:) ejus verò chordulas ducit sub brachiis, et circumducens per dorsum, ante pectus reducit et ligat, dicens:

IMPONE, Dominè, capiti meo galeam salutis, ad expugnandos diabolicos incursus.

Licitum erit Sacerdoti, à Dominica prima Adventûs ad Sabbatum Sanctum inclusivè, in Missa operire caput Amictu usque ad Præfationem, et à Communione usque ad finem Missæ.

Deinde Sacerdos Albâ induitur, dicens:

DEALBA me, Dominè, et munda cor meum: ut in sanguine Agni dealbatus, gaudiis perfruar sempiternis.

Et cingulo se cingit, dicens:

PRÆCINGE me, Domine, cingulo puritatis, et extingue in lumbis meis humorem libidinis: ut maneat in me virtus continentiæ, et castitatis.

Minister elevat Albam suprà cingulum circum circà,

ut rectè pendeat et tegat vestes, ita ut ad latitudinem digiti vel circiter, super terram æqualiter fluat.

Sacerdos accipit Manipulum, osculatur Crucem in medio, et brachio sinistro imponit, dicens:

MEREAR, Domine, portare manipulum fletûs et doloris: ut cum exultatione recipiam mercedem laboris.

Deinde ambabus manibus accipiens stolam, simili modo deosculatur, et imponit medium ejus collo, ac transversando eam ante pectus in modum Crucis, ducit partem à sinistro humero pendentem, ad dexteram, et partem à dextero humero pendentem, ad sinistram: sicque utramque Stolæ partem extremitatibus cinguli hinc inde ipsi cingulo conjungit, dicens:

REDDE mihi, Domine, Stolam immortalitatis, quam perdidi in prævaricatione primi parentis, et quamvis indignus accedo ad tuum sacrum Mysterium, merear tamen gaudium sempiternum.

Postremò Sacerdos accipit Casulam, dicens:

DOMINE, qui dixisti; Jugum meum suave est, et onus meum leve: fac, ut istud portare sic valeam, quòd consequar tuam gratiam. Amen.

De ingressu Sacerdotis ad Altare.

II.

SACERDOS omnibus ornamentis indutus, habens caput coopertum amictu, hyeme; bireto, æstate: accipit manu sinistrâ Calicem, ut suprà præparatum, quem portat elevatum ante pectus, bursam manu dextrâ super Calicem tenens, et factâ inclinatione Cruci, vel Imagini quæ in Vestiario adfuerit, accedit ad Altare, Ministro cum Missali et aliis ad celebrandum necessariis, (nisi ante fuerint præparata,) præcedente. Procedit autem oculis demissis, incessu gravi, erecto corpore. Si contigerit eum transire

ante Altare majus, ante illud inclinat; si ante Altare ubi elevetur vel ministretur SS. Sacramentum, detecto capite genuflectit.

Cùm pervenerit ad Altare, stans ante illius infimum gradum, (biretum in æstate Ministro porrigit) et Altari profundè inclinat: si autem in eo repositum sit SS. Sacramentum, genuflectit in infimo gradu.

Tum ascendit ad medium Altaris, ubi ad cornu Evangelii ponit Calicem; extrahit Corporale ex bursa, quod extendit in medio Altaris, et super illud Calicem velo coopertum collocat, bursam autem ad cornu Evangelii. Si in Altari ornamenta accepit, hoc idem facit antequam descendat ab Altari ut Missam inchoet.

Si consecraturus sit plures Hostias, quas ob majorem numerum Patena capere non possit, locat eas super Corporale à dextra vel sinistra Calicis, aut in aliquo vase consecrato, ponit eas retrò Calicem et cooperculo operit.

Accedit ad cornu Epistolæ, Missale aperit ad paginam Introitûs Missæ: deinde rediens ad medium Altaris, facta Cruci inclinatione, vertit se per dexteram et descendit infrà infimum gradum.

De principio Missæ et Confessione facienda.

III.

Cum primum descenderit Sacerdos infrà gradum infimum Altaris, convertit se ad Altare, ubi stans in medio, junctis manibus ante pectus, extensis et junctis pariter digitis. et pollice dextro super sinistrum posito in modum Crucis (quod servatur quando junguntur manus, præterquam post Consecrationem), facta prius Altari profundà inclinatione, vel si sit SS. Sacramentum in Tabernaculo, facta genuflexione in infimo gradu, deinde producens manu dextrà à fronte ad pectus signum Crucis, dicit intelligibili voce:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritûs Sancti. Amen.

Et postquàm id dixerit, non debet advertere quemcunque in alio Altari Celebrantem, etiamsi SS. Sacramentum elevet, sed prosequi usque ad finem; quod idem observatur in Missa majori etiam à Ministris.

Cùm seipsum signat, semper sinistram ponit infrà pectus; in aliis benedictionibus, cùm stat ad Altare, et benedicit oblata, vel aliquid aliud, ponit eam super Altare, nisi aliter notetur.

Seipsum benedicens, vertit ad se palmam manus dextræ, et omnibus illius digitis junctis et extensis, à fronte ad pectus, et ab humero sinistro ad dextrum signum Crucis format.

Si alios, vel rem aliquam benedicit, parvum digitum vertit ad eum cui benedicit, ac benedicendo, totam manum dextram extendit, omnibus illius digitis pariter junctis et extensis; quod in omni benedictione observatur.

Facto signo Crucis ut suprà, Sacerdos iterum jungens manus ante pectus, dicit intelligibili voce:

Introibo ad Altare Dei.

Minister retrò post eum ad sinistram genuflexus prosequitur:

Ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Deinde Sacerdos incipit et prosequitur alternatim cum Ministro, vel Ministris, Psalmum, si dicendus sit:

S. JUDICA me, Deus, et discerne causam meam de gente non sancta: ab homine iniquo et doloso erue me.

M. Quia tu es, Deus, fortitudo mea, quare me repulisti, et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

S. Emitte lucem tuam, et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.

M. Et introibo ad altare Dei : ad Deum qui lætificat juventutem meam.

S. Confitebor tibi in citharâ, Deus, Deus meus : quare tristis es anima mea, et quare conturbas me?

M. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi : salutare vultûs mei, et Deus meus. *Caput inclinat.*

S. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. *Erigit se.*

M. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in secula seculorum. Amen.

S. Repetit Antiph. Introibo ad altare Dei.

M. ℟. Ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Repetitâ Antiphonâ Introibo, (*vel si non dicatur Psalmus, Antiphonâ semel dictâ*) *dextrâ producens signum Crucis à fronte ad pectus, dicit* :

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

M. ℟. Qui fecit cœlum et terram.

Deinde junctis manibus, et profundè inclinatus, dicit :

CONFITEOR Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper Virgini, beato Michaëli Archangelo, beato Joanni Baptistæ, Sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis, et vobis, Fratres; quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere. *Ter pectus dextrâ manu percutit, sinistrâ infra pectus positâ, dicens* : Meâ culpâ, meâ culpâ, meâ maximâ culpâ. Ideò precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaëlem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et vos fratres, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Nec erigit se, nisi cùm à Ministro vel Ministris dictum sit :

Misereatur tuî omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis, perducat te ad vitam æternam : *Sacerdos dicit,* Amen. *Et erigit se. Deindè Ministri*

repetunt Confessionem : et ubi à Sacerdote dictum est, vobis Fratres, *et* vos Fratres, *à Ministris dicitur,* tibi Pater *et* te Pater.

Factâ à Ministro vel Ministris confessione, Sacerdos dicit :

Misereatur vestri, omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris, perducat vos ad vitam æternam. ℟. Amen.

Deindè signans se signo Crucis, dicit :

Indulgentiam, ✝ absolutionem et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus. ℟. Amen.

Inclinatus mediocriter et junctis manibus prosequitur.

℣. Deus, tu conversus vivificabis nos.

℟. Et plebs tua lætabitur in te.

℣. Ostende nobis Domine misericordiam tuam.

℟. Et salutare tuum da nobis.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Et extendens ac jungens manus, mediocri voce dicit, Oremus. *Et Ascendens ad Altare, dicit secretò :*

Aufer à nobis, quæsumus, Domine, iniquitates nostras : ut ad sancta sanctorum puris mereamur mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

De Introitu, Kyrie eleïson, *et* Gloria in excelsis.

IV.

Dicendo, Aufer à nobis, *Sacerdos junctis manibus ascendit ad medium Altaris, et ibi inclinatus, manibusque junctis super eo positis, (ità ut digiti parvi duntaxat medium anterioris partis mensæ Altaris tangant ; pollice dextro super sinistrum in modum*

Crucis posito, quod semper observatur cùm manus junctæ super Altare ponuntur,) secretò dicit:

ORAMUS te, Domine, per merita Sanctorum tuorum, *Osculatur Altare in medio, manibus extensis æqualiter hinc indè super eo positis, dicens:* quorum reliquiæ hîc sunt, et omnium Sanctorum, ut indulgere digneris omnia peccata mea. Amen.

Qui ritus semper servatur quando osculatur Altare, sed post consecrationem pollices ab indicibus non disjunguntur.

In omni deosculatione, sive Altaris, sive libri, sive alterius rei, Sacerdos non producit signum Crucis, pollice vel manu super id quod osculari debet.

Postquàm osculatus est Altare, accedit ad cornu Epistolæ, ubi stans versùs Altare, et producens à fronte ad pectus signum Crucis, incipit intelligibili voce Introitum, et prosequitur junctis manibus.

Introitus.

QUI statis in domo Domini, in atriis domûs Dei nostri, laudate Dominum, quia bonus Dominus: psallite nomini ejus, quoniam suave. *Temp. Pasch.* Alleluia, alleluia.

Psalm. Laudate nomen Domini: laudate servi Dominum.

Caput inclinat versùs Crucem. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui-Sancto. *Et erectus ut priùs prosequitur:*

Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in secula seculorum. Amen.

Repetit Introitum, et non signat se.

Qui statis in domo Domini, in atriis domûs Dei nostri, laudate Dominum, quia bonus Dominus; psallite nomini ejus, quoniam suave. *Temp. Pasch.* Alleluia, alleluia.

Repetito Introitu, accedit ad medium Altaris,

junctis manibus, ubi versùs illud dicit eodem vocis tono alternatim cum Ministro :
Kyrie eleïson. Kyrie eleïson. Kyrie eleïson.
Christe eleïson. Christe eleïson. Christe eleïson.
Kyrie eleïson. Kyrie eleïson. Kyrie eleïson.

Dicto ultimo Kyrie, *Sacerdos manus extendens, elevansque usque ad humeros (quod in omni manuum elevatione observatur) incipit, si dicendum sit,* Gloria in excelsis Deo; *cùm dicit* Deo, *jungens manus, Caput Cruci inclinat, deinde junctis manibus prosequitur usque ad finem. Cùm dicit,* Adoramus te, Gratias agimus tibi, *et* Jesu Christe; Suscipe deprecationem nostram; *et iterùm* Jesu Christe; *caput Cruci inclinat. Cùm dicit,* Cum sancto Spiritu, etc. *seipsum à fronte ad pectus signat.*

Gloria in excelsis Deo. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Laudamus te, Benedicimus te, Adoramus te, Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. Domine Deus rex cœlestis, Deus Pater omnipotens. Domine Fili unigenite Jesu Christe. Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus Sanctus. Tu solus Dominus. Tu solus altissimus. Jesu Christe, cum sancto Spiritu, in gloria Dei Patris. Amen.

De Collecta ac de Prophetiis.

V.

Dicto Gloria in excelsis, *vel, si non dicatur, dicto* Kyrie eleïson, *Sacerdos osculatur Altare in medio, manibus super eo positis, tùm illis ante pectus junctis, et demissis ad terram oculis, vertit se per dexteram ad Populum, hoc est, per eam partem quæ respicit cornu Epistolæ, et extendens ac jungens manus ante pectus, dicit intelligibili voce :*

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum Spiritu tuo.

Junctis manibus revertitur per eamdem viam ad librum ubi eas extendens, ac deinde jungens ante pectus, caputque Cruci inclinans, dicit: Oremus; *tùm extendit manus ante pectus, (ita ut palma unius manûs respiciat alteram, et digitis simul junctis quorum summitas humerorum altitudinem distantiamque non excedat: quod in omni extensione manuum servatur.)*

Stans autem ut suprà, extensis manibus dicit Collectam:

Oratio.

Excita, Domine, in Ecclesia tua Spiritum, cui beatus *N.* Presbyter servivit, ut eodem nos repleti, studeamus amare quod amavit, et opere exercere quod docuit: Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum; qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritûs sancti Deus; Per omnia secula seculorum. ℟. Amen.

Cùm dicit, Per Dominum, etc. *convertit se ad Crucem, et caput inclinat; cùm autem dicit,* In unitate, *jungit manus. Si in Missis privatis plures sint Collectæ, idem servatur ritus; sed ad primam tantùm et ad ultimam fit conclusio.*

Quoties profert SS. nomen Jesu, caput versùs Crucem inclinat; ac etiam cùm illud profert in Lectione Epistolæ.

Cùm pronuntiantur nomen B. Mariæ, vel Sanctorum de quibus dicitur Missa, vel fit Commemoratio, ac etiam in Oratione pro Papa, quando nominatur, ad librum, non ad Crucem inclinat.

In quatuor Temporibus vel aliàs, quando dicuntur plures Collectæ cum Prophetiis, dicto Kyrie eleïson, *Sacerdos stans ad cornu Epistolæ eas legit; et cùm in Quadragesima dicit,* Oremus, Flectamus genua, *genuflectit, et post morulam surgens, dicit,* Levate, *deinde collectam.*

Dùm legit Prophetias tenet manus super oram libri, ut mox dicetur de Epistola.

De Epistola, Graduali, et aliis usque ad Offertorium.

VI.

Finitis Collectis, Sacerdos legit Epistolam intelligibili voce, positis super oram libri manibus, quâ finitâ Minister respondet, Deo gratias. *Similiter Sacerdos prosequitur Graduale, Tractum, vel* Alleluia, *ac Prosam, si dicenda sint.*

Lectio Epistolæ beati Pauli Apostoli, ad Timotheum.

Dilecte fili, ineptas et aniles fabulas devita. Exerce autem teipsum ad pietatem. Nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est: pietas autem ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ, quæ nunc est, et futuræ. Fidelis sermo, et omni acceptione dignus. In hoc enim laboramus, et maledicimur quia speramus in Deum vivum, qui est salvator omnium hominum, maximè fidelium. Præcipe hæc et doce. Nemo adolescentiam tuam contemnat; sed exemplum esto fidelium in verbo, in conversatione, in charitate, in fide, in castitate. Dum venio, attende lectioni, exhortationi, et doctrinæ. Noli negligere gratiam, quæ est in te, quæ data est tibi per Prophetiam, cum impositione manuum Presbyterii. Hæc meditare, in his esto ut profectus tuus manifestus sit omnibus. Attende tibi, et doctrinæ: insta in illis. Hæc enim faciens, teipsum salvum facies, et eos qui te audiunt. ℟. Deo gratias.

Graduale. Separavit vos Deus Israël ab omni populo: et junxit sibi, ut serviretis ei in cultu tabernaculi.

℣. Vos Sacerdotes Domini vocabimini; ministri Dei nostri.

Alleluia. ℣. Ipsum elegit Dominus Deus, ut stet et ministret nomini Domini. Alleluia.

Post Septuagesimam, omisso Alleluia, *et Versu sequenti, dicitur Tractus:*

Ecce nunc benedicite Dominum, omnes servi Domini. ℣. Qui statis in domo Domini, in atriis Domûs Dei nostri. ℣. In noctibus extollite manus vestras in Sancta, et benedicite Dominum.

Tempore Paschali omittitur Graduale, et ejus loco dicitur:

Alleluia. ℣. Ipsum elegit Dominus Deus, ut stet et ministret nomini Domini.

Alleluia. ℣. Quasi plantatio cedri in monte Libano, sic circa illum steterunt filii Aaron in gloria sua. Alleluia.

Quibus dictis, Minister portat Missale ad alteram partem Altaris in cornu Evangelii, et dum transit ante medium Altaris caput Cruci inclinat; Missale autem sic locat ut posterior pars libri respiciat cornu Altaris.

Interim Sacerdos accedit ad medium Altaris: ibique stans junctis manibus, elevatis oculis et statim demissis, tum profundè inclinatus, dicit secretò:

MUNDA cor meum, ac labia mea, omnipotens Deus, qui labia Isaïæ Prophetæ calculo mundasti ignito, ita me tuâ gratâ miseratione dignare mundare, ut sanctum Evangelium tuum dignè valeam nuntiare. Per Christum Dominum nostrum. Amen. *Et* Jube, Domine, benedicere. Dominus sit in corde meo, et in labiis meis, ut dignè et competenter annuntiem Evangelium. Amen.

Deindè accedit ad cornu Evangelii, ubi junctis manibus dicit intelligibili voce:

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Tùm pollice dextræ manûs signo Crucis signat initium textûs Evangelii quod est lecturus, postea seipsum in fronte, ore et pectore, dicens:

Sequentia sancti Evangelii secundùm Lucam, *vel* initium sancti Evangelii, etc.

℞. Gloria tibi, Domine.

Junctis manibus, legit Evangelium.

IN illo tempore; Dicebat Jesus Discipulis suis: Messis quidem multa, operarii autem pauci: Rogate ergo Dominum messis, ut mittat operarios in messem suam. Ite: Ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum, neque peram, neque calceamenta: et neminem per viam salutaveritis. In quamcumque domum intraveritis, primùm dicite: Pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra: Sin autem; ad vos revertetur.

Quo finito, Minister respondet, Laus tibi, Christe. *Et Sacerdos elevans parumper librum osculatur textum Evangelii, dicens secretò:* Per Evangelica dicta deleantur nostra delicta.

Quoties profert SS. nomen JESU, caput versùs librum inclinat, et eodem modo versùs librum genuflectit cùm in Evangelio est genuflectendum.

Dicto Evangelio, Sacerdos stans in medio Altaris versùs Crucem, elevans et extendens manus, incipit Credo, *si dicendum sit;*

Cùm dicit, in unum Deum, *jungit manus, et caput Cruci inclinat, deinde junctis manibus prosequitur usque ad finem.*

Cùm dicit, Jesum Christum, *caput Cruci inclinat. Cùm dicit:* Et incarnatus est, *usque ad,* Et homo factus est, *inclusivè, genuflectit. Cùm dicit,* Simul adoratur, *caput Cruci inclinat. Cùm dicit,* Et vitam venturi seculi. Amen: *signat se à fronte ad pectus.*

Symbolum.

CREDO in unum Deum, Patrem omnipotentem,

factorem cœli et terræ, visibilium omnium, et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum Filium Dei unigenitum; et ex Patre natum ante omnia secula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero; genitum non factum, consubstantialem Patri; per quem omnia facta sunt; qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendit de cœlis; Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, et homo factus est; crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, et sepultus est; et resurrexit tertiâ die secundùm Scripturas; et ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris; et iterùm venturus est cum gloria judicare vivos et mortuos; cujus regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum, Dominum et vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre et Filio simul adoratur, et conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam Catholicam et Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi seculi. Amen.

De Offertorio et aliis usque ad Canonem.

VII.

Dicto Symbolo, vel si non dicatur, post Evangelium, Sacerdos osculatur Altare in medio, et junctis manibus vertit se per dexteram ad Populum, et extendens ac jungens manus, dicit:

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Et per eamdem viam convertit se ad medium Altaris, ubi extendens ac jungens manus, caputque Cruci inclinans, dicit Oremus: *tum junctis manibus dicit offertorium.*

Offertorium.

Fundet Sacerdos sanguinem super Altare Domini,

et adolebit adipem in odorem suavitatis Domino. *Temp. Pasch.* Alleluia.

Dicto offertorio, velum à Calice removet, atque plicatum collocat à latere Epistolæ; sistit Calicem ad idem latus; dextrâ manu amovet Pallam; accipit Patenam cum Hostia, et ambabus manibus elevatam tenens, oculis sursùm elevatis et statim demissis, dicit:

SUSCIPE, sancte Pater omnipotens æterne Deus, hanc immaculatam Hostiam, quam ego indignus famulus tuus offero tibi Deo meo vivo et vero, pro innumerabilibus peccatis et offensionibus et negligentiis meis, et pro omnibus circumstantibus, sed et pro omnibus fidelibus Christianis vivis atque defunctis, ut mihi et illis proficiat ad salutem in vitam æternam. Amen.

Si in vase fuerint Hostiæ consecrandæ, antequam Patenam accipiat, vas dextrâ discooperit.

Dicto Suscipe, *Patenam utrâque manu tenens, cum ea facit signum Crucis super Corporale, et ponit Hostiam in medio anterioris partis Corporalis, et Patenam ad manum dextram aliquantùm sub Corporali.*

Deinde in cornu Epistolæ accipit Calicem, Purificatorio extergit, et sinistrâ tenens illius nodum, accipit urceolum vini de manu Ministri, et infundit vinum in Calicem; eodem modo tenens Calicem facit signum Crucis super aquam dicens:

DEUS, qui humanæ ✝ substantiæ dignitatem mirabiliter condidisti, et mirabiliùs reformasti: *Et infundens parum aquæ in Calicem prosequitur*, da nobis per hujus aquæ et vini mysterium, ejus divinitatis esse consortes, qui humanitatis nostræ fieri dignatus est particeps, Jesus Christus Filius tuus Dominus noster: Qui tecum vivit et regnat in

unitate Spiritûs-sancti Deus, per omnia secula seculorum. Amen.

Tum posito Calice extra Corporale, Patenam Purificatorio operit.

Stans in medio Altaris, accipit manu dextrâ Calicem, et ambabus manibus elevatum tenens, videlicet sinistrâ pedem, et dextrâ nodum infrà cuppam, intentis ad Deum oculis offert, dicens:

OFFERIMUS tibi, Domine, Calicem salutaris, tuam deprecantes clementiam: ut in conspectu divinæ Majestatis tuæ, pro nostra et totius mundi salute, cum odore suavitatis ascendat. Amen.

Quo dicto, facit signum Crucis cum Calice super Corporale, et in medio ponè Hostiam collocat, et Pallâ cooperit.

Junctis manibus super Altare positis, aliquantulùm inclinatus dicit secretò:

IN spiritu humilitatis, et in animo contrito, suscipiamur à te, Domine: et sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodiè, ut placeat tibi, Domine Deus.

Postea erectus, elevans oculos, manusque expandens, et statim jungens, (quod semper facit quando aliquid est benedicturus), dicit secretò:

VENI, sanctificator omnipotens, æterne Deus: *signat manu dextrâ unico signo simul super Hostiam et Calicem, sinistrâ positâ super Altare extrà Corporale, dicens:* Et bene ✝ dic hoc Sacrificium tuo sancto nomini præparatum.

Junctis manibus accedit ad cornu Epistolæ, ubi Ministro aquam fundente, lavat extremitates pollicum, et indicum, dicens: Lavabo, *etc. linteo eas tergit, et Psalmum complet ibidem.*

LAVABO inter innocentes manus meas: et circumdabo Altare tuum, Domine.

Ut audiam vocem laudis : et enarrem universa mirabilia tua.

Domine, dilexi decorem domûs tuæ, et locum habitationis gloriæ tuæ.

Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam : et cum viris sanguinum vitam meam.

In quorum manibus iniquitates sunt : dextera eorum repleta est muneribus.

Ego autem in innocentia mea ingressus sum : redime me, et miserere mei.

Pes meus stetit in directo : in Ecclesiis benedicam te, Domine.

Convertit se, et caput inclinat versùs Crucem.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in secula seculorum. Amen. (*Tempore Passionis in Missis de Tempore omittitur* Gloria Patri.)

Postea manibus junctis revertitur ad medium Altaris, ubi oculos elevans et statim demittens, manibus junctis super Altare positis aliquantulùm inclinatus, dicit secretò :

SUSCIPE, sancta Trinitas, hanc oblationem, quam tibi offerimus ob memoriam Passionis, Resurrectionis, et Ascensionis Jesu Christi Domini nostri, et in honorem B. Mariæ semper Virginis, et beati Joannis-Baptistæ, et sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et istorum, et omnium Sanctorum : ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem : et illi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam agimus in terris. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Quo dicto, manibus hinc inde extensis, et super Altare positis, osculatur illud in medio.

Tum junctis manibus demissisque oculis, per dextram vertit se ad Populum, et extendens ac jungens manus, dicit voce aliquantulùm elatâ :

ORATE, Fratres, *et secretò prosequens:* Ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem. *Perficit circulum. Ubi responsum est:*

SUSCIPIAT Dominus Sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiæ suæ sanctæ.

Sacerdos submissâ voce dicit, Amen. *Et manibus extensis dicit absolutè sine* Oremus *Orationem, vel orationes secretas. Cùm dicit,* In unitate, *jungit manus; cùm dicit* Jesum Christum, *caput inclinat, quod facit in prima oratione, et in ultima, si plures sint dicendæ.*

Secreta.

PROPITIARE, quæsumus, Domine, supplicationibus nostris, et interveniente pro nobis sancto *N.* Presbytero, his Sacramentis cœlestibus servientes ab omni culpa liberos esse concede, ut purificante nos gratiâ tuâ, iisdem quibus famulamur mysteriis emundemur; Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum; qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs-sancti Deus.

In conclusione ultimæ Secretæ, depositis super Altare manibus hinc inde extensis, intelligibili voce dicit: Per omnia secula seculorum, *deinde dicit Præfationem.*

Cùm dicit, Sursum corda, *extendit et elevat manus; cùm dicit* Gratias agamus, *jungit manus; cùm dicit,* Domino Deo nostro, *oculos elevat, et statim Cruci caput inclinat. Postquam responsum fuit,* Dignum et justum est, *elevatis et extensis manibus, prosequitur Præfationem propriam vel communem, ut tempus requirit.*

Præfatio communis.

PER omnia secula seculorum. ℞. Amen. ℣. Do-

minus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. ℣. Sursum corda. ℟. Habemus ad Dominum. ℣. Gratias agamus Domino Deo nostro. ℟. Dignum et justum est. Verè dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper, et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum. Per quem Majestatem tuam laudant Angeli, adorant Dominationes, tremunt Potestates. Cœli, cœlorumque Virtutes, ac beata Seraphim, sociâ exultatione concelebrant. Cum quibus et nostras voces, ut admitti jubeas deprecamur, supplici confessione dicentes:

Jungit manus, et inclinatus, voce mediocri prosequitur:

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt cœli et terra gloriâ tuâ. Hosanna in excelsis. *Ministro interim campanulam pulsante, erigit se, et se signat signo Crucis dicens:*

Benedictus qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.

De initio Canonis Missæ usque ad Consecrationem.

VIII.

Sacerdos, dicto Sanctus, aliquantùm elevat manus, oculisque elevatis et sine mora demissis, ac manibus junctis et super altare positis, profundè inclinatus incipit Canonem secretò, dicens:

Te igitur, clementissime Pater, per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, supplices rogamus ac petimus; *Osculatur Altare*, uti accepta habeas, *erigit se*, et benedicas, *Jungit manus, deinde ter signat super oblata*, hæc ✝ dona, hæc ✝ munera, hæc ✝ sancta sacrificia illibata; *extensis manibus, prosequitur*, In primis quæ tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta Catholica; quam pacificare, custodire, adunare, et regere digneris toto orbe

terrarum:

terrarum : unà cum famulo tuo Papa nostro *N.* et Antistite nostro *N.* et Rege nostro *N.* et omnibus Orthodoxis, atque Catholicæ et Apostolicæ fidei cultoribus.

Ubi dicit, Unà cum famulo tuo Papa nostro N. *exprimit nomen Papæ ; sede autem vacante, verba prædicta omittuntur.*

Ubi dicit, Et Antistite nostro N. *exprimit nomen D. D. Episcopi Claromontensis ; sede autem vacante, hæc verba omittuntur.*

Ubi dicit, Et Rege nostro N. *exprimit nomen Regis.*

Cùm dicit, Memento, Domine, *elevans et jungens manus, demisso aliquantulùm capite, Deo commendat vivos pro quibus orare intendit, quorum nomina, si vult, secretò commemoret ; non tamen necesse est ea exprimere, sed mente tantùm eorum memoriam habeat. Potest etiam Sacerdos, si pro pluribus orare intendit, ne circumstantibus sit morosus, ante Missam in animo proponere omnes tàm Vivos quàm Defunctos pro quibus in Missa orare intendit, et hoc loco generaliter unico contextu ipsorum vivorum Commemorationem agere, pro quibus ante Missam orare proposuit.*

Commemoratio pro Vivis.

MEMENTO, Domine, famulorum famularumque tuarum.

Jungit manus, orat aliquantulùm pro quibus orare intendit : deinde manibus extensis, prosequitur :

Et omnium circumstantium ; quorum tibi fides cognita est, et nota devotio, pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis, pro se, suisque omnibus ; pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis et incolumitatis suæ, tibique reddunt vota sua æterno Deo vivo et vero.

Intrà Actionem.

COMMUNICANTES, et memoriam venerantes, in primis gloriosæ semper Virginis Mariæ, Genitricis Dei et Domini nostri, *caput Cruci inclinat*, Jesu-Christi (*Cùm in Canone nominat Sanctum, die ejus festo, etiamsi de eo fiat tantùm Memoria, caput inclinat*), sed et beatorum Apostolorum, ac Martyrum tuorum, Petri et Pauli, Andreæ, Jacobi, Joannis, Thomæ, Jacobi, Philippi, Bartholomæi, Matthæi, Simonis et Thadæi, Lini, Cleti, Clementis, Xisti, Cornelii, Cypriani, Laurentii, Chrysogoni, Joannis et Pauli, Cosmæ et Damiani, et omnium Sanctorum tuorum; quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionis tuæ muniamur auxilio. *Jungit manus.* Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Tenens manus expensas super oblata, id est simul super Hostiam et Calicem, dicit:

HANC igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quæsumus, Domine, ut placatus accipas, diesque nostros in tua pace disponas, atque ab æterna damnatione nos eripi, et in electorum tuorum jubeas grege numerari. *Jungit manus.* Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Junctis manibus, sic prosequitur:

QUAM oblationem tu Deus in omnibus quæsumus, *signat ter super Hosiiam et Calicem simul*, benedi ✝ ctam, adscri ✝ ptam, ra ✝ tam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris: *signat semel super Hostiam*, ut nobis Cor ✝ pus, *et semel super Calicem*, et San ✝ guis, *elevat ac jungit manus*, fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri, *caput inclinat*, Jesu Christi.

Extergens pollices et indices super Corporale prosequitur:

Qui pridiè quàm pateretur ; *et accipiens Hostiam pollice et indice utriusque manûs , dicit :* Accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas , *elevansque ad cælum oculos et statim demittens , dicit :* Et elevatis oculis in cœlum ad te Deum Patrem suum omnipotentem , *caputque inclinans dicit :* Tibi gratias agens , *et tenens Hostiam inter pollicem et indicem sinistræ manûs , dextra facit signum Crucis super eam , dicens :* Bene ✝ dixit, fregit deditque discipulis suis , dicens : Accipite et manducate ex hoc omnes.

Si adsit vas cum aliis Hostiis consecrandis , illud manu dextrà discooperit antequam accipiat Hostiam.

Deinde cubitis super Altare positis , capite demisso , distinctè , reverenter , et secretò profert verba Consecrationis super Hostiam (quam indicibus et pollicibus tenet , reliquis digitis junctis et extensis) , et simul super omnes Hostias , si plures sint consecrandæ , dicendo :

HOC EST ENIM CORPUS MEUM.

Quibus prolatis , genuflexus Hostiam adorat. Tum se erigens , elevat in altum Hostiam , et intentis in eam oculis , (quod et in elevatione Calicis facit ,) populo reverenter ostendit adorandam , et mox solà manu dextrà ipsam reverenter reponit super Corporale ; et deinceps pollices et indices non disjungit , nisi quando Hostiam consecratam tangit , usque ad ablutionem digitorum post communionem.

Repositâ Hostià super Corporale , genuflexus ipsam adorat.

Dum Sacerdos elevat Hostiam , Minister manu sinistrà elevat infimam oram posterioris partis Casulæ , ne casula Sacerdotem impediat in elevatione brachiorum , (quod et facit in elevatione Calicis) , et manu dextrà pulsat campanulam ad elevationem continuatè, quousque Sacerdos deposuerit Hostiam super cor-

porale, et similiter postmodum ad elevationem Calicis.

Sacerdos, adoratâ Hostiâ, surgit, et discooperit Calicem in quem excutit digitos, ne particulæ Hostiæ digitis adhæreant, quod toties facit quoties eam tetigerit,) et stans dicit:

SIMILI modo, postquàm cœnatum est, *et ambabus manibus accipiens Calicem juxta nodum infrà cuppam, et aliquantulùm illum elevans, ac statim deponens, dicit:* accipiens et hunc præclarum Calicem, in sanctas ac venerabiles manus suas: *caput inclinans, dicit,* item tibi gratias agens, *sinistrâ Calicem infrà cuppam tenens, dextrâ signat super eum, dicens,* bene ✝ dixit, *et prosequens*, deditque Discipulis suis, dicens: Accipite et bibite ex eo omnes.

Et ambabus manibus tenens Calicem, videlicet sinistrâ pedem, dextrâ nodum infrà cuppam, cubitis super Altare positis et capite demisso, profert distinctè, reverenter, et secretò verba consecrationis Sanguinis.

HIC EST ENIM CALIX SANGUINIS MEI, NOVI ET ÆTERNI TESTAMENTI, MYSTERIUM FIDEI; QUI PRO VOBIS, ET PRO MULTIS EFFUNDETUR IN REMISSIONEM PECCATORUM.

Quibus dictis, reponit Calicem super Corporale, et prosequens: Hæc quotiescumque feceritis, in meî memoriam facietis, *genuflexus Sanguinem adorat.*

Tum se erigit, et accipiens Calicem cum Sanguine ambabus manibus, ut priùs, elevat eum, et ostendit populo adorandum: mox ipsum reverenter reponit super Corporale, et manu dextrâ Palla cooperit, ac genuflexus adorat.

De Canone post Consecrationem usque ad Orationem Dominicam.

IX.

REPOSITO Calice factâque genuflexione, Sacerdos stans extensis manibus, dicit secretò:

UNDE et memores, Domine, nos servi tui, sed et plebs tua sancta, ejusdem Christi Filii tui Domini nostri tàm beatæ Passionis, nec non et ab inferis Resurrectionis, sed et in cœlos gloriosæ Ascensionis : offerrimus præclaræ majestati tuæ, *cùm dicit* de tuis donis ac datis, *jungit manus ante pectus : et manu sinistrâ positâ super Corporali, dextrâ signat ter super Hostiam et Calicem simul, dicens*, Hostiam ✝ puram, Hostiam ✝ sanctam, Hostiam ✝ immaculatam, *et semel super Hostiam, et semel super Calicem dicens*, Panem ✝ sanctum vitæ æternæ, et Calicem ✝ salutis perpetuæ.

Deindè extensis manibus prosequitur :

SUPRA quæ propitio ac sereno vultu respicere digneris : et accepta habere sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui justi Abel, et sacrificium Patriarchæ nostri Abrahæ, et quod tibi obtulit summus Sacerdos tuus Melchisedech, sanctum Sacrificium, immaculatam Hostiam.

Inclinat se profundè ante medium Altaris, manibus junctis super illo positis, dicens :

SUPPLICES te rogamus, omnipotens Deus; jube hæc perferri per manus sancti Angeli tui in sublime Altare tuum, in conspectu divinæ Majestatis tuæ : ut quotquot, *osculatur Altare, manibus hinc indè super Corporali positis, dicens*, ex hac Altaris participatione, *erigit se et jungit manus, dicens*, sacrosanctum Filii tui, *et dextrâ signans semel super Hostiam, et semel super Calicem, sinistrâ super Corporali positâ, dicit*, Cor ✝ pus et San ✝ guinem sumpserimus, *et cùm dicit* omni benedictione ✝ cœlesti, *seipsum signat à fronte ad pectus, sinistrâ infrà pectus positâ, et prosequitur*, et gratiâ repleamur, *jungit manus cùm dicit*, Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Commemoratio pro Defunctis. Extendit manus.

MEMENTO etiam, Domine, famulorum famularumque tuarum, qui nos præcesserunt cum signo fidei, et dormiunt in somno pacis:

Jungit manus, orat aliquantulùm pro Defunctis, pro quibus orare intendit: deinde extensis manibus, prosequitur:

Ipsis, Domine, et omnibus in Christo quiescentibus locum refrigerii, lucis et pacis, ut indulgeas, deprecamur; *jungit manus et caput inclinat*, Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Manu sinistrâ super Altare positâ, dextrâ percutit pectus, elevatâ parum voce, dicens:

NOBIS quoque peccatoribus, *extensis manibus, prosequitur submissâ voce*, famulis tuis, de multitudine miserationum tuarum sperantibus, partem aliquam et societatem donare digneris: cum tuis sanctis Apostolis et Martyribus; cum Joanne, Stephano, Matthia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro; Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnete, Cæcilia, Anastasia, et omnibus Sanctis tuis; intrà quorum nos consortium, non æstimator meriti, sed veniæ, quæsumus, largitor admitte; *jungit manus*, Per Christum Dominum nostrum;

PER quem hæc omnia, Domine, semper bona creas:

Deinde manu dextrâ ter signans super Hostiam et Calicem, simul dicit: Sanctificas ✝, vivificas ✝, benedicis ✝, et præstas nobis.

Discooperit manu dextrâ Calicem et genuflectit, tum se erigit, et reverenter accipit Hostiam inter pollicem et indicem dextræ manûs, et cum ea super Calicem quem manu sinistrâ tenet circa nodum infrà

suppam, signat ter à labro ad labrum, dicens: Per ✝ ipsum, et cum ✝ ipso, et in ✝ ipso; *et similiter cum Hostia signat bis inter Calicem et pectus, incipiens à labro Calicis, et dicit:* Est tibi Deo Patri ✝ omnipotenti in unitate Spiritûs ✝ Sancti.

Deinde tenens manu dextrâ Hostiam super Calicem, sinistrâ Calicem, elevat eum aliquantulùm simul cum Hostia, dicens: Omnis honor et gloria; *et statim utrumque deponens, Hostiam collocat super Corporale, et digitos excutit in Calicem, ac pollices et indices, ut priùs jungens, Calicem Pallâ cooperit, et genuflectit.*

De Oratione Dominica, et aliis usque ad factam Communionem.

X.

Sacerdos, cooperto Calice, adoratoque SS. Sacramento, erigit se, et manibus extensis hinc indè super Corporale, dicit intelligibili voce:

Per omnia secula seculorum. ℟. Amen.

Jungit manus, caput inclinans, cùm dicit, Oremus. *Tùm junctis manibus prosequitur:* Præceptis salutaribus moniti, et divinâ institutione formati, audemus dicere.

Cùm incipit Pater noster, *expandit manus, et prosequitur usque ad finem.*

Pater noster, qui es in cœlis; Sanctificetur nomen tuum: Adveniat regnum tuum: Fiat voluntas tua, sicut in cœlo, et in terra. Panem nostrum quotidianum dà nobis hodie: Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem. *Responso à Ministro,* Sed libera nos à malo, *et à Celebrante submissâ voce,* Amen: *manu dextrâ,*

pollice et indice non disjunctis, Patenam aliquantulùm Purificatorio extergens, eam accipit inter indicem et medium digitos, quam tenens super Altaré erectam, sinistrâ super Corporale positâ, dicit secretò:

LIBERA nos, quæsumus, Domine, ab omnibus malis, præteritis, præsentibus, et futuris: et intercedente beatâ et gloriosâ semper Virgine Dei genitrice Mariâ, cum beatis Apostolis tuis Petro et Paulo, atque Andrea, et omnibus Sanctis.

Seipsum Patenâ signat à fronte ad pectus, manu sinistrâ infrà pectus positâ, cùm dicit:

Da propitius pacem in diebus nostris: *deinde Patenam osculatur, et prosequens,* ut ope misericordiæ tuæ adjuti, et à peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi. *Submittit Patenam Hostiæ.*

Discooperit Calicem, et genuflexus SS. Sacramentum adorat: tùm se erigens, accipit Hostiam inter pollicem et indicem dextræ manûs, et adjunctis pollice et indice sinistræ manûs, eam super Calicem tenens, reverenter frangit per medium, dicens: Per eumdem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, *et mediam partem, quam inter pollicem et indicem dextræ manûs tenet, ponit super Patenam: de alia media, quam sinistrâ tenet, frangit cum pollice et indice dextræ manûs particulam de inferiori parte, prosequens:* Qui tecum vivit et regnat, *et eam inter ipsos dextræ manûs pollicem et indicem retinens, partem majorem, quam sinistrâ tenet, adjungit mediæ super Patenam positæ, dicens:* in unitate Spiritûs sancti Deus; *et particulam quam in dextra retinuit, tenens super Calicem, (quem sinistrâ per nodum infra cuppam tenet), intelligibili voce dicit:*

PER omnia secula seculorum. ℟. Amen.

Postquam responsum est, Amen, *cum ipsa particula signans ter à labro ad labrum Calicis, dicit :*

Pax † Domini sit † semper vobis † cum.

Respondetur à Ministro, Et cum spiritu tuo.

Tum particulam immittit in Calicem, dicens secretò :

HÆC commixtio et consecratio Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi, fiat accipientibus nobis in vitam æternam. Amen.

Posteà pollices et indices super Calicem aliquantulùm excutit et jungit, Calicem Pallâ cooperit, et genuflexus SS. Sacramentum adorat, surgit, et junctis manibus ante pectus capite inclinato, dicit intelligibili voce :

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, *et dextrâ percutiens pectus, sinistrâ super Corporale positâ, dicit :* Miserere nobis. *Et deindè non jungit manus.*

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, *iterum percutit pectus, cùm dicit secundò*, Miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, *tertiò percutit pectus, cùm dicit*, Dona nobis pacem.

Manibus junctis super Altare positis, oculisque ad SS. Sacramentum intentis, inclinatus dicit secretò :

DOMINE Jesu Christe, qui dixisti Apostolis tuis : Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis : ne respicias peccata mea, sed fidem Ecclesiæ tuæ : eamque secundùm voluntatem tuam pacificare et coadunare digneris. Qui vivis et regnas Deus, per omnia secula seculorum. Amen.

DOMINE Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu sancto, per mortem tuam mundum vivificasti : libera me per hoc sacro-sanctum Corpus et Sanguinem tuum, ab omnibus iniquitatibus meis, et universis malis : et fac me tuis semper inhærere mandatis, et à te nunquam separari permittas. Qui cum eodem Deo Patre et

Spiritu sancto vivis et regnas Deus in secula seculorum. Amen.

PERCEPTIO Corporis tui, Domine Jesu Christe, quod ego indignus sumere præsumo, non mihi proveniat in judicium et condemnationem: sed pro tua pietate prosit mihi ad tutamentum mentis et corporis, et ad medelam percipiendam. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritûs sancti Deus, per omnia secula seculorum. Amen.

Quibus Orationibus dictis, genuflectens SS. Sacramentum adorat, et se erigens dicit secretò:

PANEM cœlestem accipiam et nomen Domini invocabo.

Quo dicto, dextrâ manu accipit reverenter de Patena ambas partes Hostiæ, et collocat inter pollicem et indicem sinistræ manûs, quibus Patenam inter eumdem indicem et medium digitos supponit; et eâdem manu sinistrâ tenens partes Hostiæ super Patenam, parùm inclinatus, dextrâ tribus vicibus percutit pectus, interim dicens ter voce paululùm elatâ:

DOMINE, non sum dignus, *et secretò prosequitur,* ut intres sub tectum meum: sed tantùm dic verbo; et sanabitur anima mea.

Tum ex sinistrâ accipit ambas partes Hostiæ (unâ parte alteri superpositâ) inter pollicem et indicem dextræ manûs, et cum illa suprà Patenam signat seipsum signo Crucis, (ità tamen ut Hostia non sit extrà limites Patenæ,) dicens secretò:

CORPUS Domini nostri Jesu Christi custodiat animam meam in vitam æternam. Amen.

Et se inclinans, cubitis super Altare positis, reverenter easdem ambas partes sumit: quibus sumptis, deponit Patenam super Corporale, et erigens se, junctis indicibus et pollicibus, manus quoque jungit, et aliquantulùm moratur in meditatione SS. Sacra-

Digitized by Google

menti. Deinde, disjunctis manibus, dicit secretò :

QUID retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? *Et interim discooperit Calicem, genuflectit, surgit, et cum Patena collegit fragmenta, si quæ sint; Patenam quoque diligenter cum pollice et indice dextræ manûs super Calicem, et ipsos digitos, ne quid fragmentorum in eis remaneat, extergit.*

Si verò super Corporale sint Hostiæ consecratæ reservandæ, factâ priùs genuflexione, reponit eas in vas ad hoc ordinatum, et diligenter advertit ne vel minimum fragmentum remaneat super Corporale; quod si reliquum fuerit, reponit in Calicem.

Post extersionem Patenæ, junctis pollicibus et indicibus, Calicem dextrâ manu infrà nodum Cuppæ accipit, sinistrâ Patenam, dicens secretò :

CALICEM salutaris accipiam et nomen Domini invocabo. Laudans invocabo Dominum, et ab inimicis meis salvus ero.

Et signans se signo Crucis cum Calice, dicit secretò :

SANGUIS Domini nostri Jesu Christi custodiat animam meam in vitam æternam. Amen.

Et manu sinistrâ supponens Patenam Calici, stans reverenter sumit totum Sanguinem cum particula in Calice posita. Quo sumpto, si qui sunt communicandi, eos communicet; deinde super Altare porrigit Calicem Ministro qui infundit in eum parùm vini, quo se purificat, dicens :

QUOD ore sumpsimus, Domine, purâ mente capiamus, et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum.

Deinde in cornu Altaris, vino et aquâ abluit pollices et indices super Calicem, quos abstergit Purificatorio, interim dicens secretò :

CORPUS tuum, Domine, quod sumpsi, et Sanguis quem potavi, adhæreat visceribus meis, et

præsta ut in me non remaneat scelerum macula, quem pura et sancta refecerunt sacramenta: Qui vivis et regnas in secula seculorum. Amen.

Et stans in medio Altaris, ablutionem sumit et extergit os et Calicem Purificatorio.

Quo facto, Purificatorium extendit super Calicem, et desuper ponit Patenam, ac super Patenam Pallam, et plicato Corporali quod reponit in Bursam, cooperit Calicem Velo et Bursâ, et collocat in medio Altaris.

(Si qui sint sacram Communionem accepturi, Sacerdos post sumptionem Sanguinis, antequam se purificet, factâ genuflexione, ponit particulas consecratas super Patenam, nisi antea positæ fuerint in Pyxide.

Interim Minister mappam porrigit Communicaturis, et facit Confessionem, dicens: Confiteor Deo, etc.

Tum Sacerdos iterùm genuflectit, et manibus junctis semiversus ad Populum in cornu Evangelii, dicit:

Misereatur vestrî omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris, perducat vos ad vitam æternam. ℟. Amen.

Et manu dextrâ facit signum Crucis super eos, dicens:

Indulgentiam ✝, absolutionem et remissionem peccotorum vestrorum tribuat vobis omnipotens et misericors Dominus. ℟. Amen.

Postea genuflectens accipit manu dextrà Pyxidem seu Patenam cum SS. Sacramento, dextrâ verò sumit unam Hostiam vel unam particulam quam inter pollicem et indicem tenet aliquantulùm elevatam super Pyxidem seu Patenam, et conversus ad Communicaturos, dicit in medio Altaris: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi; *deinde dicit:* Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantùm dic verbo, et sanabitur anima mea.

Quibus verbis tertiò repetitis, accedit ad eorum dextram, hoc est, ad partem Epistolæ, et unicuique porrigit SS. Sacramentum, faciens cum eo signum Crucis super Pyxidem vel Patenam, et simul dicens : Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam tuam in vitam æternam. Amen.

Si non sit sufficiens Hostiarum numerus, dividantur à Sacerdote.

Postquam omnes communicaverint, revertitur ad Altare, nihil dicens, et non dat eis Benedictionem.

Si particulæ positæ erant super Corporale, colligit fragmenta cum Patena, si quæ sint, et in Calicem mittit.)

Deinde dicitur secretò : Quod ore sumpsimus, etc. *et se purificat, dicens :* Corpus tuum, Domine, etc. *et alia facit, ut suprà.*

De Communione et Orationibus post Communionem.

XI.

Dum Sacerdos, sumptà ablutione, Calicem in Altari collocat, Missale defertur per Ministrum ad cornù Epistolæ.

Deindè Sacerdos junctis manibus legit intelligibili voce Antiphonam quæ dicitur Communio.

Communio.

IMMOLAVI in tabernaculo Domini Hostiam vociferationis : cantabo et Psalmum dicam Domino. *Temp. Pasch.* Alleluia.

Tum junctis manibus, accedit ad medium Altaris, et illud osculatus, vertit se ad Populum per dextram, et dicit :

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Et per eamdem viam redit ad librum, dicit Orationes post Communionem eisdem modo, numero, et ordine quibus dictæ sunt Collectæ.

Post-Communio.

Deus, qui Sacerdotes tuos, ut Ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei, ab hominibus existimari jubes; fac, intercedente sancto *N.* ut in suo quisque ministerio fidelis inveniatur; Per eumdem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs sancti Deus, per omnia secula seculorum. ℟. Amen.

Quibus finitis, claudit librum, ita ut anterior pars libri sit versùs Crucem, et jungens manus ante pectus revertitur ad medium Altaris, ubi illud osculatur: vertit se ad Populum et dicit:

℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Et junctis manibus, versùs Populum dicit (si dicendum est): Ite, Missa est, *et per eamdem viam revertitur ad Altare.*

Si non dicatur, Ite, Missa est, *dicto,* Dominus vobiscum, *convertitur ad Altare, et junctis manibus dicit:* Benedicamus Domino.

In Missis pro Defunctis eodem modo stans versùs Altare, dicit: Requiescant in pace.

In Quadragesima, in Missis de Feria, postquam Sacerdos dixit Orationes quæ sunt post Communionem cum solitis conclusionibus, antequam dicat: Dominus vobiscum, *eodem loco dicit:* Oremus, Humiliate capita vestra Deo, *caput inclinans, et extensis manibus subjungit Orationem super Populum, quâ finitâ osculatur Altare, et vertens se ad Populum, dicit:* Dominus vobiscum, *et alia, ut suprà.*

De Benedictione in fine Missæ et Evangelio Sancti Joannis.

XII.

Dicto, Ite, Missa est, *vel* Benedicamus Domino, *ut suprà, Sacerdos ante medium Altaris, junctis manibus super eo, inclinatus dicit secretò:*

Placeat tibi, sancta Trinitas, obsequium servitutis meæ, et præsta ut sacrificium quod oculis tuæ majestatis indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihique et omnibus pro quibus illud obtuli, sit, te miserante, propitiabile; Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deinde extensis manibus super Altare positis, ipsum in medio osculatur; tum se erigens, stans adhuc versùs illud, elevat oculos et manus quas extendit, et jungit, caputque Cruci inclinans, dicit intelligibili voce : Benedicat vos omnipotens Deus.

Et junctis manibus, ac demissis oculis, vertens se per dextram ad populum, extensâ manu dextrâ, junctisque digitis, et manu sinistrâ ad pectus positâ, benedicit Populo dicens, Pater, et Filius, ✝ et Spiritus Sanctus. ℟. Amen.

Circulum perficiens, vadit ad cornu Evangelii, ubi dicto, ℣. Dominus vobiscum, *et* ℟. Et cum spiritu tuo, *pollice dextro signans primùm signo Crucis Altare, seu textum Evangelii, deinde frontem, os, et pectus, dicit* : Initium sancti Evangelii secundùm Joannem. ℟. Gloria tibi, Domine; *deinde junctis manibus legit Evangelium* :

In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil quod factum est. In ipso vita erat, et vita erat lux hominum : et lux in tenebris lucet, et tenebræ eam non comprehenderunt. Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mun-

dus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit. In propria venit, et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his, qui credunt in nomine ejus: qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. *Genuflectit versùs cornu Evangelii.* Et verbum caro factum est; *et surgens prosequitur, ut priùs,* et habitavit in nobis, (et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre) plenùm gratiæ et veritatis.

Quo finito Minister respondet: Deo gratias.

His omnibus absolutis, per Ministrum extinguuntur Cerei; interim Sacerdos accipit sinistrâ manu Calicem, dextram ponens super Bursam, ne aliquid decidat; descendit ante infimum gradum Altaris, et ibi in medio vertens se ad illud profundè inclinat; si autem in eo repositum sit SS. Sacramentum, genuflectit in infimo gradu; deinde æstate, accipit biretum à Ministro, et caput cooperit, ac præcedente Ministro, eo modo quo venerat redit ad Vestiarium, recitans Canticum, Benedicite omnia opera Domini, etc. *cum Orationibus quæ suo loco ponuntur.*

Si exuenda sint ornamenta super Altare ubi Sacerdos celebravit, finito ultimo Evangelio, ibidem illa exuit, dicens Canticum, Benedicite, etc.

De Missa privata pro Defunctis.

XIII.

In Missa pro Defunctis, ante Confessionem non dicitur Psalmus, *Judica me Deus*, sed pronuntiatâ Antiphonâ, *Introibo ad Altare Dei*, et responso à Ministro, *Ad Deum qui lætificat, etc.* dicitur: ℣. *Adjutorium nostrum, etc.* et Confessio, cum reliquis, ut suprà.

Cùm Sacerdos ad Altare incipit Introitum, non

signat se, sed manu dextrâ extensâ producit signum crucis super librum, sinistrâ interim super librum positâ.

Ante Evangelium dicit : *Munda cor meum*, sed non dicit, *jube Domine, benedicere*, nec *Dominus sit in corde meo.*

Non osculatur librum in fine Evangelii, nec dicit : *Per Evangelica dicta, etc.*

Non benedicitur aqua in Calicem fundenda : sed dicitur Oratio, *Deus qui humanæ, etc.*

Accedendo ad lavandas manus, Sacerdos dicit Psalmum, Lavabo *etc.* sine *Gloria Patri* in fine.

Ad *Agnus Dei*, Sacerdos non percutit pectus, et loco, *Miserere nobis*, dicit : *Dona eis requiem*, et loco *dona nobis pacem*, dicit : *dona eis requiem sempiternam cum Sanctis tuis in æternum, quia pius es.*

Ante Communionem, non dicitur prima Oratio, *Domine Jesu Christe, qui dixisti.*

Non dicitur, *Ite, Missa est*, sed ejus loco dicitur *Requiescant in pace ;* nunquam autem *Requiescat*, in singulari.

Dictâ Oratione, *Placeat tibi Sancta Trinitas, etc.* Sacerdos osculatur Altare, et benedicit Populo de more, deinde legit Evangelium S. Joannis, *In principio, etc.*

De Missa privata coram SS. Sacramento exposito.

XIV.

In Missa privata coram SS. Sacramento exposito, Sacerdos accedens ad Altare, statim ut ad conspectum SS. Sacramenti pervenerit, caput detegit, postea in infimo gradu Altaris utrumque genu flectit, profundè caput inclinans.

Deposito Calice in cornu Evangelii genuflectit, aptato Corporali et Calice iterum genuflectit, et accedit ad Missale in cornu Epistolæ ad perquirenda quæ in Missa dicenda sunt.

Rediens ad medium Altaris, ibidem genuflectit, et aliquantulùm à medio recedens, verso ad cornu Evangelii dorso, descendit in planum, ubi factâ genuflexione, erectus Missam incipit.

Cùm ascendit ad Altare, genuflectit, et dictâ Oratione, *Oramus te, Domine*, osculatur Altare, iterùm genuflectit, transit ad cornu Epistolæ, et legit Introitum.

Genuflectit ante *Kyrie eleison*; et dicto *Gloria in excelsis*, si dicendum sit, vel dicto *Kyrie eleison*, si *Gloria in excelsis* non dicatur, osculatur Altare, et genuflectit, tùm dorso ad cornu Evangelii verso, stans facie semiversâ ad Populum, dicit : *Dominus vobiscum*, (idem observat quoties vertit se ad Populum), deinde genuflectit, et redit ad librum.

Genuflectit ante et post *Munda cor meum*, ac etiam antequam dicat *Credo*, si dicendum sit.

Genuflectit.

Post oblationem Hostiæ, antequam accedat ad cornu Epistolæ, et vinum et aquam infundat in Calicem.

In medium reversus, ante oblationem Calicis.

Ante et post lotionem manuum, quas lavat extrà cornu Epistolæ, faciem ita convertens ad Populum, ut dorsum non vertat SS. Sacramento.

Ante *Orate Fratres*, quod quidem Sacerdos dicit eodem ritu et loco quo *Dominus vobiscum*; deinde non perficiens circulum, redit ad medium ubi iterùm genuflectit.

Genuflectit.

Post sumptam Purificationem, et accepto Calice, digitos abluit more solito; tum reposito Calice, et tersis digitis, redit ad medium, ubi iterùm genuflexione factâ ablutionem sumit.

Aptato Calice antequam è medio recedat lecturus

Communionem, quâ lectâ redit ad medium Altaris, quod osculatur, deinde genuflectit ac dicit : *Dominus vobiscum.*

Iterùm genuflectit, et in cornu Epistolæ dicit Orationes post Communionem, redit ad medium Altaris quod osculatur; et dicit : *Dominus vobiscum*, et continuò, *Ite, Missa est*, factâ ante et post genuflexione.

Si dicendum sit, *Benedicamus Domino*, genuflectit post *Dominus vobiscum.*

Daturus benedictionem osculatur Altare, et dicto : *Benedicat vos omnipotens Deus*, genuflectit, et à parte Evangelii stans semiversus benedicit Populo, nec perficit circulum, neque iterùm accedit ad medium, nec genuflectit, sed conversus ad Altare, et accedens ad cornu Evangelii, incipit Evangelium S. Joannis.

Cùm dicit : *Et verbum Caro factum est*, genuflectit aliquantulùm versùs SS. Sacramentum; absoluto Evangelio accedit ad medium Altaris.

Antequam Calicem accipiat, genuflectit, et accepto Calice, recedens ad cornu Evangelii, descendit nudo capite, et genuflexione in infimo gradu factâ utroque genu, ut ante Missam, caput extra Altare operit.

Missa pro Defunctis non est celebranda ad Altare ubi est expositum SS. Sacramentum.

RITUS IN MISSA MAJORI SERVANDUS,

EX MISSALI CLAROMONTENSI.

De præparatione Sacerdotis celebraturi.

I.

In hoc Capite nihil habetur pro Missa majori speciale et proprium; consule ergo quæ supra traduntur de Missa privata, *pag.* 126.

De ingressu Sacerdotis ad Altare.

II.

IN Missa majori Conventuali, Missali aperto super Altare, Calice, et aliis necessariis præparatis à Subdiacono Chorario, ac Cereis accensis, Celebrans procedit ad Altare cum Ministris hoc ordine.

In Feriis, et Festis Simplicibus, præcedit unus Puer Chori cum candelabro et cereo accenso; sequuntur Subdiaconus, Diaconus, et Celebrans unus post alium.

In Dominicis, et in Festis Duplicibus-minoribus et Semiduplicibus, præcedunt tres Pueri quorum duo primi candelabra cum cereis accensis deferunt, et tertius, cùm opus fuerit, thuribulum gestaturus.

In Festis verò Duplicibus-majoribus et suprà, præcedunt quatuor Pueri cum candelabris et cereis accensis, quorum duo antiquiores, depositis in plano candelabris, thuribula deferent, cùm opus fuerit.

In Dominicis autem, et in Festis Duplicibus-majoribus et suprà, Bidellus togâ talari indutus, Massam argenteam tenens in manibus elevatam, antecedit pueros qui candelabra deferunt, quos sequuntur in omnibus supradictis Festis, Subdiaconus, Diaconus, et Celebrans, et omnes incedunt unus post alium.

In Festis Annualibus, Subdiaconus et Diaconus Canonici incedunt post Diaconum Chorarium unus post alium ante Celebrantem, et sunt semper Celebranti propiores.

In Dominicis, et in Festis Duplicibus-minoribus et suprà, Subdiaconus Chorarius defert ante pectus librum Evangelii clausum, super quem sculpta est imago Christi Crucifixi. Cùm autem ante Altare pervenerint Celebrans et Ministri, Bidellus sistit

se in plano ante gradus laterales Epistolæ; Pueri de candelabris se sistunt in plano ex utraque parte infimi gradûs Altaris; Subdiaconus Chorarius ascendit ad Altare, et factâ inclinatione in medio, conversus ad Celebrantem tenet ante illum prædictum librum Evangelii. Celebrans verò, in Feriis et in Festis Semiduplicibus et Simplicibus, ac in Festis Annualibus, cum Ministris genuflectit in infimo gradu, et medius inter illos cum eis facit Confessionem. In Dominicis autem et in Festis Duplicibus, et Solemnibus-minoribus et majoribus, cum Diacono genuflectit et cum eo facit Confessionem, ut infrà.

De principio Missæ, et Confessione facienda.

III.

In Missa majori Conventuali, Celebrans facto signo Crucis, facit Confessionem ut suprà. Ad hæc autem verba, *vobis Fratres*, et *vos Fratres*, aliquantulùm se convertit, primò ad Diaconum, deinde in Feriis ac in Festis Semiduplicibus et infrà ad Subdiaconum. In Festis Annualibus, Celebrans primò se convertit ad Diaconum Canonicum et Diaconum Chorarium, deinde ad Subdiaconum Canonicum.

Diaconus, et, in Feriis ac in Festis Semiduplicibus et Simplicibus, Subdiaconus; in Festis etiam Annualibus, Diaconus et Subdiaconus Canonici, Celebrante se signante ad hæc verba, *In nomine Patris, etc. Adjutorium, etc.* vel inclinante ad *Gloria Patri*, ipsi pariter se signant vel inclinant.

Stant dum Celebrans facit Confessionem, deinde, cùm dicunt *Misereatur tuî*, inclinati aliquantulùm se convertunt ad Celebrantem.

Profundè inclinati faciunt Confessionem, nec erigunt se, nisi post *Misereatur*. Ad hæc verba, *tibi Pater*, et *te Pater*, aliquantulùm se convertunt ad Celebrantem; et dicentes *meâ culpâ*, ter pectus percutiunt.

Ad *Indulgentiam* stantes, se signant, et cùm Celebrans dicit *Deus tu conversus*, inclinant se mediocriter cum ipso, et ad *Oremus* non disjungunt manus.

In Festis Duplicibus-minoribus et suprà, ac in Dominicis, dicto à Celebrante *Aufer à nobis*, Subdiaconus Chorarius genuflexus ei offert librum Evangelii clausum, quem Celebrans genuflectens osculatur, dicens submissâ voce : *Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi, quia per Crucem tuam redemisti mundum.* Deinde ascendit Celebrans ad medium Altaris, et dicit *Oramus te, Domine, etc.* more solito. Subdiaconus verò librum deponit super Altare, à latere Epistolæ, et Ceroferarii candelabra deponunt hinc inde in plano inter gradus Altaris et Chori.

De Introitu, Kyrie Eleïson *et* Gloria in excelsis.

IV.

In Missa majori Conventuali, Celebrans factâ Confessione ascendit cum Diacono ad medium Altaris, ubi dicto *Oramus te, Domine*, et osculatus Altare, accedit ad cornu Epistolæ, et legit Introitum, Diacono à dextris ejus, Subdiacono verò ponè illum stantibus, deinde dicit alternatim cum Diacono *Kyrie eleïson.*

Intonat *Gloria in excelsis* in medio Altaris, et interim Diaconus in secundo gradu et Subdiaconus in plano, unus post alium stant ponè Celebrantem, quem sequuntur pari incessu cùm accedit ad medium Altaris; et cùm ab eo recedit.

In Festis Annualibus, Diaconus Canonicus ad Introitum stat à dextris Celebrantis, et Subdiaconus Canonicus medius inter Diaconumet Subdiaconum Chorarios stat cum illis in plano retrò Celebrantem. Ad *gloria in excelsis*, Diaconus Canonicus stat in secundo gradu retrò Celebrantem, et Subdiaconus Canonicus medius inter Diaconum et Subdiaco-

num Chorarios, stat cum illis in plano à tergo Diaconi Canonici.

De Collecta ac de Prophetiis.

V.

In Missa majori Conventuali, Celebrans intonato *Gloria in excelsis*, ad librum redit, deinde *Gloria in excelsis* per Chorum decantato, osculatur Altare in cornu Epistolæ, et versùs Chorum cantat *Dominus vobiscum*, postea versùs Altare cantat Collectam sine ulla vocis inflexione; interim Diaconus stat ponè illum in secundo gradu.

Flectamus genua cantatur à Diacono, et omnes genuflectunt, et post morulam cantat: *Levate*; et surgunt omnes, præter Celebrantem qui non genuflectit.

Prophetiæ quando dicendæ sunt, cantantur à Pueris Chori. Quinta tamen Sabbati Quatuor Temporum, quæ est de Daniele Propheta, cantatur à Canonico Semiprebendato, et omnes cantantur ad Ambonem in tono Lectionum Officii Nocturni.

De Epistola, Graduali, et aliis usque ad Offertorium.

VI.

In Missa majori Conventuali, inchoato *Gloria in excelsis*, vel si non dicatur, inchoato *Kyrie eleison*, Subdiaconus accipit librum Epistolarum, nudo capite defert illum clausum ante pectus, et factâ Altari genuflexione in medio infimi gradûs transiens per Chorum, factâ priùs inclinatione Altari super gradus Chori, et deinde in infima parte Chori ascendit ad Ambonem à parte meridionali.

Cùm autem *Amen* ad Collectam dictum est, Subdiaconus nudo capite, manibus super infimam libri oram positis, altâ voce et sine ulla vocis inflexione cantat Epistolam, quam Celebrans mediocri voce legit stante à dextris ejus Diacono, et item Graduale,

Tractum, vel *Alleluia*, etc. usque ad Symbolum, si dicendum sit, vel usque ad Offertorium exclusivè. Deinde Celebrans factâ Altari inclinatione, descendit per gradus laterales Epistolæ, et præcedentibus Ministris procedit ad sedem suam, ubi sedet medius inter Diaconum, et subdiaconum cùm ex Ambone est reversus. Diaconus æstate biretum porrigit Celebranti, qui caput tegit, deinde Diaconus, factâ Celebranti inclinatione, sedet ad ejus dextram.

Epistolâ decantatâ, Subdiaconus redit ad Altare gestans librum ut priùs, factis iisdem in locis inclinationibus quas fecit anteа.

Cùm pervenerit ad infimum Altaris gradum, ascendit ad Altare, librum deponit propè Calicem, factâ genuflexione accipit Missale Celebrantis, et Cruci caput inclinans illud defert ad cornu Evangelii et propè Calicem locat.

Inchoato *Alleluia* post Graduale, vel initio Prosæ, vel si non dicatur *Alleluia*, nec Prosa, inchoato Tractu, in Dominicis et Festis Semiduplicibus et suprà, Thuriferarius genuflectens offert Celebranti Naviculam cum incenso, dicens : *Benedic*, *Pater*. Celebrans stans ponit incensum in thuribulum et benedicit dicens : *Ab illo benedicaris*, *etc.* Interim Diaconus, nudo capite, genuflexus in ora supremi gradûs, manibus junctis, dicit : *Munda cor meum*, *etc.* deinde genuflectens accipit librum Evangelii, accedit ad Celebrantem, et genuflexus petit ab eo benedictionem, dicens : *jube*, *Domne*, *benedicere* ; Celebrans stans versùs eum dicit : *Dominus sit*, *etc.* et manum super librum positam exteriùs porrigit Diacono ut eam osculetur.

In Festis Simplicibus et Feriis, Thuribulum non defertur, sed Diaconus dicit : *Munda cor meum*, et petit benedictionem à Celebrante, ut suprà.

Diaconus acceptâ benedictione osculatur manum Celebrantis,

Celebrantis, deinde in Festis Simplicibus et Feriis, præcedentibus eum Ceroferario et Subdiacono, factâ inclinatione Altari, accedit ad Pulpitum in plano Presbyterii à parte Septentrionis collocatum, ibique cantat Evangelium, Subdiacono et Ceroferario stantibus ponè Pulpitum et ad Diaconum conversis. Ibidem cantatur evangelium in Dominicis ac in Festis Semiduplicibus et suprà (præterquam in Festis Annualibus), et Diaconum præcedunt Thuriferarius, duo Ceroferarii, et Subdiaconus; Thuriferarius sistit se propè Pulpitum ad dexteram Diaconi, et cùm Diaconus incensavit librum, accedit cum thuribulo fumigante ponè Pulpitum; duo Ceroferarii se sistunt ex utroque latere Diaconi ad se invicem conversi, et Subdiaconus se sistit ponè Pulpitum ad Diaconum conversus.

In Festis Duplicibus-majoribus et suprà, duo sunt Thuriferarii; in his Festis, ac etiam in Dominicis, Bidellus antecedit Ceroferarios et se sistit ponè Subdiaconum, ad Diaconum conversus.

Diaconus antequam incipiat Evangelium, cantat junctis manibus, *Dominus vobiscum.* ℟. *Et cum spiritu tuo.* Tùm pollice dextræ manûs signo Crucis signat initium textûs Evangelii, postea se ipsum in fronte, ore, et pectore, cantans: *Sequentia* vel *Initium sancti Evangelii*, *etc.* quo decantato tantisper versùs librum genuflectit, et dum Chorus respondet, *Gloria tibi, Domine*, in Dominicis et Festis Semiduplicibus, et suprà, triplici ductu librum thurificat; postea sine ulla vocis inflexione, præterquam ad puncta interrogantia, prosequitur Evangelium junctis manibus, tantisper etiam versùs librum genuflectit, cùm profert SS. Nomen JESU, et in fine Evangelii; quod etiam observatur à Subdiacono et aliis Ministris, quoties Diaconus genuflectit.

Celebrans ad Evangelium stat ad Altare in cornu

Epistolæ, junctis manibus versùs Diaconum; et cùm Diaconus cantat, *Sequentia*, *etc.* signat se; cùm autem respondetur, *Gloria tibi, Domine*, et cùm profertur SS. Nomen JESU, caput inclinat ad Crucem Altaris.

Finito Evangelio, Diaconus defert librum apertum Celebranti, et indicat ei textum Evangelii, dicens: *Hæc sunt verba sancta.* Celebrans osculatur Evangelium, dicens: *Credo et Confiteor.*

In Festis Annualibus, inchoato *Gloria in excelsis*, in die autem sancto Paschæ et Pentecostes, ac in Festo Nativitatis Domini in Missa diei, cùm in Litania, quæ dicitur post Collectam, cantatur, *Sancte Stephane*, Subdiaconus Canonicus, præcedente Subdiacono Chorario librum Epistolarum deferente, factis inclinationibus ut suprà, præcedit ad Ambonem, ubi cantat Epistolam: postea Subdiacono Chorario librum ut priùs gestante, factis etiam inclinationibus ut anteà, redit ad Altare. Cùm pervenerint ad infimum Altaris gradum, Subdiaconus Canonicus factâ Altari, deinde Celebranti, inclinatione, cum ipso sedet; Subdiaconus verò Chorarius ascendit ad Altare, librum deponit, et Missale defert ad cornu Evangelii, ut dictum est suprà.

Diaconus autem Canonicus, prosâ inchoatâ, dicit: *Munda cor meum*, *etc.* et acceptâ benedictione à Celebrante, præcedentibus Thuriferario cum Thuribulo fumigante, Bidello, duobus Ceroferariis, et Diacono Chorario librum Evangelii deferente, qui omnes procedunt unus post alium, factis inclinationibus ut ad Epistolam, ascendit ad Ambonem à parte Septentrionis, ubi cantat Evangelium. Postea omnes eodem ordine quo priùs, Diacono Chorario librum Evangelii gestante, redeunt ad Altare, factis inclinationibus, ut antea, ubi Diaconus Canonicus,

accepto libro de manu Diaconi Chorarii, illum defert Celebranti ad osculandum, quæ omnia fiunt, ut dictum est suprà.

In Choro omnes conversi ad Diaconum stantes audiunt Evangelium; in Festis autem Annualibus, cùm Diaconus Canonicus cum aliis Ministris transit per Chorum eundo et redeundo ex Ambone, omnes surgunt, et stant ex utraque parte Chori.

Si Celebrans cantet Missam sine Diacono et Subdiacono, Epistola cantatur in loco consueto à Lectore superpelliceo induto; Evangelium autem cantat ipse Celebrans ad cornu Evangelii; qui etiam in fine Missæ cantat, *Ite, Missa est*, vel *Benedicamus Domino*.

Cantato Evangelio, Celebrans stans in medio Altaris incipit *Credo*, si dicendum est; cùm cantatur, *Qui propter nos homines*, Celebrans et Ministri ponè Celebrantem genua flectunt, usquedum cantatur, *Et resurrexit*; omnes etiam in Choro eo tempore genua flectunt.

Inchoato Symbolo, Subdiaconus, accepto de manu Diaconi libro Evangelii clauso super quem sculpta est imago Christi crucifixi, illum osculatur, deinde factâ genuflexione in medio infimi gradûs Altaris, et factâ inclinatione Altari super gradus Chori ac etiam in medio Chori ponè magnum Pulpitum, defert illum in Chorum ad osculandum, præcedente Thuriferario, qui in iisdem locis factâ inclinatione profundâ primùm incensat Chori Provisores, et Dignitates singulatim, deinde Chorum in stallis superioribus ex utraque parte, incipiens à parte Hebdomadæ; cùm autem transit per medium Chori, profundè se inclinat Altari ponè magnum Pulpitum. Interim Subdiaconus librum præbet ad osculandum eis qui fuerunt incensati, cuilibet dicens: *Hæc sunt verba sancta*, et ei quisque respondet: *Credo et Con-*

fiteor; cùm etiam transit per medium Chori, caput inclinat Altari ponè magnum Pulpitum.

In Festis Annualibus, Subdiaconus Canonicus, accepto libro de manu Diaconi Canonici, defert illum in Chorum ad osculandum, et omnia fiunt ut jam dictum est.

De Offertorio et aliis usque ad Canonem.

VII.

In Missa majori Conventuali, dicto, à Celebrante, *Dominus vobiscum*, et *Oremus*, in Festis Annualibus Diaconus, Canonicus, et Subdiaconus Chorarius, aliis diebus, Diaconus Chorarius et Subdiaconus Chorarius, si retulit librum, cùm illum in Chorum ad osculandum gestavit, ascendunt ad Altare à parte Epistolæ; Diaconus amovet Calicem, si est in Altari; vel si est in Credentia, accipit eum de manibus Subdiaconi, qui illum velo coopertum manu sinistrâ tenens et alteram manum superponens velo ne quid decidat, de Credentia defert viâ breviori.

Diaconus Calicem detegit, et dat Celebranti Patenam cum Hostia, osculando ejus manum; Subdiaconus velum complicat, et extergit Calicem cum Purificatorio; deinde Diaconus accepto urceolo vini de manu Subdiaconi, infundit vinum in Calicem; Subdiaconus interim urceolum aquæ exhibet Celebranti, dicens: *Benedic*, *Pater*. Celebrans facto super aquam signo Crucis dicit Orationem: *Deus*, *qui humanæ*, *etc.* Interim Subdiaconus infundit parum aquæ in Calicem: postea Diaconus osculando Celebrantis manum, illi porrigit Calicem, ejusque pedem dextrâ manu sustentans cum eo dicit: *Offerimus tibi*, *Domine*, *etc.* quem postea à Celebrante super Altare positum Diaconus Pallâ cooperit.

Dicto *Veni Sanctificator*, in Festis Annualibus Diaconus Canonicus, aliis diebus cùm fit incensa-

tio, Diaconus Chorarius et Thuriferarius ascendunt ad Altare ad dextram Celebrantis; Thuriferarius genuflectens dat Naviculam Diacono qui illam offert Celebranti, dicens, *Benedic, Pater.* Celebrans thus ponit in thuribulum, et producens manu dextrâ signum Crucis super thuribulum thus benedicit, dicens: *Per intercessionem, etc.* ut in Ordinario Missæ. Deinde Diaconus postquam osculatus fuerit catenularum summitatem et manum dextram Celebrantis, ipsi dat thuribulum. Celebrans nullam tunc faciens Cruci inclinationem, incensat oblata, ter ducens thuribulum super Calicem et Hostiam simul in modum Crucis, et ter circùm Calicem et Hostiam, scilicet bis à dextra ad sinistram, et semel à sinistra ad dextram, Diacono interim pedem Calicis tenente manu dextrâ; Celebrans autem dicit interim, *Incensum istud, etc.* ut in Ordinario Missæ, et illius Orationis verba dispensans, in prima incensatione dicit, *Incensum istud*, in secunda, *à te benedictum*, in tertia, *ascendat ad te, Domine*, in quarta, *et descendat super nos*, in quinta et sexta, *misericordia tua.* Postea Celebrans factâ Cruci inclinatione, eam ter incensat nihil dicens; tum factâ iterum Cruci inclinatione incensat Altare, interim dicens: *Dirigatur, Domine, oratio mea, etc.* et primùm ter æquali distantiâ incensat versùs candelabra à medio Altaris ad cornu Epistolæ, ubi, demissâ manu, thurificat Altaris latus ab infima parte ad superiorem, bis ducto thuribulo, et conversus ad Altare, elevans manum incensat superficiem Mensæ Altaris, ter ducens thuribulum velut in semicirculum in æquali distantia procedendo ad medium Altaris; deinde factâ Cruci inclinatione ter incensat versùs candelabra usque ad cornu Evangelii, ubi demissâ manu thurificat Altaris latus ab infima parte ad superiorem, bis ducto thuribulo; postea elevans manum incensat super-

ficiem mensæ Altaris usque ad medium, ter ducens thuribulum quasi in semicirculum, et statim quasi retrograditur ad cornu Evangelii, ubi manu aliquantùm demissâ thurificat anteriorem Altaris partem, ter ducens thuribulum à cornu Evangelii usque ad medium Altaris, et factâ Cruci inclinatione, pariter incensat triplici ductu partem anteriorem Altaris à medio usque ad cornu Epistolæ, ubi reddit thuribulum Diacono, dicens: *Accendat in nobis*, *etc.* ut in Ordinario Missæ. Diaconus accipiens thuribulum, manum Celebrantis et cathenas thuribuli osculatur; deinde genuflexus in ora supremi gradûs in cornu laterali Epistolæ Celebrantem trino ductu incensat, factâ ante et post inclinatione, postea reddit thuribulum Thuriferario.

Cùm Crux incensatur à Celebrante, Diaconus amovet Calicem, quem incensatâ Cruce, reponit; et Subdiaconus stat in plano ponè Celebrantem; cùm autem Celebrans incensat Altare, Diaconus descendit super secundum gradum retrò Celebrantem, et illum dum incensat Altare, cum Subdiacono pari incessu sequitur; cùm autem ipse et Subdiaconus transeunt ante medium Altaris caput Cruci inclinant cum Celebrante.

Cùm in Missa fit oblatio, Celebrans stans in medio infimi gradûs Altaris, aut ad cancellos, si adsint, medius in Festis Annualibus inter Diaconos et Subdiaconos, Subdiacono Canonico pelvim gestante, Patenam accedentibus porrigit ad osculum, Sacerdotibus quidem et Clericis in sacris Ordinibus constitutis à parte concava, cæteris à convexa. Si Celebrans sit Episcopus Annulum Ponticalem, accedentibus ad oblationem, loco Patenæ porrigit ad osculum.

Celebrans post oblationem, vel si oblatio non fiat, dicto, *Veni sanctificator.*, *etc.* et factâ incensa-

tione, si fieri debeat, lavat manus in cornu Epistolæ, dicens: *Lavabo*, *etc.* ut in Ordinario Missæ, Subdiacono Chorario, etiam in Festis Annualibus, dextrâ aquam fundente, et bacile sinistrâ sustinente, eas Celebrans extergit manutergio in cornu Epistolæ posito.

Dicto, *Orate*, *Fratres*, Ministri respondent, *Suscipiat*, *etc.* Interim Diaconus Secretam indicat Celebranti, similiter ipsi Præfationem indicat.

Cùm dicitur Præfatio, Diaconus in secundo gradu, Subdiaconus in Plano stant retrò post Celebrantem, et paulò antequam dicatur *Sanctus*, accedunt ad Altare, Diaconus ad dextram, Subdiaconus ad sinistram Celebrantis, ibique manent usque ad inchoatum Canonem, et signant se cùm dicitur, *Bedictus*, *etc.*

Cùm in Canone Celebrans dicit, *In primis, quæ tibi offerimus*, Diaconus et Subdiaconus recedunt à Celebrante, et Diaconus à cornu Epistolæ, Subdiaconus à cornu Evangelii reducunt cortinas ex utroque latere Altaris expansas, deinde Diaconus accedit ad sinistram Celebrantis ipsi assistens cùm dicit Canonem, Subdiaconus verò descendit ponè Celebrantem.

In Festis Annualibus, cùm dicitur Præfatio, Diaconus Canonicus stat in secundo gradu retrò post Celebrantem, Subdiaconus verò Canonicus medius inter Diaconum et Subdiaconum Chorarios, stat cum ipsis in plano ponè Diaconum Canonicum: et paulò antequam dicatur *Sanctus*, Diaconus et Subdiaconus Canonici accedunt ad Altare, ibique manent usque ad inchoatum Canonem, et signant se cùm dicitur *Benedictus*, *etc.* Inchoato Canone, Diaconus Canonicus accedit ad sinistram Celebrantis ipsi assistens dùm dicit Canonem, Subdiaconus verò Canonicus ad locum pristinum ponè Celebrantem. Dia-

conus autem Chorarius à parte Epistolæ, et Subdiaconus Chorarius à parte Evangelii accedunt ad cortinas, et eas reducunt, deinde redeunt ad locum pristinum.

De initio Canonis Missæ usque ad Consecrationem.

VIII.

IN Missa majori Conventuali; initio Canonis duo Pueri Chori è Sacrario faces accensas afferunt et accedunt ad infimum gradum Altaris; unus à parte Epistolæ, et alter à parte Evangelii, ubi in infimo gradu genua flectunt; et post Communionem Celebrantis in Sacrarium redeunt.

Cùm Celebrans dicit: *Quam oblationem*, Diaconus stans ad sinistram Celebrantis, accedit ad ejus dextram, et Subdiaconus ad sinistram, et ibi in supremo gradu genibus flexis, cùm sacra Hostia elevatur infimam oram posterioris partis Casulæ Celebrantis elèvant.

Repositâ sacrâ Hostiâ, et factâ à Celebrante genuflexione, Diaconus se erigit, et detegit Calicem, et statim genua flectit; tum ipse et Subdiaconus genibus flexis elevant iterum posteriorem Casulæ partem, dum Calix elevatur.

Dum Celebrans Calicem deponit, Diaconus et Subdiaconus surgunt, Diaconus Calicem Pallâ cooperit, ambo cum Celebrante genuflectunt, deinde accedunt ad Cortinas quas expandunt.

Cùm elevatur sacra Hostia, Thuriferarius in cornu Epistolæ genuflexus, et cùm duo sunt, unus in cornu Evangelii, et alter in cornu Epistolæ genuflexi continuò incensant; similiter cùm Calix elevatur.

In Festis Annualibus, Diaconus et Subdiaconus Canonici, ad elevationem Hostiæ, et Calicis posteriorem Casulæ Celebrantis partem elevant, et Diaconus et Subdiaconus Chorarii genua flectunt in infimo gradu Altaris ponè Celebrantem, deinde post

elevationem Calicis Diaconus Chorarius à parte Epistolæ, et Subdiaconus Chorarius à parte Evangelii accedunt ad Cortinas quas expandunt.

Deinde Diaconus Canonicus in Festis Annualibus, aliis diebus Diaconus Chorarius accedit ad librum, ubi iterùm genuflectit, et vertit folia ubi opus est. Subdiaconus verò Canonicus vel Chorarius redit ad locum suum in plano.

De Canone post Consecrationem usque ad Orationem Dominicam.

IX.

In Missa majori Conventuali; ad hæc verba, *omni benedictione*, Diaconus sive Canonicus, sive Chorarius se signat cum Celebrante, cum quo et pectus percutit ad *Nobis quoque peccatoribus*, deinde ad hæc verba, *Per quem hæc omnia, etc.* factâ genuflexione, accedit ad dextram Celebrantis, et quando opus est, discooperit Calicem, et cum Celebrante genuflectit; ad hæc verba, *omnis honor et gloria*, caput inclinat, deinde cooperit Calicem, et iterum cum Celebrante genuflectit; postea surgit et descendit super secundum gradum, ubi stat ponè Celebrantem, dum cantatur oratio Dominica.

De Oratione Dominica et aliis usque ad factam Communionem.

X.

In Missa majori Conventuali; in Festis Annualibus, Diaconus Canonicus, aliis diebus Diaconus Chorarius stans ponè Celebrantem in secundo gradu Altaris dum cantatur Oratio Dominica, ad hæc verba, *Panem nostrum quotidianum*, factâ genuflexione accedit ad dextram Celebrantis, ubi iterum genuflectit, deinde accipit Patenam quam Purificatorio abstergit, et ipsam tenens inter pollicem et indi-

cem manûs dextræ eam elevat ad altitudinem capitis usque ad finem Orationis Dominicæ, parte concavâ Patenæ ad latus Evangelii versâ; posteà illam osculatur et porrigit Celebranti, cujus manum osculatur.

Dum Celebrans submittit Patenam Hostiæ, Diaconus detegit Calicem, et immissâ in eum à Celebrante particulâ, illum cooperit cum Celebrante genuflectens ac surgens.

Cùm cantatur, *Pax Domini*, *etc.* in Festis Annualibus Subdiaconus Canonicus, aliis diebus Subdiaconus Chorarius factâ genuflexione accedit ad sinistram Celebrantis, ubi iterùm cum Celebrante et Diacono genuflectit, et cum eis ad hæc verba, *Miserere nobis*, et *Dona nobis pacem*, dextrâ manu junctis digitis pectus percutit, sinistrâ interim infrà pectus positâ; deinde vertit folium, genuflectit, et redit ad locum pristinum in plano.

Dum Celebrans dicit primam Orationem, *Domine Jesu Christe, qui dixisti*, *etc.* in Festis Annualibus Diaconus Canonicus, aliis diebus Diaconus Chorarius accipit librum super quem sculpta est imago Christi crucifixi, et finitâ Oratione illum offert Celebranti ad osculum; Celebrans osculatur Altare, deinde librum, dicens Diacono: *Pax tecum*; Diaconus respondet: *Et cum spiritu tuo*, deinde librum osculatur, genuflectit, et vertit se ad Subdiaconum cui præbet librum ad osculandum, dicens: *Pax tecum*, et ei tradit librum; postea osculo genæ dat pacem Pueris qui faces accensas gestant, genuflectens dum transit ante medium Altaris; postea genuflectit ponè Celebrantem, et ibi manet usque dum Celebrans sacram Hostiam sumpserit.

Subdiaconus Canonicus in Festis Annualibus, aliis diebus Subdiaconus Chorarius, accepto libro, genuflectit in infimo gradu Altaris, et factâ inclinatione super gradus Chori ac etiam in medio Chori ponè

magnum Pulpitum, librum defert in Chorum ad osculandum, et primùm præbet ad osculum Provisoribus Chori, Dignitatibus, deinde Canonicis et aliis in stallis superioribus ex utraque parte, incipiens à parte Hebdomadæ, cuilibet dicens: *Pax tecum*, et ei quisque respondet: *Et cum spiritu tuo*: Cùm autem transit per medium Chori, caput inclinat Altari ponè magnum Pulpitum.

Sumptâ à Celebrante sacrâ Hostiâ, in Festis Annualibus Diaconus Canonicus et Subdiaconus Chorarius, aliis diebus Diaconus Chorarius et Subdiaconus Chorarius si retulit librum quem in Chorum ad osculandum gestavit, ascendunt ad Altare à parte Epistolæ, et cùm Celebrans dicit: *Quid retribuam Domino*, Diaconus detegit Calicem, cum Celebrante genuflectit, et se inclinat dum Celebrans sumit Dominicum Sanguinem, deinde Diaconus accepto urceolo vini de manu Subdiaconi vinum infundit in Calicem sibi à Celebrante porrectum, et reddit urceolum Subdiacono. Cùm autem Celebrans accedit ad cornu Epistolæ ad Ablutionem, Subdiaconus acceptis ambobus urceolis vinum et aquam infundit in Calicem super digitos Celebrantis; interim Diaconus Chorarius etiam in Festis Annualibus accedit ad Missale, et illud utrâque manu refert ad cornu Epistolæ, Cruci caput inclinans; deinde celebranti indicat Antiphonam quæ dicitur Communio, postea in medio Altaris, Purificatorio extergit Patenam quam retrò Missale præbet Subdiacono in cornu Epistolæ.

Si sacra Communio administranda sit, omnia servantur quæ dicta sunt suprà, *pag.* 156.

De Communione et Orationibus post Communionem.

XI.

IN Missa majori conventuali, Celebrans sumit.

Ablutionem in cornu Epistolæ; quâ sumptâ, legit Antiphonam Communionis. Interim Subdiaconus Chorarius etiam in Festis Annualibus, in eodem cornu Epistolæ, extergit Calicem Purificatorio, eique Patenam et Pallam superimponit.

Celebrans, dictâ communione, osculatur Altare in eodem cornu Epistolæ, et versùs chorum cantat: *Dominus vobiscum*, deinde versùs Altare cantat, sine ulla vocis inflexione, Orationem quæ dicitur Post-communio, ad illius conclusionem claudit librum ut suprà, et eam cantans revertitur ad medium Altaris; dicto *Amen* à Choro post Orationem, osculatur Altare in medio, vertit se ad Chorum, cantat: *Dominus vobiscum*, et mediocri voce indicit Diacono: *Ite, Missa est*, vel *Benedicamus Domino.*

Diaconus stat retrò Celebrantem cùm cantat Orationem, et accedit ad medium Altaris simul cum Celebrante, quod similiter observat Subdiaconus stans in plano post Diaconum. Cùm autem Celebrans cantavit ultimum *Dominus vobiscum*, et Chorus respondit, *Et cum spiritu tuo*, Diaconus stans ante medium Altaris in secundo gradu inclinat se, et conversus ad Chorum cum Subdiacono, junctis manibus ac demissis oculis, cantat, *Ite, Missa est.*

Si cantet *Benedicamus Domino*, ipse, et Subdiaconus non se vertunt ad Chorum.

In Festis Annualibus Diaconus Canonicus stat ponè Celebrantem cùm cantat Orationem, et Subdiaconus Canonicus, medius inter Diaconum et Subdiaconum Chorarios, stat cum ipsis in plano retrò Diaconum Canonicum. Cùm autem Celebrans cantavit ultimum *Dominus vobiscum*, Subdiaconus Chorarius manet in plano ponè Celebrantem, Diaconus autem Chorarius ascendit cum Subdiacono Canonico ad secundum gradum Altaris, et medius inter Diaconum et Subdiaconum Canonicos vertit se ad Cho

rum cum illis, ac etiam cum Subdiacono Chorario, et conjunctim cantant: *Ite, Missa est.*

De Benedictione in fine Missæ et Evangelio Sancti Joannis.

XII.

IN Missa majori Conventuali; Celebrans eâdem voce, et eodem modo quo in Missis privatis benedicit Populo, stantibus interim et inclinatis Diacono in secundo gradu, et Subdiacono in plano ante medium Altaris.

Datâ Benedictione, Celebrans descendit in planum, et medius inter Diaconum et Subdiaconum, cum illis genuflectit in ora infimi gradûs, postea præcedentibus Ministris, eo modo et ordine quo accessit ad Altare, redit in Sacrarium, recitans Psalmum, *De profundis*, etc.

Ministri Sacrarium ingrediuntur, ubi factâ Cruci inclinatione, sacras vestes deponunt; Celebrans autem sistit se ad portam Sacrarii, ubi legit Evangelium S. Joannis, *In principio*, *etc.* ei oblatum ab uno ex Pueris Chori, interim hinc inde stantibus aliis Pueris Chori; postea Cruci quæ est in Sacrario caput inclinat et exuit sacras vestes recitans Canticum, *Benedicite omnia opera*, *etc.*

De Missa Majori pro Defunctis.

XIII.

ANTE Missam majorem pro Defunctis fit Absolutio ad Cenotaphium positum in medio Chori aut Navis Ecclesiæ, cum candelabris et cereis hinc inde accensis.

Celebrans indutus Casulâ nigri coloris, præcedentibus Chori Provisoribus in Cappis ejusdem coloris, cum Succentore in habitu Chori, Bidello cum uno ex Pueris Chori urceolum cum aqua benedicta

gestante, duobus Pueris Chori cum candelabris et cereis accensis, Subdiacono Tunicâ induto Crucem deferente, et Diacono Dalmaticâ induto, Chorum ingreditur, et factâ cum Ministris inclinatione Altari super gradus Chori, cum illis accedit ad Cenotaphium, ubi circùm illud omnes ordinantur, scilicet Provisores Chori cum Succentore à parte Epistolæ, Subdiaconus medius inter Pueros qui candelabra deferunt ponè Cenotaphium, versâ facie ad Altare, Celebrans, Diaconus, Puer Chori qui urceolum gestat, et Bidellus à parte Evangelii è regione Provisorum Chori. His omnibus sic ordinatis, Provisores Chori cum Succentore incipiunt, ℟. *Libera me*, *etc.* vel ℟. *Non intres in judicium*, *etc.* quo finito usque ad Versum, intonant *Kyrie eleïson*, *Christe eleïson*, *Kyrie Eleïson*; deindè dicitur secretò; *Pater noster*, *etc.* Postea Provisores Chori intonant Psalmum, *De Profundis*, vel Psalmum, *Laudate Dominum omnes gentes*, *etc.* et in fine dicitur, *Requiem æternam*, *etc.* finito Psalmo, Celebrans cantat voce gravi et sine ulla inflexione, ℣. *Oculi Domini super metuentes eum*, ℟. *Ut eruat à morte animas eorum.* ℣. *Domine, exaudi orationem meam*, ℟. *Et clamor meus ad te veniat.* ℣. *Dominus vobiscum.* ℟. *Et cum spiritu tuo*, et orat. *Oremus*, *Absolve*, *quæsumus*, *Domine*, *etc.* in fine dicit: *Dominus vobiscum*, et accipiens Aspergillum de manu Diaconi, aspergit super Cenotaphium, dicens: *Requiescant in pace.* Deinde Celebrans accedit cum Ministris ad infimum gradum Altaris, ubi cum illis factâ genuflexione Missam incipit.

In Missa majori pro Defunctis, Subdiaconus non defert librum Evangelii, nec præbet Celebranti ad osculandum.

Diaconus ante Evangelium dicit: *Munda cor meum*, more solito, sed non dicit, *Jube*, *etc.* nec petit Be-

nedictionem, nec manum Celebrantis osculatur.

Ad Evangelium, incensum non defertur.

In fine Evangelii, Diaconus defert librum clausum, nec illum defert Celebranti ad osculandum.

Subdiaconus antequam infundat aquam in Calicem non dicit: *Benedic, Pater*, nec offert Celebranti ad benedicendum.

Celebrans non incensat oblata, nec Altare, nec ipse incensatur.

Ministri cùm aliquid porrigunt Celebranti, aut recipiunt ab eo, rem tradendam aut acceptam non osculantur, nec manum Celebrantis.

Cùm Celebrans elevat sacram Hostiam à Populo adorandam, duo Pueri Chori genuflexi ad gradus Chori cantant ℣. *Pie Jesu Domine, etc.* quem Chorus repetit, ut habetur in fine Missalis ante Prosas.

De Missa Majori coram SS. Sacramento exposito.

XIV.

In Missa majori coram SS. Sacramento exposito, Diaconus induit Dalmaticam, et Subdiaconus Tunicam, et Pueri Chori qui deferunt candelabra et thuribula, induunt tunicellas.

Celebrans et Ministri accedentes ad Altare utrumque genuflectunt, et caput profundè inclinant.

Subdiaconus non defert librum Evangelii, nec præbet Celebranti ad osculandum.

Ad Epistolam Celebrans et Ministri non sedent, sed semper stant ad Altare.

Dum cantatur Symbolum, si dicendum sit, Subdiaconus more solito librum Evangelii defert in Chorum ad osculandum, sed eundo et transeundo per medium Chori, genuflectit, ubi aliàs caput inclinat: quod etiam observat Thuriferarius. Pari modo Subdiaconus ad *Agnus Dei* librum defert in Chorum ad osculandum.

Celebrans incensum benedicit more solito; et post-

quam incensavit oblata, genuflectit, deinde descendit super secundum gradum, ubi ad oram supremi gradûs genuflexus cum Diacono à dextris et Subdiacono à sinistris, SS. Sacramentum triplici ductu thurificat, ante et post profundè caput inclinans, omnibus circumstantibus Ministris interim genuflexis; tum surgens, ascendit ad Altare, et ibi factâ genuflexione, Altare thurificat more solito, semper genuflectens dum transit ante SS. Sacramentum, quod similiter observant Diaconus et Subdiaconus.

Celebrans cùm incensandus est, reddit thuribulum Diacono, et descendit aliquantulùm extrà Altare in cornu Epistolæ, ubi stans versâ facie ad Chorum, ne terga vertat SS. Sacramento, à Diacono genuflexo ad oram supremi gradûs in cornu Epistolæ incensatur de more.

Ubi incensatur, ibi lavat manus, facie ad Chorum conversâ.

Quoties Celebrans accedit ad medium Altaris, vel recedit à medio, vel quando transit ante medium, Diaconus et Subdiaconus cum eo genuflectunt, manent tamen in medio dum Celebrans paululùm recedit versùs cornu Evangelii, ut se convertat ad Chorum, deinde si redeat ad cornu Epistolæ, eum sequuntur factâ in medio genuflexione.

Diaconus et alii Ministri non osculantur rem tradendam aut acceptam, nec manum Celebrantis.

Diaconus dum cantat *Ite, Missa est*, stat paululùm ad cornu Evangelii, facie ad Chorum non omninò versâ, et genuflectit ante et post.

Quando Celebrans daturus est Benedictionem, secedit aliquantulùm ad latus Evangelii, et stans semiversus benedicit Populo; non perficit circulum, sed descendit in planum, ubi cum Ministris genuflexione in infimo gradu factâ utroque genu, ut ante Missam, præcedentibus Ministris revertitur in Sacrarium, et more solito legit Evangelium S. Joannis.

DE DEFECTIBUS CIRCA MISSAM OCCURRENTIBUS.

SACERDOS celebraturus omnem adhibeat diligentiam, ne aliquid ex requisitis ad Sacramentum Eucharistiæ conficiendum desit.

Potest autem defectus contingere ex parte materiæ consecrandæ, et ex parte formæ adhibendæ, et ex parte Ministri conficientis. Quidquid enim horum deficit, scilicet materia debita, forma cum intentione et Ordo Sacerdotalis in conficiente, non conficitur Sacramentum. Et his existentibus, quibuscunque aliis deficientibus, veritas adest Sacramenti.

Alii verò sunt defectus, qui in Missæ celebratione occurrentes, etsi veritatem Sacramenti non impediant, possunt tamen aut cum peccato, aut cum scandalo contingere.

De Defectibus Materiæ.

I.

DEFECTUS ex parte materiæ possunt contingere, si aliquid desit ex iis quæ ad ipsam requiruntur. Requiritur autem ut sit panis triticeus, et vinum de vite; et ut hujusmodi materia consecranda, in actu consecrationis sit coram Sacerdote.

De defectu Panis.

ARTICULUS I.

SI panis non sit triticeus, vel si triticeus, admixtus sit granis alterius generis in tanta quantitate, ut non maneat panis triticeus, vel sit alioqui corruptus, non conficitur Sacramentum.

Si sit confectus de aqua rosacea, vel alterius distillationis, dubium est an conficiatur.

Si cœperit corrumpi, sed non sit corruptus, si-

militer si non sit azymus secundùm morem Ecclesiæ Latinæ, conficitur, sed conficiens graviter peccat.

Si Celebrans ante consecrationem adverterit Hostiam esse corruptam, aut non esse triticeam, remotâ illâ Hostiâ, aliam ponat, et factâ oblatione, saltem mente concepta, prosequatur ab eo loco, ubi desivit.

Si id adverterit post consecrationem, etiam post illius Hostiæ sumptionem, positâ aliâ, faciat oblationem ut suprà, et à consecratione incipiat, scilicet ab illis verbis, *Qui pridie quam pateretur*. Factâ consecratione, statim resumens ubi desivit, prosequatur: illam autem priorem si non sumpit, sumat post sumptionem Sanguinis. Si autem sumpserat, nihilominùs sumat eam quam consecravit, quia præceptum de perfectione Sacramenti, majoris est ponderis, quàm quod à jejunis sumatur.

Quòd si hoc contingat post sumptionem Sanguinis, apponi debet rursùs novus panis, et vinum cum aqua, et factâ priùs oblatione ut suprà, Sacerdos consecret incipiendo ab illis verbis, *Qui pridie:* ac statim sumat utrumque, et prosequatur Missam.

Si Hostia consecrata à vento auferatur aut alio casu dispareat, nec reperiatur, tunc altera consecretur, incipiendo ab illis verbis, *Qui pridiè quàm pateretur*, factâ ejus priùs oblatione, ut suprà.

De Defectu vini.

ART. 2.

Si vinum sit factum penitus acetum, vel penitus putridum, vel de uvis acerbis seu non maturis expressum, vel admixtum tantum aquæ ut vinum sit corruptum, non conficitur Sacramentum.

Si vinum cœperit acescere, vel corrumpi, vel fuerit aliquantùm acre, vel mustum de uvis tunc expressum, vel non fuerit admixta aqua, vel fuerit

admixta aqua rosacea seu alterius distillationis, conficitur Sacramentum, sed conficiens graviter peccat.

Si Sacerdos ante consecrationem Sanguinis, quamvis post consecrationem Corporis, advertat aut vinum, aut aquam, aut utrumque non esse in Calice, debet statim apponere vinum cum aqua, et factâ oblatione ut suprà, consecrare, incipiendo ab illis verbis, *Simili modo.*

Si post verba consecrationis advertat vinum non fuisse positum, sed aquam, depositâ aquâ in aliquod vas, iterùm vinum cum aqua ponat in Calice, et consecret resumendo ab his verbis, *simili modo.*

Si ante commixtionem particulæ id advertat, aquam deponat in aliquod vas, et cetera peragat ut suprà.

Si post commixtionem, aquam non effundat, sed vinum apponat in majori quantitate, offerat, consecret ut suprà, et prosequatur.

Si post sumptionem Corporis similiter faciat.

Si in sumptione hujusmodi aquæ, sorbeat quod in ore habet, ab ulteriori sumptione cesset, vinum super imponat in Calice, offerat, consecret et sumat, ut suprà.

Si quis percipiat ante consecrationem, vel post consecrationem, totum vinum esse acetum, vel aliàs corruptum, idem servetur quod suprà, ac si deprehenderet non esse positum vinum, vel solam aquam fuisse appositam in Calice.

Si autem Celebrans ante consecrationem Calicis advertat non fuisse appositam aquam, statim ponat eam, et proferat verba consecrationis. Si id advertat post consecrationem Calicis, nullo modo apponat, quia non est de necessitate Sacramenti.

Si materia quæ esset apponenda, ratione defectûs vel panis vel vini, non posset ullo modo haberi, si id sit ante consecrationem Corporis, ulteriùs pro-

cedi non debet; si post consecrationem corporis aut etiam vini deprehenditur defectus alterius speciei, alterâ jam consecratâ; tunc si nullo modo haberi possit, procedendum erit, et Missa absolvenda; ita tamen ut prætermittantur verba, et signa quæ pertinent ad speciem deficientem. Quòd si expectando aliquandiù haberi possit, expectandum erit, ne sacrificium remaneat imperfectum.

De Defectibus formæ.

II.

DEFECTUS ex parte formæ possunt contingere, si aliquid desit ex iis quæ ad integritatem verborum in ipsa consecratione requiruntur. Verba autem consecrationis, quæ sunt forma hujus Sacramenti, sunt hæc: *Hoc est enim Corpus meum.* Et, *Hic est enim Calix Sanguinis mei novi et æterni testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum.* Si quis autem aliquid diminueret, vel immutaret de forma consecrationis Corporis et Sanguinis, et in ipsa verborum immutatione verba idem non significarent, non conficeret Sacramentum. Si verò aliquid adderet quod significationem non mutaret, conficeret quidem, sed gravissimè peccaret.

Si Celebrans non recordetur se dixisse ea quæ in consecratione communiter dicuntur, non debet proptereà turbari. Si tamen certò ei constet se omisisse aliquid eorum quæ sunt de necessitate Sacramenti, id est, formam consecrationis seu partem: resumat ipsam formam, et cætera prosequatur per ordinem. Si verò valdè probabiliter dubitat se aliquid essentiale omisisse; iteret formam saltem sub tacita conditione. Si autem non sunt de necessitate Sacramenti, non resumat, sed procedat ulteriùs.

De Defectibus Ministri.

III.

Defectus ex parte Ministri possunt contingere quoad ea quæ in ipso requiruntur. Hæc autem sunt: in primis intentio, deinde dispositio animæ, dispositio corporis, dispositio vestimentorum, dispositio in ministerio ipso, quoad ea quæ in ipso possunt occurrere.

De Defectu intentionis.

ART. I.

Si quis non intendit conficere, sed delusoriè aliquid agere; item si aliquæ Hostiæ ex oblivione remaneant in Altari, vel aliqua pars vini, vel aliqua Hostia lateat, cùm non intendat consecrare nisi quas videt: item si quis habeat coram se undecim Hostias et intendat consecrare solùm decem, non determinans quas decem intendit: in his casibus non consecrat, quia requiritur intentio. Secus si putans quidem esse decem, tamen omnes voluit consecrare quas coram se habebat, nam tunc omnes erunt consecratæ, atque ideo quilibet Sacerdos talem intentionem habere debet, scilicet consecrandi eas omnes quas ante se ad consecrandum positas habet.

Si Sacerdos putans se tenere unam Hostiam, post consecrationem invenerit fuisse duas simul junctas, in sumptione sumat simul utramque. Quòd si deprehendat post sumptionem Corporis et Sanguinis, aut etiam post ablutionem, reliquias aliquas relictas consecratas, eas sumat, sive parvæ sint, sive magnæ, quia ad idem sacrificium spectant.

Si verò relicta sit Hostia integra consecrata, eam in Tabernaculo cum aliis reponat: si hoc fieri nequit, sequenti Sacerdoti ibi celebraturo in Altari suprà Corporale decenter opertam, sumendam unà

cum altera quam est consecraturus, relinquat : vel si neutrum horum fieri possit, in ipso Calice seu Patena decenter conservet, quousque vel in Tabernaculo reponatur, vel ab altero sumatur : quòd si non habeat quomodò honestè conservetur, potest eam ipsemet sumere.

Si intentio non sit actualis in ipsa consecratione propter evagationem mentis, sed virtualis; cùm accedens ad Altare intendat facere quod facit Ecclesia, conficitur Sacramentum : etsi curare debet Sacerdos ut etiam actualem intentionem adhibeat.

De Defectibus dispositionis Animæ.

ART. 2.

Si quis suspensus, excommunicatus, degradatus, irregularis, vel aliàs canonicè impeditus celebret, conficit quidem Sacramentum, sed gravissimè peccat tam propter communionem quam indignè sumit, quàm propter executionem Ordinum, quæ sibi erat interdicta.

Si quis habens copiam Confessoris, celebret in peccato mortali, graviter peccat.

Si quis autem in casu necessitatis, non habens copiam Confessoris, in peccato mortali, absque contritione, celebret, gràviter peccat. Secus si conteratur: debet tamen cùm primùm poterit confiteri.

Si in ipsa celebratione Missæ Sacerdos recordetur se esse in peccato mortali, conteratur cum proposito confitendi et satisfaciendi.

Si recordetur se esse excommunicatum vel suspensum, aut locum esse interdictum, similiter conteratur cum proposito petendi absolutionem. Ante consecrationem autem, in supràdictis casibus, si non timetur scandalum, debet Missam inceptam deserere.

De Defectibus dispositionis Corporis.

ART. 3.

Si quis non est jejunus post mediam noctem, etiam post sumptionem solius aquæ vel alterius potûs, aut cibi, per modum etiam medicinæ, et in quantumcunque parva quantitate, non potest communicare nec celebrare.

Si autem ante mediam noctem cibum aut potum sumpserit, etiamsi postmodum non dormierit, nec sit digestus, non peccat, sed ob perturbationem mentis ex qua devotio tollitur, consulitur aliquando abstinendum.

Si reliquiæ cibi remanentes in ore transglutiantur, non impediunt Communionem, cùm non transglutiantur per modùm cibi, sed per modum salivæ. Idem dicendum, si lavando os, deglutiatur stilla aquæ præter intentionem.

Si plures Missas in una die celebret, ut in Nativitate Domini, in unaquaque Missa abluat digitos in aliquo vase mundo, et in ultima tantùm percipiat purificationem.

Si præcesserit pollutio nocturna, quæ causata fuerit ex præcedenti cogitatione quæ sit peccatum mortale, vel evenerit propter nimiam crapulam, abstinendum est à communione et celebratione, nisi aliud Confessario videatur. Si dubium est an in præcedenti cogitatione fuerit peccatum mortale, consulitur abstinendum, extra tamen casum necessitatis. Si autem certum est non fuisse in illa cogitatione peccatum mortale, vel nullam fuisse cogitationem, sed evenisse ex naturali causa, aut ex diabolica illusione, potest communicare et celebrare, nisi ex illa corporis commotione tanta evenerit perturbatio mentis, ut abstinendum videatur.

De Defectibus in Ministerio ipso occurrentibus.

ART. 4.

POSSUNT etiam defectus occurrere in ministerio ipso, si aliquid ex requisitis ad illud desit, ut si celebretur in loco non sacro, vel non deputato ab Episcopo, vel in Altari non consecrato, vel tribus mappis non cooperto: si non adsint luminaria cerea: si non sit tempus debitum celebrandi, quod est ab aurora usque ad meridiem communiter: si Celebrans saltem Nocturnos cum Laudibus non dixerit: si omittat aliquid ex vestibus sacerdotalibus: si vestes sacerdotales et mappæ non sint ab Episcopo vel ab alio hanc habente potestatem benedictæ: si non adsit Clericus, vel alius deserviens in Missa, vel adsit qui deservire non debet, ut mulier: si non adsit Calix cum Patena conveniens, cujùs cuppa debet esse aurea vel argentea, vel stannea, non ærea, vel vitrea: si corporalia non sint munda, quæ debent esse ex lino, nec serico in medio ornata, et ab Episcopo vel ab alio hanc habente potestatem benedicta, ut etiam superiùs dictum est: si celebrat cum pileolo sine dispensatione: si non adsit Missale, licet memoriter sciret Missam quam intendit dicere.

Si Sacerdote celebrante violetur Ecclesia ante Canonem, dimittatur Missa: si Canone inchoato, non dimittatur. Si timeatur incursus hostium, vel alluvionis, vel ruina loci ubi celebratur, ante consecrationem dimittatur Missa; post consecrationem verò Sacerdos accelerare poterit sumptionem Sacramenti, omissis omnibus aliis.

Si Sacerdos ante consecrationem graviter infirmetur, vel si in syncopen inciderit, aut moriatur, prætermittitur Missa: si post consecrationem corporis tantùm, ante consecrationem Sanguinis, vel utro-

que

que consecrato id accidit, Missa per alium Sacerdotem continuetur ab eo loco, ubi ille desiit, et in casu necessitatis etiam per non jejunum. Si autem non obierit, sed fuerit infirmus, adeò tamen ut possit communicare, et non adsit alia Hostia consecrata, Sacerdos qui Missam supplet, dividat Hostiam, et unam partem præbeat infirmo, aliam ipse sumat. Si autem semiprolatâ formâ Corporis obiit Sacerdos, quia non est facta consecratio, non est necesse ut Missa per alium suppleatur. Si verò obierit semiprolatâ formâ Sanguinis, tunc alter prosequatur Missam, et super eundem Calicem repetat integram formam, ab eo loco, *Simili modo postquàm cœnatum est*, vel posset super alium Calicem præparatum integram formam proferre, et Hostiam primi Sacerdotis, et Sanguinem à se consecratum sumere, ac deinde Calicem à priori Sacerdote relictum.

Si quis extrà hujusmodi casus necessitatis, integra Sacramenta non sumpserit, gravissimè peccat.

Si musca, vel aranea, vel aliquid aliud ceciderit in Calicem ante consecrationem, projiciat vinum in locum decentem, et aliud ponat in Calice, misceat parum aquæ, offerat ut suprà, et prosequatur Missam; si post consecrationem ceciderit musca, aut aliquid hujusmodi, et fiat nausea Sacerdoti, extrahat eam, et lavet cum vino, finitâ Missâ comburat, et combustio ac lotio hujusmodi in Sacrarium projiciatur. Si autem non fuerit ei nausea, nec ullum periculum timeat, sumat cum Sanguine.

Si aliquod venenosum ceciderit in Calicem, vel quod provocaret vomitum, vinum consecratum reponendum est in alio Calice, et aliud vinum cum aqua apponendum denuò consecrandum, et finitâ Missâ Sanguis repositus in panno lineo, vel stuppa tandiu servetur, donec species vini fuerint desiccatæ, et tunc stuppa comburatur, et combustio in Sacrarium projiciatur.

Si aliquod venenatum contigerit Hostiam consecratam, tunc alteram consecret, et sumat modo quo dictum est, et illa servetur in Tabernaculo, loco separato, donec species corrumpantur, et corruptæ deinde mittantur in Sacrarium.

Si sumendo Sanguinem particula remanserit in Calice, digito ad labium Calicis eam adducat, et sumat ante purificationem, vel infundat vinum, et sumat.

Si Hostia ante consecrationem inveniatur fracta, nisi populo evidenter appareat, talis Hostia consecretur: si autem scandalum populo esse possit, alia accipiatur, et offeratur: quòd si illius Hostiæ jam erat facta oblatio, eam post ablutionem sumat. Quòd si ante oblationem Hostia appareat confracta, accipiatur altera integra, si citra scandalum aut longam moram fieri poterit.

Si propter frigus, vel negligentiam Hostia consecrata dilabatur in Calicem, propterea nihil est reiterandum: sed Sacerdos Missam prosequatur, faciendo cæremonias et signa consueta cum residua parte Hostiæ, quæ non est madefacta Sanguine, si commodè potest. Si verò tota fuerit madefacta, non extrahat eam, sed omnia dicat omittendo signa, et sumat pariter Corpus et Sanguinem signans se cum Calice, et dicens: *Corpus et Sanguis Domini nostri, etc.*

Si in hyeme Sanguis congeletur in Calice, involvatur Calix pannis calefactis: si id non proficeret, ponatur in ferventi aqua prope Altare, dummodò in Calicem non intret, donec liquefiat.

Si per negligentiam aliquid de Sanguine Christi ceciderit, si quidem super terram, seu super tabulam, linguâ lambatur, et locus ipse radatur quantùm satis est, et abrasio comburatur; cinis verò in Sacrarium recondatur. Si verò super lapidem Al-

taris ceciderit, sorbeat Sacerdos stillam, et locus diligenter abluatur, et ablutio in Sacrarium projiciatur. Si super linteum Altaris, et ad aliud linteum stilla pervenerit, si usque ad tertium lintearnina ter abluantur ubi stilla ceciderit, Calice supposito, et aqua ablutionis in Sacrarium projiciatur. Quòd si in ipso solùm Corporali, aut si in vestibus ipsis Sacerdotalibus ceciderit, debet similiter ablui, et ablutio in Sacrarium projici. Si in substrato pedibus panno, vel tapeto, diligenter abluatur, ut suprà.

At si contingat totum Sanguinem post consecrationem effundi, si quidem aliquid vel parùm remansit, illud sumatur, et de effuso reliquo Sanguine fiat, ut dictum est. Si verò nihil omninò remansit, ponat iterùm vinum et aquam, et consecret ab eo loco, *Simili modo postquàm cœnatum est*, factâ priùs tamen Calicis oblatione, ut suprà.

Si Sacerdos evomat Eucharistiam, si species integræ appareant, reverenter sumantur, nisi nausea fiat, tunc enim species consecratæ cautè separentur, et in aliquo loco sacro reponantur, donec corrumpantur, et postea in Sacrarium projiciantur. Quòd si species non appareant, comburatur vomitus, et cineres in Sacrarium mittantur.

Si Hostia consecrata, vel aliqua ejus particula dilabatur in terram, reverenter accipiatur, et locus ubi cecidit, mundetur, et aliquantùm abradatur, et pulvis seu abrasio hujusmodi in Sacrarium immitatur. Si ceciderit extrà Corporale in mappam, seu alio quovis modo in aliquod linteum, mappa vel linteum hujusmodi diligenter lavetur, et lotio ipsa in Sacrarium effundatur.

Possunt etiam defectus in ministerio ipso occurrere, si Sacerdos ignoret ritus et cæremonias ipsas in eo servandas: de iis suprà copiosè dictum est de Ritu in Missa servando.

SUMMARIUM CÆREMONIARUM MISSÆ PRIVATÆ.

Inclinationes.

TRES distingui solent. Prima est *capitis*, quæ trahit secum modicam etiam humerorum inclinationem. Secunda *mediocris*, quæ fit paulò magis inclinando caput et humeros. Tertia *profunda*, seu integra, in qua ita flectitur caput et corpus, ut in modum crucis manus ambæ dispositæ, utrumque genu facilè contingant.

Inclinatio capitis.

Celebrans caput inclinat :

1°. Disposito Calice in medio Altaris antequàm vadat ad cornu Epistolæ, ut ibi Missale super cussino aperiat.

2. Quoties transit ante Crucem, vel accedit, aut recedit ab ea, nisi mox ante vel post fecerit aut facere debeat eamdem, seu majorem reverentiam.

3. Ad ℣. *Gloria Patri*, *et Filio*, etc.

4. Ad hæc hymni *Gloria in excelsis* verba, *Deo*; *Adoramus te ; Gratias agimus tibi*, *Jesu Christe ; Suscipe deprecationem nostram*, *Jesu Christe.*

5. Quoties dicit, *Oremus.*

6. Proferendo nomen *Jesu*, *Mariæ*, Sanctorum de quibus dicitur Missa, aut fit in Officio memoria specialis, et Papæ viventis.

7. Cùm sub *Credo* dicit : *In unum Deum ; Jesum Christum ; simul adoratur.*

8. Initio Præfationis, cùm dicit : *Deo nostro.*

9. Ad duo *Memento*, dùm facit mentaliter commemorationem vivorum et defunctorum, demissum habet aliquantulùm caput.

10. Cùm dicit : *Tibi gratias agens*, ante utramque consecrationem.

11. Cùm dicit : *Per eumdem Christum*, ante *Nobis quoque peccatoribus*,

12. In Quadrag. cùm dicit: *Humiliate capita vestra Deo.*

13. Cùm absolvit hæc verba: *Benedicat vos omnipotens Deus.*

Nota. Cùm SS. Sacramentum patenter expositum est, versùs illud fiunt inclinationes, quæ fierent versùs Crucem, si non esset præsens. Sed inclinatio quæ ad nomen Mariæ, Sanctorum, et Papæ facienda est, fit semper versùs librum.

Inclinatio media.

Hæc fit quoties, in Rubrica absolutè aliquantulùm esse inclinandum præscribitur, velut,

1. Ad vers. *Deus tu conversus*, etc. usque ad *Aufer à nobis* exclusivè.

2. Ad *Oramus te, Domine*, etc.

3. Ad *suscipe, sancta Trinitas*, etc.

4. Ad *Sanctus* usque ad *Benedictus qui venit*, exclusivè.

5. Ad utramque Consecrationem.

6. Ad *Agnus Dei*, etc. et tres sequentes Orationes ante Communionem.

7. Ad *Domine, non sum dignus*, etc. et dùm sumit Corpus Domini.

8. Ad *Placeat tibi; Sancta Trinitas*, etc.

Inclinatio profunda.

Fit à Celebr.

1. Cruci, in Sacristià, cùm discedit, ut eat ad Altare, et cùm reversus est.

2. Cùm pervenerit ante infimum Altaris gradum, si ibi non asservetur SS. Sacramentum.

3. Ubi descendit sub infimum Altaris gradum, antequàm Missam incipiat, si non adsit SS. Sacramentum.

4. Cùm dicit, *Confiteor*, etc. donec Ministro dicenti, *Misereatur tuî*, etc. responderit. *Amen.*

5. Cùm dicit, *munda cor meum*, etc. *Jube, Domine, benedicere*, etc. *Dominus sit in corde meo*, etc,

6. Initio Canonis, cùm dicit: *Te igitur*, etc. usque ad *petimus*, inclusivè.

7. Cùm dicit, *Supplices te rogamus*, etc. usque ad *ut quotquot*, inclusivè.

8. In fine Missæ, ante infimum Altaris gradum, antequàm accipiat Biretum, si in eo non est Tabernaculum SS. Sacramenti.

Celebrans se ipsum signat signo Crucis.

1. Initio Missæ, dicens, *in nomine Patris*, etc.

2. Cùm dicit: *Adjutorium nostrum in nomine Domini.*

3. Cùm dicit: *Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrorum.*

4. Cùm incipit Introitum, exceptis Missis defunctorum in quibus non se, sed librum signat, manu dextrâ extensâ, quasi aliquem benedicens.

5. In fine hymni *Gloria in excelsis*, dicens: *Cum Sancto Spiritu*, etc.

6. Ad duo Evangelia, signum Crucis facit pollice dextræ manûs, 1°. super librum, deindè super se in fronte, ore et pectore.

7. In fine Symboli, dicens: *Et vitam*, etc.

8. In fine Præfationis, dicens: *Benedictus qui venit in nomine Domini.*

9. Ad hæc verba Canonis: *Omni benedictione cœlesti et gratià repleamur.*

10. Cùm dicit: *Da propitiùs pacem in diebus nostris.*

11. Cum dicit: *Corpus Domini nostri Jesu Christi*, ete. facit signum Crucis cum Hostia, et cum Calice, dicendo: *Sanguis Domini nostri J. C.* etc.

Extendit manus, elevat usque ad humeros, et deindè, jungit ante pectus.

1. Cùm dicit: *Gloria in excelsis Deo.*

2. Cùm dicit : *Credo in unum Deum.*

3. Cùm dicit : *Veni, Sanctificator, omnipotens, æterne Deus.*

4. Ad *Te igitur*, initio Canonis.

5. Ad utrumque *Memento.*

6. Dicendo : *Fiat dilectissimi Filii tui.*

7. Ad *Benedicat vos omnipotens Deus.*

8. Cùm dicit : *Sursum corda*, elevat manus hinc indè extensas usque ad pectus.

9. Cùm dicit : *Gratias agamus Domino*, in Rubricis Missalis habetur tantùm, jungit manus. Itèm, in eadem Rubrica, ad *Dominus vobiscum... Oremus...* et *Orate fratres*, legitur solùm : Celebrans, extendens et jungens manus, dicit : etc.

Junctas tenet manus super Altare.

1. Cùm dicit : *Oramus te, Domine*, usque ad *quorum reliquiæ hìc sunt*, exclusivè.

2. *In spiritu humilitatis*, etc.

3. *Suscipe, sancta Trinitas*, etc.

4. *Te igitur, clementissime Pater*, etc. usque ad *petimus* inclusivè.

5. *Supplices*, etc. usque ad *ut quotquot*, inclusivè.

6. Tres orationes ante Communionem.

7. *Placeat tibi, sancta Trinitas*, etc.

8. Cùm genuflectit, ante Elevationem Hostiæ.

Osculatur Altare.

1. Ad hæc verba : *Quorum reliquiæ hìc sunt.*

2. Antequàm se vertat, ut dicat, *Dominus vobiscum*, et *Orate fratres.*

3. Post verbum, *petimus*, initio Canonis.

4. Ad istas voces : *ex hac Altaris participatione.*

5. Cùm daturus est pacem, antequàm dicat : *Pax tecum.*

6. In fine Missæ, dicto, *placeat*, sive det be-

nedictionem, sive non, ut in Missa Defunctorum.

Habet manus extensas ante pectus.

1. Ad Orationes quas dicit initio Missæ, ad Orationes secretas, et Postcommunionem.

2 Ad Præfationem, et per majorem Canonis partem.

3. Ad Orationem Dominicam.

Habet manus super Altare separatim positas.

1. Quoties osculatur Altare, aut genuflectit.

2. Ad Epistolam, nisi super librum eas ponat.

3 Ad hæc verba Præfationis : *Per omnia secula seculorum*, et *Dominus vobiscum.*

4. Ad eadem verba, *Per omnia secula seculorum*, ante *Pater.*

Ponit sinistram super Altare.

1. Cùm dextera agit, nisi eam ponere debeat super librum aut infrà pectus, ut dicitur suprà, in ordine Missæ.

2. Quoties signat Hostiam, aut Calicem, aut utrumque simul.

3. Cùm dicit : *Nobis quoque peccatoribus.*

4. Per Orationem, *Libera nos, quæsumus, Domine.*

5. A *Miserere nobis* primi *Agnus Dei*, usque ad *dona nobis pacem*, inclusivè.

Ponit dextram super Altare.

1. Quoties sinistrâ vertit folium.

2. Ad *Domine, non sum dignus*, nisi cùm percutit pectus.

Elevat oculos.

1. Ad *Munda cor meum.*

2. Ad *Suscipe, sancte Pater*,

3. Ad *Offerimus tibi, Domine*, per integram Orationem.

4. Dicendo : *Veni, Sanctificator.*

5. Ad *Suscipe, Sancta Trinitas.*

6. Initio Præfat. cùm dicit : *Deo nostro.*

7 Ad *Te igitur.*

8. Dicendo, *et elevatis oculis*, ante Consecrationem panis.

9. Ad duas Elevationes SS. Sacramenti in quod tunc habet oculos.

10. In fine Missæ, dicendo: *Benedicat vos.*

Prolatio dicendorum in Missa triplex distinguitur, scilicet, 1. *alta seu clara et intelligibilis*, 2. *mediocris*, 3. *submissa.*

Dicit voce submissâ.

1. *Aufer à nobis*, etc. *Oramus te, Domine*, etc.

2. *Munda cor meum*, etc. *Jube, Domine, benedicere..... Per Evangelica dicta*, etc.

3. *Suscipe, sancte Pater*, et alia quæ sequuntur usque ad Præfat. exclusivè, his duobus verbis, *orate fratres*, solùm exceptis.

4. *Te igitur*, et cætera usque ad *Per omnia secula seculorum*, ante *Pater*, exceptis tantùm his verbis : *Nobis quoque peccatoribus.*

5. Ab *Amen* Orationis Dominicæ inclusivè, usque ad Antiph. dictam, *Communio*, exclusivè, præter sequentia, nempè, *Per omnia secula*, etc. *Pax Domini*, etc. *Agnus Dei*, etc. Et quatuor hæc verba, *Domine, non sum dignus.*

6. *Placeat tibi, sancta Trinitas.*

Voce mediocri.

1. *Orate fratres.*

2. *Sanctus*, etc. *Benedictus*, etc.

3. *Nobis quoque peccatoribus.*

4. *Domine, non sum dignus.*

Cætera omnia clarâ et intelligibili voce recitantur, ut notatur in Rubric.

De Missa quæ sine cantu celebratur coram Episcopo existente in sua Diœcesi.

Ex Missali Romano, Cæremoniali Episcoporum et Comment. in Rubric. Missalis.

EPISCOPUS præsens Missæ per alium celebratæ genuflectit super genuflexorium sibi paratum ante medium Altaris, vel e regione in cornu Epistolæ, nisi aliud situs loci suadeat; et sic genuflexus audit totam Missam, nec surgit, nisi cùm dicitur Evangelium, quo finito iterùm genuflectit.

Sacerdos celebraturus accedens ad Altare, si transeat coram Episcopo, facit illi debitam reverentiam capite cooperto, si deferat calicem; si verò procedat sine Calice, capite aperto.

Collocato Calice in medio Altaris, et Missali aperto, descendit et sistit se ante infimum gradum Altaris, non quidem in medio, sed aliquantulùm a cornu Evangelii, ubi expectat ab Episcopo incipiendi signum, quo dato, facit ipsi profundam reverentiam; deinde factâ de more inclinatione vel genuflexione, versus ad Altare, incipit Missam.

Ad *Confiteor*, ubi dicit *vobis*, *fratres*, dicat, *tibi*, *Pater:* similiter in fine, ubi dicit, *vos fratres*, dicat, *te*, *Pater*, quod dicens, Prælato profundè se inclinat.

Cùm verò Minister, et qui intersunt, respondent *Confiteor*, dicunt, *tibi*, *Pater*, et *te*, *Pater*, aliquantùm conversi ad Celebrantem.

Dicto *Deus tu conversus*, *etc.*, usque ad *Aufer à nobis*, exclusivè, factâ Prælato profundâ reverentiâ, accedit ad medium Altaris ante infimum gradum, ubi incipiens secretò, *Aufer à nobis*, ut aliàs, ascendit ad Altare.

Dicto Evangelio, defertur Episcopo genuflexo liber Evangeliorum deosculandus, per Ministrum superpelliceo indutum, qui deferens Evangelium, observet ne ullam priùs reverentiam faciat versùs Episcopum, aut alios, quàm librum osculandum præbuerit. Celebrans non osculatur librum, nec dicit *Per evangelica dicta.* Relato libro ad Altare, Sacerdos dicit *Credo*, si dicendum sit; vel, si non sit dicendum, dicit *Dominus vobiscum.*

Ad Offertorium Episcopus non benedicet aquam, sed ipsemet Sacerdos, qui reliqua prosequetur ut aliàs.

Si consuetudine detur pax, dicto *Agnus Dei* et primâ Oratione ante Communionem, scilicet *Domine Jesu Christe, qui dixisti, etc.* osculatur Altare in medio et instrumentum pacis ei porrectum à Ministro superpelliceo induto juxta ipsum àd dexteram, hoc est in cornu Epistolæ, genuflexo, et dicit *Pax tecum.* Minister respondet, *Et cum Spiritu tuo.* Deinde Minister offert pacis instrumentum Episcopo, qui illud osculatur; observet autem ne ullam priùs reverentiam faciat versùs Episcopum, aut alios, quàm instrumentum pacis osculandum præbuerit.

Celebrans antequam in fine Missæ benedicat, faciet Episcopo profundam reverentiam, quasi petens licentiam benedicendi, et benedicet populum à parte ubi non adest Prælatus.

Finito ultimo Evangelio, Celebrans adhuc stans in cornu Evangelii, convertit se ad Episcopum, eique profundam facit reverentiam.

Si detur communio coram Episcopo, omnia fiunt ut aliàs.

Redeundo ad Sacristiam, si Celebrans transeat coram Episcopo, eodem modo inclinabit se, quo in principio, accedendo ad Altare.

Hæc quæ notata sunt pro Missa coram Episcopo

existente in sua Diœcesi, observanda sunt etiam in Missa quæ celebratur coram Cardinali, ubique; coram Legato Sedis Apostolicæ, in loco suæ Legationis; coram Patriarcha et Archiepiscopo, in sua Provincia.

Si autem Missa dicatur coram Legato extra fines suæ Legationis, coram Patriarcha, aut Archiepiscopo extra suam Provinciam, coram Episcopo extra suam Diœcesim, Sacerdos celebrans eodem modo se gerit, ac si non adessent, nisi quòd accedens ad Altare, et recedens, si ante Prælatos prædictos transeat, ipsis debitam facit reverentiam, ut suprà.





MANUALE ORDINANDORUM.

TERTIA PARS.

De Sacrificio Missæ et de Requisitis ad dignam ejus Celebrationem.

I.

DE SACRIFICIO MISSÆ.

§. I. *Quale Sacrificium sit Missa.*

QUAMVIS in lege veteri plura fuerint sacrificia, in nova tamen unicum est, quod omnium legalium Hostiarum differentiam tantò perfectius complectitur, quantò excellentior, Deoque acceptabilior est victima, quæ in eo immolatur. Est igitur Missa sacrificium *Latreuticum*, sive honorarium, oblatum Deo ad summum et supremum cultum atque honorem ipsi exhibendum, tanquàm primo principio et

ultimo fini nostro, in protestationem infinitæ ejus excellentiæ, dominii, et majestatis, nostræque ab eo dependentiæ, servitutis, et subjectionis. Est *Eucharisticum*, in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis naturæ, gratiæ, et gloriæ collatis et conferendis ab ipso Deo, ut summo benefactore. Est *Propitiatorium* et satisfactorium pro peccatis et pœnis debitis; applicat enim omnibus, pro quibus offertur, vim et virtutem sacrificii Crucis: imò est idem sacrificium quoad substantiam, eadem Hostia, idem principalis offerens, licèt diverso modo offeratur. Ideò verò propitiatorium dicitur, quia hâc oblatione placatus Dominus gratiam et donum pœnitentiæ peccatoribus non ponentibus obicem concedit: pœnas item peccatis debitas relaxat, quia per ipsum applicatur sacrificium Christi, qui pro peccatis totius mundi in Cruce satisfecit. Easdem pœnas remittit Defunctis existentibus in Purgatorio, quia ad eum quoque finem à Christo institutum est, ut constat ex *potestate* quæ confertur Sacerdotibus in Ordinatione, *offerendi pro vivis et defunctis*: nec potest hoc effectu carere, quia ex parte ipsorum nullus obex esse potest. Porrò in illis, pro quibus tantùm offertur, sivè vivis, sivè defunctis, tanta erit pœnæ remissio, quantam Christus ex suâ misericordiâ taxavit. Licèt enim res, quæ offertur, sit infiniti valoris, nostra tamen oblatio non nisi finitum habet effectum, ut communiter docent Theologi. In iis verò, qui simul etiam offerunt, augetur pro cujusque affectu et devotione. Denique quia Christus non solùm nobis remissionem peccatorum, sed alia quæcumque beneficia promeruit, idcircò hoc sacrificium est etiam omnium bonorum *Impetratorium*, spiritualium quidem primò et per se, temporalium verò secundariò, et quatenùs ad spiritualia conducunt. Sed quia ex se vim habet duntaxat im-

petrandi in genere, ut quid determinatum impetretur, debet ad illud offerentis intentio specialiter applicari. Ad impetrandum autem pro Ecclesia, semper intervenit ejusdem Ecclesiæ intentio, præsertim quoad ea quæ in orationibus Missæ à Deo petuntur: nam ipsa quoque Ecclesia est offerens in personna sui Ministri.

§. II. *De his qui offerunt hoc Sacrificium.*

PRIMUM et præcipuum inter offerentes locum obtinet Christus, qui solus potuit acceptabile sacrificium offerre Patri, quod quia quotidiè offert per Sacerdotes ministros suos, ideò dicitur sacerdotium habere sempiternum, sicut scriptum est, *Tu es Sacerdos in æternum secundùm ordinem Melchisedech.* Non solùm autem ex eo est offerens, quòd illud instituerit, quòdque ei vim totam ex meritis suis contulerit: sed ex eo præcipuè, quòd Sacerdos in persona ejus, et tanquàm Minister ac Legatus ipsum repræsentans sacrificet, ut constat ex verbis consecrationis; non enim dicit: *Hoc est Corpus*, vel *Hic est Sanguis* Christi; sed *Hoc est Corpus meum*, *Hic est Sanguis meus.* Christus igitur simul cum Sacerdote idem sacrificium Deo Patri pro hominibus offert: et ex ejus persona, cujus purissima sanctitas et dignitas infinita est, semper hoc sacrificium mundum est et gratum Deo, quamvis à Ministro peccatore offeratur.

Alter offerens est ipsa Catholica Ecclesia, cujus Sacerdos Minister est, et in ea omnes fideles non excommunicati qui etiam aliquâ ratione sunt offerentes per Sacerdotem, non tanquàm per Ministrum, sed tanquàm per Legatum, seu Mediatorem. Nam sicut tota respublica dicitur agere, quidquid ejus nomine Legatus suus agit: sic omnes Catholici dicuntur sacrificare, quia ipsorum nomine in persona to-

tius Ecclesiæ Sacerdos sacrificat. Non tamen omnes eodem modo ; sed quidam habitualiter tantùm, illi nimirùm qui nec adsunt sacrificio, nec cogitant de illo; quia tamen uniti sunt toti Ecclesiæ per charitatem, censentur habitualiter idem facere, quod illa facit. Alii causaliter jubendo et curando, ut quis sacrificet, quod maximè contingit in dantibus ad hoc eleemosinam. Alii demùm actualiter, qui sacrificio actu intersunt.

Tertius offerens et proprius Minister hujus sacrificii est Sacerdos legitimè ordinatus, cujus tam firma et immobilis potestas est, ut etiam in hæresim lapsus, suspensus, depositus, degradatus, sivè excommunicatus, validè hoc sacramentum conficiat et offerat, licèt illicitè, dummodò legitimam materiam et formam adhibeat. Nec valor sacrificii minuitur, etsi Sacerdos pessimus, aut ab Ecclesia præcisus sit : non enim fructus ex qualitate Ministri, sed ex Christi institutione dependet.

§. III. *De vi effectiva hujus Sacrificii.*

DUPLEX spectari potest in hoc sacrificio vis effectiva. Una, quam dicunt Theologi ex opere operato, independenter à merito et dignitate ministri : altera, quam vocant ex opere operantis, dependenter nimirùm ab ipso operante, ejusque merito et bonitate, atque ab ipso pretium et virtutem accipiens. Primum effectum ex opere operato plures Theologi docent, nec Sacerdotem percipere, ut Offerens est, nec Fideles, quatenùs sunt offerentes, sed quatenùs pro ipsis offertur: hunc enim effectum sacrificium istud non habet, nisi pro iis pro quibus est institutum, et eo modo quo institutum fuit : est autem institutum, ut pro hominibus offeratur; et ut illis duntaxat prosit, pro quibus offertur: cùmque sit applicativum virtuti sacrificii Crucis, non causat nisi in subjecto, cui talis virtus applicatur:

id autem fit ab Offerente, qui determinat oblationem pro tali persona. Constans semper fuit Catholicorum sententia habere hos infaillibiles et determinatos effectus ex opere operato, nisi ille, pro quo offertur, obicem ponat, remissionem videlicet alicuius pœnæ peccatis jam remissis debitæ, vel donum alicujus gratiæ prævenientis ad obtinendam commissorum remissionem. Quod verò attinet ad vim impetrativam, eam non esse infaillibilem quotidianâ probamus experientiâ: non enim omnia quæ petimus, et propter quæ sacrificium offertur, semper impetramus. Provenit hoc ex natura impetrationis, quæ requirit libertatem in dante, adeò ut possit pro suo arbitrio negare vel concedere quæ petuntur. Petimus enim proposito aliquo motivo, quo putamus posse Deum moveri ad aliquid faciendum, sed ex eo non arctatur, vel propter pactum, vel propter institutionem, ad concedendum. Deindè non impetramus, nisi voluntas nostra, respectu rei quam petimus, sit conformis voluntati Christi, quæ cùm nobis ignota sit, ei non possumus nos conformare. Certum nihilominùs est non carere sacrificium hoc effectu, quia, tametsi id præcisè Deus non concedit quod postulamus, aliud tamen tribuit, quod hîc et nunc magis judicat expedire.

Quoad alterum effectum ex opere operantis, duo sunt capita, ex quibus augeri potest. Primum est bonitas et dignitas operantis procedens ex habitu gratiæ sanctificantis et virtutum quæ gratiæ annexæ sunt: nam quo sanctior est Sacerdos et gratior Deo, eò magis acceptabiles erunt ejus preces, et oblationes. Secundum est actualis devotio, quâ sacrificium offertur: nam quo major illa est, eò ampliùs ipsum prodest. Sicut enim alia opera bona à justo facta, eò magis sunt meritoria et impetratoria, plusque valent ad satisfactionem et remissionem pœnæ, quò perfectiùs et ferventiùs fiunt: ita hoc sacrificium, sivè

spectetur, ut est, sacrificium, sive, ut est, sacramentum, quò ferventiùs peragitur et suscipitur, eò magis augetur meritum, magisque prodest pro se offerentibus et suscipientibus, et illis pro quibus offertur. Ideò satagere debet Sacerdos, ut sit Deo valdè gratus, et continuà virtutum heroicarum exercitatione crescat apud illum in gratia et sanctitate, semperque celebret cum ingenti fervore et devotione: sic enim fiet, ut tam ipse, quàm alii pro quibus offert, plures et efficaciores sacrificii effectus ex opere operantis consequantur.

§. IV. *De valore et fructibus Sacrificii.*

Quamvis nonnulli ex Theologis existimârint hoc sacrificium ex opere operato valorem sivè efficaciam intensivè infinitam habere, eò quòd sit idem quoad substantiam cum sacrificio Crucis, resque oblata, corpus scilicet et sanguis Christi, sit infiniti pretii, et ipse Christus principalis offerens sit persona infinita; certior tamen et communior sententia est, non nisi finiti valoris esse. Potissima hujus assertionis ratio ex Christi Domini voluntate desumitur, qui noluit hoc sacrificium ordinare ad fructum intensivè infinitum conferendum: sicut de facto rebelles Angeli non sunt redempti, quia Christus merita suæ passionis noluit illis applicare. Alia ratio est, quia ad infinitam sacrificii efficaciam, præter Hostiæ et principalis offerentis infinitatem, requiritur etiam ejus infinitas, à quo immediatè offertur. Cùm igitur Sacerdos immediatus Offerens sit finitæ dignitatis, valor etiam sacrificii quoad actualem influxum et efficientiam finitus erit, quia actio illa à supposito finito immediatè producitur: et in hoc differt à sacrificio Crucis sacrificium nostrum, quia illud fuit immediatè à supposito infinito, ideòque fuit actio secundùm esse morale infinita, et Deo Patri infinitè

grata. Favet huic doctrinæ communis fidelium sensus, qui plura pro se et suis sacrificia offerri curant, quod certè non facerent, si infinitam in singulis efficaciam agnoscerent. Possent etiam Sacerdotes unico sacrificio sexcentis obligationibus satisfacere, quod ecclesiastica vetant decreta. Frustrà pro uno Defuncto tot multiplicarentur sacrificia, quia unum sufficiens esset ad omnes animas liberandas. Missa deniquè cujuslibet Sacerdotis sacrificium Christi in Cruce æquaret, quod ideò unicum fuit, quia valoris infiniti. Neque considerandum est id, quod in sacrificio continetur, tanquàm ens quoddam naturale agens secundùm summum gradum virtutis suæ, sed ut ens liberum, cujus operatio tantam habet efficaciam, quantam habere vult ipsum agens principale Christus Redemptor noster, qui hoc incruento sacrificio vult nobis applicari finitum tantùm et limitatum fructum suæ Passionis. Habet igitur sacrificium efficaciam finitam in ordine ad omnes suos effectus, exceptâ vi impetrativâ, quam ideò infinitam esse omnes fatentur, quia non consistit in aliquo quod producatur à sacrificio, sed in excellentia et intrinseca dignitate ipsius, quatenùs objectivè movet Deum ad id, quod petitur, concedendum, quamvis semper non concedat, nisi cùm judicat saluti nostræ expedire ut concedatur.

Si verò loquamur de infinitate extensiva: an scilicet sacrificium pro multis oblatum æquè singulis prosit, sicut uni prodesset, si pro eo tantummodò offerretur, gravis quæstio est, præmissâ distinctione fructuum Missæ, definienda. Est igitur triplex portio valoris Missæ, seu triplex fructus, generalis, specialis et medius. Primus pertinet ad omnes Fideles; secundus est proprius Celebrantis; tertius subest dispositioni Sacerdotis, ut applicet cui voluerit.

Primus ex eo provenit quòd generaliter pro om-

nibus Fidelibus vivis et defunctis offertur: est enim idem quoad substantiam cum sacrificio Crucis, quod pro omnibus oblatum est, et ex Canone constat debere Sacerdotem pro omnibus applicare, pro Papa, pro Episcopo, pro Rege, totaque Ecclesia militante et purgante: et non potest non applicare, cùm sit ab ipsa Ecclesia ad hoc specialiter deputatus. Quocircà hic fructus ad omnes Fideles extenditur, qui ab Ecclesiæ unitate non sunt præcisi, et non ponunt obicem, et sic potest esse quodammodò extensivè infinitus, omnesque et singuli, si per ipsos non stet, integrum fructum percipere possunt, ac si unus tantùm esset. An autem hic fructus non solùm impetrationem, sed etiam satisfactionem includat, controversum est.

Secundus in hoc fundatur, quia Sacerdos offert etiam pro se ipso: *offero*, inquit, *pro innumerabilibus peccatis*, *et offensionibus*, *et negligentiis meis*. Debet enim, ut ait Apostolus, *quemadmodùm pro populo*, *ita etiam pro semetipso offerre pro peccatis*. Provenit autem Sacerdoti fructus, quatenùs ab ipso ut publico Ministro offertur; et ideò non est alteri applicabilis; nam dùm offert pro se illis verbis, *pro peccatis*, *et offensionibus meis*, eo ipso sibi applicat; sibi verò applicatum non est alteri applicabile.

Tertius colligitur ex natura Sacrificii, quod ita institutum est, ut pro hominibus offeratur, ac proptereà illis prodesse debet, pro quibus offertur. De hoc fructu medio communis sententia est non esse infinitum extensivè, sed eò magis in singulis minui, quò magis extenditur. Debet autem Sacerdos hunc fructum illi applicare, pro quo specialiter celebrare tenetur ratione beneficii, eleemosinæ, præcepti superioris, vel alio quocumque titulo; idque antè Missam, vel saltem in Missa antè consecrationem; nam si essentia Missæ in sola consecratione consis-

teret, ut plerique sentiunt, applicatio post illam facta nihil valeret, sacrificio quoad substantiam jam consummato.

§. V. *Quæ praxis servanda in applicatione Missæ.*

QUIA diximus sacrificii fructum debere à Sacerdotibus applicari, operæ prætium erit ex communi et magis receptâ Theologorum sententia praxim aliquam, sive methodum hujus applicationis præscribere, quæ ipsis Sacerdotibus usui sit, ne eos labi in re tanti momenti, et muneri suo deesse contingat. Et primò quidem observandum est Sacerdotem multiplici nomine hoc sacrificium offerre, nomine Christi, primi et præcipui offerentis, ex cujus voluntate maximè pendet ejusdem applicatio: nomine item Ecclesiæ, cui meritorum suorum et satisfactionum dispensationem Christus commisit: deindè nomine proprio, quatenùs liberâ suâ voluntate offert, sibique aut aliis pro suo arbitrio applicat: nomine tandem aliorum Fidelium, qui simul cum ipso, sivè per ipsum interno affectu offerre dicuntur; illorum videlicet, qui Missæ inserviunt et assistunt, vel qui pro ea celebranda, eleemosinam largiti sunt. Porrò Christus et Ecclesia sacrificii fructuum, quoties offertur, participes esse volunt omnes Fideles, dummodò capaces sint, et nullus in eis obex reperiatur; nec ulla requiritur ex parte Sacerdotis celebrantis applicatio, ut communis hic fructus in omnes diffundatur. Omnium autem fructuum pars quædam notabilis, Christo sic volente et disponente, relicta est liberæ applicationi et determinationi tam ipsius Sacerdotis celebrantis tanquàm Ministri et mysteriorum ejus dispensatoris, quàm aliorum simul cum eo offerentium, quod ex communi Ecclesiæ consensu morem Fidelium approbantis, quo expetunt hoc sacrificium pro se peculiariter offerri, manifestum est;

frustrà enim id facerent, si omnis ejus fructus jam applicatus esset, nec ullus per Sacerdotis intentionem applicandus superèsset. Sacerdos verò in hujus sacrificii actione aliis cum ipso offerentibus superior est, et ideò fructuum applicatio ab ejus intentione præcipuè pendet: nam cùm sit actus potestatis ordinis, ejus subjacet voluntati. Sed quanta et qualis sit portio fructûs, quam Christus Dominus voluit sivè generatim ad omnes Fideles, sivè speciatim ad hos vel illos secundùm intentionem particularem Sacerdotis celebrantis derivari, incertum omninò est: neque enim sacra Scriptura, nec Ecclesiæ traditio, nec Concilia, aut Patres quidquam de hac re tradiderunt, aut definierunt. Ideò satis est quòd Sacerdos tantùm de fructu sacrificii juxtà devotionem, sivè obligationem suam his aut illis applicare velit, quantùm Christus Dominus ipsi applicandum concessit.

Observandum secundò quòd, ut Sacerdos sacrificii fructum validè applicet, necessaria est ejus intentio, qualem requiri aiunt Theologi, ut aliquod Sacramentum validè conficiatur. Quapropter habitualis sufficiens non est; actualis optima atque laudabilis, sed non necessaria; sufficit enim virtualis, illa nimirùm quæ ab actuali proveniens et non revocata, adhuc remanet secundùm suam virtutem. Debet autem hæc intentio ipsam sacrificii actionem concomitari, et esse certa et determinata, nec effectum suspensum relinquere, quia non potest à futura conditione dependere. Quòd si Sacerdos fructum sacrificii nemini applicet, vel ille, pro quo offert, ejus capax non est, aut eo non indiget, manet fructus in thesauro Ecclesiæ. Undè in tali casu optimum fore censent Theologi conditionatam habere voluntatem, et alium substituere, qui eo fructu potiatur. Optimum quoque aliquibus visum est, quòd Sacerdos qui pro pluribus offerre intendit, eos spe-

cialiter et nominatim exprimat, non generaliter et in confuso, quia singulis minùs prodesset; suum enim effectum producit, secundùm modum quo applicatur : perfectior autem applicatio est, cùm omnes sigillatim nominantur. Ad scrupulos denique evitandos qui circa applicationem oriri possunt, debet Sacerdos, rejectis incertis opinionibus, sacrificii fructus primò et principaliter illi applicare, pro quo celebrare tenetur, ratione beneficii, eleemosinæ, promissionis, aut specialis obligationis. Tum sine ejus præjudicio et in quantum licitè potest, aliis item applicare poterit sibi charitate, aut aliâ quâvis ratione peculiariter conjunctis, seu commendatis, suam intentionem intentioni Christi summi Sacerdotis perfectè conformando et submittendo : sic enim poterit tutâ conscientiâ, ex infinito et nunquam exhauriendo thesauro meritorum et satisfactionum Christi, cujus dispensator est constitutus, partem aliquam in plures derivare, quæ, ex summa et ineffabili Dei misericordiâ, non nisi uberrima sperari potest.

II.

De requisitis ad dignam Missæ celebrationem.

« QUANTA cura adhibenda sit, *ait Con. Trid.* ut » sacrosanctum Missæ sacrificium omni Religionis » cultu ac veneratione celebretur, quivis facilè » existimare poterit, qui cogitârit, *maledictum* » in sacris litteris eum vocari, *qui facit opus Dei* » *negligenter.* Quòd si necessariò fatemur, nullum » aliud opus adeò sanctum ac divinum à Christi Fi- » delibus tractari posse, quàm hoc ipsum tremen- » dum mysterium, quo vivifica illa Hostia, quâ Deo » Patri reconciliati sumus, in Altari per Sacerdotes » quotidiè immolatur; satis etiam apparet omnem » operam et diligentiam in eo ponendam esse, ut,

» quantâ maximâ fieri potest interiori cordis mun-
» ditiâ et puritate, atque exteriori devotionis ac
» pietatis specie, peragatur. » Quod quidem ut assequatur Christi Sacerdos, varia præstare debet tùm antè celebrationem sacrificii, tùm ipso celebrationis tempore, tùm demùm peracto jam sacrificio.

ART. I.

Quid præstare debeat Sacerdos ante celebrationem Missæ.

Antè Orationem præpara animam tuam, et noli esse quasi homo qui tentat Deum. Quòd si Deum tentare atque ad iracundiam provocare dicitur, qui ipsum audet in Oratione interpellare, non præmissâ diligenti et accuratâ præparatione: quantò magis eumdem suâ temeritate et audaciâ irritabit, qui Unigenitum Filium suum illi offerre, ipsumque Angelorum et Hominum Regem ac Dominum suscipere imparatus præsumat. *Præparare* igitur *in occursum Dei tui.* Hæc autem præparatio in tribus potissimùm consistit, 1. In vitæ puritate. 2. In rectitudine intentionis. 3. In actuali devotione.

§. I. *De Vitæ puritate.*

Christus Dominus quamvis Apostolis, quos Sacerdotes consecraturus, et sacrâ Eucharistiâ refecturus erat, dixisset, *Vos mundi estis*, illud tamen adjecit, *qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet.* His verbis indicans homini etiam à gravioribus peccatis libero, affectus inordinatos, qui sunt animæ pedes, abluendos esse. Etenim si in veteri Testamento, ubi tantùm hujus divinissimi sacrificii umbra erat, sub mortis comminatione priscis Sacerdotibus mandabatur, ut ab omni macula et immunditia essent expertes: *Omnis homo, qui accesserit de stirpe vestra ad ea quæ consecrata sunt, in quo est immunditia,*

peribit

peribit coram Domino: quo non oportet esse puriorem Sacerdotem novæ legis tali fruentem sacrificio, quo solari radio non splendidiorem manum Agni immaculati carnem dividentem, os quod igne spirituali repletur, linguam quæ tremendo nimis sanguine rubescit.

Atque hujus puritatis defectus sæpè in causa est, cur Sacerdotes non pauci tam parvum ex frequenti hujus divini sacrificii participatione fructum reportent, adeò ut non immeritò hanc Prophetæ objurgationem eis adaptaveris: *Comedistis et non estis satiati: bibistis et non estis inebriati; operuistis vos et non estis calefacti: et qui mercedes congregavit, misit eas in sacculum pertusum:* nempè in cor distractum et vanitatibus discissum. Ne tamen omninè diffidas, si perfectam istam munditiem tibi deesse deprehenderis, sed frequenti quotidianorum defectuum confessione et cordis contritione, animæ tuæ labes resarcire satagas.

§. II. *De rectitudine intentionis.*

SECUNDA Sacerdotis dispositio ad celebrandum est intentio recta; constat enim omnes actiones nostras vel vituperii notam, vel virtutis laudem mereri, prout finis, quem intendimus, laudabilis est, vel vitiosus. « Væ igitur, *ait S. Bonav.* iis Sacerdotibus » qui, dum..... divina mysteria accipiunt, non cœ- » lestem panem, sed terrenum quærunt: non spi- » ritum, sed lucrum: non Dei honorem, sed suam » ambitionem: non salutem animarum, sed quæs- » tum pecuniarem: et ita corpus Domini non tam » accipiunt, quàm rapiunt: quia accedunt non vo- » cati à Deo, sed impulsi à sua cupiditate et ava- » ritia.

» Quin et illud peculiariter cavendum est, ne ex » sola quadam arida et insipida consuetudine ad sa-

» crificium offerendum accedas, sed excelsum ali-
» quem et cœlestem finem tibi proponas, quales
» sunt, qui sequuntur. 1. Dei suprema laus et ado-
» ratio. 2. Sanctorum in cœlis coronatorum religiosa
» memoria. 3. Peccatorum venia atque remissio. 4.
» Propriæ infirmitatis subsidium. 5. Tentationis
» amotio. 6. Alicujus boni spiritalis impetratio 7.
» Pro acceptis Dei donis gratiarum actio. 8. Auxi-
» lium vivorum atque mortuorum. 9. Gratiæ inte-
» rioris augmentum. 10. Perseverentiæ in benè corp-
» tis impetratio. 11. Sanctificatio ab omni inquina-
» mento carnis et spiritûs. 12. Continuus in virtute
» et mentis puritate profectus, ut Deo ardentissimâ
» charitate adhæreas. » *S. Bonav. Tract. de præpar. ad Miss. l. 5.*

Alii ex septem orationis Dominicæ petitionibus, vel ex septem verbis à Christo in cruce *prolatis*, totidem fines eliciunt, quos in singulos hebdomadæ dies distribuunt.

Quoniam verò personam Christi geris, qui seipsum in salutem totius generis humani Deo Patri obtulit; item et nomine Ecclesiæ agis communis omnium Fidelium matris, cui satisfactionum suarum dispensationem Salvator noster commisit: ideò in applicatione valoris sacrosancti sacrificii maximè largum et profusum esse te oportet; non est enim quòd repulsam aut audaciæ sugillationem pertimescas, ut potè cùm offeras Deo Filium suum unigenitum illi summè dilectum, ac per omnia æqualem: quæ quidem victima meriti est infiniti, cujus pretium nullis limitibus terminisve concluditur.

Sed ne à recto tramite in hujusmodi applicatione deviare, et in re tanti momenti officio tuo deesse contingat, operæ pretium est, ut advertas et sequaris quæ dicta sunt in præcedenti capite, §. V.

§. III. *De actuali devotione.*

Ignem, inquit Christus Dominus, *veni mittere in terram, et quid volo nisi ut accendatur.* In hoc igitur sedulò tibi incumbendum est, ut ardentissimum Christi amorem, cujus deliciæ sunt esse cum filiis hominum, flagrantissimâ charitate et devotione compenses. Vix autem fieri poterit ut fervidâ illâ devotione non exardescas, si fide vivâ et intimo sensu sequentia capita mente conceperis.

Primum. Desumitur ex victima, quæ offertur, nempè ipsa est Christus Dominus, verus Deus et verus homo, Salvator et Judex omnium, non jam mortalis et passibilis, sed immortalis et impassibilis; undè ratione ipsius, actio ipsa sacrificandi omnes humanas actiones transcendit, etiam actus cœlituum tantâ charitate Deo adhærentium. Cavendum ergò est, ne tuâ irreverentiâ tantæ rei oblationem dehonestes.

Secundum. Ex persona, cui offertur, quæ est solus Deus: nulli enim Sanctorum, nec ipsi Beatæ Virgini offerri potest, sed ex ipsa intrinseca rei natura soli Deo debetur; quia per victimæ illius mactationem incruentam, agnoscimus Deum esse rerum omnium Auctorem et Dominum, profitemurque nos divinæ majestati totos devoveri cum victima, cujus sanguinem, in hujusce nostri affectûs testimonium, offerimus.

Tertium. Ex modo quo offertur, nempè ex ipsa consecratione, quâ panis et vinum in corpus et sanguinem Christi transubstantiantur, manentibus accidentibus sine subjecto. Est autem illa actio omninò miraculosa, et excedit omnem creaturæ virtutem et potentiam, à nulloque nisi à solo Deo præstari potest.

Quartum. Ex valore ipsius sacrificii, qui ratione

victimæ infinitus est, sicut merita et passio Christi; ac proindè æquè placet Deo ac mors ipsius in cruce perpessa; licet actualem efficientiam, Deo ita volente, non nisi finitam habeat.

Quintum. Ex fine propter quem institutum fuit: ut nimirùm Deo Creatori nostro supremum latriæ cultum exhiberemus, nostramque servitutem et subjectionem humillimè testificaremur, ut dignas ei gratias pro universis beneficiis ejus perpetuò persolvamus. Ad auxilia divinæ gratiæ impetranda, et Dei protectionem in omnibus vitæ hujus angustiis comparandam. Ad obtinendam peccatorum veniam, ad iram Dei placandam, et imminentia flagella avertenda. Ad succurrendum omnium vivorum et Defunctorum necessitatibus. Uno verbo spectaculum factus es Deo et Angelis et hominibus; cave ergò, ne quid indecens et ineptum in te appareat, quod Dei ac cœlestium civium purissimos oculos offendat; item ne quid agas, quo et Ecclesiæ militantis in terra, et patientis in Purgatorio, expectatio defraudetur.

Sextum. Quoniam verò in hoc incruento sacrificio, cruentum illud quod semel in cruce peractum est, ex quo omnia bona, omnesque thesauri divinæ gratiæ profluxerunt, non verbis tantùm, sed reipsâ repræsentatur et exprimitur; una siquidem et eadem est hostia, idem principalis Offerens, idem Christus, qui immolatur; idcircò, cùm ad sacrum faciendum te præparas, fasciculum tibi colligere debes ex omnibus anxietatibus et amaritudinibus Domini, et inter ubera tua collocare, cordisque medullis inserere; mente et affectu sedulò revolvendo omnia tormenta, quæ pro salute nostra perpessus est; hæc frequenter in ore, hæc semper in corde habeas; et hæc tibi sit sublimior Philosophia, scire Jesum, et hunc crucifixum.

Denique necessaria est ad excitandam devotionem humilitas, quæ præ cæteris virtutibus, in institutione hujus sacrificii maximè enituit; item et ingens fames, fervens desiderium, atque ardentissimus amor hujus angelici panis, ad quem sumendum nos amantissimè invitat Dominus, dicens: *Venite ad me, omnes qui laboratis, et onerati estis, et ego reficiam vos.*

ART. II.

Quid præstare debeat Sacerdos in ipsa Missæ celebratione.

QUAM triste est et deplorandum, ait Card. Bellarminus, videre Sacerdotem divina mysteria peragentem, Angelorum Choris undique septum, qui ad ea quæ operatur et loquitur, stupent ac tremunt, et præ admiratione ingentes clamores excitant; et tamen ipse Sacerdos in medio positus, totus frigidus et quasi stupidus, non attendit quid agat, non intelligit quid loquatur; et ita properat ad finem, ita signa involvit, ita verba præcipitat, quasi latronibus à tergo insequentibus urgeretur! Clamamus in Sacramento Altaris Christum ipsum esse præsentem, et interim nonnulli ità se gerunt, ità sacra tractant mysteria, quasi nihil minùs verum esse putarent. Nonnè Sacerdoti ejusmodi illud aptissimè convenit, quod olim Tertulianus, cùm diversam rem pertractaret, postulavit; *sacrificat an insultat!*

Ad hanc tam gravem objurgationem à te avertendam, sedulò curabis, ut hujus integri Articuli lectionem et meditationem sæpè, sæpiùs repetas; nam pii in illo ad singulas Missæ partes suggeruntur affectus, ex quibus et uberiores profectus spirituales haurire, et pietatem tuam magis ac magis inflammare poteris.

§. I. *De sacris Vestibus, et earum significatione.*

SICUT Reges et Magistratus non vulgari et quotidiano vestitu in publicis functionibus uti solent, sed alio augustiore, quo potestas eorum appareat, et ipsis reverentia concilietur: ità Sacerdos celebraturus sacro et peculiari utitur habitu, Amictu scilicet, Albâ, Cingulo, Manipulo, Stolâ, Casulâ, sivè Planetâ, quibus et Passio Christi antè Sacrificium recolenda repræsentatur, et ejusdem virtutes exprimuntur, quibus ornari celebrantem par est; ut sacerdotio fungatur in justitiâ et sanctitate veritatis. Cùm enim hoc sacrificium incruentum idem sit cum sacrificio crucis, ut suprà explicavimus, congruum est, ut Sacerdos, qui Christi pro nobis morientis personam gerit, ejus quoque similitudinem habeat in vestimentis, idque ad decus et reverentiam Sacrificii adhibeatur, quod impius Judæorum furor ad contumeliam intulit Salvatori.

Porrò *Amictus* velamen illud significat, quo facies Christi velata est, cùm percutiebant eum illudentes et dicentes: *Prophetisa nobis, quis est qui te percussit.*

Alba, vestem albam denotat, quâ ab Herode tanquàm stultus indutus fuit.

Cingulum, funes, quibus in horto vinxerunt eum; sive flagella, quibus columnæ alligatum crudelissimè ceciderunt.

Manipulus, vincula quibus adstrictæ sunt manus ejus, tanquàm hominis nefarii et scelerati.

Stola, funes collo ejus injectos, sivè crucis patibulum humeris ejus impositum, et ex quo pro nobis pependit.

Planeta, vestem purpuream, quam ei milites in domo Pilati tanquàm ludicro Regi imposuerunt.

Cùm igitur hæc indumenta signa sint eorum, quæ Christus pro nobis perpessus est, varii actus à Sa-

cerdote, dum illis induitur, eliciendi sunt, amoris, doloris, gratitudinis et intensissimi desiderii ejus patientiam et humilitatem imitandi in doloribus, afflictionibus, opprobriis, aliisque adversitatibus sustinendis.

Considerandæ sunt etiam virtutes, quæ per eadem indumenta mysticè designantur, ut discat Sacerdos, quâ vitæ sanctimoniâ et morum integritate præditus esse debeat: scriptum est enim: *Sacerdotes tui induantur justitiam*, omnibus scilicet virtutibus ornati sint, quas *justitiæ* nomine passim sacræ litteræ comprehenderunt.

Amictus itaque significat oportere mentem in æternæ duntaxat salutis, rerumque cœlestium consideratione fixam habere, ab omnibus curis rerum caducarum amotam, et contrà quoscumque hostium incursus spe et fiduciâ in Deum, tanquàm galeâ salutari communitam. Refert etiam amictus Christi Domini humanitatem, cujus caput Divinitas est, quæ ab illa occultatur, sicut Amictus caput tegit Sacerdotis. Neque enim oculi nostri Solis justitiæ infinitum splendorem intueri potuissent, nisi carnis nube operiretur. Quare Sacerdos, cùm illum accipiens osculatur et capiti imponit, se amoris osculo sacratissimam Christi Humanitatem tangere, et capiti imponere putet, ut eâ se protegat et tueatur, dicens cum Propheta: *Domine, virtus salutis meæ, obumbrasti caput meum in die belli.* Obiter quoque per Amictum monetur Sacerdos maximam servare oculorum modestiam, cùm pergit ad Altare, et ibi manet, et ab eo redit, nihil prorsùs aspiciendo, nisi quod necessarium est, ut videat quod facit.

Alba, totum corpus tegens innocentiam, simplicitatem, puritatem animique candorem, et pulchritudinem indicat, quæ totum Sacerdotem complecti et exornare intùs et extrà debet, atque in omnibus

operibus ejus splendere, ut sit sanctus et immaculatus in conspectu Dei, seque talem semper exhibeat divinis mysteriis celebrandis.

Cingulum indicium est castitatis, quæ in Sacerdote ita splendere debet, ut nullam prorsùs tam in corpore quàm in corde admittat labem. In cujus rei typum jussit olim Deus, ut comedentes Agnum accingerent renes suos; et ipse Christus ait: *Sint lumbi vestri præcincti.* Idem quoque B. Joanni apparuit in Apocalypsi præcinctus zonâ aureâ, ut nimirùm intelligamus oportere nos omnes affectus purificare, et amorem carnalem vincere spirituali, quod est aurum charitatis.

Manipulus, præmisso crucis osculo, sinistro brachio insertus, ostendit lacrymas, dolorem, et pœnitentiam, quibus lugere peccata ac perpetuò dolere Sacerdos debet; carnis item et spiritûs mortificationem, et humilitatem, quâ accedendum est ad Altare; tùm futuram bonorum operum retributionem, sicut Psalmographus cecinit: *Euntes ibant et flebant, mittentes semina sua; venientes autem venient cum exultatione, portantes manipulos suos.*

Stola collo superposita, et in modum crucis per medium pectoris ducta, demonstrat Sacerdotem teneri se Deo unire, et quodammodò colligare, suamque crucem Dei causâ patienter ferre, divinæ legi cum omni obedientia se subjicere, ejusque jugum alacriter portare, ac semper memorem esse mandatorum Dei ad faciendum ea.

Casula, quæ cæteris vestibus splendidior et pretiosior illis superinduitur, signum est charitatis, quæ, reliquis virtutibus excelsior, omnibus supereminet, tanquàm illarum Regina, et vinculum perfectionis. Omnes enim sine ea sunt imperfectæ, ab ea pendent omnia mandata divinæ Legis, et omnia bona in ipsa continentur. Sicut autem Casula in duas partes di-

viditur, ità charitas duplex est, ergà Deum et Proximum: et sicut illa varios exigit colores juxtà temporis aut festivitatis diversitatem; ita hæc varios affectus, nunc lætitiæ ob Dei magnalia, nunc gratitudinis ob ejus beneficia, nunc fortitudinis in adversis, nunc tristitiæ ob propria et aliena peccata.

Hæ sunt præcipuæ virtutes, quas vestes sacerdotales significant, quarum actibus induere se debet Sacerdos, ut suum dignè offerat sacrificium. Consuetas enim Ecclesiæ preces singulis indumentis accommodatas attentè et devotè recitabit: et cùm indutus fuerit, se ipsum considerabit tanquàm lupum in vestimentis ovium, et rubore suffusus veniam à Deo flagitabit.

§. II. *De accessu Sacerdotis ad Altare.*

Si ad omnes sacras functiones sanctè accedendum, et omnes sanctè peragendæ sunt; multò majori sanctitate hoc divinum sacrificium offerendum est, quo nihil sanctius, nihil excellentius, nihil divinius esse potest. Ad hoc omni conatu niti debes, Christiane Sacerdos, si tam sublimi et tremendo ministerio ritè et perfectè fungi desideras. Quâ in re ut tibi prosim, documenta quædam generalia præmittam: deindè sigillatim proponam aliquot considerationes pro singulis Sacrificii partibus, ex quibus pios elicere affectus possis, et mentem utiliter occupare, ne distrahatur. Neque deterrearis, si hujusmodi considerationes et affectus aliquantò fusiùs explicavero; licèt enim multis verbis describantur, possunt tamen in momento elici, nec Missæ celebrationem solito prolixiorem reddent, ut reipsâ experieris; nam ipso usu memoriæ tenaciter infigentur, adeò ut eos quasi naturaliter eliciturus sis, absque ullâ confusione, aut capitis fatigatione.

Primum generale documentum est, ne toto sacri-

ficii tempore Deum offendas ullo peccato veniali: nec ullo defectu et imperfectione tam venerandi Sacrificii excellentiam contamines. Id verò assequeris, si eâ reverentiâ, attentione et devotione celebraveris, quæ omnem vel levissimam animi evagationem excludat si exactissimè et scrupulosissimè observaveris quidquid in Missali præscribitur circà ritus et cæremonias, eo modo, quo à viris seriò perfectioni incumbentibus observari solent.

Secundò, omnia verba, quæ sivè elatâ, sivè submissâ voce proferuntur, clarè, distinctè, ferventer, et absque ulla festinatione pronuntiabis, nihil interim mente revolvens, quantumvis bonum et sanctum videatur, quod à propria et litterali verborum significatione alienum sit, ut te menti Ecclesiæ conformes, quæ omnes Missæ preces, lectiones, et sententias magno cum delectu ad Sacerdotis et adstantium instructionem et devotionem selegit. Ad hoc autem plurimùm proderit omnes Missæ ritus perspectos habere, eaque omnia probè intelligere, quæ tùm in Lectionibus, Collectis, Evangelio, Versibus, et cæteris hujusmodi, tùm in Canone continentur; quæ facilè disces ex eorum lectione, qui de Officiis Ecclesiasticis scripserunt, quales sunt Isidorus, Amalarius, Rabanus, Berno, Hugo, Victorinus, Rupertus Abbas, Dionysius item in libro de Ecclesiasticâ Hierarchiâ, Germanus in Theoriâ rerum Ecclesiasticarum; et ex recentioribus, Gabriel Biel in Canonem, Durandus in Rationali, Joannes-Baptista Scortia de Sacrificio Missæ, et alii plures.* Affectus verò elicies, quales infrà proponam, eorum quæ recitas et agis sensui et significationi convenientes.

* *Vid. præsertim P. le Brun, Orat.* in Tract. gallico qui ait: *Explication littérale et dogmatique des Prières et des Cérémonies de la Messe*, t. 1, in-8°.

Tertiò, sicut in Missali præcipitur, antequàm sacris te vestibus induas, Missam celebrandam perquires, perleges, et ad ea quæ dicturus es signacula ordinabis, ne te posteà contingat aut verbis hæsitare, aut in cæremoniis deficere, et perturbari.

Quartò, processurus ad Altare, Crucifixum vel aliam imaginem humillimâ inclinatione salutabis, te tanto ministerio indignum reputans, atque ideò ipsius Christi, Sanctorumque opem implorabis. Tùm ipsum Christum mente intuere, quasi cruce onustum, et ad Calvariæ montem iturum, antè te incedentem. Sequere ipsum primarium offerentem, cujus passio et mors à te debet repræsentari: sequere, inquam, cum modestiâ et gravitate, et agmina Angelorum te undique stipantia venerare, teque existima ex hoc mundo in cœlum transferri.

Quintò, cùm perveneris ad Altare, Cœlum tibi desuper veluti apertum contemplare, et Curiam cœlestem, Deumque ipsum spectantem, te pro universa Ecclesia Hostiam litantem immaculatam. Memineris pœnam mortis olim indictam bestiæ quæ montem tetigisset, idque tibi applica hominum pessimo, et timorem concipe. Mox in Deum assurgens satage, quantùm potes, ferventissimos actus charitatis elicere, cupiens in Christum totus converti, eique similimus fieri virtutum imitatione. Cùm denique librum aperis, memor esto libri quem aperuit Agnus, et septem signaculorum ejus, et desidera Christi fidem in universum orbem propagari.

§. III. *De initio Missæ usque ad Introitum.*

Calice ritè collocato et Missali aperto, stans paulisper in medio Altaris, et factâ cruci inclinatione, te cum Abrahamo quasi pulverem et cinerem antè conspectum Domini confiteberis, imitans Christum, qui cœlos inclinavit et descendit, formam servi ac-

cipiens : quò enim humilior fueris, eò gratior et acceptior erit Deo oblatio tua. Mox descendens ad crepidinem Altaris, Verbi æterni Incarnationem recole, ejusque dilectionem et admirabilem promptitudinem ad opus nostræ Redemptionis suscipiendum. Iteratâ autem inclinatione, te intimè humilia, et Deum adora pro omni creatura. Dùm signo crucis te signans dicis : *In nomine Patris, et Filii, et Spiritûs Sancti;* animadverte quale et quantum sit nomen, à quo sacrificium auspicaris, et sic te gere, ut tantam decet majestatem. Magni momenti est sanctissimæ Trinitatis præsentiam initio concipere et ab ea nunquàm deflectere ; ad ipsam enim et ad ejus gloriam oblatio dirigitur, ejusque memória robur tribuit ad improbos hostium conatus elidendos, qui semper tentant variis et inutilibus curis, atque imaginationibus mentem à sacrificio avocare. Sic conceptâ Dei præsentiâ, duos affectus raptim elicies, fidei contrà Infideles Trinitatem negantes, et recordatiònis Crucis Christi, atque Passionis in ea completæ, ex qua fluxerunt omnia bona. Hos autem affectus ad omne signum Crucis renovabis.

Sequitur Antiphona, *Introibo ad Altáre Dei*, quæ ter repetitur : antè Psalmum, *in ipso ut post ipsum ;* ut intelligas spirituali impulsu et alacritate, ac summâ veneratione totam Missæ actionem paragendam esse, omni abjectâ tepiditate, admirare Dei bonitatem, qui te vocavit ad Altare suum : quis enim es tu, ut audeas ad ipsum introire? Ora abscondi in abscondito faciei Domini à conturbatione malorum spirituum; ne immitentes terra phantasmata, divinum perturbent ministerium. Ora etiam renovari in te animæ juventutem, quæ est fervor spiritûs, ex quo vera et solida lætitia procedit.

Ad primum versiculum Psalmi, *Judica me, Deus :* Considera eâ præparatione et dispositione ad Altare

accedendum esse, ut Dei judicium non pertimescas, ut discernaris à gente non sancta et iniqua, sisque purus et sine macula antè Deum, quantum fert humana fragilitas. Hanc autem puritatem humiliter petes, cum certa fiducia eam meritis Christi obtinendi.

Ad 2. *Quia tu es, Deus, fortitudo mea*, Erubesce, quòd toties tanti sacramenti divino alimento confortatus, adhuc imbecillis es, adhuc tristis incedis, et cuicumque levissimæ tentationi turpiter succumbis. Meritò ergò repellit te Deus, meritò te affligit inimicus, nisi ipse vires suppeditet, qui est fortitudo tua et robur tuum.

Ad 3. *Emitte lucem tuam*, Pete divinum lumen, ut veritatem à vanitate discernens, ipsam veritatem sequaris, cujus splendoribus interior sensus illustratus, cum externo Sacrificio concordet. Mons verò sanctus, qui in hoc versiculo commemoratur, Altare est, Calvariæ montem indicans, quia in eo Christi passio et mors repræsentanda est.

Ad 4. *Et introibo*, Magnum renova in te reverentiæ affectum ergà Altare et Sacrificium.

Ad 5. *Confitebor tibi in cithara*, excita in te cordis lætitiam, quæ per citharam significatur: sed statim oculos ad tuam imperfectionem reflectens, ingemisce et dic: *Quare tristis es anima mea, et quare conturbas me!*

Ad 6. *Spera in Deo*, ne despondeas animum, restat enim spes in salutari tuo, in quo tota fiducia collocanda est: quoniam ipse dabit ut, obtentâ culparum veniâ, in ipso gaudeas, et in ejus laudibus perseveres.

Hâc spe excitatus dices cum ingenti fervore, *Gloria Patri, et Filio*, caput inclinans et te offerens ad omnia adversa, et ad mortem pro Deo sustinendam. Tùm repetitâ Antiphonâ *Introibo*, ut benè memi-

neris quò ingrediaris, et quid aggrediaris, dices: *Adjutorium nostrum*, ut discas non ponere fiduciam in tuis viribus et industria, sed in eo *qui fecit cœlum et terram*, à quo duplex adjutorium postulabis, pro consequenda æterna salute et mediis ad eam necessariis, et pro illa peculiari necessitate, pro qua offers sacrificium.

Subditur statim generalis confessio, quia *justus prior accusator est suî*, quam humiliter recitabis, actum eliciens contritionis, ut est distincta ab attritione; dolens scilicet de peccatis tuis et totius mundi, super omnia mala, idque purè propter Deum super omnia bona dilectum: dabisque operam, ut verba illa *meâ culpâ*, cum magno doloris sensu proferas, et cum bona spe divinæ misericordiæ pro tuis et aliorum peccatis. Confiteris autem non solùm Deo Creatori, Redemptori, et Judici tuo, sed etiam B. Virgini, cujus innocentem filium sceleribus tuis interfecisti: B. Michaëli Archangelo, cujus obsequiis te ingratum exhibuisti: B. Joanni-Baptistæ et aliis Sanctis, quorum monita et exempla contempsisti: fratribus quoque, quibus scandalo fuisti. Agnoscens autem fragilitatem tuam et necessitatem, auxilium eorum imploras, quibus confessus es, ut pro te orent; quod humiliter facies: et cùm adstantes preces pro te fundunt dicentes, *Misereatur*, dùm etiam ipsi confitentur, dùm sequentes versiculos recitas, illum in te spiritum excitabis, quem verba sonant, magno animi ardore et devotione.

Osculum Altari semper figes tenero amoris affectu ergà Dominum Jesum Christum, cum intenso desiderio semper ei adhærendi, et ideò brevem sed ferventissimum amoris actum elicies.

§. IV. *De Introitu usque ad Epistolam.*

INTROITUM et ea quæ sequuntur, sedatè, attentè,

et devotè recitabis, adhibitis magna cum honestate præscriptis cæremoniis, ut spiritualem ac divinam rem agi omnes intelligant. Attentes autem ad sensum verborum; et cùm dicis, *Gloria Patri*, sanctissimam Trinitatem adorabis, optando ut omnes illi serviant. *Kyrie, eleïson*, ad singulas tres Personas mente in cœlum erectus, diriges, petens remissionem peccatorum cordis, oris, et operis, pro te et pro aliis; et quia novies repetitur, quot sunt Angelorum Chori, ipsorum vocibus tuam conjunges, et cor ad illos elevabis. Ad *Gloria in excelsis*, miraberis quomodò peccator in terra aliena Canticum Angelorum canere præsumas; tùm alios affectus adjunges laudis, adorationis, gratiarum actionis, fidei, spei, amoris, zeli, gloriæ Dei, petitionis, et obsecrationis juxtà sensum verborum. Hæc autem verba, *Tu solus Sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus altissimus, Jesu Christe*, intensiori affectu charitatis et reverentiæ ergà Christum Dominum pronuntiabis, desiderans, ut ab omnibus ametur, honoretur, glorificetur.

Hymno absoluto, sequitur salutatio populi per hæc verba, *Dominus vobiscum.* Quoties autem ea dices, optabis intimo affectu Ecclesiæ Dei et toti mundo omnem Dei benedictionem, per quam singulis animabus id, quo maximè indigent, conferatur. Dicturus Collectas, erubesces quòd mediator inter Deum et populum esse audeas, qui toties alios ad malum pertraxisti. Cùm dicis, *per Dominum*, offeres Deo omnia merita Christi cum magna fiducia: quia scriptum est, *Quidquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.* Expendes autem verba orationum, quæ et per se magni ponderis et efficaciæ sunt, et cùm in persona Ecclesiæ à Celebrante recitantur, faciliùs postulata impetrant ob sacrificii præstantiam.

§. V. *De Epistola, Evangelio et Symbolo.*

ABSOLUTO Introitu, sequitur instructio populi in fide, per doctrinam Prophetarum et Apostolorum in Epistola, per verba Christi in Evangelio, per articulos fidei in Symbolo, quæ omnia mysteriorum sanctificationi, ut nos purgent et præparent, præmittuntur.

Ipsam verò Epistolam et Evangelium lecturus, mente elice hunc actum humilitatis: Egonè in Ecclesia divina depromam oracula, qui tandiù sedi in Cathedra pestilentiæ! Ego Evangelium promulgabo, qui factis et exemplis Evangelium impugnavi! Deindè considera beatos nos esse, quia, ut ait Baruch Propheta, quæ Deo placent, manifesta sunt nobis. Deus enim voluntatem suam nobis revelavit per Prophetas et Apostolos in eorum libris et Epistolis, et per Filium suum in Evangelio. Ideò hæc omnia magna cum attentione et reverentia legenda sunt, tanquàm sermones Dei; gratias ei agendo, quòd mundum doctrinâ suâ illuminare et instruere dignatus sit: promptumque animum offerendo ad servanda ipsius mandata, tam in prosperis quàm in adversis: de hoc autem nos monent in Epistolæ lectione manus super librum positæ, et veluti operi admotæ.

Graduale etiam, et cætera, quæ sequuntur, exequendi desiderium significant, et ascensum ad apicem Christianæ perfectionis, qui sunt fructus Propheticæ et Apostolicæ prædicationis. Quidam devotus Sacerdos dicebat se quotidiè duabus concionibus interesse elegantissimis et efficacissimis, lectioni nimirùm Epistolæ, et Evangelii; quas sic audiendas asserebat, ac si Apostolus et Christus præsentes forent, et loquerentur, cum firmissimo proposito exequendi quod docent. Turpissima enim esset ejus

præcepti transgressio, quod ab Apostolo et à Christo eâ die auditum fuit, nam videretur verbi Divini statim oblitus esse, et tantos concionatores neglexisse.

Initio Evangelii, librum et te ipsum signabis signaculo Crucis cum tenero affectu ergà Christi passionem et mortem. Fit autem ipsum signum in fronte, sede pudoris, ne Evangelium erubescas : in ore, ut palàm annuncies et confitearis : in pectore, ut illud in corde semper conserves, nec ulla diaboli suggestio fructum ejus impedire queat. In fine librum, ibi osculaberis, ubi priùs Crucem formaveras, ad significandum amorem, quo ea doctrina amplectanda et executioni mandanda est : ideòque propones factor verbi esse, et non tantùm auditor, actu ferventissimo amoris elicito ergà Deum ejusque legem.

Certis diebus lectionem Evangelii excipit Symbolum, ut fides excitetur, et ut corde ad justitiam creditur, sic ore confessio fiat ad salutem. Actus igitur Fidei exercebis verbis correspondentes, et contrarias hæreses detestaberis. Christo item gratulaberis ob ejus gloriam, dùm ipsius Resurrectio, Ascensio, et judicaria potestas commemoratur, et gaudebis, quia regni ejus non erit finis. In illis verbis, *Qui cum Patre et Filio simul adoratur*, Spiritum Sanctum adorabis, et intimo animi sensu sanctissimam Trinitatem glorificabis ob singula beneficia naturæ, gratiæ, et gloriæ omnibus creaturis concessa et concedenda. Demùm cùm dicis, *Et vitam venturi seculi*, spem firmam concipies vitam æternam meritis Christi obtinendi.

§. VI. *De offertorio usque ad Canonem.*

Hactenus instructio Fidelium et Missa Catechumenorum, qui deinceps adesse non poterant, Diacono indicente eis ut exirent. Jam sequitur Missa Fidelium, et quia hìc incohatur actio sacrificii in-

cruenti, majori fervore et igneo pietatis sensu singula verba proferenda sunt. Exordiris autem ab osculo Altaris, in quo divinum Sacramentum perfici debet, ut hâc amoris et honoris exhibitione Dei, quodammodò captes benevolentiam. Sed quia Dei amor annexam habet ergà Proximum charitatem, sequitur populi salutatio tanquàm commune amicitiæ signum, quo ostendis te omni odio et dissensione carere; præcepit enim Dominus non esse offerendum munus, nisi præviâ cum fratribus, qui quid habent contrà offerentem, reconciliatione. Adstantes etiam mones, ut simul tecum orent, dicens, *Oremus*, et hoc ferventer facies respiciens in cœlum ad Deum Patrem, deindè ad te ipsum, tuumque nihilum, qui peccator cùm sis omnium natorum miserrimus, æterno Patri Filium suum offerre debes.

Quandò Patenam cum Hostia in manibus accipies, pones in ea cor tuum, et omnium circumstantium, omniumque Fidelium, ut ea quoque Deo offeras hâc intentione, quòd sicut panis, quem offers, mox convertetur in Corpus Christi, ità cor tuum et omnium Fidelium, in ipsum Christum per amorem et imitationem transformentur, adeò ut dicere omnes possint: *Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus.* Idem repetere poteris in Calicis oblatione.

Cùm vinum calici infundis, gratias ages Deo, quòd sub his speciebus se occultare voluerit pro amore tuo: et cùm misces aquam, desiderium excitabis te totum immergendi in abyssum meritorum Christi; atque ad intimam cum Deo unionem suspirabis. In oratione autem, *Deus, qui humanæ substantiæ dignitatem*, tres veluti mixtiones seu conjunctiones prorsùs admirabiles celebrari observabis: primam in humanæ naturæ creatione, cùm mortali corpori immortalis anima copulata est: alteram in ejusdem à Verbo factâ assumptione; cùm duo ex-

trema infinitè distantia in unitate personæ conjuncta sunt : tertiam in ejus elevatione ad gratiam et gloriam, ad consortium scilicet et participationem Divinitatis, quam ardentissimè concupisces.

Quamvis hoc sacrificium unicum sit, duabus tamen partibus constat, corpore videlicet Christi sub speciebus panis, ejusque Sanguine sub speciebus vini. Ideò, pane jam oblato, seorsim procedis ad vini oblationem. Utramque verò extendes ad omnes fines propter quos hoc sacrificium institutum fuit, qui, cùm sint maximi momenti, cum summo devotionis fervore hæ oblationes fieri debent, ac si tu solus esses in toto mundo Sacerdos, et ab hoc sacrificio omnium hominum salus penderet.

Subditur brevis precatio, *In spiritu humilitatis*, ex longiori decerpta, quam Azarias unus ex tribus pueris inter flammas fornacis Babylonicæ concepit, animò verè contrito et summæ humilitatis affectu recitanda. Sequitur alia Oratio, *Veni Sanctificator*, quâ Deum invocas omnis sanctificationis auctorem, ut non solùm sacrificium jam præparatum perficere, sed suâ etiam benedictione complere dignetur.

Dùm manus lavas, protestaberis te velle purè ac mundè vivere, et à minimis etiam defectibus emundari : tùm gratias ages, quòd Christi Sanguine lotus sis, aliosque affectus elicies verborum sensui conformes.

In Oratione, *Suscipe, sancta Trinitas*, non nudam et aridam beneficiorum Redemptionis nostræ, quæ ibi commemorantur, memoriam facies, sed ea erit quæ intimæ gratitudinis affectum includat. Quare totus in demississimam gratiarum actionem effusus, hanc Hostiam infinitæ dignitatis te posse offerre gaudebis ad Dei gloriam, et ad honorem Beatæ Mariæ Virginis, et omnium Sanctorum, ut ipsis in cœlis antè thronum Dei incensum orationum tuarum pro tua aliorumque salute repræsentent.

Posteà memor imbecillitatis tuæ, et considerans quanti momenti sit tantum sacrificium divinæ majestati offerre, ad circumstantium confugiens suffragia, ipsos admones, ut pro te orent. Manus autem extendis, ac si omnibus viscera pandas; et rursùm jungis, quasi intrà pectus receptos complectaris. Ipse verò, qui alios ad orandum hortatus es, secretò quoque oras, ut tuum à Deo sacrificium acceptetur. Porrò inter hæc congruos his considerationibus affectus excitabis.

Secretis Orationibus absolutis, statim clarâ voce dicis, *Per omnia sæcula sæculorum*, nihil sonans temporale sed sublime et æternum. Tùm populum salutans non te ad eum pro more convertis, quia jam debes à terrenis abductus, totus Deo intentus esse. Jubes autem *Sursum corda* attoli, ac si diceres, *Elevamini*, omnes creaturæ, ad Deum, emergite è fæce terræ, et quæ sursùm sunt, quærite, quæ sursùm sunt, sapite, non quæ super terram. Corda verò ad superna subvecta ad gratias Deo agendas hortaris, quia nihil dignius, nihil magis æquum et salutare, quàm beneficiorum memorem esse. Ideò cor tuum expandes ad omnes creaturas, et ad omnia beneficia illis collata; gratiarum enim actio potissima est ad ampliorem gratiam dispositio. Succedit Præfatio, quasi proloquium, seu præparatio quædam ad eam actionem, quæ propriè sacrificium continet, in qua Deum impensiùs laudas, advocatis etiam cælestibus spiritibus, ut tecum concinant. Ne tamen temerè iñ Angelorum choros te ingeras, facultatem à Deo petits humili supplicatione dicens: *Cum quibus et nostras voces, ut admitti jubeas deprecamur.* Ita Angelicis junctus agminibus, sacrum Trisagion psalles cum summa reverentia et fervore, qui tantus sit, ut, quantùm fieri potest, supernorum spirituum affectui correspondeat, et adæquetur. Si enim *tremunt*

Potestates, quæ sunt veluti cœli columnæ, quanto debes horrore ac tremore concuti tu vilissimus terræ vermiculus, qui Deum toties et tam enormiter offendisti.

Porrò continet hic hymnus tres laudes, et duas petitiones. Nam primò laudas sanctitatem, potentiam, ac supremum Dei dominium, cùm dicis, *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus, Deus Sabaoth.* Secundò, celebras gloriam ejus, quæ in tot creaturis in cœlo et in terra tam mirabiliter elucet, his verbis: *Pleni sunt cœli et terra gloriâ tuâ.* Tertiò, magnificas Christum Dominum, dicens, *Benedictus qui venit in nomine Domini;* et cùm hoc dicis, ipsum invitabis in animam tuam affectu omnium Sanctorum. Duæ verò petitiones insunt verbis istis, *Hosanna in excelsis*, quæ bis repetuntur; et illis salutem postulas, et quæ ad eam sunt necessaria, primò à Deo, deindè à Christo. Hic autem hymnus ideò Canoni præmittitur, ut ex ipso admonearis te in maximi momenti negotio coram throno divinæ Majestatis consistere, ac veluti in Sancta Sanctorum introire: et si hactenùs oportuit te purum et ferventem esse, jam memineris te deinceps debere tanto ardore inflammari, ut eo possis omnes circumstantes, imò universum terrarum orbem succendere.

§. VII. *De Canone usque ad Consecrationem.*

HÆC pars Missæ Canon dicitur, id est Regula quæ in sacrificii oblatione servanda est. Constat autem, ut testatur Tridentinum Concilium, ex ipsis verbis Domini, ex Apostolorum traditionibus, ac summorum Pontificum institutionibus; nihilque continet quod non maximam redoleat pietatem et sanctitatem, atque offerentium mentes in Deum erigat, ut cum eo conjungantur. Submissâ voce recitatur, ut per silentium tum gravitas negotii, quod quasi secretò cum

Deo tractatur, tum compositus, pacatusque animi status, qui ad hanc functionem ritè peragendam necessarius est, intelligatur. Ejus verba attentè et devotè prolata, ipsâ litterali significatione pios affectus suppeditabunt. Per particulam, *igitur*, connectitur cum præcedentibus: cùm enim tibi Angelorum ministerio, quorum vocibus tuas adjungi in Præfatione rogasti, jam quasi pateat ad cœlum via; statim fiducialiter ad thronum Dei accedis, et elevatis sursùm oculis, expansisque manibus, preces tuas ad Deum effundis, per Christum eum rogans, uti accepta habeat *hæc dona*, ab ipso nobis collata, *hæc munera*, à nobis ipsi oblata, *hæc sancta sacrificia*, quæ pro peccatis nostris offeruntur. Et primò quidem personam commemoras, cui oblatio dirigitur, nempè Deum Patrem: secundò mediatorem, Christum Jesum: tertiò, offerentes, eorumque affectum: quartò, res oblatas, quas petis, ut Deus acceptet et benedicat: quintò, eos pro quibus offertur, Ecclesiam scilicet, Summum Pontificem, et alios: sextò, ea omnia, quæ consequi hâc oblatione desideras, redemptionem, salutem, incolumitatem: septimò, Beatam Virginem, et præcipuos Principes Curiæ cœlestis, quorum suffragia, memor tuæ imbecillitatis, imploras, ut Deum tibi propitium reddant.

Ut omnium recordari possis, pro quibus orare debes, postquàm dixisti, *Memento, Domine, famulorum famularumque tuarum*: utque ipsæ preces vim habeant efficaciorem, multùm proderit cum Christi Domini cruciatibus illas sociare, hunc ferè in modum. Primò, pro te ipso orabis per sanguinem pro nobis effusum, ut per illum expieris à peccatis, et eas virtutes obtineas, quæ tibi maximè sunt necessariæ, et finalem perseverantiam. 2. Per latus transfixum, Ecclesiam commendabis, quæ ex eo orta est. 3. Per

caput spinis coronatum, summum Pontificem, omnesque Principes, et Antistites. 4. Per vulnus dexteræ manûs, amicos, consanguineos, et benefactores. 5. Per vulnus sinistræ, omnes qui te oderunt, vel aliquâ molestiâ aut scandalo affecerunt. 6. Per dextrum pedem transforatum, personas, et negotia à superioribus commendata. 7. Per sinistrum, omnes qui sunt in peccato mortali, ut in dexteram partem transferantur. 8. Per flagella, sputa, et alapas, ethnicos, hæreticos, cæterosque infideles, qui Deum contumeliis afficiunt. 9. Per crucifixionem, Religiosos omnium Ordinum, ut Crucem voluntariæ asperitatis libenter ferant. 10. Per sitim, eos omnes qui tuas preces expetunt. 11. Per angorem, quem in horto pati voluit, omnes qui in aliqua calamitate, periculo, necessitate, tentatione, aut molestiâ versantur. 12. Per mortem et sepulturam, justos omnes ut cum ipso sepulti semper in justitia perseverent. Speciatim verò pro illis orabis, quorum te Deus meminisse vult, et tu nescis: pro his, quos Deus maximè diligit, licèt eorum numerum et nomina ignores; id enim gratissimum illi est, ut amicorum ejus memor sis. Ab his autem orationibus te brevissimè expedies, imitatus Ecclesiam, quæ paucissimis verbis se ipsam, summum Pontificem, et Antistitem, omnesque orthodoxos commendat. Neque enim decet privatas causas prolixiùs quàm publicas tractare, præsertim apud eum Principem qui omnia scit, et nos admonuit ne orantes multùm loquamur. Consultiùs itaque erit pro omnibus antè Missam fusiùs orare, ut in ipsa brevior sis.

Postquam verò privatæ devotioni satisfecisti, rursùm publicas Ecclesiæ preces assumis pro circumstantibus et pro offerentibus, sivè præsentes sint, vel absentes: et quia sacrificium jam oblatum fuit in expiationem culparum, in gratiarum actionem, et impetrationem omnium beneficiorum, jam pri-

marius ejus finis exprimitur hâc oratione, *Hanc igitur oblationem servitutis nostræ*, quâ protestaris et agnoscis supremum Dei dominium, et infimam nostram servitutem ac subjectionem, expansis manibus super oblata veteri ritu, ut ea transferas in Dei potestatem, ipsum exorans ut *ab æterna damnatione nos eripi jubeat, et in electorum suorum grege numerari.* Tùm ipsi commendas sacrificii oblationem, ut eam *in omnibus benedictam*, et inter dona sibi grata *adscriptam et ratam*, sivè approbatam, et confirmatam atque *rationabilem*, divinis scilicet rationibus congruentem; ac tandem *acceptabilem*, id est, dignam, quæ non solùm ex parte doni, sed etiam ex parte ministri offerentis, à Deo acceptetur, non quidem ex nostris meritis habere, sed suà gratià *facere* dignetur. Porrò ad illa verba, *Ut nobis Corpus et Sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi;* actualem et expressam intentionem renovabis consecrandi Corpus et Sanguinem Christi per transubstantiationem panis et vini, Christi verbis conficiendam.

§. VIII. *De Consecratione usque ad Orationem Dominicam.*

POST multas oblationes verbis hactenùs expressas, sequitur tandem realis oblatio, quâ idem Christus incruentè immolatur, qui in ara crucis semel se ipsum cruentè obtulit. Quòd si hactenùs necessaria fuit puritas, humilitas, et reverentia; multò major nunc requiritur, cùm ad tremendum mysterium non sine timore et horrore perficiendum appropinquas. Humilia te igitur, quantùm potes, et recordare quid acciderit Ozæ; tùm ea Christi verba tibi ad aurem dici existima: *Ecce appropinquat hora, et Filius hominis tradetur in manus peccatoris.* Considera te hîc Christi personam gerere, totumque hominem internum et externum ad ejus majestatem et sanctitatem

compone:

compone : et cura ne quid sit in te dissonum à persona quam sustines.

Hæc verba, *Qui pridiè quàm pateretur*, proferuntur historicè, et recitativè, ut inspicias, et facias secundùm exemplar quod tibi à Christo Domino mònstratum est. Cum dicis, *Accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas*, considerabis, quàm puræ debeant esse manus, quæ tantum pignus attrectant, et hinc disces hoc opus esse divinæ omnipotentiæ. Cùm oculos in cœlum elevas, illuc transferes universas animæ vires et cogitationes. Cùm dicis, *gratias agens*, gratias item ages ob hujus sanctissimi sacramenti institutionem. Verba consecrationis prolaturus, considera te ea formaliter et enunciativè proferre in persona Christi. Ipsis autem prolatis, penetra oculis fidei id quod latet sub speciebus sacramentalibus : tum genua flectens aspice iisdem oculis fidei exercitum Angelorum te circumdantem, et cum illis adeò profundâ reverentiâ Christum adora, ut cor tuum usque ad abyssum humilies. Ad elevationem, Christum in cruce exaltatum contemplare, et ora, ut omnia trahat ad se ipsum. Varios etiam virtutum actus, eosque intensissimos elicies, nunc hos, nunc illos, fidei, spei, amoris, adorationis, humilitatis, et similium, mente dicendo, *Jesu, Fili Dei, miserere meì. Dominus meus et Deus meus. Amo te, Deus meus, et adoro toto corde et affectu* Poteris etiam renovare intentionem, pro qua celebras, et sacrum offerre secundùm quatuor fines. Specialiter verò cùm Calicem elevas, memor eris cum sensu doloris et lacrymis Sanguinem Christi pro te effusum fuisse, et à te sæpè contemptum : ipsumque adorabis veluti in compensationem præteritorum contemptuum. Sanctus Petrus Martyr in Calicis elevatione gratiam petebat martyrii, et obtinuit; tu adversitatum incruentum martyrium postulabis.

Ad illa verba, *Hæc quotiescumque feceritis*, passionis et mortis Christi recordaberis, quam consecratio panis à consecratione vini sejuncta repræsentat. Et quia, peractâ consecratione, statim adsunt sancti Angeli, et perseverant venerabundi, donec sacrificium sit consummatum, tu horum reverentiam æmulare. Nam si Cœlum est, ubi est Deus, Cœlum sine dubio efficitur sacrum Altare in quo tantum peragis mysterium, tuque admirabili summi boni participatione quodammodo deificaris. Quoties verò Hostiam tanges aut Calicem, Christum complectere, et cordi tuo adstringe omni possibili amoris affectu.

Post consecrationem sequitur oratio, *Undè et memores*, quâ Christi passionem, resurrectionem et gloriosam ascensionem commemoras, quibus mysteriis excitatur fides, spes roboratur. Sperare enim debes per merita tam beatæ passionis, è qua omnis beatitudo nostra promanat, te aliquandò participem futurum resurrectionis, et ascensionis in cœlum, ac gloriæ sempiternæ. Nec nudam solummodò affers mysteriorum commemorationem, sed simul cum hostia pura, sancta et immaculata, Corpore scilicet et Sanguine Christi; licèt enim propter species sacramentales panem adhuc nomines, non tamen panem qui priùs erat, sed *Panem vitæ æternæ, et Calicem salutis perpetuæ.* Elicies autem actus gaudii propter Christi glorificationem; et cùm dicis, *Suprà quæ propitio ac sereno vultu*, offeres Deo omnia antiqua sacrificia.

Cùm inclinatus Deum rogas, ut sacrificium perferri jubeat in sublime Altare suum per manus sancti Angeli sui, ad summam interiorem humilitatem te excitabis, et ipsos beatissimos Spiritus orabis, ac nominatim Sanctum Michaëlem, ut opem tibi ferant. Cùm dicis, *Omni benedictione et gratiâ replea-*

mur, ingens desiderium elicies consequendi ex meritis Christi omnia possibilia dona, quibus maximè possis Deum glorificare. In *Memento* mortuorum, orabis primò pro consanguineis : tùm pro iis qui tibi causa fuerunt alicujus crucis, seu molestiæ : deindè pro benefactoribus : posteà pro aliquo recenter mortuo, aut specialiter commendato : demùm pro iis qui neminem habent, cujus suffragiis nominatim juventur.

In illa oratione, *nobis quoque peccatoribus*, agnosce te peccatorem esse circumdatum infirmitate, et time; licèt enim nihil tibi conscius sis, non tamen in hoc justificatus es. Spem igitur erige ob multitudinem miserationum Dei, et magno animi ardore partem aliquam et societatem cùm Sanctis tibi donari humillimè pete, atque in eorum consortium admitti, optando eximiam vitæ sanctitatem pro majori Dei gloria in Christo, Jesu Domino nostro. *Per quem*, ais consequenter, *hæc omnia*, *Domine*, *semper bona*, panem scilicet et vinum, *creas*, quia per ipsum omnia facta sunt : *sanctificas*, cùm in prima oblatione sacrificio sunt destinata ; *vivificas*, mediante transubstantiatione ; *benedicis*, quia per hæc sacramenta copiosam acquirimus gratiam ; *et præstas nobis*, in cibum et redemptionem. Porrò hæc verba valdè ferventer pronunciabis, itemque sequentia, quia per Christum, cum Christo et in Christo est *Deo Patri omnipotenti omnis honor et gloria*. Hîc autem gratulari poteris toti SS. Trinitati gloriam quam habet per Christum : et dùm tenes Hostiam super Calicem, offeres SS. Eucharistiam, quam sub utraque specie in manibus habes, in laudem et gloriam Dei, pro omnibus beneficiis, in expiationem culparum, et pro omnium bonorum impetratione.

§ IX. *De Oratione Dominica usque ad Communionem.*

ABSOLUTO Canone, jam te ad Communionem præparare debes, facto initio ab oratione Dominica, quam cum tremore, et filiali ergà Deum affectu recitabis, oculis in sacramentum intentis, quia Christus simul cum Patre preces tuas audit, et exaudit. Septem sunt ejus petitiones, in quibus summatim continentur res omnes à Deo petendæ, et pro quarum impetratione hoc sacrificium offertur. In prima petitione desiderium excitabis eximiæ tuæ et aliorum sanctitatis, ut gloria Dei augeatur, ut ab omnibus ametur et timeatur, ejusque sanctitas, bonitas, sapientia ubique innotescat. In secunda, optabis Deum in tua et cæterorum voluntate regnare, simulque petes ad regnum illius feliciter pervenire. In tertia rogabis ut omnes homines sic Deo serviant et obediant in terris, sicut ei ab Angelis servitur in cœlis, nunquàm peccando, et quæ illi grata sunt, semper ferventissimè faciendo. In quarta, omnia necessaria pro victu, vestitu, cæterisque temporalibus postulabis. In quinta, imploratâ Dei liberalitate pro alimentis, ejusdem clementiam pro remissione peccatorum deprecaberis, elicito actu contritionis, et sinceræ dilectionis omnium inimicorum, et aliorum, qui tibi causa fuerunt alicujus molestiæ, purè illos amando propter Deum. In sexta, diffidens de propriis viribus, et timens malitiam et inconstantiam tuam, petes à Deo, ut te præservet à tentationibus, ne fortè in eas inductus, ab ejus gratiâ et amicitiâ excidas. In septima, à malis culpæ et pœnæ liberari precaberis, atque ab omnibus adversitatibus, quas Diabolus et mundus contrà te moliuntur.

Hæc postrema petitio fusiùs explicatur in sequenti oratione, *Libera nos, quæsumus, Domine*, in qua

mala enumerantur, à quibus postulas liberari, præterita scilicet, præsentia et futura. Mala autem præterita sunt peccata, de quibus scriptum est: *Fili, peccasti! Ne adjicias iterùm, sed de pristinis deprecare, ut tibi dimittantur.* Præsentia sunt quotidiana peccata, et aliæ calamitates. Futura sunt tentationes, et aliæ imminentes miseriæ, quæ sine speciali Dei adjutorio evitari non possunt. Ad hæc impetranda opem flagitas beatæ Virginis, Sanctorumque Apostolorum Petri, Pauli, et Andreæ, et omnium Sanctorum: et signans te signo crucis, pacem petis, quam Christus nobis suâ passione promeruit.

Sequitur fractio Hostiæ in tres partes, quarum unam, dùm Calici immittis, intimam cum Deo unionem postulabis. Pacem populo annuntians, triplicem cunctis pacem desiderabis: pacem scilicet uniuscujusque cum Deo, quæ in ejus gratiâ et amicitiâ consistit: pacem cum se ipso, quæ in concordiâ appetitûs cum recta ratione sita est, ut, quod ista dictat, ille exequatur: pacem cum proximo suo, ut nemo alteri præbeat offensæ occasionem, sed omnes potiùs Christianæ charitatis officiis sibi devinciat.

Ad primum *Agnus Dei*, elicito actu fidei ergà Christum ibi præsentem, qui est verè Agnus Dei pro nobis in cruce immolatus, liberari et præservari petes ab omnibus miseriis spiritualibus, quales sunt habitus pravi, tepiditas in obsequio Dei, inconstantia in benè cœptis. Ad secundum, liberari item et præservari petes à miseriis temporalibus, à peste, fame, bello, morbis, et persecutionibus, quatenùs à servitio et cultu pacifico Dei nos impediunt. Ad tertium, pacem postulabis, quam parit bona conscientia; dominium suî, omniumque rerum creatarum contemptus.

§. X. *De Communione.*

Rectè Psalmographus de Domino loquens, dixit: *Et factus est in pace locus ejus*: et Apostolus etiam ait, *Pacem habete; et Deus pacis et dilectionis erit vobiscum.* Non ergo mirari debes, si sæpius repetitâ imploratione, docet Ecclesia proximè antè Communionem, pacem à Deo petere, quæ et omnia bona in se complectitur, et dignum Altissimo præparat habitaculum. Hanc petitionem continet prima ex tribus orationibus, quæ communioni præmittuntur; post quam in secunda remissionem postulas peccatorum, et donum perseverantiæ. Tertiâ verò timorem in te excitat, ne panis vitæ et potus æternæ salutis *proveniat tibi in judicium et condemnationem*: sed mox fiduciam concipies, sperans ut meritis Christi *tibi prosit ad tutamentum mentis et corporis, et ad medelam percipiendam.* Tum genuflexus Deum adorabis, ardentissimum concipiens desiderium ipsum in Sacramento suscipiendi, cùm versiculum illum profers: *Panem cælestem accipiam, et nomen Domini invocabo.*

Cùm dicis, *Domine, non sum dignus*, confitere indignitatem tuam, sed simul agnosce Dei omnipotentiam et misericordiam sequentibus verbis, *sed tantùm dic verbo, et sanabitur anima mea.* Te autem indignum fateberis, primò propter peccata tua: secundò ob vilitatem naturæ tuæ; tertiò, quia ex te nihil es, nihil habes, nihil potes.

Antè Communionem subsiste aliquantulùm, et præcipuarum virtutum, humilitatis, fidei, spei, charitatis, contritionis, abnegationis et adorationis actus breviter elice, quos sequenti vel simili modo formabis. Quamvis autem longiusculi videantur, si tamen memoriæ benê impressos habueris, fient tibi ex ipso usu et agilitate à Deo tributa adeò familiares, ut quasi in instanti eos mente depromas.

Ita est, Domine Jesu, indignissimus sum, quia omnibus peccatoribus, et ipsis damnatis deterior sum, indignus omni bono, et dignus omni malo. Fretus tamen pietate et misericordiâ tuâ infinitâ, te sumere præsumo. Credo, Domine, quidquid credit à te edocta Sancta Romana Ecclesia; et quidquid illa damnat, ego pariter damno et anathematizo. Spero à te, et peto omnia auxilia necessaria pro consequenda mea perfectione et salute æterna, tuis infinitis meritis, et Sanctorum tuorum opitulationi ac communioni innixus. Gaudeo et exulto de omni bono et gloria tua, ejusque propagationem quam maximam desidero. Omnia peccata mea quantùm possum, detestor propter te, paratus pro iis plenissimè in hac vita satisfacere, ut anima mea purissimum tuæ Majestatis habitaculum semper sit. Parco omnibus, qui me aliquâ molestiâ affecerunt, aut deinceps afficient, et eòs propter te sincerè amo. Offero me ad omnia mala pœnæ juxtà beneplacitum tuum toleranda, renuntians voluntati, judicio, amori proprio, ac libertati, meque tibi resignans cum omnimoda indifferentia. Te denique summum bonum meum suppliciter adoro et precor per illam amaritudinem quam sustinuisti pro me in cruce, maximè in illa hora, quandò anima tua egressa est de corpore tuo, ut miserearis animæ meæ in egressu suo.

Hæc postrema verba addita sunt, ut impetres bonam mortem; et cum ea dicis, Christi corpus sumere intendes per modum Viatici, si ipsa die te mori contingat.

Sumpturus Sanguinem, considera te nihil habere, quo dignè possis pro Christi Corpore quod sumpsisti, gratias agere; et ideò paris valoris Sanguinem offerens, dices magno spiritu verba illa: *Quid retribuam Domino*, cum sequentibus orationibus, quæ, sumpto Sanguine, dici debent.

Quia verò post Communionem aliqua mora inter-

cedit, dùm abluitur calix, complicatur Corporale, extenditur Velum, eà durante, eos affectus breviter et ferventer elicies, qui magnis Principibus exhiberi solent, cum alicujus domum dignantur invisere. 1. Ita que tantum hospitem adorabis in ejus Divinitate et humanitate. 2. Gratias ages, quòd ad te tam indignum venire dignatus sit, et pro aliis beneficiis generalibus et particularibus. 3. Splendidè eum tractabis, præbendo illi omnia quæ à te desiderat, detestando scilicet omnia peccata; renovando vota et bona proposita; proponendo ab iis abstinere, quæ illi displicent, et facere semper quod melius est; offerendo te paratum ad omnem crucem et molestiam. 4. Petes à tanto Rege, qui omnia potest, quidquid tibi et aliis, vivis et defunctis, est necessarium.

§. XI. *De postrema parte Missæ usque ad finem.*

PERACTA Communione, sequitur gratiarum actio, quæ est ultima Missæ pars, incipiens à Versiculo, qui *Communio* dicitur, eò quòd olim caneretur, dùm populus communicaret. Sequentes autem orationes, non solùm gratiarum actionem continent, sed etiam postulationem, ut dona accepta in te permaneant, et majus quotidiè sumant incrementum. Tum dimittitur populus, et dùm ille respondet, *Deo gratias*, iterùm gratias ages Deo. Ad orationem *Placeat tibi*, rursum offeres sacrificium purissimâ intentione, et cum omni desiderio triumphantis ac militantis Ecclesiæ, prout ipsa verba sonant. Deindè populo benedicens, uberem à Deo omnibus fidelibus benedictionem: omniumque cœlestium gratiarum abundantiam ex animo precaberis, ut nunc in via, posteà in patria sanctissimam Trinitatem omnes glorificent.

Leges demùm in fine initium Evangelii secundùm Joannem cum reverentia et affectu gratitudinis pro

beneficio Incarnationis et Vocationis ad fidem, et cum desiderio gloriæ Dei, ut ab omnibus agnoscatur, et glorificetur. Sanctus Augustinus, ut gravissimi auctores testantur, hoc Evangelium aureis litteris conscribendum, et per omnes Ecclesias in loco eminenti proponendum esse dicebat. Idem antiqui Christiani tanti faciebant, ut plerique collo appensum ferrent, tanquàm alterum Christianæ fidei Symbolum, ac veluti amuletum contrà Dæmonum vexationes. In prima hujus Evangelii parte agnosces, quantus sit hospes, quem sub panis et vini velamine latentem suscepisti, nempè Verbum æternum, per quod omnia facta sunt, Filius Dei, Patri consubstantialis, hominum lux et vita, per quem et in quo omnes vivunt et illuminantur. Expendes deindè, ne fortè ad te pertineant verba, quæ sequuntur: *Lux in tenebris lucet, et tenebræ eam non comprehenderunt.* Sicut enim homini cæco præsens est sol, sed ipse soli absens est: sic homines terrenis affectibus veluti tenebris obvoluti, intimam Dei lucem non vident, nec ab ea illuminantur. Hæc etiam verba ponderabis, *In mundo erat, et mundus eum non cognovit: in propria venit, et sui eum non receperunt*: ne et hæc forsitan in te locum habeant; quod ne contigat, Deum precaberis et timebis. In ultimis denique verbis attendes, quod dicitur, *Dedit eis potestatem Filios Dei fieri*, et hoc in te adimpleri rogabis; et quia verbum divinum plenum est gratiæ et veritatis, ex hac plenitudine ubertim haurire satages, quidquid tibi ad salutem et perfectionem est necessarium.

Art. 3.

Quid præstare debeat Sacerdos post Missæ Celebrationem.

Peracta Missâ aut Communione, permagni re-

fert nosce uti illo tempore, quo apud nos demoratur Christus, et tanti hospitis præsentiâ frui. Neque enim tempus, ad negotia salutis agenda, magis opportunum nobis obvenire potest, quàm cùm ipsum penès et intrà nos habemus salutis auctorem. *
« Oportet igitur (ait pius imitationis Christi auctor) ut non solùm præpares te ad devotionem antè
» Communionem, sed ut etiam te sollicitè conserves
» in ea post Sacramenti perceptionem; nec minor
» custodia pòst exigitur, quàm devota præparatio
» priùs; nam bona postmodùm custodia, optima
» iterum est præparatio ad majorem gratiam: ex eo
» quippe redditur quis valdè indispositus, si statim
» fuerit ad exteriora nimis effusus »

Ex te ipo disce quid facto sit opus: si quispiam te invitasset, sed domo jam exceptum, mox, quasi tædio consortii tui affectus, te desereret, ad ludicra et inania quæque sese convertens, nulloque familiari colloquio aut benevolentiæ et humanitatis obsequio tecum agere dignatus; nonnè illi inurbanitatem istam et contemptum crimini verteres, ac hujusmodi amicum, ut potè parùm officii sui memorem, dedignareris? Vide itaque, quid de iis dicendum qui, Deo in domum suam recepto, mox illi dorsum obvertunt, et abscedunt, nec curant cum eo paulisper conversari. Quidnam hoc est, nisi talem tantumque vilipendere hospitem, imò illum graviter offendere? maximè cùm is sit hospes qui in domum tuam venit, non ut reficiatur à te, sed ipse te reficiat. Quid ergò sic properas? Quid quæris præter Deum tuum? Plus ille te docebit, quàm omnes libri; plus delectabit, quàm omnes amici; plura præstabit commoda, quàm omnes mundi artes, honores, opes et scientiæ.

1. Cantico igitur trium Puerorum absoluto, quo

* Lib. 4, cap. 12.

ad gratias Deo pro tanto beneficio persolvandas, omnes debuisti creaturas invitare ardentissimo affectu et flagrantissimâ devotione, cave ab inanibus hominum colloquiis; in locum ab omni strepitu et distractione remotum te recipe, mane in secreto, ac suavissimo fruere hospite tuo; deduc illum in interius cordis tui cubiculum, et clauso ostio, cæterisque cogitationibus exclusis, illi soli vacare stude, nec ab eo discedas, donec ipse benedixerit tibi: his etenim prætiosis horæ momentis, larga vel tenuis fieri debet in animam tuam donorum cœlestium effusio, pro modulo charitatis, affectuum et desideriorum tuorum, animique tui gratæ significationis. Sicuti namque ingratus animus fontem divinæ largitatis exsiccat, ità et grata donorum ejus memoria torrentem aperit spiritualium benedictionum.

2. Dilata itaque cor tuum, et implebit illud bonorum omnium largitor; aperi os tuum et attrahes in te spiritum sanctum; prout cœlestis illius aura afflaverit, vel audi quid loquatur in te Dominus Deus tuus, vel cum eo tua commiscere colloquia, ne formides; * *Non enim habet amaritudinem conversatio illius, nec tædium convictus ejus, sed lætitiam et gaudium.*

3. Perfectissimos diversarum virtutum actus elicies. Christum adorabis, non tantùm ut in throno gloriæ suæ residentem in cœlis, sed ut intima cordis tui penetralia inhabitantem: omnes animæ tuæ facultates, omnia corporis tui membra, sensus et organa, summo pietatis affectu, illi subjicies, adeò ut in ejus honorem et obsequium cedant.

4. Firmâ fide credes et confiteberis tantum hospitem in vili pectoris tui tugurio receptum, et sub exiguis Sacramenti speciebus delitescentem, esse

* *Sapient. c. 8.*

verè Deum et hominem; Deum ab æterno per omnia Patri æqualem et consubstantialem; hominem in tempore, operante supremi Numinis virtute; cujus Divinitati et Humanitati ea omnia competunt, quæ credit et docet Ecclesia.

5. Cùm in ipso omnium bonorum pignus habeas, ipsius meritis omnia quibus indiges, dona sperabis et gratiæ et gloriæ imò et naturæ, in quantùm ad salutem tibi sunt profutura; certè confisus illum promissis suis non defuturum, modò partes tuas expleveris.

6. Quia verò amor amore compensatur, et ipse ineffabili et infinità te prosecutus est charitate, nihil non tentabis, ut eum toto corde, totâ mente, totisque viribus diligas; gaudebisque quàm maximè quòd ipsius dotes et attributa tantæ sint excellentiæ, ut nonnisi à seipso possint ex æquo percipi.

7. Infinitam Redemptoris mundi mirare benignitatem, et illam humilitatis abyssum, quâ in hoc sanctissimo se abscondit Sacramento, ut sui ipsius, omniumque, quibus affluit, bonorum te faceret comparticipem. Humiliare igitur in conspectu Dei tui, attentis peccatis quibus deliquisti, præsenti temporis, in quo versaris statu, excelsoque virtutum apice ad quem tendere debueras, à quo tamen longo dissides intervallo.

8. In profundo nihili tui demissus, humiliter agnosce nihil quippiam penès te esse, quo pro tanto beneficio grates Deo persolvas; adeòque tenuitatis et indigentiæ tuæ tibi ipsi conscius, beatissimam Virginem, sanctos Angelos, et omnes cœlites in subsidium adhibe tuæ paupertatis, invitando eos ad magnificandum Dominum tecum et ad exaltandum uno consensu nomen illius.

9. Quoniam verò nec intensissimi omnium Cœlestium religiosi actus ejus sunt dignitatis et valoris,

ut tantam Dei ergà te munificentiam valeant compensare; ipsum Dei et hominum mediatorem Jesum Christum deprecare, ut sibi vice tuâ et intrà te satisfacere dignetur, omnesque acceptet vitæ suæ labores et angustias, omnia mortis suæ opprobria et tormenta, omnem denique gloriæ suæ celsitudinem et excellentiam, in dignam pro gratia tibi præstitâ gratulationem.

10. Ad pedes Domini, cum summo doloris et amoris sensu, provolutus, ignosci tibi suppliciter exora, omnes anteactæ vitæ tuæ iniquitates, omnem torporem et negligentiam, omnemque segnitiem et ignaviam, quibus in exequendis muneribus tuis, et in prosecutione virtutum præpediris; quod quidem ut assequaris, tuas cum ipsius meritis consociabis satisfactiones.

11. Peramanter etiam cum ipso conquerere, de quotidianis tuis excessibus, animæque tuæ languoribus et miseriis; ingemisce et dole, quòd cùm ipse sit, qui venerit ignem mittere in terram, nihilque tantoperè velit, quàm ut accendatur, concretum tamen gelu pectus habeas, et ad ardorem hujus splendidissimi Solis non liquefias. Roga eum, ut perlustret cor tuum et omnia interiora tua, virtusque de eo exeat ad sanandum et vivificandum, quidquid morbidum et vitiosum in te repererit.

12. Aperi ei totum cor tuum eâ, quæ congruit amicum inter et amicum, filium et patrem, confidentiâ, cùm ipse horum omnium partes, tuî causâ, sustineat. Omnes igitur anxietates tuas et ærumnas, omnes calamitates et angustias, quidquid denique ad salutem tùm animæ tùm corporis conferre valet, illi fidenter expones, certò persuasus eum tibi non defuturum; neque enim amare potest et deserere.

13. Cùm eo potissimùm fine sanctissimum istud Sacramentum sit institutum, ut omnes qui hujus

fuerint participes, in Jesum transformentur: (*) *Qui manducat me*, inquit, *et ipse vivet propter me;* per nimiam illam charitatem, quâ te dilexit, obsecra eum et obtestare, ut omnes virtutes, et omnia, quibus ditatur, spiritualia dona in te transfundat, et fiat invicem perfecta studiorum, consiliorum, voluntatumque communio, adeò ut, quod vivas, jam non vivas ipse, vivat verò in te Christus.

14. Omnia vitæ tuæ momenta, sed extremum imprimis spiritum tuum illi commenda, eximiumque istud efflagita perseverantiæ donum, quo cætera dona cumulantur, ut moriatur anima tua morte Justorum, et fiant novissima tua illorum similia.

15. Nec verò propriis tuis ità intendendum est commodis, ut et aliorum obliviscaris pro quibus orandum tibi incumbit; Sacerdotis est plorare inter vestibulum et altare, et pro omnibus, quibus gravatur populus, necessitatibus Dominum deprecari. Supplex nimirùm à Deo deposces, ut sanctissimam Ecclesiam, omnium Fidelium matrem, exaltare et amplificare dignetur; ut ad istius almæ matris sinum omnes errantes hæretici, schismaticivè revocentur; omnesque infideles, in regione umbræ mortis sedentes, illuminentur; Dominum exorabis, ut Pastores Ecclesiæ regat et tueatur; Principibus christianis pacem donet et concordiam; peccatoribus veram cordis conversionem et remissionem, justisque profectum concedat et perseverantiam; ut omnes propinquos, benefactores, amicos tuos, imò et adversantes tibi, vel eos qui te aliquandò molestiâ affecerunt, vultu sereno et acceptabili respiciat; omnibusque Fidelibus defunctis lucem æternam et requiem indulgeat.

His vel similibus exercitiis, prout Religio tibi suggesserit, peractis, cor tuum et sensus externos

* *Joan.* c. 6, ℣. 58.

omni custodiâ conservare satages, crebrisque per diem piis affectibus, ne tanti memoria beneficii dilabatur, summam Dei erga te dignationem compensare conaberis. Cùm autem ea sit humani ingenii conditio, ut illi pretiosiora quæque ex usu vilescant et tædium afferant: ne repetitis semper iisdem actibus, fervor languescat charitatis, subjicientur tibi infrà nonnullæ meditationes, et variæ precandi formulæ, quibus huic malo obviare possis.

ART. 4.

Praxis celebrandi, cùm quis prolixiùs orare non potest.

§. I. *De præparatione.*

QUAMVIS humana negotia divinis functionibus nullo modo æquari, nedùm præferri debeant: quia tamen sunt aliqui Sacerdotes publicis utilitatibus inservientes, qui necessariis et inevitabilibus occupationibus ità aliquandò detinentur, ut prolixiùs orare nequeant; brevem illis et expeditam praxim proponere necessarium duximus, quâ uti possint, cùm celebrare voluerint, ne minus dignè divinum sacrificium offerentes, ejus fructibus priventur. Hæc autem tria tempora complectitur; id quod missam antecedit, id quo perficitur, et quod proximè subsequitur.

Antè Missam præmittenda præparatio duplex, remota et proxima. Pro remotâ, hæc servanda: Vespere præcedenti cogitet se die crastinâ Hostiam salutarem omnipotenti Deo oblaturum, eique cogitationi indormiat. Addat brevem aliquem affectum reverentiæ, amoris et desiderii. Sequenti die in eâdem cogitatione et affectu evigilet; caveatque diligenter, ne animus ità se negotiis immergat, et ad externa dilabatur, ut, cùm tempus celebrandi advenerit,

ad se revocari et recolligi non possit. Proximè antè Sacrum, terrenis omnibus cogitationibus abjectis, omnique sepositâ rerum agendarum sollicitudine, mentem erigat ad cœlestia. Perpendat, quâ devotione se sentiat ad celebrandum incitari, quo fine moveatur. Conscientiam excutiat: et si aliquam ei maculam inesse deprehenderit, sacramentali Confessione eluat cum intimo doloris sensu, et firmo proposito emendationis. Tùm breve aliquod tempus sumat, quo fidem mysterii excitet, charitatem accendat, passionem Domini commemoret, dirigat intentionem, et Dei opem sibi et aliis flagitet. Auxilium quoque B. Virginis et Sanctorum ferventer et humiliter implorabit. Horum actuum et affectuum formulas infrà describemus quas sibi quisque in brevissimas aspirationes redigere poterit pro suo captu et devotione.

§. II. *De Celebratione.*

MISSÆ celebrationi tres comites adjunget, reverentiam, attentionem et devotionem. Reverentia omnes motus exteriores componit, ut modestè graviterque fiant, præscriptis cæremoniis exactissimè servatis, summâque adhibitâ humilitate, quæ omninò necessaria est Hostiam immaculatam offerenti in conspectu Dei et Angelorum. Attentio mentem coërcet, et iis, quæ aguntur, affigit, ne ad alia defluat et evagetur. Devotio voluntatem inflammat, ne languidè et ex consuetudine Sacris operetur, sed cum ingenti fervore, solertique studio Deum placandi et colendi.

Quia verò animus parum tenax recti facilè distrahitur, quibusdam quasi vinculis adstringi debet et in se retineri, qualia sunt suprà proposita, cap. 2. art. 2. §. 1. quæ, ut ibidem notatum est, brevitati Missæ nullum afferunt impedimentum. Sunt

etiam aliqui, qui in septem veluti stationes Missam partiuntur, ut in singulis congruos excitent affectus, et renovent attentionem. Prima dicitur *Contritionis*, quæ antè gradus Altaris peragitur, ubi Sacerdos tanquàm reus, se summi Judicis tribunali corde contrito præsentat, et generali confessione noxas expiat. Secunda *Glorificationis*, quæ Missæ introitu, Angelorum cantico, et reliquis usque ad Epistolam continetur. Tertia, *Doctrinæ*, sivè instructionis, quæ Epistolam et Evangelium complectitur, monita scilicèt salutis à Prophetis, ab Apostolis, et ab ipso Christo nobis tradita, et cum ingenti reverentia suscipienda. Quarta, *Fidei*, quæ Symbolo absolvitur. Quinta, *Oblationis*, Hostiæ salutaris oblationem continens, omniumque fidelium, pro quibus oramus et offerimus commemorationem. Sexta, *Communionis*, ab illis verbis *Communicantes* usque ad Post-communionem, quâ sacerdotis animus in sublime erigitur, variisque affectibus ad divinam unionem, quæ communione peragitur, se disponit. Septima, *Gratiarum actionis*, à Post-communione usque ad finem. Porrò in singulis stationibus varii affectus excitari possunt, raptim quidem et breviter, sed brevitatem intentio affectûs atque ardor devotionis compensabunt.

§. III. *De Gratiarum actione.*

QUATUOR post Missam præstanda sunt, quorum primum et præcipuum est, Gratiarum actio : secundum, Oblatio : tertium, Petitio : quartum, Propositum dignè coram Deo ambulandi. Gratiarum actio quantò exactiùs fiet, tantò erit copiosior oblati sacrificii fructus. Sicut enim ingratitudo fontem divinæ largitatis exsiccat, ita gratitudo torrentem aperit cœlestium benedictionum. Potest autem hic affectus multis et variis modis excitari, quos unctio suggeret, et ingeniosa pietas excogitabit. Hoc unum

est, quod à nobis expectat Deus, ut grati simus et memores beneficiorum ejus. Sequitur Oblatio, quâ par pari Deo reddere Sacerdos potest, Filium ejus unigenitum et consubstantialem ei offerendo. Se ipsum quoque offeret Patri et Christo holocaustum acceptabile in odorem suavitatis : et quò gratior sit Oblatio, merita ei addet B. Virginis et omnium Sanctorum, ac ipsius Christi, qui est salus, redemptio, et tota fiducia nostra. Quia verò cum Filio omnia nobis Pater donavit, ipsum pro suis et aliorum necessitatibus humiliter et ferventer deprecabitur. Horum actuum formula in promptu habenda erit, potestque ex his excerpi, quæ infrà describentur. Tandem concludet efficaci proposito eundi de virtute in virtutem in conspectu Dei, donec ad apicem Christianæ perfectionis perveniat. Amen.

ADDITAMENTUM DE SACRA COMMUNIONE,

In gratiam Ministrorum inferiorum, quibus exhibetur eximius modus communicandi cujusdam Virginis Sanctissimæ, editus à D. Nicolao Sfondrato, Episcopo Cremonensi, posteà Papâ Gregorio XIV.

OCTAVO quoque die, communicare soleo, et quædam antè, quædam pòst, quædam in ipsa communione factito.

Primò. Antè Communionem, me in hunc modum dispono. Pridiè conscientiam excutio; humiliter confiteor, et doleo ex corde de peccatis totâ hebdomadâ commissis. Pœnitentiam à Sacerdote injunctam expleo, eique aliam adjungo, ut flagellationem ; et dùm jejunare non licet, parciùs saltem comedo et bibo.

Manè sequenti, diutiùs solito mente oro, et tam ferventer quàm possum gratiam à Deo peto dignè communicandi, simulque ut me talem efficiat, qualis esse debet, qui tantam recipit Majestatem ; cor etiam meum suo divino amore inflammet, ut ejus

participatio Sacramenti eum in me habeat effectum quem in eorum cordibus consequitur, qui piè ad illum accedunt.

Deindè considero, quàm magna res sit in se recipere *Christum Domini;* perpendo illum esse, quem reverenter adorant Angeli, quem desiderârunt Prophetæ, amârunt Apostoli, imitati sunt Martyres, uno verbo quem omnes sancti sitierunt et unicè coluerunt.

Hâc cogitatione commotâ, studeo animam meam ampliùs accendere, ex duabus considerationibus, una de præstantia et utilitate SS. Sacramenti; altera, de meâ ipsius necessitate et indigentiâ.

Secundò. Dùm jam jam communicandum est, quinque perago.

1. Omnes invito Sanctos, et maximè B. Virginem ac dilectos Patronos, ad hoc ut pro me apud Deum intercedant; deindè ut exornent quoque animam meam, et comitentur ad sacram mensam.

2. Inspicio meam vilitatèm et indignitatem; quàm plena sum vitiis et imperfectionibus! et deprehendendo nihil in me boni esse, totam me abjicio ad pedes divinæ misericordiæ, quæ compensare potest suâ gratiâ quidquid mihi deest.

3. Conor elicere plures virtutum actus, fidei præsertim, spei, charitatis, etc.

4. Aliquandò doleo, quòd ad Communionem veniam tam parùm præparata. Aliquandò Dominum rogo, ut nullâ habitâ ratione miseriarum mearum, se in domum animæ meæ recipiat. Aliquandò miror et obstupesco, quòd non dedignetur apud illam ingredi, quæ toties eum abjecit, contempsit, imò causam passionis et mortis dedit! Aliquandò etiam sic animæ meæ colloquor: *Ecce anima mea, Dominum Deum tuum! Ecce dilectum cordis tui. Quàm felix, si eum agnoscas, ames, colas, et adducas ne à te velit discedere.*

6. Et repræsento omnia peccata mea, et innumeras, quibus obnoxia sum, miserias; ardenter et humiliter rogo ut omnia mihi condonet, et demùm me illi satisfacturam promitto.

Tertiò. Peractâ Communione, recipio me in aliquem locum secretum, ut sola cum solo Domino meo qui *sub tectum meum* verè et realiter *intrare* dignatus est, ex intimo affectu colloquar.

Et 1. Offero æterno Patri sanctissimum Filii sui sacrificium, eique repræsento quidquid pro me passus est, quatenùs *respiciendo in faciem Christi sui*, favorabiliùs me *aspiciat*. Gratias deindè quàm possum maximas divinæ ejus Majestati refero, quòd *sic nos dilexerit*, ut Unigenitum suum nobis daret, et pro nostra salute traderet.

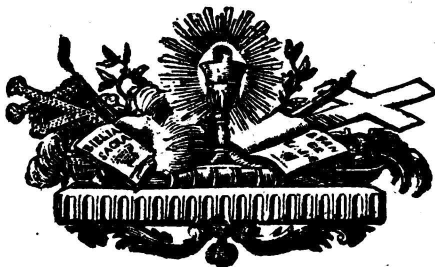
2. Converto me ad B. V. et sanctos Patronos meos, quos enixè rogo ut dignentur supplere quod meæ deest gratiarum actioni, et Deum pro me benedicere.

3. Confugio ad Christum, eique ut medico peritissimo omnes infirmitates meas fiducialiter aperio, quibus ut misericorditer mederi velit, et alias mihi concedere gratias, quibus me indigere novit, instanter ipsum deprecor.

4. *Statuo* coram Deo, *custodire judicia justitiæ ejus;* emendare omnia in quibus soleo delinquere, nominatim singulare aliquod vitium extirpare, et virtutem aliquam mihi magis necessariam inserere, ut semper proficiam in melius. Tùm divinam bonitatem ardenter exoro, ut *hoc confirmet*, *quod in me operata est*, *et quod cæpit opus bonum*, *ipsa perficiat et solidet.*

Tandem toto illo die, studiosiùs cor meum custodio, cogitans in eo Dominum, tanquàm in suo habitaculo, requiescere; undè omni utor modestiâ tam in loquendo, videndo, ambulando, quàm in

tota externa conversatione. In mentem sæpè revoco factam Communionem, per has aut similes aspirationes : *Hodiè, Domine, venisti ad me peccatricem. Hodie hospitatus es in domo cordis mei; ne discedas ab eâ; mane*, quæso, *mecum, quoniam advesperascit*, quoniam appropinquat nox mortis, tentationis, negligentiæ, etc. In aliis quoque hujus diei orationibus gratias ago pro hac Domini dignatione, ad quam etiam refero omnes alias actiones meas, omnia mea bona opera, ut nempè cedant in gloriam et honorem tanti benefactoris.





MANUALE ORDINANDORUM.

PARS QUARTA,

Continens Meditationes et pios affectus ante et post Missam.

Cum Missa et Communio actiones sint, quæ singularem exigunt pietatem, et eam à *consideratione* potissimùm pendere doceat S. Bern. ideò ut illius sensus in se possint Sacerdotes et Communicantes faciliùs excitare, selectas hîc ponimus Meditationes. 1. De SS. Euch. Sacramento. 2. De Statu Sacerdotali. 3. De nonnullis Christi titulis. 4. De quibusdam ejus virtutibus. 5. De præcipuis Dei beneficiis. 6. De hominis novissimis. 7. De solemnioribus Festis. Quibus accedent pii quidam affectus ex aureo *de Imitatione Christi* libello excerpti. Cæterùm in superiori parte *de Sacrificio* non modica reperietur ad meditandum materies.

I.

Meditationes de SS. Eucharistiæ Sacramento.

Meditatio I.

Institutio Sacramenti Eucharistiæ.

1. *Accipite et comedite : hoc est corpus meum.* Matth. 26. Crede primùm, vivâ fide, Carnem, Sanguinem, Animam Christi, Deitatem, et quidquid est Deus, esse in SS. Eucharistiâ, sivè vi verborum, sivè per concomitantiam. Admirare Dei sapientiam, quæ invenit novum modum se nobis communicandi. Obstupesce, et lauda Omnipotentiam, quæ uno momento, paucis verbis, illa omnia sub speciebus panis et vini ponit. Agnosce infinitum amorem, quo hoc facit. Sicut Pater *sic dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret;* ita et Filius, ut se ipsum daret, ut sit nobiscum *usque ad consummationem sæculi.* O admirabilis et amabilis Deus! Quòd de te cogitaverit, ut incarnaretur, quantum est ? sed quantò majus quòd in te velut denuò nascatur, et omnia secum afferat, quæ tunc attulit ! *Quid retribues Domino!*

2. *Dominus Jesus, in qua nocte tradebatur, accipiens panem, etc.* Considera tempus hujus institutionis. Erat illud ipsum, quo ejus vitæ struebantur insidiæ, quo fervebant odia Judæorum in illum. Sic aquæ persecutionum non potuerunt extinguere charitatem ejus. Sic amat nos etiam, *cùm inimici sumus.* Tormenta igitur vicina, crux, infamia, non causârunt separationem Christi à te, sed majorem conjunctionem, per hoc amoris et unionis Sacramentum. *Quis ergò te separabit à charitate Christi! Tribulatio! an angustia! an fames! an nuditas! an periculum!* Rom. 8. Conclude magno ardentique amore : *In his omnibus superabo propter eum qui dilexit me.*

3. *Et manducantibus illis, accepit Jesus panem.* Marc. 14. Considera quos Christus adhibuerit convivas; Apostolos nempè, et inter eos, ut communiter creditur, etiam Judam. Sed quanta sumentium diversitas! illi, corpore simul, et spiritu ardentissimæ devotionis; iste solùm corpore, spiritu autem in proditionem Christi intento. Vide belluam illam, hoc amoris cibo, non mitigatam, et adverte quomodò scelera in catenam eant, cùm passio ex qua ortum trahunt, non tempestivè opprimitur.

MEDITATIO II.

SS. Eucharistia est memoriale Passionis Christi.

1. *Hoc Sacramentum instituit tanquam Passionis suæ memoriale perenne.* S. Thom. Ousc. 3. Cruenti sacrificii ut perennis extaret memoria, incruentum instituit, quotidie peragendum. Semel pro nobis immolatus, invenit modum quo sæpius immoletur. Ergònè putandum est Christum toties pro me mori? Agnosce amorem. Sed nihil reddis, nisi et tu quotidiè immoleris. *Qui enim sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis suis.* Gal. 4.

2. *Hoc facite in meam commemorationem.* Luc. 22. Quanti ipse suam passionem fecerit, hinc æstima quia voluit ipse se ipso ejus esse memoriale. Obligat hoc te ad continuam tanti beneficii memoriam, non quæ in sola cogitatione sistat, sed quæ in affectum et opus transeat. *Qui enim Passionis Dominicæ mysteria celebramus, debemus imitari, quod agimus.* S. Greg. Dial. L. 4. C. 59.

3. *Quotiescumque manducabitis panem hunc et Calicem bibetis, mortem Domini annunciabitis.* 1. Cor. 11. Quoties Eucharistiam sumis, cogita te mortui Christi sepulchrum esse. Non erit dignum, nisi sit novum; voluit enim poni *in monumento novo.* Non eris

eris novus, nisi veterem hominem occidas. *Necesse est ut, dum hæc agimus, nosmetipsos Deo in cordis contritione mactemus.* S. Greg. sub. Quid ad hoc ais? expedi arma, et te hostiam ei exhibe, qui se dedit hostiam pro te.

MEDITATIO III.

De Dignitate sumentis Eucharistiam.

1. *Ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus.* Joan. 14. Qui sumit Eucharistiam fit Dei habitaculum. Ut intelligas quanta sit hæc dignitas, cogita viscera beatissimæ Virginis, in quibus primùm homo factus habitavit. Quantis illam gratiis cumulavit. At is ipse est, qui in Eucharistia ad te divertit. Quanta est hujus dignatio? At noli permittere ut in te divertant fœda animalia infrænium passionum.

2. *Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, in me manet et ego in eo.* Joan. 6. Non solùm fit habitaculum Dei, qui Eucharistiam sumit, sed admirabili quâdam unione fit unum cum eo. Assequere, si potes, quanta sit hæc dignitas, uniri humanitati Christi, et veluti, eâ mediante, ipsi personæ Verbi, et toti Trinitati, quæ concomitanter in Eucharistiâ sumitur. Considera ad quid te impellat tanta gloria; ut, qui uniris Deo, avellaris à luto creatarum rerum, ut dicta, facta, cogitata tua sint talia, quæ non dedeceant membrum Christi.

3. *Ego vivo propter Patrem, et qui manducat me et ipse vivet propter me.* Joan. ibid. Excellentiam unionis cum Christo adverte: sicut Filius accipit à Patre essentiam, vitam, et omnes perfectiones, ita ut sit unus Deus cum Deo Patre, et in eo vivat, easdemque cum illo perfectiones habeat, idem intelligere, idem velle, et operari; ita, per Eucharistiæ sumptionem, fis particeps vitæ et perfectionum

Christi. Debes ergò idem cum illo sentire, velle, agere, pati. Efficiet id unitus tibi Christus, nisi tu obsistas.

MEDITATIO IV.

De dispositione ad SS. Eucharistiam sumendam.

1. *In sole posuit tabernaculum suum.* Ps. 18. Curanda summa puritas animæ, in quam venturus est Christus. Exigit hoc summa sanctitas et majestas Hospitis. Expende enim quis, et ad quem ingrediatur? Si Matrem, quæ conceptura erat Filium Dei, decebat tantâ puritate *nitere, quâ major infrà Deum excogitari non potest;* te idem decet, qui eumdem excipis. At puritas non est sola ab omni peccato immunitas, sed etiam affectuum purgatio et virtutum ornatus. Potesnè sic te mundum dicere? Quanto labore opus est, ut huc pervenias? Pervenies, si seriò voles. Dic cum Leproso, Matth. 8: *Domine, si vis, potes me mundare.* Confide; extendet manum suam, et dicet: *volo, mundare.*

2. *Vincenti dabo edere de ligno vitæ, quod est in paradiso.* Apoc. 2. Id est, ut ait scriptor quidam, quod est *in Ecclesia militante per præsentiam corporalem in Sacramento Altaris.* Ut hoc fruaris mysterio, necesse est ut te vincas, et appetitum rationi, rationem Deo subjicias. Non satis ergò dignè accedis, si te non vincis. Quantus tibi in te ipso victoriarum campus? superbia, ambitio, tui æstimatio, vanæ gloriæ cupiditas, ira, impatientia, languor in spiritu, tepiditas, et alia, quæ tu nosti, hæc devince, et dabitur tibi *de ligno vitæ.* Quàm alius esses, si quoties ad hanc escam accessisti, vel unum ex his hostibus subjugasses!

3. *Ecce ego pluam vobis panem de cælo; egrediatur populus, et colligat.* Exod. 16. Promittitur hîc manna, figura Eucharistiæ, et quidem ad instar

pluviæ super justos et injustos cadentis Quæ bonitas Dei se tam prodigè largientis! sed, ut eo potiaris, necesse est te *egredi.* Undè? aut quò? Respondet Rupertus, L. 3 C. 11. in Exod. *de pristina conversatione, de vetustate vitæ. Nondùm enim deposito vetere homine, non est nobis hoc manna colligere.* Expende, quàm vivat in te vetus homo; quanta in eo occidere debeas, ut induas novitatem vitæ.

MEDITATIO V.

Item de dispositione ad Eucharistiam sumendam.

1. *PAUPERES ejus saturabo panibus.* Ps. 131. Felix paupertas, quæ sola, ut ait Rupertus in C. 6. Joan. *edit magnam eleemosinam Regis Regum, quam dat ipse, non alium, quàm se ipsum.* Datur ergò ille panis ut eleemosina magni Dei. Exinanire, exinanire, ut pauper, fias illâ dignus. Ejice amorem sæculi et vanitatum ejus. Indignè eleemosinam accipit, qui dives est; indignè Eucharistiam, qui sæculo affectus est. Scito, *qui esurientes* seu pauperes *implet bonis*, ille *divites dimisit inanes.* Et hæc est fortè causa tam parvi fructûs à te relati, ex tam frequenti hujus mysterii sumptione.

2. *Si quis sitit, veniat ad me, et bibat.* Joan. 7. Sitis quædam et fames, ac vehemens desiderium afferendum est ad hunc cibum. Fons ille Sacramentalium gratiarum non patet, nisi sitienti: *sitienti dabo de fonte vitæ.* Apoc. 6. *Oportet namque*, ait S. Bern. Ser. 31. in Cant. *ut sancti desiderii ardor præcedat faciem ejus ad omnem animam, ad quam est ipse venturus.* O tepida anima! Nonnè sacrilegium crederes nauseare cibum istum pretiosissimum? Certè proxima nauseæ es, si non desideras. Excita ergò, quoties accessura es, fervens desiderium; quod nascitur ex actuali fide dignitatis hujus

cibi, amoris Dei in te, fructuum ex Eucharistià dimanantium, etc.

3. *Cùm invitatus fueris ad nuptias, recumbe in novissimo loco.* Luc. 14. Ad nuptiale convivium Deî se tibi desponsantis accessurus es; quis tu? quis ille? Agnoscis in ejus Majestate, tuam indignitatem? Sed dignus fieri potes, si corde sincero sis humilis. *Respexit humilitatem ancillæ suæ*, Luc. 2. ut ejus sacratissimum uterum subiret; non despiciet tuam humilitatem. Et quanta te deprimendi materia, si benè expendas, quis tu? quis ille? Exclamare magno jure debes: *quis ego! sum servus tuus, quoniam respexisti super canem mortuum similem meî.* 2. Reg. 9.

MEDITATIO VI.

De effectibus SS. Eucharistiæ sumptæ.

1. *ACCEDITE ad eum et illuminamini.* Ps. 33. Accedentium ad Christum fructus est, quòd intellectu illuminentur ad cognoscenda altissima mysteria. Ipse lux est, *quæ illuminat omnem hominem.* Joan. 1. Expende tenebras tuas. Heu quantùm ad divina cæcutis! Scisnè quòd *in fractione panis aperti sunt oculi discipulorum*? Luc. 24. Eccè idem cæcitatis tuæ medicus est. Idem qui, quod ex cæco olim hyericuntino, ex te quærit: *Quid tibi vis, faciam!* Luc. 18. O benignitas prævenientis! Dic fidenter cum eodem: *Domine, ut videam te*, videam me.

2. *Qui replet in bonis desiderium tuum, renovabitur ut aquilæ juventus tua.* Ps. 102. Senescit anima, cùm ad virtutem languet; juvenescit, cùm viget. Senio hoc frequenter et tu occuparis; sed in novitate vitæ ambulandum est. Ut renovetur autem juventus tua, aptissimum remedium est sancta Eucharistia, ut Deus repleat in bonis desiderium tuum. Si ergò, ex S. Hyer. in C. 3. Ezech. hoc solum habemus in præsenti sæculo bonum, si vescamur car-

ne Domini, ex hoc digné sumpto juvenesces. Æstima, lauda, ama, anhela; et quoties accedis, aliquid veteris hominis depone.

3. *Exurgens Maria abiit in montana cum festinatione:* Luc. 1. Effectus hic fuit concepti Dei. *Quò enim jam Deo plena,* ait S. Ambr. *nisi ad superiora cum festinatione contenderet!* Eumdem accipis in Eucharistia, quem virgo concepit. Idem in te, nisi tu obsistas, operabitur; ut ardente voluntate ad ardua virtutum contendas, et quidem magnâ festinatione ad apicem perfectionis pervenias. Cooperare id desideranti Deo, ne te semper, per tuum languorem, in imo reperiat. Elevabit te Deus, sed non sine te.

MEDITATIO VII.

De aliis effectibus SS. Eucharistiæ.

1. *PANEM Angelorum manducavit homo.* Ps. 77. Dicitur SS. Eucharistia *panis Angelorum*, non quòd Angeli eà vescantur, sed quòd homines sumentes velut Angelos efficiat. Ita Hugo Card. in Cap. 31. Prov. *Datus est hominibus, ut fiant Angeli.* Quæ tua est felicitas, si fias velut corporis expers, totus spiritualis, tentationum immunis, à passionibus liber! Certé si nondùm factus es talis, tu impedivisti. Et quæ hæc tua insania, cùm possis, nolle ad Angelicam perfectionem evadere?

2. *Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri.* Joan. 1. Effectus SS. Eucharistiæ est, ut te faciat filium Dei, non quidem naturalem, sed adoptivum. Per quod simul intras in jus hæreditatis: si enim *filii Dei* sumus, *et hæredes.* Rom. 8. O mira dignatio! Expende, quem patrem habeas! quem fratrem! quo affectu, quâ reverentiâ et fiduciâ in eum ferri debeas! sed quàm degener tu fueris hactenùs filius, et frater! Non te pudet?

Sed quid eris in posterum, ut dignè patrem voces Deum, fratrem Jesum? *Agnosce dignitatem tuam, et divinæ consors factus naturæ, noli in veterem hominem degeneri conversatione redire.* S. Leo.

3. *Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, in me manet, et ego in eo.* Joan. 6. Altiùs ascendit dignitas quam per sanctam Eucharistiam obtines: non tantùm fis filius Dei, sed velut unum cum Deo, ut is in te maneat, et tu in illo. Sed necesse est ad hoc, ut moriatur in te, quidquid tu es; vivat solùm, quod Deus est. O quandò erit illud tempus, quo cum veritate dicere possis: *vivo autem, jam non ego; vivit verò in me Christus!* Gal. 2.

II.

De Statu Sacerdotali.

MEDITATIO I.

De Excellentia hujus Statûs.

QUANTA illa sit, dignosces: 1. Ex præclaris Sacerdotum nominibus. Vocantur enim in sacris Scrip. et à SS. PP. passim, *Angeli Domini, Vicarii Christi, Dei homines et adjutores, lux mundi, sal terræ, duces et rectores gregis, mediatores inter Deum et populum, clavigeri cæli, salvatores terræ, terreni Dii, etc.* O gloriosæ appellationes! Sed nùm in te vacuæ? Stude earum implere significantiam, *ut nomen congruat actioni, actio respondeat nomini; ne sit nomen inane, crimen immane.* S. Ambr.

2. Ex honore Sacerdotibus debito et impenso. Ferè enim Deo æquiparantur. *Honora Dominum*, ait scriptura, *ex tota anima tua, et honorifica Sacerdotes.* Eccl. 7. *Nolite tangere Christos meos.* Ps. 104. *Qui recipit vos, me recipit*, Matth. 10. *qui vos audit, me audit; qui vos spernit, me spernit.* Luc. 10. Beatum Antonium Sacerdotes in summa veneratione habuisse, solitumque iisdem caput submit-

tere, refert S. Athan. Constantinus magnus eos ut patres, imò verò ut Dei Prophetas, omninò honorificè reverebatur, ex Euseb. Nec minus illorum reverentes sunt Angeli, qui *per* Sacrificii *tempus*, ipsis *adstant* et *quasi famuli assistunt*, ex SS. Aug. et Chr. Quid ergò, si vitâ, sacerdotali personâ, indignâ, dedecus tibi pareres! Longè abjice à te quidquid eam non decet: sectare verò justitiam, pietatem, fidem, charitatem, etc. Sic, cum Apostolo, *Ministerium tuum honorificabis.*

3. Ex Sacerdotalis statûs institutione, seu origine et fine. Etenim primò quis hujus auctor? Audi S. Chrysostomum: *Sacerdotium*, inquit ille, *in terra quidem peragitur, sed in rerum cœlestium classem ordinemque referendum est : atque id perquàm meritò; quippè non Mortalis quisquam, non Angelus, non Archangelus, non alia quævis creata potentia, sed ipse Paracletus ordinem hujusmodi disposuit.* Et quo quidem fine? ut nempè qui in illum adlegerentur, toti incumberent ad procurandam divinam gloriam, et dirigendos Fideles in viam salutis. O præstantissimam et sanctissimam vocationem! Summas agas Deo gratias, qui tuam hanc esse voluit, et *vide ut illam impleas.*

MEDITATIO II.

De eodem argumento.

1. *Intuere* iterùm, *quantus sit* Sacerdos novæ legis! *Ipsum* (Dominus) *elegit ab omni vivente, offerre sacrificium Deo, incensum*, et *bonum odorem, habere laudem in nomine ejus; in memoriam placare pro populo suo: et dedit illi in præceptis suis potestatem, in testamentis judiciorum, docere Jacob testimonia, et in lege sua lucem dare Israël.* Eccl. 45. Nùm mortalis homo ad majora potest eligi et applicari? *Sollicitè cura te ipsum probabilem exhibere Deo*, qui ad

tantum evectus es dignitatis gradum. *Monstruosa enim res est*, ut loquitur S. Bern. *gradus summus, et animus infimus.*

2. Sed quale rursùm est officium Sacerdotum? Ipsis *datum est*, ait pius auctor L. de Imit. Christi, *Dominum majestatis verbis sacris consecrare, labiis benedicere, manibus tenere, ore proprio sumere, et cæteris ministrare.* O quàm magnum et honorabile est istud officium! *Excedit*, inquit S. Ephrem. *intellectum et orationem; et sicut arbitror, hoc est quod Paulus, quasi in stuporem mentis actus, innuit exclamans, ô altitudo!* Quid retribuam tibi, *Domine*, pro gratia ista! Utinam possem tibi servire cunctis diebus vitæ meæ! Sic volo, sic desidero; et quidquid mihi deest, tu digneris supplere. L. 3. de Imit. Cap. 10.

3. *Sed et alia his nihilò inferiora*, inquit S. Chrys. L. 3. de Sacerd. C. 4. *operantur* Sacerdotes. *Etenim his commissum* insuper *est, ut ea, quæ in Cælis sunt, dispensent. Iis datum est, ut potestatem habeant, quam Deus optimus neque Angelis neque Archangelis datam esse voluit: neque enim ad illos dictum est:* quorumcùmque remiseritis peccata, remittuntur eis, etc. *Quænam, obsecro, potestas hâc unâ major esse queat! Nam quasi jam in Cælum translati, ac supra humanam naturam positi, atque nostris ab affectibus exempti, sic illi ad principatum istum perducti sunt. Quid plura! .... Hi sunt, quibus tùm concreditæ sunt spirituales parturigines, tùm etiam baptismatis partus est à Deo commissus: per hos ipsos Christum induimus, unà cum Dei Filio sepelimur, et beati illius Capitis membra efficimur; nec citra illorum opem, aut gehennæ ignem evitare, aut repositæ in cælo coronæ præmia assequi possumus.* O Sacerdotes Domini, quantam dignitatem contulit vobis Deus! Quanta est prærogativa ordinis vestri!

Assimilati estis Filio Dei. Hoc sentite in vobis quod et in Christo Jesu : et virtute tales estote, ut non minùs merito, quàm gradu, præcellatis.

Meditatio III.

De sanctitate Sacerdotali.

Ex Lib. 4. de Imit. C. 5.

1. Si haberes angelicam puritatem, et S. Joannis-Baptistæ sanctitatem, non esses dignus hoc Sacramentum accipere, nec tractare. Non enim hoc debetur meritis hominum, quòd homo consecret et tractet Christi Sacramentum, ut sumat in cibum panem Angelorum. Grande mysterium et magna dignitas Sacerdotum, quibus datum est, quod Angelis non est concesssum! Soli namque Sacerdotes in Ecclesia ritè ordinati, potestatem habent celebrandi, et Corpus Christi consecrandi. Sacerdos quidem Minister est Dei, utens verbo Dei per jussionem et institutionem Dei; Deus autem ibi principalis est auctor, et invisibilis operator, cui subest omne quod voluerit, et paret omne quod jusserit.

2. Plus ergo credere debes Deo omnipotenti, in hoc excellentissimo Sacramento, qùàm proprio sensui, aut alicui signo visibili. Ideòque cum timore et reverentia ad hoc opus est accedendum. Attende igitur, et vide cujus Ministerium tibi traditum fuerit per impositionem manûs Episcopi. Ecce Sacerdos factus es, et ad celebrandum consecratus : vide nunc ut fideliter et devotè in suo tempore Deo sacrificium offeras, et te ipsum irreprehensibilem exhibeas. Non alleviasti onus tuum, sed arctiori jam alligatus es vinculo disciplinæ, et ad majorem teneris perfectionem sanctitatis. Sacerdos omnibus virtutibus debet esse ornatus, et aliis bonæ vitæ exemplum præbere. Ejus conversatio, non cum popularibus et

communibus hominum viis, sed cum Angelis in cœlo, aut cum perfectis viris in terra.

3. Sacerdos, sacris vestibus indutus, Christi vices gerit; ut Deum pro se et pro omni populo suppliciter et humiliter roget. Habet antè se et retrò dominicæ Crucis signum ad memorandam jugiter Christi Passionem. Ante se, Crucem in Casula portat, ut Christi vestigia diligenter inspiciat, et sequi ferventer studeat. Post se, Cruce signatus est, ut adversa quælibet illata ab aliis, clementer pro Deo tolleret. Antè se, Crucem gerit, ut propria peccata lugeat. Post se, ut aliorum etiam commissa, per compassionem defleat, et se medium inter Deum et peccatorem constitutum esse sciat; nec ab oratione, nec ab oblatione sancta torpescat, donec gratiam et misericordiam impetrare mereatur. Quando Sacerdos celebrat, Deum honorat, Angelos lætificat, Ecclesiam ædificat, vivos adjuvat, defunctis requiem præstat, et seipsum omnium bonorum participem efficit.

MEDITATIO IV.

De scientia Sacerdotali.

1. CONSIDERA, quanta sit in Sacerdote scientiæ necessitas. *Præceptum sempiternum est*, aiebat olim Deus ad veteres Sacerdotes, Lev. 10, *ut habeatis scientiam discernendi inter sanctum et profanum. Labia Sacerdotis*, dicit apud Malach. Cap. 2. *custodient scientiam, et legem requirent ex ore ejus. Oportet*, inquit Apostolus, 1. Timoth. 3. *esse doctorem.* Indoctus et imperitus Sacerdos, præterquàm quod se ipsum et Ecclesiam dedecorat, impar omninò est erudiendis et exhortandis, ut necesse foret, populis; quos propterea, ignorantiæ tenebris obvolutos, in vitia et in interitum ire oportet. Hinc Deus et Ecclesia pariter *repelli* volunt *à Sacerdotio*, qui *repellunt scientiam*. Osée. 4, et Dist. 36. C. 1. Numquid

tu ex illis es? Ingemisce super tua ignavia: Dei metue maledictum; et ad illud avertendum, unà cum malis ex ignorantia Sacerdotum nasci solitis, Beatissimi Petri sequere consilium, *et, omnem curam subinferendo, in virtute tua ministra scientiam:* ut doctrinâ æquè ac vitâ *ædificare* possis *domum*, id est, *familiam Dei.*

2. Considera qualis esse debeat Sacerdotis scientia? Scire debet, 1. quæ requiruntur et conducere possunt ad propriam sanctificationem et perfectionem, *v. g.* modum orandi mentaliter, discutiendi conscientiam, et alia peragendi spiritualia exercitia. 2. Quæ pertinent ad Missæ Sacrificium, ad divinum Officium, et utriusque ritus ac Cæremonias. 3. Quæ necessaria sunt ad fideliter et utiliter implendum institutionis populorum munus, et ritè ministranda Sacramenta. Qua de causa non potest satis lectioni sacrarum litterarum, et probatorum auctorum incumbere, et attendere. Diligenter hîc examina conscientiam tuam. Quid hactenùs fecisti ad comparandam tibi necessariam scientiam! An calles omnia, quæ scire teneris, sivè ut Christianus, sivè ut Minister Christi? Nùm te latent plura ex his quæ debes aut Deo, aut tibi, aut proximo? Ad excutiendam socordiam, cogita frequenter, quia *ignorans ignorabitur.*

3. Considera quibus mediis adipisci valeas scientiam Sacerdotalem. Præcipua sunt: 1. Oratio, cujus ope plus sancti profecerunt, quàm lectione; testis est Sanctus Thomas. 2. Improbus labor, assiduum studium, quod idcircò suo Timotheo commendabat Apostolus, et ipse non negligebat, ut patet ex 2. Tim. 4. v. 13. 3. Frequens, de iis quæ lecta sunt, cum peritis collatio. Denique purgatio interioris oculi, seu intentionis, ita ut in acquisitione et usu scientiæ, non *inanis* intendatur *gloria, vel curiositas, sed*

suî aut proximi ædificatio Quoniam plerique Sacerdotes horum mediorum nullum ferè habent usum; hinc non mirandum quòd tanta inter ipsos existat ignorantia Cave ne ejusdem reus fias negligentiæ; sed nihil ex prædictis omitte, quæ *si tecum adsint et superent, non vacuum, nec sine fructu, te constituent in D. N. J. C. cognitione.*

MEDITATIO V.

De zelo Sacerdotali.

1. *ZELO zelatus sum pro Domino Deo exercituum.* 3. Reg. 19. *Qui non zelat*, ex S. Aug. *non amat.* Qui autem non amat, quo in statu *manet! in morte*, ait S. Joan. O luctuosa innumerorum Sacerdotum sors! Tantò plus divinam gloriam zelare debet Sacerdos, et in ea augenda allaborare, quantò Deus ipse plus ei honoris contulit et gloriæ: contulit autem ultrà omnem expectationem; cùm *honor Sacerdotalis* quo illum dignatus est, *nullis possit comparationibus adæquari*, ex S. Ambr. An non *decet, ut modis omnibus glorificet eum, à quo* sic *glorificatus est!* Profectò, ait S. Ignat. Mart. et criminosè omninò huic deesset officio; præsertim cùm, ut observat Con. Med. 4. hâc tantùm mente sit *ex hominibus assumptus*, et in *Ecclesiastico ordine constitutus.* Tu ergo, *ô homo Dei, assume zelum pro sancto ejus nomine*, et *in illius gloria conservanda ac propaganda* totus esse coneris; memor hujus quod scriptum est: *quicumque glorificaverit me, glorificabo eum; qui autem contemnunt me erunt ignobiles:* 1. Reg. 2. Geme super universis quæ in ipsum quotidiè committuntur. Quot potes, oppone bona opera; et in omnibus, tuum hoc sit verbum atque symbolum: *Ad majorem Dei gloriam.*

2. *Ego libentissimè impendam, et superimpendar ipse pro animabus.* 2. Cor. 13. *Si vis officium exercere*

Præsbyteri, hoc in te sentias oportet, et *aliorum salutem*, ut ait S. Hyer. *lucrum facias animæ tuæ*. Juxta S. Clem. const. Apost. L. 8. Cap. 16. *Episcopus* olim *Præsbyteris*, ex *Apostolica traditione*, *significabat*, *eos* in hunc finem *consecrari*. Undè cum Paulo potes dicere : *væ mihi*, si non *evangelizavero*, si de animarum salute nihil curavero; *necessitas enim mihi incumbit*. Zelum tuum inflammare debet : 1. Dignitas animæ, de qua S. Bern. Medit. 3. *O anima Deï insignita imagine, decorata similitudine; desponsata fide, dotata spiritu, redempta sanguine, deputata cum Angelis*, capax *beatitudinis, hæres bonitatis, particeps rationis*. Hinc est quòd idem dolens exclamabat : *cadit asina, et est qui sublevet eam; perit anima, et nemo est qui reputet*. 2. Excellentia operis, de quo sic S. Dyon. de cœlest. Hyer. C. 5. *Omnium divinorum, divinissimum est, Deo cooperari in salutem animarum*. *Plus est* inquit Richard à S. Vict. *quàm mortuos suscitare*. Ex S. Chr. *nullum omnipotenti Deo tale est sacrificium. Si immensas pecunias eroges*, ait idem, *plus tamen efficies, si converteris animam, charam et amicam Dei possessionem*. 3. Merces promissa, quæ tanta est! *Qui ad justitiam erudiunt multos*, dicitur apud Dan. Cap. 12. *fulgebunt quasi stellæ in perpetuas æternitates*. O quàm durum esset cor tuum, si nullo ex his commoveretur! Oratio, verbum, et exemplum totidem sunt media, quibus animarum salus procuratur : cuncta sedulò adhibeas, ut in fine mundi, viris Apostolicis coram Domino messis cum plenis animarum manipulis venientibus, tu vacuus non appareas.

3. *Domine, dilexi decorem domûs tuæ*. Ps. 25. En tertium zeli Sacerdotalis objectum. *Maximè Sacerdoti hoc convenit*, ait S. Ambr. *ornare Dei templum decore congruo, ut etiam hoc cultu aula Domini resplendeat*. Hinc tantùm olim hac in parte fuit S. Ne-

potiani studium : *erat sollicitus*, inquit S. Hyer. *si niteret Altare, si parietes absque fuligine, si pavimenta tersa, si sacrarium mundum, si vasa luculenta; et in omnes cæremonias pia sollicitudo disposita, non minus, non majus negligebat officium. Ubicumque eum quæreres, in Ecclesia invenires.* O exemplum Viris omnibus Ecclesiasticis maximè imitabile! Verùm sæpiùs accidit, ut privata multorum ex his domus eorumque vestes et suppellex quæsito splendore renideant, intereà dùm domus Dei, et quæcumque ad sanctum cultum inserviunt, contractis ob eorum incuriam sordibus, omnium offendunt oculos. Proh pudor! Certè, Charissime Frater, si fidem haberes, si Deum timeres, aliter se res haberent. Resipisce quàm primùm, et congruo ardeas domûs Dei zelo, ut dicere aliquandò possis : *Domine, dilexi decorem domûs tuæ : ne perdas cum impiis, Deus, animam meam.*

MEDITATIO VI.

De castitate Sacerdotali.

1. CONSIDERA hujus virtutis excellentiam. *Origine cælestis est*, ex S. Bonav. *Immortalis memoria ejus*, ex Script. Sap. 4. *Omne aurum*, ex ead. Script. *in comparatione illius, arena est exigua.* Sap. 7. *Nullà virtute*, ait Cassian. *tam Angelis æquantur homines. In hoc mortalitatis loco et tempore*, ait S. Bern. *statum quemdam immortalis gloriæ repræsentat. Per illam*, ait S. Zen. Veron. *seculum vincitur*, Diabolus *subjugatur, Spiritus sanctus inducitur, glorificatur Deus, omnipotens propitiatur. O pretiosa margarita*, exclamat S. Athan. *beatus qui tenet te! Beatus qui per patientiam tibi constanter adhæret; quoniam cùm paululùm laboraverit, multa in te munera recipiet!* Immortales age Deo gratias, quòd te ad tam præstantis virtutis professionem vocaverit, et *super salutem ac speciem dilige illam.*

2. Considera ejusdem virtutis necessitatem. *Omnibus*, ait S. Aug. Serm. 249 de temp. *castitas pernecessaria est, sed maximè Ministris Altaris, quorum vita aliorum debet esse eruditio;* et quos ad *sacrum Ministerium* admitti non sinit Ecclesia, nisi sub conditione perpetuæ et approbatæ castitatis. Dist. 32. C. 12. *Tales* quippè *decet Deum habere Ministros*, ait Pontif. Bibl. Apost. *qui nullo carnis contaminentur contagio, sed plenâ mentis et corporis castitate præfulgeant.* Sacerdotes, ut observant SS. PP. *Deo familiariùs appropinquant;* incensum *et panes* ei *offerre* habent; *Christi Domini corpus* proprio *ore conficiunt*, et *Sacro-sanctis illius carnibus quotidiè vescuntur;* quo igitur non oportet puriores ac sanctiores esse talibus fruentes bonis? *Necesse est*, inquit S. Chr. L. 3. de Sacerd. Cap. 4. *Sacerdotem sic esse purum*, ut *si in ipsis Cælis collocatus, inter cœlestes virtutes medius staret.* Vitam ergò agas integerrimè, ut *non solùm ab immundo opere*, ait S. Hyer. *sed etiam à jactu oculi et cogitationis errore mens* tua *sit* prorsùs libera; sciens (ex S. Chrys.) quòd *immunditia, quæ in alio crimen est, in Sacerdote, est sacrilegium;* et quòd *soli qui puram agunt vitam, verè sunt Dei Sacerdotes*, ex S. Clem. Alex.

3. Considera castitatis fragilitatem: non minor videtur, quàm ejus præstantia: habemus etenim thesaurum istum in vase fictili, quod facilè rumpitur. Prompta ejus jactura, difficilis recuperatio. Ut *integer servetur in adventu Domini nostri J. C.* hæc præsertim age. 1. *Castiga corpus tuum*, et *in servitutem redige;* si enim molliùs tractetur, insolescet ad tuam perniciem. 2. *Modico vino utere*, quia, ut ait Sap. *luxuriosa res est vinum.* 3. *Non sis familiaris alicui mulieri:* de *vestimentis enim*, ait iterùm Sap. Eccli. C. 42. *procedit tinea*, et *à muliere iniquitas viri.* 4. *Vigila* præcipuè *circà initium tentationis*, et *hostem*,

dùm parvus est, interime. 5. *Nullum tempus feriatum habeas*, sed *facito* semper *aliquid operis*, ut *semper te Diabolus inveniat occupatum.* S. Hyer. 6. Valdè humilia spiritum tuum; nam, ex S. Bern. ut *castitas detur, humilitas meretur.* Demùm statis aliquot veræ pietatis actibus, Jesu et Mariæ præsidium tibi concilia: hæc enim, Virginum cùm sit Regina, clientes Virgines amat; ille facit. Frequentioribus ergò suspiriis ad utrumque aspiret anima tua, *quoniam aliter non potes esse continens*, nisi Deus det. Sap. 8. *Cor mundum crea in me, Deus.* P. 50. *Virgo singularis, vitam præsta puram.*

MEDITATIO VII.

Quòd Sacerdoti frequenter vacandum sit Orationi Mentali, seu Meditationi.

1. CONSIDERA, quantoperè ad pium illud exercitium impellant Scripturæ. Deut. 6. *Erunt*, inquit Deus, *verba hæc, quæ ego præcipio tibi hodiè, in corde tuo...... et meditaberis in eis, sedens in domo tua, et ambulans in itinere, dormiens atque consurgens.* Eccli. 6. *Cogitatum tuum habe in præceptis Dei*, et *in mandatis illius maximè assiduus esto: et ipse dabit tibi cor, et concupiscentia sapientiæ dabitur tibi.* Et Ps. 1. *Beatus vir, qui in lege Domini meditatur die ac nocte..... erit tanquàm lignum quod fructum suum dabit in tempore suo..... et omnia quæcumque faciet, prosperabuntur.* Ubi vides: 1. Quòd divinæ legis meditatio injungitur et commendatur omnibus indiscriminatim. Undè S. Prosper: *quis*, inquit, *dubitabit Ecclesiæ Ministros illius posse et debere fieri sectatores!* 2. Quòd commendatur *assidua* et veluti continua, *die ac nocte.* A quo implendo longè certè est, qui semel saltem in die, vel per mediam horam, ei vacare non curat. 3. Quòd exhibetur tanquàm fons et origo omnis notræ bonæ voluntatis, om-

nisque fructûs spiritualis qui à nobis potest expectari. Ex quo consequens est eam, sine magno salutis discrimine, negligi non posse. *Fili mi, ne effluant hæc ab oculis tuis.* Proverb. 3.

2. Considera dicta Sanctorum circà Orationem mentalem. S. Bern. L. 1. de consid. in ea reponit pietatem: *Quid sit pietas*, inquit, *quæris! Vacare considerationi.* S. Bonav. docet sine illa pietatem non posse consistere: *sine isto studio* (Orationis), inquit, *omnis nostra religio arida est, imperfecta et ad ruinam promptior.* S. Aug. dicit esse pietatis nutrimentum: *sicut*, inquit, *ex carnalibus escis alitur caro, ita ex divinis eloquiis et orationibus interior homo nutritur et pascitur.* S. Chrys. ait *Orationem id esse animæ, quod pisci est aqua;* adeòque sine oratione, non magis animam vivere posse, quàm potest piscis extrà aquam. S. Vincentius à Paulo, eam vocat Clericorum gladium et defensionem: *ce que l'épée est aux soldats*, aiebat ille, *l'oraison l'est à ceux qui se dédient au service des Autels.* Atque hinc est, quod hi et alii servi Dei tantoperè huic Orationis et meditationis exercitio fuerint addicti. *Per diem laborabant*, dicitur in Lib. de Imit. *et noctibus orationi diutinæ vacabant; quamquàm laborando, ab oratione mentali minimè cessarent.* Æmulare, Frater, hunc ergà Orationem affectum, et *noli* praxim *negligere*, ad *piè justèque vivendum* tam necessariam.

3. Considera vitam et agendi modum, seu eorum qui Orationi addicti sunt, seu eorum qui de illa parùm curant. Proh! quantùm hos inter et illos discriminis! Primi à gravioribus temperant peccatis, virtutem colunt, et officii sui munia ritè obeunt. Secùs verò alii, qui *carnales* sunt, *mundani, segnes, vagi, irreligiosi, et variis servientes desideriis*, voluptatibus et peccatis. Hinc intellige, quàm magni momenti sit Orationis et meditationis exercitatio!

Ex Psalt. regio, *qui scrutantur Dei testimonia, in toto corde exquirunt eum.* Et ex Jeremia Proph. ideò *desolatione desolata est terra, quia nullus est qui recogitet corde.* Quapropter da operam ut, juxtà S. Caroli admonitionem, *in Meditationis tacitæque piæ orationis studio, singulis diebus, certo temporis spatio, toto animi sensu incumbas;* memor Orationem et alia pietatis exercitia propria esse tui statûs officia, secundùm istud Concilii Lingon. an. 1404. *Assiduè et devotè orare, sicut et lectioni perfectè intendere, sunt opera clericorum.*

Ad calcem hujus Opusculi reperies methodum Orationis ment. et Breve Indul. à Bened. XIV. concessarum, tam docentibus et addiscentibus methodum Orat. ment. quàm ipsam Orationem ment. peragentibus.

III.

De nonnullis Christi Domini Titulis.

MEDITATIO I.

Jesus Deus noster.

1. *QUIS venit!* Christus Jesus, *in quo inhabitat omnis plenitudo Divinitatis corporaliter*, (Col. 2.) et *quem adorat multitudo Angelorum.* (Eccl. in off.) O mira dignatio! (*Ergòne credibile est ut habitet Deus cum hominibus super terram!* (2. Par. 6.) Ama, lauda, benedic, gratias age, et cum B. Thoma exclama: *Dominus meus, et Deus meus.*

2. *Ad quem venit!* Ad te, pauperculam et vilissimam creaturam, quæ, Deum et Creatorem contemnens, *mutavit gloriam suam in idolum.* (Jerem. 3.) Dereliquisti enim Dominum Deum tuum, et ad deos alienos, mundum, carnem, satanam declinasti. Erubesce, miser, et corde contrito ac humiliato, dic cum publicano: *Deus propitius esto mihi peccatori;* vel cum Davide: *Miserere meî, Deus, etc.*

3. *Ad quid venit!* Ut se tibi totum communicet, ut *anima tua de Deo saginetur*, (Tert.) ut *divinæ efficiaris consors naturæ*, (2. Pet. 1.) *ut vivas in æternum*, (Joan 6.) Ad tantam Dei erga te munificentiam stupefactus, totus in laudibus effundaris, usurpando aliquem è Psal. qui incipiunt, *Laudate*, aut *Benedic*, *Benedicite*, et statue *jam non tibi vivere, sed illi.*

Meditatio II.

Jesus Rex noster.

1. *Quis venit!* Jesus Christus, *Rex gloriæ*, *Rex cœli et terræ*, *Rex Regum*, *et Dominus Dominantium*, *Rex tuus*, *Rex bonus et clemens*, *Rex cujus est consilium*, *æquitas*, *prudentia*, *fortitudo*, et cui *omnia serviunt.* Pensa *quanta sit ista dignitas habere in cordis hospitio adventum* tanti Regis! *Optimum et pulcherrimum ei præpara locum;* et ad illum suspira, dicens: *O Rex et Legifer noster; veni ad salvandum nos.*

2. *Ad quem venit!* Ad servum infidelem, ingratum, rebellem, et centies relapsum. Confitere adversùm te injustitiam tuam: amaro eam luge animo; et summum Christi in te professus dominium, dicito ei ex corde: *tu es ipse Rex meus.:* tibi, et non alii, *subjecta erit anima mea.*

3. *Ad quid venit!* Non ut secundùm peccata tua faciat tibi, tradendo te tortoribus; sed ut misericordiam, quâ te in suam recepit gratiam, novis cumulet muneribus, assumendo te in convivam ac familiarem suum, et, *pane suavissimo de cœlo præstito*, *replendo bonis* animam tuam. O inenarrabilem bonitatem! *Laudationem* tam benigni Regis indesinenter *loquatur os tuum*, et dica ei *omnia opera tua.*

Meditatio III.

Jesus Magister noster.

1. *Quis venit!* Christus Jesus, *datus nobis dux et præceptor, in quo sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ absconditi, qui verba vitæ æternæ habet*, qui *est via, veritas et vita.* Gratulare tibi de tanto Magistro; nam *multi Prophetæ et Reges voluerunt* illum *audire, et non potuerunt. Regina Austri venit à finibus terræ audire sapientiam Salomonis, et ecce plus quàm Salomon hic.* Vide ergò *ne recuses loquentem;* sed attentissimam ei præbe aurem, et cor docile.

2. *Ad quem venit!* Ad te rudem et indocilem discipulum, qui parùm *sapis ea quæ Dei sunt*, et qui toties *projecisti sermones ejus retrorsùm.* Tantæ offensæ pœniteat te: et ne, in hujus vindictam, *sileat à te* Magister justus æquè ac bonus, cum Leprosis (Luc 17.) humiliter ac desideranter obsecra dicens: *Jesu, præceptor, miserere meî;* vel cum Davide, *Domine, nequandò taceas à me, ne assimiler descendentibus in lacum.*

3. *Ad quid venit!* Ut bonitatem et disciplinam et scientiam *doceat te*, (Ps. 118.) et *implearis agnitione voluntatis ejus, in omni sapientia et intellectu spirituali, ut ambules dignè Deo, per omnia placens, et in omni opere bono fructificans.* (Col. 1.) O quàm gratus tibi debet esse ejus adventus! *Exi obviam ei*, exclamans cum turbis in Evang. *benedictus qui venit*, etc. *Hosanna Filio David.* Et *sedens secùs pedes ejus, audi verbum illius*, quod tùm, exemplo Beatissimæ Matris ejus, *conserves et conferas in corde tuo.*

Meditatio IV.

Jesus Medicus noster.

1. *Quis venit!* Christus Jesus, magnus animarum et corporum medicus, tam bonus quàm potens,

dans sanitatem et vitam; ad quem, in diebus carnis suæ, *afferebantur omnes malè habentes, et curabat eos.* (Marc. 6.) Quantam tibi debet hoc verbum inferre lætitiam, afferre devotionem, conferre fiduciam? Collige et adhortare omnes animæ tuæ facultates, ut superexaltent Nomen sanctum ejus, istud Psalmistæ iterando: *Benedic, anima mea, Domino....* qui *sanat omnes infirmitates tuas*, etc.

2. *Ad quem venit!* Ad ægrotum gravem et molestum, *innumeris circumdatum malis*, Medico suo non multùm propensum, quin *multis curationibus ejus ingratum;* et, quod pejus est, qui *tanquam multà febre phreneticus insaniens in medicum, qui venerat curare eum*, sæpius *excogitavit consilium perdendi illum.* (S. Aug. in Ps. 73.) O medicum verè pium, verè misericordem! Dulcissime Jesu, confiteor me omninò indignum *ut intres sub tectum meum*, et *visites* servum tuum: sed *secundùm misericordiam tuam, memento meî, tu; propter bonitatem tuam, Domine, sana animam meam, etc.*

3. *Ad quid venit!* Ut *ipse curet te*, et *integram tibi det sanitatem. Ego veniam*, inquit, Matth. 8, *et curabo eum.* Agedùm in verbo hoc: *Da locum* cœlesti *Medico*, et *non discedat à te, quia opera ejus sunt necessaria.* (Eccli 38.) Expone illi confidenter omnes animæ tuæ morbos, omnia vulnera, dicens: *Domine, ecce quem amas, infirmatur, Miserere meî, quoniam in te confidit anima mea.* (Ps 56.) Verumtamen vide ut facias quæ mandaverit; nam *ipse se interemit, qui præcepta medici observare non vult.* S. Aug.

MEDITATIO V.

Jesus Pastor noster.

1. *QUIS venit!* Christus Jesus, *Pastor et Episcopus animarum nostrarum*, (1. Pet. 2.) qui in tantùm

dilexit gregem suum, ut pro illo mori non dubitaverit, atque inquit S. Greg. Hom. 14. in Ev. *ut in Sacramento nostro Corpus suum et Sanguinem verteret, et oves quas redemerat, carnis suæ alimento satiaret.* O Pastorum *principem* et optimum! *Quis* enim *pastor oves proprio pascit cruore! Et quid dico Pastor! Matres multæ sunt quæ, post partûs dolores, filios tradunt aliis nutricibus. Hoc verò tu non es passus, piissime Jesu, sed ipse nos proprio Sanguine pascis, et per omnia tibi coagmentas.* (S. Chr.) *Laudamus* ergò *te, benedicimus te, adoramus te, gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam.*

2. *Ad quem venit!* Ad ovem morbidam, fugitivam, errabundam. Mirare tam boni Pastoris benignitatem. *Exulta et lætare in misericordia ejus.* (Ps. 30.) Dole plurimùm de tuis nimiùm frequentibus aberrationibus. Amabile illius ovile ampliùs ne deseras, neque *quæ præcipit ultrà obliviscaris*, ut possis cum propheta dicere: *Erravi sicut ovis quæ periit: quære servum tuum, quia mandata tua non sum oblitus;* vel, *Et misericordia tua subsequetur me omnibus diebus vitæ meæ, ut inhabitem in domo Domini, in longitudinem dierum.*

3. *Ad quid venit!* Ipse declarat, dicens: (Luc. 19.) *venit Filius hominis quærere et salvum facere quod perierat.* Et (Joan. 10.) *Ego veni ut vitam habeant* oves, *et abundantiùs habeant.* O dulce et amicabile verbum in aure peccatoris! Obtestare cœlestem illum Pastorem, ut id impleat et exequatur ad quod venit, faciatque ut, sicut ipse vivit propter Patrem, ita, manducando ejus Carnem, et tu vivas propter eum. In Evangelio autem testatur quòd ejus Oves fideles vocem ejus audiunt, et illum sequuntur; fac et tu similiter, ut sis aliquandò ex illorum numero, de quibus dicit: *Et vitam æternam do eis.* (Joan. 10.)

MEDITATIO VI.

Jesus Redemptor noster.

1. *Quis venit!* Christus Jesus, Agnus Dei, *Agnus immaculatus, cujus pretioso sanguine redempti sumus;* (1. Pet. 1.) qui est verè salvator mundi; (Joan. 4) *qui dilexit* nos, *et tradidit semetipsum pro* nobis. (Gal. 2.) *Justus pro injustis, ut nos offerret Deo.* (1. *Pet.* 3.) Mirabilis misericordia! *Dicant nunc qui redempti sunt à Domino, quoniam bonus.* (Ps. 106.) *Collaudabo te Deum Salvatorem meum.* (Eccli. 51.) Et *placebo* tibi *in regione vivorum, quia eripuisti animam meam de morte, oculos meos à lacrymis, pedes meos à lapsu.* (Ps. 114.)

2. *Ad quem venit!* Ad miserum quondam peccati servum, qui sæpè sæpiùs pretium, in redemptionem suam impensum dissipavit; *Filium Dei conculcavit,* et *Sanguinem testamenti, in quo sanctificatus est, pollutum duxit.* (Hebr. 10.) Verè *apud te,* Domine Jesu, *misericordia,* qui *non secundùm iniquitates nostras retribuis* nobis! Doleo et dolebo, *quandiù fuero,* quòd per gratiam tuam *à peccato liberatus,* non *steterim* in ea libertate quâ me misericorditer donaveras, sed me *iterùm jugo servitutis contineri* multoties passus sim. Parce mihi, bone Jesu, et Redemptoris mei partes non desinas sustinere. *Ecce in manibus tuis descripsisti me; lege scripturam,* et *salva me.* (S. Aug.)

3. *Ad quid venit! Ut de manu inimicorum tuorum liberatus, servias illi in sanctitate et justitia, omnibus diebus tuis.* Luc. 1. Æstima te beatum, quòd dignus habitus sis, qui tanto et tam bono servires Domino; servire enim illi regnare est. *Sacrifica ei hostiam laudis,* ob tuorum diruptionem vinculorum; Ps. 115. et *cave ne aliquandò peccato consentias;* Tob. 4. *quia omnis qui facit peccatum, servus est peccati: servus autem non manet in domo in æternum.* Joan. 8. In corde et in ore istud semper habe: *Malo mori quàm*

fœdari. Quod ut nunquàm tibi contingat, dic frequenter Redemptori: *Tuus sum ego, salvum me fac;* Ps. 118. vel cum S. Ansel. *O Jesu, esto mihi Jesu, et salva me.*

Meditatio VII.

Jesus Sacerdos et Victima.

1. *Quis venit!* Christus Jesus, idem simul et Sacerdos et Hostia. *Sacerdos* autem *magnus, æternus, perfectus*, et *excelsior cœlis factus: Hostia* verò *sancta, vivens, impolluta*, et *Deo* summè *placens. Honora et dilige* tantum illum *Sacerdotem* in *tota virtute et anima tua;* Eccli. 7. et divini ejus Sacerdotii factus particeps, *obsecra ut fiat in te duplex spiritûs* illius. 4. Reg. 2. Quod ut consequaris, interpone meritum sacrosanctæ Victimæ per te in Altari immolandæ, dicens: *Protector noster, aspice, Deus; et respice in faciem Christi tui.* Ps. 83.

2. *Ad quem venit!* Forsitan ad *servum nequam*, aut *inutilem*, ministrum *infidelem nescientem Dominum, neque officium Sacerdotum*, 1. Reg. 2. *et nihil habenten Sacerdotio dignum.* 2. Mach. 4. Ad te ergò pertinet illa Evangelii sententia: *Veniet Dominus servi illius, in die qua non sperat, et horâ quâ ignorat, partemque ejus ponet cum hypocritis.* Matth. 24. Sed impendens malum amoliri satage, mutans mores in meliùs, et *fiducialiter* confugiens *ad Apostolum et pontificem confessionis nostræ Jesum; qui salvare in perpetuum potest accedentes per semetipsum ad Deum, semper vivens ad interpellandum pro nobis.* Heb. 7.

3. *Ad quid venit!* Ut fiat *omnibus obtemperantibus sibi causa salutis æternæ.* Heb. 5. Si enim, in diebus carnis suæ, *preces supplicationesque* Deo Patri *offerens, exauditus est pro sua reverentia;* quantò magis nunc consummatus in gloria, et *in sempiter-*

num

num sedens in dextera Dei! C. 10. Ut autem tantum consequaris bonum; necesse est ut sicut Christus *didicit ex iis quæ passus est obedientiam*, discas pariter et tu ipse Deo obtemperare. Dic ergò cum dilecto illo Magistro, et quidem *perfecto corde atque verissimo: Ecce venio ut faciam, Deus, voluntatem tuam: Deus meus, volui, et legem tuam in medio cordis mei.* Ps. 39. Heb. 10.

IV.

De quibusdam Christi Domini Virtutibus.

MEDITATIO I.

Charitas Jesu.

1. *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.* Joan. 3. Et hic *dilectus Filius* ita te amavit, ut se tibi totum dederit. *Se nascens dedit socium*, etc. *Totus nostros*, ait S. Bern. *in usus expensus est.* An nostro merito, vel ad suam utilitatem? *Propter nimiam charitatem suam, quâ dilexit nos*, ait Apost. Ephes. 2. O Dei benignitatem! Quid ei rependisti? Tibi jam dicit, sicut olim B. Petro: N. *amas me!* me, inquam, qui tantum tibi testatus sum amorem? Num magis *opere*, quàm verbo, respondere potes: *Domine, tu scis quia amo te!* Si amare pigebat, redamare non pigeat.

2. Charitas Christi ergà nos elucet præsertim in SS. Sacramento, in quo, ait Con. Trid. Sess. 13. C. 2. *divini sui ergà homines amoris divitias velut effudit.* Animo enim perpende tam donum hîc præstitum, quàm finem, tempus et modum, quo præstitum est. An ulla est circumstantia, quæ summam non arguat charitatem? Nam, 1. non sua tantùm, sed se ipsum tibi dat. 2. Non ex necessitate, sed amore solùm, et quidem ardentissimo *desiderio desideravi.* 3. In modum cibi, ad majorem unionem.

Tandem; pro te jamjam moriturus. O quàm verè dixit dilectus Discipulus : *Cùm dilexisset suos qui erant in mundo, in finem* potissimùm *dilexit eos.* Vellem, bone Jesu, in me complecti amorem omnium Sanctorum Angelorum, ad tuum in me repensandum. Amabo te saltem, quantùm mea patitur infirmitas; et in quavis occasione dabo, quæ valebo, testimonia. *Si quis non amat Dominum Jesum, sit anathema.*

MEDITATIO II.

Obedientia Jesu.

1. *CHRISTUS factus est obediens usque ad mortem, mortem autem Crucis.* Phil. 2. At hîc non desiit ejus obedientia, quam mirum in modum exercere pergit in Sacramento Altaris; ubi, ad *vocem hominis*, descendit de cœlis Dominus *universorum*; in ejus se collocat manibus; locum occupat quem assignare voluerit; et parvæ hostiæ ita se continet finibus, ut nunquàm per se eos transiliat, quantumvis læsus et offensus. O stupenda obedientia! Creator se submittit creaturæ suæ, Dominus servo, Sanctus et Justus peccatori. Quale mihi documentum, qui tam sæpè divinæ reluctor voluntati! Quomodò ad te, obedientissime Jesu, accedere audeo, vir ingenii superbi et pervicacis, vir dominari magis amans, quàm subesse! O mi Salvator, abdico me propriâ voluntate. *Sit mihi unum velle et nolle tecum; nec aliud posse velle aut nolle nisi quod tu vis aut nolis.* L. 3. de Imit. C. 13.

2. Obedientia Jesu, in Eucharistia, non coacta, sed planè voluntaria est. Facilè enim posset vincula, quibus tenetur, rumpere, et ab omni se eximere dependentia. Sed sub vilibus Sacramenti speciebus manere immotus eligit, ut ei morem gerat qui in omnibus ab eo pendet; ita ut dici de illo possit: *exi-*

nanivit semetipsum, factus obediens. Tanto oculis subjecto exemplo, an grave adeò mihi esse deberet *præpositis meis* obsequi? An eorum jussa non nisi ægrè et coactè, murmurando et expostulando, facere deberem? Hujus agendi rationis valdè me pudet ac pœnitet. Parebo posthàc in omnibus, ut *servus Christi, cum bona voluntate, sicut Domino, et non hominibus.* Ephes. 6.

MEDITATIO III.

Patientia Jesu.

1. SACRAMENTUM Eucharistiæ, maximum *divinæ pietatis* monumentum, omnium deberet affectum et venerationem Christo conciliare. Multa nihilominùs, in hoc mysterio, ab ingratis patitur benignissimus Dominus, cujus donum alii blasphemant ac despiciunt; alii animo frigido, impuro et distracto tractare audent, etc. eo tacente, et dissimulante injuriam. O patientia incredibilis! O bonitas infinita! *Opprobria exprobrantium tibi*, mi Jesu, *ceciderunt super me.* Vehementer iis afficior et mœreo. Quàm vellem ea compensare, expiare et avertere! Offero tibi omnium Cœlestium Spirituum laudes et ardentes affectus. Digneris, horum precibus, mihi esse facilem et exorabilem.

2. Sed considerandæ quædam patientiæ Jesu circumstantiæ, quibus ea mirè attollitur. Etenim ille, qui summæ majestatis Deus est, patitur, 1. à creatura vili et abjecta, quam verbo posset disperdere. 2. Non leves, sed graviores injurias, et quidem dùm liberaliùs agit, ita ut possit dicere: *Retribuebant mihi mala pro bonis.* Denique à longo tempore, nempè ab ipsa mysterii institutione. O mi Jesu, tu ipsa es patientia! Maximâ erga me usus es: quid retribuam tibi? Ne sinas me ampliùs abuti tuâ benignitate; sed fac, per gratiam tuam, ut, tuo sancto

communicando Corpori, communicem et tuo spiritui mansuetudinis, quatenùs omnia adversa et contraria valeam, tuo exemplo, patienter sufferre.

MEDITATIO IV.

Paupertas Jesu.

1. QUAM stupenda paupertas Jesu in Eucharistia! Nam ibi viles et communes in indumentum habet species, qui *lumine, sicut vestimento, amictus est*, et multis in locis, non meliùs cum illo agitur, nec digniùs, ut ita dicam, habitat, quàm cùm Bethleem, *in præsepiò positus*, fœno jacere coactus est. Adora et lauda altissimam illam dejectionem, et ditissimam paupertatem. Exprobra tibi de tua superfluitate et redundantià; et stude *sentire in te quod et in Christo Jesu*, memor hujus quod scriptum est: *Habentes alimenta et quibus tegamur, his contenti sumus.*

2. Paupertas Domini, in Eucharistia, eò usque procedit, ut ibi penès se nihil habeat; in manu alterius totus sit; et utilitatum suarum immemor, nostris omninò inserviat. O bone Jesu! quandò colam paupertatem tuam secundùm desiderium tuum? Abstrahe me, quæso, ab amore visibilium, ut *nudus nùdum* te *sequi* valeam. *Affatim dives est, qui cum Christo pauper est.* S. Hyer.

MEDITATIO V.

Humilitas Jesu.

1. JESUS Christus, in Incarnatione sua, nostram accipiendo formam, *exinanivit se*, ex Apost. quantò magis autem humiliavit se in Eucharistia, ubi nequidem homo apparet, *non videt, sentit, nec audit*, et *manet immobilis! Talis astris imp[illegible]ntem an decet status Deum!* Santol. *Adoro te supplex, latens Deitas. Tibi se cor meum totum subjicit. Fac me tibi semper*

magis credere, in te spem habere, te diligere. Quantò enim *pro me vilior*, tantò *mihi carior* esse debes. S. Bern.

2. Christus Jesus, cujus *magnitudinis non est finis*, nec *sapientiæ ejus numerus*, se ideò humiliare et exinanire voluit, ut exemplo suo ostenderet, et illos *qui videntur aliquid esse*, non debere humiliationem fugere; ut pote qui, 1. uberiori indigeant gratiâ, quæ nonnisi humilibus datur; 2. in majus veniant vanitatis et superbiæ discrimen; et 3. *in reddenda ratione sint obligatiores*. Undè istud Eccli. 3. *Quantò magnus es, humilia te in omnibus*, et *coram Deo invenies gratiam.* Vide ne in vanum hæc accipias documenta: *imitare quòd tractas;* et scito quòd *intolerabilis impudentiæ esset, ut ubi sese exinanivit majestas, vermiculus infletur et intumescat.* S. Bern.

MEDITATIO VI.

Puritas Jesu.

1. CONSIDERA quanta sit puritas Jesu! *Candor est lucis æternæ, speculum sine macula Dei majestatis, et imago bonitatis illius;* Sap. 7. *Virginis Filius, Virginum Sponsus, Virgo ipse*, S. Bonav. ac splendor virginitatis, ejusque *amator* unicus. Is autem purissimus Dominus verè præsens est in Eucharistia; et *Calix, cui benedicimus, communicatio Sanguinis ejus est; panisque quem frangimus, participatio Corporis ipsius est.* 1. Cor. 10. Hinc intellige, *quàm mundæ debent esse manus, quàm purum os, quàm sanctum corpus, quàm immaculatum cor Sacerdotis*, *qui accipere* et *tractare* habet *Christi Sacramentum!* L. 4. de Imit. C. 11. *Verbum Prophetæ est*, inquit Petr. Bles. *mundamini, qui fertis vasa Domini: quantò mundiores esse oportet, qui in manibus et corpore Christum portant, quibus Apostolus dicit:* glorificate et portate Deum in cor-

pore vestro? *Serva* igitur *in moribus* tuis *castæ et sanctæ vitæ integritatem*, *et ab omni specie mala* cura ut semper *abstineas : quod* enim *veniale est plebi*, criminale est Sacerdoti.

2. *Hæc est voluntas* Jesu, in Eucharistia, ut *efficiamur divinæ* ejus puritatis *consortes ;* et *sanctificatio vasis nostri*, unum est ex præcipuis SS. Sacramenti bonis, juxta istud Prophetæ : *quid Domini bonum est et pulchrum ejus*, *nisi frumentum Electorum*, *et vinum germinans Virgines !* Adora, ama, gratias age, et dic cum Propheta : *Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea ; et labiis exultationis laudabit os meum.*

MEDITATIO VII.

Perseverentia Jesu.

1. Considera perseverentiam Jesu in Eucharistia ; verè miratu digna est. Nam ex quo amabilis Salvator istud Sacramentum instituit, per se præsens ibi fuit ; nec unquam, seu nocte, seu die, vel momento abscessit. Cætera Sacramenta in actione transeunti consistunt ; istud verò constans et permanens est. Christus in eo, *semper vivit ad interpellandum pro nobis ;* et quæcumque ibi nostrî causâ præstat eadem *omnibus diebus usque ad consummationem seculi* præstabit. *O invisibilis mundi Conditor*, *Deus*, *quàm mirabiliter et gratiosè agis nobiscum !* Verè dixisti : *deliciæ meæ esse cum filiis hominum.* Sed quî fit, ut *non possimus vel unâ horâ vigilare* tecum, et in tuo sancto servitio adeò parùm simus stabiles? Doleo vehementer de mea inconstantia et levitate ; et, tuâ inspirante gratiâ, dico : *Mihi adhærere Deo bonum est ; non movebor in æternum.*

2. Christus Jesus, in Eucharistia, non tantùm perseverantiæ forma est et exemplum, sed et causa ac principium. Quia, ut docet Con. Trid. Sess. 13. de

Euch. C. 2. *sumi voluit Sacramentum hoc tanquam spiritualem animarum cibum, quo aluntur et confortantur viventes vitâ illius; et tanquam antidotum quo liberamur à culpis quotidianis, et à peccatis mortalibus præservamur; et prætereà id esse voluit pignus futuræ gloriæ et perpetuæ felicitatis.* O dulcissime et benignissime Jesu, quanta tibi reverentia, et gratiarum actio, cum perpetua laude, debetur pro tam salutifero, quod mihi subministrasti, remedio! Citò, sine illo, in via salutis deficerem. Excita cor meum in te, et à gravi torpore exue me; ut, ad tua sancta sumenda frequenter accedens atque dignè, copiosum indè reportem fructum, et ambulem in fortitudine cibi illius usque ad montem Dei. Amen. Fiat, fiat.

V.

De præcipuis Dei Beneficiis.

MEDITATIO I.

De Beneficio Creationis.

1. CONSIDERA, *inquit S. Fran. Sales.* te, à paucis tantùm annis, in rerum natura esse ac vivere; et quòd anteà non solùm quid minus eras, quàm vermis, quàm atomus, sed nihil omninò. O anima mea, ubi eramus tunc temporis? Stabat mundus à multis jam sæculis; et de nobis silebatur penitùs. *Meritò ergo nos ipsos humiliare possumus, nec unquam aliquid magni de nobis sentire, quia tam* parvi et exiles *sumus.* (L. 1. de Imit. C. 22.) *Si quis existimat se aliquid esse, cùm nihil sit, ipse se seducit.* Gal. 6.

2. Considera, *inquit idem*, quòd de nihili abysso te Deus extraxerit, ut id quod es te conderet, non ex necessitate, aut commodo suo, sed ex solo suæ bonitatis motivo. Lauda et glorifica factorem tuum. Mirare tot possibiles creaturas in suo nihilo relictas, te tam miserum peccatorem eductum; et intellige,

quàm sis obstrictus ei servire et subjici, cui te totum debes.

3. Considera, *cum eodem*, quid te Deus fecerit, et qualem naturam tibi dederit? Omnium visibilium præstantissimam, creatoris sui insignitam imagine, vitæ æternæ capacem, et perfectissimæ cum divina majestate unionis. Agnosce, ô homo, dignitatem tuam! *Magnum opus Dei es*, ait S. Amb. *magnum est quod dedit tibi Deus.* Magnifica potentiam ejus; et cave ne acceptam corrumpas nobilitatem, serviendo passionibus et *iniquitati.*

MEDITATIO II.

De fine nostræ Creationis.

1. IDEO creati sumus et in hoc mundo positi, ut Deum amemus, colamus, et æternam salutem consequamur. Hoc etiam atque etiam meditare. Cultui divino et tuæ saluti incumbendum tibi est, nunc et per totum vitæ tempus. Alia quippe vel vana vel noxia sunt. Vide utrùm adhuc ex animo quæsieris, amaveris, et colueris Deum? Pudeat te futilia tandiù quæsiisse. Unus Deus quærendus est. Etenim *ad imaginem Dei facta anima rationalis, cæteris omnibus occupari potest, repleri non potest.* S. Bern.

2. Deus homini res creatas permisit, ut finem suum facilius assequeretur. Quemadmodum hominem sibi, ita cætera quæque homini, creavit. Quid in rebus creatis acquiescis, quasi in ultimo fine? An existimas veram felicitatem in opibus, etc. positam esse? Quid res nihili Deo anteponis? Quid Dei bonis abuteris in ejus contumeliam? Stude cor tuum ab amore visibilium abstrahere, et ad invisibilia te transferre. *Vanitas vanitatum et omnia vanitas*, præter amare Deum et illi soli servire. L. 1. de Imit. C. 1.

3. Hoc unum deinceps amabo, quod ducit ad ulti-

mum finem ; legibus divinis parebo ; virtuti incumbam ; illecebras peccandi declinabo : non est mihi necessaria terrena felicitas ; Cœlum volo. Quære à te sæpius, S. Bernardi exemplo, cur veneris in hunc mundum ? An ut existimationi, commodis, et voluptatibus servires ? Cœlo natus, Cœlum quære. *Ad quid venisti !*

MEDITATIO III.

De Beneficio Conservationis.

1. CONSIDERA Deum, postquam te fecit, etiam conservare et gubernare ; quod non est beneficium priore inferius. Illud enim semel tantùm tibi factum est ; hoc autem semper repetitur. Quotidiè enim Dominus quodam modo te creat ; quia semper conservat, quem semel creavit. Nec minor vel potentia, vel amor requiritur in uno, quàm in altero. Si igitur multùm illi debes, quia te subitò creavit, plus debebis quòd jugiter te conservet. Quotquot enim temporis momenta habuit, et habet, et habebit vita tua, tot partes sunt istius beneficii ; quia nec in uno illorum subsistere potuisses, si oculos suos à te Deus avertisset. Dic ergo : *Laudabo Dominum in vita mea ; psallam Deo meo, quandiù fuero.* Ps. 149.

2. Considera, Deum cætera omnia condidisse, ut ad tuî juvarent conservationem et gubernationem, imprimis Sanctos Angelos, *qui semper vident faciem ejus. Omnes* enim, teste B. Paulo, *sunt administratorii Spiritus, in ministerium missi, propter eos qui hæreditatem capient salutis.* (Hebr. 1.) Idem dicendum de omnibus aliis creaturis visibilibus, quæ diriguntur à Deo in hunc finem, ut hominem in suo esse conservent ; cœlum, cum planetis ; aër, cum avibus ; mare et flumina, cum piscibus ; terra, cum bestiis, fructibus, floribus, coloribus, et odoribus. Quod mirabatur Propheta, (Ps. 8.) dicens : *Do-*

mine, *Dominus noster*, etc. Lauda Deum in operibus suis. Agnosce ejus in te amorem; et tuo sedulò compensa.

3. Considera, quòd sicut omnia bona creata sunt nostra beneficia, ita etiam mala, quia à nobis Deus illa avertit. Etenim alios videmus affligi calculo, alios podagrâ, alios epilepsiâ, aliisve morbis. Mundus hic nihil aliud est, quàm infinitarum ærumnarum et dolorum pelagus; nec in eo vel una domus invenitur, in qua non sit aliqua calamitas. Itaque si ab his liber et immunis sis, est quòd Deo, pro tanto beneficio, gratias agas. Cùm enim omnia mala, aut ex natura, aut culpâ oriantur, et in te utraque causa adsit; cur non similes in te extitissent effectus? Ecquis malorum illorum diluvium impedivit, quominùs te obrueri, nisi divina gratia, divinus favor! *Esto* igitur *gratus*, *non verbo*, *neque linguâ*, *sed opere et veritate*.

MEDITATIO IV.

De Beneficio Redemptionis.

1. CONSIDERA *à quo sis redemptus*, nempè à *Filio Altissimi*, tuo Creatore et Conservatore, qui humanam naturam assumere dignatus est, ut te à peccati servitute redimeret, et perpetuâ damnatione quam per peccatum merebaris. *Vide qualem charitatem dedit tibi Deus*, nec non cæteris hominibus! Quàm maximam potuit. Cùm enim non posset pro suis peccatis ullus homo satisfacere, si Deus non fieret homo, ipse pro homine voluit homo fieri passibilis et mortalis, et vitam amittere, ut hanc illi conservaret. Non secùs ac magnus aliquis Rex, qui pro vilissimo mancipio, quod pro gravissimis sceleribus, nullo supplicii genere, compensare posset partis læsæ offensam; se ipsum, vel filium suum mactandum offerret. *O mira circa nos divinæ pietatis*

dignatio! Hinc æstima gravitatem peccati, et abhorre.

2. Considera, *quo modo sis redemptus*, nempè perfectissimo. Poterat enim Deus solâ voluntate, verbo, vel nutu, antequàm fieret homo, nos redimere, sicut uno verbo creavit. Et, factus homo, poterat oratione, uno gemitu, unâ lacrymâ, aut sanguinis guttâ, totum salvare genus humanum; sed præstare id voluit totius effusione sanguinis, et per passionem omnium acerbissimam et ignominiosissimam. *Huc in mentem revoca*, et *sigillatim expende varios Christi cruciatus.* Tanta fuit horum acerbitas, ut ipsi, in horto oranti, sola illorum prævia cogitatio sudorem sanguineum toto corpore expresserit. Quid amor non potest in ipsum Deum? Sed quid tu agis pro ejus amore? *Charitas Christi* vehementer *urget te: jam non tibi vivas, sed illi qui pro te mortuus est.*

3. Considera, *à quantis malis sis redemptus!* 1. A peccatis, quorum tanta est gravitas, ut solus Homo-Deus ea potuerit expiare. 2. A perpetua dæmonis tyrannide et servitute, cui per peccatum eras mancipatus. 3. Ab igne æterno, *Diabolo et Angelis ejus parato.* Sed quanta bona ex hac redemptione manârunt? 1. Ex filio Diaboli factus es filius Dei. 2. Ex hærede inferni, hæres æterni regni. 3. Particeps gratiæ et amicitiæ divinæ, omniumque donorum Spiritûs Sancti, nec non eorum quæ *Christus ascendens in altum*, reliquit Ecclesiæ. *Quid retribues Domino pro omnibus quæ retribuit tibi! Calicem salutaris accipiam, et nomen Domini invocabo. Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus.*

MEDITATIO V.

De Beneficio Vocationis ad Fidem Catholicam.

1. CONSIDERA non prodesse nobis beneficium Redemptionis, nisi subsequatur beneficium vocationis

ad veram fidem et justificationem. Sicut enim medicaminis nullus est effectus, si non applicetur ; ità nec Passionis Christi ulla in nobis sequitur utilitas, nisi per fidem et Ecclesiæ Sacramenta nobis communicetur. Hinc conclude te non posse satis æstimare vocationis beneficium ; quandoquidem, sine ipso, alterum, quod tantum est, vanum est et nullum.

2. Considera, sine peculiari Dei ope ac auxilio, neminem venire ad veram fidem. *Nemo potest venire ad me*, inquit ipse Christus, (Joan. 6.) *nisi Pater meus traxerit eum.* Sicut enim lapis, naturâ suâ, semper deorsùm cadit, nec potest tendere sursùm, nisi auxilio externo ; sic homo, propter peccati corruptelam, semper inclinatur in amorem rerum terrenarum, nec valet ad amorem cœlestium mentem erigere, nisi *dexterâ Excelsi* adjutus. Hinc Apostolus Ephesiis aiebat, C. 2. *Gratiâ estis salvati per fidem, et hoc non ex vobis ; Dei enim donum* est. Et 1. Cor. 15. de se loquens : *gratiâ Dei,* inquit : *sum id quod sum. Propter quod non cesses gratias agere Deo pro inenarrabili dono ejus.*

3. Considera, quòd millia, non dico hominum, sed populorum infidelium et hæreticorum, ab initio mundi, tùm antè, tùm post Christum, et etiam nunc, justo Dei judicio, hanc necessariam ad salutem vocationem consecuti non sint ; proindèque perierint, ac pereant in sua infidelitate, vel hæresi. Quid de te factum esset, si inter Ethnicos natus, eorum mores ac sensus hausisses ; si ligna et lapides adorâsses ? Deindè si hæreticos parentes, cognatos, magistros habuisses ? Vide quantas Deo tenearis gratias referre, quòd, in tanta reproborum multitudine, *dignum te fecerit in partem sortis Sanctorum in lumine ; eripuerit de potestate tenebrarum, et transtulerit in regnum filii dilectionis suæ, in quo habes redemptionem, per sanguinem ejus, remissionem peccatorum.* (Col. 1.)

Sed gratitudo tua in actione præsertim consistat, et in vita *quæ digna sit vocatione sanctâ quâ vocatus es;* ne aliàs Deus in judicio tecum agat duriùs, quàm *cum terra Sodomorum.*

MEDITATIO VI.

De Beneficiis peculiaribus cuique propriis.

1. PRÆTER beneficia omnibus communia, multa numerare potes tibi propria, tum in ordine naturæ, tum in ordine gratiæ. In primo nempè, quòd salvus et sospes natus sis, et ad hanc ætatem veneris. Quòd parentes habueris, neque egentes, neque malæ notæ. Quòd *sortitus sis animam bonam* et ad multa habilem. Quòd adolescens, ingenuè et liberaliter fueris educatus, etc. Ista beneficia, quamvis donis supernaturalibus longè inferiora, non debent tamen oblivioni dari, sicut communiter fit; sed pares pro iis referre oportet gratias, et cavere ne contra Auctorem adhibeantur; *quod monstruosa res esset.*

2. In ordine gratiæ, peculiaria tibi beneficia, maximè post annos pueriles, sunt, v. g. quòd tibi obtigerint Præceptores pii, qui veram pietatem christianam simul cum litteris instillârint. Quòd occasionem habueris multas audiendi conciones et exhortationes animis commovendis valdè idoneas. Quòd ad eas scholas et sodalitates perveneris, in quibus frequens est Sacramentorum usus, ubi optima vigent instituta, ubi multa virtutis cernuntur exempla, ubi otio et dissolutioni non parcitur, etc. Illa autem debes eò magis æstimare, et gratâ prosequi memoriâ, quòd *Deus non fecerit taliter* omnibus, quòdque, ob istorum defectum, plures ad omnia præcipites ruerint vitia, et æternam incurrerint damnationem.

3. His accedunt plura alia beneficia, magis arcana et occulta, tibique omninò propria, ut si à teneris

errore imbutus, eum tamen demùm exueris, et si in vera fide perstiteris immotus, à tuis licet derelictus et malè tractatus; si ab improbis, Deo favente, demigraveris; si ex cœno alicujus vitii, in quo jam diu hærebas, emerseris; si ex gravi animi vel corporis periculo evaseris, ut à naufragio, à lethali morbo, à gravissima tentatione, aliisve malis tibi ignotis. Quis enim scit, aut scire potest, à quot tentationibus et periculis te Deus defenderit, quoties laqueos inimici in via existentis, ruperit, ne illis implicareris! Quare, sicut pro occultis delictis quotidie oras cum Propheta: (Ps. 18.) *ab occultis meis munda me, Domine:* Ita et pro occultis istis beneficiis debes gratias agere. *Hoc enim faciens, dignus eris* nova et *majora accipere.*

MEDITATIO VII.

De Beneficio Vocationis ad Statum Clericalem.

1. *DOMINUS pars hæreditatis meæ et calicis mei,* etc. Ps. 15. Hoc est quod profiteri potest quicumque Clericali Militiæ est adscriptus: hæc sors, de qua gratulari sibi potest. *Quid* porrò, inquit S. Prosper, potest eo esse felicius, *cui efficitur suus Conditor census, et hæreditas ejus dignatur esse ipsa Divinitas! Quid enim pretiosius Deo, et quid ei sufficiet, cui ipse non sufficit! Cui portio Deus est*, ait S. Ambros. *totius est possessor naturæ*, dicente Prophetâ: *Domini est terra et plenitudo ejus. Quærantur alii*, inquit idem, *de ruris sui angustiis; in te, Deus est ampla possessio;* quæ quidem *non ariditate siccatur, non imbre diluitur, non frigore uritur, non tempestate quassatur.* Verè ergo cum Psalmista potes dicere: *Funes ceciderunt mihi in præclaris*, etc. Sed cave, ne tanti beneficii sis immemor; et scito quod *cui portio Deus est, nihil debet curare, nisi Deum;* et segregatus ab omni labe peccati, *nihil habere commune cum seculo.* S. Amb.

2. *Beata gens, cujus est Dominus Deus ejus; populus quem elegit in hæreditatem sibi.* Ps. 32. Gens hæc, populus hic, sunt ecclesiæ Ministri, qui non tantùm *Dominum partem habent*, ait S. Hier. *sed ipsi pars Domini sunt:* pars, inquam, *prima*, *electa*, accepta, *benedicta*, *specialiter Christo adhærens*, et *cujus sunt optima quæque.* Illos Dominus habet ac spectat, ut potiora sua membra; *non* ut *servos*, *sed* ut *Amicos*, *Coadjutores*, *Consiliarios*, *Vicarios et homines suos;* et à Patre petiit, *ut ubi ipse est, et illi secum essent.* (Joan 17.) O ter quaterque beati Discípuli! O quàm expetenda vestra sors! Sed *tales exhibete vos, ut à Domino possideri* mereamini; et *sicut ille sanctus est*, et vos *sancti estote.*

3. *Videte vocationem vestram, fratres.* 1. Cor. 1. Eò tendit illa, et ad hoc venisti, ut sacris Mysteriis *in sanctitate et justitia serviens*, Deum summo modo glorifices; Jesum Christum, ut victimam in altari immoles; et animas, *ministerio verbi*, et Sacramentorum dispensatione, sanctifices: vel etiam ut à Christo Domino, spiritum, gratiam et amorem, tanquam vas consecratum suscipias; et in alios, velut canalis, transfundas. *O altitudo clericalis dignitatis!* O sancta vocatio! O divinæ functiones! Hinc sequitur, 1. Ut te parvi pendas, et tanto honore indignum putes. 2. Ut te ad omnia paratum Christo Domino exhibeas. 3. Tandem ut ad hunc tuæ vocationis finem totum te convertas, atque conferas. *Qui enim benè ministraverint, gradum bonum sibi acquirent, et multam fiduciam in fide.* Timoth. 3.

VI.

De Hominis novissimis.

Meditatio I.

De Morte.

Estote parati, quia quâ nescitis horâ Filius hominis venturus est. Mat. 24.

1. Morieris, certum est, atque à Deo statutum. Nullus hominum huic restitit legi. Morieris, capis hoc? propinquos, amicos, opes relinques; terra corpus teget; non videbunt oculi; silebit lingua. Quid ita firmiter perituris adhæres! Cur tam molliter habes corpus, quod vermibus scatebit? Moriendum est; hoc perpende.

2. Latet me tempus et locus obitûs; momentum mihi præstare nequeo. Quàm multi hodiè *occident*, quibus nunc mortis suæ non occurrit cogitatio? Si modò è vivis excedendum mihi esset, quid de me fieret? Quò abirem? Quis futuræ pœnitentiæ spem fecit? Ah! cùm tempus et locum mortis ignorem, ubique et semper eam præstolabor. *Quoniam ubique te mors expectat, si sapiens fueris, ubique eam expectabis.* S. Bern.

3. *Deliqui in Deum;* an ei gratus moriar? ignoro. An futurus sit obitus ad vitam, vel ad pœnam, nescio. Ad hanc veritatem an non horresco? Faciendum mihi est, ut salus mea ab omni periculo tuta sit; mihique, quasi quotidiè morituro, vivendum. *Fac modò quæ moriens facta fuisse velis;* et *dum tempus habes, congrega tibi divitias immortales.*

Meditatio II.

De Præparatione ad Mortem.

Si non vigilaveris, veniam ad te, tanquam fur; et nescies quâ horâ veniam ad te. Apoc. 3.

1. Omnis vita ad mortem debet esse præparatio,

quoniam bona mors res est momenti omnium maximi : imò cætera nugæ sunt, si cum morte componantur. Quomodò te paras ad mortem ? An vivis ut moriturus ! Tibi fortè vitam polliceris longiorem ? Deinceps prima curarum tuarum sit, parare necessaria ad magnam æternitatis viam, ne imparatus cogaris discedere. *Paratos nos inveniat extrema necessitas, quæ sæpè prævenit imparatos.* S. Eucher.

2. Morieris, non ignoras, sed semel duntaxat ; et in hac unica morte, tùm felix, tùm infelix tua vertitur æternitas. Non hîc agitur de levis cujusdam boni jactura, sed de jactura omnium gravissima ; quodque considerandum magis, de jactura irreparabili. O mors metuenda ! An est quisquam qui te diligenter meditetur, quin mundi fugiat pericula, seque arctiori vinculo Deo conjungat ! *O mors, bonum est judicium tuum.* Eccli. 41.

3. Ut piè ac sanctè moriaris, piè ac sanctè vive : *Consentanea mors vitæ.* Nunquam indormias peccato mortali. Manè dum surgis, subeat animum hæc cogitatio : *Fortè non victurus sum ad occasum solis.* Et dum lectulum petis : *Eodem forsan linteo mortuus involvar, in quo dormiturus sum.* Interdum sic te interroga : Essem ne modò ad mortem paratus ? *Si hodiè non es paratus, quomodò cras eris !* (L. 1. de Imit. C. 23.) *Nihil ita quotidie, ut mortem, homines vident ; nihil ita obliviscuntur.* S. Eucher. O hebetudo et duritia cordis humani !

MEDITATIO III.

De Judicio particulari.

Dico autem vobis, quoniam omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die judicii. Christus, Math. 12.

1. STATIM post mortem, totius vitæ reddenda ra-

tio est. Id credunt Christiani omnes. Sed heu ! quàm pauci capiunt ! Novit Deus quidquid feceris, dixeris, aut cogitaveris, et horum omnium exiget rationem. Heu ! ipso mortis momento, sciam quid mihi futurum sit per æternitatem. Momentum formidabile ! hæc meditare : ad hoc compara te. *Domine, memorabor justitiæ tuæ solius.* David.

2. Deus Judex est adeò perspicax, ut omnia nôrit; adeò justus, ut cujuslibet peccati pœnas sit repetiturus; adeò potens, ut nemo sit qui rigidioris ejus justitiæ animadversionem effugere possit. Provide rebus tuis. Quid respondebis ? Quâ ratione peccatum tuum excusabis ? Ah ! Domine, ne delictorum meorum, sed solius infinitæ tuæ misericordiæ memineris. *Si iniquitates observaveris, Domine ; Domine, Domine, quis sustinebit !*

3. Alius non erit judex, ad quem possis provocare. Vix lata erit sententia, cùm incipiet tortorum carnificina. Nihil lacrymæ, nihil gratia, nihil munera proderunt ad funesti decreti vel rescissionem, vel dilationem. Pro arbitratu meo, jam meam mihi possum conficere sententiam. Sim accusator, sim judex, sim tortor meus, et nunquam imparatus ad *reddendam rationem villicationis meæ. Quid enim faciam, cùm surrexerit ad judicandum Deus ; et cùm quæsierit, quid respondebo illi !* Job. 31.

MEDITATIO IV.

De Judicio universali.

Erunt signa in sole, et luna, et stellis, et in terris pressura gentium, etc. Luc. 21.

1. TERRIBILIS erit ultimi Judicii apparatus. Horrenda videbuntur signa, sol cruentus, aër igneus, vehementioribus procellis agitatum mare, terræ motus, fames, sterilitas, bella, morbi. Ad hæc, tam

callidè Fideles exagitabit anti-Christus, vix ut ipsi possint resistere electi. Credo, Domine, me auditurum esse terrificas tubas vocantes ad judicium. *Si quando te senseris ad aliquod crimen cieri, in mentem revoca nulli tolerabile Christi judicium.* S. Basil.

2. Cerne animo vallem Josaphat, innumeris refertam populis, Jesus de Cœlo descendet, copiosâ Beatorum coronæ stipatus, ut omnes judicet homines. Ad ejus dexteram, boni Angeli, et Electi, omnes; ad sinistram verò, damnati, longâ dæmonum catervâ circumsepti. Heu! aliquando ero in hac valle lacrymarum. Quid de me tunc fiet? Nescio. Attamen hilarem vitam ago, quamvis ignorem, an ad dexteram, an ad sinistram sim collocandus! *Confige, Domine, timore tuo carnes meas.* Ps. 118.

3. Considera, quid tunc dicturi, quid cogitaturi sint Electi! An eos pœnitebit mundi vanitatem contempsisse? Attende etiam ad ea quæ dicturi sunt Damnati: En, inquient, Electos indicantes, en *quos aliquando habuimus in derisum!* Quàm tamen prudentes fuerunt! Istis verò damnatis, *quàm lugubre erit Deum videre et perdere, et antè pretii sui perire conspectum!* S. Eucher. *Revela, Domine, oculos meos, et da mihi intellectum.* Ps. 118.

MEDITATIO V.

De Gloria Paradisi.

Venite, benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum. Matth. 25.

1. IN Regno Cœlorum, Deo fruemur; et cum eo quid non possidebimus! Caret hæc lacrymarum vallis deliciis, quibus redundat cœlestis patria. Tam fluxis itaque voluptatibus abstineamus, in quibus nunquam omninò requiescit animus, ut potiamur cœlestibus. Deliciæ, honores, divitiæ, quàm sordetis

Cœlum considerānti! solo Deo satiatur anima. Ah! Domine, felicitas *hæc acquiri potest, æstimari non potest.* S. Aug. *Nec oculus vidit*, etc. S. Paul.

2. Illic erunt, quæcumque volueris; aberunt, quæcumque nolueris. Nullæ lacrymæ, nulla suspiria, nulli Dolores, nulla tristitia. In Cœlo merum gaudium, nullo felle permixtum. Sanè æquum est, ut tot delicias emam nonnullis laboribus. Quid enim sunt labores nostri, si cum gloria Paradisi et cœlestibus bonis comparentur! *Momentaneum et leve tribulationis*, etc. S. Paul.

3. Sed hæc quandiù? Totâ æternitate. Hoc nôrunt sancti. O felix æternitas! si caperent te Christiani, quid non agerent? Omnia, quæ labuntur cum tempore, indigna sunt curis nostris. Quidquid æternum est, magnum est. Unam itaque spectemus *æternitatem*, et *pro nihilo habeamus* bona hujus vitæ. Nam omnem omninò fugabit tristitiam cogitatio ejusmodi: *Momentaneum, quod cruciat; æternum, quod delectat.* S. Greg.

Meditatio VI.

De Inferno.

Discedite à me, maledicti, in ignem æternum, qui paratus est Diabolo et Angelis ejus. Matth. 25.

1. Infernus, carcer est, puniendis Damnatis destinatus. Divino privari conspectu, atrocissimum suppliciorum est. Damnati cognoscent tanti Dei perfectiones, et eo perfrui peroptabunt; sed frustrà. Nullum ampliùs gaudium, voluptas nulla. Pessima conditio, quis te capere possit? Doles, aut maximè cari capitis desiderio, propinqui funere, aut aliis id genus bonis amissis; et orbari te Deo, cujus nosti magnitudinem, leviùs feres?

2. Damnati patientur quæcumque fingi possunt tormenta, famem videlicet, sitim, tenebras, pædo-

rem, spectra terrifica, ignes: singulæ partes corporis, singulæ animi potentiæ cruciabuntur. Delicatule, unius dentis dolori ferendo es impar; non potes digitum cerei flammulæ vel momento admovere: quî poteris debitas sceleribus pœnas solvere?

3. Hæc supplicia æquabunt æternitatem, sine solatio, sine intermissione, sine spe. Proh, Deus! si hoc verbum intelligeres, *æternum pati*; quàm tibi, quàm amaræ forent voluptates, quàm suaves afflictiones! Æternitas! ecquis te animo volvit, quin contremiscat, Deum timeat, ac mundum contemnat! O æternitas! Momentanea delectatio æterno plectitur supplicio. Fide aut mente caret, quem nec movet, nec ad meliora compellit æternitatis cogitatio. *Quis ex vobis poterit habitare cum ardoribus sempiternis!* Isaiæ, 33.

MEDITATIO VII.

De Salute animæ nostræ.

Quid proficit homo, si lucretur universum mundum, se autem ipsum perdat, et detrimentum suî faciat! Christus, Luc. 9.

1. ADEO potens est hæc Christi sententia, ut omnes, inquit S. Franc. Xav. ad meliorem frugem adduceret, si attentiori animo perpenderetur. Saluti consulendum: eu, *unum necessarium*. Huic creatus es, non dignitatibus, non scientiis, non voluptatibus. Id tamen non attendis, deque congregandis terrenis bonis diu noctuque cogitas.

2. Saluti incumbendum, nec levi, nec sterili conatu. Quid agis, miser? In comparandis divitiis, scientiis, honoribus, profundis sanitatem; sanctitatem parùm attendis. Quid, quæso, mortis articulo, proderunt divitiæ? quid honores? quid scientiæ? planè nihil, si animæ detrimentum feceris. *Ubi salutis damnum est, illic utique jam lucrum nullum est.* S. Cypr.

3. Sine mora saluti adlaborandum; quia nimiùm anceps et dubia est salus procrastinantis. Vide, quantùm temporis tua requirant negotia; et cave ne totum assumat mundus. In supremo judicio, de divitiis et honoribus altum erit silentium. Nunc tandem definias tempus quod daturus es Deo; in deliciis malè positum, lacrymis deleas, ut paratus sis ad reddendam rationem. *Demus Deo aliquod tempus vitæ nostræ, ne diem totum ista vanitas, et sollicitudo miseranda consumat.* S. Chrysol.

VII.

Meditationes pro solemnioribus Festis.

MEDITATIO I.

De Circumcisione Domini.

1 Januar.

1. HODIE facit Jesus, quod ad mortem usque facturus est. Obedit Patri, Mariæ, Josepho. Deus obtemperat hominibus; et homines eò usque vani erunt, ut Deo, præpositorum ore præcipienti, repugnent! Vel Deo parere debes, vel cupiditatibus, vel Dæmoni; elige. Ah! cùm Deus obediat legi, *disce, homo, obedire; disce, terra, subdi; disce, pulvis, obtemperare.* S. Bern.

2. Elucet vel maximè humilitas obedientis Jesu. In præsepi pauper; in Circumcisione habetur peccator. Deus, qui alienissimus est à peccato, si exinanivit semetipsum, ut formam acceperit peccatoris; et ego, qui in peccatis conceptus, iisque innutritus sum, nolo peccator vocari, nolo minoris æstimari!

3. Amor Jesu patet in hoc mysterio, quòd tam citò velit *Salvator* appellari, et suum largiri sanguinem, in amoris pignus. Hic Sanguis, hæ lacrymulæ, sunt verba cordis ejus, quibus promittit se passu-

rum et moriturum esse omnium hominum causâ. Hunc annum inchoa ab imitatione obedientiæ et humilitatis Jesu. Tuus sum, mi Salvator, in hunc annum, et in omnem vitam.

MEDITATIO II.

De Epiphania Domini.

6 Januar.

Invenerunt Magi *Puerum cum Maria Matre ejus, et procidentes adoraverunt eum; et, apertis thesauris suis, obtulerunt ei munera, aurum, thus et myrrham.* Matth. 2.

1. OBTULERUNT Jesu myrrham, in honorem sacræ ejus Humanitatis. Jesus propter suum in nos amorem, corpus simillimum assumpsit. Ut quid non redamamus Dominum, ipsique corpora nostra non consecramus? Tuum est, amantissime Jesu, corpus meum; ex te pendet ejus sanitas et morbus; ex te vita et mors. Me felicem, si possem tecum pati! nam tecum regnarem. *Totum me liberasti, ut totum me possideres.* S. Aug.

2. Humanitati Jesu accedit regalis dignitas; ideòque aurum illi offertur. Quæ habemus bona, ea nobis à Deo dedita; iis itaque utamur ad ejus gloriam, ad altarium ornatum, et pauperum solatium. In pauperibus Deum videamus. Reges vident in præsepio infantem, pauperem illum quidem, et ab omnibus derelictum, eum tamen ut Regem et Deum venerantur. Si pauper es, offer Jesu tuam paupertatem. Donum hoc præstabit omnibus mundi thesauris.

3. Oblato demùm thure, clariùs demonstrârunt agnoscere se divinitatem Jesu. Thus tuum sit oratio tua. Ad Jesu pedes provolutus, offer suavissimo illi puero animæ tuæ facultates; adora, time. Sed hoc præsertim memineris, aliâ viâ Reges rediisse. Pari-

ter et tu aliam in eas vivendi rationem ; et ubi viam Christi ingressus fueris, ab ea ne declines. *Viæ enim immutatio, vitæ intelligitur mutatio.* Euseb. Emiss.

MEDITATIO III.

De Purificatione B. M. V.

2 Febr.

Postquam impleti sunt dies purgationis Mariæ secundùm legem Moysi, tulerunt Jesum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino. Luc. 2.

1. UT divinæ gloriæ serviret Maria, et obediret legi, coram hominibus honoris sui ultrò jacturam facit. In hac Purificatione, non Virgo, non Deipara, sed una de immundis mulieribus existimatur. Hinc intellige, veram gloriam esse in divino obsequio positam: Tametsi pessimus omnium haberi necesse foret, modò Deus laudetur, non est detrectandum. Jesus, qui in Circumcisione formam peccatoris induit, itemque Maria in Purificatione, non obscura illius veritatis præbent argumenta. Vera gloria à judicio divino planè pendet.

2. Maria devovet æterno Patri suavissimum ac dilectissimum Filium. Optimum parentibus documentum : oportet ut ipsi filios suos Domino consecrent, non autem, ut sæpè fit, in eorum animis restringant vovendi se voluntatem. Hodiè, piissime Jesu, offero tibi quidquid mihi charissimum est, cor, voluntatem, affectus, omnia : *Ne projicias me à facie tua.*

3. Maria, suæ in Patrem liberalitatis, fructum refert amplissimum : jam enim recuperat Filium et honorem suum. Nam Simeon eam colit ut Dei Matrem, miratus ut Virginem, et in porrectis ejus brachiis Jesum reponit. Si honorem, si cor tuum Deo dederis, etiamnùm, in hac vita, largiorem mercedem

dem accipies. Quàm suave est tam liberali Domino servire, qui danti terrena, cœlestia rependit! *Cur non Cœlo mutamus terram! Quare non caducis emimus æterna? Quare non perituris manentia comparamus!* S. Chrysolog.

MEDITATIO IV.

De S. Josepho, B. V. Sponso.

19 Mart.

1. SANCTUS Joseph Mariæ Sponsus fuit, haud dubiè singularem propter puritatem. Quàm gloriosum tibi, vir sanctissime, sponsam habere in cœlis et in terris omnipotentem, ac tuæ voluntati apprimè consentientem. Esto castus, humilis et modestus, ut S. Joseph, et adamabit te Maria. Ad sanctitatis apicem brevi perveniet, qui, Sanctum hunc imitatus, Deum præsentem ac singula videntem cogitaverit.

2 S. Joseph fuit Jesu nutricius parens; et ipse Jesus *erat subditus illi.* Vide humilitatem Salvatoris, qui, cùm in Augusti, aut Herodis Regiâ nasci potuisset, pauperem et incognitum sibi voluit patrem, qui quotidiano sudore victum et vestitum ipsi procuraret! Exemplo S. Joseph, nunquàm separeris à Christo; eum testem habeas omnium actionum tuarum, et cum eo sæpiùs colloquaris. Quomodò potueris, ita esto misericors; quæ enim feceris pauperi, Christo fecisti.

3. S. Joseph inter beatos Jesu et Mariæ amplexus expiravit. Quàm felix obitus! Piam ac sanctam mortem cupis! Hùc cogitationes, hùc actiones tuæ referantur. Cole et invoca Sanctum Joseph; affirmat quippè S. Theresia, se nihil non impetrasse illius meritis. Semper in ore habeas, sed præsertim instante morte, pulcherrima et suavissima nomina Jesu, Mariæ, Joseph.

O

MEDITATIO V.

De Annuntiatione B. M. V.

25 Mart.

Ingressus Angelus ad eam dixit : Ave, gratiâ plena, Dominus tecum ; Benedicta tu in mulieribus. Luc. 1.

1. HODIE Maria fit Mater Dei. Humilitas et puritas ejus tantum honorem ipsi pepererunt. Proh ! quanto mihi gaudio est, divina Maria, excelsissima hæc dignitas tua ? Verùm si es Mater Christi, Mater es ùtique Christianorum. O me felicem ! ut Dei Genitrix, omnia potes ; ut Mater mea, omnia cupis meâ causâ ! Possum etiam, si volo, per fidem, gratiam, charitatem, Christum in corde meo concipere. Nam *etsi, secundùm carnem, una Mater est Christi ; secundùm fidem tamen, omnium fructus est Christus.* S. Ambr.

2. Hodiè Jesus fit frater noster. Ejus in nos amor eum nobis similem facit, ut ipsi similes efficiamur. In terras descendit, ut ad Cœlos ascendamus. Adoro te, *Verbum caro factum*, in castissimo Virginis utero. Utinam, dono aliquo, pretiosissimum donum tuum rependere possem ! Tuum est, Frater amantissime, quidquid sum et possum. *Fac me tuis semper inhærere mandatis, et à te nunquam separari permittas.*

3. Maria est Mater nostra ; Jesus, frater : an digni sumus filii Mariæ ? An digni fratres Jesu ? Purissima, humillima et obedientissima fuit Maria ; an iisdem virtutibus præditi sumus ? Jesus studuit semper gloriæ sui Patris, et animarum saluti ; an idem nobis est, cum Fratre nostro, studium ? Num potiùs Jesus ingemiscens jure diceret Mariæ : *Filii Matris meæ pugnaverunt contra me.* Cant. 2.

MEDITATIO VI.

De Passione Jesu Christi.

O vos omnes, qui transitis per viam, attendite et videte, si est dolor, sicut dolor meus. Thren. 1.

CONTEMPLARE Jesum Cruci affixum. Vide quid in singulis corporis sui partibus patiatur. Sacrum illius caput spineâ coronâ redimitum est; facies livore decolorata; manus ac pedes perforati; totum denique corpus plagis lacerum, acerbissimis doloribus cruciatur. En Jesum meum! Par est me illi similem esse. In hac similitudine posita est felicitas et perfectio mea. Heu! nullius egeo, dum Jesus saturatur opprobriis! *Non decet sub spinoso capite membra latere delicata.* S. Bern.

2. Quemadmodum corpus, sic animus Christi acerbissimis doloribus cruciabatur. Prævidebat enim Passionem suam multis hominibus inutilem fore; miserebatur Judæorum cæcitatem; et suprà modum tangebatur tristitiâ, suspiriis et lacrymis Matri suæ, quæ, cum dilecto Discipulo, juxtà Crucem stabat. O luctuosum spectaculum! An siccis oculis Jesum et Mariam intueri possum? *Quem vos doletis, noster est error, furorque criminum. Totum scelus fatentibus, partem doloris reddite.*

3. Jesus tam crudelem, tam ignominiosam mortem oppetere voluit, ut ab inferno me liberaret. Perieram funditùs, nisi mortuus fuisset. Tanto favore indignus eram. Ego tamen, tot beneficiorum immemor, adeò non paratus sum ad fundendum sanguinem meum pro Christo, ut etiam suspirium et lacrymulam ipsi petenti denegem; et, nova veteribus addens peccata, eum semper offendam. *O hebetudo et duritia cordis humani! Aufer à me, Domine, cor lapideum, et da mihi cor carneum.* S. Aug.

Monitum. Quandoquidem *nihil tam salutiferum nobis est*, ut ait S. Aug. *quàm quotidiè cogitare quanta pro nobis Christus pertulit*, ideò hîc indico modum quo id valeas fructuosè et absque tædio præstare, nempè considerando: 1. Quis patitur. 2. Quantùm patitur, sivè interiùs, sivè exteriùs. 3. A quibus patitur. 4. Pro quibus patitur. 5. Quo affectu patitur. Tandem virtutes in ejus Passione relucentes.

Poteris etiam animo percurrere septem itinera aut stationes quas ille pius Salvator in sua passione obivit. 1. A cœnaculo ad hortum, ubi tristatus est, oravit et sudavit sanguinem. 2. Ab horto, ubi comprehensus est, ad Annam. 3. Ab Anna ad Caïpham. 4. Indè ad Prætorium Pilati. 5. Ad Herodis Regiam. 6. Regressio ad Pilatum. 7. Ad Calvariam. Circa singulas stationes, possunt varia considerari: persona patientis, ejusque internus sensus, et gressus, etc. Deindè socii et loca ad quæ circumducitur.

Ex unoquoque autem puncto disce, 1. quanta sit peccati gravitas et malitia; quandoquidem ad illud expiandum tanta passus sit Dominus. 2. Quàm graves sint inferni pœnæ; quandoquidem ut ab illis eriperemur, voluit Christus infernum quemdam subire dolorum et pœnarum. 3. Quantum sit beneficium gratiæ et gloriæ, cùm tanto opus fuerit merito ad illud acquirendum. 4. Dignitatem hominis et animæ valorem, cùm tam *magno* fuerit *empta pretio*. 5. Quàm bonus, pius et misericors sit Dominus; cùm proprio Filio suo non pepercerit.

MEDITATIO VII.

De Resurrectione D. N. J. C.

1. RESURREXIT *Christus tertiâ die, secundùm Scripturas.* 1. Cor. 15. Succedunt læta tristibus; Deus ita constituisse videtur, ut per aspera eatur ad amœna. Christus gloriæ Resurrectionis præmisit 33 an-

nos laboriosæ vitæ, et 20 circiter horas acerbissimæ Passionis: sic ergo et tibi eundum est ad gloriam; quia *servus non est major Domino suo. Si commortuus fueris, et convives*, inquit S. Paulus.

2. *Ego dormivi et soporatus sum, et exsurrexi.* Ps. 3. Anima rursùm unitur corpori; ut, quod socium fuit passionum, esset et gloriæ. In momento recedunt livor et vulnera, accedunt decor et gratia; quo animæ ejus gaudio? quibus Patrum è lymbo eductorum affectibus gratulationis, charitatis, etc.? Accede ad Christum pari modo; et ut gaudium tuum sit plenum, ei constanter adhære tanquàm membrum capiti, et te ejus spiritu duci semper sinas.

3. *Quomodò Christus surrexit à mortuis, per gloriam Patris; ita et nos in novitate vitæ ambulemus.* Rom. 6. Percipis fructum Resurrectionis Christi, *si ambulas in novitate vitæ.* Sed non ambulas in novitate vitæ, nisi *veterem* occidas *hominem.* Sicut non est ingressus ad vitam æternam, nisi per mortem naturalem; ita nec ad novàm perfectamque vitam ingredieris, *nisi spiritu facta carnis mortificaveris. Fiat mihi, Domine, possibile per gratiam, quod mihi impossibile est per naturam.* Thom. à Kemp.

MEDITATIO VIII.

De Ascensione Domini.

1. ANIMO et cogitatione finge te videre Christum tollentem se à terra, animabus sanctis stipatum, quas è lymbo eduxerat, procedentem *in majestate sua, penetrantem Cælos.* O novum et mirabile spectaculum! Corde et affectu comitare Caput tuum. Ejus plaude triumpho; et cum Psalte exclama: *Attollite portas, Principes, vestras; et introibit Rex gloriæ.* Æquum quippe est, ut *ascendat super omnes cælos*, qui *descendit in inferiores partes terræ;* et qui summè *se humiliavit*, summè *exaltetur.*

2. Contemplare, quomodò à Patre et ab Angelis exceptus sit Christus, unà cum justis quos secum ducebat; quanto cum apparatu et gaudio! *Dixit Dominus Domino meo; sede à dextris meis.* (Ps. 109.) Et *adorent eum omnes Angeli Dei.* (Heb. 1.) Et ad Sanctos quidem: *Venite, benedicti et fideles servi: accipite regnum decoris et diadema speciei de manu Domini* Dei vestri, et *intrate in gaudium* ejus, quod *nemo tollet à vobis.* O invitatio super mel et favum dulcior! Vis similem aliquando audire? *Serva semitas justitiæ, et vias Sanctorum custodi.* Prov. 2.

3. Considera, qualis sit cœlestis habitatio! Expende magnitudinem gloriæ in quam introivit Christus, et cujus te vult quondam fieri participem! Respondet ejus laboribus, passionibus et meritis, nec non divinæ magnificentiæ et liberalitati. *Nihil oculus vidit, nec auris audivit*, aut *in cor hominis ascendit*, quod æquiparari ei possit. Omnes *hujus temporis passiones*, quæ tantæ et tanto numero sunt, *non sunt condignæ ad illam;* et *cùm apparuerit*, perfectè *satiabimur*, et *nihil nobis deerit.* Ut quid ergo ad eam jugiter non suspiras? Quare *diligis vanitatem, et quæris mendacium!* Magnoperè dole de tua cæcitate; et quæ *sursùm sunt*, tandem *sapias et quæras, non quæ super terram.*

MEDITATIO IX.

De Missione et Adventu Spiritûs Sancti.

1. CONTEMPLARE Christum in Cœlo, memorem nostrî et factæ promissionis de mittendo alio Paracleto; Spiritum Sanctum descendentem super homines; illum, qui Patris et Filii æternus est amor et omnium fons bonorum, donatum nobis miseris; et per illum factos nos filios adoptivos Dei! Excipe illum venientem: lauda summam ejus charitatem: redama, adora et serva.

2. Considera, quomodo se præparaverint B. V. et Apostoli ad Spiritum Sanctum recipiendum? Ad hoc Christi mandatum: *Sedete in civitate donec induamini virtute ex alto,* secesserunt in cænaculum, ubi à conversatione et forensi tumultu abstracti, *erant perseverantes unanimiter in oratione.* Hæc tibi ad imitandum propone, ut idem possis bonum consequi, et de te dicatur, quod de illis dictum est: *et repleti sunt omnes spiritu sancto.*

3. Expende quid operatus sit Spiritus Sanctus in iis ad quos descendit? Amorem, fervorem, sapientiam, fortitudinem, scientiam, pietatem, etc. Hinc videre potes, quis sit in te spiritus? An sanctus? An verò mundanus, aut diabolicus? A fructibus cognosces. Scriptura dicit: *non permanebit Spiritus meus in homine, quia caro est.* Et: *Spiritus sanctus disciplinæ effugiet fictum.* Et iterum: *Spiritus veritatis, quem mundus non potest accipere.* Disce hinc quæ obstent, cur non detur tibi Spiritus Domini, et ne tardes removere.

MEDITATIO X.

De Mysterio SS. Trinitatis.

1. *Dominus Deus noster, Dominus unus est.* Deus est una quædam simplicissima entitas, in omni genere perfectionis infinita; primum rerum omnium principium, et finis ultimus; unicum summum bonum: ideò unicus Deus, extra quem non est alius. Non capio te, Domine Deus, sed credo te, adoro, laudo, glorifico, timeo, amo, et tibi soli servio: tu centrum omnium meorum affectuum. Ah! *Serò te cognovi, serò te amavi, pulchritudo æterna,* qui multiplicavi mihi Deos, quoties me, vel creaturam aliquam, plus quàm te, colui et amavi, aut impensiùs illi servivi! Ex hoc tu unus eris mihi in Deum, cui *omnia ossa mea dicent* gloriam.

2. *In nomine Patris, et Filii, et Spiritûs Sancti.* Ita Deus est in essentia unus, ut tamen sit trinus in personis. Pater, suî intellectione, generat verbum. Pater et verbum, mutuâ dilectione, producunt Spiritum Sanctum. Neque hìc capio cum perfecta unitate perfectissimam distinctionem: sed credo, adoro, laudo, etc. Applicabo animum ad vivam Dei cognitionem, ut, quoad potest in hac umbra, aliqua ejus imago in mente mea generetur, quam summè æstimem; ex æstimatione amem; et ita etiam Spiritus Sanctus aliquâ ratione in me producatur.

3. *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus.* In hac Personarum Trinitate summa est perfectionum æqualitas, eadem bonitas, gloria, immensitas, æternitas, omnipotentia, justitia, etç. quas omnes affectiones una Sanctitas comprehendit, et *ideò præcipuè* memoratur. Cùm omnis creatura sit quædam imitatio Dei, ut omnes Dei perfectiones nos imitemur, sanctitas sola imitanda proponitur: *Sancti eritis, quia ego Sanctus sum:* non potentia, altitudo, scientia quam ambierunt Angeli et primus Homo, et ideò malè perierunt. Hoc ergo age, ut Dei Sanctitatem imiteris. Sed quantùm abes!

MEDITATIO XI.

De Amore Christi erga nos in SS. Sacramento.

1. *Hoc est Corpus meum: hic est Sanguis meus.* Matth. 26. Idem in Eucharistia est Corpus, quod in Incarnatione assumptum est; idem Sanguis, qui in Cruce effusus. Quanti amoris opus est Incarnatio et Mors Christi, tanti est suî ipsius exhibitio in Eucharistia. Tantùm ergo debes Christo per hanc ad te venienti, quantùm totus mundus incarnato et mortuo. O Domine, quis tu es, et quis sum ego! Et tamen quàm parùm tibi obsequii reddo! Quàm multùm mihi ipsi, et vanitati.

2. *Qui manducat meam carnem, et bibit meum Sanguinem, in me manet, et ego in eo.* Joan. 6. Sub speciebus panis et vini se abdidit Christus, ut nobis incorporaretur, et ut nostrum alimentum transiret in substantiam. Vides amorem erga te, quo Jesus vult tecum unum fieri? Quàm ergo debet purum esse et immaculatum cor tuum! Quàm ab omni creata re avulsum, et uni Deo adhærens! Qui enim amat alia præter Deum, quæ non amat propter Deum, non amat, ut debet, Deum.

3. *Caro mea verè est cibus, et Sanguis meus verè est potus.* Ibid. Ut vitam viveremus divinam, divinum exhibuit alimentum. Noluit in Sacramento hoc permanere aliam substantiam, ut ipse substantiâ sui corporis et sanguinis nos satiaret. Nùm est hoc amoris verè divini argumentum? Nùm deberet hic cibus omnem meum appetitum explere? Toties hoc pascor, et tamen ad cepas Ægypti, ad oblectamenta sensuum, ad creata suspiro. O pudor! *Anima Christi, sanctifica me. Corpus Christi, salva me*, etc.

MEDITATIO XII.

De S. Joanne Baptista.

24 Jun.

Amen dico vobis, non surrexit inter natos mulierum major Joanne Baptistâ. Matth. 11.

1. ECCE pœnitens, nullius peccati conscius, cujus cùm matrem Maria invisit, in ipso materno utero ab originali labe fuit liberatus. Quodnam admiserat crimen, cùm paucos annos natus jam tùm in deserto pœnitentiam ageret? Exemplo docet, vel innocentissimis necessariam esse pœnitentiam. Tu quid ita fugis pœnitentiam, cùm puellus alacer eam amplectatur? Macte; brevi senties eum, qui Dei causâ voluptates valere jusserit, deliciis inexplica-

bilibus redundare. *Quàm suave subitò factum est mihi carere suavitatibus nugarum ; et, quæ dimittere metus erat, amisisse gaudium fuit.* S. Aug.

2. Hoc durius vivendi genus, maturè susceptum, ad mortem usque tenuit. Unus debet esse pœnitentiæ et vitæ terminus. Tecum semper corpus ; contra te verò, et dæmon, et mundus. Inducias si concesseris, periisti. Cogita Infernum, unde recedis ; Paradisum, quò accedis ; et nunquam tædebit te pœnitentiæ.

3. Vana est pœnitentia sine humilitate. Joannes prophetæ ac Messiæ nomen, aliosque honores rejecit; coram Christo abjicit sese. Deprimas te pariter coram Deo et coram hominibus. Quod facis, quod pateris, nihil est præ laboribus Sanctorum. *Quid prodest tenuari corpus abstinentiâ, si animus superbiâ intumescat!* S. Hyer.

MEDITATIO XIII.

De SS. Apostolis Petro et Paulo.

29 Jun.

1. VIDERAT Petrus pleraque Jesu Christi miracula, Jesum tamen ter negavit, ac ipso quidem Passionis tempore. Proh! quanta est humana fragilitas! Cum timore et tremore operemur salutem nostram: ne desperemus tamen ; nos quippe si respexerit Jesus, salvi sumus. Peccata lugeamus, exemplo S. Petri, cujus ex oculis lacrymarum rivi jugiter erumpebant, cùm recordáretur perfidiæ suæ. *Sacrifica lacrymas tanquam vulnerati sanguinem cordis.* S. Aug.

2. Paulus ex persecutore fit Apostolus. Quid sumus? Quid fuimus? Ut vera sit conversio nostra imitari debemus S. Pauli in via virtutis constantiam, adeò ut citiùs vitâ, quàm gratiâ careamus. *Quis nos separabit à charitate Christi! Certus sum, quia neque mors*, etc. Studeamus pariter ejus habere patien-

tiam, animarum studium, humilitatem, et in Christum amorem. Audi quid dicat S. Paulus: *imitatores mei estote, sicut et ego Christi.*

3. Vide quibus honoribus hi Apostoli in terris nunc afficiantur! Reges, Imperatores, Summi Pontifices, supplices se abjiciunt ad cineres piscatoris et artificis! Nôrunt quippe maximam eorum in Cœlis potentiam et dignitatem. Honorum cupidi, quid præ his honoribus sunt honores seculi! Si tantus honos sanctitatis in terra adhibeatur, quid in Cœlo! Sanctorum virtutes imitemur; et quam consecuti sunt gloriam, nos pariter consequemur.

MEDITATIO XIV.

De Visitatione B. V.

Julii 2.

1. CONSIDERA Virginem, quietis et contemplationis amantissimam, nec ætatis teneritudine, nec itineris longitudine, nec asperitate montium, nec ullâ re aliquâ retardari, quominus ad charitatis et humilitatis officia Elisabeth præstanda, domo suâ abeat. Jam gratiâ plena erat; jam Dei Mater effecta; jam super mulieres benedicta. Quò itaque se altiorem videt, eò se demittere magis ardet. Pudeat te, tam superbum esse, qui nunquam te demittis; tam frigidum in operibus misericordiæ, proximoque juvando.

2. Cogita, quo charitatis affectu, postposito suo commodo et solatio, ad montes conscendat; quâ festinatione properet; nusquam hærens, nusquam vagabunda. Ingreditur tandem domum Zachariæ: prior salutat, obsequium defert, illi de concepto Joanne in senectute et sterilitate gratulatur. Sed et quàm admirabilis et fructuosa ea et visitatio et salutatio fuerit, expende: Elisabeth repletur Spiritu Sancto; exclamat præ admiratione; agnoscit in virgineo utero

conceptum Deum, ipsamque Dei Matrem effectam; Joannes, accelerato in se divinitùs rationis judicio, in materno utero exilit, Christum Matremque ejus salutat, sanctificatur, Deo repletur. Varios hinc concipe affectus; et pete visitari à B. V. et ejus visitationis fructibus gratiisque gaudere.

3. Considera Mariam, et tam admirandis rebus in sua præsentia effectis, et tantis laudibus ac gratiis à sua cognata illi pronuntiatis, nihil insolescere, nihil sibi tribuere, se ipsam magis abjicere, in Deum referre omnia; apertoque cœlesti cordis sui thesauro, ardentibus in pectore amoris flammis, sublatis oculis et manibus in cœlum, profundissimâ humilitate, et devotione ferventissimâ, erumpere in actionis gratiarum voces; et admirabile illud canticum depromere: *Magnificat*, etc. Disce hinc, omnia in Deum bona, si qua in te agnoscis, referre. Pete à Deo, per Matris suæ merita et suffragia, profundam humilitatem, quâ libenter aliis servias; fervidam charitatem, quâ salutem aliorum promoveas; et exultationem spiritûs tui, quâ alacriter omnia officia tua obeas, Deumque rebus in omnibus magnifices et exaltes.

Meditatio XV.

De Assumptione B. V.

15 Aug.

1. Considera, quàm *pretiosa fuerit in conspectu Domini Mariæ mors!* Quoties illam ipsa exoptaverit, quasi januam ad sublimiorem vitam! Quomodò illi mors somnus fuerit jucundissimus! Quomodò, non tam ægritudine ullâ corporis, quàm amoris sui vehementiâ, astantibus Apostolis, nec sine dilecti Filii sui præsentia, anima sanctissima, castissimo corpore soluta, in ejusdem Filii manus emerserit! Expende, quàm jucunda, quàm optabilis sit ejus

mors, qui sanctè vixit; contrà verò quàm dura, ejus qui malè. Vide qualis tua futura sit! Et si optas similem Mariæ, vitam ejus imitare.

2. Considera, quantâ Angelorum omnium exultatione, quanto plausu et jubilatione præstantissima Virginis anima in cœlum, ad SS. Trinitatis thronum usque adierit! Quàm certatim Sancti omnes gratulati illi sint, gratiasque egerint, quòd, Filium Dei Salvatorem suum in utero concepisset, mundo dedisset, omniaque ei obsequia detulisset! Eam et tu cum Angelis in Cœlum prosequere, et pares cum Sanctis omnibus gratias age.

3. Considera purissimum Mariæ corpus *non vidisse corruptionem*, nec in pulverem resolutum fuisse; sed paucis ab obitu diebus, animam sanctissimam, divino imperio, ad illud rediisse, illi sese denuò conjunxisse, et in Cœlum transtulisse. Considera ergo, quo cœlestis Curiæ triumpho, quibus canticis assumpta sit beatissima Virgo in Cœlum, deducente Filio, cui innixa erat, innumeris Angelorum agminibus, Deo suo conclamantibus: *Surge, Domine, in requiem tuam, tu et Arca sanctificationis tuæ.* Aliis ascendentis triumphatricis pulchritudinem demirantibus: *quæ est ista, quæ ascendit de deserto, deliciis affluens!* Tandem excipitur à SS. Trinitate, affectu et gaudio incredibili; ab eadem coronatur totius cœlestis Curiæ Domina, Reginaque declaratur, et in altissimo sibi parato solio propè Filium collocatur; coram eâ Sanctis omnibus coronas suas deponentibus, et in Principem ac Dominatricem suam accipientibus. Vide quod præmium virtuti redditur! Ita vivas, ut ejus particeps fias. Admirare Mariæ excellentiam. Eam totis cole præcordiis, et in Dominam ac singularem Patronam tuam elige. *Dominare, ô Maria, nostrî, tu et Filius tuus.* Jud. 8.

MEDITATIO XVI.

De Nativitate ejusdem.

8 Sept.

1. CONSIDERA nascentem Virginem habere progenitores, Reges, Duces, Principes; quibus tamen, sanctitate morum, quæ vera est nobilitas, magis eluxit. Undè quò nobilior secundùm carnem, eò demissior fuit spiritu; quæ vera altitudo est, quam altissimus Deus solam respexit, et amavit in ea. Pudeat te tanti dignitatem sanguinis facere, parvi virtutem.

2. Considera dulcissimum ipsius nomen esse, *Maria*; quod *Stellam maris* significat, *Dominamque* et *Illuminatricem.* In tempestatibus, stella; contra adversarias potestates, Domina; in divinis rebus, Magistra est. Ut stella, viam Cœli nobis aperit; ut Domina, nos regit ac defendit: ut Illuminatrix, vel Magistra, nos docet et instruit. Hinc statuas diligere et colere illam; atque cavere ab omni peccato, ut illi placeas. Tum mysticum et saluberrimum nomen ama, et animo inscribe tuo. *Non recedat ab ore, non recedat à corde.* S. Bern.

3. Considera, quanta sit nascentis Virginis perfectio, quanta excellentia! Hanc, cum filiabus Jerusalem, admirare; clamant enim præ admiratione: *Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum acies ordinata.* Cant. 4. Aurora est, quia inter noctem et diem media, hoc est, inter Deum et homines Mediatrix. Candore suo, ut luna, et suî similitudine ad solem, omnes antevertit. Inter omnes, in Solis justitiæ Matrem electa. Dæmonibus omnibus, quorum conterit capita, omninò est terribilis. Hinc statuas, ut in puncto præcedenti, et age SS. Trinitati gratias de hac Virginis Nativitate;

utque nasci spiritualiter ac crescere quotidiè in virtute valeas, per ejusdem patrocinium roga.

MEDITATIO XVII.

In Festo SS. Rosarii B. M. V.

Dom. 1. Octobr.

De Cultu Beatissimæ Virginis.

1. MARIA, *Mater Christianorum*, mater tua est. Idcircò plurimùm ei confide. Pete ab ea omnia, tùm corpori, tùm animæ tuæ necessaria. Eos amat, qui cum ipsa familiariter de suis miseriis ac necessitatibus colloquuntur. Enim verò sicut pia mater libenter et cum gaudio accipit filium ad se confugientem; ita te accipiet Maria. Nam in amandis filiis suis nulli cedit matri. Ad hæc, potentior est quàm quælibet alia mater. Et sanè cognosceres quantùm amet et quantùm possit, si quotidiè diligentiùs expleres debita ipsi officia. Quænam sunt preces tuæ, quænam facta, ex quibus argui potest tuus in Mariam amor?

2. In afflictionibus invoca Mariam; in dubiis, consule Mariam; in mœrore, aperi Mariæ causam tui mæroris; et citò citiùs evanescent afflictiones, dubia, etc. Nullos habes aut propinquos, aut amicos, qui te plus ament, quàm Maria, quique consilium dare tibi velint, aut possint, rebus tuis magis salutare. O amantissima omnium Christianorum Parens! Si tuâ in nos charitate uteremur, breviores essent afflictiones nostræ.

3. Dùm sic tentaris, ut adsit peccandi periculum, voca Mariam; cùm peccaveris, obsecra Mariam, ut, ejus ope, à peccato tuo emergere possis. Maria est *refugium peccatorum*: si eam invocaveris, nullam non vinces tentationem. *Per te, Maria Virgo, hæreditamus misericordiam miseri; ingrati gratiam; veniam peccatores.* S. Aug.

MEDITATIO XVIII.

De SS. Angelis custodibus.

2 Octobr.

1. CONSIDERA, qui et quales sint Custodes Angeli. 1. Quoad *naturam*, sunt creaturæ nobilissimæ, Spiritus ab omni materiæ contagione separati, immortales, *pleni sapientiâ et decore*, etc. Congratulare illis de sua dignitate et excellentia, et cum ipsis confitere Domino. 2. Quoad *locum*, ab ipso mundi exordio, *in deliciis paradisi, stant antè thronum Dei*, testes mirabilium ejus, quorum perpetuâ occupantur contemplatione ac laudatione, clamantes ad invicem: *Sanctus, Sanctus, Sanctus.* Hæccinè occupatio tua in templo sancto? 3. Quoad *munus*, sunt *administratorii Spiritus*, ut voluntatem Dei hominibus denuncient. Quàm fideliter autem, quàm celeriter! De iis loquitur Job, c. 95. *Mittet fulgura*, et ibunt; *et revertentia, dicent: adsumus.* Hæccinè celeritas tua ad obtemperandum Deo? Sed qualis fides? Attende, dole, et emenda. *Servus qui cognovit voluntatem Domini sui, et non fecit, vapulabit multis.* Luc. 12.

2. Considera, quibus, et quam ob rem Deus Angelos Custodes hominibus addixerit? 1. Suum unicuique loco assignavit: *Tu ergo ne audeas, illo præsente, quod, præsente me, non auderes. In quovis diversorio, in quovis angulo, Angelo tuo reverentiam habe.* S. Bern. Assignavit omnibus et singulis hominibus: *vide ne vel unum ex pusiliis contemnas.* Assignavit non iis solùm qui *hæreditatem capient salutis*, sed ipsis etiam tartaro addicendis; *neminem enim vult perire, sed omnes salvos fieri.* O amor! O misericordia! *Perditio* igitur *tua, ex te, Israël.* 2. Causæ assignandi fuerunt, prima, imbecillitas humana; quæ quanta sit, ex frequentibus tuis erro-

ribus et casibus, agnosce. Gratias age Deo, *quoniam Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis.* Altera causa, fuere instantia undique pericula; *adversarius enim vester Diabolus, tanquam leo rugiens, circuit, quærens quem devoret.* Vis ut non accedat ad te malum! Angeli Custodis opem invoca. Hoc duce, eris securus, *Angele Sancte Dei, sit tibi cura mei.*

3. Considera, quàm libenter, promptè ac sedulò in hominis obsequium sese impendant Angeli! Exceptum ab utero matris, statim *in manibus* portant, defendunt à periculis, curant *ne offendat ad lapidem pedem suum*, id est, ne in peccata impingat. Si impegerit, amicè monent, *arguunt, increpant in omni patientia*: docent quæ necessaria sunt ad salutem; præsto sunt morienti, etc. Ex tantis beneficiis, quàm multa accepisti! Ubi grati animi recordatio! Nonnè fecisti sæpius, rebelli mentis pervicaciâ, cordis duritie, erroribusque, ut *Angeli pacis amare fleverint!* Ingemisce, quia reus es. *Observa* deinceps Custodem Angelum; audi vocem ejus. Ora ut calculo ignito tangat tibi labia, maximè cùm ad sacram synaxim accedes; *et auferetur iniquitas tua.* Sed, age, *quid retribues pro omnibus quæ retribuit tibi!* Reverentiam, pro præsentia, inquit S. Bern. devotionem, pro benevolentia; fiduciam, pro custodia. Angele sancte mi, *si me ipsum tradam tibi in servum, non ero condignus providentiæ tuæ.*

MEDITATIO XIX.

Pro Festis Sanctorum.

ALIQUA puncta generalia sunt, quæ aptari omnibus facilè poterunt.

Punctum 1. Æterna electio, et illius exequendæ ratio, de qua Apost. Rom. 8. *Quos prædestinavit, hos et vocavit; et quos vocavit, hos et justificavit; quos*

autem justificavit, illos et glorificavit. Prima igitur est *electio* gratuita *antè mundi constitutionem, ut essent sancti et immaculati in conspectu Dei*, ut in eis ostenderet divitias gloriæ suæ. Nam cùm id omnibus, qui salvantur, conveniat, præcipuè illis quos Deus mirificare voluit etiam in terris. Secunda est *vocatio*, quæ varia extitit in diversis Sanctis, et habuit semper quidpiam singulare ac proprium; quod in unoquoque erit observandum. Tertia est *justificatio*, ubi consideranda sunt specialia cujusque dona et insignia sanctitatis. Agendæ porrò erunt Deo grates pro donis in eos collatis, gratulandumque ipsismet, nobis autem ex imitatione fructus colligendus. Quarta est *glorificatio*, ubi recoli poterit pretiosa eorum mors, et transitus ad beatam æternitatem: *Similem me fac, Domine, in gloria Sanctorum.*

Punctum 2. Quomodò responderint gratiis sibi datis, exequentes illud: *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum; tollat crucem suam, et sequatur me.* Ubi tria continentur, *abnegatio sui*, gestatio *Crucis Dominicæ, sequela Christi*, in quibus Sancti excelluerunt. *Abnegatio* est mortificatio carnis et concupiscentiarum; in hac mirus fuit fervor Sanctorum; nam si aliquandò in peccato vixerunt, post conversionem acri pœnitentiâ vindicârunt: et si ab initio se custodierunt, nihilominùs carni non pepercerunt; sed eam continuò crucifixerunt, nec solùm id circa illicita frænârunt, verùm etiam circa concessa et licita, ut nempè Cœlum violenter raperent. *Bajulatio* autem *Crucis*, in laboribus pro Dei gloria fortiter subeundis, difficultatibus superandis, atque adversis tolerandis præcipuè spectatur. Denique *sequela* Christi, in studio illum imitandi, et voluntatem illius accuratè implendi, consistit. Ex quibus colliges confusionem tui ipsius, et proficiendi desiderium.

Punctum 3. Quibus favoribus Deus illos affecerit? Huc pertinent *visiones*, *revelationes*, *gratiæ sanitatum*, *operationes virtutum*, aliaque dona extra ordinem communem. Deindè in ipsa morte, peculiaris visitatio divina, aut Angelorum, et prægustatio cœlestis suavitatis. Post mortem autem, honores publicè decreti, et veneratio eis exhibita à Potentatibus, qui eos olim despexissent. Prætereà in die judicii, honorifica sessio et exaltatio; præter id quod intrinsecùs latet. Quæ omnia non leviter ac strictim, sed seriò et maturè consideranda, ut debitus ex iis percipiatur fructus.

MEDITATIO XX.

In Commemorat. Fidelium Defunctorum.

2 Novembr.

1. CONSIDERA animas in piaculari carcere detentas, non secùs ac quæ sunt æternis ignibus addictæ, arctissimi carceris tenebrosâ nigredine, ac rogis per justam Dei vindictam accensis, maximè cruciari. His adde privationem visionis Dei, quam eò sentiunt graviùs, quòd et ejus excellentiam clariùs intelligant, vehementiùsque ament; et tamen ignorent quandiù tanto bono sint cariturae. Hinc ardens illud, quanquam divinæ voluntati consentiens, desiderium: *Hei mihi! quia incolatus meus prolongatus est.* Hinc illæ obtestationes: *Miseremini meî*, etc. *quia manus Domini tetigit me*. Audi, et commiserare, simulque disce, quàm *horrendum sit incidere in manus Dei viventis*, qui in amicos, vel ob levem culpam, sic animadvertit! An times venialia? Nonnè, tanquam modica, spernis? id tibi doleat; aut *enim pœnitendum in hoc sæculo; aut ardendum in futuro.* S. Aug.

2. Considera triplicem causam, ob quam debes illarum libertati consulere. 1. Sunt justæ, Deo ac-

ceptæ, et ab ipso tandem in Cœlum assumendæ: per te stat, ut tanto bono statim fruantur. Deum minùs diligis, si, quem ab ipsarum liberiore consortio honorem expectat, differas procurare. 2. Sunt nobis in Christo affinitate quâdam conjunctæ; sunt inter eas, ex parentibus, ex amicis tuis plurimæ. Quàm acerbus sis, nisi properes illis opitulari, quæ tot pœnas, nonnisi propter te forsan, subeunt! Siccinè tecum agi velles? Agetur, si pergas esse durior: *Judicium enim sine misericordia, illi qui non fecit misericordiam.* S. Jac. 3. Postulat charitas, ut qui tenentur, omnes ad æternam felicitatem promovere, ipsis etiam vitâ functis ad cursum perficiendum subveniant, ne justior sit causa imperfectam charitatem exprobrandi. Vide, ne de te conquerantur se in medio itinere esse derelictas.

3. Considera quomodò possis eas adjuvare? 1. Facilè precibus scilicet, eleemosinis, et Missæ Sacrificio. Nullum diem abire sinas, quin, earum causâ, aliquid Deo offeras. Statue nunc aliquid, quod in posterum solvas. 2. Efficaciter, nam preces illæ tuæ, et alia id genus, ut pote ex purissimo charitatis motu suscepta, regnum cœlorum animabus illis aperient. Deum ora, ut opera tua bona dignetur habere accepta; siquidem mereri sibi nihil atrocissimis suis tormentis possunt. 3. Utiliter Deo tibique; Deo, cui æternas laudes; tibi, cui securum patrocinium procurabis. Vix enim in libertatem erunt affertæ, cùm tanti beneficii memores, omne beneficiorum genus tibi obtinebunt. Talisnè præsidii vim negliges? O te salutis tuæ incuriosum!

MEDITATIO XXI.

De Præsentatione B. M. V.

21 Novembr.

1. CONSIDERA, quantâ sollicitudine Maria infans

à parentibus Jerosolymis deducatur, quâ reverentiâ ab eis, in templo, præsentetur! Quantâ promptitudine et pietate ipsa tenerrima Virgo sese Deo dedicet et offerat? Quantâ voluptate Sacerdotes Domini nobile istud monile in Templum accipiant, et ad illi præparatum conclave deducant! Ardent omnium animi, Parentum, Mariæ, Sacerdotum. Disce hinc serviendum Deo à prima ætate, et ne tardes unquam voluntatem ejus exequi.

2. Considera, SS. Trinitatis, in tam illustris doni susceptione, eximiam benignitatem. Pater recipit eam in filiam; Filius in sponsam; Spiritus Sanctus, in mysticam sedem suam. Angeli eam accipiunt in amicam singularem quâcum familiariter agant et colloquantur. Serva te in gratia Dei, ut similibus frui possis bonis.

3. Considera SS. Puellulam, Parentes suos, in teneriori ætate, relinquere; ad ignotos ire; templum pro domo eligere; primos ætatis flores Deo consecrare; vitam angelicam degere; partim lectione, partim oratione, partim externâ actione, dies sanctissimè transigere, præclaræ virtutis exempla omnibus præbere, imprimis simplicitatis, humilitatis, obedientiæ, temperantiæ, abstinentiæ, silentii, modestiæ, alacritatis ad omnia, etc. ita ut cæteris coætaneis suis admirationi sit grata omnibus, nulli gravis. Expende quàm longè absis ab his omnibus, et in provecta forsan ætate! Pœnitere, et Mariam tibi ad imitandum continuò propone.

MEDITATIO XXII.

De Immaculata ejusdem Conceptione.

8 Décembr.

1. *Nondum erant abyssi, et ego jam concepta eram.* Prov. 8. Peccatum originale abyssus est, quâ omnes sordebamur. Maria feliciter eximitur, quia,

ut ait S. Anselmus, decens erat, ut eâ puritate, quâ major sub Deo nequit intelligi, Virgo illa niteret. Adverte quantùm Deus ad id attendat quod se decet. O si et tu attenderes, quid te, quid statum et vocationem tuam deceat!

2. *Tota pulchra es, amica mea, et macula non est in te.* Cant. 4. Non tantùm peccatum non fuit in B. Virgine, sed neque fomes, neque concupiscentia, neque prava inclinatio; sed cum summa tranquillitate caro et sensus suberant rationi et spiritui. Sed *sentis aliam legem in membris tuis!* Pacem habebis, si concupiscentias et inclinationes mortifices: si ratio et spiritus regant, non caro et sensus. *Si secundùm carnem vixeritis*, etc.

3. *In me gratia omnis viæ et veritatis.* Eccli. 44. In primo instanti contulit Deus B. Virgini gratiam habitualem supra omnes homines et *Angelos*: intellectûs plenum usum, et cognitionem Dei, voluntatem ipsum amantem suprà omnes Seraphinos; gratias efficaces, cum quibus statim secundùm omnem intensionem operata est. Hinc vides quantas congregare debuerit spirituales divitias! Sed quandò tu intellectum atque voluntatem Deo applicuisti et quomodò? An cooperatus es gratiis? An cooperaberis? ut dicas cum Apost. *Gratia ejus in me vacua non fuit.*

MEDITATIO XXIII.

De Nativitate D. N. J. C.

25 Décembr.

1. *FACTUM est autem cùm essent ibi, impletum est tempus ut pareret.* Luc. 2. Ubi? Considera vilitatem loci, tempestatem perfrigidam, tempus noctis, circum undique miseriam et paupertatem. Vis ut in te nascatur Christus? Esto tibi vilis; frigescant tuæ passiones, ama latere, esto pauper et hu-

militis. Amat et in te Filius Dei, ea quæ pro se elegit.

2. Et *peperit Filium suum primogenitum.* Ibid. Considera quibus actibus reverentiæ, humilitatis, adorationis, amoris, B. Virgo Filium suum exceperit, et statim pro mundi salute Deo Patri obtulerit! Audi vagitum, vide lacrymas, quære cur fleat: audi respondentem, quòd non habeat imitatorem; et statue tu eum sequi, ac plures inducere ad eum imitandum.

3. *Et pannis eum involvit.* Eccè paupertatem Matris et Filii. *Et reclinavit eum in præsepio:* Eccè quomodò, à teneris, Dei Filius amat quæque duriora! Et cur tu fugis? *Quia non erat eis locus in diversorio.* Qui creavit te in habitaculum sibi, non invenit locum apud te; et invenit fortè qui te it perditum!

MEDITATIO XXIV.

De bono usu temporis.

Pro fine anni.

Videte, Fratres, quomodò cautè ambuletis, non quasi insipientes, sed ut sapientes, redimentes tempus. Ephes. 5.

1. NIHIL planè restat *temporis præteriti.* Quo abiêre florentes anni? Quid horum superest, præter memoriam illicitarum voluptatum, quibus cor contaminasti? Heu! quasi torrens fluxit vita mea, et quasi somnium præteriit. Poteram thesauros cœlestes mihi comparare, nec comparavi! Ubi nunc amatores sæculi, quos vidisti divitiis et voluptatibus circumfluentes? *Ducunt in bonis dies suos, et in puncto ad inferna descendunt.* Job. 21.

2. *Præsens tempus* est in manibus nostris. Eo itaque sanctiùs utamur, quàm *præterito.* Momentum quidem est tempus præsens; sed momentum grande, à quo pendet æternitas aut summè beata, aut sum-

mè misera. Hoc momentum requirit Deus: an ipsi denegaturus es! Etiamsi forent diuturnissima, toleranda ad Dei fruitionem, an jure conqueri posses! *Existimo enim*, inquit Apost. *quòd non sunt condigna passiones hujus temporis ad futuram gloriam.*

3. *Futurum tempus* incertum est. Nescis planè numerum arenularum horologii vitæ tuæ. Non potes vel unicum momentum tibi polliceri. Infelix! Quorsùm tot vana consilia! Unum accipe consilium, ne perpetuò abutaris concesso tibi tempore: *Non defrauderis à die bono, et particula boni doni non te prætereat.* Eccli. 14. Hunc diem, quasi supremum; hanc horam, quasi ultimam, transigas. Id si sedulò quotidiè feceris, nec otio, nec peccatis indulgebis. *Omnem crede diem tibi diluxisse supremum.*

VIII.

Pii affectus ex L. 4. de Imit.

Ante Missam.

Venite ad me, omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos, dicit Dominus. *Panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vità. Accipite, et comedite; hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur: hoc facite in meam commemorationem. Qui manducat meam carnem*, et *bibit meum sanguinem, in me manet*, et *ego in eo.*

1. Hæc sunt verba tua, Christe, veritas æterna. Quia ergò tua sunt, gratanter mihi, et fideliter sunt accipienda... Excitant me verba tantæ pietatis, plena dulcedinis, et dilectionis. Sed terrent me delicta propria; et ad capienda tanta mysteria me reverberat impura conscientia mea... Jubes, ut fiducialiter ad te accedam, si tecum velim habere partem; ut immortalitatis accipiam alimoniam, si æternam cupiam obtinere vitam, et gloriam. *Venite,* inquis,

inquis, *ad me, omnes qui laboratis et onerati estis; et ego reficiam vos.* O dulce et amicabile verbum in aure peccatoris: quòd tu, Domine, Deus meus, egenum et pauperem invitas ad communionem tui sanctissimi corporis! Sed quis ego sum, Domine, ut ad te præsumam accedere? Ecce cœli cœlorum te non capiunt, et tu dicis: *venite ad me, omnes.* Quid sibi vult ista piissima dignatio, et tam amicabilis invitatio? Quomodò ausus ero venire, qui nihil boni mihi conscius sum, undè possim præsumere? Quomodò te introducam in domum meam, qui sæpiùs offendi benignissimam faciem tuam? Reverentur Angeli et Archangeli, metuunt Sancti et Justi; et tu dicis: *venite ad me, omnes!* Nisi tu, Domine, hoc diceres, quis verum esse crederet? et nisi tu juberes, quis accedere attentaret? . . . Gratias tibi, Jesu bone, pastor æterne, qui nos pauperes et exules dignatus es corpore et sanguine tuo reficere; et ad hæc mysteria percipienda, etiam proprii oris tui alloquio invitare, dicendo: *venite ad me, omnes qui laboratis, et onerati estis, et ego reficiam vos.* l. 4. c. 1.

2. Super bonitate tua, et magna misericordia tua, Domine, confisus, accedo æger ad salvatorem: esuriens et sitiens ad fontem vitæ, egenus ad Regem Cœli, servus ad Dominum, desolatus ad meum pium consolatorem. Sed unde hoc mihi, ut venias ad me? Tu nosti servum tuum, et scis, quia nihil boni in se habet, unde hoc illi præstes. Confiteor igitur vilitatem meam, agnosco tuam bonitatem, laudo pietatem, et gratiam ago propter nimiam charitatem; propter temetipsum enim hoc facis, non propter mea merita; ut bonitas tua mihi magis innotescat, charitas amplior ingeratur, et humilitas perfectiùs commendetur. Quia ergò tibi hoc placet, et tu sic fieri jussisti, placet et mihi dignatio tua; et utinàm iniquitas mea non obsistat. . . . Ecce in te est totum

quod desiderare possum et debeo; in te salus mea et redemptio, spes et fortitudo, decus et gloria: *lætifica* ergo hodie *animam servi tui, quoniam ad te,* Domine Jesu, *animam meam levavi.* Desidero te nunc devotè ac reverenter suscipere, cupio te in domum meam introducere, quatenùs cum Zachæo merear à te benedici, ac inter filios Abrahæ computari. Trade te mihi, et sufficit. Nam præter te, nulla consolatio valet. Sine te esse nequeo, et sine visitatione tua vivere non valeo. *C.* 2 *et* 3.

3. O felix mens et beata anima, quæ te, Dominum suum, meretur devotè suscipere, et in tua susceptione, spirituali gaudio repleri! O quàm magnum suscipit Dominum! quàm dilectum inducit hospitem! quàm jucundum recipit socium! quàm fidelem acceptat amicum! quàm speciosum et nobilem amplectitur sponsum, præ omnibus dilectis et super omnia desiderabilia amandum! Sileant à facie tuâ, dulcissime dilecte mi, cœlum et terra, et omnis ornatus eorum; quoniam quidquid laudis habent et decoris, ex dignatione tuæ est largitatis, nec ad decorem tui pervenient nominis, cujus sapientiæ non est numerus.... Et mihi quidem dulce foret in præsentia tua, ex intimo affectu lacrymas fundere, et cum pia Magdalena pedes tuos lacrymis irrigare. Sed ubi est hæc devotio? Ubi lacrymarum sanctarum copiosa effusio? Certè in conspectu tuo, et Sanctorum Angelorum tuorum, totum cor meum ardere deberet, et ex gaudio flere; habeo enim te in Sacramento verè præsentem, quamvis alienâ specie occultatum. *Cap.* 3. *et* 11.

4. Quandò recordor devotorum aliquorum, ad sacramentum tuum, Domine, cum maxima devotione, et affectu accedentium, tunc sæpiùs in me ipso confundor, et erubesco, quòd ad altare tuum, et sacræ communionis mensam, tam tepidè et frigidè

accedo; quòd ita aridus et sine affectione cordis maneo; quòd non sum totaliter accensus coram te Deo meo, nec ita vehementer attractus et affectus, sicut multi devoti fuerunt, qui præ nimio desiderio communionis, et sensibili cordis amore, à fletu se non potuerunt abstinere, sed ore cordis et corporis ad te Deum, fontem vivum, medullitùs inhiabant, suam esuriem non valentes temperare, nec satiare, nisi corpus tuum cum omni jucunditate et spirituali aviditate accepissent. O vera ardens fides eorum, probabile existens argumentum sacræ præsentiæ tuæ! isti enim veraciter cognoscunt Dominum in fractione panis, quorum cor tam validè ardet in eis de Jesu ambulante cum eis. Longè est à me sæpè talis affectus et devotio, tam vehemens amor et ardor. Esto mihi propitius, Jesu bone, dulcis et benigne: et concede pauperi mendico tuo, vel interdùm modicum de cordiali affectu amoris tui in sacra communione sentire; ut fides mea magis convalescat; spes in bonitate proficiat; et charitas semel perfectè accensa et cœlesti mannâ experta nunquàm deficiat. Potens est autem misericordia tua, etiam gratiam desideratam mihi præstare, et in spiritu ardoris, cùm dies beneplaciti tui advenerit, me clementissimè visitare. Etenim licet tanto desiderio tam spiritualium devotorum tuorum non ardeo, tamen de gratia tua illius magis inflammati desiderii desiderium habeo, orans et desiderans omnium talium fervidorum amatorum tuorum participem me fieri, ac eorum sancto consortio annumerari. *Cap.* 14.

6. Et licet indignus sim omnes illos devotionis sensus habere, tamen offero tibi totum cordis mei affectum, ac si omnia illa gratissima inflammata desideria solus haberem. Sed et quæcumque potest mens pia concipere et desiderare, hæc omnia tibi cum summa veneratione, ac intimo favore, præbeo et of-

fero. Nihil opto mihi reservare, sed me et omnia mea, tibi spontè et libentissimè immolare, Domine, Deus meus, creator meus, et Redemptor meus, cum tali affectu, reverentia, laude, et honore; cum tali gratitudine, dignitate, et amore; cum tali fide, spe, et puritate, te affecto hodie suscipere, sicut te suscepit et desideravit sanctissima Mater tua, gloriosa Virgo Maria, quando Angelo evangelizanti sibi incarnationis mysterium, humiliter ac devotè respondit: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum.....* Accipe vota mea, Domine Deus meus, et desideria infinitæ laudationis, et immensæ benedictionis, quæ tibi secundùm multitudinem ineffabilis magnitudinis tuæ, jure debentur. Hæc tibi reddo et reddere desidero per singulos dies, et momenta temporum; atque ad reddendum mecum tibi gratias et laudes, omnes cœlestes spiritus, et cunctos fideles tuos, precibus et affectibus invito et exoro. *Cap.* 17.

6. O dulcissime, atque amantissime Domine, quem nunc devotè desidero suscipere! tu scis infirmitatem meam, et necessitatem quam patior; in quantis malis et vitiis jaceo; quàm sæpè sum gravatus, tentatus, turbatus, et inquinatus. Pro remedio ad te venio, pro consolatione et levamine te deprecor. Ad omnia scientem loquor, cui manifesta sunt omnia interiora mea, et qui solus potes me perfectè consolari et adjuvare. Tu scis quibus bonis indigeam præ omnibus, et quàm pauper sim in virtutibus. Ecce sto antè te, pauper et nudus, gratiam postulans et misericordiam implorans. Refice esurientem mendicum tuum; accende frigiditatem meam igne amoris tui; illumina cæcitatem meam claritate præsentiæ tuæ. Verte mihi omnia terrena in amaritudinem; omnia gravia et contraria in patientiam; omnia infima et creata in contemptum et oblivionem. Erige

cor meum ad te in cœlum, et ne dimittas me vagari super terram. Tu solus mihi ex hoc jam dulcescas usque in sæculum; quia tu solus cibus et potus meus, amor meus et gaudium meum, dulcedo mea et totum bonum meum. Utinam me totaliter ex tua præsentia accendas, comburas, et in te transmutes; ut unus tecum efficiar spiritus, per gratiam internæ unionis et liquefactionem ardentis amoris. Ne patiaris me jejunum et aridum à te recedere; sed operare mecum misericorditer, sicut sæpiùs operatus es cum sanctis tuis mirabiliter. Quid mirum, si totus ex te ignoscerem, et in me ipso deficerem; cùm tu sis ignis semper ardens, et nunquam deficiens; amor corda purificans, et intellectum illuminans. *Cap.* 16.

7. Domine, offero tibi omnia peccata et delicta mea quæ commisi à die quo primùm peccare potui usque ad horam hanc, super placabili Altari tuo, ut tu omnia pariter incendas et comburas igne charitatis tuæ.... Omnia mihi maximè displicent: nolo ea unquàm ampliùs perpetrare, sed pro eis doleo et dolebo, quandiù vixero: dimitte mihi, Deus, propter nomen sanctum tuum; et salva animam quam pretioso tuo sanguine redemisti. Offero etiam tibi, Domine, omnia bona mea, quamvis valdè pauca et imperfecta, ut tu ea emendes et sanctifices, acceptaque tibi facias et semper ad meliora trahas, necnon ad beatam et laudabilem finem me pigrum et inutilem homuncionem perducas. Suscipe me cum hac sancta oblatione, quam tibi offero, ut sit pro me, et pro cuncto populo tuo in salutem. *C.* 9.

Post Missam.

1. O dulcissime et benignissime Jesu, quanta tibi reverentia, et gratiarum actio cum perpetua laude, pro susceptione sacri Corporis tui debetur; cujus dignitatem nullus hominum explicare potens inve-

nitur! O quàm salutare et utile consilium tuum, cùm illud instituisti! quàm suave et jucundum convivium, cùm te ipsum in cibum donasti! O quàm admirabilis operatio tua, Domine, quàm potens virtus tua, quàm infaillibilis veritas tua! Dixisti enim, et facta sunt omnia; et hoc factum est, quod ipse jussisti. *Cap.* 2.

2. Mira res, et fide digna, ac humanum vincens intellectum, quòd tu, Domine Deus meus, verus Deus, et homo, sub modica specie panis et vini integer contineris, et sine consumptione à sumente manducaris! Tu Domine universorum, qui nullius habes indigentiam, voluisti per Sacramentum tuum habitare in nobis; conserva cor meum et corpus immaculatum: ut lætâ et purâ conscientiâ sæpiùs valeam tua celebrare mysteria, et ad meam perpetuam accipere salutem, quæ ad tuum præcipuè honorem, et memoriale perenne sanxisti et instituisti. *Ibid.*

3. Lætare, anima mea, et gratias age Deo pro tam nobili munere, et solatio singulari in hac lacrymarum valle tibi relicto. Nam quoties hoc mysterium recolis, et Christi corpus accipis, toties tuæ redemptionis opus agis, et particeps omnium meritorum Christi efficeris. Charitas etenim Christi nunquam minuitur, et magnitudo propitiationis ejus nunquam exhauritur. Ideò novâ semper mentis renovatione ad hoc disponere te debes, et magnum salutis mysterium attentâ consideratione pensare. Ita magnum, novum, et jucundum tibi videri debet, cùm celebras, aut Missam audis, ac si eodem die Christus primùm in uterum Virginis descendens, homo factus esset; aut in cruce pendens, pro salute hominum pateretur et moreretur. *Ibid.*

4. Undè et omnium devotorum cordium jubilationes, ardentes affectus, mentales excessus, ac supernaturales illuminationes, et cœlicas visiones tibi

offero et exhibeo, Domine Jesu, cum omnibus virtutibus et laudibus, ab omni creatura in cœlo et in terra celebratis et celebrandis, pro me et omnibus mihi in oratione commendatis, quatenùs ab omnibus dignè lauderis, et in perpetuum glorificeris. Laudent te universi populi, tribus, et linguæ; et sanctum ac mellifluum nomen tuum, cum summa jubilatione et ardenti devotione magnificent. Et quicumque reverenter ac devotè altissimum Sacramentum tuum celebrant, et plenâ fide recipiunt, gratiam et misericordiam apud te inire mereantur, et pro me peccatore suppliciter exorent. Cùmque optatâ devotione ac fruibili unione potiti fuerint, et benè consolati, ac mirificè refecti, de sacra mensa abscesserint, meî pauperis recordari dignentur. *Cap.* 17.

5. Quis mihi det, Domine, ut inveniam te solum, et aperiam tibi cor meum, et fruar te, sicut desiderat anima mea; et jam me nemo despiciat, nec ulla creatura me moveat, vel respiciat; sed tu solus mihi loquaris, et ego tibi, sicut solet dilectus ad dilectum loqui, et amicus cum amico convivari !..... *Inveni quem diligit anima mea; tenui eum nec dimittam.* Hoc oro, hoc desidero, bone Jesu, ut tibi totus uniar, cor meum ab omnibus creatis rebus abstraham, magisque per sacram communionem ac frequentem celebrationem cœlestia et æterna sapere discam. Ah, Domine Deus, quandò ero tecum totus unitus et absorptus, meîque totaliter oblitus ? Tu in me, et ego in te, et sic nos pariter in unum manere concede. *Cap.* 13.

6. Verè tu es dilectus meus, electus ex millibus, in quo complacuit animæ meæ habitare omnibus diebus vitæ suæ. Verè tu pacificus meus, in quo pax summa et requies vera; extrà quem labor et dolor, et infinita miseria. Verè tu es Deus absconditus, et consilium tuum non est cum impiis, sed cum humili-

bus et simplicibus sermo tuus. O quàm suavis est spiritus tuus, Domine, qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suavissimo, de Cœlo descendente, illos reficere dignatus es! Verè non est alia natio tam grandis, quæ habeat Deos appropinquantes sibi, sicut tu, Deus noster, ades universis fidelibus tuis; quibus ad quotidianum solatium, et cor erigendum in Cœlum, te tribuis ad edendum et fruendum. *Ibid.*

7. Quæ est enim alia gens tam inclyta, sicut plebs Christiana, aut quæ creatura sub Cœlo tam dilecta, ut anima devota, ad quam ingreditur Deus, ut pascat eam carne suâ gloriosâ! O ineffabilis gratia! O admirabilis dignatio! O amor immensus homini singulariter impensus! Sed quid retribuam Domino pro gratia ista, pro charitate tam eximia? Non est aliud, quod gratiùs donare queam, quàm ut cor meum Deo meo totaliter tribuam, et intimè conjungam. Tunc exaltabunt omnia interiora mea, cùm perfectè fuerit unita Deo anima mea. Tunc dicet mihi: Si tu vis esse mecum, ego volo esse tecum: et ego respondebo illi: Dignare, Domine, manere mecum; ego volo libenter esse tecum. Hoc est totum desiderium meum, ut cor meum tibi sit unitum. *Ibid.*

8. Multa bona largitus es, et adhuc sæpiùs largiris in Sacramento, dilectis tuis devotè communicantibus, Deus meus, susceptor animæ meæ, reparator infirmitatis humanæ et totius dator consolationis internæ. Nam multam ipsis consolationem adversùs variam tribulationem infundis: et de imo dejectionis propriæ ad spem tuæ protectionis erigis, atque novâ quâdam gratiâ eos intùs recreas et illustras, ut qui anxii primùm et sine affectione se ante communionem senserant, postea refecti cibo potuque cœlesti, in meliùs se mutatos inveniant... Ego quidem laboro in sudore vultûs mei, dolore cordis

torqueor, peccatis oneror, tentationibus inquietor, multis malis passionibus implicor et premor; et non est qui adjuvet, non est qui liberet, et salvum faciat, nisi tu, Domine Deus, salvator meus, cui me committo et omnia mea, ut me custodias, et perducas in vitam æternam. Suscipe in laudem et gloriam nominis tui, qui corpus tuum in cibum, et sanguinem in potum mihi dedisti. Præsta, Domine Deus, salutaris meus, ut, cum frequentatione mysterii tui, crescat meæ salutis et devotionis affectus. *Cap.* 4.

9. Offero quoque tibi, dulcissime et benignissime Jesu, omnia pia desideria devotorum, necessitates parentum, superiorum, amicorum, fratrum, sororum, omniumque charorum meorum, et eorum qui mihi vel aliis propter amorem tuum benefecerunt, et qui orationes et Missas pro se suisque omnibus dici à me desideraverunt et petierunt, sive in carne adhuc vivant, sive jam sæculo defuncti sint; ut omnes sibi auxilium gratiæ tuæ, opem consolationis, protectionem à periculis, liberationem à pœnis, advenire sentiant; et ut, ab omnibus malis erepti, gratias tibi magnificas læti persolvant. Offero etiam tibi preces et hostias placationis, pro illis specialiter, qui me in aliquo læserunt, contristaverunt, aut vituperaverunt, vel aliquod damnum aut gravamen intulerunt: pro his quoque omnibus, quos ego aliquando contristavi, conturbavi, gravavi, et scandalizavi, verbis, factis, scienter vel ignoranter; ut nobis omnibus pariter indulgeas peccata nostra, et mutuas offensiones. Aufer, Domine, à cordibus nostris omnem suspicionem, indignationem, iram, et disceptationem, quidquid potest charitatem lædere, et fraternam dilectionem minuere. Miserere, miserere, Domine, misericordiam

tuam poscentibus; da gratiam indigentibus, et fac nos tales existere, ut simus digni gratiâ tuâ perfrui, et ad vitam proficiamus æternam. Amen. *Cap. 9.*

Aspirationes post Missam, sæpè per diem repetendæ.
Ex Card. Bona.

QUIS me separabit à charitate tua, Domine, Deus meus! non timor mortis, quia tu es vita mea; non amor mundi, quia ipsum sperno et omnes pompas ejus; non tribulatio, quia tu, dùm tribulor, mecum es; non fames, non nuditas, non paupertas, quia tu es cibus meus, operimentum meum, et divitiæ meæ; non persecutio, non gladius, quia hæc dulcia mihi sunt propter te; non creaturæ, quia antè te nihil sunt.

Quandò educes me de isto carcere, *cui te* relicto adhæsit anima mea! Quandò trahes me post te, captum specie tuâ et pulchritudine tuâ! Quandò mihi, et toti mundo mortuus ero, ut in te solo vivam, et tu vivas in me!

O si semper te amarem, te semper possiderem, à te nunquàm discederem, in te prorsùs converterer!

Quid possum extrà te desiderare, cùm in te sint omnia bona! Nimis avarus est, cui tu non sufficis.

O amor, qui omnia potes, quandò facies ut diligam te toto corde, totâ animâ, totis viribus!

Quid mihi est in cœlo, et à te quid volui super terram! Jam plenum est desiderium meum, plenum gaudium cordis mei, quia tu es plenitudo mea, omne bonum et desiderium meum.

Refice, Domine, esurientem animam meam, accende frigiditatem meam igne amoris tui; illumina cæcitatem meam claritate præsentiæ tuæ.

Verte mihi omnia terrena in amaritudinem; om-

nia infima et creata, in contemptum et oblivionem.

Erige cor meum ad te in cœlum, et ne permittas me vagari super terram.

Penetret, quæso, hujus Sacramenti virtus omnia intima mea; et quidquid in me pravum, quidquid vitiosum est, mortificet et eradicet.

In te, Jesu suavissime, sit omnis delectatio mea; tædeat me gaudii quod est sine te; amara mihi sit omnis quies, quæ non est in te.

Emitte ex te, benignissime Jesu, amoris tui radios, qui me succendant, et quidquid terrenum in me est comburant et consumant; ut igne inextinguibili charitatis tuæ ardeam, et vetus in me homo totus deficiat.

Utinam me rapiat ignita vis amoris tui, quæ me transformet in te, et in te absorbeat, ac me tecum unum efficiat.

Finis Tomi primi.

MANUALE

MANUALE ORDINANDORUM.

TOMUS II.



MANUALE ORDINANDORUM.

PARS QUINTA,

Varia complectens exercitia pro præparatione ad Missam, et pro gratiar. actione.

MONITA SACERDOTI,

Pro Missæ celebratione.

NON vanâ gloriâ celebret, ut videatur devotus!
Non ex avaritia turpi, ne videatur parcus:
Non ex mera consuetudine, ne sit sacrilegus:
Non timore pravo, ne videatur servus.
Sed intendat sacrificio, Deum, ut par est, colere;
Corpus et sanguinem Christi reverenter consecrare;
Mortem ejusque passionem annunciare;
Vivis et mortuis abundanter prodesse;
Deum placando, peccato finem dare.
Optet anima devotionis augmentum;
Dei proximique charitatis incrementum;
Pro gloria Dei, virtutis profectum;
Transformationem suî totalem in Deum.

P* 2

Breviùs ex S. Laurentio Justiniano.

ACCEDAT Sacerdos ad altaris tribunal, ut Christus.
Assistat, ut Angelus.
Ministret, ut Sanctus.
Populorum vota offerat, ut Pontifex.
Pro pace interpellet, ut mediator.
Pro se autem exoret, ut homo.

Ven. Bedæ et S. Bonavent. hortatio ad frequentem Celebrationem.

SACERDOS non legitimè impeditus, celebrare omittens, quantùm in se est, privat, 1. Sanctam Trinitatem, laude et gloriâ. 2. Angelos, lætitiâ. 3 Peccatores, veniâ. 4. Justos, subsidio et gratiâ. 5. In Purgatorio existentes, refrigerio. 6. Ecclesiam, speciali Christi beneficio. 7. Et seipsum, medicinâ ac remedio, omnibusque bonis provenientibus ex sacra communione, quæ sunt peccatorum remissio, fomitis mitigatio, mentis illuminatio, interior refectio, Christi et Corporis ejus mystici incorporatio, virtutum roboratio, contra Diabolum armatio, fidei certitudo, spei elevatio, charitatis excitatio, devotionis augmentatio, et Angelorum convivatio.

D. Paulus, Apost. in Epist. 1. ad Cor. C. 11.

PROBET autem seipsum homo, et sic de pane illo edat, et de calice bibat. Qui enim manducat et bibit indignè, judicium sibi manducat et bibit, non dijudicans corpus Domini.

Pro examine conscientiæ.

PUNCTUM PRIMUM.

Gratiæ agendæ pro Beneficiis acceptis.

GRATIAS tibi ago, Deus meus, quòd ab æterno me amaveris; quòd ex nihilo me condideris, et us-

que in hanc horam conservaveris; pretioso sanguine tuo me redemeris; christianâ fide me imbui volueris; postque innumera alia, tam gratiæ quam naturæ beneficia, tam benignè collata, ad statum clericalem ex millibus elegeris, ac toties pretioso tuo corpore et sanguine refeceris: pro his omnibus immensas tibi gratias refero, precorque omnes Angelos et Sanctos, B. Virginem ac Christum Dominum, ut ipsi pro me tibi laudes dicant, ac immortales pro me gratias agant.

PUNCTUM II.

Petendum lumen ad cognoscenda peccata.

DOMINE Deus, qui illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, illumina, quæso, splendore gratiæ tuæ mentem meam, ut sufficienter cognoscam defectus et peccata mea, eaque integrè et cum vero cordis dolore confitear coram te et Sacerdote ministro tuo, ac plenè pro iisdem satisfaciam, eademque, ut par est, emendem, ad laudem et gloriam tuam, et ad salutem animæ meæ. Amen.

PUNCTUM III.

Examinanda hic est conscientia, quid cogitaveris, dixeris, vel feceris contra Dei legem; sed et considerandus status, officium, vocatio, etc. sic facilè, quid commissione, quid omissione peccaveris, agnosces.

PUNCTUM IV.

Eliciendus postea actus contritionis, et formandum firmum emendationis propositum.

DEUS, propitius esto mihi peccatori. Pœnitet me ex toto corde, quòd offenderim te Dominum et Deum meum, quem amo super omnia. Juravi et

statui custodire judicia justitiæ tuæ : et in satisfactionem peccatorum meorum, offero tibi sacratissimam Vitam, Passionem et Mortem unigeniti Filii tui, totumque pretium Sanguinis ejus pro nobis effusi, merita quoque B. Mariæ semper Virginis, et omnium Sanctorum, atque omnia opera mea et totam vitam meam. Confido in bonitate et misericordia tua infinita, quòd mihi, per merita Christi Domini, remittes omnia delicta mea, et uberem donabis gratiam, quâ sanctè vitam instituere, tibique perfectè usque in finem servire valeam. Amen, fiat, fiat.

Ingressurus Confessionale, dic :

Ecce, Domine, ego vilis peccator, servus malus et piger, venio ad te superfluentem abyssum pietatis, ut deleas universas maculas peccatorum meorum ; age mecum secundùm bonitatem tuam, non secundùm meam malitiam et iniquitatem.

Post Confessionem, dic :

Psal. 102.

Benedic, anima mea, Domino : et omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus.

Benedic, anima mea, Domino : et noli oblivisci omnes retributiones ejus.

Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis : qui sanat omnes infirmitates tuas.

Qui redimit de interitu vitam tuam : qui coronat te in misericordia et miserationibus.

Miserator et misericors Dominus : longanimis et multùm misericors.

Non secundùm peccata nostra fecit nobis : neque secundùm iniquitates nostras retribuit nobis.

Quantùm distat ortus ab occidente, longè fecit à nobis iniquitates nostras.

Quomodò miseretur Pater filiorum, misertus est Dominus timentibus se: quoniam ipse cognovit figmentum nostrum.

Benedicite Domino, omnes Angeli ejus: potentes virtute, facientes verbum illius ad audiendam vocem sermonum ejus.

Benedicite Domino, omnes virtutes ejus: Ministri ejus, qui facitis voluntatem ejus.

Benedicite Domino, omnia opera ejus: in omni loco dominationis ejus benedic, anima mea, Domino. Gloria Patri, etc.

Oratio post Confessionem.

GRATIAS ago tibi, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, quia non secundùm peccata mea fecisti mihi, sed superexaltasti misericordiam judicio, et projecisti in profundum maris omnia delicta mea. Omnia mihi maximè displicent, et nolo ea unquàm ampliùs perpetrare; sed pro eis doleo et dolebo, quandiu vixero, paratus pœnitentiam agere, et pro posse satisfacere. Confirma hoc, Deus, quod operatus es in me; et præsta auxilium gratiæ tuæ, ut in exequendis mandatis tuis, et voluntate et actione tibi placeam. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Alia oratio post Confessionem.

SIC tibi, Domine, obsecro, meritis dilectissimi *Filii* tui Jesu, redemptoris nostri, necnon sanctissimæ Genitricis ejus Mariæ, et omnium Sanctorum, grata et accepta ista Confessio mea; et quidquid mihi defuit, nunc et aliàs, de sufficientia Contritionis, de puritate et integritate Confessionis, suppleat pietas et misericordia tua; et secundùm illam digneris me habere pleniùs et perfectiùs absolutum in cœlo. Amen.

PRÆPARATIO AD MISSAM.

Sacerdos celebraturus, servatis servandis quoad præviam Confessionem et Horas Canonicas, Matutino saltem cum Laudibus absoluto, orationi aliquantulùm vacet; et orationes inferiùs positas, pro devotione et temporis opportunitate, antè Altare, vel alio convenienti loco genuflexus, dicat.

Ant. Ne reminiscaris, etc. *In duplicibus tantùm duplicatur; et pariter antè Missas quæ ritu duplici celebrantur, (hoc est) cum unica oratione, sive sit votiva pro re gravi, sive pro defunctis: (quanquam pro Defunctis omitti possunt Antiphona et Psalmi). Et tempore Paschali additur,* Alleluia.

Psalmus 83.

QUAM dilecta tabernacula tua, Domine virtutum: concupiscit, et deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum et caro mea: exultaverunt in Deum vivum.

Etenim passer invenit sibi domum: et turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Altaria tua, Domine virtutum: Rex meus, et Deus meus.

Beati qui habitant in domo tua, Domine: in secula seculorum laudabunt te.

Beatus vir cujus est auxilium abs te: ascensiones in corde suo disposuit, in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus deorum in Sion. Dominus Deus virtutum, exaudi orationem meam; auribus percipe, Deus Jacob.

Protector noster aspice Deus: et respice in faciem Christi tui.

Quia melior est dies una in atriis super millia.

Elegi abjectus esse in domo Dei mei : magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam et veritatem diligit Deus : gratiam et gloriam dabit Dominus.

Non privabit bonis eos qui ambulant in innocentia : Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te. Gloria Patri, etc.

Psalmus 84.

BENEDIXISTI, Domine, terram tuam : avertisti captivitatem Jacob.

Remisisti iniquitatem plebis tuæ : operuisti omnia peccata eorum.

Mitigasti omnem iram tuam : avertisti ab ira indignationis tuæ.

Converte nos, Deus salutaris noster : et averte iram tuam à nobis.

Numquid in æternum irasceris nobis : aut extendes iram tuam à generatione in generationem ?

Deus, tu conversus vivificabis nos : et plebs tua lætabitur in te.

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam : et salutare tuum da nobis.

Audiam quid loquatur in me Dominus Deus : quoniam loquetur pacem in plebem suam.

Et super sanctos suos : et in eos qui convertuntur ad cor.

Verumtamen prope timentes eum salutare ipsius ; ut inhabitet gloria in terra nostrà.

Misericordia et veritas obviaverunt sibi ; justitia et pax osculatæ sunt.

Veritas de terra orta est : et justitia de cœlo prospexit.

Etenim Dominus dabit benignitatem : et terra nostra dabit fructum suum.

Justitia antè eum ambulabit : et ponet in via gressus suos. Gloria Patri, etc.

Psalmus 85.

INCLINA, Domine, aurem tuam, et exaudi me: quoniam inops et pauper sum ego.

Custodi animam meam, quoniam sanctus sum: salvum fac servum tuum, Deus meus, sperantem in te.

Miserere meî, Domine, quoniam ad te clamavi totâ die: lætifica animam servi tuî, quoniam ad te, Domine, animam meam levavi.

Quoniam tu, Domine, suavis et mitis: et multæ misericordiæ omnibus invocantibus te.

Auribus percipe, Domine, orationem meam: et intende voci deprecationis meæ.

In die tribulationis meæ clamavi ad te: quia exaudisti me.

Non est similis tuî in Diis, Domine: et non est secundùm opera tua.

Omnes gentes quascumque fecisti, venient et adorabunt coram te, Domine: et glorificabunt nomen tuum.

Quoniam magnus es tu, et faciens mirabilia: tu ès Deus solus.

Deduc me, Domine, in viâ tuâ, et ingrediar in veritate tua; lætetur cor meum, ut timeat nomen tuum.

Confitebor tibi, Domine Deus meus, in toto corde meo: et glorificabo nomen tuum in æternum.

Quia misericordia tua magna est super me: et eruisti animam meam ex inferno inferiori.

Deus, iniqui insurrexerunt super me, et Synagoga potentium quæsierunt animam meam: et non proposuerunt te in conspectu suo.

Et tu, Domine, Deus miserator et misericors: patiens, et multæ misericordiæ, et verax.

Respice in me, et miserere meî: da imperium tuum puero tuo, et salvum fac filium ancillæ tuæ.

Fac mecum signum in bonum, ut videant qui

oderunt me, et confundantur: quoniam tu, Domine, adjuvasti me, et consolatus es me.

Gloria Patri, etc.

Psalmus 115.

Credidi, propter quod locutus sum: ego autem humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo: omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino: pro omnibus quæ retribuit mihi.

Calicem salutaris accipiam: et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus: pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus.

O Domine, quia ego servus tuus: ego servus tuus, et filius ancillæ tuæ.

Diripuisti vincula mea: tibi sacrificabo hostiam laudis, et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus: in atriis domûs Domini, in medio tui, Jerusalem. Gloria Patri, etc.

Psalmus 129.

De profundis clamavi ad te, Domine: Domine, exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes: in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine: Domine, quis sustinebit.

Quia apud te propitiatio est: et propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus: speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem: speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël : ex omnibus iniquitatibus ejus. Gloria Patri, etc.

Deindè repetitur Antiphona.

Ne reminiscaris, Domine, delicta nostra, vel parentum nostrorum : neque vindictam sumas de peccatis nostris.

Posteà Sacerdos dicit :

Kyrie, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℟. Sed libera nos à malo.

℣. Ego dixi, Domine, miserere meî.

℟. Sana animam meam, quia peccavi tibi.

℣. Convertere, Domine, aliquantulùm.

℟. Et deprecare super servos tuos.

℣. Fiat misericordia tua, Domine, super nos.

℟. Quemadmodùm speravimus in te.

℣. Sacerdotes tui induantur justitiam.

℟. Et sancti tui exultent.

℣. Ab occultis meis munda me, Domine.

℟. Et ab alienis parce servo tuo.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

AURES tuæ pietatis, mitissime Deus, inclina precibus nostris, et gratiâ Sancti Spiritûs illumina cor nostrum : ut tuis mysteriis dignè ministrare, teque æternâ charitate diligere mereamur.

Deus, cui omne cor patet, et omnis voluntas loquitur, et quem nullum latet secretum : purifica per infusionem Sancti Spiritûs cogitationes cordis nostri, ut te perfectè diligere, et dignè laudare mereamur.

Ure

Ure igne Sancti Spiritûs renes nostros et cor nostrum, Domine: ut tibi casto corpore serviamus, et mundo corde placeamus.

Mentes nostras, quæsumus, Domine, Paracletus qui à te procedit, illuminet, et inducat in omnem, sicut tuus promisit Filius, veritatem.

Adsit nobis, quæsumus, Domine, virtus Spiritûs Sancti, quæ et corda nostra clementer expurget, et ab omnibus tueatur adversis.

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritûs illustratione docuisti; da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de ejus semper consolatione gaudere.

Conscientias nostras, quæsumus, Domine, visitando purifica: ut veniens Dominus noster Jesus Christus Filius tuus, paratam sibi in nobis inveniat mansionem. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia secula seculorum. Amen.

Gregorius, Papa XIII, concessit 50 dies Indulg. cuilibet dicenti, antè Missam, sequentem Orat.

EGO volo Missam celebrare et conficere Corpus et Sanguinem D. N. J. C. juxta ritum sanctæ Romanæ Ecclesiæ; ad laudem omnipotentis Dei, totiusque Curiæ Triumphantis; ad utilitatem meam, totiusque Ecclesiæ Militantis et Patientis; pro omnibus qui se commendaverunt orationibus meis, in genere et in specie; et pro felici statu sanctæ Romanæ Ecclesiæ. Amen.

Gaudium cum pace, emendationem vitæ, spatium veræ pœnitentiæ, gratiam et consolationem Sancti Spiritûs, perseverantiam in bonis operibus, cor contritum et humiliatum, atque felicem vitæ meæ consummationem tribuat mihi omnipotens et misericors Dominus. Amen.

Directio intentionis antè Missam.

DOMINE Deus, ego indignus servus tuus intendo hoc manè, quàm maximo possum amoris, reverentiæ et devotionis affectu, sanctissimum Missæ Sacrificium Majestati tuæ, cui soli debetur, offerre, juxta ritum sanctæ Romanæ Ecclesiæ; et ex nunc offero illud, unà cum omnibus Sacrificiis tibi gratissimis, simulque pretium Sanguinis Domini Jesu, merita Beatæ Virginis, et omnium Sanctorum, totiusque Ecclesiæ preces et laudes; in unione illius Sacrificii quod Christus in ultima Cœna instituit, et in Cruce consummavit, factus ipse Sacerdos et victima; affectu et nomine ejusdem Domini nostri Jesu Christi, et ejus Sponsæ Ecclesiæ; ex puro tuî amore, ac desiderio tui beneplaciti semper et in omnibus perficiendi.

Offero tibi illud in protestationem supremæ et increatæ tuæ excellentiæ, dominii tui in omnes creaturas, et nostræ subjectionis ac dependentiæ à te: in gratiarum actionem omnium beneficiorum ulli unquàm creaturæ collatorum et conferendorum: in plenam abolitionem omnis injuriæ ab ullo unquàm tibi irrogatæ vel inferendæ; ac in cultum Latriæ tibi soli debitum, cum omnibus adorationibus Christi, beatæ Virginis, et omnium Angelorum et Sanctorum: item in augmentum gaudii Humanitatis Domini nostri Jesu Christi, in memoriam vitæ et Passionis ejusdem, et in augmentum gloriæ ac beatitudinis immaculatæ Virginis, omniumque Angelorum et Sanctorum.

Offero etiam illud in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis mihi collatis, in satisfactionem pro peccatis meis, de quibus summoperè doleo, propter offensam et injuriam quam tibi irrogavi: et pro omnibus meis præsentibus et futuris, animæ et corporis necessitatibus.

Offero demùm pro omnibus vivis atque defunctis, pro quibus Dominus noster Jesus Christus et beata Virgo ejus mater sciunt et volunt ut sacrificem: pro parentibus, amicis, consanguineis, ac benefactoribus meis; pro omni gradu sanctæ Catholicæ Ecclesiæ; pro Christianorum Principum unione, Hæreseum et Schismatum extirpatione, omnium infidelium nationum conversione; pro totius Cleri et omnium statuum religiosorum sanctificatione, conservatione, et augmento; pro animarum in Purgatorio existentium liberatione; maximè autem pro NN. qui eleemosinam dederunt aut reliquerunt, ut secundùm eorum voluntatem hanc Missam celebrarem, quibus intendo hunc fructum applicare, quantùm scis me posse vel debere.

Respice ergo in me indignissimum famulum tuum, quem pro vivis et defunctis legatione apud te fungi voluisti: ut defunctis requiem indulgeas, et vivis veniam, gratiamque concedas, tibi rectè fideliterque serviendi, et in amore tuo usque in finem perseverandi. Amen.

Actus præcipuarum virtutum antè Missam.

1. CREDO in te, Deus, prima veritas, propter infinitam auctoritatem tuam. 2. Adoro te, propter increatam excellentiam tuam. 3. Spero in te, propter immensam misericordiam tuam. 4. Amo te, propter summam bonitatem et amabilitatem tuam. 5. Confundor et erubesco, quòd te, bono infinito, non contentus, exigua et apparentia bona quæsierim. 6. Doleo de peccatis meis propter te, quem super omnia diligo; et paratus tibi in hac vita satisfacere, propono, te adjuvante, plenam et perfectam emendationem. 7. Tibi gratias ago, pro universis, quibus me cumulare non cessas, beneficiis. 8. Quidquid habeo vel possideo; id tibi totum restituo, ac

tuæ prorsùs voluntati trado gubernandum. 9. Omnibus qui me offenderunt, toto corde ignosco, propter amorem tuum. 10. Rogo te, per sanctissimam Filii tui Passionem, miserere animæ meæ in egressu suo; et perduc eam, omnibus Sacramentis munitam, in vitam æternam. Amen.

Oratio antè Missam.

DEUS, qui de indignis dignos facis, et de peccatoribus justos, et de immundis mundos; munda cor meum et corpus meum, ab omni contagione et sorde peccati; et fac me dignum atque strenuum sanctis Altaribus tuis Ministrum; et concede propitiùs, ut in hoc Altari, ad quod indignus accedo, hostias acceptabiles atque placabiles offeram pietati tuæ pro peccatis et offensionibus, innumerisque et quotidianis excessibus meis, atque cunctorum simul Christianorum culpis abluendis; et per eum sit tibi votum meum acceptabile, qui se tibi Deo Patri, pro nobis obtulit hostiam et sacrificium; quique tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, etc.

Alia Oratio præparatoria.

Ex liturgia S. Basilii. T. 2.

DOMINE, qui nosti corda omnium, sancte et in Sanctis requiescens, solus sine peccato, et potens ad remissionem peccatorum concedendam. Tu, Domine, scis indignitatem meam, meque minùs præparatum, nec sufficienter dispositum, ut accedam ad ministerium hoc tuum sanctum. Sed nec tanta mihi confidentia est, ut accedam et aperiam os meum coram gloria tua sancta: sed secundùm multitudinem clementiæ tuæ, ignosce mihi peccatori, et concede mihi ut inveniam gratiam et misericordiam in hac hora, et mitte mihi virtutem ex alto,

ut incipiam et præparer, perficiamque, sicut tibi placitum est, ministerium tuum sanctum, secundùm beneplacitum voluntatis tuæ. Ita, Domine, esto nobiscum, esto socius operis nostri; benedic nobis; tu es enim remissio peccatorum nostrorum, lux animarum nostrarum, vita, fortitudo, et fiducia nostra; tu es ipse cui sursùm mittimus laudem, gloriam et adorationem, Pater, Fili, et Spiritus sancte, nunc et semper, et usque in sæcula sæculorum omnium. Amen.

Tres petitiones ad B. Virginem, pro digna dispositione ad SS. Missæ Sacrificium.

Ex B. Gertrude, L. 4, C. 40.

1. Castissima Virgo Maria, rogo te, per illam innocentissimam puritatem, quâ Filio Dei, in utero tuo virginali, placitam mansionem præparasti; ut tuis precibus ab omni maculâ merear emundari.

2. Humillima Virgo, rogo te, per profundissimam illam humilitatem, quâ super omnes choros Angelorum et Sanctorum meruisti exaltari, ut tuis precibus suppleantur omnes negligentiæ meæ.

3. Amabilissima Virgo Maria, rogo te, per singularem ac tantum illum amorem, qui sanctam animam tuam inseparabiliter Deo conglutinavit, ut tuis precibus præstetur mihi copia requisitorum meritorum. Amen.

Oratio ad SS. quorum Festum agitur.

O Sancti et Sanctæ Dei, quorum hodiè memoriam in terris celebramus, ego miser et indignus peccator, de vestris meritis confidens, intendo hoc manè offerre sanctissimum Sacrificium corporis et sanguinis D. N. J. C. pro vestro honore et gloria. Precor vos humiliter et devotè, ut pro me hodiè intercedere dignemini, quatenùs tantum sacrificium

dignè et acceptabiliter offerre valeam, et eum vobiscum ac cum omnibus electis ejus in æternum laudare merear. Amen.

Oratio ad omnes Angelos et Sanctos.

ANGELI, Archangeli, Throni, Dominationes, Principatus, Potestates, Virtutes Cœlorum, Cherubim atque Seraphim, omnes Sancti et Sanctæ Dei, imprimis dilecti patroni, intercedere dignemini pro humili servo vestro, ut hoc sacrificium Deo omnipotenti dignè valeam offerre, ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem meam, totiusque Ecclesiæ suæ sanctæ. Amen.

Terna amoris suspiria ad Jesum antè Missam.

1. ACCENDE, ô Jesu, igne amoris tui cor meum, quod tibi in holocaustum offero, omnesque terreni amoris flammas extingue; ut nihil in mundo mihi placeat præter te. In amore tuî vivere cupio, et mori exopto.

2. Vota tua, mi Jesu, hæc sunt: venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis; et ego reficiam vos: et expansis in cruce brachiis, me expectas: en venio, ô Jesu, admitte me, obsecro, et concede ut in amoris tui complexu tibi semper conjunctus permaneam.

3. Præcipitur mihi, ne appaream in conspectu tuo vacuus: sed quid dabo tibi, mi Jesu! Accipe tuæ bonitatis dona, animæ meæ facultates, quas tibi in obsequium offero, memoriam, intellectum, voluntatem. Tui solius meminerim; nihil sciam extra te; nihil amem præter te; nec, in ulla re, mea, sed tua voluntas fiat. Amen.

His peractis, eundo ad Altare, dicere poteris, Ps. Miserere, etc. *pro remissione peccatorum tuorum.*

Aliæ orationes pro opportunitate Sacerdotis, ante Missam vel Communionem, dicendæ.

DIE DOMINICA.

SUMME Sacerdos, et vere Pontifex, Jesu Christe, qui te obtulisti Deo Patri hostiam puram et immaculatam, in ara crucis pro nobis miseris et peccatoribus, et qui dedisti nobis carnem tuam ad manducandum, et sanguinem tuum ad bibendum, et posuisti mysterium illud in virtute Spiritûs sancti tui, dicens: *Hæc quotiescumque feceritis, in meî memoriam facietis*; rogo per eumdem sanguinem tuum, magnum salutis nostræ pretium: rogo per hanc miram et ineffabilem charitatem, quâ nos miseros et indignos sic amare dignatus es, ut lavares nos à peccatis nostris in sanguine tuo: doce me servum tuum indignum, quem, inter cætera dona tua, etiam ad officium Sacerdotale vocare dignatus es, nullis meis meritis, sed solâ dignatione misericordiæ tuæ; doce me, quæso, per Spiritum Sanctum tuum, tantum tractare mysterium eâ reverentiâ et honore, eâ devotione et timore, quibus oportet et decet. Fac me per gratiam tuam semper illud de tanto mysterio credere et intelligere, sentire et firmiter tenere, dicere et cogitare, quod tibi placet, et expedit animæ meæ. Intret Spiritus tuus bonus in cor meum, qui sonet ibi sine sono, et sine strepitu verborum loquatur omnem veritatem. Profunda quippè sunt nimis, et sacro tecta velamine. Propter magnam clementiam tuam concede mihi Missarum solemnia mundo corde et purâ mente celebrare. Libera cor meum ab immundis et nefandis, vanis et noxiis cogitationibus. Muni me beatorum Angelorum piâ et fidâ custodiâ, ac tutelâ fortissimâ, ut hostes omnium bonorum confusi discedant. Per virtutem tanti mysterii, et per manum sancti Angeli tui, repelle à me

et à cunctis servis tuis, durissimum spiritum superbiæ et cenodoxiæ, invidiæ et blasphemiæ, fornicationis et immunditiæ, dubietatis et diffidentiæ. Confundantur qui nos prosequuntur, pereant illi qui nos perdere festinant.

Feria II.

Rex virginum, et amator castitatis et integritatis, cœlesti rore benedictionis tuæ extingue in corpore meo fomitem ardentis libidinis, ut maneat in me tenor castitatis corporis et animæ. Mortifica in membris meis carnis stimulos, omnesque libidinosas commotiones; et da mihi veram et perpetuam castitatem cum cæteris donis tuis, quæ tibi placent in veritate, ut sacrificium laudis casto corpore et mundo corde valeam tibi offerre. Quantâ, enim, Domine Jesu Christe, cordis contritione, et lacrymarum fonte, quantâ reverentiâ et tremore, quantâ corporis castitate, et animæ puritate, illud divinum et cœleste sacrificium est celebrandum, ubi caro tua in veritate sumitur, ubi sanguis tuus in veritate bibitur, ubi ima summis, terrena divinis junguntur, ubi adest sanctorum Angelorum præsentia, ubi tu es sacrificium et Sacerdos mirabiliter et ineffabiliter constitutus?

Feria III.

Quis dignè hoc celebrare poterit, nisi tu, Deus omnipotens, offerentem feceris dignum? Scio, Domine, et verè scio, et idipsum pietati tuæ confiteor, quia non sum dignus accedere ad tantum mysterium, propter nimia peccata mea, et infinitas negligentias meas. Sed scio, et veraciter ex toto corde meo credo, et ore confiteor, quia tu potes me facere dignum, qui solus potes facere mundum de immundo conceptum semine, et de peccatoribus justos et sanctos. Per hanc omnipotentiam tuam te rogo, Deus meus,

ut concedas, mihi peccatori, hoc cœleste sacrificium celebrare cum timore et tremore, cum cordis puritate, et lacrymarum fonte, cum lætitiâ spirituali et cœlesti gaudio. Sentiat mens mea dulcedinem beatissimæ præsentiæ tuæ, et excubias sanctorum Angelorum tuorum in circuitu meo.

FERIA IV.

EGO enim, Domine, memor venerandæ passionis tuæ, accedo ad Altare tuum, licet peccator, ut offeram tibi sacrificium, quod tu instituisti, et offerri præcepisti in commemorationem tuî, pro salute nostrâ. Suscipe illud, quæso, summe Deus, pro Ecclesia sancta tua, et pro populo quem acquisivisti sanguine tuo. Et quoniam me peccatorem inter te et eumdem populum tuum medium esse voluisti, licet in me aliquod boni operis testimonium non agnoscas, officium saltem dispensationis creditæ non recuses; nec per me indignum, eorum salutis pereat pretium, pro quibus, victima factus salutaris, dignatus es esse redemptio. Profero etiam, Domine, (si digneris propitius intueri) tribulationes plebium, pericula populorum, captivorum gemitus, miserias orphanorum, necessitates peregrinorum, inopiam debilium, desperationes languentium, defectus senum, suspiria juvenum, vota virginum, lamenta viduarum.

FERIA V.

TU enim misereris omnium, Domine, et nihil odisti eorum quæ fecisti. Memorare quæ sit nostra substantia: quia tu pater noster es, quia tu Deus noster es, ne irascaris satis, neque multitudinem viscerum tuorum super nos contineas. Non enim in justificationibus nostris prosternimus preces ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis. Aufer à nobis iniquitates nostras, et ignem sancti

Spiritûs in nobis clementer accende. Aufer cor lapideum de carne nostrâ: et da nobis cor carneum, quod te amet, te diligat, te delectetur, te sequatur, te perfruatur. Oramus, Domine, clementiam tuam, ut sereno vultu familiam tuam, sacri tui nominis officia præstolantem, aspicere digneris: et ut nullius sit irritum votum, nullius vacua postulatio, tu nobis preces suggere, quas ipse propitius audire et exaudire delecteris.

FERIA VI.

ROGAMUS etiam te, Domine sancte Pater, pro spiritibus Fidelium defunctorum, ut sit illis salus, sanitas, gaudium, et refrigerium, hoc magnum pietatis sacramentum. Domine Deus meus, sit illis hodie magnum et plenum convivium de te pane vivo, qui de cœlo descendisti, et das vitam mundo; de tua carne sancta et benedicta, Agni videlicet immaculati, qui tollit peccata mundi, quæ de sancto et glorioso beatæ virginis Mariæ utero est assumpta, et de Spiritu Sancto concepta; ac de illo pietatis fonte, qui per lanceam militis ex tuo sacratissimo latere emanavit; ut exinde refecti et satiati, refrigerati et consolati, exultent in laude et gloriâ tuâ. Peto clementiam tuam, Domine, ut descendat super panem tibi sacrificandum plenitudo tuæ benedictionis, et sanctificatio tuæ divinitatis. Descendat etiam, Domine, illa sancti Spiritûs tui invisibilis, incomprehensibilisque majestas, sicut quondam in Patrum hostias descendebat, qui oblationes nostras, Corpus et Sanguinem tuum efficiat, et me indignum Sacerdotem doceat tantum tractare mysterium cum cordis puritate et lacrymarum devotione, cum reverentia et tremore, ita ut placidè ac benignè suscipias sacrificium de manibus meis ad salutem omnium tam vivorum, quàm defunctorum.

SABBATO.

ROGO etiam te, Domine, per ipsum sacrosanctum mysterium Corporis et Sanguinis tui, quo quotidie in Ecclesia tua pascimur et potamur, abluimur et sanctificamur, atque unius summæ divinitatis participes efficimur: da mihi virtutes tuas sanctas, quibus repletus, bonâ conscientiâ ad Altare tuum accedam, ita ut hæc cœlestia Sacramenta efficiantur mihi salus et vita. Tu enim dixisti ore tuo sancto et benedicto: Panis quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Ego sum panis vivus qui de Cœlo descendi. Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Panis dulcissime, sana palatum cordis mei, ut sentiam suavitatem amoris tui. Sana illud ab omni languore, ut nullam præter te sentiam dulcedinem. Panis candidissime, habens omne delectamentum, et omnem saporem, qui nos semper reficis, et nunquam in te deficis: comedat te cor meum, et dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ. Manducat te Angelus ore pleno; manducet te peregrinus homo pro modulo suo, ne deficere possit in via, tali recreatus viatico. Panis sancte, panis vive, panis munde, qui descendisti de cœlo, et das vitam mundo, veni in cor meum, et munda me ab omni inquinamento carnis et spiritûs. Intra in animam meam, sana et munda me interiùs et exteriùs. Esto tutamen, et continua salus animæ et corporis mei. Repelle à me insidiantes mihi hostes: recedant procul à præsentia potentiæ tuæ, ut foris et intùs per te munitus, recto tramite ad tuum regnum perveniam, ubi non in mysteriis, sicut in hoc tempore agitur, sed facie ad faciem te videbimus, cùm tradideris regnum Deo Patri, et eris, Deus, omnia in omnibus. Tunc enim me de te satiabis satietate mirificâ, ita ut nec esuriam, nec sitiam in æternum.

Qui cum eodem Deo Patre, et Spiritu Sancto vivis et regnas per omnia secula seculorum. Amen.

Alia Oratio Sancti Ambrosii.

AD mensam dulcissimi convivii tui, pie Domine Jesu Christe, ego peccator de propriis meritis nihil præsumens, sed de tua confidens misericordia et bonitate, accedere vereor et contremisco. Nam cor et corpus habeo multis criminibus maculatum, mentem et linguam non cautè custoditam. Ergo, ô pia Deitas! ô tremenda majestas! ego miser inter angustias deprehensus, ad te fontem misericordiæ recurro, ad te festino sanandus: sub tuam protectionem fugio, et quem judicem sustinere nequeo, salvatorem habere suspiro. Tibi, Domine, plagas meas ostendo: tibi verecundiam meam detego. Scio peccata mea multa et magna, pro quibus timeo. Spero in misericordias tuas, quarum non est numerus. Respice ergo in me oculis misericordiæ tuæ, Domine Jesu Christe, Rex æterne Deus, et homo, crucifixus propter hominem. Exaudi me sperantem in te: miserere meî pleni miseriis et peccatis, tu qui fontem miserationis nunquam manare cessabis. Salve, salutaris Victima, pro me et omni humano genere in patibulo crucis oblata. Salve, nobilis et pretiose sanguis de vulneribus crucifixi Domini mei Jesu Christi profluens, et peccata totius mundi abluens. Recordare, Domine, creaturæ tuæ, quam tuo sanguine redemisti. Pœnitet me peccasse; cupio emendare quod feci: aufer à me, quæso, clementissime Pater, omnes iniquitates et peccata mea, ut purificatus mente et corpore, dignè degustare merear sancta sanctorum: et concede, ut sancta prælibatio Corporis et Sanguinis tui, quam ego indignus sumere intendo, sit peccatorum meorum remissio, sit delictorum perfecta purgatio, sit turpium cogitationum

effugatio, ac bonorum sensuum regeneratio, operumque tibi placentium salubris efficacia, animæ quoque et corporis contra inimicorum meorum insidias firmissima tuitio. Amen.

Oratio S. Thomæ Aquinatis.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, ecce accedo ad Sacramentum unigeniti Filii tui Domini nostri Jesu Christi: accedo tanquam infirmus ad medicum vitæ, immundus ad fontem misericordiæ, cæcus ad lumen claritatis æternæ, pauper et egenus ad Dominum cœli et terræ. Rogo ergo immensæ largitatis tuæ abundantiam, quatenùs meam curare digneris infirmitatem, lavare fœditatem, illuminare cæcitatem, ditare paupertatem, vestire nuditatem: ut panem Angelorum, Regem regum, Dominum dominantium, tantâ suscipiam reverentiâ et humilitate, tantâ contritione et devotione, tantâ puritate et fide, tali proposito et intentione, sicut expedit saluti animæ meæ. Da mihi, quæso, Dominici corporis et sanguinis non solùm suscipere Sacramentum, sed etiam rem et virtutem sacramenti. O mitissime Deus, da mihi corpus unigeniti Filii tui Domini nostri Jesu Christi quod traxit de Virgine Maria, sic suscipere, ut corpori suo mystico merear incorporari et inter ejus membra connumerari. O amantissime Pater, concede mihi dilectum Filium tuum, quem nunc velatum in via suscipere propono, revelatâ tandem facie perpetuò contemplari. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia secula seculorum. Amen.

ALIA PRÆPARATIO BREVIOR AD MISSAM.

Fieri poterit, quando, per tempus, longiorem facere non licebit.

I. Invocatio S. Spiritus.

Ant. Veni, Sancte Spiritus, etc. ℣. Emitte Spiritum tuum, etc. *Oremus.* Deus, qui corda fidelium, etc.

II. Actus Contritionis.

Domine Deus meus, propitius esto mihi peccatori. Pœnitet me peccasse: cupio emendare quod feci. Aufer à me, quæso, omnes iniquitates meas, ut purificatus mente et corpore valeam ad Sancta Sanctorum introire.

III. Actus Fidei.

Domine Jesu Christe, qui es Sacerdos in æternum, quique dixisti: *Caro mea verè est cibus, et Sanguis meus verè est potus*; ego credidi quia tu es Christus Filius Dei vivi qui in hunc mundum venisti, et in hoc Sacramento præsens redderis. Adauge mihi fidem.

IV. Actus Spei.

In te solo spem meam colloco, dulcissime Jesu, quia tu salus et virtus mea, tu refugium et firmamentum meum, tu fons omnium bonorum. Miserere meî, et salva me, qui nunquàm deseris sperantes in te.

V. Actus Charitatis.

O quanta vis amoris cor tuum succendit, amantissime Jesu, cùm transiturus de hoc mundo ad Patrem, mensam parasti nobis habentem omne delectamentum, et omnem saporem suavitatis! Pro hac tua ineffabili benignitate, amo te, Deus meus; et

ut nunquam cessem amare te, amorem meum teipso inflamma, qui esca et pabulum amoris es.

VI. ACTUS DESIDERII.

QUEMADMODUM desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Salvator meus, Domine Jesu. Trade te mihi, et sufficit. Nam præter te nulla consolatio valet. Sine te esse nequeo, et sine visitatione tua vivere non valeo.

VII. ACTUS HUMILITATIS.

IMMENSE, tremende, potentissime, et incomprehensibilis Deus, quis es tu, et quis sum ego! ut digneris venire ad me, mecum epulari, et mansionem apud me facere! Domine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum; sed tantùm dic verbo, et sanabitur anima mea.

VIII. INTENTIONUM DIRECTIO.

Intentio generalis.

DOMINE Jesu Christe, in unione illius divinæ intentionis, quâ ipse in ultima Cœna, et in Ara Crucis, Sacrificium Corporis et Sanguinis tui Deo Patri obtulisti, hoc idem sacrificium ei offerre intendo. Complaceat sibi, ô Jesu, in te, et per te propitius nobis sit in vitam æternam. Amen.

Ego volo Missam celebrare, etc. *ut sup. pag.* 361.

Intentio particularis.

EGO volo venerari et colere specialiter, per hoc sacrosanctum Missæ Sacrificium, mysterium, v. g. Incarnationis, Eucharistiæ, etc. vel sanctum N. Gratias agere præsertim pro beneficio, v. g. Baptismi, Ordinis sacri, etc. Veniam exorare imprimis de peccato, v. g. superbiæ, luxuriæ, etc. Tandem impetrare virtutem, v. g. humilitatis, castitatis, patientiæ, etc. Accepta sit tibi, Domine, hæc intentio mea, et illam velis habere ratam.

Intentio personalis.

EGO volo Sacrum facere principaliter pro N. pro quo teneor celebrare; ut, quæ justè postulat, consequi mereatur. Domine, suscipe, serva, et miserere.

IX. ORATIO,

ad postulandam mentis puritatem.

Ex Sac. S. Greg.

FAC me, quæso, omnipotens Deus, ita justitiâ indui, ut in Sanctorum tuorum merear exaltatione lætari; quatenùs emundatus ab omnibus sordibus peccatorum consortium adipiscar placentium sacerdotum, meque tua misericordia à vitiis omnibus exuat, quem reatus propriæ conscientiæ gravat. Per Christum.

X. ORATIO,

ad impetrandam devotionis gratiam.

DOMINE Deus meus, omnia bona mea tu ès. Et quis ego sum, ut audeam ad te loqui? Ego sum pauperrimus servulus tuus et abjectus vermiculus, multò pauperior et contemptibilior, quàm scio et dicere audeo. Memento tamen, Domine, quia nihil sum, nihil habeo, nihilque valeo. Tu solus bonus, justus et sanctus. Tu omnia potes, omnia præstas, omnia imples, solum peccatorem inanem relinquens. Reminiscere miserationum tuarum, Domine, et imple cor meum gratiâ tuâ, qui non vis vacua esse opera tua. Noli avertere faciem tuam à me; noli visitationem tuam prolongare: noli consolationem tuam abstrahere, ne fiat *anima mea, sicut terra sine aqua tibi.* Ministra devotionis aquas ad irrigandam faciem terræ, ad producendum fructum bonum et optimum. Eleva mentem pressam mole peccatorum, et ad cœlestia totum desiderium meum suspende; ut, gus-

tatâ suavitate supernæ felicitatis, pigeat de terrenis cogitare. Amen.

Ex Th. à Kempis.

XI. Oratio ad B. V. M.

Per te accessum habeamus ad Filium, ô benedicta Virgo Maria, inventrix gratiæ, genitrix vitæ, mater salutis; et per te nos suscipiat, qui per te datus est nobis. Excuset apud ipsum integritas tua culpam nostræ corruptionis; et humilitas tua, Deo tam grata, nostræ veniam impetret vanitati et superbiæ. Copiosa charitas tua nostrorum cooperiat multitudinem peccatorum; et fœcunditas tua gloriosa fœcunditatem nobis conferat meritorum. O Domina nostra, Mediatrix nostra, Advocata nostra, tuo Filio nos reconcilia, tuo Filio nos commenda, tuo Filio nos repræsenta. Fac, ô benedicta, per gratiam quam invenisti, per prærogativam quam meruisti, per misericordiam quam peperisti, ut qui, te mediante, fieri dignatus est particeps infirmitatis et miseriæ nostræ, te quoque intercedente, participes faciat nos gloriæ et beatitudinis suæ Jesus Christus, Filius tuus, Dominus noster, qui est super omnia Deus benedictus in sæcula. Amen. *S. Bern.*

XII. Oratio ad omnes Sanctos.

Angeli, Archangeli, Throni, Dominationes, Principatus, Potestates, Virtutes Cœlorum, Cherubim ac Seraphim, omnes Sancti et Sanctæ Dei, maximè vos quorum hodie memoriam agimus, succurrite mihi, quæso vestris precibus; ut SS. hoc Sacrificium vivâ fide, ferventi charitate et plenâ devotione perficiam; perque ejus continuum et salutiferum usum, vestro dignus consortio tandem inveniar. Amen.

XIII. CONCLUSIO.

DOMINE Deus meus, modica heu! nimis et imperfecta valdè est ista ad omnium *grandius opus* præparatio mea. Idcircò offero tibi sanctitatem et virtutes dilectissimi Filii tui, simulque beatæ semper Virginis Mariæ et omnium Sanctorum fervorem et devotionem, ut illorum merita suppleant quidquid mea non valet infirmitas. Suscipe propitius et miserere. Amen.

ALIA PRÆPARATIONIS AD MISSAM, EXERCITIA,

Pro singulis hebdomadæ diebus.

Quoniam non possunt omnes habere unum exercitium; sed ut notat *à* Kempis, *aliud isti; aliud illi magis deservit; et etiam pro temporis congruentiâ, diversa placent exercitia: ideò sequentia hìc inserere visum est expedire, ex quibus hoc quisque seliget, quo se magis affici senserit.*

DOMINICA.

ACCESSURI ad sacrum convivium, in quo Christus ipse sumitur, non immeritò Christi quoque verba, et ipsam, quam de sacro illius ore hausimus, orationem, velut benedictionem mensæ præmittemus. Sacerdos quidem in Missa, paulò antè communionem, eam recitat: sed in eâ antè Missam perutiliter quoque meditabitur; quin et communicaturus quisque hinc facilè pios affectus hauriet. Dicamus ex intimo animi sensu:

Pater noster.

Potentissime, sapientissime, clementissime, qui, ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suavissimo de cœlo præstito, esurientes reples, et quæ creasti, omnia tam paternè et mirabiliter alis, foves ac conservas. Eccè et ego unus, licet vilissimus

filiorum tuorum, confidenter nunc levo oculos meos ad te, *qui es in cœlis*, ut tu paternæ benevolentiæ oculis respicias super me miserum et inopem, procul agentem à facie Patris, inter filios Evæ, in valle lacrymarum, exulem et peregrinum super terram, et suspirantem ad te dulcissimum Patrem meum. Quid verò nunc potissimùm petam à te? nisi ut,

1. *Sanctificetur nomen tuum.*

Hoc enim est præcipuum votum, et desiderium cordis mei, ut omnia quæ facio, dico, cogito, cedant ad majorem gloriam Nominis tui. Et nunc præcipuè cùm ad sacra mysteria corporis et sanguinis Filii tui, venio, hoc unum intendo, hoc unicè desidero, ut laudetur suprema majestas, potestas, bonitas, et sapientia tua; cui debetur ab omni creatura, omnis honor et gloria, æterna laus, et gratiarum actio; quia sic dilexisti nos, ut Filium tuum unigenitum nobis dares, et in cibum, et in salutis pretium. Pro quo, cùm dignè à nobis laudari nequeas, utinam ipse Filius tuus glorificet te. Nam et tu exaltasti eum super omnia; et dedisti illi nomen, quod est super omne nomen.

2. *Adveniat regnum tuum.*

Cujus regni felicitatem ac delicias in hoc sacramento prælibamus. Dedisti enim nobis, in pignus futuræ gloriæ, corpus et sanguinem Filii tui, et sic nos quoque per gratiam adoptionis fecisti tibi hæredes, cohæredes autem Christi.

Interim verò, dùm adhuc in exilio peregrinamur à Domino, fac nos sic uti hoc sacro pignore; ut in dies, magis magisque in nobis proficiat regnum tuum gratiæ; et tandem perveniat in nos regnum tuum gloriæ.

3. *Fiat voluntas tua.*

Quæ est autem voluntas tua, nisi sanctificatio

nostra; maximè cùm accessuri sumus ad hæc sancta sanctorum? Vis etiam ut manducemus carnem Filii hominis, et bibamus ejus sanguinem; aliàs non habituri vitam in nobis. Quis autem hoc facere præsumeret, conscius infirmitatis suæ, nisi id tam amanter et dignanter tu unà cum Filio velles et præciperes? (Nam idem est utrique velle, idem posse.) Quis ergo ita vis; fiat quod vis, et quomodò vis. Nempè sanctos nos esse vis, quia sanctus est, imo sanctus sanctorum, ad quem accedimus, Filius tuus. Sed quis sanctum faciet, nisi tu? Da quod jubes. Fac ut sancta non tractemus nisi sanctè, castè et religiosè. Undè,

Sicut in cælo, sancti pleno ore, puro corde, et ardenti desiderio manducant hunc panem vivum revelatâ facie; *ita* et nos *in terra*, magno desiderio et puro affectu comedamus eum sub speciebus velatum, donec et nos cum electis fruamur illo in propria specie, et satiemur ab ubertate domûs tuæ.

4. *Panem nostrum quotidianum da nobis hodiè.*

Oculi enim omnium in te sperant, Domine, et tu das illis escam in tempore opportuno. Tu aperis manum tuam, et imples omne animal benedictione, et mihi deesse poteris? Scis autem, Domine, quia non minùs anima, quàm corpus, cibo reparari indiget, ut vivat. Nam sicut illud naturalis calor, sic hanc æstus concupiscentiæ continuò depascitur. Sed, ô felices filios, qui in domo tanti Patris (Ecclesiâ) sic abundant panibus? Hîc panis gratiæ et verbi Dei copiosè frangitur. Hîc panis Sacramentorum, et præsertim panis ille vivus, qui de cœlo descendit, qui natus in Bethleem, id est in domo panis, panis Angelorum, manna cœli, omnibus apponitur. O pretiosa et nobilis esca! O grandis æterni Patris charitas et misericordia? Mihi enim non serenti, neque

metenti, neque horrea habenti, frumentum Electorum, et panis vitæ è cœlo datur. Tu, Domine, seminasti illum in terris; mortis falce messuisti; tu eum in horreo Ecclesiæ tuæ nutriendis filiis tuis totum exposuisti.

Da mihi ergo, benignissime Pater, ut hoc *pane* sæpiùs dignè reficiar; imò etiam quotidiè (*si non sacramentaliter, saltem spiritualiter*) recipiam, quod quotidiè mihi prosit, nam quia peccatis deficio quotidie, meritò etiam quotidie remedium accipio, quod vires reficiat. O utinam hoc cœlesti pane et viatico ita sustenter in hoc deserto, ut in fortitudine cibi illius ambulem usque ad montem Dei.

5. *Et dimitte nobis debita nostra.*

Heu, quàm multa et gravia! in multis enim offendimus omnes; verè miseri nos et inopes, solvendo pares non fuimus, nec sumus.

Sed ecce, Domine, apud te est misericordia; et copiosa apud Filium tuum redemptio; quem, nostrî misertus, dedisti nobis. Ille justus, impollutus, et innocens per omnia; quod nos debuimus, ille solvit; quod nos peccavimus, ipse luit, et justitiæ tuæ abundè satisfecit, donans nobis immensum thesaurum meritorum suorum, et infinitum pretium sanguinis sui.

Hoc autem totum pretium, velut depositum habemus in pretioso sanctissimi sacramenti scrinio reconditum. Hunc ergo thesaurum nunc offero tibi, ô pater æterne, ut inde capias quantum exigis à me pro debitis meis. Ego unde solvam, non habeo; at Filii tui superabundant merita, ut inde nostra solvantur debita.

Propter hunc itaque dimitte nobis, *sicut et nos dimittimus debitoribus nostris*. Dimittimus, inquam, ne fortè extra vinculum charitatis indignè tractemus

Sacramentum pacis et unitatis; et frustrà à Deo quæramus medelam, si homines hominibus reservemus iram. Quæ enim nobis communicatio in corpore et sanguine Domini, si membris corporis ejus mystici, id est proximis nostris communione pacis et amoris non conjungimur!

Oportet nos utique, cùm accedere volumus ad Altare, priùs reconciliari fratribus nostris, si quid habent adversùm nos, et sic venire ad offerendum munus nostrum. Hoc Filius tuus nos et facere docuit, et ipse fecit. Nam pendens in cruce, et solvens omnium debita, dimisit inimicis suis, et pro tortoribus te supplex oravit, dicens: Pater, ignosce illis, etc. Dimitte mihi itaque debita mea, pro quibus Filius tuus offert merita sua; his enim seclusis, si iniquitates observaveris, Domine, quis sustinebit, etc.

6. *Et ne nos inducas in tentationem.*

O Domine, qui parasti in conspectu nostro mensam adversùs omnes qui tribulant nos, et panem apponis hîc, qui cor hominis confirmet, adversùs omnes tentationes mundi, carnis, et diaboli: da mihi, per cibum cœlestem et vivificum, vires et robur, ut tentatus non succumbam, sed tibi constanter adhæream. Non studeam esse amicus hujus *Mundi*, aut conformari huic seculo, sed virtute cœlestis cibi transformer in te, ut uni tibi placere cupiam, et displicere timeam. Sordeat mihi terra, quia hîc cœlum intueor, et mundi totius Dominum complector. Nihil me *carnis* deliciæ moveant, cui carne Agni immaculati, et mannâ cœli vesci datur, in quo delicias longè majores, et omnem saporis suavitatem invenio. *Dæmon* verò quid poterit in me, quando mecum est Deus? Si autem Deus pro nobis, quis contra nos?

7. *Sed libera nos à malo.*

Multis enim in hac vita casibus et miseriis obnoxii

sumus; ea verò censentur mala, quatenùs nos fragiles dejiciunt et abstrahunt à te: abduci autem à te, id est summo bono, hoc utique est summum malorum. Quis verò liberabit nos ab hoc malo, nisi tu fons omnis boni! Et quem nobis dedisti advocatum apud te, omnisque salutis et felicitatis auctorem; *Jesus Christus*, qui nos à peccato, et à morte liberavit in sanguine suo? Hoc mediatore, fac ut omnia nobis cooperentur in bonum; quia non est nobis in alio aliquo salus. Is ergo, ut verè præsens est in hoc Sacramento, ita nobiscum sit ubique, ille nos pascat, regat, conservet, protegat, ducat, pro clementissimo suo beneplacito, velut oves pascuæ suæ: quidquid nobis evenerit, malum non erit, non separet nos à summo bono. Nam mihi adhærere Deo bonum est, etc. Quid enim mihi est in cœlo, et à te quid volui super terram, etc.

Poterit hæc Meditatio Orationis Dominicæ ut ante, sic post Missam, aut communionem esse usui.

FERIA II.

Oratio Dominica, juxta quatuor sacrificii fines, ad usum tùm celebrantium, tùm communicantium, accommodata.

Pater noster, qui es in cælis.

DOMINE Sancte Pater, qui legalium multitudinem hostiarum, in unius sacrificii novæ legis Hostiâ conclusisti; quique nobis in dilecto Filio tuo, Sacerdote magno, et summo utriusque Testamenti Pontifice, perfectæ oblationis exemplar, secundùm quod nos faceremus, ipse in monte Calvariæ monstrasti: Fac, quæsumus, ut per gratiam tuam, fiamus conformes imaginis Filii tui, qui nobis similis fieri dignatus est in forma servi.

Et sicut ille semetipsum cruento modo in cruce,

quoad corpus et animam, secundum ritum Aaronis; et incruento modo, secundum ordinem Melchisedech, in ultima cœna; tibi æterno Patri suo obtulit; ita nos ejus exemplo, corpora nostra in hostiam viventem, sanctam, tibi placentem, et rationabile obsequium quotidie offeramus: Animam quoque et omnes ejus vires ac potentias, in *holocaustum* laudis, in sacrificium *Eucharisticum* pro donis acceptis, in *impetratorium* pro accipiendis, et denique in *propitiatorium* pro peccatis immolemus.

I. Latreuticum.

Sanctificetur nomen tuum.

Domine Jesu Christe, qui æterni Patris amore, non tuam, sed illius in omnibus et per omnia gloriam quærens, tradidisti temetipsum pro nobis oblationem et hostiam Deo in odorem suavitatis; laudo et adoro ex toto corde meo summam tuam potentiam, bonitatem, sapientiam, justitiam, misericordiam, etc. quæ in hoc sacrificio, et opere redemptionis mirabiliter elucent.

Gaudeo per hanc oblationem, vana gentium idola et profana sacrificia abolita, et sincerum verumque tibi Deo vivo et vero cultum ac honorem restitutum esse: unde ego nunc immolo tibi sacrificium laudis, et reddo Altissimo vota mea. *Credo* tibi, et *Spero* in te, et *Amo* te super omnia: meque ipsum tibi plenè resigno et totius intellectûs, voluntatis; et memoriæ meæ victimam tibi offero in holocaustum perpetuum; idque donec.

Adveniat regnum tuum.

Quod parasti nobis ab origine mundi, ô Rex magne, et Princeps Regum terræ, qui regnasti à ligno; et principem hujus mundi ejecisti forás;

qui

qui dilexisti nos, et lavisti nos à peccatis nostris in sanguine tuo, ut faceres nos regnum et sacerdotes Deo.

O Jesu, Rex meus, et Deus meus; ecce ego servus tuus et filius ancillæ tuæ: eligo te hodiè mihi in hac communione, seu sacrificio Missæ, in Regem perpetuum; et offero me tibi in servum sempiternum. Tibi soli sacrificabo deinceps hostiam laudis, et nomen tuum invocabo. Sit nomen tuum, Domine, benedictum, ex hoc nunc et usque in sæculum.

II. EUCHARISTICUM.

Fiat voluntas tua.

Domine, Jesu Christe, qui venisti in hunc mundum, ut faceres voluntatem Patris tui, et opus Redemptionis nostræ, quod tibi dederat, perficeres. Unde et ad eam implendam factus es obediens Deo Patri, usque ad mortem, mortem autem crucis. Hujus autem obedientiæ merito, omnis gratia, salus et vita, et omnia in nos bona tam copiosè redundant.

Sed quid ego retribuam Domino, pro omnibus quæ retribuit mihi ? Scio nihil tibi gratius fieri posse, quàm si voluntas tua per nos in omnibus fiat.

Ecce itaque in unione sanctissimi sacrificii tui, quo te æterni Patris voluntati spontè subjecisti : (oblatus enim es, quia ipse voluisti,) quodque ego nunc in hac communione, vel Missa recolo ; omnem voluntatem meam tuæ libens et integrè subjicio, et hanc ab omnibus, ubique et semper, plenissimèque fieri percupio : idque in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis tuis, creationis, redemptionis, conservationis, gubernationis, etc. Benedic, anima mea, Domino, et omnia quæ intra me sunt, nomini sancto ejus, etc.

III. Impetratorium.

Panem nostrum quotidianum.

O Pater amantissime, cujus infinitâ liberalitate Jesus Christus Filius tuus datus est nobis dux, medicus, pastor, nutritius, etc. Sic enim dilexisti mundum, ut Filium tuum unigenitum dares.

Qui ergo proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum, quomodò non etiam cum illo omnia nobis donabit? Præsertim cùm tantam ejus fiduciam ipse nobis Filius suggerat, dicens: *si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.*

Numquid ergo, si petierimus *panem*, dabit nobis lapidem, aut pro ovo scorpionem?

Ecce nomen ejus, et simul infinita merita sacrificii in cruce peracti, repræsento tibi, Pater æterne; et rogo ut panem quotidianum des nobis, panem corporis, sed animæ præcipuè: sub *illo* quidem petens omnia vitæ præsenti necessaria subsidia, ut meliùs serviamus tibi: sub *isto*, cibum animæ, seu dona gratiæ et quæcumque ad eor confirmandum pertinent; ne deficiamus in via, quâ tendimus ad Patriam; ubi satiabimur ab ubertate domûs tuæ, etc.

IV. Propitiatorium.

Et dimitte nobis.

O Pater misericordiarum, apud quem habemus advocatum D. N. Jesum Christum, qui factus est propitiatio pro peccatis nostris; et reconciliavit nos tibi in sanguine suo, cùm se *hostiam pro peccato* in Ara crucis obtulit. O pretium magnum! O copiosa redemptio, et satisfactio superabundans pro meis, imò totius mundi peccatis!

Hanc modò repræsento et offero tibi, ô pie Pater, dùm in hac Missa, vel communione, illius memoriam renovo.

Sed et victimam corporis et membrorum meorum voluntariâ mortificatione immolo tibi in sacrificium spiritûs contribulati. Cor contritum et humiliatum, Domine, ne, quæso, despicias: sed respice in faciem Christi tui, qui peccata nostra pertulit in corpore suo, cujus livore sanati sumus.

Quid verò proderit nos à peccatis præteritis liberatos esse, si non muniamur adversùs futura? Rogamus itaque,

Et ne nos inducas in tentationem.

Nam proni sunt sensûs hominis ad malum ab adolescentia sua. Dominè, tu nosti miseriam nostram et infirmitatem figmenti tui, et quòd nihil possimus, sine te. Rogo te per vim clementiæ tuæ, et propitiatorii illius sacrificii in cruce peracti, ut procul à nobis omnia scandala, tentationes, pericula, occasiones amoveas, per quæ denuò nos ad peccandum induci posse prævides.

Absit, ut iratus nobis tradas nos in desideria cordis nostri: et tentationibus, quasi fluctibus maris expositos, sine rectore et remige jactari sinas. Quin tu, ô fidelis Deus, esto mecum in tentatione, et non permittas me tentari supra id quod possum.

Ad hoc offero tibi sacrificium corporis et sanguinis tui, ut vires contra tentationes mundi, carnis, ac dæmonis mihi præstes. Si tu, Domine, nobiscum, et pro nobis, nihil nobis nocere poterit.

Sed libera nos à malo.

O Domine, qui neminem vis perire; sed omnes salvos fieri; mala quoque pœnæ, per quæ in malum culpæ, id est, offensam tui, et jacturam salutis impelli possemus, à nobis auferri petimus. Flagella iracundiæ tuæ, bella, famem, morbos, etc. à nobis clemens averte.

Agnoscimus nos meritò hæc pati, quia peccavimus in te fratrem, imò patrem nostrum, et jam non sumus digni vocari filii tui.

Attamen propter temetipsum, Domine, et propter nomen tuum, quoniam bonum est, amove à nobis plagas tuas, et omnia mala propitiatus averte; aut saltem fac, ut diligentibus te omnia, etiam mala cooperentur in bonum.

Hoc fine offero tibi, ô Jesu, sacrificium istud, seu communionem corporis et sanguinis tui, imò temetipsum, velut antidotum omnis mali. Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es.

Feria III.

1. *Dirige intentionem.*

O Summe ac potentissime Deus, in laudem et gloriam supremæ majestatis tuæ: in memoriam sanctissimæ vitæ, passionis ac mortis Jesu Christi, salvatoris mei: in gratiarum actionem, pro omnibus donis et beneficiis tuis, mihi indigno peccatori, et toti Ecclesiæ tuæ concessis: in propitiationem pro innumeris peccatis meis; pro salute mea, et proximorum N. N. pro solatio quoque defunctorum N. N. etc. ego, indignus peccator, SS. corporis et sanguinis Filii tui mysteria recolere, seu recipere cupio. Verè, Domine, in te solo totum est, quod satiare possit cordis mei desiderium. Quid enim mihi est in cœlo, et à te quid volui super terram? Nonnè tu ipse eris merces nostra magna nimis.

2. *Actum elice contritionis.*

Sed et sacrificium spiritûs contribulati, tibi, mi Domine, unà cum sacrificio et sacramento corporis et sanguinis Filii tui, Salvatoris mei, humiliter offero. Doleo enim ex intimo corde, quòd te Deum

meum, summè bonum, et in me tam beneficum, ac toties in sacramento me reficientem, unquàm offenderim peccatis meis, præsertim talibus N. et N. quæ tu nosti, ô scrutator cordium, sed et miser ego peccator in amaritudine animæ meæ dolens confiteor. Utinam nunquam offendissem te: sed cor contritum et humiliatum, Deus, non despicies, tu qui amore nostrî dedisti nobis Unigenitum tuum, ut nos lavaret à peccatis nostris in sanguine suo.

3. *Exerce fidem.*

Equidem credo firmiter, ô bone Jesu, et vivâ fide profiteor, quia tu ipse, Deo Patri æqualis in gloria et potestate; verus Deus et homo, verè et realiter præsens es in hoc sacramento. Tu enim ipsa veritas dixisti: *hoc est corpus meum.* Credo quidquid dixit Dei Filius; nihil hoc veritatis verbo verius. Adjuva, Domine, incredulitatem meam, adauge mihi fidem.

4. *Exerce spem.*

O Christe Jesu, sum quidem ego pulvis, cinis, et peccator; sed tu, Pater es misericordiarum et Deus totius consolationis. Quis unquàm intellexit misericordias tuas? Nonnè tu laborantes et oneratos vocas ad te, ut eos reficias? Nonnè tu es refugium meum? Ad quem ergo irem? Tu solus verba vitæ æternæ habes; tu solus consolaris me in omni tribulatione mea. Sum quidem æger et infirmus; sed tu es salus mea: non est opus benè valentibus medico, sed malè habentibus. Si solumodò pertransiens, curabas omnes; si umbra Petri curabat infirmos; nonnè ego confidere debeo, quia, intrante te sub tectum meum, et in me inhabitante cum plenitudine divinitatis, sanabor ab infirmitatibus meis?

Igitur, cùm nihil, te propitio, mihi conscius sim, surgo et vado ad te patrem, medicum et refugium meum, sperans quòd hæc communio futura mihi sit fidei, spei, et charitatis augmentum; contra insidias inimicorum meorum firmissima tuitio; turpium cogitationum effugatio; hujus defectûs et vitii N. exterminatio; operum tibi placentium, et præsertim hujus virtutis N. salubris efficacia; et tandem pignus futuræ gloriæ. Reposita est hæc spes mea in sinu meo, quia miserator et misericors es, et in promissis fidelissimus.

5. *Exerce charitatem.*

O dulcissime Salvator, Christe Jesu; quanta fuit tui vis amoris, quæ te traxit è sinu Patris in hanc lacrymarum vallem, ut humanam carnem assumeres, infinitas miserias, injurias, imò crucem, mortemque subires, idque solùm propter miseros nos homines et propter nostram salutem!

O quantus amor! Damnare nos poteras, et salvare maluisti! Nos rei eramus, et tu innocens subis supplicium, ut reos liberes!

Ex amore itaque ad nos in carnem venisti, et demùm abiturus ex hoc mundo ad Patrem, in pignus amoris, hoc sacramentum nobis reliquisti, ut modo prorsùs novo et mirabili semper maneres nobiscum; cujus deliciæ sunt esse cum Filiis hominum.

O Domine, quantùm dignus es amari, qui tanta facis amore nostrî! Diligam itaque te, Domine, fortitudo mea, refugium meum, et liberator meus.

O Deus charitas, qui in charitate manet, in te manet: cupio te suscipere in hoc sacramento, ut tibi firmiùs uniar amoris vinculo. Quis me separabit à charitate Christi, Salvatoris mei? Utinam hoc, nec vita, nec mors, nec ulla fortunæ sors, aut ulla creatura valeat.

6. *Exerce humilitatem.*

Sed quomodò audeo accedere ad te? Nonnè tu, ô Deus, Dominus creator ac redemptor meus, Rex cœli et terræ, etc. At, quis ego! Vilis terræ vermiculus, pulvis et cinis, et quod indignius est, toties erga te inobediens et ingratus peccator, etc. Verè, Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum: sed memento, Domine, quia cùm esses Dominus omnium, assumptâ servi formâ, venisti ad nos, et familiariter egisti cum publicanis et peccatoribus. Denique humiliasti temet ipsum usque ad mortem. Illa, quæso, te moveat humilitas, ut me vilem et humilém non despicias. Sed clementer ad me venias, aut venientem ad te benignè suscipias.

7. *Postula gratiam.*

O Pater æterne, per merita Filii tui, concede mihi gratiam dignè celebrandi Missam, et recipiendi, non solùm sacramentum, sed etiam rem et virtutem sacramenti. Offero tibi humilitatem et sanctitatem gloriosæ semper Virginis Mariæ, fervorem et devotionem omnium Sanctorum, ut illorum merita suppleant quidquid mea non valet infirmitas.

Domine Jesu, propitius esto mihi peccatori; et sacris mysteriis corporis et sanguinis tui fac me ita dignè semper uti, ut copiosum indè fructum et robur contra omnes mundi, carnis, ac dœmonis insidias, consequar; vitia et hæc N. maximè fugiam; virtutes verò statui meo maximè necessarias, velut charitatem, humilitatem, puritatem, etc. diligentiùs exerceam, et fideliùs tibi in dies servire studeam.

Spiritus sancte, Deus, adsit mihi virtus tua, quæ cor meum clementer expurgans, dignum Christo Domino præparet in me habitaculum, sicuti fecit in beata Virgine Maria.

O sacratissima Virgo Maria, quæ Spiritu Sancto cooperante, Deum et hominem purissimis visceribus concipere et portare meruisti; fac ut ego eum dignè in hoc Sacramento recipere et portare valeam, et ut consequar spiritum hujus dilecti Filii tui.

O Sancti Dei omnes, et vos præsertim dilecti Patroni mei, succurrite mihi, quæso, precibus vestris apud Deum; ut sic illum nunc in Sacramento possim recipere, ut aliquando eum in propria specie vobiscum merear videre. Fiat, fiat.

FERIA IV.

O Dulcissime Salvator, Christe Jesu, *Adoro te* in toto corde meo: et *Gratias* ago tibi ex intimis visceribus animæ meæ, quòd tantâ charitate nos miserè perditos redemeris pretio sanguinis tui. Et in hujus amoris tui memoriam, necnon in pignus futuræ gloriæ, tam admirabili potentiâ, sapientiâ et bonitate, dederis nobis in cibum et potum ipsum corpus et sanguinem tuum. Denique ad hæc divina mysteria, me vilissimum peccatorem in numerum servorum tuorum (*sacerdotum*) tuâ ineffabili clementiâ vocare dignatus sis.

Sed heu infelix ego homo! qui hactenùs tam indignè vocatione meâ vixi, et toties, et tam graviter te *Deum* meum offendi peccatis meis (præsertim his N.) At nunc de iis *Doleo* ex intimo corde meo, ob *amorem tuî* super omnia; et deinceps tibi soli servire, placere, et adhærere propono.

Proindeque nunc accedens ad mensam convivii tui, ex omni affectu cordis mei (*hoc sacrificium Missæ*) dignissimam hostiam corporis et sanguinis tui, quam tu ipse semel pro nobis in Ara crucis obtulisti, purâ et simplici intentione, *offero* ad laudem et gloriam æternæ Majestatis tuæ: in memoriam sacratissimæ incarnationis, vitæ, passionis, et mortis tuæ.

In gratiarum actionem pro omnibus donis et beneficiis, toti cœtui Electorum, et mihi licet indignissimo, huc usque præstitis, vel unquàm præstandis: in propitiationem peccatorum. Pro salute quoque Fidelium vivorum, N. N. et solatio defunctorum N. N.

Et utinam ex omni affectu, fervore, et desiderio amicorum tuorum, seu jam regnantium in cœlis, vel adhuc militantium in terris, hoc tam grande pietatis opus peragere possem.

Corde siquidem *credo*: mi Jesu, et ore confiteor, quia Pater æteruus, *Deus* se ipso summè beatus, potens, perfectus, et nullius egens, secundùm infinitam misericordiam suam, sic dilexit mundum, ut te Filium suum unigenitum nobis daret salvatorem.

Credo quoque, quòd tu ipse Patri æqualis per omnia, ex vi immensæ charitatis tuæ, de sinu Patris descendisti in uterum Virginis, et propter nos homines *homo factus es.*

Credo quòd ex amore nostrî, hoc sacramentum in ultima cœna instituens, verum corpus et sanguinem tuum, id est, te ipsum nobis ad manducandum dedisti. Et denique Patri tuo factus obediens usque ad mortem, temet ipsum pro nobis hostiam in Ara crucis obtulisti.

Ideòque *spero* in te, et magnâ fiduciâ venio ad te, ô Domine, qui nostrî causâ tam mira facere, et tam dira pati voluisti. Quid enim negabis, qui sic amasti, ut te ipsum dares?

Amo te quoque, ô bone Jesu, et totâ virtute cordis mei; et semper deinceps, et in æternum amabo, si tu dederis.

Sed quid retribuam tibi, Domine, pro tanto munere, et pro omnibus quæ retribuisti mihi! Eccè *Abnego* memet ipsum, et totum me, id est corpus,

animam, et omnia mea in omne beneplacitum benignissimæ voluntatis tuæ plenè resigno.

Verùm quid habeo, quod non acceperim? Quid est homo, si comparetur Factori suo? Quid vilis creatura, vermis terræ, miser peccator, servus inutilis præstare poterit *Deo*, Creatori ac Domino suo?

Agnosco quia inops et pauper sum ego: ideòque *humilio* me sub potenti manu tua. Tu verò, ô Domine Jesu, ut potè advocatus et mediator meus, dives in meritis, et miserationibus, suscipe causam meam.

Et ex thesauro immensæ charitatis tuæ fer opem inopiæ meæ: et pretium sanguinis tui, omniumque meritorum tuorum repræsenta æterno Patri tuo: et hinc supple omnem defectum meum, præcipuè hujus meæ, heu! nimis modicæ et imperfectæ præparationis, quâ ad hæc SS. Mysteria venio; ut sic ei per te placeat obsequium indignissimæ servitutis meæ.

Fac etiam, ô bone Jesu, per omnes miserationes tuas, ut hoc tremendum mysterium, et admirabile donum charitatis tuæ, debitâ semper fide, reverentiâ, et gratitudine prosequar: idque puro et ardenti corde nunc et semper recipiam: statum hunc quoque meum N. ad quem me, ex singulari gratiâ, vocare dignatus es, charitate, castitate, humilitate, mansuetudine, patientiâ, sobrietate, etc. moribusque tibi placitis, et (*sacerdote*) fideli servo tuo dignis, excolere studeam; idque, ut servitus mea magis tibi placeat, ad majorem gloriam tuam, Ecclesiæ utililatem, et propriam, proximique salutem.

Undè tandem supplex obsecro, ut per virtutem corporis et sanguinis tui, abstrahas cor meum efficaciter ab omnibus noxiis affectibus, N. N. qui gustum ac fructum hujus Sacramenti impediunt; et intimè tibi unias et incorpores, ut gustem quàm

suavis sis, Domine, et unus tecum efficiar spiritus, ut tu in me, et ego in te maneam; adeòque nihil sit, quod me unquam separare valeat à te. Nam tibi adhærere, mihi bonum est, etc. Quid enim mihi est in cœlo, et à te qui volui super terram! O pars mea, Deus, in æternum.

Ad vos quoque, ô sancti amici Dei, supplex confugio. Te imprimis, ô SS. Dei Mater, Virgo, et Patrona mea, quæ, gratiâ plena, Deum et hominem purissimis visceribus tuis meruisti portare. Et vos, ô sancti N. et N. Patroni, mihi singulàriter electi et dilecti, vos modò videtis illum facie ad faciem, et pleno ore manducatis panem illum, quem nos non nisi per speculum in ænigmate aspicimus, et speciebus velatum accipimus. Utinam, vestro interventu adjutus, hoc cœlesti pane et viatico dignè sæpius reficiar in via, ut tandem vobiscum eo satiari merear in Patria. Amen.

FERIA V.

O SUMMA et adoranda Trinitas, una, vera, et æterna Deitas, Deus, Creator, Salvator, et Gubernator meus; summè potens, sapiens, bonus, justus, et misericors; ego creatura tua, quamvis indigna, te laudare, et tibi servire desidero; quia ad laudandum te creatum et singulari gratiâ tuâ vocatum me recognosco. Sed quis tu? Deus ac Dominus omnium, Rex cœli et terræ, magnus et laudabilis nimis: ego verò vilis terræ vermiculus, pulvis et cinis, et, quod indignius est, toties erga te inobediens et ingratus peccator: et quomodò ausim venire ad sacrificandum tibi, et confitendum nomini tuo, Domine?

Verùm sacrificium tibi gratum est spiritus contribulatus, cor contritum et humiliatum, Deus, non despicies. Doleo itaque ex toto corde, quòd unquam offendi te, ô Deus meus, et summum bonum meum.

Averte faciem tuam à peccatis meis, et respice in faciem Christi, Filii tui unigeniti: hic est enim dilectus, in quo tibi benè complacuit; quem tantis gratiæ donis tam largè cumulasti, ut de plenitudine ejus nos omnes acciperemus.

Ego itaque, licet indignus peccator, attamen per gratiam tuam sacerdos et servus tuus, offero tibi, ô summe Deus, sacrificium corporis et sanguinis D. N. J. C. idque facere summoperè desidero, ex omni affectu, fervore, et desiderio, quo illud unquam obtulerunt Sancti tecum nunc gaudentes in cœlo, aut offerunt pii etiamnùm viventes in terra.

In unione quoque immensæ illius charitatis, quâ sic dilexisti mundum, ut Filium tuum unigenitum nobis dares: in unione amoris, quo *ipse* de sinu tuo venit in uterum Virginis, et *homo factus est.* In unione sacrificii admirabilis, quod idem Unigenitus tuus, in ultima cœna, coram Discipulis suis instituit, et tandem in cruce moriens consummavit.

Et simul offero tibi pretium sanguinis ejus, cunctosque labores, dolores, et omnem thesaurum charitatis ejus. Merita quoque Beatissimæ Matris ejus: omnem fidem, spem, et charitatem justorum: omnem humilitatem et mortificationem verè Pœnitentium: omnes gratiarum actiones et laudes, quas tibi universa Ecclesia, tùm militans in terris, tùm triumphans in gloria persolvit.

Et primò quidem illud offero ad summam divinæ et æternæ majestatis tuæ gloriam, cultum, et adorationem, tibi, velut supremo Deo, Domino, ac rerum omnium Auctori, debitam. In honorem quoque et commemorationem sacratissimæ Humanitatis, Incarnationis, Nativitatis, Passionis, Mortis, Resurrectionis, et Ascensionis D. N. J. C.

Deinde offero tibi hoc sacrificium in gratiarum actionem pro tam admirandis donis et charismatibus

SS. Humanitati Filii tui Jesu Christi collatis; et pro pietate illa magna nimis, quâ illum nobis in Patrem, ac Magistrum, Advocatum ac Mediatorem dedisti: pro innumeris gratiæ donis, et virtutibus, quibus ornasti B. Virginem Filii tui Matrem, sanctos Angelos, et omnes electos tuos, et inter cæteros sanctum N. vel SS. quorum hodiè festum seu memoriam celebrat Ecclesia: item pro omnibus beneficiis tuis et auxiliis gratiæ, toti congregationi Fidelium tuorum, in genere, vel in specie collatis; et iis maximè, quibus prædestinatos prævenis et prosequeris, eosque efficaciter in finem suum dirigis.

Peculiares quoque gratias per hanc gratissimam oblationem Filii tui, ago tibi, pro omnibus beneficiis tuis, mihi à principio vitæ meæ, in hanc usque horam tam liberaliter præstitis; præcipuè verò, quòd me indignum peccatorem, nullo meo merito, solo beneplacito bonitatis tuæ, ad hoc officium sacerdotale, ipsis etiam Angelis venerabile, ad hæc, inquam, sacrosancta mysteria corporis et sanguinis Filii tui, tractanda et dispensanda, inter ministros tuos assumere dignatus fueris, ad laudem et gloriam nominis tui, et ad fidelis populi salutem.

Prætereà, quia Filius tuus est propitiatio pro peccatis nostris, et totius mundi: offero etiam tibi, ô summe Deus! hoc sacrificium in expiationem peccatorum, et satisfactionem pro injuriis, contumeliis, blasphemiis, et peccatis omnibus, quæ passim in toto mundo fiunt, contra gloriam nominis tui, heu! quàm multa et gravia! sed major est apud te misericordia, et copiosa apud Filium tuum redemptio; imò copiosior omnibus mundi criminibus satisfactio ejus: en sanguis Filii tui clamat ad te de terra, utique non vindictam, sed veniam. Parce, Domine, parce populo tuo, quem redemit Filius tuus sanguine suo.

Denique quia in hoc sacrificio ipsum omnis gratiæ fontem, et omnis nostræ salutis auctorem tractamus, offero tibi hoc sacrificium Filii tui, ut per ejus sanguinem et nomen petentes, impetremus quod nostris meritis non valemus.

Propter hunc itaque respice Ecclesiam sponsam ejus, eamque tibi sine macula et ruga speciosam exhibe; fidem, spem, et charitatem ei adauge. Persecutorum et hostium ejus contere superbiam. Hæreses et sectas extermina. Populis à fide alienis veritatis tuæ lucem infunde, eosque adhuc in ovile tuum, ne pereant tot animæ, ad imaginem tuam creatæ, et sanguine Filii tui redemptæ.

Provide Ecclesiæ tuæ Præsules et Pastores fideles, seu operarios strenuos et irreprehensibiles, qui sollicitè vigilent in custodia gregis sibi commissi, et exemplo Filii tui, summi Pastoris, etiam non dubitent animas suas ponere pro ovibus suis.

Da universis quos in clerum, seu religiosæ vitæ statum vocare dignatus es, morum ac vitæ sanctimoniam; zelum pro honore tuo, et proximorum salute in eis accende; ut fideles inveniantur ministri tui, et dispensatores mysteriorum Dei.

Supplico tibi etiam, ô Rex regum, pro Regibus, Principibus, et Magistratibus christianis; ut des eis pacem et concordiam, zelum et amorem justitiæ, fidelem subditorum curam, in fide et Ecclesia tuenda constantiam.

Respice propitius super omnes Ecclesiasticas, et Regulares Congregationes; et omnia Membra Ecclesiæ et Politiæ clemens protege; ut, quâ quisque vocatione vocatus est, in ea tibi dignè et laudabiliter serviat. Da justis perseverentiam proficientibus fervorem, sed præcipuè peccatoribus pœnitentiam. Tu enim non delectaris in perditione morientium; sed ut mortui viverent, Filium tuum mori voluisti.

Trahe ergò ad te peccatores funiculis charitatis tuæ ; nec enim venire poterunt, nisi charitas tua traxerit illos.

Exaudi, ô clemens, eorum imprimis vota et desideria, quorum mihi cura singulariter incumbit, velut parentum, cognatorum, amicorum, benefactorum, et præsertim eorum quorum animæ mihi commendatæ sunt, et de quibus aliquando rationem exiges à me. Dirige omnes, quæso, in viam salutis æternæ; ut te donante, tibi placita cupiant, et totâ virtute perficiant.

Intuere omnes tentatos, ægros, in angustiis et periculis positos; esto benignus consolator afflictorum, et Pater pupillorum, clemens quoque judex viduarum, et protector omnium fidelium christianorum; quia ad te sunt oculi omnium, donec misearis eorum. Inimicis quoque nostris parce, Domine; fac ut ament te super omnia, et proximos propter te.

Respice quoque ad animas in purgatorio detentas (N. et N. quibus tu scis me magis obligatum.) Sit illis plenum refrigerium, per hoc magnum salutis nostræ pretium, id est, sanguinem Filii tui, cujus una guttula cuncta totius mundi sufficiens est expiare delicta.

Ecce, Domine, quia voluisti me fungi sacerdotio, pro his omnibus legatione fungor ad te: omnes à me expectant elevationem manuum mearum, sacrificium hoc incruentum; utinam dirigatur sicut incensum in conspectu tuo.

Verùm, ô Domine, quia sum ipse circumdatus infirmitate, quomodò laudabo te, cùm non sit speciosa laus in ore peccatoris ! Aut quomodò pro alienis peccatis intercessor veniam, qui de propriis non sum securus ? Eccè itaque unicus advocatus et mediator noster, qui et condignè laudet te, et interpellet pro nobis Filius tuus. Ille enim nobis sacerdos

et hostia, offerens et oblatio. Ille Agnus innocens, in quo macula non est, nec dolus inventus est in ore ejus. Ille clamans ad te meretur exaudiri pro reverentia sua. Ille infinitum tibi thesaurum et pretium exhibet, pro votis, necessitatibus, angustiis, et periculis omnium, pro quibus ipse tibi factus est obediens usque ad mortem, et velut pastor bonus posuit animam suam.

Per eum itaque da mihi, ut hunc statum, ad quem me vocare dignatus es, virtutibus illi debitis ac necessariis, velut charitate, zelo, castitate, mansuetudine, humilitate, etc. diligenter excolam. Tu me fac qualem me tibi vis habere ministrum. Juva, Domine, et quod vis jube. Quis enim mundum ex immundo faciet? Nonnè tu, qui ex nihilo facis omnia? ideòque rogo te, Domine, ex intimo corde meo, ut per virtutem corporis et sanguinis D. N. J. C. jungas et incorpores me illi intimè, ut unus cum ipso efficiar spiritus; ut ille in me, et ego in ipso maneam; nec quidquam sit, quod me nunc, aut in æternum, separare queat à charitate, quæ est in Christo Jesu Domino nostro. Amen.

FERIA VI.

1. MEMORIA memor ero, clementissime Pater, et tabescet in me anima mea, omniumque dolorum et passionum, atque acerbissimæ mortis Filii tui Domini mei Jesu Christi cum gemitibus et lacrymis recordabor, quia ipse salus et vita mea antè oculos tuos pependit in ligno, offerens se tibi in holocaustum pro mea et totius mundi salute. Hanc autem oblationem vivam, quam tu misisti in miseratione multa ad Altare crucis immolandam pro nobis, hanc eamdem tibi nunc offero, passionem ejus et mortem recolens ac representans: sicut ipse præcepit, cùm dixit, ut idem in ejus commemorationem faceremus.

Recordare itaque humilitatis ejus, patientiæ, charitatis, mansuetudinis, et obedientiæ. Respice labores ejus, jejunia, contemptus, contumelias, vincula, irrisiones, et iniquam condemnationem. Respice in faciem Christi tui, et intuere speciosum formâ, pro filiis hominum, opprobriis, injuriis, verberibus, livoribus, contusionibus ita deformatum, ut non sit ei species, neque decor. Vide caput nobilissimum spinarum punctionibus transfossum, et percutionibus attritum. Vide genas modestissimas sputis fœdatas, alapis cæsas, sanguine cruentatas. Vide oculos benignissimos lacrymis perfusos et ad ignominiam velatos. Vide os suavissimum siti ardentissimâ cruciatum, et felle atque aceto potatum. Vide dorsum, supra quod fabricaverunt peccatores, verberibus dilaniatum, et humeros crucis pondere oppressos. Vide brachia amabilissima funibus devincta, et in cruce crudeliter extensa. Vide manus innocentissimas dirissimis clavis perforatas. Vide pedes delicatos tot itineribus defatigatos, ac cruci tandem affixos. Vide Corpus venerabile pro nobis in cruce suspensum, vulneratum, mortuum et sepultum. Vide sanguinem pretiosissimum usque ad minimam guttam pro nostra salute misericorditer effusum. Hæc enim tibi offero et represento, omni quo possum devotionis affectu suppliciter orans, ut ipsa pietas, quâ Filium tuum pro nobis tradidisti, te omnibus misereri compellat, pro quibus ille, factus obediens usque ad mortem, crucem subire dignatus est. Amen.

2. Quæ lingua, aut quæ mens tibi dignè gratias agere valet, dulcissime Domine Jesu, pro ineffabili tua in nos charitate, qui ut hominem perditum redimeres, homo fieri dignatus es, omnesque nostræ conditionis miserias in te recipere; denique in ara crucis, Agnus omnis expers maculæ, hostia pro nobis fieri sustinuisti, pœnas peccatis nostris debitas ex-

solvens, ut nos Deo reconciliares? Quin et vivens, et moriens, te totum nobis impendisti, donasti, dedicasti. Nec his contenta fuit tua benignitas; sed nequando obreperet tantæ charitatis oblivio, aut ne languesceret nostra de te fiducia, etiam nunc in cœlis regnans, subinde reficis animas nostras cibo corporis tui, et sacro sanguinis tui poculo exhilaras. Purificet, quæso, spiritus tuus cor meum; ne ad cœlestes epulas, et ad mensam etiam Angelis tremendam, accedam indignè; sed, te diffuso in mentis meæ viscera, crescam in te, ac spirituali vegetior fiam incremento, quo perseverem in beata societate mystici corporis tui, quod sic unum tecum esse voluisti, quemadmodùm tu cum Patre unum es, conglutinante Spiritu Sancto, cui laus et gratiarum actio in omne ævum. Amen.

3. Obsecro te, Domine Jesu Christe, ut Passio tua, (cujus modò memoriam facturus sum), sit mihi virtus, quâ muniar, protegar, et defendar. Vulnera tua sint mihi cibus et potus, quibus pascar, inebrier, et delecter. Aspersio sanguinis tui sit omnium peccatorum meorum ablutio. Mors tua sit mihi vita indeficiens. Crux tua sit mihi gloria sempiterna, resurrectio et auxilium, sanitas et gaudium, desiderium et solatium cordis mei nunc et in perpetuum. Amen.

Benignissime ac optime Jesu Christe, suscipe hanc oblationem meam in amore illo superexcellenti, in quo omnia vulnera tui sanctissimi corporis sustinuisti, et miserere meî famuli tui; et omnibus peccatoribus, cunctisque fidelibus, tam vivis, quàm defunctis, da misericordiam, gratiam, remissionem, et vitam æternam. Amen.

4. Sanctissime et adorande Spiritus, sine tuo numine nihil est in homine; ex te enim omnis sufficientia nostra. Sine te nihil boni facere, nec statu aut vocatione nostrâ fungi possumus: custodi ani-

mam meam, quoniam sanctus sum; salvum fac servum tuum, Deus meus, sperantem in te. Sanctus sum dono fidei et gratiæ, quo me in baptismo sanctificasti. Sanctus quoque sum munere Sacerdotii, quo me fungi voluisti; id enim sanctum est: ut autem ei dignè respondeam, sanctus esse debeo, id est, segregatus à terrenis, purus, castus, multis gratiæ dotibus et virtutibus conspicuus. Sed quis sanctum et mundum faciet de immundo conceptum semine? Tu utique, ô Deus sanctificator, qui es Sanctus Sanctorum, à quo omnis sanctificatio nostra. Cor ergo mundum in me crea, et spiritum rectum innova in visceribus meis.

6. O intemerata et in æternum benedicta, singularis atque incomparabilis Virgo, Dei Genitrix Maria, gratissimum Dei Templum, Spiritûs Sancti sacrarium, janua regni cœlorum, per quam, post Deum, totus vivit orbis terrarum. Inclina, Mater misericordiæ, aures tuæ bonitatis indignis supplicationibus meis, et esto mihi miserrimo peccatori pia et propitia in omnibus auxiliatrix et in hac præsertim hora, quâ dilectum Filium tuum, Dominum nostrum Jesum Christum, æterno Patri oblaturus sum, ut nempè eum dignè et acceptabiliter offerre valeam. Amen.

6. Sancte Michaël, sancte Gabriël, Sancte Raphaël, sancti Chori Angelorum, Archangelorum, Patriarcharum et Prophetarum, Apostolorum, Evangelistarum, Martyrum, Confessorum, Sacerdotum, Levitarum, Monachorum, Virginum, omniumque Justorum, per illum qui vos elegit, et de cujus contemplatione gaudetis, vos rogare præsumo, ut pro me culpabili et indigno ministro, ipsi Deo supplicare dignemini; quatenùs emittat manum suam de excelso habitaculo suo, et confirmet me ad propositum ministerium suum; ut inculpatè tremendo altari suo adstans, incruentum sacrificium peragam, et fide-

lium ac bonorum dispensatorum mercedem accipiam in die terribili justæ suæ retributionis. Amen.

SABBATO.

Oratio ad Deum patrem.

RESPICE, clementissime Pater, de sanctuario tuo, et de excelso cœlorum habitaculo, et intuere hanc immaculatam hostiam, quam tibi offert magnus Pontifex noster Jesus Christus Filius tuus Salvator mundi pro peccatis fratrum suorum, et esto placabilis super multitudinem malitiæ nostræ, quia vox Sanguinis Domini nostri clamat ad te de cruce. Hic est justitia mea, et sanctificatio, ac propitiatio mea. Averte faciem tuam à peccatis meis, et respice in faciem Christi tui: eius enim meritum offero ad te, omnemque fiduciam in eo defixam habeo. Impellit ministrandi necessitas, terret conscientia indebiti sacerdotii. Sed rogo te, ne despicias mihi creditæ dispensationis officium, licet in me boni operis testimonium non agnoscas. Et quia me indignum mediatorem esse voluisti inter te et populum tuum, ne me repellas à tua pietate cum divinissimis donis tuis venientem ad te, ut inculpatè accedens ad gloriam tuam, dignus sim qui operiar protectione. Unigeniti Filii et illuminatione Spiritûs Sancti tui, atque pro omnibus deprecans, pro omnibus exaudiar, te præstante, Deus meus, Pater misericordiarum, qui cum eodem Filio tuo in unitate ejusdem Spiritûs sancti vivis et regnas in secula seculorum. Amen.

Oratio ad D. N. J. C.

GRATIAS tibi ago, Domine, Jesu Christe, pro ineffabili tua charitate, quâ transiturus de hoc mundo ad Patrem, mensam mihi parasti in dulcedine tua, mensam prorsùs regalem, omne delectamentum in se habentem, mensam pretiosissimam Corporis et

Sanguinis tui, ut adipe et pinguedine repleatur anima mea, et secreto illapsu nutritionis tuæ roboretur infirmitas mea. Et unde hoc mihi, gloriosissime Fili Dei, ut me permittas venire ad te, et cum cæteris commensalibus tuis epulari? Atque utinam ab omni culpa liber, purus ab omni labe, ab omni vitio purgatus, et ab omni inordinata affectione perfectè emendatus essem, ut ad hanc mensam supercœlestem accedere possem fervens charitate, niveus innocentiâ, et omnium virtutum decore exornatus. Sed quia miserrimus ego sum, et omni ornamento destitutus, obsecro te imprimis, benignissime Salvator, cujus charitas immensa est, bonitas infinita, ut sanguine tuo animam meam lavare, et super nivem dealbare, meritis tuis induere, illoque igne ardentissimi amoris succendere digneris, qui te à nobis discessurum compulit ad hoc vivificum convivium instituendum. Obsecro deinde Beatissimam Virginem Matrem tuam, et omnes Electos tuos, ut tibi pro me offerant charitatem, fidem et devotionem, quâ hoc Sacramentum susceperunt, ab initio institutionis ejus usque in præsentem diem. Et quia particeps ego sum omnium timentium te, offero tibi omnium Sacerdotum, omniumque Fidelium hac die celebrantium et communicantium pietatem et puritatem. Offero omnium justorum, ab origine mundi usque ad ejus consummationem, virtutes et merita, ac pios affectus erga te, dulcissime Jesu, in venerabili Sacramento existentem: firmissimæ nimirùm fidei, et vivæ apprehensionis earum rerum, quæ de hoc maximo Mysterio credendæ sunt: perfectissimæ charitatis, et intimæ tecum familiaritatis; famis et flagrantissimi desiderii te, omne bonum, suscipiendi: filialis fiduciæ et spei de tua misericordia tam mirabili modo declaratâ: zeli divinæ gloriæ et dilectionis proximi, pro cujus salute hoc sacrificium of-

fertur: admirationis tantæ dignationis; et profundissimæ humilitatis: gaudii et jubili in te et de te: laudis, gratitudinis, adorationis, et devotionis. Hos, inquam, aliosque affectus offero tibi in supplementum insufficiéntiæ meæ, et eos, si possem, elicerem cum maxima intentione ad laudem et gloriam tuam, quia dignus es. Suscipe, Domine, hoc desiderium meum, meritisque placatus Electorum tuorum, ne à mensa tua repellas me: quatenùs hoc cibo satiatus, hoc recreatus potu, vitam habeam, et abundantiùs habeam, hìc et in æternum. Amen.

Oratio ad Spiritum Sanctum.

Veni, Sancte Spiritus, amor Patris et Filii, mundator scelerum, curator vulnerum, fortitudo fragilium, mœrentium consolator, fulgor intellectûs, et vindex libertatis. Veni è Patria felicitatis, et cordis mei penetralibus tam potenter illabere, ut vitia omnia et defectus tuo igne consumas, et omnia peccata mea remittas. Emitte in animam meam lucis tuæ radium, quo illuminante intellectum, quæ tibi sunt placita videam: quo affectum inflammante, ad ea prosequenda totâ virtute incumbam. Fac me dignum sacris altaribus ministrum, meque torrente tuæ voluptatis inebria, ut cœlesti suavitate in hac divinissima mensa degustatâ, nihil venenatæ mundi dulcedinis libeat ampliùs degustare. Imbuat me, et perficiat septiformis Spiritus tuus, et ad illum scientiæ gradum fac me pertingere, ad quem pervenit Apostolus tuus, cùm dicebàt *se nihil scire, nisi Christum et hunc crucifixum*. Roboretur infirmitas mea fortitudine tuâ, vincat bonitas tua malitiam meam, et deformitas mea tuâ pulchritudine decoretur. Sursùm erige me per æternorum affectionem, copula tecum per amoris unitatem, conserva per finalem perseverentiam, ut tuo ductu revolet anima mea ad te princi-

pium et finem suum, à quo nunquam separetur. Amen.

Oratio ad Beatam Virginem.

GLORIOSISSIMA Mater Dei Virgo Maria, tota fiducia mea, et unicum solatium languentis animæ meæ, precor te, ut mihi miserrimo peccatori assistere hâc horâ digneris, quâ pretiosissimum Filii tui Corpus et Sanguinem æterno Patri oblaturus sum; sicut amans et dolens eidem Filio tuo in Cruce pendenti, et se pro nostra salute offerenti, adstitisti. Ne me despicias, Mater misericordiæ, ob intolerabilem peccatorum meorum fœditatem; neque avertas faciem tuam à me, quem Filius tuus tanto amore dilexit, ut pro me mori dignatus sit. Plena es gratiarum, plena rore cœlesti, innixa super dilectum tuum deliciis affluens. Ciba ergo pauperem tuum de superefluenti mensa tua: tuarumque virtutum vestibus indue me, ut his ornatus, divino conspectui gratus appaream. Memento illius charitatis, quâ Verbum Dei ex te carnem assumpsit, ut fieres mater nostra. Aperi manum tuam, et imple me benedictionibus, quibus te Deus benedixit in æternum, ut, te interveniente, tremenda mysteria acceptabiliter perficere, et sancta sanctorum dignè merear degustare.

Oratio ad Sanctos Angelos.

SANCTI Angeli, purissimi Spiritus, Ministri Dei Altissimi, qui facitis voluntatem ejus, et orantium preces in cœlum defertis; tuque præcipuè fidelissime Custos meus; state mecum juxta aram, in qua Deo Patri totius mundi pretium oblaturus sum; et in vestris thuribulis incensum orationum mearum suscipite, ut fumus aromatum hujus divini sacrificii ascendat per manus vestras in conspectu Dei. Purgate, illuminate, perficite, et dirigite me, vestramque puritatem et innocentiam impetrate mihi, ut appaream coram Deo decenter ornatus.

Sancti Archangeli, duces illustrissimi militiæ cœlestis, instruite me, ut hæc sancta mysteria percipiam: fidemque vivam et efficacem hujus sacramenti in me excitate.

Altissimi Principatus, verâ pace internâ animam meam componite, ut in ea jugiter commoretur Dominus, de quo scriptum est: *Et factus est in pace locus ejus.*

Sanctissimæ Virtutes, assistite mihi, ut proficiens de virtute in virtutem, Deum Deorum dignus sim oculo fidei cernere et manibus contrectare, intùs recipere, ac tandem in patriâ clarè vobiscum intueri.

Invictissimæ Potestates, dæmonum impetus cohibete; ne mihi appropinquent sacrificanti, ut sine impedimento dignè merear Deo servire, et ministrare.

Potentissimæ Dominationes, veram mihi et sanctam libertatem obtinete, ut nec peccato serviam, nec corporis mei appetitui et sensibus subdar.

Throni stabiles et sublimes, sedes pulcherrimæ Dei, discam à vobis veram humilitatem et subjectionem, ut fiat anima mea gratissimum domicilium Deo, qui superbis resistit, et super humilem et quietum requiescit.

Clarissima et nobilissima cœli lumina Cherubim, illustrate mentem meam plenitudine scientiæ, ut summam vilitatem meam, hujusque sacrificii infinitam excellentiam agnoscam.

Supremi Spiritus Seraphim, ardentissimi amatores Dei, solvite gelu cordis mei, et vestrum in eo ignem succendite, ut Deum vobiscum ardenter amem, atque utinam sicut vos.

Invocatio omnium Sanctorum.

Sancti Dei omnes, cives supernæ patriæ, inclinate aures vestras, et demittite lumina ad me, meamque orationem exaudite. Ad vos clamo pauper, nudus

et

et infirmus, cui omnia desunt ornamenta virtutum: ad vos clamo, et vestram imploro benignitatem: succurrite infirmitati meæ, fidem meam et spem roborate, excitate in me igniculum amoris vestri, induite me veste nuptiali, ornate me donis quibus abundatis, ut sine rubore introire valeam in locum tabernaculi admirabilis, in aulam cœlestis convivii, in conspectu divinæ Majestatis.

Sancti Patriarchæ et Prophetæ, qui Christum Dominum nostrum dictis prophetâstis, et ardentissimis desideriis è cœlo ad terram traxistis, hujusque Sacramenti mysteria variis typis et umbris præfigurastis, preces fundite pro me, ut ipsum Dei Filium sanctè tractare possim, et puro corde complecti.

Sancti Apostoli, quos Christus in ultima cœna novi Testamenti Sacerdotes creavit, ac primùm se ipso cibavit, vos supplex exoro, ut, vestrâ adjutus ope, gratiam non negligam per manuum impositionem mihi collatam, sed magno quotidiè augeam incremento.

Sancti Martyres, qui Christo Regi pro nobis crucifixo vicem quam potuistis vitæ oblatione per martyrium rependistis, ipsum pro me orate, ut ignem sui amoris accendat in corde meo, quo succensus et purificatus, me ipsum mactem Deo hostiam vivam et ei placentem; sicque paratus et probatus ad hoc divinum sacrificium accedam.

Sancti Pontifices et Confessores, mysteriorum Dei fidelissimi dispensatores, qui hostiam placationis frequenter pro populo obtulistis, pro me, obsecro, intercedite; ut meum quod oblaturus sum sacrificium, Deo sit acceptabile, mihique et omnibus pro quibus illud offeram, propitiabile.

Sancti Monachi et Eremitæ, qui cibo potuque cœlesti sæpiùs refecti, pravas concupiscentias, et vitæ hujus pericula superastis, adjuvate me orationibus vestris;

ut sacris hisce mysteriis armatus, me ipsum vincam, et omnes inimicos animæ meæ conteram sub pedibus meis.

Sanctæ Virgines Deo amabiles, quæ studio castitatis dignum in vobis Filio Dei habitaculum præparastis; et nunc in cœlo canticum novum concinitis, quod nemo potest dicere, nisi fuerit Virginitatis prærogativâ eximius, impetrate mihi perfectissimam castitatem, quâ corpus et animum in omni puritate contineam, ut Christo Domino, qui pascitur inter lilia, gratum in corde meo exhibeam domicilium.

Sancti mei tutelares N. N. et vos Sancti N. N. quorum hodie memoriam veneramur, vestro confisus patrocinio, accedo nunc ad immolandum Corpus et Sanguinem Jesu Christi Domini nostri; comitamini me euntem ad altare, fulcite meritis vestris, ornate virtutibus, ut hoc sacrificium vivâ fide, ferventi charitate, et plenâ devotione perficiam, perque ejus continuum et salutiferum usum vestro dignus consortio tandem inveniar. Amen.

GRATIARUM ACTIONES POST MISSAM.

Ant. Trium puerorum. *In duplicibus dicitur integra.*

CANTICUM TRIUM PUERORUM. *Dan.* 3.

BENEDICITE, omnia opera Domini, Domino: laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicite, Angeli Domini, Domino: benedicite, cœli, Domino.

Benedicite, aquæ omnes, quæ super cœlos sunt, Domino: benedicite, omnes virtutes Domini, Domino.

Benedicite, Sol et Luna, Domino: benedicite, stellæ cœli, Domino.

Benedicite, omnis imber et ros, Domino; benedicite, omnes Spiritus Dei, Domino.

Benedicite, ignis et æstus, Domino : benedicite, frigus et æstus, Domino.

Benedicite, rores et pruina, Domino : benedicite, gelu et frigus, Domino.

Benedicite, glacies et nives, Domino : benedicite, noctes et dies, Domino.

Benedicite, lux et tenebræ, Domino : benedicite, fulgura et nubes, Domino.

Benedicat terra Dominum : laudet et superexaltet eum in sæcula.

Benedicite, montes et colles, Domino : benedicite, universa germinantia in terra, Domino.

Benedicite, fontes, Domino : benedicite, maria et flumina, Domino.

Benedicite, cete et omnia quæ moventur in aquis, Domino : benedicite, omnes volucres cœli, Domino.

Benedicite, omnes bestiæ et pecora, Domino : benedicite, filii hominum, Domino.

Benedicat Israël Dominum : laudet et superexaltet eum in sæcula.

Benedicite, Sacerdotes Domini, Domino : benedicite, servi Domini, Domino.

Benedicite, spiritus et animæ justorum, Domino : benedicite, sancti et humiles corde, Domino.

Benedicite, Anania, Azaria, Misaël, Domino : laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu : laudemus et superexaltemus eum in sæcula.

Benedictus es, Domine, in firmamento cœli : et laudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in sæcula.

Psalmus 150.

LAUDATE Dominum in sanctis ejus : laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus : laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubæ : laudate eum in psalterio et cithara.

Laudate eum in tympano et choro : laudate eum in chordis et organo.

Laudate eum in cymbalis benè sonantibus : laudate eum in cymbalis jubilationis ; omnis spiritus laudet Dominum.

Gloria Patri, etc.

Ant. Trium puerorum cantemus hymnum quem cantabant sancti in camino ignis, benedicentes Dominum. *Tempore Paschali additur* Alleluia

PRECES.

KYRIE, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie, eleïson. Pater noster, etc. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua. ℟. Et sancti tui benedicant tibi. ℣. Exultabunt sancti in gloria. ℟. Lætabuntur in cubilibus suis. ℣. Non nobis, Domine, non nobis. ℟. Sed nomini tuo da gloriam. ℣. Domine, exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS qui tribus pueris mitigasti flammas ignium, concede propitius, ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum.

Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præveni, et adjuvando prosequere, ut cuncta nostra oratio et operatio à te semper incipiat, et per te cœpta finiatur.

Da nobis, quæsumus, omnipotens Deus, vitiorum nostrorum flammas extinguere, qui beato Laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

ORATIONES DIVERSÆ.

PERCIPIENTES, Domine, gloriosa mysteria, tibi referimus gratias, quòd nos in terris positos, jam cœlestium præstas esse participes.

Tantis, Domine, repleti muneribus, quæsumus, ut et salutaria dona capiamus, et à tua nunquàm laude cessemus.

Obtulimus tibi, Domine, laudes et munera, pro concessis beneficiis gratias referentes, et pro concedendis semper supplicantes, per Christum Dominum nostrum.

Per hujus, Domine, operationem mysterii, et vitia nostra purgentur, et justa desideria compleantur.

Cœlestia dona capientibus, quæsumus, Domine, ne ad judicium provenire patiaris, quæ fidelibus tuis ad remedium providisti.

Præbeant nobis, Domine, divinum tua sancta fervorem; quo eorum pariter et actu delectemur et fructu.

Repleti, Domine, sacri muneris gratiâ, supplices exoramus, ut quæ gustu corporeo dulci veneratione contingimus, dulciora mentibus sentiamus.

Da nobis, misericors Deus, ut Sancta tua quibus incessanter explemur, sinceris tractemus obsequiis, et fideli semper mente sumamus.

Omnipotens sempiterne Deus, fac nos tibi semper et devotam gerere voluntatem, et Majestati tuæ sincero corde servire.

Omnipotens sempiterne Deus, dirige actus nostros in beneplacito tuo: ut in nomine dilecti Filii tui mereamur bonis operibus abundare.

Immortalitatis alimoniam consecutos indue nos, Domine, armaturâ tuâ: ut possimus resistere in die malo, et in omnibus perfecti stare.

Illo nos igne, quæsumus, Domine Jesu, Spiritus Sanctus inflammet, quem misisti in terram, et voluisti vehementer accendi.

Deus, adjutor et protector noster, adjuva nos, et refloreat cor et caro nostra vigore pudicitiæ, et castimoniæ novitate : ut per hoc sacrificium, quod tuæ obtulimus pietati, ab omnibus tentationibus emundemur.

Perceptum, Domine, humilitatis tuæ sacramentum, omnem à nobis superbiæ sensum amoveat; ut non indignationem tuam provocemus elati, sed gratiæ tuæ capiamus dona subjecti.

Mysteria, Domine, sacrosancta, quæ sumpsimus, amissam nobis, quæsumus, reconcilient gratiam; atque munus patientiæ in illatis omnibus, semper et ubique protegendo, impertiant.

Hujus, Domine, virtute sacramenti, peccatorum meorum maculas absterge; et præsta ut ad exequendum injuncti officii ministerium me tua gratia dignum efficiat.

Animam nostram carne et Sanguine Filii tui nutritam, quæsumus, Domine, in charitate tua confirma; ut voluntati tuæ obediens usque ad mortem, cum pace et fiducia de corpore suo exire, et ipsius resurrectionem ad vitam mereatur in cœlis expectare.

Deus, qui das nobis in Sanctorum tuorum celebritate gaudere, da ut, quorum commemorationem agimus, eorum imitatione proficiamus, et intercessionibus sublevemur. Per Christum.

Devota Oratio ad Deum Patrem.

PATER sancte, quomodo tu, cujus tanta est magnificentia, ut nulla queat explicare creatura; quem cœli et terra capere non possunt; dignatus es me, pauperem et humilem servum, admittere ad tuam

regalem mensam, in qua non agnum typicum, sed sanctissimum Filii tui Corpus proponis manducandum; in qua sunt omnes deliciæ paradisi, et epulantur nobiscum Angeli tui Sancti! Ita egisti, piissime Pater, non propter mea merita, sed *propter nimiam charitatem tuam quà dilexisti me.* Quantùm igitur dignus es amari; et quæ esset duritia cordis mei, si non redamarem te! Amo te, ô mi Pater, et magis amare volo; sed ut amem quantùm debeo, dilata me in amore, ut discam interiori cordis ore degustare, quàm suave sit amare, et in amore liquefieri et natare. Tenear amore, vadens supra me præ nimio fervore et stupore. Cantem amoris canticum: sequar te dilectum meum in altum; deficiat in laude tua anima mea, jubilans ex amore. Amem te, plus quàm me; nec me, nisi propter te; et omnes in te, qui verè amant te, sicut jubet lex amoris lucens ex te. Aperi, Domine, cor meum in lege tua, et in præceptis tuis doce me ambulare. Da mihi intelligere voluntatem tuam; et cùm magna reverentia ac diligenti consideratione, beneficia tua, tam in generali, quàm in speciali, memorari; ut dignè tibi ex hinc valeam gratias referre, et ex intimo affectu tibi adhærere ac servire. Amen.

Oratio S. Thomæ Aquinatis ad eumdem.

GRATIAS tibi ago, Domine sancte, Pater omnipotens æterne Deus, qui me peccatorem indignum famulum tuum, nullis meis meritis, sed solâ dignatione misericordiæ tuæ, satiare dignatus es pretioso Corpore et Sanguine Filii tui Domini nostri Jesu Christi; et precor ut hæc sancta communio non sit mihi reatus ad pœnam, sed intercessio salutaris ad veniam. Sit mihi armatura fidei, et scutum bonæ voluntatis. Sit vitiorum meorum evacuatio, concupiscentiæ ac libidinis exterminatio,

charitatis et patientiæ, humilitatis et obedientiæ, omniumque virtutum augmentatio; contra insidias inimicorum omnium, tam visibilium, quàm invisibilium, firma defensio; motuum meorum tam carnalium quàm spiritualium perfecta quietatio; in te uno ac vero Deo firma adhæsio atque finis mei felix consummatio. Et precor te, ut ad illud ineffabile convivium me peccatorem perducere digneris, ubi tu cum Filio tuo et Spiritu Sancto, Sanctis tuis es lux vera, satietas plena, gaudium sempiternum, jucunditas consummata, et felicitas perfecta. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Alia Oratio post Missam.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, conservator animarum, mundique Redemptor, me famulum tuum antè Majestatem tuam prostratum benignissimè respice; et sacrificium quod in honorem nominis tui, pro salute fidelium, tam vivorum quàm etiam defunctorum, et pro peccatis et offensionibus meis obtuli, piissimè respice; iram tuam à me remove, gratiam et misericordiam mihi concede, januam paradisi mihi pande, ab omnibus malis me potenter eripe, et quidquid proprio commisi reatu, clementer indulge. Sic in hoc sæculo in præceptis tuis fac me perseverare, ut dignus electorum gregi copulari efficiar, te præstante, Deus meus, cujus nomen benedictum, honor, atque regnum permanet in sæcula sæculorum. Amen.

RITHMUS SANCTI THOMÆ,

Ad Sacram Eucharistiam.

ADORO te supplex, latens Deitas,
Quæ sub his figuris verè latitas;
Tibi se cor meum totum subjicit,
Quia te contemplans totum deficit.
Visus, tactus, gustus in te fallitur,

Sed auditu solo tutò creditur.
Credo quidquid dixit Dei Filius :
Nil hoc veritatis verbo verius.
In cruce latebat sola Deitas,
At hîc latet simul et humanitas :
Ambo tamen credens, atque confitens,
Peto quod petivit latro pœnitens.
Plagas, sicut Thomas, non intueor,
Deum tamen meum te confiteor.
Fac me tibi semper magis credere,
In te spem habere, te diligere.
O memoriale mortis Domini !
Panis vivus vitam præstans homini,
Præsta meæ menti de te vivere,
Et te illi semper dulce sapere.
Pie pellicane, Jesu Domine,
Me immundum munda tuo sanguine,
Cujus una stilla salvum facere
Totum mundum quit ab omni scelere.
Jesu quem velatum nunc aspicio,
Oro, fiat illud quod tam sitio,
Ut te revelatâ cernens facie,
Visu sim beatus tuæ gloriæ. Amen.

Oratio ad Deum Filium.

ANIMA Christi sanctissima, sanctifica me : Corpus Christi sacratissimum, salva me : Sanguis Christi pretiosissime, inebria me : Aqua lateris Christi purissima, munda me : Sudor vultûs Christi virtuosissime, sana me : Passio Christi piissima, conforta me. O bone Jesu, custodi me : Intrà vulnera tua absconde me : Non permittas me separari à te. Ab hoste maligno defende me : In hora mortis meæ voca me : Jube me venire ad te, et pone me juxta te ; ut cum Angelis et Archangelis tuis laudem te per infinita seculorum secula.

Obsecro te, mitissime ac bone Jesu, ut hæc immortalis hostia pro me tibi gratias referat, me tibi reconciliet, me tibi restituat, mihique peccatori veniam tribuat, et ad vitam perducat æternam. Amen.

Oratio ad eumdem.

O JESU, Magister amantissime, fac ut in te requiescant animæ nostræ. Diligamus nos invicem, ut simus tecum consummati in unum, sicut tu unum es cum Patre. Sanctifica nos in veritate, ut jam non simus de hoc mundo, sed libenter in eo pressuram et persecutionem patiamur, et sequamur te, Magistrum nostrum, quem priorem mundus odio habuit. Domine, serva nos à malo, ut fructum afferamus et fructus noster maneat. Ita, Jesu sancte, perficiamus cursum nostrum et ministerium quod posuisti in manibus infirmis, ut recipere mereamur coronam justitiæ, et depositum gloriosum quod repromisisti nobis. Amen.

GRATIARUM ACTIO POST MISSAM.

O DULCEDO cordis mei, et vita animæ meæ, et jucunda requies spiritûs mei, dulcis Jesu, immortales tibi ago gratias, pro omnibus beneficiis mihi collatis: signanter verò, quia hodiè me dignum fecisti, verum et immaculatum corpus et sanguinem tuum pretiosissimum consecrare, pertractare, illudque tibi offerre in memoriam tuorum mirabilium, ad tuam gloriam, et in remissionem omnium peccatorum, tam meorum, quàm illorum pro quibus orare et offerre proposui, illoque in salutem et consolationem animæ meæ cibari et nutriri. Quapropter verè dicere audeo cibus meus Christus, et ego ejus. Multiplico ergo, et quotiescumque respiro, multiplicare intendo meam voluntatem in infinitum in tuis laudibus; precorque beatissimam Virginem,

Angelos, Sanctos, Sanctas, et creaturas universas, pro me immensas tibi referre gratias. Immò quia ista minimè sufficiunt, te supplico, ut tibi ipsi gratias agere, te laudare et glorificare complaceas: et quia dignatus es istam indignam, tuam tamen facere habitationem, dignare quoque apud ipsam perpetuam facere mansionem. Effice me hominem secundùm cor tuum. Uni me tibi intimè, et totum transforma, ac transmuta in te. Salva me, Jesu Christe, et cunctam à me hostis antiqui depelle nequitiam, per tuam innocentissimam passionem. Oro itidem ut digneris gratias et indulgentias omnes, quas, hoc sacrificio, vel communione mediante, acquirere et lucrari possum, concedere, tam mihi, quam aliis vivis et defunctis, quibus applicare proposui; quia te ipsum, et pro ipsis exoro, pro quibus et tu vis, et sanctissimus Pontifex intendit hac de causa me debere orare. Amen. Pater noster, et ave.

Oratio S. Bonaventuræ.

TRANSFIGE, dulcissime Domine Jesu, medullas et viscera animæ meæ suavissimo ac saluberrimo amoris tui vulnere, verâ, serenâque, et apostolicâ sanctissimâ charitate; ut langueat et liquefiat anima mea solo semper amore et desiderio tuî; te concupiscat, et deficiat in atria tua; cupiat dissolvi, et esse tecum. Da ut anima mea te esuriat, panem Angelorum, refectionem animarum sanctarum, panem nostrum quotidianum, supersubstantialem, habentem omnem dulcedinem et saporem, et omne delectamentum suavitatis; te in quem desiderant Angeli prospicere, semper esuriat et comedat cor meum, et dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ; te semper sitiat fontem vitæ, fontem sapientiæ et scientiæ, fontem æterni luminis, torrentem voluptatis, ubertatem domûs Dei; te semper am-

biat, te quærat, te inveniat, ad te tendat, ad te perveniat, te meditetur, te loquetur, et omnia operetur in laudem et gloriam nominis tui, cum humilitate et discretione, cum dilectione et delectatione, cum facilitate et affectu, cum perseverentia usque in finem : et tu sis solus semper spes mea, salus mea, tota fiducia mea, divitiæ meæ, delectatio mea, jucunditas mea, gaudium meum, quies et tranquillitas mea, pax mea, suavitas mea, odor meus, dulcedo mea, cibus meus, refectio mea, refugium meum, auxilium meum, sapientia mea, portio mea, et possessio mea, thesaurus meus in quo fixa, et firma, et immobilitei sit radicata mens mea et cor meum. Amen.

Alia Oratio post Missam.

Gratias ago tibi omnipotens et misericors Deus; gratiarum actiones tremendæ majestati tuæ, piissime et immense Pater, habeo, quia me indignissimum et nefandissimum peccatorem pretioso Corpore et Sanguine Filii tui Domini nostri Jesu Christi consolari et satiare dignatus es. Quæso igitur, dulcissime Domine Jesu, ut hæc sancta communio non sit mihi ad judicium et condemnationem : sed tuâ gratiâ et pietate sit mihi suavitas et dulcedo, animæ meæ salus et sanctitas, in omni tentatione pax et gaudium, in omni tribulatione lumen et virtus, in omni verbo et opere solatium, et tutela finalis in morte, ad evadendas omnium inimicorum meorum insidias; et proficiat mihi ad salutem corporis et animæ in vitam æternam : et præsta ut ibi nulla remaneat peccati macula, ubi tua sancta introierunt sacramenta. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas in secula seculorum. Amen.

Devota ex Th. à Kemp. Orat. quotidie dicenda.

Adjuvet nos gratia tua, omnipotens Deus, ut

qui officium Sacerdotale suscepimus, dignè et devotè tibi cum omni puritate et in conscientia bona famulari valeamus. Et si non possumus in tanta innocentia vitæ conservari, ut debemus; concede nobis tamen dignè flere mala quæ gessimus; ut in spiritu humilitatis, ac bonæ voluntatis proposito, tibi ferventiùs deservire valeamus. Amen.

Oratio pro omnium necessitatibus.

DOMINE Jesu Christe, qui per Apostolum tuum Jacobum dixisti : *orate pro invicem, ut salvemini*, respice propitius ad preces quas pro singulorum necessitatibus effundimus, et miserere omnium quos fecisti : emitte lucem tuam et veritatem tuam in gentes quæ te non noverunt, et adduc eas in montem sanctum tuum et in tabernacula tua. Sanctifica Ecclesiam tuam, quam acquisivisti sanguine tuo; et ab ea aufer omnia scandala, dissentiones, et schismata, ut tandem aliquando fiat unum ovile et unus pastor. Da summo Pontifici nostro, cunctisque Prælatis, ut oves sibi commissas fideliter pascant fructu orationis, exemplo bonæ conversationis, verbo prædicationis, et subsidio charitatis. Sit perpetua in illis oneris sibi impositi consideratio, et sacerdotio fungantur sine reprehensione. Reforma omnes Ecclesiasticos Ordines, ut et ipsi luceant coram hominibus, sitque in eis virtutum decus et splendor sanctitatis. Reduc omnes religiones ad fervorem et perfectionem in qua fuerunt institutæ. Da superioribus zelum disciplinæ, subditis obedientiam; ut professione suâ omnes digni inveniantur. Da Prædicatoribus vocem virtutis, ut à cœno vitiorum peccatores educant, et perducant ad timorem et amorem tuum. Illumina sapientiâ tuâ omnes Reges et Principes, cunctosque Magistratus, ut subditis sibi Populis justitiam fideliter administrent; pacem diligant; Eccle-

siam venerantur; mandata tua custodiant, et de hostibus sanctæ fidei, te protegente, triumphent. Defende fideles tuos à fame, peste et bello, ab omni angustia et calamitate; et illos adjuva, quos affligi et tribulari permisisti; ut omnes sibi misericordiam tuam sentiant adfuisse. Ne sinas eos labi, qui in periculo et occasione peccandi versantur, eosque conserva quos gratiæ tuæ pretiosissimo munere locupletasti. Adesto agonizantibus, ut verâ contritione purgati, et amore tuo succensi, diaboli insidias evadant, et à damnatione perpetua liberentur. Memento tot miserabilium peccatorum, qui in foveam peccati mortalis infeliciter lapsi, sine ope tua, inde emergere non possunt; et uberiorem da illis gratiam, ut surgant et resipiscant. Omnibus item inimicis nostris charitatem et dulcedinem tuam benignus infunde; et libera nos à malorum insidiis. Da illis quos ego offendi, aut scandalisavi, veniam peccatorum et veram emendationem. Omnes autem amicos et benefactores, consanguineos et affines nostros, illustra gratiâ tuâ, succende amore tuo, ut te solum quærant, te solum diligant, omnique tempore opera illorum plena inveniantur in oculis tuis. Custodi omnes mihi commissos et commendatos, et pro quibus orare debeo, præcipuè verò N. et N.; rege et salva eos, juxta beneplacitum tuum, ut nemo ex illis pereat. Succurre omnibus pro quibus me orare tu vis, et ego nescio. Protege servos tuos omnes, qui te maxime diligunt, quamvis eorum numerum et nomina ignorem: justis autem tepidis et imperfectis auge fidem, spem, charitatem, atque fervorem, ut ad culmen perfectionis citò perveniant. Respice benignis oculis animas in purgatorio detentas, illas præsertim quæ suffragiis nostris magis indigent; et da illis requiem sempiternam. Meî denique memento, omnium miserrimi et indignissimi, qui gratiæ tuæ

auxilio tanto majori præ cæteris indigeo, quantò infirmior sum, et ad malum pronior. Extingue in me omnia terrena desideria, et ignem tui amoris accende. Possideme jugiter secundùm beneplacitum tuum, ut te in omnibus et ubique inveniam, donec per felicem mortem ad te merear pervenire. Amen.

Oratio ad B. V. M.

O SERENISSIMA et inclyta mater Domini nostri Jesu Christi, Virgo Maria Regina mundi, quæ eumdem Creatorem omnium creaturarum tuo sanctissimo utero fuisti digna portare, cujus idem sacratissimum Corpus et Sanguinem sumpsi, ad ipsum pro me misero peccatore intercedere digneris; ut quidquid in hoc ineffabili sacramento ignoranter, negligenter, irreverenter, et accidentaliter omisi, tuis precibus sanctissimis mihi indulgere dignetur, qui vivit et regnat in secula seculorum. Amen.

O Regina plena majestatis, ne avertas oculos tuos misericordes à nobis: fac, precibus tuis, Mater carissima, ut Deus consummet adoptionem discipulorum, et gloriosum titulum filiorum; ut cohæredes effecti dilectissimi Filii tui, tecum ejus semper lætemur aspectu. Amen.

Oratio ad omnes Sanctos.

AVETE, omnes Electi et dilecti Dei, Angeli et Beati omnes, præsertim N. N. quibus me nunc et semper humillimè commendo. Ego indignus laudo, honoro, et imploro vos; et in augmentum gloriæ et exultationis vestræ, offero vobis, omnis salutis bonique fontem et thesaurum, neque dulcissimum cor J. C. D. N. Gratias ex corde ago Deo, qui vos elegit et justificavit per immensam gratiam suam; qui prævenit vos in benedictionibus dulcedinis suæ, quique vos conservavit in via per omnia salutis obsta-

cula, et sic demùm beatificavit in gloria. Gratias æternas ago Deo, pro omnibus donis et beneficiis, quæ in tempore dedit et in æternum daturus est.

Eia, felices amici Dei obtinete mihi, clienti vestro, plenam peccatorum veniam, et perfectam meî ipsius abnegationem; ut, per viam angustam, sequar vestigia vestra; sed et pacem Dei, quæ exsuperet omnem sensum, seu tranquillitatem animi; intimum et sincerum Dei amorem, quo vos omne succensi mundum, carnem, dæmonem, et omnia vitæ præsentis adversa, fortiter et gloriosè vicistis, per vos supplex exposco. Orate, quæso, pro me, nunc et in hora mortis, quando hinc migraturus, et ad summi Judicis horrendum tribunal sistendus sum; ut non intret mecum in judicium; sed secundùm infinitam misericordiam suam me judicet, ut sic tandem admitti possim in felicissimum vestrum consortium in illa superna Jerusalem, ubi simul laudemus ac superexaltemus Deum ac Dominum nostrum in secula. Amen.

Sanctus Augustinus de Dignitate Sacerdotum, sic ait.

O VENERANDA Sacerdotum dignitas, in quorum manibus, Dei Filius, velut in utero Virginis incarnatur! O felices Sacerdotes, si Sacerdotaliter vixeritis! O cœleste mysterium, quod per vos Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus tam mirabiliter operantur, sub tam ineffabili mysterio vestro, quòd uno eodemque momento, idem Deus qui præsidet in cœlo, in manibus vestris est in sacrificio. Cœlum miratur, horrescit infernus, contremiscit Diabolus, reveretur quàm plurimùm Angelica celsitudo. Quid retribuam Domino, (ut taceam de cæteris, quæ retribuit mihi,) pro tam singulari dono mihi sacrificii impenso, quod est datum optimum et donum perfectum! O venerabilium Sanctitudo manuum! O

felix exercitium, ubi tractat Christum Sacerdos Dei Filium, cujus deliciæ sunt esse cum filiis hominum. O Sacerdotes, attendite: major est dignitas vobis collata, quàm Angelis qui adorant; quod vos conficitis, nec ipsi conficere possunt. O altitudo sapientiæ Dei! O ineffabilis clementia Salvatoris! Quod datum non est Angelis, concessum est homini. Sacerdos hoc sacramentum ineffabile conficit: Angelus conficienti sibi, quasi famulus assistit. O quàm venerabile, quàm gloriosum, quàm insigne fuit apud antiquos nomen Sacerdotii? Sed hodie quid abjectius eo, quid vilius? O Sacerdotes, si anima cujuslibet justi sedes Dei est, multò magis sedes ac templum Dei esse debetis mundum et immaculatum. Si beatus est venter qui novem mensibus Christum portavit, ita, etsi non tantùm, tamen beata esse debent corda vestra, in quibus quotidie eligit sibi hospitium Filius Dei. Si beata sunt ubera quæ parvulus suxit: ita debet et os esse beatum, quod carnem ejus sumit, et sanguinem sugit. Carnes ergo vestras cum timore ejus confringite, et vobis diligenter providete, ne lingua loquendo, quæ vocat de cœlo Filium Dei, contra Dominum loquatur; et ne manus, quæ intinguntur sanguine Christi, polluantur sanguine peccati.

Thomas à Kemp. de eadem Dignitate sic habet, l. 4. c. 11, num. 6 et 7.

O QUAM magnum et honorabile est officium Sacerdotum, quibus datum est Dominum majestatis verbis sacris consecrare, labiis benedicere, manibus tenere, ore proprio sumere, et cæteris ministrare! O quàm mundæ debent esse manus illæ, quàm purum os, quàm Sanctum Corpus, quàm immaculatum cor erit Sacerdotis, ad quem toties ingreditur Auctor puritatis! Ex ore Sacerdotis nihil nisi sanc-

tum, nihil nisi honestum et utile procedere debet verbum, qui tam sæpè accipit Christi sacramentum.

Oculi ejus simplices et pudici, qui Christi Corpus solent intueri. Manus puræ et in cœlum elevatæ, quæ Creatorem cœli et terræ solent contrectare. Sacerdotibus specialiter in lege dicitur: *Sancti estote, quoniam ego sanctus sum, Dominus Deus vester.* Lev. 19 et 20.

Tu autem, ô homo Dei, hæc meditare, in his esto. 1. Tim. 4. et 6.

ALIA GRATIARUM ACTION. POST MISS. EXERCITIA.

OBSERVATUM suprà est, pag. 257, permagni referre ut, peractâ Missâ, aut Communione, non statim à Templo sancto Domini recedamus, sed sufficiens gratiarum actioni tempus impendamus, suavissimos fruentes hospite nostro, et gustantes quàm bonus sit his qui recto sunt corde.

Hunc autem in finem, sequentia dare duximus exercitia, ut (dictis redeundo ab Altare ad Sacristiam, Antiphonâ, trium Puerorum, *et Cant.* Benedicite, *cum.* ℣. ℣. *et orationibus, ut sub loco ponatur, pag. 410) inde quisque seligere possit quod magis arriserit, fastidiumque ex crebra unionis repetitione nosci solitum, possit pellere ac removere.*

DOMINICA.

HYMNUS. *Dan.* 3.

BENEDICTUS es, Domine, Deus Patrum nostrorum. Et laudabilis et gloriosius in secula.

Et benedictum Nomen gloriæ tuæ, quod est sanctum. Et laudabile et gloriosum in secula.

Benedictus es in templo sancto gloriæ tuæ. Et laudabilis et gloriosus in secula.

Benedictus es super thronum sanctum regni tui. Et laudabilis et gloriosus in secula.

Benedictus es super sceptrum divinitatis tuæ. Et laudabilis et gloriosus in secula.

Benedictus es, qui sedes super Cherubim, intuens abyssos. Et laudabilis et gloriosus in secula.

Benedictus es, qui ambulas super pennas ventorum, et super undas maris. Et laudabilis et gloriosus in secula.

Benedicant te omnes Angeli et Sancti tui. Et laudent te et glorificent in secula.

Benedicant te cœli et terra, mare, et omnia quæ in eis sunt. Et laudent te et glorificent in secula.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. Et laudabili et glorioso in secula.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in secula seculorum. Amen. Et laudabili et glorioso in secula.

Ant. Benedictus Deus in donis suis, et sanctus in omnibus operibus suis.

PRECES.

Kyrie, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie, eleïson.

Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducas, etc.

℟. Sed libera nos, etc.

℣. Memoriam fecit mirabilium suorum misericors et miserator Dominus.

℟. Escam dedit timentibus se.

℣. Benedicam Dominum in omni tempore.

℟. Semper laus ejus in ore meo.

℣. In Domino laudabitur anima mea.

℟. Audiant mansueti, et lætentur.

℣. Magnificate Dominum mecum.

℟. Et exaltemus nomen ejus in idipsum.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

OREMUS.

VISITA, quæsumus, Domine, familiam tuam: et

corda sacris dicata mysteriis pervigili tuere pietate: ut remedia salutis æternæ, quæ, te miserante, percipiunt, te protegente, custodiant.

Cognoscimus, Domine, tuæ circa nos clementiæ largitatem: et ideò fiducialiùs imploramus, ut quos pascere non desinis immeritos, et dignè tibi servire perficias, et donis uberioribus prosequaris.

Majestatem tuam, Domine, suppliciter exoramus, ne perire patiaris quibus tanta remedia providisti; sed cum divini frequentatione mysterii crescat nostræ salutis effectus.

Pignus amoris tui, Domine, quo pascimur intercedente Beatâ Deiparâ Virgine Mariâ, det nobis in tuo servitio perseverantiam; ut qui filii sumus adoptionis, filii resurrectionis esse mereamur.

Prosint nobis, Domine, ad salutem corporis et animæ visibilia Sacramenta, quæ sumpsimus; et præsta, horum virtute, ut illo invisibili cibo et potu mereamur perfrui, quo Custos Angelus noster utitur et nutritur.

Præstent nobis, Domine, divina quibus communicavimus mysteria, ut, qui filii Sanctorum sumus, eorum precibus et imitatione, concessam ipsis, et promissam nobis, hæreditatem consequamur æternam. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Exercitium mirè elegans et efficax, post Missam aut Communionem, ex Antonio Molina Carth. in Instruct. Sacerd. qui asserit hâc formâ utiliorem excogitari non posse.

O PATER misericordiarum, et Deus totius consolationis, qui ex abundantia infinitæ charitatis tuæ, dedisti nobis unigenitum Filium tuum, ut omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam: utque ex immenso meritorum ejus thesauro nostra suppleatur inopia; en ego miser peccator, sed

per misericordiam tuam, vocatus in societatem Filii tui; nunc quoque particeps factus sum Corporis et Sanguinis ejus. Proindeque illum jam in pectore meo complector, et tanquam rem meam intimè mihi conjunctam possideo.

Atque ut talem, in unione charitatis, quâ se ipsum olim dedit pro nobis in ara Crucis, et modò se dat et communicat in Sacramento Altaris: tibi eum offero unà cum omnibus meritis atque virtutibus in æternam laudem et gloriam tuam: ut in illo tibi perfectè complaceat; et nos, qui tibi placere de actibus nostris non valemus, dilectissimi Filii tui meritis et patrocinio, perfectè placeamus.

Offero tibi, Pater Sanctissime, omnem ejus charitatem, religionem, obedientiam, humilitatem, paupertatem, mansuetudinem, patientiam, cum aliis omnibus virtutibus quibus excelluit, ut totum quod mihi deficit, per illas suppleatur.

Cùmque ego debitas tibi gratias agere nequeam, pro beneficiis in me collatis, offero tibi omnes laudes quas ipse obtulit; cùm visibilis inter homines versaretur in terra, et quas tibi nunc offert in gloria.

Cùm verò satisfacere nequeam tibi pro debitis seu peccatis meis, offero tibi omnes labores ejus, jejunia, vigilias, fatigationes, orationes, quidquid denique fecit aut pertulit à primo instanti conceptionis, quousque spiritum emisit in Cruce; omnes angustias, dolores, ac tormenta Passionis, omnem sanguinem pro me effusum, omnia vulnera pro me accepta, ac mortem pro me toleratam.

Ecce hic est thesaurus, Pater clementissime, in quo totam spem reposui; hæ sunt divitiæ, quas offero in satisfactionem debitorum meorum.

Aspice, pie Pater, in faciem Christi tui; et cùm sit hic Filius tuus dilectus, in quo tibi benè semper complacuit, qui mihi nunc intimè conjunctus est,

supplex rogo, ut me quoque aspicias oculis misericordiæ tuæ. Sub ejus protectione ac tutela, sub umbra meritorum ipsius, compareo coram te; ut illum præcipuè intuens, me quoque clementer ac benignè respicias tanquam mancipium ejus ac servum perpetuum.

Ne permittas, obsecro, ut pereat illa anima, quæ toties in se recipit Filium tuum, qui à te missus venit in mundum quærere et salvum facere quod perierat. Hoc præsta mihi per infinitam misericordiam tuam. Amen.

Devotæ Aspirationes ad Christum.

1. MIRANTUR, bone Jesu, Creaturæ omnes, te in purissimum Mariæ matris tuæ uterum descendisse; cùm tamen integerrima illa, et omni virtute ac gratiâ refertissima fuerit. An non mirari magis debeo, quòd volueris ad me divertere, à me recipi, à me teneri, *paupere, nudo, misero, miserabili!*

Tunè, Domine, Sanctus sanctorum, in me manere dignatus es, qui sum sordes peccatorum? Itanè voluisti honorare me, qui tamdiu fui immundum vas, ut fierem templum tuum, tabernaculum tuum, et quasi theca sacrarum Reliquiarum Corporis et Sanguinis tui, quæ longè omnes SS. Reliquias excedunt? Benedicant te omnes Angeli tui, pro tanta in me dignatione. Effice ergo ut jam sciam, et *sciam* semper *vas meum possidere, non in passione desiderii, sicut gentes quæ ignorant Deum, sed in sanctificatione et honore.*

Da mihi, dulcissime Jesu præsentiæ tuæ effectus persentire. Memini benedictionum quibus cumulasti eos qui te aliquando in domum suam exceperunt. Maria, Mater tua, ubi te in suum recepit uterum, omnibus gratiæ donis repleta est. Zachæo publicano, cujus usus es hospitio, *salus à Deo facta est.* Simul

atque, obitâ pro nobis morte, in Lymbum descendisti, illum in *Paradisum* quemdam commutasti. Domum *Obededom et omnia ejus*, propter Arcam testamenti, largè benedixisti. Benedic quoque domum cordis mei in quam ingressus es; eam, quæso, in Paradisum converte, et tuo sancto imple Spiritu.

Memini, piissime Jesu, sacris de litteris esse mandatum, quòd *omnis turba quærebat te tangere*, quia *virtus de te exibat, et sanabat omnes*. Ecce ego te jam non tetigi tantùm, sed in me quoque recepi; exeat, quæso, à te virtus illa divina, quæ sanet animam meam, curet omnem ejus languorem, et novas ei addat vires ad serviendum tibi omnibus diebus in sanctitate et justitia.

2. Statim ac anima tua, ô bone Jesu, egressa est è tuo pretioso Corpore, voluisti illud, myrrhâ et aromatibus conditum, sindone purissimâ involutum, inferri in sepulchrum novum, petrâ benè munitum et jam toto orbe gloriosum. Ecce modò (quod tui muneris est) Corpus idem tuum, à morte suscitatum, animâque beatissimâ informatum, mihi porrigis, ut in me, tanquam in sepulchro recondam. Fac, ô Domine, per hæc mysteria, tanta charitatis tuæ munera, ut sacratissimum illud Corpus aromatibus et bono virtutum odore condiam; et sindone puræ conscientiæ involutum, in cor novum mundumque reponam. Utinam tu in me, et ego in te jugiter maneam et requiescam. Amen.

Gratiarum Actio ad eumdem.

Quid retribuam tibi, Domine Jesu, *pro omnibus quæ retribuisti mihi*, præsertim hodie! Sollicitus meî, dedisti mihi Corpus tuum in cibum, et Sanguinem tuum in potum, et utrumque in pignus futuræ gloriæ. *Quis audivit unquam tale! Quis vidit huic simile!* Utinam

aperiantur labia mea, et repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, totâ die magnitudinem tuam, et enarrem universa mirabilia tua.

Magnificet anima mea Dominum, tot tantisque affecta beneficiis, et exultet spiritus meus in Deo salutari meo; quia respexit humilitatem servi sui, et fecit mihi magna qui potens est, et esurientem implevit bonis. Laudate Dominum, omnes gentes, laudate eum omnes populi; quoniam confirmata est super me misericordia ejus. Laudate eum, omnes Angeli ejus; laudate eum, omnes Virtutes ejus, Reges terræ et omnes populi, Principes et omnes Judices terræ, juvenes et virgines, senes cum junioribus.

Sed et lingua mea, ô pie Jesu, meditabitur justitiam tuam, totâ die laudem tuam! Omnia ossa mea dicent: Domine, quis similis tibi? Potens es, Domine, et veritas tua in circuitu tuo: magnificus in donis tuis, et sanctus in omnibus operibus tuis. Jucundum sit tibi eloquium meum; ego verò delectabor in te, et in mandatis tuis exercebor. Tene manum dexteram meam, et in voluntate tua deduc me, ut aliquando cum gloriâ suscipias me. Amen.

ORATIO CLEMENTIS PAPÆ XI.

QUOMODO hâc me gratiâ dignatus es, Domine, ut Corporis et Sanguinis tui Sacramento satiares; ita me quoque hujus operationibus atque virtutibus cunctis impleas, quæso.

CREDO, Domine; sed credam firmiùs. Spero, Domine; sed sperem securiùs. Amo, Domine; sed amem ardentiùs. Doleo, Domine; sed doleam vehementiùs.

Adoro te, ut primum principium; desidero ut finem ultimum: laudo ut benefactorem perpetuum; invoco ut defensorem propitium.

Tuâ

Tuâ me sapientiâ dirige ; justitiâ contine ; clementiâ solare ; potentiâ protege.

Offero tibi, Deus, cogitanda, ut sint ad te ; dicenda, ut sint de te ; facienda, ut sint secundùm te ; ferenda, ut sint propter te.

Volo quod vis ; volo, quia vis ; volo, quomodò vis ; volo, quandiu vis.

Oro, Domine, intellectum illumines ; voluntatem inflammes ; corpus emundes ; animam sanctifices.

A superbia non inficiar ; adulatione non afficiar ; à mundo non decipiar ; à Satana non circumveniar.

Gratiam præsta memoriam purgandi, linguam frænandi, oculos cohibendi, sensus coërcendi.

Defleam præteritas iniquitates ; repellam futuras tentationes ; corrigam vitiosas propensiones ; excolam idoneas virtutes.

Tribue mihi, bonè Deus, amorem tuî, odium meî, zelum proximi, contemptum seculi.

Studeam superioribus obedire, inferioribus subvenire, amicis consulere, nemini invidere.

Meminerim, ô Jesu, mandati tui et exempli, inimicos diligendo, injurias sufferendo, persequentibus benefaciendo, pro calumniatoribus orando.

Vincam voluptatem austeritate, avaritiam largitate, iracundiam lenitate, tepiditatem pietate.

Redde me prudentem in consiliis, constantem in periculis, patientem in adversis, humilem in prosperis.

Fac, Domine, ut sim in oratione attentus, in epulis sobrius, in munere sedulus, in proposito firmus.

Curem habere sanctitatem interiorem, modestiam exteriorem, conversationem exemplarem, vitam regularem.

Naturæ invigilem domandæ, gratiæ fovendæ, legi servandæ, saluti promerendæ.

Sanctimoniam assequar sincerâ peccatorum confessione, fervidâ Corporis Christi communione, continuâ mentis recollectione, purâ cordis intentione.

Discam à te, Deus, quàm tenue, quod terrenum; quàm grande, quod divinum; quàm breve, quod temporaneum; quàm durabile, quod æternum!

Da, mortem præveniam; judicium pertimeam; infernum effugiam; paradisum obtineam. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deprecatio pro aliorum necessitatibus.

Ex Constitut. Apost. l. 8, cap. 15.

DOMINE, Deus omnipotens, Pater Christi tui benedicti Filii, exauditor eorum qui rectè invocant te, cognitor precum etiam eorum qui tacent; gratias agimus tibi, quòd nos dignos censuisti qui participaremus sancta tua mysteria, quæ præbuisti nobis ad plenam eorum quæ benè cognovimus persuasionem, ad custodiam pietatis, ad remissionem delictorum; quoniam nomen Christi tui invocatum est super nos. Qui segregasti nos ab impiorum communione, aduna cum iis qui tibi sunt consecrati; confirma nos in veritate per Sancti Spiritûs adventum; quæ ignoramus, revela; quæ deficiunt, supple; quæ novimus, corrobora. Sacerdotes inculpatos conserva in cultu tuo: Reges tuere in pace, Magistratus in justitia, aërem in temperie, fruges in ubertate, mundum in omnipotente providentia: Gentes bellicosas seda: errantes converte: populum tuum sanctifica: Virgines conserva: conjuges custodi in fide: castos robora: nuper initiatos firma: cathecumenos erudi, ac dignos initiatione redde: nosque omnes congrega in regnum cœlorum, in Christo Jesu Domino nostro; cum quo tibi gloria, honor, ac veneratio, et sancto Spiritui, in secula. Amen.

Oratio ad B. V. M.

COMMENDO me tibi, serenissima, verèque inclyta Virgo Maria cœli terræque Regina, quæ in tuis sacratissimis visceribus eumdem Dominum et omnium Creatorem quem ego modò suscepi, de Spiritu Sancto conceptum, dignè portasti: precor te Matrem Dei sanctissimam, ut pro me apud eumdem Filium tuum intercedas; et quidquid, quâcumque ratione, in summi hujus Sacramenti celebratione deliqui, hujus negligentiæ et indignitatis meæ veniam mihi impetres. Tu semper casta, pura, innocens, post conceptum Filium etiam castior, purior, sanctior, Deoque gratior evasisti: utinam et ego tam divini Sacramenti perceptione ita sanctificer, ut deinceps cor et corpus meum ab omni lethalis peccati macula tuear impollutum. Tu, concepto Filio tuo de Spiritu Sancto, magnificas laudes decantasti, et in Deo salutari tu mirabiliter exultasti; fac meritis et precibus tuis, Virgo Mater, ut cum hac sacra communione novum et ardentem spiritum conjungam, ac semper in gratiarum actione piè verser; tantoque Redemptori et hospiti me nunquam ingratum exhibeam, sed fidelem in omnibus servum ac ministrum. Amen.

Oratio Ecclesiæ ad omnes Sanctos.

Ant. Sancti Dei omnes, intercedere dignemini pro nostra omniumque salute.

℣. Lætamini in Domino, et exultate, justi.

℟. Et gloriamini omnes recti corde.

OREMUS.

PROTEGE, Domine, populum tuum, et Apostolorum tuorum Petri et Pauli, et aliorum Apostolorum patrocinio confidentem, perpetuâ defensione conserva.

Omnes Sancti tui, quæsumus, Domine, nos ubique adjuvent; ut, dum eorum merita recolimus, patrocinia sentiamus; et pacem tuam nostris concede temporibus, et ab Ecclesia tua cunctam repelle nequitiam. Iter, actus et voluntates nostras, et omnium famulorum tuorum, in salutis tuæ prosperitate dispone: benefactoribus nostris sempiterna bona retribue, et omnibus fidelibus defunctis requiem æternam concede. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

FERIA II.

HYMNUS SS. Ambros. et Aug.

TE Deum laudamus: te Dominum confitemur.
Te æternum Patrem: omnis terra veneratur.
Tibi omnes Angeli: tibi Cœli et universæ Potestates.
Tibi Cherubim et Seraphim: incessabili voce proclamant.
Sanctus, Sanctus, Sanctus: Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt cœli et terra: majestatis gloriæ tuæ.
Te gloriosus: Apostolorum chorus.
Te Prophetarum: laudabilis numerus.
Te Martyrum candidatus: laudat exercitus.
Te per orbem terrarum: sancta confitetur Ecclesia.
Patrem immensæ majestatis.
Venerandum tuum verum: et unicum Filium.
Sanctum quoque: paracletum Spiritum.
Tu Rex gloriæ: Christe.
Tu Patris: sempiternus es Filius.
Tu ad liberandum suscepturus hominem: non horruisti Virginis uterum.
Tu devicto mortis aculeo: aperuisti credentibus regna cœlorum.
Tu ad dexteram Dei sedes: in gloria Patris.
Judex crederis: esse venturus.
Te ergo quæsumus, famulis tuis subveni, quos pretioso sanguine redemisti.

Æterna fac cum sanctis tuis : in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum, Domine : et benedic hæreditati tuæ.

Et rege eos : et extolle illos usque in æternum.

Per singulos dies : benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in seculum : et in seculum seculi.

Dignare, Domine, die isto : sine peccato nos custodire.

Miserere nostrî, Domine, miserere nostrî.

Fiat misericordia tua, Domine, super nos : quemadmodùm speravimus in te.

In te, Domine, speravi : non confundar in æternum.

Ant. Suscepimus, Deus, misericordiam tuam in medio templi tui : secundùm nomen tuum, Deus, ita et laus tua in fines terræ.

PRECES.

Kyrie, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie eleïson.
Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducàs, etc.
℟. Sed libera nos, etc.
℣. Domine Deus virtutum.
℟. Quis similis tibi !
℣. Cibasti nos ex adipe frumenti.
℟. Et de petra, melle saturasti nos.
℣. Confiteantur tibi populi, Deus.
℟. Confiteantur tibi populi omnes.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.

OREMUS.

DEUS qui nobis verum de cœlo panem dedisti, ut qui ex eo manducaverit non moriatur : præsta, quæsumus, sic nos illum dignè sumere, ut resurrectionis ad vitam consortes esse mereamur.

Concede, quæsumus, Domine, ut panis vitæ quem, te donante, sumpsimus, adversùs mortiferum peccati venenum corda nostra muniat, et nobis jugiter conferat vitæ spiritualis incrementum. Domine Jesu, lux indeficiens, qui de cœlo descendisti, ut mundum ab ignorantiæ tenebris liberares: da nobis, per hæc mysteria, illuminatos oculos cordis, ut et viam vitæ cognoscere, et in ea sine offensione incedere, valeamùs.

Quos Filii tui Corpore et Sanguine satiasti, Domine, intemeratæ Matris ejus intercessione ab omni macula custodi, ut tanti fructum mysterii percipere mereamur.

Panis Angelorum, Domine, det nobis angelicam puritatem et fortitudinem, ut, debellato *dæmone*, tibi sine macula ab ipsis, præsentari, et cum ipsis de te in æternum satiari mereamur.

Cordibus nostris gratiam tuam, Domine, benignus infunde; et, intercedentibus sanctis protectoribus nostris, contra diabolicos tuere semper incursus.

Animabus, quæsumus, Domine, famulorum famularumque tuarum oratio proficiat supplicantium, ut eas et à peccatis omnibus exuas, et tuæ redemptionis facias esse participes. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

OBLATIO

Post Missam facienda æterno Patri.

1. *Ad ipsius honorem et gloriam.*

SANCTISSIME Pater, en ego indignissima creatura tua, suscepi dilectissimum Filium tuum; eumque tanquàm rem meam, mihique conjunctàm, in pectore meo adhuc contineo: illum ergo in modum justi Simeonis, in ulnas meas suscipiens, tali affectu et intentione, quasi semet ipsum tibi obtulit jacens in

præsepio, et pendens in cruce, offero Majestati tuæ ad supremam laudem et gloriam tuam, in recognitionem tui supremi dominii, in gratiarum actionem omnium beneficiorum ulli unquam creaturæ concessorum, et in plenam abolitionem omnis injuriæ ab ullo unquam tibi irrogatæ.

2. *In memoriam et cultum Christi, B. M. Virginis, et omnium Sanctorum.*

Offero illum quoque ad supremam laudem et gloriam ejusdem Domini nostri Jesu Christi, in cultum et memoriam SS. Incarnationis, Nativitatis, Passionis, Resurrectionis et Ascensionis, omniumque Mysteriorum Vitæ et Mortis ejus; item in cultum et augmentum gaudii, gloriæ et beatitudinis SS. et immaculatæ Virginis Matris ejus, omniumque Angelorum et Sanctorum, maximè illorum quorum hodiè memoriam agimus, et dilectorum Patronorum meorum.

3. *Pro ipso Celebrante.*

Et quia, ô Domine, suscipiendo Filium tuum, factus sum particeps omnium ipsius meritorum, his innixus audeo te rogare pro SS. gratiâ tuâ, quâ perficere possim SS. ejus voluntatem; ad hoc enim ipse me tanti Sacramenti consortem fecit, ut deinceps tibi vivam, mihi moriar, ut sim humilis, patiens, charitate repletus, castus et perfectus. Da ergo mihi, sanctissime Pater, ut adimpleam hanc SS. Filii tui voluntatem; exorna me his sanctis virtutibus, fide, spe, charitate, patientiâ, castitate, etc. omnibusque gratiis quas scis mihi esse necessarias: largire purissimam illuminationem intellectûs, ad cognoscendum beneplacitum tuum, et faciendam voluntatem tuam; ut in omnibus et per omnia tibi placeam, tibi fideliter serviam, teque sincerè et constanter amem et diligam.

4. *Pro tota Ecclesia.*

Sanctifica, ô piissime Pater, Ecclesiam tuam; aufer ab ea omnia scandala et schismata, ut fiat unum ovile, et unus Pastor; effunde misericordiam tuam in gentes quæ te non noverunt, et illumina corda illarum, ut te cognoscant et ament; dissipa consilia impiorum, ne regno tuo officiant et propagationi gloriæ tuæ; da summo Pontifici, Prælatis, Ordinibus Ecclesiasticis, ac Regularibus, divinum tuum amorem, ut suo officio ritè fungantur; Regibus, Principibus, cunctisque Magistratibus sapientiam, quâ justitiam fideliter administrent, pacemque sequantur; ac populo tuo tuam benedictionem; tribue agonizantibus veram contritionem tuumque amorem, peccatoribus veniam ac veram emendationem, inimicis meis tuam charitatem ac dulcedinem, amicis, benefactoribus et consanguineis tuam dilectionem: nosque et omnia nostra dirige, ut cultus tuus semper et ubique vigeat et perseveret; animabus in purgatorio detentis, illis maximè quæ suffragiis nostris indigent, vel quibus sum obligatus, requiem sempiternam concede ac beatam tuî fruitionem.

Gratiarum Actio.

Quis sum ego, bonitas infinita, ut me sacris Altaribus adstare volueris, tibique offerre de donis tuis sanctum sacrificium, hostiam immaculatam? Unde inveni hanc gratiam in oculis tuis, ut ostenderes in me divitias misericordiæ tuæ! Venite, et audite, omnes Angeli et Sancti Dei, et narrabo vobis quanta fecit Dominus animæ meæ. Nam cùm essem abjectus in domo mea, de pulvere erexit me, et constituit me cum principibus populi sui, ut comederem panem et biberem vinum in mensa sua omnibus diebus vitæ meæ. Quas ego tibi gratias agam, clemen-

tissime Jesu, Salvator mundi; aut quid retribuam tibi pro omnibus quæ retribuisti mihi? Verè enim de te, Sponso Ecclesiæ, illud Canticorum intelligitur: *si dederit homo omnem substantiam domûs suæ pro dilectione, quasi nihil despiciat eam.* Tu omnia quæ habes, mihi largitus es, Corpus, Sanguinem, Animam, et Divinitatem tuam: et si ego tribuam tibi omnem substantiam domûs meæ, corpus, animam, et libertatem, cum omnibus quæ nunc habeo, vel habere possum, hoc quasi nihilum reputabitur, in comparatione immensi et inestimabilis doni tui. Tantum tibi debeo, quantum ipse vales, qui infinitus es; quare debitum meum omnem facultatem meam excedit. Audeo tamen rogare te, ne despicias munusculum quod tibi offero in simplicitate cordis mei, dicens cum sponsa: Dilectus meus mihi, et ego illi. Nam sicut tu totum te mihi tradidisti, in nutrimentum animæ meæ; ita ego me totum servituti tuæ consecro; et quidquid habeo, quidquid sum, quidquid possum, tibi penitus trado, ut me totum tibi vindices, nec quidquam mei superesse mihi patiaris.

Piæ Aspirationes post Missam.

Inveni quem diligit anima mea; tenui eum, nec dimittam. Te, mi Jesu, amplector. Te, amor et gaudium meum, obtineo. Te cordis mei thesaurum comprehendo, in quo omnia possideo. De omnibus necessitatibus meis erue me, Domine; et fac ut tam plenè tibi sim, quàm tu mihi. Tu es, ô Jesu, creator et plasmator meus; cor mundum crea in me, et spiritum rectum innova in visceribus meis. Tu es Rex et Dominus meus; posside me, et nemo præter te. Tu es Doctor et Magister meus; bonitatem, et disciplinam, et scientiam doce me. Tu es advocatus meus apud Deum Patrem; fac avertat iram suam

à me. Tu es qui venturus es judicare vivos et mortuos; ne intres in judicium cum servo tuo. Tu es dilectus meus sponsus; desponsa me tibi in misericordia et miserationibus. Tu dux et defensor meus; pone me juxta te, et cujusvis manus pugnet contra me. Tu victima pro me factus es; in Domino sperans, non infirmabor. Tu Salvator et redemptor meus es; consumma opus tuum, et labor tuus non sit cassus. Tu es pars hæreditatis meæ, et portio mea in terra viventium; hæreditatem meam restitue mihi. Tu es gloria mea, corona et merces nostra magnanimis; admitte me in bona Domini, quæ præparasti diligentibus te. O Jesu, ô piissime Jesu, ô Jesu, Fili Mariæ Virginis, infunde in me gratiam, sapientiam, charitatem, castitatem, humilitatem, ut possim te perfectè diligere, te laudare, te perfrui, tibi servire, et in te gloriari, nunc et in perpetuum. Amen.

Alii pii Affectus.

QUAM pulcher es, dilecte mi, dilecte votorum meorum, Christe Jesu! Quàm pulcher es! Quàm bonus et amabilis! O unicæ deliciæ meæ! ô vita mea! ô gaudium meum! ô suavitas summa! ô Deus meus et omnia! ad te suspiro, clamo, anhelo. Complector et amo te totis præcordiorum affectibus, quia tu es Deus, ipsissima bonitas, amor æternus, sapientia inexhausta, potentia infinita, perfectio absoluta. Ecquid tandem me poterit separare à charitate tua? An voluptas brevis, opes caducæ, honores falsi, nugæ nugarum? Nec illæ, nec istæ facient, ô bone Jesu: *mihi enim adhærere Deo bonum est, ponere in Domino Deo spem meam.* Adjuva me, pie Jesu, in sancto proposito meo; promissionum mearum ne me sinas unquam oblivisci. Sit mihi sacratissimum Sacramentum tuum, contra omnium peccatorum meorum vulnera efficacissimum medicamentum, ac omnis gratiæ et virtutis complemen-

tum : sit contra omnia mala et pericula validissimum tutamentum, æternæque beatitudinis solidissimum fulcimentum. Amen.

Oratio ad B. V. M.

O MARIA Virgo, et mater sanctissima, ecce suscepi dilectissimum Filium tuum, quem immaculato utero tuo concepisti, genuisti, lactasti, atque sanctissimis amplexibus strinxisti. Ecce cujus aspectu lætabaris, omnibus deliciis replebaris, illum ipsum tibi humiliter et amanter repræsento et offero tuis purissimis brachiis amplexandum, toto corde amandum, sanctissimæ Trinitati, in supremum Latriæ cultum, pro tuî ipsius honore et gloria, et pro meis totiusque mundi necessitatibus offerendum. Tu maternam vim apud Deum obtines, et fieri non potest ut non exaudiaris. Sit igitur pietatis tuæ ipsam, quâ apud eum vales, gratiam notam facere mundo; sanctis tuis precibus obtinendo meis veniam, medelam ægris, pusillis corde robur, afflictis consolationem, periclitantibus adjutorium et liberationem. Amen.

Oratio ad omnes Sanctos.

O SANCTI Sanctæque Dei omnes, et Beati Spiritus Angelici, quos Deus mellifluo vultu suo semper lætificat, orare pro me non dedignemini. Saluto et veneror vos, sincerasque Domino gratias ago, qui vos elegit et in suis benedictionibus prævenit. Eia impetrate mihi veniam, impetrate gratiam et perfectam cum Deo unionem. Amen.

Alia Oratio ad eosdem, quâ postulatur perseverentia.

INTERCEDENTE Beatâ Mariâ semper Virgine, quæ somno Sanctorum obdormiit, cum omnibus Sanctis qui in Domino mortui sunt, Domine Jesu, per sanctissimam mortem tuam, mihi indigno concedere

digneris perseverantem in tua voluntate famulatum ; ut, secundùm cor tuum esse, juxta beneplacitum tuum vivere, et in tua charitate ac dulci osculo mihi mori, ac tandem ad te detur pervenire. Amen.

Divinum auxilium, Matris Dei præsidium, angelorum subsidium, Sanctorum Sanctarumque suffragium maneant semper nobiscum. Amen.

FERIA III.

Psalmus 102.

BENEDIC, anima mea, Domino : et omnia quæ intra me sunt, nomini sancto ejus.

Benedic, anima mea, Domino : et noli oblivisci omnes retributiones ejus.

Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis : qui sanat omnes infirmitates tuas.

Qui redimit de interitu vitam tuam : qui coronat te in misericordia et miserationibus.

Qui replet in bonis desiderium tuum : renovabitur ut aquilæ juventus tua.

Faciens misericordias Dominus : et judicium omnibus injuriam patientibus.

Notas fecit vias suas Moïsi : filiis Israël voluntates suas.

Miserator et misericors Dominus : longanimis et multùm misericors.

Non in perpetuum irascetur, neque in æternum comminabitur.

Non secundùm peccata nostra fecit nobis : neque secundùm iniquitates nostras retribuit nobis.

Quoniam secundùm altitudinem cœli à terra : corroborabit misericordiam suam super timentes se.

Quantùm distat ortus ab occidente : longè fecit à nobis iniquitates nostras.

Quomodò miseretur pater filiorum, misertus est

Dominus timentibus se : quoniam ipse cognovit figmentum nostrum.

Recordatus est quoniam pulvis sumus : homo, sicut fœnum dies ejus, tamquam flos agri sic efflorebit.

Quoniam spiritus pertransibit in illo, et non subsistet : et non cognoscet ampliùs locum suum.

Misericordia autem Domini ab æterno : et usque in æternum super timentes eum.

Et justitia illius in filios filiorum : his qui servant testamentum ejus.

Et memores sunt mandatorum ipsius : ad faciendum ea.

Dominus in cœlo paravit sedem suam : et regnum ipsius omnibus dominabitur.

Benedicite Domino, omnes Angeli ejus : potentes virtute, facientes verbum illius, ad audiendam vocem sermonum ejus.

Benedicite Domino, omnes virtutes ejus : ministri ejus, qui facitis voluntatem ejus.

Benedicite Domino, omnia opera ejus : in omni loco dominationis ejus ; benedic, anima mea, Domino. Gloria Patri, etc.

Ant. Angeli, Archangeli, Throni, Dominationes, Principatus, Potestates, Virtutes cœlorum, Cherubim quoque ac Seraphim, omnes Sancti et Sanctæ Dei, Dominum pro me benedicite in æternum.

PRECES.

Kyrie, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie, eleïson.
Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos à malo.
℣. Benedic, anima mea, Domino.
℟. Et noli oblivisci omnes retributiones ejus.
℣. Benedic, anima mea, Domino.

℟. Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis, et replet in bonis desiderium tuum.
℣. Benedicite, Domino, omnes Angeli ejus.
℟. Ministri ejus, qui facitis voluntatem ejus.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.

OREMUS.

PRÆSTENT hoc nobis, Domine, sumpta mysteria, ut misericordias tuas, et hîc et in æternum cantare mereamur.

Omnipotens et misericors Deus, qui nos Sacramentorum tuorum participes efficis et ministros, præsta, quæsumus, ut per hæc, quæ fideliter sumpsimus, et purgemur à vitiis, et à periculis omnibus eruamur.

Fiant in nobis, quæsumus, Domine, Sacramenta quæ sumpsimus, fons aquæ salientis in vitam æternam; et cibus noster sit facere voluntatem tuam, per eum quæ misisti Jesum Christum.

Deus, qui Beatam Virginem Mariam, ut digna unigeniti tui Mater efficeretur, immaculatam reddidisti; præsta nobis, per Sacramenta quæ sumpsimus, dignum eidem in cordibus nostris habitaculum præparare.

Concede nobis, misericors Deus, ut pane Angelorum, quo pascimur in via, jugiter cum ipsis satiari mereamur in gloria.

Intercedentibus Sanctis tuis, quos Patronos recolimus, misericordiam tuam, Deus, multiplica super nos, quos Corpore et Sanguine Christi reficere dignatus es. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Devotæ Aspirationes ad Christum.

ECCE, Domine, jam habeo te, qui habes omnia. Possideo te, qui potes et possides omnia. Ergò, ô

Deus meus, et omnia abstrahe cor meum à cæteris omnibus, extrà te, in quibus nihil nisi vanitas et afflictio spiritûs; in te uno fixum sit cor meum, in te sit requies mea, ubi est thesaurus meus, summa veritas, et vera felicitas, et felix æternitas.

Sentiat, ô Jesu, mens mea dulcedinem præsentiæ tuæ: gustet quàm suavis sis, Domine, ut inescata amore tuî, nihil quærat extra te, unde gaudeat; quia tu es gaudium cordis mei: et pars mea, Deus in æternum.

Tu es medicus animæ meæ, qui languores nostros tuo livore sanasti. Ego verò sum infirmus ille, ad quem sanandum de cœlo venisti: itaque sana animam meam, quia peccavit tibi.

Tu es Pastor meus, qui posuisti animam tuam pro ovibus tuis. Ecce ego ovis illa quæ perierat, et tamen dignaris me pascere Corpore et Sanguine tuo: suscipe me nunc in humeros tuos. Quid negabis mihi, qui te ipsum dedisti? Rege me, et nihil mihi deerit, in loco pascuæ ubi me collocasti; donec ad pascua vitæ æternæ perducar.

O lux vera, quæ illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte, etc.

O ignis jugiter ardens, et nunquam deficiens, ecce me tepidum et frigidum: ure renes meos et cor meum, ut ardeant amore tuî. Ignem enim venisti mittere in terram, et quid vis nisi ut accendatur?

O Rex cœli et terræ, dives in misericordia, ecce ergo egenus et pauper sum, tu nosti ubi magis egeam, tu solus me ditare et juvare potes. Deus, adjuva me, et ex thesauris bonitatis tuæ succurre inopi animæ meæ.

O Dominus meus et Deus meus, ecce servus tuus sum ego; da mihi intellectum, et excita affectum, ut sciam et faciam voluntatem tuam.

Tu es Agnus Dei, Agnus sine macula, qui tollis peccata mundi; tolle de me quod mihi nocet, et tibi displicet; et da quod nosti tibi placere et mihi prodesse.

Tu es amor meus et omne gaudium. Tu es Deus meus et omnia. Tu es pars hæreditatis meæ et calicis mei. Tu es qui restitues hæreditatem meam mihi.

O Deus meus et omnia, absorbeat, quæso, mentem meam vis ignita et melliflua amoris tui, ut amore amoris tui mundo moriar, qui amore meî dignatus es in cruce mori, ô Deus meus et omnia. Amen.

Devota Oratio S. Bonaventuræ.

DOMINE, Deus meus, quomodò ausus sum te alloqui, vilissima creatura! Nam fœtidus sum peccator, vermis nequissimus et vanissimus homo. Tu autem Deus Deorum, Dominus Dominantium, omne bonum, honestum et pulchrum. Tu rogas me, et ego fugio: tu de me es sollicitus, et de te non curo: mihi semper servis, et ego te semper offendo; te mihi tribuis, et ego te contemno. Sed ne reminiscaris, Domine, delicta mea, vel parentum meorum, sed pietatis tuæ viscera, et dolorem tuorum vulnerum considera. Miserere meî, et dele iniquitatem meam.

Intret, obsecro, dolor tuus intima mea, et omnem amorem expellat alienum. Sim tecum crucifixus mundo, ut sic mortuus, vita mea sit tecum abscondita in Deo. O vita mea, vita felix, quæ abscondita est ipsi mundo, et sociata ipsi Christo in Deo centro suo quietatur! Unum est mihi necessarium, et solum unum quæro. Abscedat ergò phantasmatum multitudo, unus est dilectus meus, unus est amor meus, Jesus Christus, Deus meus, spon-

sus meus. Nihil ergo mihi sapiat, nihil me delectet, nihil me alliciat, nisi Jesus Christus: totus sit meus, totus sim suus, et fiat cor meum unum cum ipso, nihil me judicans scire, vel amare, vel affectare, nisi Dominum Jesum Christum, et hunc crucifixum.

Alia Oratio ejusdem S. Doctoris.

DOMINE, Jesu Christe, esto propitius peccatis meis, per sumptionem Corporis et Sanguinis tui. Tu enim loquens dixisti: *Qui manducat meam Carnem, et bibit meum Sanguinem, in me manet, et ego in eo.* Ideò te supplex deprecor, ut in me cor mundum crees, et spiritum rectum in visceribus meis innoves; ut spiritu principali me confirmare digneris, atque ab omnibus insidiis custodire, et vitiis emendare: ut cœlestium gaudiorum merear esse particeps. Qui vivis, et regnas, etc.

Gratiarum Actio, ex Missa S. Basilii.

GRATIAS agimus tibi, Domine Deus noster, propter participationem illibatorum, immortalium, et cœlestium tuorum Sacramentorum, quæ dedisti nobis propter beneficium et sanctificationem, et medelam animarum et corporum nostrorum. Ipse, Domine omnium, concede ut fiat nobis communio sancti Corporis et Sanguinis Christi tui, ad fidem inconfusam, ad charitatem non fictam, ad sapientiæ copiosam, ad medelam animæ et corporis, ad omnis rei adversæ aversionem, ad mandatorum tuorum observantiam, et non rejiciendam excusationem coram terribili tribunali Christi tui. Suscipe, Domine, salva, miserere et conserva. Quia tu es sanctificatio nostra, et gloriam tibi referimus, Patri, et Filio, et Sancto Spiritui, nunc et semper, et in sæcula sæculorum.

Altera post Missam Precatio.

ADORO te, et gratias ago tibi, benignissime Domine Jesu Christe, qui me vilissimum peccatorem admittere dignatus es ad splendidum vivificumque sacræ mensæ convivium. Hei mihi, quia nimis indignè complevi hoc sanctum Sacrificium! miserere meî, ignosce mihi. Ego quod egi commendo divino cordi tuo emendandum et corrigendum. Suscipe, quæso, hæc sacrosancta Corporis tui mysteria quæ tibi obtuli, ad gloriam nominis tui sempiternam; ad honorem dulcissimæ genitricis tuæ Virginis Mariæ; ad honorem omnium Sanctorum tuorum omniumque beatorum Angelorum; ad salutem meam et omnium fidelium, tam vivorum quàm defunctorum. Suscipe hoc præcellentissimum Sacramentum in plenam emendationem, expiationem atque satisfactionem pro omnibus peccatis ac negligentiis meis, et pro peccatis totius mundi.

Per illud instaura omnes ruinas meas spiritales, et supple omnem inopiam meam. Per illud mortifica in me quidquid tibi displicet, et effice me hominem secundùm cor tuum. Per illud conforma spiritum, animam et corpus meum, spiritui, animæ et corpori sacræ humanitatis tuæ, meque totum luce divinitatis tuæ illustra. Per illud largire, ut in te stabiliar, te perfectè et perseveranter diligam, intimè tibi uniar, ac totus in te transmuter, ad laudem nominis tui quod invocatum est super nos.

Converte, Domine, miseros peccatores: revoca hæreticos atque schismaticos: illumina infideles te ignorantes: adesto omnibus qui in necessitate et tribulatione aliquâ constituti sunt: adesto his qui se meis precibus commendarunt, aut commendati esse cupiunt: adesto parentibus, propinquis et benefactoribus meis, vivis et defunctis. Miserere omnium

pro quibus orare debeo, et tu rogari vis: da vivis veniam et gratiam: da fidelibus defunctis requiem lucemque sempiternam. Tibi laus, Christe Jesu, in sæcula sæculorum. Amen.

Commendatio ad Beatam Virginem.

O DOMINA mea, Sancta Maria, me in tuam benedictam fidem, ac singularem custodiam, et in sinum misericordiæ tuæ, hodiè, et quotidiè, et in hora exitûs mei, animam meam et corpus meum tibi commendo; omnem spem et consolationem meam, omnes angustias et miserias meas, vitam et finem vitæ meæ committo: ut per tuam sanctissimam intercessionem, et per tua merita, omnia mea dirigantur et disponantur opera secundùm tuam tuique Filii voluntatem. Amen.

Oratio ad omnes Sanctos.

FELICES Sancti, qui jam nostræ mortalitatis pelagus pertransistis, securi de vestra immarcessibili gloriâ, solliciti estote de mea multiplici miseria: date manus infirmo, cœlestis patriæ Cives, et erigite jacentem, ut convalescens de infirmitate, fortis efficiar in bello. Ad me respicite, Gens illustrissima, et hæreditas summi Dei, adhuc peregrinantem in hoc exilio, et mittite de cœlo opem et consolationem. Circumdate me gaudentem et exultantem de vestra beatitudine; et gratiam impetrate virtutes vestras imitandi, ut vestris suffragiis adjutus, particeps fiam vestri gaudii et coronæ. Amen.

FERIA IV.

Psalmus 144.

EXALTABO te, Deus meus Rex: et benedicam nomini tuo in sæculum, et in sæculum sæculi.

Per singulos dies benedicam tibi, et laudabo nomen tuum in sæculum, et in sæculum sæculi.

Magnus Dominus, et laudabilis nimis: et magnitudinis ejus non est finis.

Generatio et generatio laudabit opera tua: et potentiam tuam pronuntiabunt.

Magnificentiam gloriæ sanctitatis tuæ loquentur: et mirabilia tua narrabunt.

Et virtutem terribilium tuorum dicent: et magnitudinem tuam narrabunt.

Memoriam abundantiæ suavitatis tuæ eructabunt: et justitiâ tuâ exultabunt.

Miserator et misericors Dominus: patiens et multùm misericors.

Suavis Dominus universis: et miserationes ejus super omnia opera ejus.

Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua: et Sancti tui benedicant tibi.

Gloriam regni tui dicent: et potentiam tuam loquentur.

Ut notam faciant filiis hominum potentiam tuam; et gloriam magnificentiæ regni tui.

Regnum tuum, regnum omnium sæculorum: et dominatio tua in omni generatione et generationem.

Fidelis Dominus in omnibus verbis suis: et sanctus in omnibus operibus suis.

Allevat Dominus omnes qui corruunt: et erigit omnes elisos.

Oculi omnium in te sperant, Domine: et tu das escam illorum in tempore opportuno.

Aperis tu manum tuam: et imples omne animal benedictione.

Justus Dominus in omnibus viis suis: et sanctus in omnibus operibus suis.

Propè est Dominus omnibus invocantibus eum: omnibus invocantibus eum in veritate.

Voluntatem timentium se faciet, et deprecationem eorum exaudiet: et salvos faciet eos.

Custodit Dominus omnes diligentes se: et omnes peccatores disperdet.

Laudationem Domini loquetur os meum : et benedicat omnis caro nomini sancto ejus in sæculum, et sæculum sæculi. Gloria Patri, etc.

Ant. Fiat, Domine, sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, ut placeat tibi; quoniam non est confusio confidentibus in te, Deus noster.

PRECES.

Kyrie, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie, eleïson.
Pater noster, etc.
℣. Et ne nos inducas, etc.
℟. Sed libera nos, etc.
℣. Confiteantur Domino misericordiæ ejus.
℟. Et mirabilia ejus filiis hominum.
℣. Quia satiavit animam inanem.
℟. Et animam esurientem satiavit bonis.
℣. Quis sapiens, et custodiet hæc?
℟. Et intelliget misericordias Domini.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.

OREMUS.

DEUS, cujus misericordiæ non est numerus, et bonitatis infinitus est thesaurus : piissime majestati tuæ pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens, ad præmia futura disponas.

Da nobis, quæsumus, misericors Deus, ut sancta tua quibus incessanter explemur, sinceris tractemus obsequiis, et fideli semper mente sumamus.

Divini participatio Sacramenti, quæsumus, Domine, adaperiat cor nostrum in lege tua, et det no-

bis cor omnibus, ut colamus te, et tuam faciamus voluntatem corde magno et animo volenti.

Hæc nos, Domine, communio purget à crimine, et, intercedente Beatâ Mariâ semper Virgine, cœlestis remedii faciat esse consortes.

Refecti Corpore et Sanguine tuo, Domine Jesu Christe, te supplices exoramus, ut Genitricis tuæ Sponsi meritis et precibus, te in corpore nostro portantes, in æternum glorificare mereamur.

Deus qui nobis panem Angelorum in hoc Sacramento manducare tribuis; concede propitius, ut eorum et puritatis in terris, et beatitudinis in cœlis participes esse mereamur.

Precibus sanctorum Patronorum nostrorum adjuti, quæsumus, Domine, ut cùm Christus, quem sumpsimus, apparuerit, vita nostra, tunc et nos cum ipso appareamus in gloria. Per eumdem, etc.

Aspirationes ad Christum.

O Jesu, dulcis hospes, prosperè processeris ad hunc pauperculum et humilem servum. Intraveris faustè sub hoc angustissimum et vile tectum. Benedictus et superexaltatus, qui venisti in cor meum, oriens ex alto.

O Rex pacifice, fuga ex animo et cordè meo catervas vanarum cogitationum, ut te solum, pacis auctorem, contemplari et diligere queat anima mea. Ecquid, præter te, ô pax, tranquillitas et dulcedo cordis mei, quærat et gustet anima mea?

O fons amoris perpetui, quomodò potero tuî oblivisci, qui meî dignatus es recordari, et te ipsum mihi dare! Fecisti, ultra omnem spem, misericordiam cum servo tuo; et ultra omne meritum, gratiam et amicitiam exhibuisti. Quid retribuam tibi pro gratia ista?

Utinam possem tibi servire cunctis diebus vitæ

meæ! Utinam vel uno die dignum servitium exhibere sufficerem! Verè tu es dignus omni servitio, omni honore, et laude æternâ. Verè Dominus meus es, et ego pauper servus tuus, qui totis viribus teneor tibi servire, nec unquam in laudibus tuis debeo fastidire. Sic volo, sic desidero; et quidquid mihi deest, tu digneris supplere.

Concede mihi, benignissime Jesu, gratiam tuam, ut mecum sit, et mecum laboret, mecumque usque in finem perseveret. Da mihi semper desiderare et velle quod tibi magis acceptum est et chariùs placet. Tua voluntas mea sit; et tua voluntas tuam semper sequatur, et optimè ei concordet. Sit mihi unum velle et nolle tecum; nec aliud posse velle, aut nolle, nisi quod *tu* vis et nolis.

Da mihi omnibus mori quæ in mundo sunt, et propter te amari, contemni, et nesciri in hoc sæculo. Da mihi, super omnia desiderata, in te quiescere, et cor meum in te pacificare. Tu vera pax cordis, tu sola requies, extra te omnia sunt dura et inquieta. In hac pace, in idipsum, hoc est, in te uno, summo et æterno bono, dormiam et requiescam. Amen.

Aliæ Aspirationes ad eumdem.

O JESU, splendor æternæ gloriæ, qui te ad me *hominem peccatorem* traxit, nisi amor? Quid à me petis et optas, nisi amorem? Igitur diligo te propter te; quid dignius, æquius et justius? Offero me totum tibi in rationabile et sempiternum obsequium.

Numquid sæculi vanitatibus rursùm aperirentur oculi mei, postquam te salutare Dei, viderunt? Absit: ad te, ô pulchritudo antiqua, ad te erunt semper deinceps oculi mei; alioquin obscurentur et pereant.

Numquid os meum, Corpore tuo consecratum, tuoque purpuratum Sanguine, vaniloquia, et scurrilia, falsa, detractoria, et turpia adhuc loqueretur? Absit: si enim locuturum sit, sermones tuos tantùm loquetur; si quid esurierit et sitierit, te solum, Angelorum panem, esuriet; te solum, vitæ fontem, sitiet, et in eo non erit, nisi pax, nisi castitas, nisi pietas, nisi charitas.

Numquid cor meum, in quo, propter nimiam charitatem tuam, tibi sanctuarium parasti, ut jam te, in hoc exilio possideam, aliud præter te, aut nisi propter te, amaret? Absit iterùm, ô Jesu, absit: ex omnibus charis, eris solus dilectus specialis, diligentur omnia propter te, et tu propter te ipsum; quia tu, Domine Deus meus, super omnia bonus es. Indica mihi quid me velis facere, ut placeam tibi omnibus diebus vitæ meæ. Da quod jubes, et jube quod vis.

Hìc audi quid loquatur in te Dominus, qui hunc N. tibi aperiet defectum, et suaviter exprobrabit, mediaque ad ejus exterminationem suggeret; postulabitque pariter à te tale sacrificium, vel talem mortificationem per diem exercendam. An quippiam ei denegare poteris, qui se tibi totum tradidit! Consultissimum erit renovare hìc identidem castitatis votum, aliasque Deo factas promissiones. Deinde dices cum Thoma à Kempis:

Adjuva me, Domine Deus, in bono proposito, et sancto servitio tuo, et da mihi nunc hodie perfectè incipere, quia nihil est quod hactenus feci. Eleva mentem pressam mole peccatorum, et ad cœlestia totum desiderium meum suspende; ut, gustatâ suavitate supernæ felicitatis, pigeat de terrenis cogitare. Junge me tibi inseparabili dilectionis vinculo, quoniam tu solus sufficis amanti, et absque te frivola sunt universa.

Oratio

Oratio ad Christum, ex Missal. Lugdun.

O CLEMENTISSIME et piissime Domine Jesu Christe, qui transiturus de hoc mundo ad Patrem, postquam cœnatum est, Corpus et Sanguinem tuum Discipulis tuis, ob tuî memoriam tribuisti, et nobis sumendum dereliquisti : cuique placuit ut, tuo refecti Corpore, et potati Sanguine, essemus os de ossibus tuis, et caro de carne tuâ. Peto et obsecro per virtutem ejusdem ineffabilis Sacramenti, ut tanti particeps factus mysterii, redemptione non frauder, sed ut per ipsius participationem merear veniam peccatorum, et gratiam proficiendi in fide, spe et charitate, et ad gaudia sempiterna pertingam. Qui vivis et regnas, etc.

Alia Oratio ad eumdem.

DOMINE, Jesu Christe, in mysterio sanctissime adorande, qui in hac miseriarum valle dignaris nobiscum misericorditer conversari, divinâ præsentiâ tuâ mœstos consolari, ac debiles magnificè confortare; quique sacratissimo Corpore tuo, tanquam excellentissimo manna, pauperes, servos et humiles enutriens, te nobis tradis in edulium, sicut moriendo te nobis tradidisti in pretium. Fac, dilectissime Salvator, ut cor meum sit in te, ubi est thesaurus meus; manducans te, vivam propter te; immolans te, immoler pro te; frigidus accendar à te, liquefiam in te; suspirem jugiter ad te, sentiam in me quod sentis in te; ac feliciter carne tuâ refectus in terris, feliciùs te aliquando fruar in cœlis. Amen. Fiat. Fiat.

Gratiarum Actio, ex Chrys.

GRATIAS agimus tibi, benigne Domine, benefactor animarum nostrarum, quòd etiam præsenti die, dignos fecisti nos cœlestium tuorum et immortalium

mysteriorum. Viam nostram dirige; confirma nos in timore tuo; custodi vitam nostram; fac securos gressus nostros, precibus et intercessione gloriosæ Deiparæ et semper Virginis Mariæ, et omnium Sanctorum. Exaltare super cœlos, Deus, et super omnem terram gloria tua, nunc et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

Oratio, ex Liturgia S. Jacobi Apost.

DOMINE Deus, qui propter ineffabilem benignitatem tuam dignatus es humiles servos tuos mensæ hujus cœlestis participes facere: ne condemnes nos peccatores ob perceptionem immaculatorum mysteriorum tuorum, sed conserva benignè in sanctificatione spiritûs tui; ut, sancti effecti, consequamur partem et hæreditatem cum omnibus Sanctis qui tibi ab initio accepti fuerunt in lumine vultûs tui, per misericordiam unigeniti Filii tui Domini et Dei, ac Servatoris nostri Jesu Christi, cum quo benedictus es cum Sancto et vivifico Spiritu tuo, nunc et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

Alia Oratio, ex Liturgia S. Basilii.

DOMINE, impletum est gaudio os nostrum, et lingua nostra exultatione, ob perceptionem sanctorum tuorum mysteriorum. Quæ oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt, ea præparasti, Deus, diligentibus nomen sanctum tuum, et revelasti ea parvulis Ecclesiæ sanctæ tuæ. Ita Pater, quia sic fuit beneplacitum ante te. Benedictus es, ô Deus, Pater Domini Dei et Salvatoris nostri Jesu Christi, et mittimus tibi sursùm gloriam, honorem, et adorationem Patri, Filio, et Spiritui Sancto, nunc et semper, et in secula seculorum. Amen.

Dominator Domine, Deus Pater omnipotens,

qui facis misericordiam in millia, invocantibus te in veritate, respice de cœlo, facie benignâ et oculo sereno, super servos tuos. Tibi enim inclinaverunt colla cordium suorum, expectantes à te misericordiam et benedictionem consequi. Benedic eos omni benedictione spirituali, sanctifica eos in spiritu tuo sancto. Angelum pacificum uniuscujusque nostrum vitæ præfice, custodientem, servantem, protegentem, illuminantem, dirigentem nos ad omne opus bonum. Miserans miserere, et clementer salva, et miserere; in æternum est misericordia tua. Sanctam etiam hanc diem, omnesque dies vitæ nostræ, da nobis, Domine Deus, sine peccato transigere, cum omni gaudio, pace, salute, beneficiis, sanctimoniaque omni, per gratiam, miserationes, et benignitatem Christi Jesu, cum quo benedictus es, et glorificatus cum Spiritu sancto.

Domine, qui benedicis benedicentes te, et sanctificas eos qui in te confidunt, salva populum tuum, et benedic hæreditati tuæ, et custodi Ecclesiæ tuæ plenitudinem. Sanctifica diligentes decorem domûs tuæ. Tu eis gloriam retribue, per divinam potentiam tuam, et ne derelinquas, Deus, sperantes in te. Ægrotis da auxilium, remedium et consolationem. Peregrinantibus pacem tribue. Aërem tempera. Fructibus terræ benedic. Conserva in pace Mundum, Ecclesias, Reges, Sacerdotes, et omnem populum tuum. Defunctis requiem præsta; eorumque qui dona obtulerunt, et pro quibus obtulerunt, memor esto. Eos qui in quacumque tribulatione et angustia sunt, salva, et nobis gratiam tribue. Per preces et orationes quas faciet pro nobis Domina omnium nostrûm, Mater Dei, diva et sancta Maria, et Sancti Michaël, Gabriël et Raphaël, omnesque Cœlestes Ordines. Per orationes Patriarcharum, et Prophetarum, Dominorumque Patrum Apostolorum, et omnium Marty-

rum, omnis Chori Cruce signatorum, Justorum piorum, sapientum Virginum, et Angeli diei istius benedicti. Veniat benedictio eorum, charitas eorum, patientia eorum, auxilium eorum; et benedictio diei dominicæ Salvatoris nostri boni sit cum omnibus nobis usque in æternum. Amen.

FERIA V.

Cant. Sap. 16.

O QUAM bonus et suavis es, Domine: spiritus tuus in omnibus!

Angelorum escâ nutrivisti populum tuum: et paratum panem de cœlo præstitisti illis sine labore.

Omne delectamentum in se habentem: et omnis saporis suavitatem.

Substantia enim tua dulcedinem tuam: quam in filios habes, ostendebat.

Et deserviens uniuscujusque voluntati: ad quod quisque volebat, convertebatur.

Cant. Isaïæ, 12.

CONFITEBOR tibi, Domine, quoniam iratus es mihi: conversus est furor tuus et consolatus es me.

Ecce Deus salvator meus; fiducialiter agam, et non timebo.

Quia fortitudo mea, et laus mea Dominus; et factus est mihi in salutem.

Haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris: et dicetis in illa die, confitemini Domino, et invocate nomen ejus.

Notas facite in populis adinventiones ejus: mementote quoniam excelsum est nomen ejus.

Cantate Domino, quoniam magnificè fecit: annuntiate hoc in universa terra.

Exulta et lauda, habitatio Sion: quia magnus in medio, sanctus Israël.

Ant. O quàm suavis est, Domine, spiritus tuus! qui, ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suavissimo de cœlo præstito, esurientes reples bonis, divites dimittens inanes.

PRECES.

Kyrie, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie eleïson.
Pater noster, etc.
℣. Et ne nos inducas, etc.
℟. Sed libera nos, etc.
℣. Lauda, Jerusalem, Dominum.
℟. Lauda Deum tuum Sion.
℣. Quoniam posuit fines tuos pacem.
℟. Et adipe frumenti satiat te.
℣. Non fecit taliter omni nationi.
℟. Et judicia sua non manifestavit eis.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.

OREMUS.

SUPPLICES te rogamus, omnipotens Deus, ut quos Filii tui Corporis et Sanguinis pascis alimento, ejus divinæ naturæ facias esse consortes.

Amoris tui Sacramento, Domine, charitas nostra magis ac magis abundet; ut justitiæ fructibus repleti, bonis mereamur perfrui sempiternis.

Domine Jesu Christe, qui ex hoc mundo transiturus ad Patrem, Sacramentum Corporis et Sanguinis tui in alimentum simul et solatium Ecclesiæ tradidisti: da nobis ut te ipsum, quem nunc absconditum in mysterio veneramur, revelatâ facie, in cœlesti gloria mereamur contemplari.

Fac nos, quæsumus, Domine, tuîs semper dignos muneribus, intercedente Beata Virgine Genitrice tuâ quam, moriens in cruce, matrem nobis pio favore dedisti.

Quos tantis, Domine, in vitam æternam dignaris pascere Sacramentis, Angelico ministerio dirige in viam justitiæ.

Concede nobis, quæsumus, Domine, ut sacra quæ sumpsimus, Sanctorum nostrorum tutelarium precibus, ad devotionis et salutis augmentum nobis proficiant. Per Christum Dominum, etc.

GRATIARUM ACTIO.

O CLEMENTISSIME Salvator, Christe Jesu, quàm suavis es et mitis, et multæ misericordiæ omnibus invocantibus te! Cùm enim non essemus, divinâ potentiâ *creasti* nos; cùm inimici tui essemus, è cœlo veniens, mirâ sapientiâ *redemisti* nos; et quia sine te, tam corpore quàm spiritu, vivere, moveri et esse non possumus, immensâ *bonitate* tuâ, tot Sacramentis et auxiliis gratiæ, nos usque conservas; immò Corpus et sanguinem tuum, id est *te ipsum*, modo prorsùs admirabili in hoc Sacramento largiris. O charitas! O pietas! O novum et grande mysterium!

Tunè, Deus meus, ad me venire dignaris? Rex ac Dominus summæ Majestatis, ad infimum servum? Deus ad Hominem? Creator ad creaturam? Unde hoc mihi ut tu, Domine, venias ad me? O Deus et Dominus noster, quàm admirabile est nomen tuum in universa terra? et quis narrabit potentias tuas, et auditas faciet omnes laudes tuas? Ego quidem, et si omnia membra mea verterentur in linguas, et omnes vitæ meæ respirationes in tuî laudes et gratiarum actiones: attamen longè minor essem cunctis miserationibus tuis. Unde agnoscens insufficientiam meam, id unum votis omnibus exopto, ut omnes creaturæ tuæ, mecum et pro me, laudent et benedicant nomen tuum in æternum.

Sed antè omnia, ô clementissime Deus, accipe lau-

des et gratiarum actiones quas Filius tuus Salvator noster in assumpta humanitate, ab instanti Incarnationis, toto vitæ suæ decursu persolvit. Et illas præcipuè, cùm instituens hoc Sacramentum, et quasi jam tum agnoscens impares nos esse gratiis tanto beneficio referendis, elevatis oculis in cœlum, ad te Deum Patrem suum omnipotentem, omnium nostrûm nomine tibi gratias egit.

Suscipe etiam, ô mitissime Pater, illas gratiarum actiones quas B. V. unigeniti Filii tui Mater tibi obtulit, quando eum, quem ego ipse jam inclusum pectori meo complector, ipsa suis castissimis visceribus concepit, gestavit et peperit; nec non et illas quas toto vitæ suæ tempore, et potissimùm, quoties jam sublatum in cœlos, in Sacramento recepit, ex ardenti cordis desiderio et intimâ devotione persolvit.

Benedicant quoque et laudent te omnes Angelici Spiritus, qui throno majestatis tuæ jugiter et trementes assistunt, et cantant incessabili voce, dicentes: Sanctus, Sanctus, Sanctus.

Desidero quoque ex toto corde, ut omnes Sancti et amici tui, tecum modò regnantes in cœlis, quorum communionem credimus, meam insufficientiam compensent suis dignissimis laudibus, quas unquàm hîc in terris in usu et veneratione hujus Sacramenti devotissimè obtulerunt; et quas tibi modò decantant, tùm revelatâ facie, comedunt panem vitæ, et torrente voluptatis tuæ potantur. Participem me fac, Deus, omnium timentium te et custodientium mandata tua.

O utinam pariter omnium piorum fidelium affectus, fervores, et omnia tibi in terris placentium vota, desideria et merita, in me unum colligere possem, et sic totâ animi intentione te amare et honorare, pro tanto amore et honore, quo me in hoc Sacramento dignatus es.

OBLATIO.

1. *Offer Deo Patri Filium, unà cum omni ejus meritorum thesauro.*

O PATER misericordiarum, et Deus totius consolationis, quomodò dilexisti nos? ita nimirùm ut Filium tuum unigenitum dares, semel quidem in pretium, sed in dies in cibum. Quid tibi pro tanta charitate, vilis ego creatura, retribuam? Hoc ipsum, quo tu nihil dignius dare poteras, ego nihil majus accipere. Ipsum, inquam, dilectissimum Filium tuum offero tibi, mi Pater, quem pro salute mea tam amanter obtulisti, et in hoc (*Sacrificio*) Sacramento quod pro jugi illius memoriâ celebramus, tam gratiosè (*offerendum*) sumendum dedisti.

Quem potiùs tibi offeram, ô Pater æterne, quàm Filium tuum dilectum, in quo tibi benè complacuit? Quem alium dirigam intercessorem tibi ego reus, nisi hunc qui est propitiatio pro peccatis nostris? Suscipe igitur sanctam hanc et immaculatam hostiam Filii tui, quam ego indignus famulus tuus tibi offero, unà cum omnibus ejus virtutibus, meritis, vulneribus, cruciatibus, plagis, suspiriis, sacri sudoris ac cruoris guttis, in unione illius amoris quo ipse tibi in ara Crucis semet ipsum obtulit in laudem et gloriam nominis tui : in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis tuis in me et in totum genus humanum collatis : in expiationem quoque peccatorum meorum : in suppletionem omnium defectuum meorum : in solatium et refrigerium omnium fidelium defunctorum, etc. Per eumdem, quem hîc offero, Dominum Jesum Christum Filium tuum, etc.

2. *Offer te ipsum Christo, qui se tibi tam amanter offerre dignatus est.*

O AMANTISSIME Salvator, quàm magna est mi-

sericordia tua super me! *Totus nostros in usus expensus es.* Quid retribuam tibi pro omnibus quæ retribuisti mihi? Visnè ut præbeam tibi cor meum? nihil æquius. Verùm quæ mutatio, si pro te reddam me, pro Domino servum, pro Deo hominem, etc.! Sed tu, Domine, qui dignum habuisti me, pro quo dares non alium quàm te; nunc quoque suppliciter rogo, ne avertas faciem tuam à me, neque despicias me, Deus salutaris meus. Suscipe servum tuum in bonum, qui accepisti pro me formam servi. Suscipe hominem, qui factus es homo: suscipe peccatorem, qui venisti peccatores salvos facere: require ovem perditam, qui venisti quærere et salvum facere quod perierat, qui es Pastor bonus, et Agnus sine macula, tollens peccata mundi.

Suscipe pariter obsequium servitutis meæ, quòd oculis tuæ Majestatis indignus obtuli, in unione illius sacrificii quo tu temet ipsum pro me Deo Patri, in ara Crucis, hostiam obtulisti. Conjunge vile servitium meum cum omnibus quæ egisti et passus es, ut de tua abundantia, mea ditetur inopia, et quam ex me ipso nullatenùs mereor, te mediante, gratiam obtineam. In manus tuas commendo spiritum meum, ô Domine Deus veritatis, qui me redemisti. Tibi deinceps adhærere mihi bonum est, et ponere in te, Domine, spem meam. Quid enim mihi est in cœlo, et à te quid volui super terram? Tu es pars hæreditatis meæ et calicis mei: tu es qui restitues hæreditatem meam mihi.

PETITIO.

O CLEMENTISSIME Salvator, in multitudine misericordiæ et bonitatis tuæ introivi (ad altare tuum), ad mensam convivii tui, à qua conscius miseriæ et iniquitatis meæ, meritò abstinere debuissem, ne fortè accessu temerario reus fierem Corporis et San-

guinis tui. Verùm tu, dulcissime, Domine, delicta mea et ignorantias meas ne memineris, sed potiùs reminiscere miserationum tuarum, Domine, ut non intres in judicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Eccè, ô Domine, confiteor adversum me injustitiam meam; te, quæso, remitte impietatem peccati mei. Tibi soli peccavi, et malum coram te feci; sed tu, qui venisti peccatores salvos facere, salva me, nec projicias me à facie tua, pro cujus salute temet ipsum spontè tradidisti in pretium, pro cujus alimonia temet ipsum in cibum dedisti. O quanta erit fiducia peccatoris, cui cognita est tanta pietas Salvatoris!

O benignissime Deus, cupio ex toto corde tibi servire deinceps in justitia et sanctitate *omnibus diebus vitæ meæ*. Verùm, ô Domine, velle quidem adjacet mihi, perficere autem non invenio, quia in membris meis invenio aliam legem repugnantem legi mentis meæ, ut non quod volo bonum, hoc faciam. Ad te itaque, ô Domine, levavi oculos meos, quia imperfectum meum vident oculi tui. Tu respice, precor, oculis misericordiæ tuæ infirmitatem meam, et deduc me in semitam mandatorum tuorum. Eripe me de inimicis meis, Domine, qui parasti in conspectu meo mensam (cujus nunc ex gratia tua factus sum particeps) adversùs eos qui tribulant me, et doce me facere voluntatem tuam. O scrutator cordis mei! vides quàm sim fragilis et pronus ad hoc N. vel illud N. vitium: ego quidem lapsum cavere propono, sed tamen labor, nisi tu manum supponas. Adjuva ergo, ô bone Deus, infirmitatem meam gratiâ tuâ, et in nomine tuo salvum me fac.

Et quia, *ô Domine, amas animas, quoniam tuæ sunt, miserere, quæso omnium, et respice eas; et ostende eis lucem miserationum tuarum.* Sacerdotes tui

induantur justitiam, et Sancti tui exultent. Domine, salvum fac Regem, et exaudi nos in die quâ invocaverimus te. Salvum fac populum tuum, et benedic hæreditati tuæ. Memor esto congregationis tuæ, quam possedisti ab initio. Miserere propinquorum et benefactorum meorum, et N. N. iisque communica meritum beatæ Passionis tuæ; ut tuâ adjuti gratiâ, sic vitam præsentem instituant, ut tandem in cœlis æternæ vitæ præmia recipiant. Audi etiam, Domine Deus, orationem mortuorum Israël, et ab omnibus peccatis suis solve eos, ut tandem videant bona tua in terra viventium. Amen.

Oratio ad B. M. V.

Anima Mariæ, sanctifica me. Cor Mariæ, amore Jesu accende me. Pedes Mariæ, dirigite me. Manus Mariæ, suscipite me. Oculi Mariæ, respicite me. Os Mariæ, intercede pro me. Corpus Mariæ, purifica me. Passio Mariæ, conforta me. O Maria, exaudi me. Intra tua viscera admitte me. Ne permittas me separari à te. Ab hoste maligno defende me. in hora mortis meæ protege me, et jube me venire ad te, ut cum Sanctis Filii tui, laudem te, in secula seculorum. Amen.

Oratio ad omnes Sanctos.

O Sancti Dei omnes, qui in carne viventes, sic Domino servistis ut jam cum ipso sine fine regnetis: adeste mihi, quæso precibus meritisque vestris, ut panis ille cœlestis, et Viaticum divinum quod modò sumpsi, mihi contra omnes infirmitates, pericula et insidias præstet robur et tutamen; ut in fortitudine cibi illius ambulem per hujus mundi desertum usque ad montem Dei, et ibidem dulcissimâ illius fruitione vobiscum jugiter gaudeam, et eum unà vobiscum laudem per omnia secula. Amen.

Feria VI.

Psalmus 22.

Dominus regit me, et nihil mihi deerit: in loco pascuæ ibi me collocavit.

Super aquam refectionis educavit me: animam meam convertit.

Deduxit me super semitas justitiæ: propter nomen suum.

Nam et si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala: quoniam tu mecum es.

Virga tua, et baculus tuus: ipsa me consolata sunt.

Parasti in conspectu meo mensam: adversùs eos qui tribulant me.

Impinguasti in oleo caput meum: et calix meus inebrians, quàm præclarus est!

Et misericordia tua subsequetur me: omnibus diebus vitæ meæ.

Et ut inhabitem in domo Domini: in longitudinem dierum. Gloria Patri, etc.

Psalmus 148.

Laudate Dominum de cœlis: laudate eum in excelsis.

Laudate eum, omnes Angeli ejus: laudate eum, omnes Virtutes ejus.

Laudate eum, Sol et Luna: laudate eum, omnes stellæ et lumen.

Laudate eum, cœli cœlorum: et aquæ omnes quæ super cœlos sunt laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, et facta sunt: ipse mandavit, et creata sunt.

Statuit ea in æternum, et in seculum seculi: præceptum posuit, et non peribit.

Laudate Dominum de terra, dracones, et omnes abyssi.

Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum : quæ faciunt verbum.

Montes et omnes colles : ligna fructifera, et omnes cedri.

Bestiæ et universa pecora : serpentes et volucres pennatæ.

Reges terræ, et omnes populi : principes, et omnes judices terræ.

Juvenes, et virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini : quia exaltatum est nomen ejus solius.

Confessio ejus super cœlum et terram : et exaltavit cornu populi sui.

Hymnus omnibus Sanctis ejus : filiis Israël, populo appropinquanti sibi. Gloria Patri, etc.

Ant. O sacrum convivium, in quo Christus sumitur, recolitur memoria Passionis ejus, mens impletur gratiâ, et futuræ gloriæ nobis pignus datur.

PRECES.

Kyrie, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie eleïson.
Pater noster, etc.
℣. Et ne nos inducas, etc.
℟. Sed libera nos, etc.
℣. Quàm bonus Israël Deus !
℟. His qui recto sunt corde.
℣. Panem cœli dedit eis.
℟. Panem Angelorum manducavit homo.
℣. Quis est homo, quòd memor es ejus ?
℟. Aut filius hominis, quoniam visitas eum ?
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.

OREMUS.

Tribue nobis, Domine, cœlesti mensæ virtute satiatis, et desiderare quæ recta sunt, et desiderata percipere.

Domine Deus noster, qui oblatum semel in cruce Sacrificium, quotidianis renovata Sacramentis: præsta, ut quoties hæc sancta mysteria celebramus, novum toties percipiamus tuæ redemptionis effectum.

Dent nobis, Domine, sumpta mysteria intelligere passiones hujus temporis non esse condignas ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis, ut communicantes Christi passionibus, in revelatione gloriæ ejus gaudeamus exultantes.

Interveniat pro nobis, quæsumus, Domine Jesu Christe, apud tuam clementiam, nunc et in hora mortis nostræ, piissima Mater tua, cujus sacratissimam animam, in hora benedictæ Passionis tuæ, doloris gladius pertransivit.

Per hujus virtutem Sacramenti nos, *quæsumus*, Domine, gratiâ tuâ confirmare digneris; ut in hora mortis nostræ non prævaleat contra nos adversarius, sed à Sanctis Angelis adjuti, felicem ad vitam transitum habere mereamur.

Precibus et meritis beatorum Patronorum nostrorum, præstet nobis, quæsumus, Domine, cœlestis cibus quem sumpsimus, ut in te morientes, à loco peregrinationis nostræ ad patriam claritatis perducamur æternæ. Per Christum, etc,

1. *Admirare, gratias age, etc.*

Tu ne, Deus meus, suprema majestas, infinita bonitas, qui venisti ad me, qui mansionem apud me voluisti facere, et meus esse!

Quis mihi tribuat, ut omnem affectum meum in te refundam, et revertatur tota anima mea in originem suam! ô abyssus misericordiæ et charitatis! vide afflictionem et paupertatem meam, et qui dives es in omnes, ne despicias me.

Benedicite Domino, omnia opera ejus: benedic, anima mea, Domino: et omnia quæ intrà me

sunt, nomini sancto ejus. Utinam affectu omnium Angelorum et Sanctorum tuorum, te complectar, et tibi gratias agam; et omnis Spiritus laudet te, Domine, bone Domine.

Suscipe, obsecro, in gratiarum actionem, Pater æterne, vitam et mortem unigeniti Filii tui, et per hanc da mihi ut vivam et serviam tibi omnibus corporis membris, et potentiis animæ meæ.

Domine, ante te est hoc desiderium meum. Sed imperfectum. N. meum viderunt oculi tui. Verùm ecce vota N. mea, tibi, Domine, reddo in conspectu omnis populi tui; et memor beneficiorum tuorum et immensæ charitatis tuæ, dico et devoveo tibi omnia opera mea. Credo tibi, et in te spero, et toto corde te diligo, ô Deus meus, veritas mea, misericordia mea, et refugium meum, et omnia.

2. *Offer Deo Patri Filium suum.*

CLEMENTISSIME Pater, qui sic dilexisti me, ut Unigenitum tuum mihi dares in pretium et in cibum, et cum eo, omnia: respice in faciem Christi tui, in quo tibi bene complaces. Hunc ego dilectum Filium, et cum eo, cor meum retribuo tibi pro his quæ hodiè retribuisti mihi. Complaceat tibi, Pater, hodiè in illo; ac per eum, indignationem tuam avertas à me.

Ecce mediator Dei et hominum, Christus Jesus, advocatus et Pontifex, qui interpellat pro me. Hunc ego offero tibi; ipsum, inquam, qui peccatum non fecit, sed tulit peccata mundi, et languores nostros suo livore sanavit. Suscipe igitur, ô sancte Pater, hanc immaculatam hostiam, in laudem et gloriam nominis tui; in gratiarum actionem, pro omnibus beneficiis tuis in me collatis; in remissionem quoque peccatorum meorum, et in supplementum omnium defectuum meorum.

3. *Ama Jesum, qui prior dilexit te.*

AMO te, Deus meus, amo te, et magis amare volo. Da mihi, Dominus Deus meus, speciosè præ filiis hominum, ut desiderem te, ut amem te, quantùm volo et quantùm debeo. Immensus es, et sine mensura debes amari, præsertim à nobis quos sic amasti, sic salvasti, sic exaltasti et nutrivisti, pro quibus tanta et talia fecisti.

O amor, qui semper ardes, et nunquam extingueris! dulcis Christe, bone Jesu, charitas, Deus meus; accende me totum igne tuo, amore tuî, dulcedine tuâ, dilectione tuî, desiderio tuî, charitate tuâ, jucunditate et exultatione tuâ, pietate et suavitate tuâ, voluptate et concupiscentiâ tuî quæ sancta est et bona, quæ casta est et munda; ut totus dulcedine amoris tui plenus, totâ flammâ charitatis vaporatus, diligam te, Dominum meum, dulcissimum et pulcherrimum, ex toto corde meo, ex tota anima mea, ex totis viribus meis, et ex omni intentione mea; cum multa cordis contritione, et lacrymarum fonte; cum multa reverentia et tremore; habens te in corde et in ore, et præ oculis meis semper et ubique; ita ut nullus in me adulterinis amoribus pateat locus. *S. Aug. in Manuali*, 10.

4. *Offer te ipsum Christo, qui se tibi tam amanter offerre dignatus est.*

O Domine, quia ego servus tuus, et filius ancillæ tuæ, abrenuntio satanæ et omnibus operibus ejus, et omnibus pompis ejus: tu solus Deus cordis mei et pars mea Deus in æternum: tu solus pars hæreditatis meæ et calicis mei; tu es qui restitues hæreditatem meam mihi. Suscipe ergo solus universam libertatem meam; accipe memoriam, intellectum atque voluntatem omnem; quidquid habeo, vel pos-

sideo, mihi largitus es: id tibi totum restituo, ac tuæ prorsus voluntati trado gubernandum: amorem tuî solùm cum gratiâ mihi dones, et dives sum satis, nec quidquam aliud ultrà poscam. *S. Ignat. Loy.*

5. *Virtutes Christiano homine, et tuo potissimum statu seu vocatione, dignas expende, ad easque speciale auxilium gratiæ, per virtutem hujus Sacramenti, pete.*

O CHRISTE Jesu, mitis et humilis corde, qui cum in forma Dei esses, te ipsum exinanisti, formam servi accipiens; ac etiamnùm humilias te ad manus cujuslibet indigni Sacerdotis; qui demittis te ad species panis et vini, adeòque à multis viliter et contemptim te tractari sinis: da mihi, ut non sit exaltatum cor meum, neque elati sint oculi mei, non ambulem in magnis, etc. ut non altum sapiam, sed timeam.

O mi Domine, qui cùm dives esses, pauperis servi formam accepisti! inclina cor meum, Deus, in testimonia tua, et non in avaritiam; ut delecter in via testimoniorum tuorum, sicut in omnibus divitiis; ut habens victum et amictum, his contentus sim, etc.

O Agne immaculate, qui de Virgine nasci voluisti, da mihi puritatem mentis et corporis, per illud, quod hîc nobis das, *Vinum germinans virgines.* Cor mundum crea in me, Deus, etc.

O Christe Jesu, qui ut agnus ignoscens ductus es ad victimam, et tot injurias et opprobria passus: da mihi spiritum patientiæ, et mansuetudinis. Discam à te mitem esse et humilem corde, etc.

O Christe Salvator, qui sitiens, aceto et felle potatus es; et omnes spiritûs delicias nobis in hoc Sacramento parasti: aufer à me ventris concupiscentias. Da ut tibi Deo meo serviam, non ventri aut voluptati; et ut, juxta præceptum tuum, semper

attendam ; ne unquam gravetur cor meum crapulâ et ebrietate.

O Domine, qui in horto cum sudore sanguinis prolixè et ferventissimè orasti : fac ut laudem te ex toto corde ; ne dormitet anima mea præ tædio in tuo cultu et servitio. Redde mihi lætitiam salutaris tui, etc.

O Domine, qui ex vera charitate pro inimicis tuis orasti : fac ut diligam proximum sicut me ipsum, et benefaciam his qui oderunt me, etc.

O dulcissime Salvator et scrutator cordium : tu nosti quid sit in homine, qui omnes vias meas consideras ; tu scis optimè quibus in hoc statu N. officio N. in quo per gratiam tuam constitutus sum, virtutibus et donis magis indigeam : tribue itaque mihi gratiam tuam, tu qui tam copiosum gratiæ thesaurum, imò te ipsum gratiæ auctorem, nobis in hoc Sacramento dedisti, et me nunc ad illius participationem tam clementer admisisti. Quæ autem non obvenient illi bona, ad quem divertere dignatur fons ipse bonorum ? Ingressus aliquando Zachæi domum, dixisti : *Hodie huic domui salus factus est.* Ingressus jam es, ô Christe, domum animæ meæ : dic ei, quæso, *Salus tua ego sum ;* quia dicere tuum, est facere, et tu solus es Deus Salvator meus.

Adjuva me, Deus salutaris meus, et propter gloriam nominis tui libera me, et salva me. Quid est enim Jesus, nisi Salvator ? Verè non est aliud nomen sub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri.

O Domine, quia tam dignanter venisti ad me, non dimittam te, nisi benedixeris mihi, tu qui aperis manum tuam, et imples omne animal benedictione. O utinam accipiam benedictionem à Domino, et misericordiam à Deo salutari meo ; quatenùs eam de virtute in virtutem, donec clarè te vi-

deam Deum Deorum in Sion, quem nunc in Sacramento velatum, et per speculum in ænigmate video.

6. *Pete quoque proximis tuis, his præsertim quos habes singulariter commendatos, hujus Sacrificii aut Sacramenti fructum applicari.*

O DOMINE, cujus viscera misericordiæ patent omnibus; qui neminem vis perire, sed omnes homines salvos fieri, ideòque pro omnibus mortem subiisti, et hoc Sacramentum instituisti; da, quæso, Sacerdotibus concordiam, et innocentiam: Regibus et Principibus, tranquillitatem et pacem: Virginibus, castitatem: Deo dicatis, continentiam: conjungatis, sanctimoniam: pœnitentibus, indulgentiam: justis perseverentiam: peccatoribus, ut mihi misero, veniam: viduis et orphanis, sustentationem: pauperibus, protectionem: peregrinantibus, reditum: lugentibus, consolationem: omnibus denique fidelibus christianis, vivis atque defunctis, gratiam et vitam sempiternam. Amen. *S. Aug. in medit. C.* 40.

7. *Per manus et merita B. V. Mariæ, pete commendari Deo Sacrificium, aut Communionem tuam.*

O BEATA Maria, quis tibi dignè valeat jura gratiarum ac laudum præconia rependere, quæ singulari tuo assensu mundo succurristi perdito! Quas tibi laudes fragilitas humani generis persolvat, quæ solo tuo commercio, recuperandi aditum invenit! Accipe itaque quascumque exiles, quascumque meritis tuis impares gratiarum actiones: et cùm susceperis vota, culpas nostras orando excusa. Admitte nostras preces intra sacrarium exauditionis, et reporta nobis antidotum reconciliationis. Sit per te excusabile, quod per te ingerimus: fiat impetrabile, quod fidâ mente poscimus: accipe quod offerimus; redona quod ro-

gamus; excusa quod timemus; quia tu es spes unica peccatorum. Per te speramus veniam delictorum; et in te, Beatissima, nostrorum est expectatio præmiorum. Sancta Maria, succurre miseris, juva pusillanimes, refove flebiles, ora pro populo, interveni pro clero, intercede pro devoto fœmineo sexu: sentiant omnes tuum juvamen, quicumque celebrant tuam sanctam commemorationem. *S. Aug. Ser.* 18. *de Sanctis, in medio.*

8. *Sanctorum, et imprimis Patronorum ope et intercessione, fructum hujus Sacrificii aut Communionis à Deo pete.*

DOMINATOR Domine, valdè misericors Jesu Christe, precibus super omnes illibatæ *Deiparæ* et semper Virginis Mariæ, virtute pretiosæ et vivificæ Crucis, protectionibus venerandarum cœlestium virtutum incorporearum, venerandi et gloriosi Prophetæ præcursoris et Baptistæ Joannis, sanctorum gloriosorum et percelebrium Apostolorum, et inclytorum Martyrum; Sanctorum Doctorum et Pontificum, beatorum Monachorum et Deiferorum Patrum nostrorum, Sancti N. cujus memoriam celebramus, Sanctorum justorum Dei parentum Joachim et Annæ, et omnium Sanctorum: acceptam redde nostram orationem; peccatorum nostrorum veniam largire; sub protectione alarum tuarum nos fove; omnem inimicum et adversarium à nobis expelle; pacificam vitam præbe: nostrî, populique tui miserere; et animas nostras, ut bonus et clemens, salva. Amen. *Ex Rituali Græcorum, inter Orat. lucernarii.*

SABBATO.

CANT. ZACHARIÆ. *Luc.* 1.

BENEDICTUS Dominus Deus Israël: quia visitavit, et fecit redemptionem plebis suæ.

Et erexit cornu salutis nobis : in Domo David pueri sui.

Sicut locutus est per os sanctorum : qui à sæculo sunt, Prophetarum ejus.

Salutem ex inimicis nostris : et de manu omnium qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris : et memorari testamenti sui sancti.

Jusjurandum, quod juravit ad Abraham patrem nostrum : daturum se nobis.

Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati : serviamus illi.

In sanctitate et justitia coram ipso : omnibus diebus nostris.

Et tu puer, Propheta Altissimi vocaberis : præibis enim antè faciem Domini, parare vias ejus.

Ad dandam scientiam salutis plebi ejus ; in remissionem peccatorum eorum.

Per viscera misericordiæ Dei nostri : in quibus visitavit nos oriens ex alto.

Illuminare his qui in tenebris, et in umbra mortis sedent : ad dirigendos pedes nostros in viàm pacis. Gloria Patri, et Filio, etc.

CANT. B. M. VIRGINIS. *Luc.* I.

Magnificat : anima mea Dominum.

Et exultavit spiritus meus : in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ : ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est : et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus à progenie in progenies : timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo : dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede : et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis : et divites dimisit inanes.

Suscepit Israël puerum suum : recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad Patres nostros : Abraham et semini ejus in sæcula. Gloria Patri, et Filio, etc.

CANT. S. SIMEONIS. *Luc.* I.

NUNC dimittis servum tuum, Domine : secundùm verbum tuum in pace.

Quia viderunt oculi mei : salutare tuum.

Quod parasti : antè faciem omnium populorum.

Lumen ad revelationem gentium : et gloriam plebis tuæ Israël. Gloria Patri, et Filio, etc.

Ant. Quid Domini bonum est, et *pulchrum* ejus, nisi frumentum Electorum, et vinum germinans Virgines? Justi epulentur, et exultent in conspectu Dei, et delectentur in lætitiâ.

PRECES.

Kyrie, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie, eleïson.

Pater noster, etc.

℣. Et ne nos inducas, etc.

℟. Sed libera nos, etc.

℣. Calix benedictionis cui benedicimus.

℟. Communicatio Sanguinis Christi est.

℣. Et panis quem frangimus.

℟. Participatio Corporis Domini est.

℣. Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea.

℟. Et labiis exultationis laudabit os meum.

℣. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

OREMUS.

DEUS, cujus clementia non solùm beneficia præstet immeritis, sed affectum quoque nobis, quo gra-

tias referamus inspirat : da nobis, hujus participatione mysterii, ut pietatis tuæ repleti muneribus, laudes quas nunquam sufficienter exsolvimus, nunquam reddere desinamus.

Gratias tibi agimus, omnipotens Deus, qui refecisti nos pane cœlesti et poculo spiritali, clementiam tuam implorantes, ut per infusionem Spiritûs Sancti tui, in quibus cœlestis cibi virtus introivit, sinceritatis gratia perseveret.

Deus, qui, magno misericordiæ munere, docuisti nos redemptionis nostræ sacrificium celebrare, sicut obtulit Pontifex noster Jesus Christus in terris : da nobis, quæsumus, ut sanctificati per oblationem Corporis et Sanguinis ejus, cum ipso mereamur in sempiternum consummari.

Tuere nos, Domine, quæsumus, per tua dona quæ sumpsimus ; et interveniente Beatâ Mariâ semper Virgine, à cunctis hostibus et periculis redde securos.

Quos Angelorum pane satiasti : Domine, fac ut Angelus tuus bonus præcedat semper et custodiat in via, et introducat in locum quem parasti eis.

Da, quæsumus, Domine, nobis sacro munere refectis, eo Spiritu in sinu Ecclesiæ mundari, quo Beatus Joannes intrà viscera materna est sanctificatus.

Deus, qui justo Simeoni Christum tuum videre, et in ulnis suscipere tribuisti ; concede nobis, quæsumus, eumdem Dominum in mysteriis susceptum facie ad faciem videre in cœlis.

Ineffabili dono mensæ cœlestis refecti, sic tibi, Domine, exemplo et meritis SS. Patronorum nostrorum adhæreamus ; ut cor nostrum et caro nostra, nunc et in perpetuum, in te, Deum vivum, exultent. Per Christum Dominum, etc.

Actus Amoris post Missam.

AMO te, Domine Jesu, jucunditas mea et requies mea, amo te, summum et unicum bonum meum, ex toto corde, ex tota mente, ex tota anima, ex totis viribus meis : et si tu vides me in hoc deficere, saltem desidero amare te : et si satis id non opto, saltem desidero id multùm desiderare. Succende, Domine, igne tuo ardentissimo viscera mea, et quandoquidem non nisi amorem petis à me, da quod jubes, et jube quod vis. Nisi enim dederis mihi velle et perficere, peribo utique in infirmitate mea. Sonet vox tua in auribus meis, vox illa dulcissima et efficacissima : *volo;* nam si vis, potes me mundare et illuminare ; potes me ad supremum amoris gradum elevare. Sicut voluisti pro me pati et mori; ita etiam *velis ut* appareat in me fructus passionis et mortis tuæ. Memento verbi tui servo tuo, in quo mihi spem dedisti ; tu enim dixisti : Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, in me manet et ego in eo. O dulcissimum verbum, tu in me, et ego in te ! O quantus amor, tu in me vilissimo peccatore, et ego in te, Deus meus, cujus majestas incomprehensibilis est ! Unum est mihi necessarium, et hoc solùm quæro, in te vivere, in te quiescere ; à te nunquàm separari. Felix est qui te quærit, felicior qui te possidet, felicissimus qui in hac possessione persevérat et moritur. O dies infelices, quos turpiter transegi diligens vanitatem, et recedens à te ! Et nunc, Domine, qui venisti in hunc mundum, ut peccatores salvos faceres, redime animam meam in sola fiducia miserationum tuarum respirantem, et aufer à me omnia amoris tui impedimenta. Procul sit à me omnis terrena delectatio, nihil sapiat mihi, nihil me alliciat, nisi tu. Vive et regna semper in me, fidelissime amator animæ meæ, in te enim sunt

sunt omnia bona, et jam deinceps paratus sum omnia potiùs mala perpeti, quàm ut unquàm cessem amare te. O corpus sacratissimum quinque vulneribus sauciatum, pone te ut signaculum super cor meum, et imprime illi charitatem tuam. Obsigna pedes meos, ut sequar vestigia tua: obsigna manus, ut bona semper opera exerceam: obsignà latus, ut ferventissimos amoris tui actus proferam in æternum. O sanguis pretiosissime, qui omnem hominem abluis et purificas, lava animam meam, et pone signum in faciem meam, ut nullum præter te amatorem admittam. O dulcedo cordis mei et vita animæ meæ, sicut tu in Patre, et Pater in te est, ita ergo per gratiam tuam unus tecum sim amore et voluntate, mihique mundus crucifixus sit, et ego mundo. *Amen.*

Gratiarum Actio post Missam.

GRATIAS tibi ago, benignissime Deus, quòd me vilissimum peccatorem admittere dignatus sis ad vivificum tuæ mensæ convivium. Et quis sum ego pulvis et cinis, ut apponeres erga me cor tuum, inclinans cœlos tuos et descendens, ut sanguine tuo purissimo sordes meas lavares; et deficientem præ fame animam meam, non manna de cœlo, sed carne tuâ immaculatâ reficeres et satiares. Si cœli cœlorum te capere non possunt, et Angeli non sunt mundi in conspectu tuo, quis ego sum, et quæ domus mea, ut ad me venire, et indignis manibus meis contrectari, ac in me commorari volueris? Quid in me invenisti, Rex tremendæ majestatis, quòd à templo gloriæ tuæ traheret te, et descendere faceret in abyssum miseriarum? Vos Angeli sancti, vos omnes electi Dei, venite, audite, et narrabo vobis quanta fecit Deus animæ meæ: cùm enim essem pauper et abominabilis, nec auderem oculos meos levare ad

X

cœlum præ multitudine iniquitatum mearum, ille me de pulvere suscitavit, erexit de stercore, ut sederem cum principibus, et de mensa ejus comederem, omnibus diebus vitæ meæ. Gratias illi agite ex me, vos amici mei fidelissimi: ego enim puer sum, non annis, sed sensu, et nescio loqui; nec verba invenio quibus possim, ut par est, tam copiosum munus gratiæ extollere et prædicare. Quis enim amor infinitæ charitati ejus à me reddi potest, qui frigus et gelu dici, non autem amor mereatur? Quæ laus, quæ adoratio, quale obsequium meum erit, quod nullum non reddat infinita ejus perfectio et dignitas, et ima ac summa indignitas mea? Sed tu, Domine, misereator et clemens, et immensæ bonitatis, tu nosti figmentum meum, non despicies humillimam gratiarum actionem quam tibi offero de paupertate mea, et sacrificium laudis meæ honorificabit te. Tua est magnificentia, tua est gloria, et tibi laus in perpetuas æternitates pro tam excelso et incomparabili beneficio. Tibi laudes concinant, tibi mecum gratias agant universi populi, tribus et linguæ, omnes Angeli et Sancti tui, quoniam misericordia tua magnificata est super me, et miserationes tuæ super omnia opera tua. Jubilent tibi omnes creaturæ, quæcumque cœli, terræ et abyssi ambitu continentur, et laudem tibi perpetuam dicant: quæ à te exiens in te refluat omnium rerum principium et finem. Jubilent tibi, et gratias agant cor meum et anima mea, vires, sensus, potentiæ, et omnia membra corporis mei; tibique soli honor et gloria, à quo, per quem, et in quo omnia: qui es Deus benedictus et laudabilis in sæcula sæculorum. Amen.

Oblatio post Missam.

SERVUS tuus ego sum, Domine Deus meus, et pro tributo servitutis meæ aliquid tibi offerre vel-

lem, quod majestate tuâ dignum et acceptabile foret : sed excedit omnem facultatem meam debitum meum, quia tantùm tibi debeo, quanti tu vales, qui infinitus es. Et ex me quidem nihil possum, nihil sum : habeo tamen ex gratia tua donum præclarissimum quod nullo modo recusare potes : habeo dilectissimum Filium tuum, Dominum meum, Jesum Christum; qui ita se mihi communicavit, ut ego in illo, et ille in me sit. Quare verba Prophetæ tui aptissimè usurpabo, et dicam : *Benedic, anima mea, Domino, et omnia quæ intrà me sunt, nomini sancto ejus.* Ipse enim Filius tuus dignè pro me nomini tuo benedicet, teque amabit et glorificabit; nam intrà me sacramentaliter existens, factus est unum mecum, et ego unum cum illo. Ipsum igitur offero tibi ut thymiama suavissimi odoris, ad maximam tuî gloriam et honorem, in gratiarum actionem pro universis beneficiis tuis; in remissionem peccatorum meorum, et totius mundi; ad impetrandum mihî et omnibus, pro quibus oravi et orare debeo, omnia subsidia vitæ temporalis et æternæ, et pro animabus omnium fidelium defunctorum. Suscipe, Domine, cum hac sacratissima oblatione animam meam et corpus meum, omnes vires et affectus meos, ut sim perpetuum holocaustum jugiter ardens majestati tuæ. Præsta ut deinceps nec membra, nec sensus, nec potentias, nec vitam habeam nisi ut te amem et serviam tibi. Tu sapientia mea, tu lux mea es, tu fortitudo mea et robur meum : doce me, illumina me, corrobora me, ut cognoscam et faciam voluntatem tuam. Offero me tibi in servum perpetuum, meque totum resigno in beneplacitum tuum, abjectâ de me omni curâ et sollicitudine. Quidquid mihi evenire permiseris, à divina manu tua amantissimè suscipiam. In tempore et in æternitate id volo, quod tu ab æterno de me decrevisti, sive prosperum illud

sit, sive adversum. Vivat semper et regnet super me beneplacitum tuum, quod in omni verbo, actione, cogitatione, et levissimo quoque motu implere desidero. Domine, ante te omne desiderium meum, et gemitus meus à te non est absconditus. Desunt enim mihi verba, quibus explicem affectum meum, seu projicio me in ardentissimam fornacem amoris tui, quo succensus ad me venire dignatus es, et mansionem apud me facere. Succende me, Domine, inflamma cor meum, viscera combure, ut jugiter tibi ardeam, in te vivam, et in te moriar. *Amen.*

Petitiones post Missam.

DULCISSIME amator, Domine Jesu Christe, qui me corpore tuo immaculato, et pretiosissimo Sanguine refecisti, ignosce, obsecro, indignitati meæ, et quidquid deliqui in hujus Missæ celebratione, misericorditer indulge. Agnosco enim et confiteor præsumptionem meam, quia ad hoc tremendum mysterium accedere ausus sum sine debita præparatione, reverentia, humilitate et charitate. Respice in me oculis misericordiæ tuæ, et supple excessu meritorum tuorum meam nimiam imperfectionem. Heu, quotidiè venisti ad me, ut pauperrimam animam meam donis tuis locupletares. Ego autem contempsi te, et abii in regionem dissimilitudinis post prava desideria cordis mei. Cùmque inutiliter dissipatâ omni substantiâ, ad te nudus et fame consumptus reversus sum, tu suscepisti me, et omnium iniquitatum mearum oblitus es. Bonum mihi quòd amasti me amore æterno et infinito; nisi enim infinita esset bonitas tua, nullo modo posses tolerare miseriam meam. Vincat igitur et absorbeat bonitas tua malitiam meam. Riga me lacrymis quas fudisti pro me, unge me myrrhâ doloris tui, adstringe vinculis, ablue Sanguine,

Cruce erige, morte vivifica. Penetret amor tuus viscera mea, et omnem alienum amorem expellat. Abscedat phantasmatum multitudo, meque totum in te transforma, ut in te pereat omnis substantia mea, meque ampliùs non inveniam nisi in te. Imprime cordi meo amorem crucis et humiliationis, qui ut me redimeres, uno nequidem momento sine cruce esse voluisti. Ne patiaris me sine fructu à te recedere; sed operare mecum mirabilia tua, sicut cum Sanctis tuis operatus est: et fac me ambulare in fortitudine cibi istius usque ad montem perfectionis. Succende me ignitâ vi amoris tui, ut sim tecum consummatus in unum, omninò abstractus à me ipso, et ab omni creatura. Omnibus quoque famulis tuis pro quibus obtuli hoc sacrificium, et pro quibus orare debeo, seu tu rogari vis, da pacem, salutem et tuam benedictionem. Converte miseros peccatores ad te. Revoca hæreticos atque schismaticos. Illumina infideles te ignorantes. Adesto omnibus qui in aliqua necessitate et tribulatione constituti sunt. Esto propitius propinquis et benefactoribus meis. Miserere omnium adversantium mihi, vel qui me aliquâ molestiâ affecerunt. Succurre illis qui se meis precibus commendârunt. Da vivis veniam et gratiam, da fidelibus defunctis lucem et requiem sempiternam. *Amen.*

Aspirationes post Missam ad B. Virginem, Angelos, et Sanctos.

RESPICE in me, gloriosissima Virgo Maria, quia dignum objectum oculorum tuorum nunc factus sum. Loquere pro me bona dilectissimo Filio tuo, qui me Corpore et Sanguine suo suavissimè refecit, et offer ei merita tua in supplementum imperfectionis meæ. Gratias age ei pro me, et impetra mihi ut sacramentali suâ præsentiâ non discedat à me, nisi

relinquat post se animæ meæ largissimam benedictionem.

Angeli sancti, Ministri Dei altissimi, facientes verbum illius, aspicite primogenitum Patris æterni, quem introeuntem in orbem terrarum jussu Patris adorastis, et facite me in eo spiritu et veritate illi servire, quâ vos eidem in hac vita ministrastis, et nunc in cœlesti patria servitis.

Sancti Patriarchæ et Prophetæ, viri desideriorum, conscii secretorum Dei, intuemini promissum ab initio mundi Redemptorem, quem tam ardenter desiderastis, et tanto tempore expectastis, nec videre potuistis: facite me toto affectu ad ipsum suspirare, ut reliquiæ promissiones ejus fideles inveniantur, et sentiam promissos hujus Sacramenti effectus.

Apostoli Jesu Christi, ejusque Evangelii clarissimi Prædicatores, aspicite in me ipsum dilectissimum magistrum vestrum, quem tantoperè dilexistis: et impetrate mihi, ut intimis visceribus, ipsum super omnia amem, ejusque fervoris particeps fiam, quem tunc experimentaliter gustastis, quando hoc cibo de manu ejus refecti fuistis.

Invictissimi Martyres, Christum respicite crucifixum, pro cujus amore sanguinem vestrum tam libenter fudistis, ipsumque orate, ut me semper in cruce vivere et mori faciat, quatenùs vicem quam possum ejus dilectioni rependam.

Beati Pontifices, Dominici gregis Pastores, Agnum cernite immaculatum, quem omnipotenti Deo in sacro Altari toties immolastis; et vestris precibus facite me tanti sacrificii dignum Ministrum, ut me ipsum bonis operibus perpetuò immolem tam sacræ oblationi associatum.

Servi fideles Christi, Sancti Monachi et Eremitæ, videte dulcissimum Dominum vestrum, pro quo omnia hujus mundi oblectamenta, et affectu et

reipsâ reliquistis, et facite me pro ejusdem amore prospera mundi despicere, nulla ejus adversa formidare, et ad fastigium sanctitatis quantociùs pervenire.

Purissimæ Virgines, sponsum vestrum intuemini, cui cum summa exultatione virginitatem vestram consecrastis: illibatam mihi mentis et corporis puritatem obtinete, ut hujus vitæ cursu peracto, mundus ab omni labe in conspectu Domini merear præsentari.

Omnes Sancti et Sanctæ Dei, consolatio pauperculæ animæ meæ, vos præsertim Patroni et Protectores mei, aspicite Magistrum, Auctorem, et præmium sanctitatis vestræ, ac universam vestram felicitatem intrà viscera mea manentem; mihique ab ipso, cui vos tantoperè verbo et exemplo in hac vita conformastis, vestris intercessionibus impetrate, ut vestra semper vestigia sequar, et ut ad scopum mihi propositæ perfectionis, ac tandem plenus meritis, ad vestrum merear consortium pervenire.

Conclusio exercitiorum post Missam.

ANIMA Christi, sanctifica me: Corpus Christi, salva me: Sanguis Christi, inebria me: Aqua lateris Christi, lava me: Passio Christi, conforta me: ô bone Jesu, exaudi me: intra tua vulnera absconde me, ne permittas me separari à te: ab hoste maligno defende me: in hora mortis meæ voca me, et jube me venire ad te, ut cum Sanctis tuis laudem te in sæcula sæculorum. Amen.

Recedo à te modicùm, Domine Jesu, sed non sine te, consolatio, felicitas, et omne bonum animæ meæ; et me amantissimo Cordi tuo cum omnibus fratribus, amicis et inimicis meis humillimè commendo. Ama nos, Domine, et transforma quàm simillimè in te. Totus occuper in te, et propter te,

nihilque sit objectum verborum meorum, actionumque mearum internarum et externarum, nisi tu amor meus, qui vivis et regnas per omnia sæcula sæculorum. *Amen.*

MONITUM.

Ex S. Joanne Chrysostomo.

De Gratiarum Actione post Missam.

AUDIAMUS, et Sacerdotes, et subditi : ante gratiarum actionem resilire, domumque redire, non mediocrem contemptum habet. . . Vultis, dicam cujusnam opus perficiant illi, cui, cœnâ absolutâ, gratiarum actionis hymnos non offerunt ! Durum fortasse videbitur quòd sum dicturus, *sed necesse* est tamen ut ob plerorumque negligentiam dicatur. Quando ultimæ cœnæ communicavit Judas, nocte illâ postremâ, cæteris omnibus recumbentibus, ipse se proripiens excessit : illum imitantur et isti qui ante gratiarum actionem discedunt. Hæc igitur mente versemus, hæc apud nos cogitemus, et huic propositam sceleri damnationem reformidemur. Ipse suam tibi carnem largitur ; at tu, ne verbis quidem, eum remuneraris, neque pro iis quæ accepisti gratias agis. Atqui dùm hoc corporeo vesceris cibo, post mensam ad orationem te convertis : dùm verò spiritualis, et omnem creaturam tùm visibilem tùm invisibilem superantis, fis particeps ; tametsi homo sis et vilis naturæ, non expectas ut gratias agas et verbis et factis ? Quid est aliud quàm extremo supplicio sese obnoxium reddere ? *Gomil. de Baptismo Christi, in fine.*

Hæc igitur nos considerantes, Deo semper gratias agamus. Est enim prorsùs absurdum, nos opere quidem ipso beneficiis ejus quotidiè perfruentes, gratias ei nec sermone persolvere, et hoc cùm no-

bis rursùs prosit ipsa confessio. Si quidem gratiarum actio, illi quidem nihil omninò addit, nos autem magis illi familiares facit. Si enim nos, hominum beneficia recordantes, vehementiùs eorum amore succendimur; multò magis beneficiorum Dei in nos memores, studiosiores erimus ad ipsius mandata servanda. Idcircò Apostolus dixit: *et grati estote.* Optima quippe beneficiorum custos est ipsa memoria beneficiorum, et perpetua gratiarum actio. Propterea et reveranda ac salutaria illa mysteria, quæ in omni certè Ecclesiæ congregatione celebramus, *Eucharistia*, id est, gratiarum actio, nuncupatur. Sunt enim beneficiorum recordatio plurimorum, caputque ipsum divinæ erga nos charitatis ostendunt, nosque faciunt debitas Deo gratias semper exsolvere. Agamus igitur ei juges gratias, atque istud et verba et facta nostra præcedat et dirigat. *Idem, Homil.* 25 *in Matth.*

SEQUUNTUR LITANIÆ DEVOTISSIMÆ,

Per singulos hebdomadæ dies distributæ,

Quas Sacerdos, ante vel post Sacrum, pro sua devotione, recitare poterit.

DOMINICA.

BREVES SANCTORUM LITANIÆ.

In Sanctis constituit nobis Deus præsidium. S. Leo.

Hi sunt Fratrum amatores et populi Israël; hi sunt qui multùm orant pro populo et universa sancta civitate. 2. Machab. 15.

KYRIE, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie, eleïson.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.
Pater de cœlis *Deus*, qui sic dilexisti mundum,

ut Filium tuum unigenitum dares, miserere meî: ut in ipsum credens, eumque sequens, dignus sim qui in sacrificium tibi illum offeram.

Fili Redemptor mundi *Deus*, qui te pro nobis in ara crucis obtulisti Deo Patri hostiam puram et immaculatam; et qui dedisti nobis Carnem tuam ad manducandum, et Sanguinem tuum ad bibendum: miserere meî, ut tantum semper tractem mysterium eâ reverentiâ et honore, eâ devotione et timore, quibus oportet et decet.

Spiritus Sancte Deus, cujus ineffabili virtute, B. Virgo Maria Christum Dominum concepit et peperit: miserere meî, ut ego quoque eumdem Dominum ac Deum meum sincero affectu ac puro corde in hoc Sacramento concipere, et deinceps sanctis operibus palàm ostendere valeam.

Sancta Trinitas, unus *Deus*, qui, pro infinita clementia, me indignum peccatorem ad sacrum Altaris ministerium vocare dignatus es: miserere meî, ut tam sanctâ vocatione dignè ambulem, omnibus ornatus virtutibus.

Sancta Maria, de cujus utero Dei Verbum, Angelo nuntiante, carnem suscepit quam ego indignus offerre et sumere intendo: ora pro me, ut hæc sanctissima caro efficiatur mihi salus et vita.

Omnes *Sancti Angeli et Archangeli*, qui Filium Dei propter nos hominem factum, humiliter adorastis, jamque regnanti in cœlis semper ad ministerium assistitis: orate pro me, ut bonus ejusdem minister effectus, gradum bonum mihi acquiram, et multam fiduciam in fide.

Omnes *Sancti Patriarchæ et Prophetæ*, qui variis typis, figuris et umbris, hujus Sacrificii et Sacramenti mysteria præfigurastis, et ad Messiam ingenti desiderio, multis votis ac suspiriis anhelastis: orate pro me, ut illo ad altare fruens, eam reportem gra-

tiam et salutem, de qua exquirentes prophetastis.

Omnes *Sancti Apostoli*, qui primi ex hominibus à Christo assumpti estis, ad offerendum SS. Legis novæ Sacrificium: orate pro me, ut, ad idem munus electus, sollicitè curem me ipsum probabilem exhibere Deo.

Omnes *Sancti Evangelistæ*, qui institutionem hujus Sacramenti illustri testimonio asseruistis: orate pro me, ut ad illud cum fide, timore, et dilectione semper accedam.

Omnes *Sancti Discipuli Domini*, qui unà cum primis fidelibus perseverantes eratis quotidiè in communicatione fractionis panis, ita ut credentium esset cor unum et anima una: orate pro nobis, ut et nos qui de uno pane, et de uno calice participamus, non nisi in unione pacis et vinculo charitatis, ad Sacramentum pacis et amoris accedamus; ut unanimes uno ore honorificemus Deum et Patrem et Dominum nostrum Jesum Christum qui est pax nostra.

Omnes *SS. Innocentes*, qui Christo recens nato tenella corpora vestra, et ipsos infantiæ atque innocentiæ annos, novelli Martyres, consecrastis: orate pro me, ut ego ingrediar in innocentia mea ad Altare Dei, et unà cum hoc Sacrificio seu Sacramento, me ipsum Deo meo hostiam vivam, sanctam et placentem offerre valeam.

Omnes *SS. Martyres*, qui Christo, regi Martyrum, corpus et vitam in passione litanti, vicem quam potuistis per martyrium rependistis: orate pro me, ut spirituali martyrio mortificans membra mea super terram, dignè mortis ejus celebrem mysterium.

Omnes *SS. Pontifices et Confessores*, Sacerdotes Domini, qui dignâ Sacrorum oblatione et communione, omni benedictione cœlesti et gratiâ repleti estis; orate pro me, ut à sancta mensa rece-

dam, charitatis ignem spirans, et diabolo, divinâ virtute, terribilis factus.

Omnes *SS. Monachi et Eremitæ*, quibus dignus non erat mundus, quique per divini participationem mysterii, deponentes omne pondus et circumstans nos peccatum, per patientiam cucurristis ad propositam coronam: orate pro me, ut nec mundum, neque ea quæ in mundo sunt diligens, dignus eisdem efficiar repromissionibus.

Omnes *SS. Virgines et Viduæ*, quæ per castitatis studium, dignum Filio Dei in vobis habitaculum præparastis: orate pro me, ut et ego, expurgatis omnibus quæ ejus displicent Majestati, jucundum ei in corde meo exhibeam hospitium.

Omnes *Sancti et Sanctæ Dei*, qui beatificâ jam visione aspicitis, honoratis, et adoratis, quem nos hîc interim non nisi sub speciebus, et quasi in ænigmate videmus: intercedite pro me, ut per salutiferum hujus Sacramenti usum, vestro tandem dignus consortio inveniar. *Amen.*

Oremus.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili Passionis tuæ memoriam reliquisti; tribue, quæsumus, intercedentibus omnibus Sanctis tuis, ita nos corporis et sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

Pietate tuâ, quæsumus, Domine, nostrorum solve vincula peccatorum; et intercedente B. Mariâ semper Virgine, cum omnibus Sanctis tuis, nos famulos tuos, benefactores nostros, atque loca nostra in omni sanctitate custodi; omnesque consanguinitate, affinitate atque familiaritate nobis conjunctos à vitiis purga, virtutibus illustra, pacem et salutem nobis

tribue: hostes visibiles et invisibiles remove, carnalia desideria repelle, aërem salubrem et terræ fertilitatem indulge, amicis et inimicis nostris charitatem largire, atque Urbem hanc N. cum omnibus in ea habitantibus ab omni peste, infideliumque et hæreticorum feritate et potentia illæsam conserva; et omnibus Fidelibus vivis et defunctis, in terra viventium vitam et requiem æternam concede; et nostrum Pontificem N. Antistitem N. Regem N. omnes prælatos, et cunctum Populum Christianum, ab omni adversitate custodi; et benedictio tua sit super nos semper. Per Christum D. N. *Amen.*

FERIA II.

Litaniæ pro Fidelibus Defunctis.

Sancta et salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur. 2. Macch. 12. ℣. 46.

KYRIE, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie, eleïson.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.
Pater de cœlis, Deus, miserere omnium Fidelium defunctorum.
Fili, Redemptor mundi, Deus, miserere.
Spiritus Sancte, Deus, miserere.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere.
Sancta Maria, ora pro Fidelibus defunctis.
Sancta Dei Genitrix, ora.
Sancta Virgo Virginum, ora.
Sancte Michaël, ora.
Omnes Sancti Angeli et Archangeli, orate.
Sancte Joannes Baptista, ora.
Sancte Joseph, ora.
Omnes Sancti Patriarchæ et Prophetæ, orate.
Sancte Petre, ora.
Sancte Paule, ora.

Sancte Joannes, ora.
Omnes Sancti Apostoli et Evangelistæ, orate.
Sancte Stephane, ora.
Sancte Laurenti, ora.
Omnes Sancti Martyres, orate.
Sancte Gregori, ora.
Sancte Ambrosi, ora.
Omnes Sancti Pontifices et Confessores, orate.
Sancta Maria Magdalena, ora.
Sancta Catharina, ora.
Omnes Sanctæ Virgines et Viduæ, orate.
Omnes Sancti et Sanctæ Dei, intercedite pro Fidelibus defunctis.
Propitius esto, parce eis, Domine.
Propitius esto, exaudi eos, Domine.
Ab omni malo, libera eos, Domine.
Ab ira tua, libera.
A flamma ignis, libera.
A regione umbræ mortis, libera.
Per immaculatam Conceptionem tuam, libera.
Per Nativitatem tuam, libera.
Per dulcissimum Nomen tuum, libera.
Per multitudinem miserationum tuarum, libera.
Per acerbissimam passionem tuam, libera.
Per sanctissima vulnera tua, libera.
Per pretiosissimum sanguinem tuum, libera.
Per ignominiosam mortem, quâ nostram, moriendo, destruxisti, libera eos, Domine.
Peccatores, te rogamus, audi nos.
Qui Peccatricem absolvisti et Latronem exaudisti, te rogamus, audi nos.
Qui salvandos salvas gratis, te rogamus.
Ut parentes, propinquos, et benefactores nostros omnibus peccatis et pœnis suis absolvas, te rog.
Ut omnium fidelium defunctorum, quorum specialis memoria in terris non habetur, meminisse et

miserere digneris, te rogamus.
Ut omnibus in Christo quiescentibus locum refrigerii, lucis et pacis indulgeas, te rogamus.
Ut luctum eorum in gaudium convertas, te rog.
Ut desiderium ipsorum adimplere digneris, te rog.
Ut faciat eos pleniùs benedicere te, et Sacrificium tibi laudis tuæ offerre, te rogamus.
Ut eos in tuorum societate constituas Electorum, te rogamus.
Fili Dei, te rogamus.
Fons pietatis, te rogamus.
Qui claves habes mortis et inferni, te rogamus.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem sempiternam.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.

Kyrie, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie eleïson.
Pater noster, etc.
℣. Et ne nos inducas, etc.
℟. Sed libera nos, etc.
℣. A porta inferi.
℟. Erue animas eorum.
℣. Requiescant in pace.
℟. Amen.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.

OREMUS.

DEUS, qui inter apostolicos Sacerdotes, famulos tuos Pontificali seu Sacerdotali fecisti dignitate vigere: præsta, quæsumus, ut eorum quoque perpetuo aggregentur consortio.

Deus, veniæ largitor, et humanæ salutis amator, quæsumus clementiam tuam, ut nostræ congregationis fratres, propinquos et benefactores, qui ex seculo transierunt, Beatâ Mariâ semper Virgine intercedente, cum omnibus Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis consortium pervenire concedas.

Fidelium, Deus, omnium conditor et redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum, ut indulgentiam quam semper optaverunt piis supplicationibus consequantur. Qui vivis et regnas, Deus, in secula seculorum. Amen.

Feria III.

Litaniæ Sanctorum Angelorum.

Habetote familiares Angelos, et frequentate eos sedulâ cogitatione et devotâ oratione. S. Bern. in Ps. *Qui habitat.*

Kyrie, eleison, Christe, eleison. Kyrie, eleison.
Christe, audi nos. Christe, exaudi nos.
Pater de cœlis Deus, miserere nobis.
Fili Redemptor mundi, Deus, miserere.
Spiritus Sancte Deus, miserere.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere.
Sancta Maria, Regina Angelorum, ora pro nobis.
Sancte Michaël, qui populo Dei semper defensor fuisti, ora.
Sancte Gabriel, qui Incarnationis Verbi divini nuntius extitisti, ora.
Sancte Raphaël, qui Tobiam salvum duxisti et reduxisti, ora.
Sancti Seraphim, orate.
Sancti Cherubim, orate.
Sancti Throni, orate.
Sanctæ Dominationes, orate.

Sanctæ Virtutes, orate.
Sanctæ Potestates, orate.
Sancti Principatus, orate.
Sancti Archangeli, orate.
Sancti Angeli, orate.
Qui excelsum magni Dei thronum circum statis, orate.
Qui jugiter Deo Sanctus, Sanctus, Sanctus concinitis, orate.
Qui semper faciem Patris, qui in cœlis est, videtis, orate.
Qui hominum curam et custodiam, à Deo mandatam accepistis, orate.
Qui Loth cum suis de medio impiorum eduxistis, or.
Qui Jacob de cunctis malis eruistis, orate.
Qui Moïsi legem Dei tradidistis, orate.
Qui nato Salvatore, gloriam Deo, et pacem hominibus, gratulando decantastis, orate.
Qui Christo in deserto, post depulsum tentatorem, ministrastis, orate.
Qui Lazarum in sinum Abrahæ deportastis, orate.
Qui Dei famulos ex carceribus et aliis vitæ periculis sæpè liberastis, orate.
Qui sanctis Martyribus in tormentis sæpiùs solatio fuistis, orate.
Qui orantium preces ad Deum defertis, orate.
Qui super uno peccatore pœnitentiam agente, gaudetis, orate.
Qui super regna et provincias constituti estis, orate.
Qui cum Christo in majestate sua ad judicandum procedente venturi estis, orate.
Administratorii Spiritus, qui capientibus hæreditatem salutis, in ministerium missi estis, orate.
Ministri Dei, qui facitis voluntatem ejus, orate.
Omnes Sancti beatorum spirituum ordines, orate.
A cunctis periculis, per Sanctos Angelos tuos, libera nos, Domine.

Ab insidiis diaboli, per Sanctos Angelos tuos, lib.
Ab omni peccato, per Sanctos Angelos tuos, lib.
A subitanea et improvisa morte, per Sanctos Angelos tuos, libera nos, Domine.
Peccatores, te rogamus, audi nos.
Per Sanctos Angelos tuos, te rogamus.
Ut nobis parcas, te rogamus.
Ut nobis indulgeas, te rogamus.
Ut Ecclesiam tuam regere et conservare digneris, te rogamus.
Ut Reipublicæ Christianæ pacem et unitatem largiri digneris, te rogamus.
Ut omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, te rogamus.
Ut in hora mortis nostræ Sanctos Angelos tuos ad nos mittere digneris, te rogamus.
Ut post mortem, animas nostras, per manus Sanctorum Angelorum recipere, et æternâ beatitudine donare digneris, te rogamus.
Fili Dei, te rogamus, audi nos.
Agnus Dei, etc.

℣. Omnes Sancti Beatorum Spirituum Ordines, orate pro nobis.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

ORATIO.

DEUS, qui miro ordine Angelorum ministeria hominumque dispensas, concede propitius, ut à quibus tibi ministrantibus in cœlo semper assistitur, ab his in terra vita nostra muniatur, per Christum, etc.

Oratio ad S. Michaëlem Archangelum.

O SANCTE Michaël Archangele, cœlestis Militiæ Princeps, qui semper stas in adjutorium populo Dei, et præliatus es cum magno dracone, serpente

antiquo, eumque projecisti de cœlo; et Ecclesiam Dei fortiter propugnas, ut portæ inferi non possint prævalere adversùs eam; oro te ex intimo corde, ut et mihi adsis in hoc difficili et ancipiti prælio, quod mihi fragili et inermi creaturæ, cum eodem hoste gerendum est. Tu esto mecum, Princeps fortissime, ut superbo draconi, quem tu virtute divinâ gloriosè vicisti, quemque Christus supremus Rex noster in assumpta nostra natura prostravit, fortiter resistere, eique feliciter prævalere possim; et ita de hoste triumphans, unà tecum et cum Sanctis Angelis jugiter laudem clementiam Dei, qui quidem Angelis malis, post peccati ruinam, justo judicio negavit misericordiam; nobis tamen hominibus, post lapsum, tam misericorditer resurgere dedit ad gratiam.

Oratio ad Angelum custodem.

O ANGELE Dei, qui custos es meî, me tibi commissum pietate supernâ, (hodie) vel (hâc nocte) illumina, custodi, regè et guberna, et in hora mortis protege.

℣. Angelis suis Deus mandavit de te.

℟. Ut custodiant te in omnibus viis tuis.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, qui me, licet indignum, ad imaginem tuam creasti, et Angelum tuum sanctum ad meî custodiam deputasti: da mihi servo tuo, illius ductu et custodiâ, malorum omnium, tam animæ quàm corporis, pericula feliciter pertransigere; et post hujus vitæ curriculum cum illo ad æterna gaudia pervenire. Per Christum, etc.

Alia Oratio ad eumdem.

QUANTUM debeo, ô Sancte Angele, communi

nostro Domino et Parenti, qui te mihi dedit, ut duceres, videns cæcum, sapiens stultum, fortis imbecillem, gnarus viæ ignarum, et quidem inter tot pericula et præcipitia! O quoties me discriminibus exemisti! Quoties ad interitum ruentem servasti! Maximas tibi gratias ago pro eo quod præstas mihi quotidiè; et enixè oro atque obtestor ut servare me ac tueri pergas, abducas à malo, impellas ad bonum; coge etiam nolentem, adjuva volentem, sustine euntem; denique sic ducito, ut tandem ad beatitudinem perducas, quâ tu semper jam frueris; ut quemadmodum hîc tuus sui pupillus et cliens, sim illic civis et socius; et gaudeas creditam commissamque tuæ curæ animam tam felici portui apulisse. *Amen.*

FERIA IV.

Litaniæ S. Joseph,

Sponsi Genitricis Dei Mariæ.

Ite ad Joseph. (Gen. 41.) *Constituit eum* Deus *Dominum domûs suæ et principem omnis possessionis suæ.* Ps. 104.

KYRIE, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie, eleïson.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.
Pater de cœlis, Deus, miserere nobis.
Fili Redemptor mundi, Deus, miserere.
Spiritus Sancte, Deus, miserere.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere.
Sancta Maria Sponsa Sancti Joseph, ora pro nobis.
Sancte Joseph, in sponsum Mariæ præ omnibus electe, ora.
Sancte Joseph, ineffabilibus benedictionibus dotate, ora.
Sancte Joseph, Patriarcharum culmen, ora.
Sancte Joseph, adjutorium Mariæ simillimum, ora.

Sancte Joseph, Vir Virgo Virginis Matris, ora.
Sancte Joseph, antesignane virginei conjugii, ora.
Sancte Joseph, solatium Dei Genitricis, ora.
Sancte Joseph, Fili David, ora.
Sancte Joseph, cujus Filius dici et putari dignatus est Filius Dei, ora.
Sancte Joseph, cui Dominus universorum se subjecit, ora.
Sancte Joseph, *quem, tanquam alterum David, Deus invenit secundùm cor suum*, (S. Bern.) ora.
Sancte Joseph, qui dignus habitus es, *cui tutò committeret Deus secretissimum atque sacratissimum Cordis sui arcanum*, (S. Bern.) ora.
Sancte Joseph, *cui datum est non ignarum esse mysterii, quod nemo Principum hujus seculi agnovit*, (idem.) ora.
Sancte Joseph, *qui, quod multi reges et prophetæ voluerunt videre ac audire, et non viderunt, nec audierunt, meruisti non solùm videre et audire, sed etiam portare, deducere, amplecti, deosculari, nutrire et custodire*, (idem.) ora.
Sancte Joseph, Christi pueri, post Virginem, adorator prime, ora.
Sancte Joseph, moderator incarnatæ sapientiæ, ora.
Sancte Joseph, nutritie Pastoris universi, ora.
Sancte Joseph, organum Verbi silentis, ora.
Sancte Joseph, custos thesauri cœlorum, ora.
Sancte Joseph, redemptor Redemptoris oblati, ora.
Sancte Joseph, servator Salvatoris mundi, ora.
Sancte Joseph, dux Rectoris omnium, ora.
Sancte Joseph, hospes Dei peregrinantis, ora.
Sancte Joseph, coadjutor magni consilii, ora.
Sancte Joseph, caput nobilissimæ et sanctissimæ Familiæ, ora.
Sancte Joseph, cui Rex et Regina Cœlorum servierunt, ora.

Sancte Joseph, Jesu et Mariæ singulariter dilecte, ora.

Sancte Joseph, cui *par in terra non est natus*, (Eccli. 49.) ora.

Sancte Joseph, *tantò melior Angelis effecte, quantè differentius præ illis nomen hæreditasti*, ora.

Sancte Joseph, *cui gratiam Jesus et Maria vultu, voce, vitâ et continuâ conservatione per tot annos afflàrunt*, ora.

Sancte Joseph, *in castitate mundissime*, (S. Bernardin.) orat.

Sancte Joseph, *in humilitate profundissime*, (idem.) ora.

Sancte Joseph, *in charitate ardentissime*, (S Bernardin.) ora.

Sancte Joseph, *in contemplatione altissime*, (idem.) ora.

Sancte Joseph, *vir juste atque perfecte*, (Gen. 6.) ora.

Sancte Joseph, pretiosissimâ, inter brachia Christi et Mariæ, morte functe, ora.

Sancte Joseph, qui cum Christo, inter alios, resurrexisti, ora.

Sancte Joseph, qui corpere et animo peculiaribus gloriæ donis frueris, ora.

Sancte Joseph, qui solio Matris et Filii tam proximè assides, ora.

Sancte Joseph, *in salutem Electorum Dei maxime*, (Eccli.) ora.

Sancte Joseph, *Princeps fratrum*, (C. 50.) ora.

Sancte Joseph, *firmamentum gentis*, (ibid.) ora.

Sancte Joseph, *stabilimentum populi*, (ibid.) ora.

Sancte Joseph, protector morientium, ora.

Sancte Joseph, præsidium nostrum, ora.

Agnus Dei, etc.

Ant. Beatus ille servus, quem constituit Domi-

nus suæ Matris solatium, suæ carnis nutritium, solum denique in terris magni consilii coadjutorem fidelissimum.

℣. Ora pro nobis, Sancte Joseph.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.

SANCTISSIMÆ Genitricis tuæ Sponsi, quæsumus, Domine, meritis adjuvemur: ut quod possibilitas nostra non obtinet, ejus nobis intercessione donetur. Qui vivis et regnas in secula seculorum. *Amen.*

Alia Oratio.

Ant. Fecit me Dominus quasi Patrem Regis, et Dominum universæ terræ; venite ad me, et ego dabo vobis omnia bona.

℣. Sancte Joseph, noli despicere animam meam.

℟. Et animas servorum tuorum.

OREMUS.

CUSTODI nos, Domine, protectione perpetuâ, qui Beatum Joseph Unigenito tuo nutritium, et Virgini Matri custodem providisti. Per eumdem Christum D. N. *Amen.*

Alia Oratio.

AVE, Joseph, gratiâ plene; Jesus et Maria tecum: benedictus tu in hominibus, et benedictus fructus Sponsæ tuæ, Jesus. Sancte Joseph, Pater nutritie Jesu, et B. V. Mariæ Sponse, ora pro nobis clientibus tuis, nunc et in hora mortis nostræ. *Amen.*

℣. Magna est gloria ejus in salutari tuo, Domine.

℟. Gloriam et magnum decorem imposuisti super eum.

OREMUS.

FAC nos, Domine, genitricis tuæ Sponsi merita

dignè recolere ; virtutes ejus, puritatis, charitatis et vitæ absconditæ, perpetuò imitari ; ut ejus apud te intercessione, omnia nobis adversantia, in hora mortis superare valeamus, et ad te feliciter pervenire. Qui vivis et regnas, etc.

Alia Oratio.

MAGNE Joseph, Fili David,
Custos date Virgini,
Quem et Virgo nuncupavit
Patrem Christi Domini.
Qui fidelis servus Dei
Datus es familiæ,
Precor, velis curam meî,
Tanquam pater, gerere.

℣. Invenit Joseph gratiam coràm Domino suo.
℟. Et ministrabat ei.

OREMUS.

PRÆSTA, quæsumus, omnipotens Deus, ut sicut Beatus Joseph Unigenito tuo, nato de Maria Virgine, suis manibus reverenter ministrare meruit ; ita nos facias cum cordis munditia tuis altaribus deservire. Per eumdem Christum, etc.

FERIA V.

Litaniæ Sanctissimi Sacramenti.

KYRIE, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie, eleïson.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.
Pater de cœlis, Deus, miserere nobis.
Fili Redemptor mundi, Deus, miserere.
Spiritus sancte, Deus, miserere.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere.
Panis vive, qui de cœlo descendisti, miserere.
Deus abscondite et Salvator, miserere.
Frumentum Electorum, miserere.

Vinum

Vinum germinans Virgines, miserere.
Panis pinguis, et deliciæ Regum, miserere.
Juge sacrificium, miserere.
Oblatio munda, miserere.
Agnus absque macula, miserere.
Mensa purissima, miserere.
Angelorum esca, miserere.
Manna absconditum, miserere.
Memoria mirabilium Dei, miserere.
Panis supersubstantialis, miserere.
Verbum caro factum, miserere.
Habitans in nobis, miserere.
Hostia sancta, miserere.
Calix benedictionis, miserere.
Mysterium fidei, miserere.
Præcelsum et venerabile Sacramentum, miserere.
Sacrificium omnium sanctissimum, miserere.
Verè propitiatorium pro vivis et defunctis, mis.
Cœleste antidotum, quo à peccatis præservamur, mi.
Stupendum super omnia miraculum, miserere.
Sacratissima dominicæ Passionis commemoratio, mi.
Donum transcendens omnem plenitudinem, miser.
Memoriale præcipuum divini amoris, miserere.
Divinæ affluentia largitatis, miserere.
Sacrosanctum et augustissimum mysterium, mis.
Pharmacum immortalitatis, miserere.
Tremendum ac vivificum Sacramentum, miserere.
Panis omnipotentiâ Verbi caro factus, miserere.
Incruentum sacrificium, miserere.
Cibus et conviva, miserere.
Dulcissimum convivium, cui assistunt angeli ministrantes, miserere.
Sacramentum pietatis, miserere.
Vinculum charitatis, miserere.
Offerens et oblatio, miserere.
Spiritualis dulcedo, in proprio fonte degustata, mi.

Refectio animarum sanctarum, miserere.
Viaticum in Domino morientium, miserere.
Pignus futuræ gloriæ, miserere.
Propitius esto, parce nobis, Domine.
Propitius esto, exaudi nos, Domine.
Ab indigna Corporis et Sanguinis tui susceptione, libera nos, Domine.
A concupiscentia carnis, libera.
A concupiscentia oculorum, libera.
A superbia vitæ, libera.
Ab omni peccandi occasione, libera.
Per desiderium illud, quo hoc Pascha cum discipulis manducari desiderasti, libera.
Per summam humilitatem, quâ Discipulorum pedes lavasti, libera.
Per ardentissimam charitatem, quâ hoc *divinum* Sacramentum instituisti; libera.
Per Sanguinem tuum pretiosissimum, quem nobis in altari reliquisti, libera.
Per quinque vulnera hujus tui Corporis sacratissimi, quæ pro nobis suscepisti, libera.
Peccatores, te rogamus, audi nos.
Ut in nobis fidem, reverentiam et devotionem hujus admirabilis Sacramenti augere et conservare digneris, te rogamus, audi nos.
Ut ad frequentem usum Eucharistiæ per veram peccatorum confessionem, nos perducere digneris, te.
Ut nos ab omni hæresi, perfidia, ac cordis cæcitate liberare digneris, te rogamus.
Ut Sanctissimi hujus Sacramenti pretiosos et cœlestes fructus nobis impertiri digneris, te rogamus.
Ut in hora mortis nostræ hoc cœlesti viatico nos confortare et munire digneris, te rogamus.
Fili Dei, te rogamus, audi nos.
Agnus Dei, qui tollis, etc.
Christe, audi nos, Christe, exaudi nos.

OREMUS.

DEUS, qui nobis sub Sacramento mirabili Passionis tuæ memoriam reliquisti; tribue, quæsumus, ita nos Corporis et Sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis, etc.

Alia Oratio.

AVE, verum corpus natum
De Maria Virgine;
Verè passum, immolatum
In cruce pro homine:
Cujus latus perforatum,
Undâ *fluxit* cum sanguine;
Esto nobis prægustatum
Mortis in examine.
O Jesu dulcis! O Jesu pie!
O Jesu, Fili Mariæ!
℣. Iste Deus meus.
℟. Et glorificabo eum.

OREMUS.

TRIBUE nobis, Domine, Deus, ut qui Jesum Christum, pro nobis natum de Virgine, et in Cruce passum, sub Sacramento præsentem esse credimus et confitemur, ex hoc divino fonte hauriamus sinceræ devotionis affectum. Per eumdem, etc.

Alia Oratio.

BONE Pastor, Panis vere,
Jesu, nostrî miserere;
Tu nos bona pasce; nos tuere;
Tu nos fac videre
In terra viventium.
Tu qui cuncta scis et vales,

Qui nos pascis hîc mortales,
Tuos ibi commensales,
Cohæredes et sodales
Fac Sanctorum civium. *Amen.*

℣. Gustate et videte.

℟. Quoniam suavis est Dominus.

OREMUS.

QUÆSUMUS, Domine Deus noster, ut nos, ad manducandum panem tuum, continuâ pietate renovare digneris, nec sine hoc æternæ vitæ pignore, ex præsenti seculo migrare permittas. Per Christum, etc.

℣. Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus.

℟. Et metuant eum omnes fines terræ.

OREMUS.

SIT nobis, Domine, fons omnis benedictionis et gratiæ, Sacramentum Corporis Unigeniti tui, quo nos in hac peregrinatione sustentas : ut in fortitudine cibi illius, usque ad montem sanctum tuum ambulantes, in tuo sinu quiescamus. Qui vivis, etc.

Oratio pro reparatione injuriarum Christo in Sacramento Euch. illatarum.

Ant. Domine, non secundùm peccata nostra facias nobis, neque secundùm iniquitates nostras retribuas nobis. Domine, ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum : citò anticipent nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus nimis. Adjuva nos, Deus salutaris noster : et propter gloriam nominis tui, Domine, libera nos : et propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum.

℣. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

℟. Et salutare tuum da nobis.

OREMUS.

GEMENTES ac dolentes super cunctis abominationibus, quæ fiunt in domo tua, propitius respice, misericors Deus; et pro contumeliis, quibus in Sacramento sui amoris impetitur Dominus Jesus, ipsum fac pro nobis esse apud te propitiationem. Qui tecum vivit.

Domine Jesu, qui zelo domûs Patris tui accensus, vendentes et ementes de Templo ejecisti; eumdem in nobis, per tua Sacramenta (*quæ sumpsimus* aut *sumpturi sumus*), zelum accende; ut et commissa in domo tuâ scelera plangere, et committenda avertere satagamus. Qui vivis, etc.

Oratio ad Sacrum Cor Jesu.

O COR amoris victima,
Amore nostrô saucium,
Mortalium spes ultima,
Solamen hîc mœrentium.

Tu Trinatis gloria,
Unit tibi se Filius:
Sunt Patris in te gaudia,
In te quiescit Spiritus.

Ave, admirabile Cor Jesu; te laudamus, benedicimus, te glorificamus; tibi gratias agimus, tibi cor nostrum offerimus, donamus, et consecramus; accipe et posside illud totum; purifica, illumina, et sanctifica, ut in ipso vivas et regnes in perpetuum. *Amen.*

℣. Jesu mitis et humilis corde.
℟. Fac cor nostrum secundùm cor tuum.

OREMUS.

RESPICE, quæsumus, Domine, in faciem et in Cor Christi tui; et sacris quibus ardet ignibus, ita corda nostra comburas, ut nihil nobis sapiat, nihil

nos delectet, nihil nos aliciat, præter ipsum Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat, etc.

Domine, Jesu Christe, qui ineffabiles Cordis tui divitias Ecclesiæ Sponsæ tuæ, singulari dilectionis beneficio, aperire dignatus es : concede propitius, ut gratiis cœlestibus, ex hoc divinissimo fonte manantibus, corda nostra ditari ac recreari mereantur. Qui vivis, etc.

Oratio ad Sacrum Cor Mariæ.

Quam sancta Matris viscera!
Quàm sancta sunt et ubera!
Regale sed cor omnibus
Miraculis præstantius.

Ave, Cor admirabile,
Thesaurus orbis, omnia
Collata nobis cœlitùs
Servans Dei mysteria.

℣. Cor Mariæ Cordi Jesu simillimum.
℟. Fac cor nostrum secundùm Cor Jesu.

OREMUS.

Clementissime Deus, qui ad peccatorum salutem, et miserorum perfugium, Cor immaculatum Mariæ, divino Cordi Filii ejus Jesu Christi, charitate et misericordiâ simillimum esse voluisti : concede ut qui hujus dulcissimi et amantissimi Cordis memoriam agimus, ejus intercessione ac meritis, secundùm Cor Jesu inveniri mereamur. Per eumdem, etc.

Domine, Jesu Christe, qui de Virginalis uteri thalamo procedens in ejusdem intemeratæ Virginis corde suaviter ac perpetuò quievisti; præsta, quæsumus, ut, peractis corporis et Sanguinis tui mysteriis, jugiter in cordibus nostris habitare digneris. Qui vivis, etc.

FERIA VI.

Litaniæ SS. Nominis Jesu,

Quas devotè recitantibus Sixtus. IV concessit 300 Indulgentiarum dies.,

Turris fortissima Nomen Domini; ad ipsum curret justus, et exaltabitur. Prov. 18. ℣. 10.

KYRIE, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie, eleïson.
Jesu audi nos, Jesu exaudi nos.
Pater de cœlis, Deus, miserere nobis.
Fili, Redemptor mundi Deus, miserere.
Spiritus sancte, Deus, miserere.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere.
Jesu, Fili Dei vivi, miserere.
Jesu splendor Patris, miserere.
Jesu candor lucis æternæ, miserere.
Jesu Rex gloriæ, miserere.
Jesu sol justitiæ, miserere.
Jesu Fili Mariæ Virginis, miserere.
Jesu amabilis, miserere.
Jesu admirabilis, miserere.
Jesu Deus fortis, miserere.
Jesu Pater futuri seculi, miserere.
Jesu magni consilii Angele, miserere.
Jesu potentissime, miserere.
Jesu patientissime, miserere.
Jesu obedientissime, miserere.
Jesu mitis et humilis corde, miserere.
Jesu amator castitatis, miserere.
Jesu amator noster, miserere.
Jesu Deus pacis, miserere.
Jesu auctor vitæ, miserere.
Jesu exemplar virtutum, miserere.
Jesu zelator animarum, miserere.

Jesu Deus noster, miserere.
Jesu refugium nostrum, miserere.
Jesu Pater pauperum, miserere.
Jesu thesaurus fidelium, miserere.
Jesu bone Pastor, miserere.
Jesu lux vera, miserere.
Jesu sapientia æterna, miserere.
Jesu bonitas infinita, miserere.
Jesu via et vita nostra, miserere.
Jesu gaudium angelorum, miserere.
Jesu Rex Patriarcharum, miserere.
Jesu Inspirator Prophetarum, miserere.
Jesu Magister Apostolorum, miserere.
Jesu Doctor Evangelistarum, miserere.
Jesu fortitudo Martyrum, miserere.
Jesu lumen Confessorum, miserere.
Jesu puritas Virginum, miserere.
Jesu gloria Sacerdotum, miserere.
Jesu corona Sanctorum omnium, miserere nobis.
Propitius esto, parce nobis, Jesu.
Propitius esto, exaudi nos, Jesu.
Ab omni peccato, libera nos, Jesu.
Ab ira tua, libera.
Ab insidiis diaboli, libera.
A spiritu fornicationis, libera.
A morte perpetua, libera.
A neglectu inspirationum tuarum, libera.
Per mysterium sanctæ Incarnationis tuæ, libera.
Per Nativitatem tuam, libera.
Per infantiam tuam, libera.
Per divinissimam vitam tuam, libera.
Per labores tuos, libera.
Per Agoniam et Passionem tuam, libera.
Per crucem et derelictionem tuam, libera.
Per languores tuos, libera.
Per Mortem et Sepulturam tuam, libera.

Per Resurrectionem tuam, libera.
Per Ascensionem tuam, libera.
Per gaudia tua, libera.
Per gloriam tuam, libera.
Per dulcissimam Virginem Matrem tuam, libera.
Agnus Dei, qui tollis, etc.
Jesu, audi nos. Jesu, exaudi nos.

℣. Sit nomen Domini benedictum.
℟. Ex hoc nunc et usque in sæculum.

OREMUS.

DEUS, qui gloriosissimum Nomen Jesu Christi Filii tui Domini nostri, fecisti Fidelibus tuis summo suavitatis affectu amabile, et malignis spiritibus tremendum atque terribile : concede propitius ut omnes qui hoc Nomen Jesu devotè venerantur in terris, sanctæ consolationis dulcedinem in præsenti percipiant, et in futuro gaudium exultationis, et interminabilis beatitudinis, obtineant in cœlis. Per eumdem.

Omnipotens sempiterne Deus, dirige actus nostros in beneplacito tuo; ut in nomine dilecti Filii tui mereamur bonis operibus abundare.

Sancti Nominis tui, Domine, timorem pariter et amorem fac nos habere perpetuum, quia nunquàm tuâ gubernatione destituis, quos in soliditate tuæ dilectionis instituis. Qui vivis.

S. Gregorii, de Passione Domini, breves Precationes.

1. O DOMINE, Jesu Christe, adoro te in Cruce pendentem, coronam spineam in capite portantem. Deprecor te, ut tua crux liberet me ab Angelo percutiente. Amen. *Pater. Ave.*

2. O Domine, Jesu Christe, adoro te in Cruce vulneratum, felle et aceto potatum. Deprecor te, ut vulnera tua sint remedium animæ meæ. Amen. *Pater. Ave.*

3. O Domine, Jesu Christe, rogo te per illam amaritudinem Passionis tuæ, quam in hora mortis sustinuisti, maximè tunc quando anima sanctissima de benedicto tuo corpore est egressa. Miserere animæ meæ in egressu de corpore meo, et perduc eam in vitam æternam. Amen. *Pater. Ave.*

4. O Domine, Jesu Christe, adoro te in sepulcro positum, myrrhâ et aromatibus conditum. Deprecor te, ut tua mors sit vita mea. Amen. *Pater. Ave.*

5. O Domine, Jesu Christe, adoro te descendentem ad inferos, et tuos indè liberantem captivos. Deprecor te, ut illuc nunquam me patiaris introire. Amen. *Pater. Ave.*

6. O Domine, Jesu Christe, adoro te à morte resurgentem, et in cœlum ascendentem, sedentemque ad dexteram Patris. Deprecor te ut illuc te sequi, tibi præsentari merear. Amen. *Pater. Ave.*

7. O Domine, Jesu Christe, Pastor bone, justos conserva, peccatores justifica, omnibus fidelibus miserere, et popitius esto mihi misero et indigno peccatori. Amen. *Pater. Ave.*

Oratio.

DOMINE Jesu Christe, Filî Dei vivi, pone Passionem, Crucem et Mortem tuam inter judicium tuum et animam meam, nunc et in hora mortis meæ.

Largiri mihi digneris gratiam et misericordiam, vivis veniam, defunctis requiem, Ecclesiæ tuæ pacem, cunctisque peccatoribus vitam et gloriam sempiternam. Qui vivis et regnas.

Oratio de singulis articulis Passionis.

DEUS, qui pro redemptione mundi, voluisti nasci; circumcidi; à Judæis reprobari; à Juda traditore osculo tradi; vinculis alligari; sicut agnus innocens

ad cædem duci; atque conspectibus Annæ, Caïphæ, Pilati, et Herodis indecenter offerri; falsis testibus accusari; flagellis et opprobriis vexari; sputis conspui; spinis coronari; colaphis cædi; arundine percuti; facie velari, vestibus exui; cruci clavis affigi; in cruce levari; inter latrones deputari; felle et aceto potari, et lanceâ vulnerari. Tu Domine per has sanctissimas pœnas tuas, quas ego indignus recolo, et per sanctam crucem et mortem tuam, libera me à pœnis inferni, et perducere digneris quò perduxisti latronem tecum crucifixum. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas in sæcula sæculorum. *Amen.*

Oratio ex septem ultimis verbis Christi in Cruce pendentis.

PIISSIME Jesu, qui pro salute mea dignatus es nasci in stabulo, vivere in laboribus, et mori in cruce, dic Patri tuo, pro me moriente: *Pater, dimitte illi;* sanctissimæ Matri tuæ: *Ecce filius tuus;* et animæ meæ: *hodie mecum eris in paradiso. Deus meus, Deus meus, ne derelinquas me. Sitio* ad te fontem vitæ; *consummatur* tempus vitæ meæ; *in manus tuas commendo spiritum meum;* suscipe, Domine; serva et miserere. Amen.

SABBATO.

Litaniæ B. Mariæ Virginis,

Quas devotè recitantibus Sixtus IV concessit 200 Indulgentiarum dies.

Totum nos habere voluit Deus per Mariam. S. Bernard.

KYRIE, eleïson. Christe, eleïson. Kyrie, eleïson.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.

Pater de cœlis, Deus, miserere nobis.
Fili, Redemptor mundi, Deus, miserere.
Spiritus Sancte, Deus, miserere.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere.
Sancta Maria, ora pro nobis.
Sancta Dei Genitrix, ora pro.
Sancta Virgo Virginum, ora pro.
Mater Christi, ora pro.
Mater divinæ gratiæ, ora pro.
Mater purissima, ora pro.
Mater castissima, ora pro.
Mater inviolata, ora pro.
Mater intemerata, ora pro.
Mater amabilis, ora pro.
Mater Creatoris, ora pro.
Mater Salvatoris, ora pro.
Virgo prudentissima, ora pro.
Virgo veneranda, ora pro.
Virgo prædicanda, ora pro.
Virgo potens, ora pro.
Virgo clemens, ora pro.
Virgo fidelis, ora pro.
Speculum justitiæ, ora pro.
Sedes sapientiæ, ora pro.
Causa nostræ lætitiæ, ora pro.
Vas spirituale, ora pro.
Vas honorabile, ora pro.
Vas insigne devotionis, ora pro.
Rosa mystica, ora pro.
Turris Davidica, ora pro.
Turris eburnea, ora pro.
Domus aurea, ora pro.
Fœderis arca, ora pro.
Janua cœli, ora pro.
Stella matutina, ora pro.
Salus infirmorum, ora pro.

Refugium peccatorum, ora pro.
Consolatrix afflictorum, ora pro.
Auxilium Christianorum, ora pro.
Regina Angelorum, ora pro.
Regina Patriarcharum, ora pro.
Regina Prophetarum, ora pro.
Regina Apostolorum, ora pro.
Regina Martyrum, ora pro.
Regina Confessorum, ora pro.
Regina Virginum, ora pro.
Regina Sanctorum omnium, ora pro.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis, Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos, Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.
Christe, audi nos. Christe, exaudi nos.

OREMUS.

DEUS ineffabilis misericordiæ, qui non sòlùm homo, sed etiam filius hominis fieri dignatus es, et mulierem matrem in terris habere voluisti, qui Deum patrem habebas in cœlis: da nobis, quæsumus, ejus memoriam devotè celebrare, ejus maternitatem summè venerari, ac ejus superexcellentissimæ dignitati humillimè subesse, quæ te de Spiritu Sancto concepit, te Virgo peperit, et te in terris sibi subditum habuit, Dominum nostrum Jesum Christum Filium Dei unigenitum. Qui cum eodem Deo Patre et Spiritu Sancto vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

Ant. Sub tuum præsidium confugimus, Sancta Dei Genitrix: nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus; sed à periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa et benedicta.

℣. Invoca et Dominum loquere Regi pro nobis.
℟. Et libera nos de morte. *Ephes.* 15.

OREMUS.

PROTEGE, Domine, famulos tuos subsidiis pacis; et Beatæ Mariæ semper virginis patrocinis confidentes, à cunctis hostibus et periculis redde securos. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Prosa de B. V. M.

INVIOLATA, integra et casta es, Maria.
Quæ es effecta fulgida cœli porta,
O Mater alma Christi charissima,
Suscipe pia laudum præconia.
Nostra ut pura pectora sint et corpora,
Te nunc flagitant devota corda et ora.
Tua per precata dulcisona,
Nobis concedas veniam per sæcula.
O benigna, ô Regina, ô Maria,
Quæ sola inviolata permansisti.
℣. Benedicta tu inter mulieres.
℟. Et benedictus fructus ventris tui.

OREMUS.

CORDIBUS nostris, quæsumus, Domine, gratiam tuam benignus infunde; et intercedente sanctissimâ Dei genitrice Mariâ, corpora nostra castitate, et mentes nostras humilitate et charitate sanctifica. Per eumdem.

Oratio S. Bern. ad B. V.

MEMORATE, ô piissima Virgo Maria, non esse auditum à sæculo, quemquam ad tua currentem præsidia, tua implorantem auxilia, tua petentem suffragia, esse derelictum. Ego tali animatus confidentiâ, ad te Virgo Virginum mater, curro, ad te venio, coram te gemens peccator assisto. Noli, mater Verbi, verba mea despicere; sed audi propitia, et exaudi. *Amen.*

℣. Ora pro nobis, Sancta Dei Genitrix.
℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.

FAMULORUM tuorum, quæsumus, Domine, delictis ignosce; ut, qui tibi placere de actibus nostris non valeamus, Genitricis Filii tui Domini nostri intercessione salvemur. Per eumdem.

Oblatio suî ad B. V.

SANCTA Maria, Mater Dei et Virgo, ego licet indignus qui serviam tibi, attamen de materni Cordis tui clementiâ confisus, eligo te hodie coram Angelo meo custode, et totâ cœlesti Curiâ, in meam Matrem et peculiarem Dominam, Patronam et advocatam; firmiterque propono me deinceps tibi et Filio tuo servire velle fideliter, et adhærere perenniter.

Obsecro te, Mater sacratissima, per amorem quo Filius tuus, jam moriturus in cruce, semet ipsum Patri suo, te verò Discipulo suo, et hunc vicissim tibi commendavit, ut me suscipias in curam et tutelam tuam, et adsis mihi in omnibus periculis et angustiis totius vitæ meæ; sed præcipuè in hora mortis. *Amen.*

Pro obtinenda castitate.

PER sanctam Virginitatem et immaculatam Conceptionem tuam, purissima Virgo Maria, emunda cor meum et carnem meam. *Amen.*

- Monstra te esse matrem; sumat per te preces, qui pro nobis natus, tulit esse tuus.

Gregorius XV, Decreto dato an. 1621, 13. *April.* *plurium annorum Indulgentiam concessit hæc piè pronuntiantibus :* benedicta sit purissima et immaculata Conceptio beatissimæ Virginis Mariæ.

ALIÆ LITANIÆ

In honorem D. N. J. C. Sacerdotis, et Victimæ, circa tempora Ordinationum præsertim dicendæ, ex Script. et imprimis ex Epist. ad Hebr.

KYRIE, eleïson. Christe eleïson. Kyrie, eleïson.
Christe, audi nos. Christe, exaudi nos.
Pater de cœlis, Deus, miserere nobis.
Fili, Redemptor mundi, Deus, miserere.
Spiritus Sancte Deus, miserere.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere.
Jesu, sacerdos in æternum, miserere.
Jesu, appellate à Deo Pontifex juxta ordinem Melchisedech, miserere.
Jesu Pontifex quem unxit Deus *Spiritu* sancto et virtute, *miserere.*
Jesu Pontifex magne, miserere.
Jesu Pontifex ex hominibus assumpte, miserere.
Jesu Pontifex pro hominibus constitute, miserere.
Jesu Pontifex confessionis nostræ, miserere.
Jesu Pontifex amplioris præ Moyse gloriæ, miserere.
Jesu Pontifex tabernaculi veri, miserere.
Jesu Pontifex futurorum bonorum, miserere.
Jesu Pontifex sancte, innocens et impollute, mis.
Jesu Pontifex fidelis, miserere.
Jesu Pontifex misericors, miserere.
Jesu Pontifex benefice, miserere.
Jesu Pontifex, Dei et animarum zelo succense, mis.
Jesu Pontifex in æternum perfecte, miserere.
Jesu Pontifex qui penetravit cœlos, miserere.
Jesu Pontifex sedens ad dexteram majestatis in excelsis, miserere.
Jesu Pontifex nunc apparens vultui Dei pro nobis, miserere.
Jesu Pontifex qui initiavit nobis viam novam et viventem, miserere.

Jesu Pontifex qui dilexit et lavit nos à peccatis in Sanguine suo, miserere.
Jesu Pontifex qui fecit nos regnum et Sacerdotes Deo Patri, miserere.
Jesu Pontifex qui tradidit semet ipsum pro nobis oblationem et Hostiam Deo, miserere.
Jesu hostia Dei et hominum, miserere.
Jesu hostia sancta, miserere.
Jesu hostia immaculata, miserere.
Jesu hostia accepta, miserere.
Jesu hostia placabilis, miserere.
Jesu hostia solemnis, miserere.
Jesu hostia magnifica, miserere.
Jesu hostia laudis, miserere.
Jesu hostia pacifica, miserere.
Jesu hostia propitiationis, miserere.
Jesu hostia reconciliationis, miserete.
Jesu hostia salutis, miserere.
Jesu hostia in qua habemus fiduciam et accessum ad Deum, miserere.
Jesu hostia quæ fecit utraque unum, miserere.
Jesu hostia mactata ab origine mundi, miserere.
Jesu hostia vivens in sæcula sæculorum, miserere.
Propitius esto, parce nobis, Jesu.
Propitius esto, exaudi nos, Jesu.
Ab omni malo, libera nos, Jesu.
A temerario in Clerum ingressu, libera.
A peccato sacrilegii, libera nos, Jesu.
A spiritu incontinentiæ, libera nos, Jesu.
A turpi quæstu, libera nos, Jesu.
Ab omni simoniæ labe, libera nos, Jesu.
Ab indignâ opum Ecclesiasticarum dispensatione, lib.
Ab amore mundi, ejusque pomparum, libera.
Ab indignâ mysteriorum celebratione, libera.
Per æternum Sacerdotium tuum, libera nos, Jesu.
Per sanctam Divinitatis unctionem quâ à Deo Pa-

tre in Sacerdotem inauguratus fuisti, libera.
Per sacerdotalem spiritum tuum, libera nos, Jesu.
Per ministerium illud quo Patrem tuum super terram clarificasti, libera nos, Jesu.
Per cruentam tuî ipsius immolationem semel in cruce factam, libera nos, Jesu.
Per illud idem sacrificium in Altare quotidiè renovatum, libera nos, Jesu.
Per divinam illam potestatem, quam in Sacerdotibus tuis, unicus et invisibilis Sacerdos, exerces, libera nos, Jesu.

Ut omnes Ecclesiasticos Ordines in sancta Religione conservare digneris, te rogamus, audi nos.
Ut fiat in illis spiritus Sacerdotii tui, te rogamus.
Ut labia Sacerdotum scientiam custodiant, te rog.
Ut in messem tuam mittas operarios inconfusibiles, te rogamus, audi nos.
Ut ministros tuos efficias flammam ignis, te rog.
Ut suscites Pastores secundùm cor tuum, te rog.
Ut omnes Sacerdotio fungentes irreprehensibiles sint et sine maculâ, te rogamus, audi nos.
Ut qui viderint Ministros Altaris, Dominum venerentur, te rogamus, audi nos.
Ut sint offerentes tibi sacrificia in justitiâ, te rog.
Ut per eos sanctissimi Sacramenti cultum ubique promovere digneris, te rogamus, audi nos.
Sacerdos et victima, te rogamus, audi nos.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Parce nobis, Jesu.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Exaudi nos, Jesu.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Miserere nobis, Jesu.
Jesu Sacerdos, audi nos.
Jesu Sacerdos, exaudi nos.

OREMUS.

DOMINE Jesu, Apostole et Pontifex Confessionis nostræ, qui cùm in formâ Dei esses, exinanisti temet ipsum, et per omnia fratribus similari voluisti, ut misericors fieres et fidelis Pontifex ad Deum, et repropitiares delicta populi; compatere, quæsumus, infirmitatibus nostris; emunda, per sanguinem tuum, conscientiam nostram ab operibus mortuis ad serviendum Deo viventi: et præsta ut adeuntes cum fiduciâ ad thronum gratiæ, misericordiam consequamur et gratiam inveniamus in auxilio opportuno; Qui vivis et regnas in secula seculorum. *Amen.*

Deus, qui ad majestatis tuæ gloriam et generis humani salutem, Unigenitum tuum summum constituisti Sacerdotem: præsta ut quos mysteriorum suorum elegit cooperatores et dispensatores, ministerium quod acceperunt, fideliter impleant.

Deus tuorum gloria Sacerdotum, qui ad immortales triumphos eos extulisti, qui fideliter ministerium suum impleverunt; præsta, ut eorum intuentes exitum conversationis, virtutes imitemur. Per Dominum.

Oratio pro Ordinandis.

ECCLESIÆ tuæ, Deus sanctificator et custos, suscita in ea, per Spiritum tuum, idoneos et fideles sanctorum mysteriorum dispensatores; ut eorum ministerio et exemplo Christiana plebs in viam salutis, te protegente, dirigatur.

Deus, qui ministrantibus et jejunantibus Discipulis, segregari jussisti Saülum et Barnabam in opus ad quod assumpseras eos; adesto nunc Ecclesiæ tuæ jejunanti et oranti; et tu, qui omnium corda nosti, ostende quos elegeris in ministerium.

Bone Pastor, qui animam tuam posuisti pro ovi-

bus tuis; et easdem carnis et sanguinis tui alimento vivificas; reple eodem charitatis spiritu quos ad gregis tui custodiam destinasti; ut libentissimè pro salute ovium tuarum et impendant sua, et seipsos superimpendant. Qui vivis.

Oratio ad renovandam Ordinat. gratiam.

1. RESSUSCITA in nobis, Domine, gratiam salutarem quam per manuum impositionem nobis largiri dignatus es; ut, quos tibi Ministros consecrasti, fideles dispensatores inveniamur.

2. Deus, qui summus Sacerdos et hostia, tuo Corpore et Sanguine reficis, Ministros quos tibi consecrasti: concede, quæsumus, ut tui sacerdotii consortes dignè ambulemus vocatione quâ vocati sumus, et plebem tuam pascere studeamus verbo et exemplo. Qui vivis.

3. Deus, qui facis Angelos tuos Spiritus, et Ministros flammam ignis; emitte spiritum tuum, et renova faciem Cleri; ut Sacerdotes, velut administrorii spiritus in ministerium mihi, de regno tuo tollant omnia scandala; et ignem, quem venisti mittere in terram, in omnium cordibus accendant.

ORATIONES DIVERSÆ.

Oratio ad Sanctum Patronum.

SANCTE N. qui, licèt jam de tua immortalitate securus sis, adhuc tamen de mea sollicitus es: adjuva orationis suffragio, quem erudisti conversationis exemplo. Verè etenim possum in vita tua, tanquam in speculo, et videre quid corrigam, et eligere quid sequar. Fuisti similis mihi, passibilis, cicumdatus infirmitate, et tentatus per omnia; sed in charitate radicatus et fundatus, calcasti mundum furentem, sprevisti blandientem, et vicisti malignum. Pater mi, obsecro ut fiat in me duplex spiritus tuus; ut

imitator tuî sim, sicut et tu Christi. Trahe me post te, curram in odorem unguentorum tuorum, seu tuarum virtutum. Ex qua die consepultus sum cum Christo per Baptismum in mortem, datus es mihi testis et custos propositi mei. Deprecor ergo te, ut adjuves me in orationibus tuis pro me ad Deum; ut teneam spei meæ confessionem indeclinabilem; et satagens ut per bona opera certam meam vocationem et electionem faciam, ad destinatum persequar, ad bravium supernæ vocationis in Christo Jesu. *Amen.*

Oratio ad Patronum menstruum.

PATRONE dulcissime, Sancte N. me tibi pietate supernâ commissum, sub tua protectione suscipe; à cunctis mentis et corporis periculis defende; et divini amoris ignem in corde meo accende.

℣. Ora pro nobis, sancte N.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.

DEUS, qui mihi, per singulos menses, aliquem è cœlitibus Patronum assignas: concede propitius, ut intercessione beati hujus, quem Patronum, hoc mense, de tua benignitate suscepi, ego et omnes parentes, amici et inimici mei, præsens gratiæ auxilium sentiamus; et ejusdem gratiæ munitus auxilio, virtutem, quam suo docuit exemplo, valeam exercere. Per Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Oratio Clerici solâ Tonsurâ initiati.

DOMINE, Jesu Christe, qui initiasti nobis viam novam et viventem per velamen, id est, carnem tuam in introitu sanctorum; da leges tuas in corde meo, et in mente mea superscribe eas, et iniquitatum mearum jam non recorderis ampliùs. In capite libri

scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam, Deus meus volui, et legem tuam in medio cordis mei; in quocumque enim loco fueris, Domine, mi Rex, sive in morte, sive in vita; ibi erit servus tuus. Scio, Deus meus, quòd probes corda, et simplicitatem diligas, undè et ego in simplicitate cordis mei lætus offero me ipsum, Domine, Deus patrum nostrorum; custodi in æternum hanc voluntatem cordis mei, et semper in venerationem tui mens mea permaneat. Nunquam sit in me consilium discedendi à Deo vivo, nec te relinquam diligens hoc seculum: sanctifica me in veritate, ut sim sanctus corpore et spiritu, utens hoc mundo tanquam non utens, et solùm modo sollicitus quomodo placeam tibi ut sis portio mea in terra viventium. *Amen.*

Oratio Clerici in Minoribus Ordinibus constituti.

Tu solus, Domine Jesu Christe, habes clavem David: aperis enim, et nemo claudit; claudis, et nemo aperit. Tu solus aperis sensum ut intelligamus Scripturas. Tu solus in potestate imperas spiritibus immundis. Tu lux mundi, quam qui sequitur non ambulat in tenebris. Confice me zelo domûs tuæ, ut stans jugiter ad hostiam tabernaculi, et observans custodias Domini nocte et die, prohibeam profanari Templum gloriæ tuæ. Revela oculos meos ut legam in libro legis Dei distinctè et apertè ad intelligentiam et ædificatiònem Fidelium. Contere Satanam sub pedibus meis velociter: et præsta ut sic luceat lux mea coram hominibus, ut videant opera mea bona, et glorificent Patrem meum qui in cœlis est. *Amen.*

Oratio Subdiaconi.

Domine Jesu Christe, qui sanctificari vis in iis qui appropinquant tibi, mundari eos præcipis qui fe-

runt vasa Domini, continentiamque eis inesse jubes, da quod jubes, et jube quod vis. Quis enim potest facere mundum de immundo conceptum semine! Nonne tu qui solus es. Munda me ergo ab omni inquinamento carnis et spiritûs, ut perficiam sanctificationem meam in timore Dei: non præsumam circumdare altare tuum aut tangere vasa quæ ad usum sanctuarii pertinent, nisi lavero inter innocentes manus meas, et fulserint velut mundissimæ manus meæ: nequando irascaris indignatione contra me, et percutias me super temeritate. Qui vivis, etc.

Oratio Diaconi.

DOMINE Jesu Christe, sanctorum minister et tabernaculi veri, quod fixit Deus et non homo: qui, quos constituerint Apostoli tui super Leviticum opus, viros plenos Spiritu sancto et sapientiâ eligi voluisti; et qui me non meis meritis intra eorumdem Levitarum numerum dignatus es aggregare: da mihi, et omnibus qui tanto ministerio gloriantur, vigili sollicitudine pauperum tuorum curam habere; ut singulis, prout cuique opus est, dividantur bona tua: da Spiritum sanctum ad robur, quibus commisisti consummandorum consortium sacramentorum: da habere Mysterium fidei in conscientia pura; et calceatos pedes in preparatione Evangelii pacis, ut dignos nos facias in partem sortis sanctorum in lumine. Qui vivis, etc.

Oratio Presbyteri.

DOMINE Jesu, Apostole et Pontifex confessionis nostræ, semper vivens ad interpellandum pro nobis; qui cùm essem parvulus in oculis meis, ex hominibus assumpsisti me, et pro hominibus constituisti me in eis quæ sunt ad Deum, ut offeram dona et sacrificia pro peccatis, et condolere possim iis qui

ignorant et errant: emunda, quæso, per sanguinem tuum, conscientiam meam ab operibus mortuis, ad serviendum Deo viventi; et sanctifica me in veritate, ut sacrificia mea consumantur igne quotidiano, et tibi confixus cruci immoler ipse suprà sacrificium. Fac ut, tanquam bonus dispensator multiformis gratiæ Dei in membra tua illam administrans, impendam et super impendar ipse pro animabus fratrum meorum, servorum tuorum; et concede ut te clarificans super terram, et opus consummans *quod dedisti*, mihi ineam ubi es tu, et ego sim tecum, ut videam claritatem tuam, quam dedit tibi Pater ante constitutionem mundi. Qui vivis et regnas, etc.

Oratio Sacerdotis ante primam Missam.

DOMINE Jesu Christe, qui me indignum famulum tuum N. hodiernâ die (pro primâ vice) dignaris assumere ad sacrificandam tibi hostiam laudis, et ad corpus et sanguinem tuum consecrandum in memoriam Passionis et Mortis tuæ: suscipe propitius, in odorem suavitatis, oblationem meam; et tibi, Sacerdoti æterno, me, licet immeritum, charitatis intimæ vinculis consocia; ut in spiritu ardoris et in animo contrito, sanctarum cœli Virtutum agmine stipatus, nuptiali veste decorus, Sacerdotalis castitatis zonâ præcinctus, te ipsum, victimam sanctam et agnum immaculatum, Deo Patri merear eâ, quâ par est, devotione præsentare; quatenùs Ecclesiæ tuæ catholicæ meum hoc (primum) sacrificium proficiat; et nova hæc munera, super altare tuum imponenda, ad meam meorumque sanctificationem, tuæ sint accepta Majestati. Qui vivis et regnas, etc.

Oratio Pastoris.

CLEMENTISSIME Domine Jesu Christe, Pontifex æterne, qui me indignum famulum tuum, ignoran-

tem

tem egressum et introitum meum, ad functionem muneris Apostolici vocare dignatus es, ut oves hujus ovilis, salutaris pabulo doctrinæ pascerem, et Ecclesiæ huic, quam tuo pretioso Sanguine redemisti, in his, quæ ad te sunt, præessem. Horreo et toto corpore contremisco, quoties considero quis ego sim, et quid requirat onus quod infirmis humeris meis incumbit. Qui enim pro una et sola animula mea rationem non possum reddere, pro toto hoc grege quomodo reddam! Quid ego infelix? Quò me vertam, si tantum thesaurum, si pretiosum depositum illud, quod tibi sanguine proprio comparasti, contingat me negligentiùs custodire? Si stillantem in cruce Sanguinem tuum collegissem, essetque repositus penès me in vase vitreo, quod portare sæpius oporteret, quid animi habiturus essem in tanto discrimine? At certè pretiosum illum Sanguinem, quem tu mercator non insipiens, immò ipsa Patris sapientia, in pretium animarum dedisti, servandum accepi à te, Domine, idque in vasis fictilibus, et quovis vitro fragilioribus. Impares sunt sanè humeri mei tanto oneri, si meas vires respiciam; impeditioris et tardioris linguæ sum, nescio loqui, puer sum, et regi quàm regere magis idoneus. Obsecro igitur te Principem Pastorum et nostrum Archiepiscopum, qui nullum vocare soles ad aliquod munus obeundum, cui non etiam eas largiaris dotes, quibus ornatus et instructus dignè opus ad quod vocatus est, perficere possit; me etiam inutile sarmentum insere in te qui es vitis vera, ut fructus feram uberrimos. Da servo tuo cor docile, ut voluntatem tuam annuntiem populo tuo. Da mihi amplecti eum, qui secundùm doctrinam est, fidelem sermonem, ut potens sim exhortari in doctrina sana, et eos qui contradicunt arguere. Verbum veritatis ne auferas ab ore meo, et da mihi gratiam ut ferventi spiritu eloquar illud, ne

aures tantùm feriat, sed cor penetret, et fructum optatissimum afferat. Renova vitam meam, et mores meos in melius commuta, ne, dum aliis prædicaverim ipse, reprobus efficiar. Tolle à me superbiam, iracundiam, sensualitatem, et turpis lucri cupiditatem. Largire hospitalitatem, benignitatem, sobrietatem, justitiam, sanctitatem et continentiam, ne ulli hominum scandalum præbeam, aut blasphemandi verbum tuum occasionem offeram. Concede mihi spiritum quo oves meas in visceribus tuis diligam, nec aliter tractem, quàm mater unicum quem habet filium, tractare soleat; nulla infirmetur, cum qua ego non infirmer; nulla scandalisetur, et ego non urar, libentissimè mea omnia impendam, et superimpendar ipse pro animabus earum. Juva me, Domine, ut quod infirmum *est* consolidem; quod ægrotum sanem; quod confractum alligem; quod abjectum reducam; quod perierat requiram; quos credidisti mihi custodiam, et unus ex eis non pereat. Sanctifica nos in veritate, ô Sanctificator hominum benignissime, atque illos ab omnibus inimicis et adversitatibus corporis et animæ custodi: sic mihi obtemperent, sic me diligant, ut sit rationabile obsequium eorum, et vias Christiano dignas ambulent; ut ego et verbo et exemplis eos præcedendo, et illi me sequendo, pariter curramus ad te verum animarum nostrarum Pastorem, qui nos in loco pascuæ collocabis, ubi vivis et regnas, etc.

Oratio, ante exercitium functionum Ordinum dicenda.

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, super famulum tuum placatus intende, quem tuis sacris altaribus serviturum in officium N. assumpsisti: infunde in animam meam benedictionem tuam et gratiam, ut idoneus efficiar, in Templo sancto tuo, quæ cultûs tui sunt, dignè peragere:

accende cor meum ad amorem gratiæ tuæ : averte oculos meos ne videant vanitatem : da divinæ præsentiæ tuæ gustum perpetuum : da Filii tui dilectissimi æmulari modestiam ; ut omnes in me videant te, et videndo venerentur ac glorificent. Per eumdem Christum Dominum nostrum. *Amen.*

Oratio, pro omni gradu Ecclesiæ.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, cujus spiritu totum corpus Ecclesiæ sanctificatur et regitur, exaudi nos pro universis Ordinibus supplicantes, ut gratiæ tuæ munere, ab omnibus tibi gradibus fideliter serviatur. *Pater. Ave.*

Oratio, pro Presbyteris.

DEUS, sanctificationum omnium auctor, cujus vera consecratio, plenaque benedictio est; tu, Domine, super famulos tuos, quos ad Presbyterii honorem dignatus es dedicare, munus tuæ benedictionis infunde : ut gravitate actuum et censurâ vivendi, probent se seniores, his instituti disciplinis, quas Tito et Timotheo Paulus exposuit; ut in lege tua die ac nocte meditantes, quod legerint, credant; quod crediderint, doceant ; quod docuerint, imitentur ; justitiam, constantiam, misericordiam, fortitudinem, cæterasque virtutes in se ostendant, exemplo præbeant, admonitione confirment ; ac purum et immaculatum ministerii sui donum custodiant; et in obsequium plebis tuæ, panem et vinum in Corpus et Sanguinem Filii tui, immaculatâ benedictione transforment ; et inviolabili charitate in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi, in die justi et æterni judicii Dei, conscientiâ purâ, fide verâ, Spiritu sancto pleni, resurgant. Per eumdem Christum.

Oratio pro omnibus Prælatis, eorumque subditis.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus: prætende super famulos tuos, et super congregationes illis commissas, spiritum gratiæ salutaris; et, ut in veritate tibi complaceant, perpetuum eis rorem tuæ benedictionis infunde. *Pater. Ave.*

Oratio dicenda, Sede vacante.

SUPPLICI, Domine, humilitate deposcimus, ut Ecclesiæ tuæ concedat Pontificem illum tua immensa pietas, qui et pio in nos studio semper tibi placitus, et tuo populo pro salubri regimine sit assiduus, et ad gloriam tui nominis reverendus. *Pater. Ave.*

Oratio pro Rege et Familia regia.

Deus, à quo omnis potestas ordinata est, da famulo tuo Regi nostro N. et universæ familiæ ejus cor docile; ut potestatem suam Majestatis tuæ famulam facientes, regnum illud ambiant et obtineant, in quo non timeant habere consortes.
Pater. Ave.

Oratio pro Civitate, seu loco domicilii.

CUSTODI, quæsumus, Domine, interveniente B. V. Mariâ cum omnibus Sanctis, Civitatem istam et habitatores ejus, ac perpetuo guberna moderamine; ut et necessaria percipiant vitæ solatia, et proficiant ad immortalitatis effectum. *Pater. Ave.*

Oratio, pro Anniversario suscepti Baptismi.

DEUS misericors, filiis adoptionis tuæ ignosce quidquid adversùs divinam illam deliquimus adoptionem; et spiritum sanctificationis, quem in sacro fonte cordibus nostris infudisti, innova in visceri-

bus nostris; ut, aspersi corda à conscientia mala, teneamus spei nostræ confessionem indeclinabilem.

Divini participatio muneris, quæsumus, Domine, confirmet quod sacrum Baptisma operatum est in nobis; ut, per utrumque Sacramentum, divinæ consortes naturæ effecti, ejus, quæ in mundo est, concupiscentiæ corruptionem fugiamus, et æternæ incorruptionis præmia consequamur. Per, etc.

Oratio, pro Anniversario suscepti Presbyteratûs.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, qui me indignum peccatorem ad sacrum Altaris ministerium vocare dignatus es: parce peccatis meis, et me idoneum tibi Ministrum effice: ut Sacrificium de manibus meis benignè suscipias, electorumque Sacerdotum me reddas participem.

Hujus, Domine, perceptio Sacramenti, sit peccatorum meorum remissio, et optata tuæ pietatis propitiatio; ut per hæc efficiar sacris mysteriis dignus, quæ, de tuâ pietate confidens, frequentare præsumo indignus. Per Dominum nostrum, etc.

Oratio, ad obtinendam bonam mortem.

DEUS qui, licèt nos morti destinatos, ejus tamen diem et horam nescire voluisti; concede nobis famulis tuis, ut in sanctitate et justitia coram te omnibus diebus nostris tibi servientes, tandem in pace dimitti, et in te mori mereamur.

Quæsumus clementiam tuam, omnipotens Deus, ut per hujus virtutem Sacramènti, nos famulos tuos gratiâ tuâ confirmare digneris: ut in hora mortis nostræ non prævaleat contrà nos adversarius, sed cum Angelis tuis transitum habere mereamur ad vitam. Per, etc.

Maria, Mater gratiæ, Mater misericordiæ; tu nos ab hoste protege, et mortis horâ suscipe.

Inflammatus et accensus, per te, Virgo, sim defensus in die judicii. Quando corpus morietur, fac ut anima donetur paradisi gloriâ. *Amen.*

Oratio, pro Parentibus et Consanguineis.

DEUS, qui nos parentibus plurimùm honoris habere voluisti, et pro eorum incolumi vita ac fortunis, ut æquum est, exorare : da, quæso, parentibus nostris, omnibusque fratribus, sororibus, consanguineis et affinibus, salutem et pacem : conserva eos in tuæ sanctæ religionis amore : ne reminiscaris delicta eorum, neque de iis sumas vindictam : tutos fac illos à corporis et animi perturbationibus; et uberem ipsis largire gratiam ac benedictionem; ut, quæ tuo sunt inimica nomini *respuentes*, propitium te semper experiantur et sentiant, qui supremus es omnium Pater. Per C. D. N. *Amen.*

Oratio, Pro Amicis et Benefactoribus.

DEUS, qui charitatis dona per gratiam sancti Spiritûs, Fidelium cordibus infudisti; da famulis et famulabus tuis, pro quibus tuam deprecamur clementiam, salutem mentis et corporis; ut te totâ virtute diligant, et quæ tibi sunt placita, totâ dilectione perficiant. Per. *Pater. Ave.*

Oratio, pro Inimicis.

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, da nobis hunc charitatis affectum, ut bona pro malis reddere tuo incitemur exemplo; et de inimicorum correctione cupiamus, non de ultione gaudere. Per. *Pater. Ave.*

Oratio, pro unione et concordia.

DEUS qui nos unanimes in domo tua præcipis habitare, dissentionum causas placatus depelle nostra-

tum; ut unitatem Spiritûs in vinculo pacis, te largiente, servemus.

Quibus unus est Dominus, una Fides, unum Baptisma, et unum sacrificium, inter eos, quæsumus, omnipotens Deus, mens eadem sit et mutua charitas; ut omnibus una sit in te et tecum in æternum societas.

Deus qui charitas es, da natis ex te, et panem tuum edentibus, alterum alterius onera ex sincera dilectione portare; ut pax tua, quæ exsuperat omnem sensum, custodiat corda nostra et intelligentias nostras in Christo Jesu Filio tuo Domino nostro; qui tecum, etc.

Oratio, pro conversione peccatoris.

AD te, Domine, revoca Filium tuum prodigum per abrupta vitiorum vagantem: ut ad te, in spiritu humilitatis revertens, à te misericorditer suscipi mereatur.

Deus, qui non vis mortem peccatoris, sed magis ut convertatur et vivat: salutâris pœnitentiæ gratiam, N. per oblationem Filii tui, concede: ut ad te toto corde conversus, salutem consequatur æternam. *Pater. Ave.*

Oratio, pro tentatis et tribulatis.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, mœstorum consolatio, et laborantium fortitudo, perveniant ad te preces de quacumque tribulatione clamantium, ut omnes sibi in necessitatibus suis misericordiam tuam gaudeant adfuisse. Per. *Pater. Ave.*

Oratio pro Religioso Ordine.

DEUS, omnis boni propositi inspirator atque perfector, dirige famulos tuos in viam salutis æternæ; et qui, relictis omnibus, tibi se totos devoverunt,

fac eos, cœlestia cogitantes, in labore pœnitentiæ, in spiritu paupertatis, et cordis humilitate tibi servire. Per. *Pater. Ave.*

Oratio, pro Virginibus Deo dicatis.

DEUS, cordium pudicorum habitator et custos, da Christianis Virginibus excellentiam virginitatis intelligere, intellectam diligere, dilectam firmiter conservare; ut sponso cum accensis lampadibus occurrentes, ad cœlestes ejus nuptias admitti mereantur. *Pater. Ave.*

Oratio, pro Viduis.

DEUS, mœstorum consolatio et in te sperantium certa salus; exaudi nos pro Viduis suppliciter deprecantes; ut quæ solatiis destituuntur humanis, tuâ se sentiant protectione defendi. *Pater. Ave.*

Oratio, pro Conjugatis.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, qui famulos tuos nuptiarum fœdere copulasti, imple in eis benedictionem tuam; ut inviolabili charitate concordes, et sanctâ conversatione tibi placeant, et æternâ in cœlo mereantur societate conjungi. *Pater. Ave.*

Oratio, pro infirmis.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, salus æternè credentium, exaudi nos pro famulo tuo infirmo, pro quo misericordiæ tuæ imploramus auxilium, ut, redditâ sibi sanitate, gratiarum tibi in Ecclesia tua referat actiones. Per. *Pater. Ave.*

Oratio, pro quacumque necessitate.

DEUS refugium nostrum et virtus, adesto piis Ecclesiæ tuæ precibus, auctor ipse pietatis, et præsta ut quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. Per. *Pater. Ave.*

Oratio S. Francisci Xav. pro conversione infidelium.

ÆTERNE rerum omnium effector Deus, mémento abs te animas infidelium esse procreatas, easque ad imaginem et similitudinem tuam conditas. Ecce, Domine, in opprobrium tuum, his ipsis infernus impletur. Memento Jesum Filium tuum pro illorum salute atrocicissimam subiisse necem. Noli, quæso, Domine, ultra permittere, ut Filius tuus ab infidelibus contemnatur; sed precibus sanctorum tuorum, et sanctissimæ Ecclesiæ, ejusdem Filii tui sponsæ, placatus, recordare misericordiæ tuæ; et oblitus idolatriæ et infidelitatis eorum, effice ut et ipsi tandem agnoscant, quem misisti, Dominum nostrum Jesum Christum, in quo est salus, vita, et resurrectio nostra, per quem salvati et liberati sumus, cui sit gloria per infinita secula seculorum. *Amen.*

Oratio divi Thomæ Aquinatis, ad multas magnasque virtutes impetrandas aptissima.

CONCEDE mihi, quæso, omnipotens et misericors Deus, quæ tibi placita sunt, ardenter concupiscere, prudenter investigare, veraciter agnoscere, et perfectè adimplere.

Ad laudem et gloriam nominis tui, ordina statum meum; et quod à me requiris ut faciam, tribue ut sciam, possim et velim; et da exequi sicut oportet et expedit saluti animæ meæ.

Via mihi, quæso, ad te sit tuta, recta et consummata, non deficiens inter prospera et adversa, ut in illis non extollar, et in istis non deprimar; in prosperis gratias tibi referam, et in adversis servem patientiam; de nullo gaudeam vel doleam, nisi quod promoveat ad te, vel quod abducat à te. Nulli placere apetam vel displicere timeam, nisi tibi.

Omnia in charitate da facere; et quod ad cultum tuum non pertinet, quasi mortuum reputare. Actiones meas da peragere, non ex consuetudine, sed ad te referre cum devotione.

Vilescant mihi omnia transitoria, propter te; et chara mihi sint omnia tua, et tu, Deus meus, plus quàm omnia. Delectet me omnis labor qui est pro te, et tædiosa sit mihi omnis quies quæ non est in te.

Frequenter et ferventer da mihi, dulcissime Domine, cor meum ad te dirigere, et defectionem meam cum emendationis proposito dolendo pensare.

Fac me, Deus, humilem sine fictione, hilarem sine dissolutione, tristem sine dejectione, maturum sine gravitate, agilem sine levitate; veracem sine duplicitate, timentem sine desperatione, in te sperantem sine præsumptione, castum sine corruptione, proximum corripere sine indignatione, ipsumque ædificare verbo et exemplo sine elatione, obedientem sine contradictione, patientem sine murmuratione.

Da mihi, dulcissime Jesu, cor pervigil, quod nulla à te abducat curiosa cogitatio: da immobile, quod nulla deorsùm trahat indigna affectio: da invictum, quod nulla fatiget tribulatio; da liberum, quod nulla sibi vindicet violenta delectatio; et da rectum, quod nulla seorsùm obliquet sinistra intentio.

Largire mihi, dulcissime Deus, intellectum te cognoscentem, diligentiam te quærentem, sapientiam te invenientem, conversationem tibi placentem, perseverentiam te dulciter et fiducialiter expectantem, fiduciam te feliciter amplectentem. Da tuis pœnis configi per pœnitentiam, tuis beneficiis in via uti per gratiam, et tandem tuis gaudiis in patria frui per gloriam. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas Deus, in secula seculorum. *Amen.*



MANUALE ORDINANDORUM.

PARS SEXTA,

Continens rectè vivendi normam, methodum Orationis Mentalis, et Exercitium diurnum.

Rectè sanctèque vivendi Regula.

Si *vis aliquid proficere*, inquit Thom. à Kemp. L. 1. ch. 21, *noli esse nimis liber, sed sub disciplina cohibe omnes sensus tuos.* Ex S. Cypr. L. 2. de Hab. Virg. *Disciplina dux est itineris salutaris, magistra virtutis, facit in Christo manere, et jugiter in Deo vivere. Ubi ea non viget*, ait S. Ephrem. *ibi magnum animarum naufragium. Ne igitur*, concludit ille, *hodiè asperam ducas vitam, et cras mollem ac delicatam; sed canonem unum retine, sicut etiam sancti fecerunt Patres qui ad quinquaginta et ultra annos, suum non mutârunt canonem ac regulam.* Quæ hìc ponitur, certas praxes continet pro qualibet die et heb-

domada, pro quolibet mense et anno, nec non pro fine vitæ. *Rogo te, frater*, cum S. Bern. *sta in Domino sollicitus semper circa custodiam* hujus *ordinis, ut ordo* ille *te custodiat.*

PRO QUALIBET DIE.

Omnia honestè et secundùm ordinem fiant. 1. Cor. 14.
Omnia in gloriam Dei facite. Ibid. c. 10.

I. HORAM tùm cubandi, tùm surgendi habeas determinatam; hinc non minimus pendet totius diei profectus. Pro diversitate temporis, possunt diversæ assignari horæ. Tempore æstivo, aptior surgendi hora est quarta, vel quinta; et hyberno, quinta vel sexta. Quovis tempore, hora cubandi convenientior, nona, vel decima. Sex, aut septem, ad summum *octo* horæ sufficiunt ad quietem: quod excedit, plus officit quàm proficit sanitati. Adde, cum S. Vincent. à Paulo, ex tali excessu, *animum fieri enervem*, et non parùm pereclitari diurna officia.

II. Statim atque experrectus fueris, mentem sursùm eleva, Deum adora, *præbe* illi *cor tuum;* SS. Jesu Mariæ et Joseph profer nomina, et signo Crucis muni te; deinde sedulus è lecto surgas, tanquàm bonus et fidelis famulus, quem ad obsequium suus vocat Dominus. Sic Domino primitias consecrabis diei quæ feliciùs ibit, illo cœpta auspice.

III. *Dùm amictum indues, aliquâ re spirituali mens occupetur; puta,* inquit S. Carolus, *te gratiâ Dei in Baptismo fuisse indutum; te peregrinum in hac vita, et ut in patriam euntem debere gerere:* aut piam quamdam precationem recitas, v. g. Ps. *Deus, Deus meus, etc.* aut *Miserere meî, Deus*, etc. vel *Te Deum laudamus, etc.*

IV. Decenter vestibus indutus, orationi vocali et mentali per semi-horam ad minùs, vacabis, per-

suasus cum S. S. Chrys. L. 1. de orand. Deo, *simpliciter impossibile esse, absque orationis præsidio, cum virtute degere, et hujus vitæ cursum peragere.* Quòd si qua de causa, tempus illud definitum deflueret, occupatione, quæ declinari non posset interceptum, aliud pro illo sedulò repones, ad istud Prophetæ attendens: *Aruit cor meum, quia oblitus sum comedere panem meum.* Ad faciliorem meditationis praxim, uti poteris aliquo pio Auctore, qui materiam et methodum orationis suppeditabit. Inter cæteros commendantur *Beuvelet*, *Chevassu*, *Neveu*, *Dupont*, *Busée*, etc.

V. Peractâ meditatione, ad Missam devotè audiendam, vel celebrandam procedendum; aut si hora nondum advenerit, lectioni et studio incumbendum, aliisve sui officii muneribus recogitando sequentia; nempè, 1. *Nihil esse tempore pretiosius.* 2 *Breve illud esse et irrevocabile.* 3. *In tempore redditionis à Deo strictè postulandum esse.* 4. *Clericum non ad inertiam atque ignaviam, sed spiritualis et Ecclesiasticæ militiæ labores vocatum esse.* 5. Christum Dominum *in laboribus fuisse à juventute sua.* 6. *Deum solere negligentes deserere.* 7. *Luxuriam citò decipere hominem otiosum, hominem vagantem.* 8. *Otiositatem Deo et hominibus inutilem reddere; et solam inutilitatem sufficere ad damnationem.* Ita passim Script. Conc. et SS. PP.

VI. Pro audienda Missa, potior methodus ea est, quâ tacitè sequimur Sacerdotis actionem et orationes, v. g. dum Sacerdos, *in plano*, peccata sua confitetur, tu tua sincerè detesteris. Dùm *gloriam Deo in excelsis* peroptat, et *in terra pacem hominibus bonæ voluntatis*, tu nomen Dei laudes, eique de acceptis beneficiis gratiam referas. Dùm ille Epistolam et Evangelium recitat, petas ut verbum Dei à corde tuo vacuum non revertatur. Dùm offert dona,

tu corpus, animam et passiones, eo quo voluerit modo, immolandas, offerre coneris; et sic ab initio usque ad finem, et Sacerdotis et Victimæ oblata spiritum ingrediaris.

VII. Si Sacerdotii munere donatus es, quidquid, in ordine ad sanctam Missam, tibi est peragendum, habes, in uno ex S. Caroli montis ad Clerum suum, his concepto verbis : *Qui Sacerdotes estis, Missæ Sacrificium sæpiùs facite, sanctè ac religiosè. Ad illud faciendum parate vos omni pietate, in tam alti mysterii meditatione toto animo defixi ; et quò puriùs id faciatis, propriam conscientiam, diligenti, accurato, frequentique examine discutite. In sanctissimi Sacrificii actione ab erroribus vel levissimis omninò cavete. Quæ de illo piè ritèque celebrando præscripta sunt, ea vos studiosè diligenterque servate* (*) ; *et eo peracto, pro summo beneficii munere, Deo gratias agite.... ad minùs quadrantis horæ spatio.* Vide sup. p. 249, ubi gratiarum actionis post Miss. commendatur necessitas, et modus id implendi Officii traditur.

Conc. Turon. an 1583, jubet ut, *expletâ Missâ, Calix cum Patena, et Corporalium theca cum vestibus sacerdotalibus, in mundo loco sub sera recondantur.* Hæc igitur tibi neglectui non sint, et in sordibus ea jacere non patiaris.

(*) Hæc si feceris, ut profectò debes, longè aberis à perluctuosa illa celeritate, quâ tot Sacerdotes, rationis et fidei æquè egentes, dicto citiùs Sacrum absolvunt. Benedictus XIV, Institutione 34, *paragr* 6, observat, 1°. *non semel improvisa morte aliquos Sacerdotes, oppressos fuisse ob indignam festinationem, quâ rem divinam conficiebant ;* 2°. *vix breviori spatio, quàm dimidia circiter horæ, posse omnia in communibus Missis peragi, cum debito decore ac devotione.* Et S. P. Benedictus XIII; Edicto in omnibus Urbis sacrariis apposito, vetuerat ne paramenta sacerdotalia ministrarentur iis Sacerdotibus qui in celebr. Miss. minùs quàm tertiam horæ partem insumerent. Vid. Docum. Pastor. ill. Ambian. Episc. (d'Orléans la Motte), super Celebr. Miss. pag. 23.

VIII. Si Choro additus sis, quæ hujus sunt officii, tradet tibi aliud S. Caroli monitum, quod sic habet: *Qui Canonici estis, singulis vos canonicalis muneris partes explete. Omnes in Choro statis horis assistite; et ad Deum pro Fidelibus pias religiosasque fundite precationes. Dum eo loco estis, memores estote adesse Christum Jesum Dominum, cui servite cum timore et tremore. Non pigri, non somnolenti, non oscitantes adestote: non mente vagâ, non vagis oculis, non indecenti corporis statu. Attentè, studiosè, ritè, piè, religiosè divinas laudes concelebrate;* et psallite Deo conspectu Angelorum, cantantes in cordibus vestris Domino.

In Choro, nemo privatim, nemo tacitè Officium recitet, sed omnes pariter quicumque adestis, senes cum junioribus, laudate nomen Domini in Psalmis, Hymnis et Canticis. *A quibuscumque colloquiis, à litterarum aut librorum lectionibus, atque ab omni vagatione abstinete. Pro temporis autem et Officii ratione, sedete, state, genua flectite, caput aperite et inclinate. Accuratè demùm omnia observate, quæ eo de genere vobis præscripta sunt; ita ut vestro exemplo aliis Sacerdotibus, Clericisque, et rectè ritèque psallendi, et sanctè orandi, et piè agendi animum addatis. In Psalmorum autem, Canticorum et hymnorum intelligentiam studiosè incumbite; ut dum psallitis, pro sensuum sanctissimorum, quos mente concepistis, ratione, vos ad omnem pietatis devotionisque affectum excitetis.* (Hac de causa legi potest Comment. Bellarmini vel Fr. Bellanger in Ps.)

Non ordinariæ distributionis lucro adducti, sed Dei charitate, Religionisque cultu commoti, divinis Officiis adèste, ut verè, et ex animo, illa Psalmi verba concinatis: Voluntariè sacrificabo tibi, et confitebor nomini tuo, Domine, quoniam bonum est. *Divinis Officiis absolutis, paululùm omnes in choro piè*

orate, inde ab eundi signo per Præfectum dato, consurgentes, quo ordine ad chorum accessistis, eodem in Sacristiam redite, ubi Cappas, qui illis induti estis, et superpellicea, sine strepitu ullo, vel susurratione deponite.

Canonicales vestros conventus, statis hebdomadæ diebus, capitulariter habete. Omnes, qui debetis, ad illos convenite. Inde ne discedite, nisi missione à Capituli Præfecto impetratâ. Singuli ordine, et loco, sedete. Sententiam modestè dicite, et suo quisque loco, non præposterè. A verbis scurrilibus abstinete. In rebus consultandis, rixas, jurgia, et contumelias cavete. In initio et fine uniuscujusque Capituli statas orationes dicite. Priori loco tractanda proponite quæ ad divinum cultum, ad spiritualis vitæ progressionem, ad Ecclesiasticam disciplinam tuendam, tùm quæ ad rerum temporalium gubernationem pertinent, ne negligite. Omnia imprimis agite pace mutuâ et concordi voluntate. Charitate fraternâ vos invicem diligite: Canonici enim estis, qui sicut pro Collegii ratione, ex antiquo instituto, unâ in collegiata Ecclesia, unoque item in Canonicali domicilio collocati fuistis; ita uno pacis et charitatis fœdere, unâque animorum consensione conjunctissimi, sicut nascentis Ecclesiæ Ministri, quorum erat cor unum et anima una, *experiundo videte sicut in Psal. scriptum est:* quàm bonum et quàm jucundum habitare fratres in unum.

9 Si Choro minimè additus, ad divinum teneris Officium, parvas recitare horas poteris, aliquantò ante prandium; ut nempè, manè laudato et invocato, in meditatione, Dei nomine, occasio et facultas tibi sit idem faciendi versus meridiem, ad instar Prophetæ, Ps. 54. ℣. 19. Deinde non nihil dabis temporis *examini particulari*, in quo potissimùm aut virtus comparanda aut vitium extirpendum intenditur: ex eo viri suæ salutis studiosi, tùm ad mo-

rum emendationem, tum ad devotionis augmentum, magnam percepere utilitatem. Huic autem exercitio præmittenda, nudo capite et flexis genibus, lectio unius Novi Testamenti capitis, quam rectè incohabis hâc Sancti Ephrem precatione: *Domine Jesu Christe, aperi aures et oculos cordis mei, ad intelligendum sermonem tuum, faciendamque voluntatem tuam.* Veteres Christiani ex S. Chrys. secum religionis causâ, deferre solebant sanctum Evangelium: convenit profectò ut idem faciat Clericus; et id ejus multùm interest: nam ex eodem S. Doctore, Hom. 32. in C. 4. S. Joan. *Ubicumque Evangelium est, illuc Diabolus ingredi non audet, illinc omnis expellitur vis diabolica.*

X. Ad mensam parcam, frugalem, et brevem, (utinam pià aliquâ lectione, saltem aliquot Sacræ Script. versiculis conditam!) nunquam sine benedictione accedes; nec sine gratiarum actione ab ea recedes; tùm exemplo Domini, qui id in Cœna fecisse legitur; tùm ad informationem Laïcorum, qui heu! sæpè huic officio desunt; tùm quia, ut ait S. Ambr. *Id à nobis expectat qui nos pascit Deus; ut pro præstitis ab eo escis illi gratiam referamus; et saturati donis ipsius, laudes ei dicamus. Inter bibendum et edendum, memineris te servum esse Dei; et ut servos ejus decet, comede et bibe.* S. Doroth. Quàm laudanda in Clero sobrietas, quantaque secum affert omnis generis bona; tam damnanda ebrietas, tantaque diversi generis importat mala. *Væ qui potentes estis ad bibendum.* Is. 5. *Nunquam ego ebrium castum putabo.* S. Hier. Si in Laïco ebrietas, dedecus est ac ignominia, in Clerico res est monstruosa et planè horrenda.

XI. Pot cibi sumptionem, aliquo sermocinationis et oblectationis genere, par quidem est mentem animumque modicè relaxari, sed non nisi colloquiis et oblectamentis licitis, quæ loco, tempori et per-

sonæ congruant, et in quibus honestum et decorum semper servetur. *Omnia honestè fiant*. 1. Cor. 4. *In omni conversatione sancti sitis*. 1. Petr. 1. *Quæ aliàs à Summis Pontificibus, et à sacris Consiliis, de Clericorum vitâ, honestate, aleis, lusibus copiosè ac salubriter sancita fuerunt, eadem ut in posterum sub iisdem pœnis, vel majoribus, arbitrio Ordinarii, observentur, statuit sancta Trid. Synodus*, sess. 22. de Ref. c. 1. Vide ne ab iis ullatenùs devies: nam, ut ait S. Damasus Papa, *Violatores sacrorum Canonum, graviter à SS. PP. judicantur, et à Spiritu Sancto, cujus instinctu ac dono dictati sunt, damnantur*. Nec te moveat plurium Clericorum contraria consuetudo; quia, ut notat S. Nicolaus I, *Scimus ex sacris Canonibus, quod non minùs mala consuetudo, quàm perniciosa corruptela, vitanda sit.*

XII. Quæ sint personæ, quibuscum expedit, nec ne, ut familiariter agas et converseris, accipe ex Th. à Kemp. Lib. 1. de Imit. C. 8. *Non omni homini*, inquit, *reveles cor tuum, sed cum sapiente et timente Deum age causam tuam. Cum juvenibus et extraneis rarus esto. Cum divitibus noli blandiri, et coram Magnatibus non libenter appareas. Cum humilibus et simplicibus, cum devotis et morigeratis sociare; et quæ edificationis sunt, pertracta. Non sis familiaris alicui mulieri; sed in communi omnes bonas mulieres Deo commenda. Soli Deo et Angelis ejus opta familiaris esse, et hominum notitiam devita.*

XIII. Transacto recreationis tempore, redi paulisper ad cor, et sacras dic Vesperas. Tùm in ea incumbe studia et opera, quæ status, aut munus tuum requirit; et sicut monet S. Carolus, *Ne omittas quotidiè aliquid ex sacris Bibliis studiosè legere.* (*) Nam juxta S. Chrys. *Infinita exorta sunt mala*

(*) *S. Hieronymus in Ep. ad Laetam, hunc ejus filiæ designabat ordinem pro lectione sacrorum Librorum :* discat primo *Psalte-*

ex sacrarum Litterarum ignoratione : hinc, inquit, *multa hæreseon lues pullulavit ; hinc vitæ in multis neglectus ; hinc inutiles et sine lucro labores. Disce igitur quod doceas, et obtine eum qui secundùm doctrinam est, fidelem sermonem*, etc. S. Hyer. Sed in hunc finem opus est saltem *Comment. Menochii*, et *Version. gall. P. De Carrieres.*

XIV. Si decentiæ et honestatis causâ invisendi tibi quidam sint, id opportuniùs ages, si aliud non requirant circumstantiæ, horis pomeridianis ; sed memento semper ejus quod de Clericis in Trid. scriptum est, sess. 22. de Ref. c. 1. scilicet eos sic debere *vitam moresque componere, ut habitu, gestu, incessu, sermone, aliisque omnibus rebus, nihil nisi grave, moderatum, ac Religione plenum præ se ferant.* Visitationes autem quæ, pro Ecclesiæ Ministris strictioris sunt obligationis, sunt visitationes ægrotorum, afflictorum, pauperum, etc. *Non te pigeat* istud tui muneris implere fideliter ; *ex his enim in dilectione* firmaberis ; et erit, ut aliquandò cum Electis audias : *Venite, benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum..... infirmus eram, et visitastis me ; in carcere, et venistis ad me.*

XV. SS. Dei Matrem Virginem Mariam præcipuo pietatis affectu prosequere ; et in hujus testimonium, Coronam illius quotidie, aut ante cœnam, aut ante-

rium ; his se canticis avocet, et in *Proverbiis* Salomonis erudiatur ad vitam. In *Ecclesiaste* consuescat, quæ mundi sunt calcare. In *Job* virtutis et patientiæ exempla sectetur. Ad *Evangelia* transeat numquam ea positura de manibus. Apostolorum *Acta*, et *Epistolas*, totâ cordis imbibat voluntate. Cumque pectoris sui cellarium his opibus locupletaverit, mandet memoriæ *Prophetas*, *Heptateucum*, et *Regum*, et *Paralipomenon* libros, *Esdræ* quoque et *Esther* volumina. Ad ultimum sine periculo discat *Canticum Canticorum ;* ne si in exordio legerit, sub carnalibus verbis spiritualium nuptiarum Epitalamium non intelligens, vulneretur.

quam dormitum eas, diligenter recites. Ecclesia testatur, *in Officio Rosarii, cultum hunc eidem esse gratissimum;* et quantùm in votis habeat pia Mater, nostraque intersit, ut sic B. V. *jugiter veneremur,* colligi facilè potest ex magnis indulgentiis, quas Coronis ac Rosariis tribuere Summi Pontifices. In ea autem precatione recitanda, poteris, ad singulas decades, piâ meditatione recolere, *vel* totidem reparationis nostræ mysteria, quorum, per Mariam, petes effectum; *vel* præcipuas hujus B. V. virtutes, de quibus Domino gratias ages, et quæ tibi eâ, quâ valet apud illum, gratiâ, communicari postulabis; *vel* gloriosos illos titulos *Reginæ Angelorum, Reginæ Patriarcharum*, etc. qui ipsi tribuuntur in ejus Litaniis, quando ut tua cum Cœlitibus *admittatur vox*, et ut summi quos ab his Maria recepit honores, suppleant quod tuis deest laudibus.

XVI. Sub vesperam, si liceat ad visitandum et orandum, in SS. Sacramento, Dominum Jesum accede: *Ipse enim*, ut ait à Kemp. *est sanctificatio nostra et redemptio; ipse consolatio viatorum, et Sanctorum æterna fruitio.* Erubescendum sanè nobis est quod in hoc pietatis genere, Laïci nos longè superent. Vix Clerici, nisi qua necessitas adigat, in sacris locis se videndos præbent. Vide, ne ingratorum augeas numerum; et exemplum sume ex S. Præsbytero Nepotiano, pretiosissimâ morte functo, de quo sic S. Hyer. *ubicumque eum quæreres, in Ecclesia invenires.*

XVII. Si Horis astrictus sis Canonicis (*), ope-

(*) Munus *divini Officii* magni facias: nam *Angelorum opus est*, et *cælestis Hymmodiæ, præludium* (SS. Basil. et Greg. Naz.) In eo *pro* Ecclesia *legatione fungeris* ad Deum, *tanquam ipsa orante per te.* Stude igitur illud dignè et utiliter persolvere; et cogita frequenter, *maledictum* in sacrilitteris eum vocari, *qui facit opus Dei negligenter.* Antè ejus recitationem, *præpara animam tuam:* in aliquem locum orationi aptum secede: sta-

ræ pretium est, ut *Matutinum et Laudes* pro crastina die, et quidem, si fieri potest, ante cœnam recites, quia si in posterum differas diem, valdè periclitabitur Oratio mentalis; quam, si omittas, vel ex parte, ut probabiliùs tunc facies, non meliùs ac feliciùs procedent res tuæ. *Nisi quod lex tua meditatio mea est*, aiebat Propheta, *tunc fortè periissem in humilitate mea.* Ps. 118.

XVIII. Orationem serotinam, et quidem in communi, si penès te sit, cum examine generali, cum actu contritionis, et cum pia lectione habeas. Illâ communi oratione et piâ lectione, (quæ quartâ saltem horæ parte durare debet) mirum in modum mens illuminatur, animus inflammatur, memoria reficitur, tentatio per noctem expellitur, et damna diei reparantur. Libri autem spirituales, quorum lectio imprimis commendatur, sunt *Imitatio* Christi, *Pugna spiritualis*, Opera *S. Franc. Sales. Rodriguez*, *Lud. Granatensis*, Liber de *Doloribus Christi*, Auct.

tue te in conspectu Dei et SS. Angelorum: cor purifica contritionis actu: intentionem dirige; uni te Christo et Ecclesiæ, nec non Sanctis quorum est Officium. In hoc recitando, *junge sensum verbis, affectum sensui, exultationem affectui, gravitatem exultationi*; (S. Bern.) ut nempe tibi non contingat quod plerisque Clericis, qui indevotione ac nimiâ celeritate suâ totum Officii fructum deperdunt, *et ibi plus peccant, ubi peccata sua emendare debebant.* (Idem.) Attentionem, initio cujusque Psalmi, Orationis et aliarum divini officii partium, renovare atque excitare satage; præsertim dum illa verba pronuncias: *Deus, in adjutorium meum intende*; in fine etiam cujusque Psalmi, ad hæc verba: *Gloria Patri*, etc. et in conclusione Orationum, cùm dicitur, *Per Dominum*, etc. (Conc. Med. V.) Si quandò autem te ad sedendum debilitas evidens, aut nimia lassitudo compellat, saltem ad inceptionem Officii, ad Invitatorium, Hymnos et ad Orationem Dominicam, surgere non omittas. Si etiam in lecto ægritudinis decumbens, reverenter nihilominùs te habeas, prout poteris. (S. Bonav.) Nam, ut ait S. Cyp. *Placendum est divinis oculis* etiam *habitu corporis.*

P. Th. de Jesu. Acta Martyrum, Vitæ Sanctorum, præsertim S. Caroli, S. Francisci Xaverii, S. Vinc. à Paulo, S. Franc. Sales. etc.

XIX. Dum vestes exues, piam quandam considerationem in animo versa, v. g. inquit S. Carolus, sup. *Manè sequenti te forsan è vivorum ampliùs non fore numero ; peccati causâ, hominem gratiâ* spoliari ; *aut aliud ejusmodi : vel precatiunculam habebis*. Stratum ascensurus, te et lectum tuum aquâ asperge benedictâ, dicens : *Per signum Crucis, de inimicis nostris libera nos, Deus noster.* Decumbens, commenda Domino, B. V. et SS. Angelis spiritum tuum ; et cura ut in *pace Domini*, cum pia mentis affectione et cogitatione, requiescas. Quæ enim cogitatio, aut affectio te ante somnum occupaverit, eadem haud dubiè post somnum tenebit. Si tibi per *noctem contigerit* expergisci, *memor sis Dei*, exemplo Prophetæ, *super stratum tuum ;* vel, ut monet S. Ambr. *Psalmos*, aut *Pater noster*, cum devotione recites.

Pro qualibet Hebdomada.

I. Quandoquidem *Pænitentiæ et Communionis Sacramenta, quasi duæ columnæ sunt*, quibus totum spirituale ædificium, ut conservetur, *fulcitur ;* ideò, inquit S. Carolus, sup. *sæpiùs quo potueris, ad illa accedas : ad Confessionem, singulis hebdomadis, aut saltem quindenis ;* (*) et ad communionem, secun-

(*) Qui singulis hebdomadis, *nisi legitimè impediantur*, confiteri *consueverunt*, hunc ex eo capiunt fructum, quod *omnes et quascumque indulgentias* (eâ, quæ Jubilæi est, exceptâ) lucrari et *consequi possunt, sine actuale confessione, si nullius lethalis culpæ conscii sibi sint*. Secùs alii, qui *tam frequenti peccatorum confessione animam expiare* non solent : ii enim, quamvis mortalis peccati expertes, debent, quando in Brevibus pro Indulgentiæ consecutione Confessio apponitur, saltem in vigilia festivitatis confiteri, si tanti velint boni participes esse. Ita Clemens XIII, in Decreto dato 9 Dec. 1763.

dùm consilium *Patris spiritualis*, *qui doctus et pius debuit assumi*, *et cui te totum oportet committere.Ità* tamen *vive*, *ut quotidiè merearis accipere.*

II. Aliquod mortificationis genus, vel internum, vel externum, tibi propone, v. g. die Veneris, jejunium, aut saltem abstinentiam majorem, in memoriam Passionis Christi, vel die sabbati, in honorem SS. Genitricis Mariæ, etc.

III. Fidelium pietas, varios hebdomadæ dies hoc modo distribuit et consecravit; nempe, *diem Dominicam*, adorationi SS. Trinitatis; *feriam secundam*, subsidio defunctorum; *tertiam*, cultui Angelorum, imprimis Custodum; *quartam*, S. Josephi, et SS. Apost. Petri et Pauli; *quintam*, SS. Sacramenti; *sextam*, memoriæ passionis; et *sub.* venerationi B. Virginis Religiosæ huic consuetudini stude te conformare, et nonnullas habe praxes, aut preces, quas secundùm dictam designationem, quâvis die peragas. Sic illam nutries pietatem, quâ, ex Trid. *conspicui esse debent* omnes Altaris Ministri.

IV. Qui curam habent animarum, efficient ut: diebus Dominicis et Festivis, Fideles Ecclesiam frequentent; quod obtinebunt, peragendo decenter ac religiosè divina officia; prædicando, ut par est, verbum Dei, (*) et aliis pietatis exercitiis, quæ zelus

(*) Conc. Trid. sess. 5, cap. 1 et 2, de Reform. *Cùm*, inquit, *præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere.... verbique divini prædicatione pascere.... Plebani et quicumque Parochiales, vel aliàs curam animarum habentes, Ecclesias obtinent, per se, vel per alios idoneos, si legitimè fuerint impediti, diebus saltem Dominicis et Festis solemnibus, plebes sibi commissas, pro sua et earum capacitate, pascant salutaribus verbis; docendo quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annunciandoque eis, cum brevitate et facilitate sermonis, vitia quæ eos declinare, et virtutes quas sectari oportet, ut pœnam æternam evadere*, et cœlestem gloriam *consequi valeant.*

Hinc Bonacina, Theologus moralis minimè regidior, in

et amor bene suggerunt : et hâc ratione, illos avocabunt à popinis, diversoriis, commessationibus, saltationibus, et aliis peccati occasionibus. Undè, dictis diebus sanctè transactis, haud erit difficile eos, per totam hebdomadam, servare insontes.

V. Qui divino applicantur ministerio, sapienter facient, si Dominicis et Festivis diebus, paulò maturiùs quàm cæteris, è lecto surgant ; ut nempe antequàm se conferant in Ecclesiam ad audiendas Fidelium confessiones, solitum impendere possint Orationi mentali tempus, et suis necessitatibus, priùs quàm alienis prospicere, sicut ordo charitatis exigit. *A te*, inquiebat S. Bernardus Eugenio Papæ, *tua consideratio incohet, ne frustrà extendaris in alia, te neglecto. Quid enim prodest, si universum mundum lucreris, te ipsum perdens! Sapiens, sibi sapiens erit, et bibet de fonte putei sui primus ipse.* Qui aliter se gerunt, et negligunt quod in isto num. præscribitur, communiter, prædictis diebus, nihil dant considerationi, nihilque præparationi ad Missam : sed, his prætermissis, quâ pietate possunt celebrare, quove zelo et fructu hortari fideles ! Hinc patet quanti sit momenti præsens monitum. Adverte autem quòd, iisdem diebus, parvæ Horæ non sunt remittendæ ad tempus, de quo sup. pag. 544, num. 9, sed dicendæ immediatè post Orat. Ment. ne aliàs ad vesperam usque differantur ; et secùs quàm par est, exinde recitentur.

VI. Diaconi, Subdiaconi, et Clerici inferiorum Ordinum duo in Festis diebus habent munia implenda ; quorum primum est, ut, juxta præscriptum Conciliorum,

Tract. de Legibus, disp. 5, sic habet : *Ego arbitror mortaliter peccare Parochum, si uno continuo mense integro, aut etiam si duobus, vel tribus mensibus totius anni discontinuis, non concionetur ; quia hac videtur materia gravis.* Ita et Pontas, V. Curé, Cas 1.

ciliorum,

ciliorum, divinis intersint Officiis, quâ par est modestiâ, modestiâ exemplari et angelicâ ; quæ sui gradûs sunt functiones, ibi religiosè obeant, summo idducentes honori, et pensantes quòd *sic tantùm de inferiori gradu potiora capere possunt mereri.* Alterum, ut catechizandis rudibus ac pueris vacent, in schola ipsis assignata; quod præstare debent majori quo possunt zelo et affectu ; quia munus istud, 1. Christo Domino est acceptissimum ; 2. animarum saluti planè necessarium ; 3. maximi pro ipsis meriti, testante Ecclesiâ, quòd *si fideliter et utiliter impleverint officium suum, habituri sint partem cum ipsis qui verbum Dei benè administraverunt ab initio.* Pont. in Ordin. Lect.

Pro quolibet Mense.

I. Initio mensis, quempiam Sanctorum, qui in illo occurrunt, tibi in specialem Patronum sortire : sub ejus tutela, te et tua constitue ; singulis diebus, manè scilicet et vesperè, aliquam ad eum precem dirige pro tuis, et aliorum quos intenderis, necessitatibus : vitam ejus lege, et in certa, quam adnotaveris, virtute, te illi, per mensem, stude conformare; tandem in Festo illius die, præmissâ in pervigilio debitâ præparatione, ad sacram synaxim, si liceat, in ejus honorem accede; gratulare illi de sua gloria et beatitudine; et gratiis Deo actis pro beneficiis ceu ei, ceu tibi per eum collatis, suppliciter illum ora, ut tibi favere pergat, non per mensis cursum tantùm, sed et per totam tuam vitam. Atque hæc est multorum piorum praxis, ad instar S. Francisci Borgiæ, qui ejus auctor perhibetur; et ea omnia quæ complectitur, satis monstrant ejus utilitatem. Eam ergo amplectere; sed novum quovis mense assumendo Protectorem, vide ne veterem obliviscaris Omnium habe indicem; et exemplo S. Aloysii Gonzagæ, horum nomina identidem recites et invoces.

II. Versùs finem mensis, statue tibi diem, in qua, salutis suæ studiosorum exemplo, te speciali modo ad mortem disponas : nam à momento mortis pendet æternitas; et in hoc totius felicitatis nostræ cardo vertitur, ut benè moriamur. Quod autem hac de causa peragendum tibi est, ad sequentia reducitur : 1. præstitutâ die subtrahe te, saltem per aliquod tempus, à solitis occupationibus, et omnibus superfluis locutionibus, ut tibi et uni necessario vacare possis. 2. Meditatio tua matutina de morte sit ejusque consectariis; et conscientiam tuam diligenter discutiens, vide quid te angeret et turbaret, si jam jam moriturus esses; *et fac nunc quod tunc facere velles.* 3. Accede ad sacrum Pœnitentiæ Tribunal, et confessionem tuam perage, velut pro ultima vice, et mox ad Dei judicium citandus; tùm, *si concedatur*, Corpore Dominico, quasi cœlesti viatico, agonem tuum munias. 4. Die illo, *sic te in omni facto et cogitatu teneas*, quasi modò cursum tuum consummaturus. 5. Vespertinis horis siste te coram SS. Sacramento, et ibi de novo *omnibus peccatis tuis cum dolore et magna displicentia deploratis;* elice actus virtutum qui solent moribundis suggeri, fidei nimirùm, spei, charitatis, resignationis divinæ voluntati, et acceptationis omnium quæ ei placuerint; et in fine, pro te recita preces *Commendationis animæ:* eas longè ante exitum suum quotidie recitabat S. Vincent. à Paulo. *Si hæc scitis, beati eritis, si feceritis ea.* Joan. 13.

III. Semel saltem per Mensem cum Patre tuo spirituali colloquere de animæ tuæ statu et de tua agendi ratione. (*) *Hoc enim modo fiet*, inquit S. Basil.

* *Summarium capitum rationis conscientiæ, ut quærendorum à reddente*, ex Reg. Soc. Jesu. 1. An vivat contentus juxta suam vocationem ?

2. Quomodo se habeat circa obedientiam, paupertatem,

in Reg. fusiorib. *ut et quod laude dignum sit, confirmetur; et quod minùs probandum, congruo remedio sanetur.* Neque verò existimes, nullo tibi, ut pote satis erudito, *opus esse consiliario;* quia, ut ait S. Chrys. *solius Dei est nullo opus habere consilio*, et juxta S. J. Clim. *qui sibi ipsis confidentes*, ita opinati sunt, miserè *seducti sunt. Ne innitaris igitur prudentiæ tuæ.* Prov. 3. Sed *consilium semper à sapiente perquire*, Tob. 4. Nam, ut legitur apud. S. Bern. *Hoc vult Deus, ut homo per hominem doceatur; nec aliter*, ex S. Dorotheo, *licet salvari.*

IV. Qui Ecclesiarum regimini præfecti sunt, debent, quovis saltem mense, sacras renovare Spe-

castitatem, aliasque virtutes; et quarum præcipuè studio intentus sit?

3 An sentiat aliquas animi perturbationes, aut tentationes molestas; et de facilitate, seu difficultate, ac modo eis resistendi; et ad quos affectus, vel peccata sit magis propensus et incitatus?

4 Quem experiatur in se zelum animarum?

5 Quomodò spiritualibus rebus sit affectus? De Oratione mentali et vocali; an illi vacet, et quem modum in ea teneat?

6 Nùm in usu rerum spiritualium, consolationem et devotionem habeat; an verò contrà, desolationem, ariditatem, et vagationem animi patiatur: quomodo in eis se gerat?

7 De fructu, quem ex Communione, Confessi e, Examine particulari, et aliis exercitiis spiritualibus percipiat?

8 Nùm post ultimam rationem conscientiæ, quam reddidit, majorem an minorem fructum fecerit; quem animum experiatur ad perfectionem consequendam.

9 Quomodo observet regulam sibi præscriptam et quæ sui sunt officii?

10 De mortificationibus, pœnitentiis et aliis exercitationibus quæ faciunt ad spiritûs profectum; et in speci de præparatione ad injurias, et ad alia, quæ ad Christi crucem pertinent, ferenda, atque de eorum desiderio?

11 De sociis et quomo ò ex eorum conversatione proficiat in Domino: et an alicui plus sit familiaris, quàm aliis?

12 An aversionem animi sentiat ab aliquo; et quomodo sit affectus erga Superiores et socios?

cies et examinare statum, tùm sacræ ædis, tùm ejus supellectilium, an nempè omnia sint, ut par est, munda et ordinata? Nam, in collatione primi ex Minoribus Ordinibus, *fidelissima* horum *cura* ipsis injuncta est, et sine gravi culpa eam nequeunt negligere. V. sup. p. 277, n.°3. Et semper memineris hujus Ecclesiæ moniti ad Ostiarios: *Sic agite, quasi reddituri Deo rationem, pro iis rebus, quæ his clavibus recluduntur.*

V. Si in ea, quâ manes, Diœcesi, instituti sunt et vigent Cœtus illi Ecclesiastici, in quibus de pietate, doctrinâ, moribus, conscientiæ casibus, collationes habentur, frequens iis et assiduus adesto, quia nihil aptius et utilius ad fidei et morum quæstiones elucidandas, ad unitatem doctrinæ comparandam, ad conformitatem regiminis servandam; *ad animorum consentionem* fovendam. Ut optatum tamen pariant fructum, oportet, 1. ut imparatus nullus accedat, sed ut quisque præviderit quæ tractanda sunt, et ad ea suum adhibuerit studium. 2. Ut procul amandentur contentiones, æmulationes, clamores, aliive excessus, qui in tali circumstantia contingere possunt. Quod ut tu et alii præstetis, cogitate et conveniendi causam, et convenientium qualitates et caracterem.

VI. Concilia volunt, ut *Clerici comam et tonsuram, patentibus auribus, habeant congruentes.* Ita Concil. Basil. Later. II. et IV. etc. Ad morem gerendum tam gravi auctoritati, cura frequenter *renovari coronam* tuam; (*singulis hebdomadis, aut saltem quindenis,* aiunt plures Synodi;) et capillos tibi resecari circiter quovis bimestri. Quoad eorum *cultum*, seu componendi modum, eadem Concilia jubent, ut *non studiosus, sed simplex sit*; verba sunt Conc. Mediol. 1. sub S. Carolo; et quàm jure merito! Judicare potes, 1. ex iis quæ, jam ab Apostolicis

temporibus, contrà fœminas torti et compti capilli, dicta sunt. 2. Ex modo, quo Christus Dominus inter homines apparuit, *humilis* nempe *et modestus*, ait S. Bern. 3. Ex *coronæ illius similitudine*, quam clerici *gestant in capite*, quæque profectò non bene congruit cum *crinibus mundano more* ordinatis. *Audi* hæc, *fili, et ne dimittas legem matris tuæ*, (Prov. 1.) ut huic *conformeris sæculo, cui renuntiasti*, aut illis pseudo-clericis, de quibus S. Hyer. in Epist. ad Eustoch. *tales cùm videris, sponsos magis æstimato, quàm Clericos.*

VII. Quatuor anni Temporibus recurrentibus, preces et pia opera pro remissione peccatorum proximè commissorum, pro fructuum conservatione, pro Christi Ministrorum vocatione et missione, ferventiùs instaura. Hæc est enim Ecclesiæ mens et voluntas : hæc institutionis quatuor temporum motiva; quibus eò promptiùs ac libentiùs oportet te cedere, quò magis illam piam Matrem diligere, et istorum gravitatem ac pondus meliùs debes percipere.

PRO QUOLIBET ANNO.

I. *Cum diuturnâ experientiâ compertum sit, ut* aiebat S. P. Clemens XI. in Epist. encyclica, an 1710, *ad retinendam conservandamque Sacerdotalis ordinis dignitatem et sanctimoniam, maximoperè conducere, ut Ecclesiastici viri Spiritualibus exercitiis aliquando vacent, quibus quidquid sordium de mundano pulvere contractum est, commodè detergitur, ecclesiasticus spiritus reparatur, mentis acies ad divinarum rerum contemplationem extollitur, rectè sanctèque vivendi norma vel instituitur vel confirmatur:* ideò ne hanc utilitatem tibi propositam prætermittas, sed magna cum alacritate suscipe, et quotannis, aut saltem biennio, per 6 aut 8 dies, in pio aliquo secessu, dictis

exercitiis operam da. Consulo tibi generalem, ab ultima recollectione, confessionem, in qua *recogitans in amaritudine animæ tuæ*, omnia peccata, omnesque defectus, securiùs *novissima providebis*; gaudium in cœlo, et tuæ conscientiæ pacem ac serenitatem paries. Si, undè testamentum condas, habes, sapienter facies, si illud tunc conficias, aut confirmes.

II. *Diem* anniversariam regenerationis tuæ, conversionis, et ad ordines promotionis, *habeas solemnem, et celebra eam cultu* congruo. *Si enim*, inquit Micrologus de Eccles. Observ. C. 50, *quilibet suum natalem, quo ad æternam mortem natus observat; quantò magis illum observare debet, quo ad æternam vitam est regeneratus!* etc. S. Carolus in 2. Con. Med. sanxit, ut *Sacerdotes, quo die eorum quisque Sacerdotio initiatus est, illum etiam quotannis recolant Missæ Sacrificio et precibus*. Religioni tibi sit à tam sanctò instituto deviare.

III. Lege quotannis Ritus et Rubricas, simul et Canones ac Statuta, quæ ad te spectant, ut ea semper accuratè valeas custodire: item præcipuos Theologiæ, seu Moralis seu Scholasticæ Tractatus, qui paulatim excidunt, nisi identidem horum refricetur memoria: prætereà Novum Testamentum integrum; et Vetus saltem biennio. *Divinas Scripturas*, ait S. Hier, *sæpiùs lege; imo nunquam de manibus sacra lectio deponatur. . . Tenenti codicem somnus obrepat, et cadentem faciem pagina sancta suscipiat.* O utinam, te è vivis sublato, *sic* tuum inscribi possit sepulchrum:

Te, veniente die, te decedente, legebat,
Lex sacra: æterno, Lector, nunc lumine gaudet.

IV. Præfige tibi unum particulare et radicale vitium, cui, ut pote infensissimo tuæ perfectionis hosti, bellum, per totum annum, inferas; nec convertaris, donec deficiat. Eodem zelo virtutem huic vitio con-

trariam exerce; et huc spectet quotidianum examen, de quo sup. pag. 544, n. 9. *Si omni anno*, inquit à Kemp. L. I. C. II. n. 5. *unum vitium extirparemus, citò viri perfecti efficeremur.*

V. Indulgentias, quæ identidem, per annum, lucrandæ sese offerunt, tibi et aliis procurato, eòque diligentiùs, quò his magis indigetis, et majora sunt vestra erga Deum debita. Tanti boni negligentia non argueret certè magnam fidem, nec magnum zelum. Vide in tract. de Indulg. D. Collet, Indulgentias omnibus fidelibus communes, et eas quæ certis rebus, puta Coronis, Crucibus, Numismatibus, etc. affixæ sunt: hinc intelliges, quàm facile sit hujus beneficii fieri sæpè participem.

VI. Si Pastor sis animarum, semel saltem quotannis, totam lustra et visita Parochiam, Vicario tuo, aut Ludi Magistro comite. *Bonus Pastor cognoscit omnes oves suas, et vocat eas nominatim.* Habeas catalogum omnium familiarum in particulari, et pro virili parte scias omnium earum membrorum necessitates, tam spirituales, quàm temporales; quibus subvenire, eò meliori quò poteris modo; studeas, iisdem permotus sensibus, quibus Apost. dum dicebat: *Libentissimè impendam et superimpendar ipse pro animabus.*

PRO QUOLIBET TEMPORE.

I. MEMOR semper sis vocationis tuæ, eoque nomine sæpè Deo gratias agas; conerisque maximè vitam, ut Ministrum Christi decet, instituere; cùm tam multæ utilitates ex boni, tot detrimenta ex mali vitâ Sacerdotis proficiscantur. S. Carolus.

II. *Omnibus diebus vitæ tuæ in mente habeto Deum, et cave ne aliquando peccato consentias, et prætermittas præcepta Domini Dei tui.* Tobias in admonit. ad Filium suum. C. 4.

III. *Quomodo potueris, ita esto misericors. Si multùm tibi fuerit, abundanter tribue; si exiguum, etiam exiguum libenter impertiri stude. Quoniam eleemosina ab omni peccato et à morte liberat.* Idem.

IV. *Superbiam nunquam in tuo sensu, aut in tuo verbo, dominari permittas; in ipsa enim initium sumpsit omnis perditio.* Idem.

V. *Quod ab alio oderis tibi fieri, vide ne tu aliquando alteri facias.* Idem.

VI. *Omni tempore benedic Deum; et pete ab eo ut vias tuas dirigat, et omnia consilia tua in ipso permaneant.* Idem.

VII. Quia, ut observant SS. PP. et constans docet experientia, *à minimis incipiunt, qui in maxima proruunt*: Ideò nec parva peccata, nec parva *officia unquam* negligas, sed semper illa sedulò devita, et hæc fideliter imple. *Qui timet Deum*, ait Scrip. *nihil negligit.* Et S. Hier. *Mens Christo dedita æquè et in majoribus, et in minoribus intenta est.*

VIII. Quotidiana exercitia, et solitas ac ordinarias actiones, etiam naturales, stude semper benè facere: 1. Exemplo Christi, qui *benè omnia fecit;* 2. quia his continuò recurrentibus, faciliùs et citiùs assequeris perfectionem, et *fies in Deum dives*, si illa rectè feceris: facies autem sic, si in statu gratiæ, propter Dei gloriam, et debita cum attentione ac fervore.

IX. Cùm *Mundus totus in maligno positus sit*, et longè *faciliùs sit domi latere*, quàm foràs se posse sufficienter custodire; ideò cellam tuam dilige, nec ab ea exeas, nisi necessitate compulsus, et tui officii implendi causâ. *In cella invenies, quod deforis sæpiùs amittes.* Dixit quidam: *Quoties inter homines fui, minor homo redii.*

X. *Obsecro te, et repetens iterùmque monebo*, cave imprimis à sexu muliebri, qui, ex Script. Eccles. 7.

consuetus *est* dæmonum *laqueus;* et ut numquam tibi sit, sicut fuit innumeris, *perdendæ vitæ et famæ* causa, has accipe regulas, à S. Hier. olim traditas Nepotiano suo, et ab illis ne latum quidem unguem recede.

Hospitiolum tuum, aut rarò, aut numquam mulierum pedes terant. Omnes puellas et virgines Christi, aut æqualiter ignora, aut æqualiter dilige. Ne sub eodem tecto mansites: nec in præterita castitate confidas. Nec Davide sanctior, nec Salomone potes esse sapientior. Memento semper, quòd Paradisi colonum de possessione sua mulier ejecerit.

Ægrotanti tibi quilibet sanctus frater assistat, et germana vel mater, aut probatæ quælibet apud omnes fidei. Quòd si hujusmodi non fuerit consanguinitatis castimoniæque persona, multas anus nutrit Ecclesia, quæ et officium præbeant, et beneficium accipiant ministrando, ut infirmitas quoque tua fructum habeat eleemosinæ. Scio quosdam convaluisse corpore, et animo ægrotare cœpisse. Periculosè tibi ministrat, cujus vultum frequenter attendis.

Si propter officium Clericatûs, aut vidua à te visitatur, aut virgo, numquam domum solus introeas..... Solus cum sola absque arbitro vel teste non sedeas..... Caveto omnes suspiciones, et quidquid probabiliter fingi potest, ne fingatur, ante devita.

Crebra munuscula, et sudariola, et fasciolas, et vestes ori applicitas, ac degustatos cibos, blandasque et dulces litterulas sanctus amor non habet. Mel meum, lumen meum, meum desiderium, omnes delicias et lepores, et risu dignas urbanitates, et cæteras ineptias amatorum, in comediis erubescimus, in sæculi hominibus detestamur; quantò magis in Monachis et in Clericis, quorum et Sacerdotium proposito, et propositum ornatur Sacerdotio.

XI. In Sacramentorum administratione, si ad te

spectet, bonum et fidelem dispensatorem te semper præbe; nec cujusquam gratiâ, aut metu, aut quâ spe temporalis commodi, ab officio tuo tantillùm declines. Ad præcipua quinque capita seriò attende: ad Deum, ut glorificetur; ad Sacramentum, ut ritè perficiatur; ad subjectum, ut sanctificetur; ad astantes ut piè excitentur; ad Ministrum, ut crescat in gratia, utque, dùm alios à peccati vinculo solvere intendit, se ipsum peccati ligamine et catenâ non constringat.

XII. Quidquid temporis à divinis Officiis, *ab orationis contemplationisque exercitatione*, ab Ecclesiasticis functionibus, et ab aliis necessariis actionibus vacuum habes, non in otio, nec verò in rerum novarum curiositatibus illud contere; sed, cùm in sortem Domini vocatus sis, impende in *operibus tuo ordini ac statui congruis. S. Carol.* Quæ sunt autem illa disce ex Conc. Lingon. anno 1404. *Assiduè et devotè orare*, inquit, *sicut et lectioni perfectè intendere, sunt opera Clericorum.*

XIII. Si in morbum incideris, cave ne simul cum corpore anima ægrotet. Non plus quàm par est, arti Medicorum confidas; sed magis divinæ voluntati obtempera. *Cùm infirmor*, aiebat S. Paulus, *tunc potens sum.... virtus in infirmitate perficitur.* Custodi te à murmuratione, et *exhibe te sicut Dei ministrum, in multa patientia.* Valetudine novâ sese confirmante, ad tua implenda officia, novos animos concipe. Quæ retrò sunt obliviscens, et quasi incipiens, ad bravium assequendum, exemplo Apostoli, quotidie contende.

PRO FINE VITÆ.

Si, Deo dante, non præcipiti morte, ut, heu! sæpè evenit, abripiaris; sed si contigerit te mentis et rationis compotem, mortem, (quamvis sæpissimè, citiùs quàm putatur, adveniat), venientem vi-

dere; Sacramenta Ecclesiæ, tempore opportuno postula, et summa cum devotione, astantiumque ædificatione, recipe. Ad instar sacrificii Christi pro te in Cruce oblati, te totum, et tua omnia, in sacrificium boni odoris, sanctissimæ Trinitati in æternum vove, offer, consecra, immola. Variarum virtutum actus, præcipuè fidei, spei, charitatis, contritionis, patientiæ, divinæ voluntati subjectionis, tentationibus renuntiationis, frequenter elicias. Pravâ Dæmonum arte, in duos salutis scopulos sæpè impellimur et inducimur, scilicet in præsumptionem et desperationem. Per vitam nimis confisi de salute malè præsumimus; at in morte nimis abjecti de salute penè desperamus. Contra hos dæmonum astus, per vitam cum metu et tremore salutem operare; sed in extremis positus, per infinita Christi merita in bona salutis spe roboreris et confirmeris. *Ille solùm diffidat*, inquit S. Bern. *qui tantùm peccare potuit, quantùm Deus bonus est.*

Felix et omni dignus beatitudine, quem extrema dies invenerit sic militantem. S. Hier. Ep. ad Julian.

CANON.

Ex Conc. Aquis g. an. 816, L. 1. C. 145.

Qui divinis se mancipârunt Officiis, studeant hæc breviter collecta sedulâ meditatione perlegere, et memoriæ commendare, et, divinâ adjuvante gratiâ, juxtà vires adimplere. Vocatione ergo quâ vocati sunt, nec ad dexteram, nec ad sinistram declinantes, ambulent: quatenùs divinis jussionibus obtemperantes, ad Christum, de cujus sorte esse noscuntur, qui via, veritas, et vita est, eo opitulante, pervenire mereantur. Amen.

EXERCITIUM AD AUDIENDUM SACRUM.

Oratio ante Missam.

CLEMENTISSIME Pater misericordiarum, et Deus

totius consolationis : qui sic mundum dilexisti, ut filio tuo unigenito non parceres, sed eum, in passione ac morte acerbissimæ crucis, nostræ reparationi impenderes ; qui etiam ejus oblationem tibi gratissimam, ad renovandum illius in nobis fructum, in Ecclesia tua quotidie renovari velles : tribue nobis, quæsumus, huic tam admirando et salutari divinæ tuæ potentiæ, sapientiæ, ac bonitatis mysterio, tam attentè, reverenter et devotè interesse, ut cruenti illius sacrificii participationem, per hujus incruenti oblationem, quam efficacissimè consequi valeamus. Per eumdem Dominum.

Formula intentionis ante Missam.

SUSCIPE, Sancta Trinitas, unus Deus, *hoc sacrosanctum* sacrificium corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi, quod ego indignus servulus tuus, unà cum sacrificiis omnibus tibi unquàm oblatis aut offerendis, unitum sanctissimo sacrificio ab eodem Domino nostro in ultima cœna et ara crucis oblato, per manus Sacerdotis offero divinæ Majestati tuæ, omni possibili pietatis affectu, et puro amore tuæ infinitæ bonitatis, secundùm sanctissimam ejusdem Domini nostri et sanctæ matris Ecclesiæ intentionem :

1. Ad maximam æternamque divinæ Majestatis tuæ gloriam, amorem, et beneplacitum.

2. In protestationem supremæ excellentiæ et dominii tui, et nostræ subjectionis et dependentiæ à te.

3. In perpetuam commemorationem passionis ac mortis ejusdem Domini nostri.

4. In honorem augmentumque gloriæ beatæ Virginis, totiusque Curiæ triumphantis.

5. In gratiarum actionem æternam pro omnibus beneficiis sanctissimæ Humanitati Domini nostri, beatæ Virgini matri ejus, Patronis meis, omnibus

beatis et prædestinatis, et mihi indignissimo huc usque collatis, et conferendis in æternum.

6. In satisfactionem peccatorum meorum, omniumque fidelium vivorum et defunctorum.

7. Singulariter offero pro his NN. *vel* pro hac gratia obtinenda. Secundariò pro his NN. mihi peculiariter commendatis, omnibusque pro quibus orare soleo et teneor, ad impetrandam defunctis requiem, vivisque gratiam te agnoscendi, amandi, glorificandi nunc perfectè in via, olim beatè in patria. Suscipe et perfice hoc desiderium meum, uberemque ad piè id complendum, gratiam et benedictionem largire. Amen.

Ad initium Missæ.

SIGNO sanctæ crucis te consignans, cum Sacerdote sic incipe: In nomine Patris, etc.

Introibo ad altare Dei, ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Psal. 42. Judica me, Deus, etc. *Ut sup.* pag. 130.

Introibo, etc. Adjutorium, etc.

Confessio generalis.

CONFITEOR Deo omnipotenti, etc. Misereatur, etc. Indulgentiam, etc.

Deus tu conversus vivificabis nos, Et plebs tua lætabitur in te.

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam: Et salutare tuum da nobis.

Domine, exaudi orationem meam: Et clamor meus ad te veniat.

Precatio.

AUFER à nobis, quæsumus, Domine, iniquitates nostras: ut ad Sancta sanctorum puris mereamur mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Ad Introitum.

AD te, Domine, levavi animam meam: Deus meus, in te confido, non erubescam. Vias tuas, Domine, demonstra mihi: et semitas tuas edoce me. Dirige me in veritate tua, et doce me: quia tu es Deus salvator meus, et te sustinui totâ die. Gloria Patri, etc. Sicut erat, etc.

Ad kyrie eleïson.

DOMINE Deus omnipotens, Deus Patrum nostrorum, rogamus te, audi nos et miserere nostri.

Pro sancta domo ista, et pro iis qui, cum fidei reverentia et timore Dei ingrediuntur in eam, te Dominum rogamus.

Ut eruamur ab omni tribulatione, irâ et necessitate, te Dominum deprecamur.

Miserere nostrî, Deus, secundùm magnam misericordiam tuam. Te rogamus, exaudi nos.

Domine Deus noster, continuam hanc supplicationem suscipe à servis tuis; et secundùm multitudinem miserationum tuarum, miserere nobis, et miserationes tuas mitte super nos, et super omnem populum tuum, qui expectat tuam divitem misericordiam. Amen. *Ex Liturg. S. Chr.*

Hymnus Angelicus.

GLORIA in excelsis Deo, etc. *Sup.* pag. 134.

S. Augustini de SS. Trinitate brevis Confessio.

TE Deum Patrem ingenitum: Te Filium unigenitum: Te Spiritum Sanctum Paracletum: Sanctam et individuam Trinitatem, toto corde et ore confitemur, laudamus, atque benedicimus. Gloria Patri, qui creavit nos. Gloria Filio, qui redemit nos. Gloria Spiritui Sancto, qui sanctificavit nos. Gloria Summæ et individuæ Trinitati, Deo nostro, in sæcula sæculorum. Amen.

Ad Collectam.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, te suppliciter exoramus, ut respicere digneris de excelso Sanctuario tuo, super congregationem nostram, et Ecclesiæ tuæ preces, pro nobis omnibus ad te, Sacerdotis hujus ministerio, destinatas, clementer acceptes et exaudias.

Ideoque, pro immensa tua misericordia, largire nobis peccatorum nostrorum veniam, integritatem mentis, incolumitatem corporis, necessariam vitæ sustentationem, pacem in diebus nostris, aëris temperiem, fertilitatem terræ, Catholicæ fidei unitatem, extirpationem hæreseon, consiliorum iniquorum destructionem, orthodoxæ Religionis incrementum, charitatis ac pietatis fervorem, sinceram animi devotionem, tolerantiam longanimitatemque in afflictionibus, in spe gaudium, omnia denique ad salutem tùm animæ tùm corporis, sed ad tuæ imprimis gloriæ augmentum utilia. Per Dominum.

Ad Epistolam.

Si lectionem hanc percipere nequeas, orabis interim hoc modo :

O Pater cœlestis, Domine cœli et terræ, qui nunquam desinis, nos indignos famulos tuos, publico Ecclesiæ tuæ ministerio, Apostolicis, Propheticis, aliisque sacris doctrinis et monitis, ad cultum et amorem tui nominis excitare, et adversùs mundi, carnis, dæmonisque insidias præmunire.

Da, quæsumus, ut salutaria dogmata et monita, omnes ex animo semper amplectamur, eisque mores et omnem vitam nostram seriò conformare conemur.

Et ne tandem, ad cumulum damnationis cedat, viam veritatis, seu voluntatem tuam, per tot interpretes ac præcones tuos cognovisse, et non fecisse :

da nobis gratiam et vires, ut quæ facienda toties cognoscimus, efficaciter facere valeamus. Amen.

Ad Graduale.

Domine, non secundùm peccata nostra facias nobis, neque secundùm iniquitates nostras retribuas nobis. Domine, ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum. Citò anticipent nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus nimis. Adjuves nos, Deus salutaris noster et propter gloriam nominis *tui*, Domine, libera nos, et propitius esto peccatis nostris, propter nomen tuum.

Ad Alleluia.

Dominator Domine Deus, qui afflictiones hominum gaudiis temperas : da ut peregrinum *nobis Alleluia*, apud te in æterna felicitate exultantes, decantemus ; et illius hîc intelligentes gaudia, eorum ardore mentes nostræ inflammatæ, eò attrahantur, ubi est mortis expers vita, et dies sine noctis vicissitudine. Amen.

Ad Evangelium.

Vide ut illud stans attentè percipias ; et in principio, frontem, labia, et pectus signo crucis tibi consignes, illaque verba ex corde proferas : Gloria tibi, Domine, qui natus es de Virgine, cum Patre et Sancto Spiritu in sempiterna sæcula. Amen. *Si percipere non possis*, dices.

Domine, Jesu Christe, qui à Deo venisti Magister, et viam Dei nos in veritate docuisti, olim quidem visus in terris et cum hominibus conversatus, hodie etiam per Evangelistarum scripta et præcones verbi tui docere non cessas.

Da nobis intellectum capacem salutaris doctrinæ tuæ. Accende et affectum zelo sapientiæ cœlestis : et doce nos facere voluntatem tuam, ut fidem, quæ

ex auditu Evangelii nascitur, et quam lingua nostra loquitur, etiam moribus vita fateatur: ne culpæ et pœnæ nobis cedat scivisse voluntatem Domini, et non fecisse: utrumque enim opus est solius gratiæ tuæ, ut sciamus et faciamus, quia ex nobis servi inutiles sumus; ex te autem est omnis sufficientia nostra.

Post lectum Evangelium.

LAUS tibi, Christe, qui per te et Apostolos tuos Evangelium orbi prædicare, ac incredulos veræ fidei luce illustrare dignatus es.

Symbolum fidei integrè pronunciandum.

CREDO in unum Deum, etc. *Supra*, pag. 138.

Precatio post Symbolum.

DEUS præstet nobis suam gratiam, per Jesum Christum et Spiritum Sanctum, ut omnes in sincera hujus sacrosanctæ fidei Christianæ professione in finem usque perseveremus; atque in ea ipsa certamen bonum certemus, quo post hanc vitam à justo judice coronam justitiæ cum omnibus Electis percipiamus. Amen.

Cùm Sacerdos ad oblationem se præparat, ita precare.

DOMINE, Jesu Christe, Fili Dei vivi, et gloriosæ Virginis: in memoriam et laudem immensæ charitatis tuæ, quâ te nobis totum in altari crucis impendisti, ecce præsens Missæ sacrificium, sicut et alia omnia, quæ per Sacerdotum manus toto orbe celebrantur, hodie offero tibi repræsentanda æterno Patri tuo, in unione et efficacia illius oblationis, quâ ipse in cruce moriens sacrosanctum corpus et sanguinem tuum pro mundi salute obtulisti.

Fac ut ejusdem corporis et sanguinis tui oblatio, quæ in mysterio hîc renovatur, et incruento modo

sub specie panis et vini peragitur; fructum suum efficaciter obtineat; adeòque vivi inde gratiam, fideles defuncti requiem, et hi, pro quibus sacrificium offertur, misericordiam et vitam consequantur æternam.

Sit quoque hoc ipsum Sacrificium, quod fructum passionis et mortis tuæ in se continet, pro innumeris beneficiis tuis in nos collatis, gratiarum actio; et pro infinitis peccatis commissis, ac bonis omissis, pœnisque promeritis, propitiatio et satisfactio salutaris. Qui vivis et regnas, etc.

Alia.

SUSCIPE, Sancta Trinitas, hanc oblationem, quam unà cum sacerdote tibi offerimus, ob memoriam Passionis, Resurrectionis, Ascensionis *Jesu Christi* Domini nostri, et in honorem beatæ Mariæ semper Virginis, et beati Joannis Baptistæ, et sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et istorum, et omnium sanctorum, ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem; et illi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam agimus in terris. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

Cùm Sacerdos dicit: Orate, Fratres.

SUSCIPIAT Dominus sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiæ suæ sanctæ.

Alia.

MITTAT tibi Dominus auxilium de sancto, et de Sion tueatur te. Memor sit omnis sacrificii tui, et holocaustum tuum pinguefiat. Tribuat tibi secundùm cor tuum, et omne consilium tuum confirmet.

Oratio Ecclesiæ.

DEUS refugium nostrum et virtus, adesto piis Ecclesiæ tuæ precibus, auctor ipse pietatis, et præsta ut,

quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Ad Præfationem.

Celsissime Deus, evehe, quæsumus, corda nostra à terrenis ad cœlestia : ut te unum et cogitemus, et loquamur, et totâ vitâ exprimamus, teque fruamur in æternum. Amen.

Verè dignum et justum est, decens et debitum, ut te laudemus, te hymnis celebremus, te adoremus, tibi gratias agamus, omnis creaturæ visibilis et invisibilis opifex, thesaurus æternorum bonorum, fons vitæ et immortalitatis, omnium Deus aç Dominus : quem cœli, et cœli cœlorum laudibus celebrant, ac omnis virtus eorum; Sol et Luna, universusque astrorum Chorus; Terra, Mare, et omnia quæ in eis sunt; Jerusalem cœlestis, Ecclesia primitivorum qui descripti sunt in cœlis, Spiritus Justorum et Prophetarum, animæ Martyrum et Apostolorum; Angeli, Archangeli, Throni, Dominationes, Principatus, Potestates, ac Virtutes tremendæ, Cherubim et Seraphim incessabili voce hymnum triumphalem tuæ magnificæ gloriæ canentia et dicentia :

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabahot. Pleni sunt cœli et terra gloriâ tuâ : Hosanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine Domini : Hosanna in excelsis.

Cum his beatorum spirituum agminibus, et nos, clemens dominator, clamamus et dicimus : Sanctus es et sanctissimus, et unigenitus Filius tuus cum Spiritu Sancto, et magnificentissima gloria tua, quando sic mundum dilexisti, ut Filium tuum unigenitum dares, ut omnis qui credit in ipsum non pereat, sed habeat vitam æternam : Qui veniens, completo omni pro nobis mysterio, tradidit semet

ipsum pro mundi vita : cui sit gloria in secula seculorum. Amen.

Ad sacrum Canonem.

SUMME sacerdos ac verè Pontifex, Jesu Christe, qui te obtulisti Deo Patri, hostiam puram et immaculatam in ara crucis pro nobis miseris peccatoribus; qui carnem tuam et sanguinem tuum nobis in sacramento, quod tuâ divinâ omnipotentiâ conficitur, reliquisti; et hoc sanctum sacrificium instituisti, quod præcepisti offerri in commemorationem tuî pro salute nostrâ. Rogo te, per hanc miram et ineffabilem charitatem tuam, ut concedas mihi peccatori, venerandæ passionis tuæ dignam memoriam agere, me totum et omnia mea purè et integrè resignare, ac consecrare, atque huic cœlesti sacrificio interesse cum ea reverentia et honore, ea devotione et timore, quibus oportet et decet. Sentiat mens mea dulcedinem beatissimæ præsentiæ tuæ, et excubias sanctorum Angelorum tuorum in circuitu meo.

Ecce pro me sollicitus talia postulo; sed meminisse charitatis debeo, ut et pro aliis te exorem. Te igitur amatorem Ecclesiæ tuæ deprecor, Domine Deus, pro *Sacerdotibus tuis*, ut verbis simul et meritis vitæ populum sibi creditum ad cœlestem Patriam invitent. *Pro Regibus, ducibus, et iis qui in sublimitate sunt*, ut patres orphanorum et judices viduarum semetipsos exhibeant; miseriisque inopum, et gemitibus pauperum condoleant; nihil nisi quod justum est, in judicio quærant; sicque administrant præsentia, ne amittant futura. *Pro Virginibus continentibus, ac mundo renunciantibus*, ut præsentia despiciant, futura inquirant, ne se negotiis secularibus implicent, ut tibi militantes placeant cui se probaverunt. *Pro conjugatis*, ut tali affectu se diligant, ne à desiderio patriæ cœlestis exorbitent. *Pro uni-*

versa sancta Ecclesia Catholica, pro *viris* et *fœminis*, pro *Religiosis* et *sæcularibus*, pro *omnibus Christianorum Rectoribus*, *cunctisque in te credentibus*, *ut* tibi servientes, ad tuam jugiter misericordiam pervenire mereantur.

Præsta, Domine, Rex æterne, Virginibus castitatem, Deo dicatis continentiam, conjugatis sanctimoniam, viduis et orphanis sustentationem, pauperibus protectionem, peregrinantibus reditum, navigantibus portum, lugentibus consolationem, pœnitentibus indulgentiam, optimis ut in bonitate semper consistant, mediocribus ut meliores fiant, delinquentibus ut citò se corrigant. Oro quoque, Domine, clementiam tuam, ut sereno vultu nos famulos tuos; sacri tui nominis officia præstolantes, aspicere digneris: et ut efficacior sit hæc deprecatio mea, B. Mariæ Virginis suffragia peto, Apostolorum intercessionem imploro, Martyrum preces deposco, Confessorum orationes expostulo. Talium, Domine, vota nunquam spernis, si, ut pro me exorent, ipse inspiraveris, qui vivis et regnas in seculà seculorum.

Pia ad Christum suspiria.

O SAPIENTIA, quæ ex ore Altissimi prodiisti, attingens à fine usque ad finem fortiter, suaviterque disponens omnia; veni ad docendam nos viam prudentiæ.

O Adonaï et dux domûs Israël, qui Moïsi in igne flammæ rubi apparuisti, et in Sina legem dedisti: veni ad redimendum nos, in brachio extento.

O Radix Jesse, qui stas in signum populorum, super quem continebunt Reges os suum, quem gentes deprecabuntur; veni ad liberandum nos, jam noli tardare.

O Clavis David, et sceptrum domûs Israël, qui

aperis et nemo claudit, claudis et nemo aperit : veni et educ vinctum de domo carceris, sedentem in tenebris et umbra mortis.

O oriens, splendor lucis æternæ, et sol justitiæ : veni, et illumina sedentes in tenebris et in umbra mortis.

O Rex gentium, et desideratus earum, lapisque angularis, qui facis utraque unum : veni et salva hominem, quem de limo formasti.

O Emmanuël, Rex et legifer noster, expectatio gentium et Salvator earum : veni ad salvandum nos, Domine, Deus noster.

Oratio ad elevationem sacræ Hostiæ.

SALVE, salutaris victima, pro me et toto genere humano, in patibulo crucis oblata : *Christe*, Rex æterne, Deus homo, crucifixe propter hominem, respice sacratissimam carnem tuam, pro me cruci clavis affixam, et lanceâ perforatam.

Atque illa, quæso, pietas, quæ te traxit et vicit, ut in statera gloriosissimæ crucis totius mundi peccata expiares ; illa te cogat clementia, ut miserearis meî pleni miseriis, qui fontem miserationis nunquam manare cessas, custodiens animam et corpus meum in vitam æternam. Amen.

Ad Elevationem Calicis.

SALVE, nobilissime sanguis de latere Domini mei Jesu Christi profluens, et totius veteris ac novæ culpæ maculas diluens : ablue, sanctifica, et custodi animam meam in vitam æternam. Amen.

Tu Rex gloriæ, Christe. Tu Patris sempiternus es Filius, tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti virginis uterum. Tu devicto mortis aculeo, aparuisti credentibus Regna cœlorum. Tu ad dexteram Dei sedes, in gloria Patris. Judex crede-

ris esse venturus. Te ergo, quæsumus, famulis tuis subveni, quos pretioso sanguine redemisti.

Post Elevationem.

ADORO te supplex, latens Deitas, etc. *Sup.* pag. 416.

Anima Christi, sanctifica me, etc. *Sup.* pag. 417.

Alia Oratio.

SIT tibi, Domine Deus, gloria, laus, et honor, pro inestimabili charitate tua, quòd Filio tuo unigenito non peperceris, sed pro nobis omnibus tradideris in mortem, mortem autem crucis. Dá, ut non sit nobis mors ejus inanis et vacua.

Domine Jesu Christe, Fili Dei, pone passionem et crucem tuam inter judicium tuum et animam meam. O salvator et Redemptor meus, sit nomen tuum benedictum in secula. Amen.

Ad memoriam Defunctorum.

DOMINE Deus, Pater sancte, cujus miseratio magna est, cujus misericordia æterna: memento, quæso, omnium credentium, qui hinc christianè et piè obdormierunt; memento fratrum, propinquorum et benefactorum nostrorum, eorum qui mihi peculiariter commendati sunt, et pro quibus præcipuè me vis orare; veniam et requiem æternam illis clementer indulgendo, ut te in æternum benedicant, laudent et glorificent, cui debetur omnis honor et gloria.

Ad Memoriam Sanctorum.

MIHI quoque indigno servo tuo, secundùm multitudinem miserationum tuarum, miserearis; et, concessâ in præsenti scelerum veniâ, ne me sinas in futuro seculo excruciari cum impiis.

Sed aliquam portiunculam dones cum sanctis tuis in cœlis, qui in tua membra cooptati, et in corpus

unum effecti, gratias ob tuum pro se effusum pretiosum sanguinem, quo illos lavisti, rependentes, pro te et fratribus suis gloriosum sanguinem fundere non dubitârunt, qui te in vita sua amaverunt, et in morte sunt imitati, et ideò coronas triumphales meruerunt.

Quorum me, licet imparem meritis, participem tamen fac, solâ misericordiâ tuâ, succurrentibus eorum meritis et precibus. Amen.

Ad Orationem Dominicam.

O PATER misericordiarum, nos, etsi indigni qui servi dicamur tui, audemus te Patrem nostrum, nos filios tuos dicere: quia gratuita bonitas tua, per Filium tuum, nos in hujus nominis honorem adoptavit: et ipse Filius tuus tuî compellandi *fiduciam* addidit, eo ipso, quòd precandi formulam præscripsit.

Agnosce ergo dilectissimi Filii tui, quam nos docuit, orationem, et largire propitius per eumdem Filium tuum, quidquid per ipsum, ab ipso edocti, te petimus, dicentes: *Pater noster*, etc.

Libera nos, quæsumus, Domine, ab omnibus malis, etc. *Sup.* pag. 152.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis. (*bis.*) Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem; pacem animæ, temporis, et æternitatis: ut sit integra nobis cum Deo et proximis conjunctio, et pace fruamur conscientiæ, perfectamque in cœlis quietem, ad quam omnes aspirant Electi, te duce, consequamur. Amen.

Pro pace publica Ecclesiæ.

DA pacem, Domine, in diebus nostris, quia non est alius qui pugnet pro nobis, nisi tu Deus noster.

℣. Fiat pax in virtute tua: ℟. Et abundantia in turribus tuis.

Oratio.

Oratio.

DEUS, à quo sancta desideria, recta consilia, et justa sunt opera, da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem; ut et corda nostra mandatis tuis dedita, et hostium sublatâ formidine, tempora sint, tuâ protectione, tranquilla..... Deus auctor pacis et amator; quem nosse, vivere; cui servire, regnare est: protege ab omnibus impugnationibus supplices tuos; ut qui in defensione tua confidimus, nullius hostilitatis arma timeamus, et ab omnibus, quæ nos pulsant, tentationibus liberemur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Ad Communionem.

O SACRUM convivium, in quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis ejus; mens impletur gratiâ, et futuræ gloriæ nobis pignus datur!...O res mirabilis! manducat Dominum pauper servus et humilis.

℣. Panem cœli dedit eis: ℟. Panem Angelorum manducavit homo.

Oremus.

DEUS qui nobis sub Sacramento mirabili Passionis tuæ memoriam reliquisti, tribue, quæsumus, ita nos corporis et sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis et regnas in secula seculorum. Amen.

Alia Oratio, pro Communione spirituali.

ECCE asto pauper et inops ad mensam magni Regis et amantissimi Patris mei, tuam, Christe, Jesu; et credo tibi, æterna veritas, quòd verè è summo cœlorum ad verbum sacerdotis, ut me visites, venire dignatus es. Verumtamen, conscius infirmitatis meæ et peccatorum meorum, non audeo sacramentaliter suscipere te. Sed dico cum centurione, cujus servum, absens, uti alios plurimos, sanasti: Domine

non sum dignus, ut intres sub tectum meum; sed per os sacerdotis veni in animam meam.

Munda, quæso, illam à malis ejus et imperfectionibus N. et orna bonis virtutibus N. Pasce corpore et sanguine tuo, ut sicut catellus, comedat de mensa Domini sui, et adipe ac pinguedine cœlestis benedictionis repleatur, quatenùs tuis semper inhæreat mandatis et à te nunquam separetur. Amen.

Gratiarum actio post Communionem.

GRATIAS ago tibi, Domine Deus, quòd licet indignus sim tuâ mensâ cœlesti, spiritualiter tamen sumendi corpus et sanguinem Filii tui, Domini nostri Jesu Christi, à Sacerdote sacramentaliter modò sumpti, gratiam mihi peccatori præstiteris et devotionem.

Cùm ergo factura tua sim, Pater sancte, inclina, precor, aures tuas ad me, et concede, ut salutaris perceptio sacramenti mihi et omnibus fidelibus, vivis simul ac defunctis, proficiat; tùm, ut læti in sanctorum Electorumque omnium communione, in extremi judicii die, resurgentes, cum ovibus ad dexteram Filii tui Jesu, mundum judicantis, præsentemur. Amen.

Nunc dimittis servum tuum, Domine, etc. *Sup.* pag. 478.

Ad ultimam Collectam.

REPLETI, Domine, muneribus sacris, quæsumus, ut in gratiarum semper actione maneamus. Fac nos, quæsumus, Domine Deus noster, in tua devotione gaudere: quia perpetua est et plena felicitas, si bonorum omnium serviamus auctori. Tua nos, quæsumus, Domine, gratia semper et præveniat, et sequatur; ac bonis operibus jugiter præstet esse intentos. Per.

Ad, Ite Missa est.

ECCE, Pater æterne, Missa jam est salutis Hostia, quam tu de cœlo misisti in terram. Placeat tibi, quæso, quia hic est ipse Filius tuus in quo tibi benè complacuit. Agat nunc, precor, officium mediatoris et advocati, ubi sedet ad dexteram tuam, et interpellat pro nobis. Memento omnis patientiæ, charitatis, et mansuetudinis ejus, et orantem in nomine dilecti Filii tui exaudire digneris : quia ipse dixit : si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Hoc unum peto, Domine, placeat tibi hoc Sacrificium, ad majorem gloriam nominis tui; prosit mihi et fidelibus tuis, vivis et defunctis, ad salutem. Amen.

Ad Benedictionem.

✝ BENEDICAT et custodiat nos omnipotens et misericors Dominus, Pater, et Filius, et Spiritùs Sanctus. Amen.

Deinde facto signo crucis in fronte, ore, et pectore, recita initium S. Evangelii secundùm Joannem, ut sequitur :

In principio erat verbum, etc. *Sup.* pag. 159.

Precatio pia post peractum Sacrificium.

MISERICORDISSIME Domine, qui nos miseros mortales non dedignatus es, etiam in hac hora stare in conspectu tuo, ad te glorificandum pariter ac prædicandum : condona mihi, in ipso Precationis hujus tempore commissa errata, sive per occupationem, sive per mentis atque cogitationis in absurda desideria inductionem, uti ne glorietur inimicus adversùm me, quòd ne in ipso quidem tempore Doxologiæ, Confessionis, atque synaxeos, à peccatis mihi caverim. Memor beneficiorum tuorum et immensæ charitatis tuæ, dico et devoveo tibi omnia

opera mea. Credo tibi, et in te spero, ac toto corde te diligo, ô Deus meus, veritas mea, misericordia mea et refugium meum, et omnia.

Orat. ad B. V.

Sub tuum præsidium confugimus, sancta Dei Genitrix: nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus; sed à periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa et benedicta. Amen.

Methodus Orationis mentalis.

In quarta hujusce Manualis parte, pag. 280, ostensum est, quanto zelo viri Ecclesiastici debeant Orationis Mentalis exercitio incumbere. Hîc trademus Methodum, et quidem probatam illud peragendi: *Est enim Oratio medicamentum, ut notat* S. Chris. in Ps. 7. *sed si nesciamus quomodo adhibendum sit medicamentum, utilitatem ex eo non capiemus.* Insuper ad fovendum augendumque in unoquoque Orationis studium et amorem, referemus Breve indulg. à Benedic. XIV, concessarum tam docentibus et addiscentibus Orationis Mentalis exercitium, quàm ipsam Orationem mentalem peragentibus, et hinc intelligent qui hæc negligunt quantis frustrentur bonis, et quàm sibi sint inimici.

INDULGENTIÆ

Tam docentibus et addiscentibus Methodum Orationis Mentalis, quàm ipsam Orationem Mentalem peragentibus concessæ.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis et Præsulibus locorum Ordinariis universis, gratiam et communionem Sanctæ Sedis habentibus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem et Apostolicam benedictionem.

Quemadmodum nihil est, omnibus à familiari Dei consortio et consuetudine avulsis et ejectis, ad divinos hauriendos fulgores, et ad æternam salutem procurandam, ad Deum quasi manu factâ coëndum, magis oportunum, salutare ac necessarium Oratione, quæ est veluti ascensio animæ de terrestribus ad cœlestia, inquisitio supernorum, invisibilium desiderium, conjunctio Spiritui sancto, et ad Deum locutio; ita, ne desolatione desoletur universa terra, ex eo quòd nullus recogitet corde, omnes et singuli, ubique et semper, monendi sunt, quod oporteat semper orare, et nunquam deficere; ut in omni oratione et obsecratione, cum gratiarum actione, petitionibus nostris innotescentibus apud Deum, ipse qui dives est in omnes eum invocantes, nec nostras abs se deprecationes, nec suas à nobis amoveat miserationes. Ea propter Prædecessores nostri, Romani Pontifices, divinâ institutione formati, ut Christi Fideles ad Orationis, sive Vocalis, sive Mentalis, ut dicitur, illa sit, studium cum alacritate ineundum, et sine intermissione frequentandum incitarent, eosdem tùm cohortationibus inflammare, tùm cœlestium etiam munerum thesauris, quorum dispensationem ipsis crediderat Altissimus, allicere studuerunt. Indulgentias enim, peccatorum remissiones, et de injunctis eis quomodolibet debitis pœnitentiis relaxationes elargiti sunt iis, qui sive vocales preces recitarent, sive per aliquod temporis spatium quotidie in lege Domini meditarentur.

Exordium ab excellentia orationis.

Nos autem, laudatissimis eorumdem Prædecessorum nostrorum exemplis incensi, non solùm omnes et singulas indulgentias, peccatorum remissiones, et pœnitentiarum relaxationes per eosdem nostros prædecessores pro recitantibus quascumque vocales preces, (dummodò nunquam revocatæ fuerint) aut quomodolibet orantibus, quocumque modo sive ad

Pontifex confirmat Indulgentias concessas vocaliter orantibus.

tempus, sive in perpetuum ad hanc usque diem concessas Apostolicâ autoritate tenore præsentium, sub iisdem prorsùs modo ac forma confirmamus, et, quatenùs opus sit, de novo concedimus; verùm etiam alias insuper iis præsertim qui Mentalis Orationis, seu Meditationis studio operam dederint, ut infra, impertimur.

Iis verò qui Orationis mentalis exercitium docent, concedit novas indulgentias.

Primùm itaque omnibus et singulis, sive qui tam in Ecclesiâ, quàm alibi, et ubicumque locorum publicè, et privatè quoscumque homines, orandi, seu meditandi rudes, quomodocumque orare et meditari docuerint; sive, qui piæ orandi et meditandi institutioni hujusmodi, ut præmittitur, interfuerint, dummodò verè pœnitentes, ac sacrâ Communione refecti, quâ vice id egerint, *septem annos et totidem* quadragenas de injunctis eis, seu aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Ecclesiæ consueta relaxamus. Iis verò tam docentibus, quàm addiscentibus, qui assiduè præmissa peregerint, ac similiter verè pœnitentes, ac sacrâ Communione refecti, pro Christianorum Principum concordiâ, hæresum extirpatione, ac sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint; semel in mense pro uniuscujusque commodo et arbitrio, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem: quam per modum suffragii animabus Christi fidelium, quæ Deo in charitate conjunctæ ab hac luce migraverint, applicare possint misericorditer in Domino concedimus.

Illam quoque peragentibus alias elargitur Indulgentias.

Insuper iis, qui per duos quadrantes continuos, vel saltem per quadrantem horæ, singulis diebus, et per totum mensem Orationi Mentali dabunt operam, et verè pœnitentes et confessi, SS. Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, ac pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, et sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum

preces pariter effuderint, plenariam, semel quolibet mense, omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem, quam itidem per modum suffragii animabus Christi Fidelium quæ Deo in charitate conjunctæ ab hac luce migraverint, applicare possint, auctoritate et tenore similibus misericorditer in Domino elargimur.

Etsi autem, juxta divinum D. N. J. C. præceptum, oportet, ut quisque oraturus, ne ad instar hypocritarum, videatur ab hominibus, intret cubiculum suum, et clauso ostio, oret cœlestem Patrem in abscondito: tamen, cùm ipse Dominus dixerit, quòd *ubi sunt duo* vel *tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum;* et S. Joannes Chrysostomus prædicet, esse in oratione cum fratribus plus aliquid videlicet concordiam, conspirationem, amoris conjunctionem, et charitatis clamorem felici societate, ex qua orationes infirmiores se simul complexas, validiores in cœlum evehi: optimum esset, ubi commodè fieri posset, ut quemadmodum in nonnullis institutum esse accepimus, ita in omnibus et singulis Diœcesibus in more poneretur; nimirum, ut singulis diebus, dato certo campanarum signo, sive in Ecclesiis, dummodò totius populi multitudo unum in locum, ubi oret, masculis à fœminis seorsim collocatis, convenire facile possit, et nulla suboriatur confusio et inordinatio; sive in propria domo Patrisfamilias, eo aut alio opportuniori tempore, ante Imaginem sacram cum tota familia convenientes orent. *Adhortatio pro exercitio Orationis in communi.*

Ea propter vos venerabiles Fratres, rogamus et in Domino hortamur, ut in omnibus, et singulis Ecclesiarum, piorumque locorum, in civitatibus quidem cathedralis, aliarumque præcipuarum Ecclesiarum, in Oppidis verò Parochialium Ecclesiarum superioribus ac Rectoribus injungatis, ut, præmisso

campanæ sonitu, iis diebus, iisque horis, quibus vobis opportuniùs in Domino visum fuerit, dando decernendoque, omnes Christi fideles uniuscujusque curæ commissio, quos in unum convenire contigerit, in Mentalis Orationis studio erudire, sive per alios peritos erudiri faciant, atque ad illam frequentandam accedere necessitatem utilitatemque proponere, Indulgentiarum thesauros, quos de benignitate Apostolicà elargimur, explicare, et ad ipsos, eâ; quâ decet, pietate ac reverentiâ, lucrandos inflammare studeant et enitantur, atque etiam, si commodè, ut præmittitur, fieri poterit, Orationi mentali, in communi practica, ut dicitur, vacare, in eaque exerceri faciant et curent. Præsentibus perpetuò futuris temporibus valituris, etc. Datum Romæ, *die 16 Dec.* 1746. Pontificatûs nostri anno septimo.

Abrégé de la Méthode de l'Oraison Mentale.

L'ORAISON Mentale est une élévation et une application de notre esprit et de notre cœur à DIEU, pour lui rendre nos devoirs, lui demander nos besoins, et en devenir meilleurs pour sa gloirre.

L'Oraison Mentale est composée de trois parties; savoir, l'Entrée ou la Préparation, le Corps de l'Oraison, et la Conclusion.

I.

Il y a trois choses à faire dans l'entrée de l'Oraison.

1. Il faut nous mettre en la présence de DIEU par un Acte de foi, croyant fermement que DIEU est par-tout, qu'il est dans le lieu où nous sommes, et dans notre cœur: ce qui nous engage à l'adorer, et à nous tenir avec respect devant sa divine Majesté.

2. Nous devons nous reconnoître indignes de paroître devant DIEU, à cause de nos péchés; lui en demander pardon par un acte de Contrition, et nous unir à N. S. J. C. pour paroître devant son Père, et le prier en son Nom.

3. Il faut reconnoître que nous sommes de nous-mêmes incapables de faire Oraison d'une manière utile à notre salut : et l'on doit demander l'assistance du S. Esprit pour la bien faire.

II.

Le Corps de l'Oraison contient trois Points.

Dans le premier Point, il faut considérer le sujet de l'Oraison par rapport à N. Seigneur, faisant attention à ce qu'il a dit, fait ou pensé sur ce sujet ; et lui rendre ensuite nos devoirs, en adorant ses sentimens, ses paroles, ses actions ; les louant, les aimant, et remplissant notre cœur de sentiment et de reconnoissance ; à quoi on peut quelquefois ajouter des Actes d'admiration, de joie ou de compassion, selon la nature du sujet. Et si l'Oraison se faisoit sur les perfections de DIEU, ou sur les personnes de la très-Sainte TRINITÉ, il faudroit les adorer et leur rendre les autres devoirs de religion.

Dans le second Point, il faut considérer le sujet de notre Oraison par rapport à nous-mêmes.

1. Examinant ce que nous devons faire ou éviter pour notre sanctification : et afin de nous porter plus efficacement à embrasser la vertu et fuir le vice, il faut tâcher de convaincre notre esprit de notre devoir, par la considération des motifs et des raisons les plus capables de nous y engager.

2. Il faut ensuite comparer notre conduite avec nos obligations sur ce sujet, et faire une sérieuse réflexion sur nous-mêmes, pour voir si nous avons été fidèles à notre devoir ; et comme cette recherche nous fera reconnoître plusieurs défauts, il faut nous en humilier, et faire des Actes de contrition de nos fautes passées, de confusion de notre état présent, et du désir de mieux faire à l'avenir, et produire les autres affections convenables aux considérations que nous aurons faites.

3. Enfin, à la vue de nos chûtes passées et de notre foiblesse présente, il faut recourir à DIEU, et lui demander, avec instance, la grâce de mieux faire à l'avenir, employant, pour l'obtenir, les mérites de Notre Seigneur, et l'intercession de la très-sainte Vierge et des Saints.

Dans le troisième Point, pour coopérer à la grâce que nous venons demander à DIEU, il faut prendre de bonnes résolutions, conformes au sujet de notre Oraison, à notre attrait, et à nos besoins : ces résolutions doivent être non seulement générales, mais encore particulières, pour le temps et les occasions présentes; elles doivent être efficaces, et nous porter à surmonter les obstacles, et à prendre les moyens convenables : il faut enfin qu'elles soient accompagnées de défiance de nous-mêmes, et de confiance en DIEU.

III.

La Conclusion de l'Oraison comprend trois choses.

1. Il faut remercier DIEU des grâces qu'il nous a faites dans l'Oraison.

2. Lui demander pardon des fautes que nous y avons commises.

3. Le prier de bénir nos résolutions, la journée présente, notre vie et notre mort.

On fait ensuite le bouquet spirituel, qui n'est autre chose que le choix de quelques bonnes pensées, ou de quelques saintes affections qui nous ont le plus touchés dans l'Oraison, pour nous en ressouvenir de temps en temps pendant la journée.

On finit, en mettant ses résolutions et le fruit de son Oraison sous la protection de la très-sainte Vierge, et l'on peut dire pour cet effet : *Sub tuum præsidium confugimus, etc.*

AVIS.

Avant l'Oraison.

1. ON doit s'y disposer par la fuite du péché, et la pureté du cœur, par le recueillement intérieur et extérieur, et par la pure intention de n'y rechercher que la gloire de DIEU, et notre avancement dans la vertu.

2. Il faut préparer le sujet de l'Oraison, et pour cet effet le lire ou l'écouter attentivement dès le soir, et le repasser le matin dans son esprit.

Pendant l'Oraison.

1. Il n'est pas nécessaire de faire dans une même Oraison beaucoup de considérations, ni tous les actes marqués dans la Méthode ; et lorsqu'on est utilement occupé à faire quelque considération, ou à produire quelque sainte affection, comme de regret de ses péchés, d'amour de DIEU, etc. il ne la faut pas quitter sous prétexte de passer à d'autres.

Néanmoins, ce à quoi il faut s'arrêter davantage, ce sont les affections, les demandes, et les résolutions qui font le principal de l'Oraison.

On ne doit pas s'attacher à ne produire les affections, ou à ne faire les demandes et les résolutions que dans l'ordre prescrit dans la Méthode ; mais si l'on s'y trouve attiré dès le commencement ou hors des endroits marqués, il est bon de suivre cet attrait sans différer davantage.

Si l'on se sentoit attiré à quelqu'autre manière de faire l'Oraison, il faudroit le proposer à son Directeur, et suivre son avis.

2. Quoiqu'il arrive dans l'Oraison des distractions, des sécheresses, et même des tentations, on ne doit pas pour cela se décourager, ni quitter l'Oraison ; mais il faut y persévérer, renonçant fidèlement aux distractions, résistant généreusement aux tentations, et souffrant avec patience les ennuis et les sécheresses.

3. Outre les demandes que l'on fait pour ses propres nécessités, il est bon, à la fin de l'Oraison, de prier pour les besoins de l'Eglise, pour ses parens, pour ses amis, ses bienfaiteurs, et autres pour qui l'on doit prier.

Après l'Oraison.

1. Il faut avoir soin de conserver pendant le jour, les mêmes sentimens qu'on avoit pendant l'Oraison ; et prendre garde de ne les perdre pas, en s'appliquant d'abord avec trop d'ardeur et d'empressement aux affaires, ou aux autres emplois de sa charge.

2. Il est bon d'écrire quelquefois ce qui nous a le plus touché pendant l'oraison, et les résolutions que nous y avons prises, particulièrement pendant les Retraites, et lorsque le Directeur le trouvera à propos; et il sera utile de relire ces choses de temps en temps.

3. Il faut enfin tâcher, pendant la journée, de rappeler dans son esprit les bonnes résolutions qu'on a prises, et veiller sur les occasions de les mettre en pratique.

EXERCICE DU CHRÉTIEN

POUR LE MATIN ET POUR LE SOIR.

PRIERES DU MATIN.

✝ Au nom du père, et du Fils et du S. Esprit. Ainsi soit-il.

✝ In nomine Patris, et Filii, et Spiritûs Sancti. Amen.

Que la sainte et indivisible Trinité soit bénie à jamais, qu'elle soit glorifiée maintenant, et dans tous les siècles des siècles. Ainsi.

Benedicta sit sancta et individua Trinitas, nunc et semper, et per infinita secula seculorum. Amen.

Acte d'Adoration.

TRÈS-Sainte et très-Auguste Trinité, Père, Fils et S. Esprit, Dieu unique en trois Personnes égales, je vous adore ici présent; je vous reconnois pour mon Créateur et mon souverain Seigneur, et je me soumets entièrement à votre conduite.

Acte de Foi (*).

MON Dieu, je crois fermement toutes les vérités contenues dans le Symbole des Apôtres, et gé-

(*) Le Pape Benoît XIV, considérant combien les Actes des trois Vertus Théologales sont nécessaires, a confirmé les Indulgences que Benoît XIII avoit accordées le 15 janvier 1728, à ceux qui feroient ces mêmes Actes; et il les a même éten-

néralement tout ce que l'Eglise Catholique, Apostolique et Romaine m'ordonne de croire; parce que c'est vous, Seigneur, qui le lui avez révélé, et que vous êtes la vérité même.

Acte d'Espérance.

MON Dieu, *qui, par un effet de l'amour extrême que vous me portez, m'avez appelé par Jésus-Christ à votre éternelle gloire;* j'espère, avec une ferme confiance, que vous m'en accorderez un jour la possession, et que vous me donnerez, pour la mériter, tous les moyens nécessaires; parceque vos miséricordes sont infinies, et que vous êtes fidèle dans vos promesses.

Acte de Charité.

SEIGNEUR, mon Dieu, *que j'ai connu et aimé si tard*, je vous aime de tout mon cœur, et par-dessus toutes choses; parce que vous êtes *la souveraine beauté*, infiniment aimable: je voudrois vous avoir connu, adoré et aimé comme vous le méritez. J'aime aussi en vous et pour vous mon prochain, et je lui souhaite tout le bien que je me veux à moi-même.

dues par son Décret du 28 janvier 1756; de sorte qu'aujourd'hui, toutes les fois qu'on récite de bouche et de cœur les Actes de Foi, d'Espérance et de Charité, on gagne sept années et sept quarantaines, ou sept fois quarante jours d'indulgences, qu'on peut appliquer, si l'on veut, aux Ames du Purgatoire.

De plus, quand on a été fidèle à produire ces mêmes Actes pendant un mois, on peut, en se confessant, communiant, et priant pour les fins ordinaires, c'est-à-dire, pour la concorde entre les Princes Chrétiens, l'extirpation des hérésies, et l'exaltation de l'Eglise notre Sainte Mère, gagner l'Indulgence plénière, avec faculté de l'appliquer aux âmes des Fidèles défunts; et enfin on gagne encore l'Indulgence plénière à l'heure de la mort.

Au reste, on peut, pour produire ces Actes, se servir de telles formules qu'on juge à propos; pourvu néanmoins que les motifs propres de chacune de ces trois grandes Vertus, y soient exprimés.

Acte de Remercîment.

Que *vous rendrai-je, Seigneur, pour tous les biens que j'ai recus de vous !* Vous avez pensé à moi de toute éternité, vous m'avez créé à votre image et ressemblance ; *vous m'avez donné l'un de vos Anges pour conducteur ; vous avez livré pour mon salut, votre propre Fils à la mort ;* vous m'avez fait naître, régénérer, et instruire dans le sein de la vraie Eglise ; vous m'avez garanti, tant pour l'âme que pour le corps, de grand nombre de périls : je vous remercie, ô mon Dieu, de toutes ces grâces et de tant d'autres que vous m'avez faites depuis ma naissance, *et j'invite tous les Saints du Ciel et de la terre, à vous en remercier aussi pour moi.*

Pensons aux péchés auxquels nous sommes plus enclins, et prenons une ferme résolution de n'y plus retomber.

Ma conscience, ô mon Dieu, me reproche toujours bien des infidélités et bien des foiblesses. J'en gémis sincèrement devant vous et pour l'amour de vous ; et je me propose d'apporter à l'avenir plus de soin pour m'en corriger. Confirmez, Seigneur, mes résolutions ; et achevez en moi ce que votre grâce y a commencé.

Offrons-nous à Dieu de tout notre cœur ; et prions-le que tout ce que nous ferons soit pour sa gloire.

Seigneur, je vous offre mon corps, mon âme, tout ce que je suis, tout ce que je ferai et souffrirai aujourd'hui. Que tout, ô mon Dieu, serve à votre gloire et à mon salut. Hélas ! ce jour sera peut-être le dernier de ma vie ; ne permettez pas que j'aie encore le malheur d'en abuser.

Demandons à Dieu les grâces qui nous sont nécessaires pour passer saintement le jour, et faisons la Prière qu'il nous a lui-même donnée.

Pater, Ave, Credo, en latin ou en français.

ORAISON.

SEIGNEUR, Dieu tout-Puissant, qui nous avez fait arriver au commencement de cette journée, sauvez-nous par votre puissance, afin que durant ce jour nous ne nous laissions aller à aucun péché, mais que toutes nos pensées, nos paroles et nos actions étant conduites par votre grâce, ne tendent qu'à accomplir les règles de votre justice. Par Jésus-Christ Notre Seigneur.

Ainsi soit-il.

OREMUS.

DOMINE Deus omnipotens, qui ad principium hujus diei nos pervenire fecisti, tuâ nos hodiè salva virtute, ut in hac die ad nullum declinemus peccatum; sed semper ad tuam justitiam faciendam nostra procedant eloquia, dirigantur cogitationes et opera. Per Christum Dominum nostrum.

Amen.

Prions Dieu pour N. S. P. *le Pape ; pour Mgr. notre Evêque ; pour tous les Pasteurs et Ministres de l'Eglise ; pour ceux qui nous gouvernent ; pour ceux qui se sont recommandés à nos prières ; et généralement pour tous ceux pour lesquels nous sommes obligés de prier.*

Seigneur, Dieu des vertus, qui êtes l'auteur de tout bien, nous vous supplions d'augmenter en nous et dans tous ceux pour qui nous vous prions, la Foi, l'Espérance et la Charité : et afin que nous puissions recevoir l'effet de vos promesses, faites que nous aimions ce que vous commandez.

Vierge Sainte, très-digne Mère de Dieu, montrez que vous êtes la nôtre, en faisant agréer nos prières à celui qui a bien voulu naître de vous, pour nous racheter.

Et vous, Esprits bienheureux, à qui nous sommes confiés, Grands Saints dont nous avons l'honneur de porter le nom, vous tous, les Elus et Amis de Dieu, daignez aussi vous intéresser pour nous auprès de lui ; afin qu'il établisse nos jours et nos actions dans sa sainte paix ; qu'il nous préserve de tout mal, et nous conduise à la vie éternelle. Que par sa miséricorde les Ames des Fidèles qui sont morts, reposent en paix. Ainsi soit-il.

On commence ensuite l'Oraison Mentale ; et après les premiers Actes de la Préparation, on dit le Confiteor, etc. *Et peu après,* Veni, Sancte Spiritus, etc. *ensuite on continue l'Oraison, qu'on pourra terminer par ces Prières.*

Sub tuum præsidium confugimus, Sancta Dei Genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus; sed à periculis cunctis libera nos, semper Virgo gloriosa et benedicta.

Angele Dei, qui Custos es meî, me tibi commissum pietate supernâ, hodie illumina, custodi, rege et guberna.

Oraison pour invoquer sur soi la vie de Jesus.

O Jesu vivens in Maria, veni et vive in famulis tuis : in spiritu sanctitatis tuæ, in plenitudine virtutis tuæ, in perfectione viarum tuarum, in veritate virtutum tuarum, in communione mysteriorum tuorum, dominare omni adversæ potestati, in Spiritu tuo ad gloriam Patris. *Amen.*

Prière en l'honneur du Mystere de l'Incarnation (*).

Angelus Domini nunciavit Mariæ, et concepit de Spiritu Sancto. *Ave, Maria.*

(*) On nous avertit le matin, à midi, et le soir, de réciter l'*Angelus*, pour remercier Dieu du bienfait de l'incarnation, et pour invoquer la Sainte Vierge, qui a eu tant de part à ce grand Mystère. Le Pape Benoît XIII a accordé, par un Bref de 1724, cent jours d'indulgence à tous ceux qui, le matin, ou à midi, ou le soir, réciteront dévotement et à genoux cette prière au son de la cloche; et une indulgence plénière une fois le mois, en tel jour que l'on voudra choisir, pourvu qu'on se soit confessé et qu'on ait communié ce jour-là, et qu'on prie pour les fins ordinaires. (Il suffit, pour remplir l'intention du Souverain Pontife, de dire cinq *Pater* et cinq *Ave.*)

Le Pape Benoît XIV, en confirmant la même Indulgence, le 20 avril 1742, a marqué, 1. que l'*Angelus* se diroit debout, depuis les premières Vêpres du samedi, jusqu'au soir du dimanche suivant; 2. que pendant le temps Pascal, on pourra réciter, en la place de l'*Angelus*, le *Regina cœli*, avec le ver-

Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum. *Ave.*

Et Verbum caro factum est; et habitavit in nobis. *Ave.*

OREMUS.

GRATIAM tuam, quæsumus, Domine, mentibus nostris infunde; ut qui, Angelo nunciante, Christi Filii tui incarnationem cognovimus, per Passionem ejus et Crucem, ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eumdem Christum Dominum nostrum. *Amen.*

PRIERES DU SOIR.

✝ In nomine Patris, etc. ✝ Au nom du Père, etc.

Invocation du Saint Esprit.

ESPRIT Saint, venez en nous, et remplissez nos cœurs de votre divin amour. Donnez-nous l'attention et le respect que nous devons à notre Dieu, notre Père et notre Juge, à qui nous prenons la liberté de parler, nous qui ne sommes que cendre et poussiere.

Acte d'Adoration, de Foi, d'Espérance et de Charité.

MON Seigneur et mon Dieu, je vous adore ici présent, avec le respect et la soumission qui est due à votre infinie grandeur. Je crois en vous, et à toutes vos paroles; parce que vous êtes la verité même, qui ne peut tromper, ni être trompée. J'espère en vous, et dans vos promesses; parce que vous êtes également miséricordieux et fidèle. Je vous aime de tout mon cœur, parce que vous êtes souverainement aimable : et j'aime mon prochain comme moi-même, pour l'amour de vous.

set et l'Oraison : *Deus qui per resurrectionem*, etc. 3. ceux qui ne savent pas le *Regina cœli*, diront l'*Angelus*, à l'ordinaire, les uns et les autres debout; 4. ceux qui ne savent ni l'un ni l'autre, diront une fois le *Pater* et l'*Ave*. *Voyez M. Collet, Traité des Indulgences, tom. 1, chap. 8.*

Acte de Remercîment.

JE vous rends grâces, ô mon Dieu, par notre Seigneur Jesus-Christ, des bienfaits sans nombre que j'ai reçus de votre bonté, principalement de ce que vous avez bien voulu me conserver jusqu'à ce jour; me donner votre propre Fils pour Sauveur, et son divin Corps pour nourriture; me rendre participant du Saint Esprit et de sa grâce; me pardonner tant de fois mes péchés, qui méritoient l'Enfer; et me préserver d'une infinité d'autres crimes, que j'aurois commis, sans votre assistance. Faites, Seigneur, que *ma bouche soit toujours remplie de vos louanges,* et mon cœur sans cesse occupé à vous aimer.

Demandons à Dieu ses lumières pour connoître et haïr véritablement nos péchés.

GRAND Dieu, souverain Juge des hommes, qui, par une miséricorde infinie, ne voulez pas que le Pécheur périsse, mais qu'il évite par la Pénitence vos redoutables Jugemens: je me présente humblement à vous, pour vous rendre compte de cette journée; donnez-moi les lumières dont j'ai besoin pour connoître mes fautes, et la douleur nécessaire pour les bien détester.

Examinons notre conscience sur les péchés que nous avons commis aujourd'hui, par pensées, paroles, actions et omissions.

Acte de Contrition.

MON Dieu, qui voyez mes péchés, voyez aussi la douleur de mon cœur. J'ai un extrême regret de vous avoir offensé, parce que vous êtes infiniment bon et infiniment aimable, et que le péché vous déplaît. Pardonnez-moi par les mérites de la passion et de la mort de Jesus votre Fils; et donnez-moi la grâce d'accomplir la résolution que je forme maintenant de faire pénitence et de ne plus vous offenser.

Confiteor Deo, etc.

Misereatur, etc.

Indulgentiam, etc.

Litanies de la Sainte Vierge.

Pour le Dimanche, le Mardi, le Jeudi et le Samedi.

Kyrie, eleïson, etc. comme ci-devant, page 515.
℣. Ora pro nobis, Sancta Dei genitrix.
℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS.

DEFENDE, quæsumus, Domine, beatâ Mariâ semper Virgine intercedente, istam ab omni adversitate familiam, et toto corde tibi prostratam ab hostium propitius tuere clementer insidiis.

On ajoutera ici l'Oraison du Patron du Diocèse, et celle du Patron de la Paroisse ou de la Communauté où l'on demeure.

Litanies du Saint Nom de Jésus.

Pour le Lundi, le Mercredi et le Vendredi.

Kyrie, eleïson, comme ci-devant, page 511.
Agnus Dei, etc.
Jesu, audi nos. Jesu, exaudi nos.

OREMUS.

DOMINE Jesu Christe, qui dixisti : petite et accipietis, quærite et invenietis, pulsate et aperietur vobis : quæsumus, da nobis petentibus divinissimi tui amoris affectum ; ut te, toto corde, ore et opere diligamus, et à tua nunquam laude cessemus.

Ensuite les Oraisons des Patrons.

Seigneur, écoutez nos Prières pour toute votre Eglise, pour ce Royaume, pour N. S. P. le Pape, Monseigneur notre Evêque, le Roi et la Famille Royale; ce Diocèse, cette Paroisse, cette Maison, nos Parens, nos Bienfaiteurs, nos Amis, nos Ennemis ; et daignez accorder à tous ce que votre Fils lui-même nous a ordonné de demander.

(*On fait ici les recommandations particulieres, s'il y en a à faire.*)

Pater noster, etc. Ave Maria, etc.

On ajoutera les Oraisons suivantes, quand il y aura lieu.

La veille de chaque Ordination.

OREMUS.

PROTECTOR Ecclesiæ tuæ, Deus, te supplices exoramus, ut super famulos tuos, quos ad gradus sanctuarii vocare dignaris, benedictionis tuæ gratiam infundas; ut in conspectu tuo ministerium fideliter adimplentes, prædestinata Sanctis tuis præmia, te adjuvante, feliciter consequantur. Per Christum, etc.

Pour un Malade.

OREMUS.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, salus æterna credentium, exaudi nos pro famulo tuo infirmo, pro quo misericordiæ tuæ imploramus auxilium; ut redditâ sibi sanitate, gratiarum tibi in Ecclesia tua referat actiones. Per, etc.

Pour un Malade à l'extrémité.

OREMUS.

OMNIPOTENS et misericors Deus, qui humano generi, et salutis remedia et vitæ æternæ munera contulisti: respice propitius super famulum tuum infirmitate corporis laborantem, et animam refove, quam creasti; ut in horâ exitûs illius, absque peccati macula, tibi Creatori suo, per manus sanctorum Angelorum, repræsentari mereatur. Per, etc.

Pour quelque autre nécessité.

OREMUS.

DEUS, refugium nostrum et virtus, adesto piis Ecclesiæ tuæ precibus, auctor ipse pietatis, et præsta, ut quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. Per, etc.

Prions Dieu pour les âmes des Fideles trépassés, et particulièrement pour celles de nos Parens et de nos Bienfaiteurs. (S'il y a quelque recommandation particulière à faire, on la fera ici).

Ps. 129. De profundis, etc. *comme ci-dessus, p.* 359.

℣. Requiem æternam dona eis, Domine.
℟. Et lux perpetua luceat eis.
℣. Requiescant in pace. ℟. Amen.
℣. Domine, exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

(*Pour un Prêtre défunt.*)

OREMUS.

DEUS, qui inter Apostolicos Sacerdotes famulum tuum N. Sacerdotali fecisti dignitate vigere: præsta, quæsumus, ut eorum quoque perpetuo aggregetur consortio.

Pour un défunt.

OREMUS.

INCLINA, Domine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericordiam tuam supplices deprecamur; ut animam famuli tui, quam de hoc sæculo migrare jussisti, in pacis ac lucis regione constituas, et Sanctorum tuorum jubeas esse consortem.

Pour une défunte.

OREMUS.

QUÆSUMUS, Domine, pro tua pietate, miserere animæ famulæ tuæ, et à contagiis mortalitatis exutam, in æternæ salvationis partem restitue.

OREMUS.

FIDELIUM Deus omnium Conditor et Redemptor, animabus famulorum, famularumque tuarum, remissionem cunctorum tribue peccatorum; ut indulgentiam quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis et regnas in secula seculorum. *Amen.*

PRIONS.

O DIEU, qui êtes le Créateur et le Rédempteur de tous les Fideles, accordez aux âmes de vos serviteurs et servantes la rémission de tous leurs péchés; afin qu'elles obtiennent, par les humbles Prières de votre Eglise, le pardon qu'elles ont toujours désiré. C'est ce que nous vous demandons pour elles: ô Jesus, qui vivez et régnez dans tous les siècles des siècles. Ainsi soit-il.

Recommandons-nous à Dieu, à la Sainte Vierge et aux Saints.

℣. Dignare, Domine, nocte istâ.
℟. Sine peccato nos custodire.

℣. Daignez, Seigneur, pendant cette nuit.
℟. Nous préserver de tout péché.

Oremus.

Visita, quæsumus, Domine, habitationem istam, et omnes insidias inimici ab ea longè repelle: Angeli tui sancti habitent in ea, qui nos in pace custodiant; et benedictio tua sit super nos semper. Per Christum Dominum. *Amen.*

Prions.

Nous vous prions, Seigneur, de visiter cette demeure, et d'en éloigner toutes les embûches du Démon, notre ennemi; que vos Saints Anges y habitent pour nous y conserver en paix, et que votre bénédiction demeure toujours sur nous. Par J. C. N. S. Ainsi soit-*il.*

Vierge Sainte, Mere de miséricorde, et vous, mon bon Ange, mes Saints Patrons, tous les Saints et Saintes du Paradis, j'ai recours à votre puissante protection: intercédez, je vous supplie, en ma faveur, auprès de Dieu, afin qu'il répande sa bénédiction sur moi, qu'il m'accorde une nuit tranquille, et la grâce d'une sainte et heureuse mort.

Offrande du Repos.

Mon Dieu, je vous offre le repos que je vais prendre, en union du repos que Jesus mon Sauveur a pris sur la terre, de sa mort et de sa sépulture; je vous offre aussi mon réveil de demain en union de ses réveils et de sa glorieuse résurrection. J'adore les dispositions de son Cœur dans tous ces états; et vous demande très-humblement la grâce d'en avoir de semblables.

Que notre Prière du soir monte vers vous, Seigneur; et que votre miséricorde descende sur nous. Ainsi soit-il.

FIN.

INDEX

Præcipuorum Manualis Titulorum.

Fin de la Table.

